

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy hóra 60 fillér. . . . .
Videkre postai küldéssel egy hóra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedése.

Felolós szerkesztő:

ILLOVA HUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerződéses nyomdájában.

A király és a válság. Az angol király Bécsben.

A guny.

Az bizonyos, hogy ől. Akire haragszanak, akit gyűlölnék, de még akit megvetnek, talál emberre, akitnek közömbös, sőt olyanra, aki pártfogolja, bizonyos körben tehát annak rendje és módja szerint nyugodtan tud élni, de akit a gunyvett munkába, az a kevésbé epés emberek között legfőljebb olyanokra akadhat, akik kacagnak rajta, de háta mögött neveti még az is, akitnek kenyeret ad, aki függ tőle, a saját inasa.

Kétségtelen, hogy vannak a magyar mánás és dzsentrí világban — mint mindenütt másutt is — divatmajmok. Vannak aztán olyanok, a kik egyáltalán nem csinálnak semmit, hanem költik a családi dominium jövedelmét, melyet a jószágigazgató szerez. Legfőljebb, hogy a dominiumhoz tartozó cselédséget és ugyancsak a dominiumhoz tartozó falvak fehérségét boldogítják és „nemesítik a fajt”. Megengedem, csekély percentje ilyen egyáltalán mihaszna, csak az evésen, szórakozáson, ruházkodáson, meg esetleg a sporton jár az esze, de mégis vannak ilyenek és soha senkinek sem jut az eszébe, hogy ezeket a heréket ebben a méhkasban gunytárgyává tegye.

Miért nem? Mert ezek nemesi koronával díszített pelenkát pizkoltak csecesszopós korokban. Ez meg, amint protekció a munkához és lépcső — azt mértem állítani „lift” — a följebb jutáshoz, egyben feljogosítvány a herésséghez, a semmittevéshez, az extravaganciához. Mi már ilyen demokrata világot élünk. Annyira demokraták vagyunk, hogy megbámuljuk ezeket a csodákat, de eszünkbe nem jut, hogy gunyt üzzünk belőlük.

De szinte okául a gunyt, ha más társadalmi osztálybeli akad, a ki mágnásszerűen él, szóval se nem hivatalnok, se nem munkás még csak közszereplő sem, hanem él az apjától reámaradt vagyona után, úgy él, a hogyan neki tetszik, nem törődik senkivel, nem bánt senkit, még azt sem, aki őt bántja. Hajrá, mulassunk rajta! Ha monoklit tesz, azt mondjuk: majom. Ha szép lovai vannak: könnyű neki, ért hozzá, az apja lókupec volt. És így tovább.

Amit a „született” bárónál, grófnál természetesnek találunk, azt gunyoljuk a polgárembernél. Ez pedig enyhe kifejezést használva: butaság. Nem az nevelés, akit gunyolunk, hanem aki gunyol. Egyforma mértékkel kell mérni mindenki számára, még akkor is, ha az illető apja zsidó volt.

Tudja mindenki, kiről van szó. A minap egy budapesti osztrák-magyar bänkelsänger kuplét énekelt róla, ezt a kuplét pedig betiltotta a főkapitány, hírlapíróársaim közül erre egyik-másik felhasználta az alkalmat, hogy reklámozni csinálva a lebuj-művésznek, újabb guny tárgyává tegyék a kigunyoltat.

Pedig ez nem jól van így. Elvégre nem kell minden embernek képviselőnek, sem pedig kormányzóknak lenni, a pénzt nem muszáj megvesztegetésekre használni, vehet rajt magának glaciékeztetést is, minden esetre pedig aki fizet az adóját és itthon költi el a jövedelmét, becsületesebb hazafi annál, aki külföldön veri el a vagyonát.

Gunyra pedig csak az ad okot, aki osztálygyűlöletet hirdet és guny tárgyává teszi az egyiknél azt, amit a másiknál megbámul. Az illet is inkább sajnálni lehet, mint gunyolni, mert az ilyen egy származásos töklök.

Illova Hugo.

Az angol király fürdőzése.

Az angol király, mire a lapok kézhez kerülnek, már Bécsben van, hol vendége az osztrák császárnak.

A király marienbadi tartózkodásáról sok bon-mot kering, ime közülök néhány érdekesebb.

A fürdőben tartózkodik: egy angol lelkipásztor özvegye 12 éves gyermekével, aki mindket szemére világtalan. Mikor az angol király odáérkezett, a szerencsétlen gyermek fájdalmasan panaszkodott, hogy nem láthatja a király arcát. Folyton hangoztatta, hogy milyen boldog volna, ha megszoríthatná hazája uralkodójának kezét. Az anya megrendült levélben közölte az angol királynéval szerencsétlen gyermek óhaját.

Két nap múlva az anya és gyermeke figyelmes levélben meghívást kapott magánküldetésre a király szállóbeli lakására. Közel negyedórát beszélgetett Edvárd király a világtalan leánykával, aki azután távozásakor megszoríhatta a király kezét.

Pénteken este az egyik kútnál óriás közönség gyűlt össze, mire egy érdekes látvány nyújtott alkalmat. A kútnál ugyanis leírhatatlanul excentrikus toilettében megjelent egy három méteres orosz grófnő. A különös hölgyet világoszöld selyem köpeny takarta, a köpeny alatt sárga selyem ruhát viselt hat méter

A paraszt tanácsa.

I. Péter szerb királynak, mint már megírjuk, egy szerb paraszt Krágujevác előtt azt tanácsolta, hogy kobozza el a szerb nép szabadságait, mert a szerb nép még nem érezt meg erre a nagy szabadságra. Ezt a jelentést ábrázolja

hosszu uszályllyal, arcát pedig fehér álarc takarta.

A fürdővendégek gunyolódása ellen az excentrikus hölgy jónak látta két rendőr segítségével igénybe venni a ezek fedezete alatt visszavonult lakására. Szerelmi regény is volt, hőse a fürdőzenekar egyik jeles hegedűse szerepel. — A fiatal hegedűművész megismerkedett egy ott fürdőző dögizdag angol urinóval, akinek annyira megtetszett, hogy rendkívül csábító ajánlatot tett neki, ha követi Angliába.

A hegedűművész alig harminc éves, a gazdag protektorátus pedig csaknem még egyszer olyan idős, mindazonáltal a szegény ifjú nem tudott ellentállani a csábító ajánlatnak s egy szép napon hölgyével egyelőre Párisba utazott, állítólag azért, hogy ott tovább képezze magát a hegedűjátékban.

A fenevad meg ökezője.

Egy halálra ítélt megkegyelmezése.

Szőnyi György őrmester a szegedi 5. honvédelmi gyalogezredben állandóan ült a legénység. Ezért hét hónappal ezelőtt meg is büntették. Mielőtt az ezred gyakorlatra elindult volna, az őrmester is-

mi képnék.

A szerb királynak ezen utját különben az tette nevezetessé, hogy a szerb „felség” nagyon harcias hangulatnak adott kifejezést.

mét kegyetlenkedett és egy jámborságról ismeretes közembert a kardjával ütlegelt.

A század dobosát, Tyurcsán Lázárt, aki földije és gyermekkori barátja volt a közembernek, annyira fölháborította az őrmester kegyetlensége, hogy egyik társától elvette a Mannlicher-fegyvert és beszakította vele az őrmester fejét, ki véresen, eszméletlenül terült el a földön.

Vogel Tibor századparancsnok azonban szuronyok vázá fogatta a dobosát és átadta a hadbírósnak. A dobosát halálra ítélték és augusztus 17-én bevitték siralomházba, miután előbb tudomására adták neki, hogy másnap, azaz augusztus 18-án főbelövik.

Augusztus 18-án, 6 felsége születésnapján azonban sürgős távirat jött a kabinet-irodától, jelezve, hogy 6 felsége megkegyelmezett a dobosnak.

A dobosát két évi szigorított várfogságra ítélték, az őrmestert pedig, akire utólag rábizonyult, hogy embertelenül bánt a rábizott legénységgel, lefokozták és fogházra ítélték.

Hírek a válságról.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, aug. 31.

Mindig kombinációk és csak kombinációk, de semmi bizonyos. Mindenki persze úgy kombinál, a hogyan neki legkényesebb és így az igazságok meg lehetőséggel messze eltérnek egymástól. Így például a „Neues Wiener Tagblatt“ vasárnapi számában jól értesült helyről azt jelenti, hogy a döntő katonai körök már belátták a múltá-nyos kompromisszum szükségességét és az engedményekre, a veszély-letti nyelvet kiéve, hajlandóak.

Ezzel szemben más források teljesen eltérő híreket közölnek. Legérdekesebb ezek közül a következő:

A király és a válság.

Ugy látszik, hogy a király az eddigi kombinációba fogott államférfiak közül egyet sem fog megbízni kabinetalakítás-sal, hanem a helyzet további alakulását a maga véleményének a hatásától fogja függővé tenni.

Eszerint a király azt a felfogást han-goztatja, hogy a katonai kérdések inté-zése az ő felségjogába vág, tehát neki kell megszabnia, hogy a megbí-zandó miniszterelnök a kívánalma-kat minő mértékben teljesítheti, azokból mennyit vállalhat és mennyit kell visszautasítania.

Ugyanezen elv szerint kiemelik, hogy a Szentiványi-féle követelmények, ameny-nyiben azoknak teljesítését Száll Kálmán és báró Fejérváry Géza honvédelmi mi-niszter két kategóriába osztva megígér-tek, további megbeszélések tárgyát nem képezhetik, hanem csupán a többköve-telesekre vonatkozó elhatározásokról van szó.

Kiemelik, hogy a vezénylet, vezérlés és belsőszervezet kérdése a hadur elhatáro-zásának legfőbb jogába vág, tehát az a kérdés, hogy ezekre nézve az uralkodó mennyit engedhet, kizárólag tőle függ.

Ilyenképen azt hangoztatják, hogy a királytól kell kiindulnia a kezdeménye-zésnek, hogy a vezényleti nyelvi kérdésé-ben az eddigig eltérő elhatározást lép-tesen életbe vagy sem.

Ezen az állapon fog valakit megbízni a kabinet-alakítással, élébe terjesztvén a maga programját és megkérdezvén, hogy hajlandó-e ezen az alapon a ki-bentahozás munkálataihoz kabinetalkítás-sal hozzáfogni.

Ezen terv szerint a megbízandó mi-niszterelnök a szabadelvűpárt elé ter-jesztí a király programját és a párt azt vagy elfogadja, vagy nem. Ha a párt el-fogadja, akkor megalakítja a kabinetet és az összehívandó országgyűlés elé ter-jesztí programját.

Az ellenzékkel semminemű tárgyalást nem kezdnek, hanem ha az ellenzék ezt a programot nem fogadja el, akkor az új választások kiírása céljából kéri a foglalkozás indoklását megaza-vasát.

Amennyiben azt megtagadná az ellen-zék ellentállása folytán a képviselőház, akkor ex-lexben is föloszlataknak a Ház és a már megjelölt program alapján új választásokat rendelnének el.

Edvárd király Bécsben.

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, aug. 31.

Edvárd angol király ma délután 5 órákor érkezett meg Bécsbe.

A király különvonattal délelőtt 10 órákor indult el Marienbadból, szolgála-tára kirendelt Tullinég elébe utazott.

Az utazás alatt egyetlen állomáson sem tisztelegtek a katonai vagy polgári hatóságok.

Királyunk, a Bécsben idős összes főhercegek, a hadtestparancsnok helyet-tese, Bécs város polgármestere és rend-őrfőnöke, Alsó-Ausztriai helytartója a Fe-renc József-pályaudvaron várták az angol királyt.

A felségek bevonulása után a Burg-ban a főhercegnők, a főudvarmester gróf Apponyi Lajos magyarországi ud-varnagy, a két miniszterelnök és egyéb udvari méltóságok fogadták Edvárd ki-rályt.

Ez a fél 8 órákor udvari ebéd volt melyre közel száz személy volt hívá-talos.

Holnap reggel az angol király a ka-pucinusok templomának kriptájába megy, azután sétakocsizást tesz a városban, délután pedig dezsóné megy az angol nagykövetségeket, félhat órákor pedig családi ebédre vesz részt, mely után az Operaház díszelőadására megy királyunk-kal.

Szerdán délelőtt udvari vadászat; délután öt órákor ebéd Schönbrunnban, este pedig díszelőadás a Lagerszínház-ban. Az angol király királyunkkal az inkognitópályából nézi végig az elő-adást.

Csütörtökön délelőtt utazik el Edvárd király Bécsből, Gróf Apponyi Lajos, magyarországi udvarnagy és Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma reggel az angol király fogadására Bécsbe utaztak.

London, aug. 31.

Edvárd király bécsi utazásával foglakozva, a „Daily Graphic“ azt mondja:

Edvárd király az egész angol nemzet őszinte és jószívmelének képviselője. Edvárd király látogatása ugyan első sor-ban udvariassági látogatás, de a politika-nak is javára fog válni.

A „Morningpost“ írja: A bécsi lakos-ság jól tudja méltányolni, hogy mily fontosak a császárság és királyok tel-adatái. Ferenc József császár és Edvárd király mind a ketten a politikai emberei. De egyikük sem feledte soha sem, hogy egy alkotmányos uralkodónak első sor-ban császárnak vagy királynak kell len-nie és csak azután politikusként. Bár-mily sora vár Ausztria-Magyarországra, mindig bizonyos lehet Anglia őszinte barátságáról és rokonszenvéről.

Ausztria-Magyarországnak az a feladata, hogy a nyugati civilizációt békés esz-közökkel a Keletre vigye. Anglia, mely annak idején oly nagy mértékben részt-vett a terjesztés művében, bizonyára igazságszerűen méltatja Ausztria-Magyar-ország fáradozásait.

A Daily Telegraph azt mondja: Bécs lakossága ma többet fog foglalkozni a két uralkodó személyével, mint a magas politika kérdéseivel. Ha az osztrák-magyar politika csokolyebb érdekű is az angolokra nézve, a Ferenc József név mégis sokat jelent előttük. Hiszen Ferenc József császár és király a leghívebb kö-telességteljesítés megtestesítése és fényes példakép arra, minden fájalmat lovagi-asan viselni. Az ő élete a legértékesebb Európában.

LEGUJABB.

Forradalom a Balkánon.

Páris, aug. 31. Az Echo de Paris-nak egy munkatársa beosztást folya-tott Szolotorics bolgár ügyvivővel, aki ezt mondja: Ferdinand fejedelem nem is gondol arra, hogy lemondjon. De miért is mondana le? A hadsereg szep-rei és a nép hálát neki azért, hogy az országot a haladás útján vezeti. Igaz ugyan, hogy a macedóniai események ké-nyessé teszik a helyzetet, de sokkal fino-mabb diplomata, semhogy ne tudná a helyes módokat és eszközöket megta-lálni. De hol van az az ember, aki ne helyesebb a bolgárok méltó fölháboro-dását a törököknek Macedóniában üzött barbárságán? Egyébiránt a fejedelem és kormánya szívesen fölaidoznak tekintélyüket, csak hogy a törökellenes mozgalmat korlátok közé szorítsák. A bolgárok elítélik az afféle erőszá-kosságokat, a milyen az egyezményes vonat ellen intézett merénylet volt és a törököknek nem szabad ezért a bol-gárokat felelőssé tenni, mert ezért a merényletet első sorban a gondatlan török rendőrségnek kell hibáztatni. Az eset-leges legyveres összehozásáról azt mondta az ügyvivő, hogy tagadhatatlan, hogy Törökország sok ezer katonát szál-lít a határa, de sem Törökországnak, sem Bulgáriának nincs érdekében, hogy egymásnak háborút üzenjen. Mi éppugy, mint a törökök nagyon jól tudjuk, hogy bármely legyen a háború vége, sem Törökország, sem Bu-gária nem fog beülni anyagi vagy terü-

leti hasznát húzni. Magyarország-Ausztria és Oroszország ezt értesítik. Ferdinánd fejedelem mindent el fog követni, hogy a békét föntartsa, de ebben a hatalmaknak is támogatni kellene őt. Figyelembe kell venni, hogy Német-ország a portát, ha nem is nyil-tan, de legalább erkölcsileg támogatja és ez az oka annak, hogy a törökök any-nyira üldözik a macedóniai kereszténye-ket. Arra a kérdésre, vajjon Ferdinand fejedelemnek nem kell-e attól félni, hogy Sándor király sorsára jut, azt felelte az ügyvivő, hogy erről szó sem lehet, mert nem szabad a bolgárokat a szerbekkel egy kalap alá tenni, eféle merénylet Bul-gáriában lehetetlen.

Belgrád, aug. 31. Basibóznokok el-pusztították a Csinezki Szveti Prochor kolostort és összes lakóit lemészárolták. Azt hitték, hogy a szerb forradalmi bi-zottság vezetői ebben az ó-szerbiai ko-lostortban vannak.

Körber kihallgatáson.

Bécs, aug. 31. Körber miniszterelnök ma egy órai kihallgatáson volt a király-nál.

Apponyi Budapest.

Budapest, aug. 11. Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke ma délelőtt tíz órákor Eberhardról Budapestre ér-kezett és egyenesen a képviselőházba hajtatott, ahol elintézte a képviselőház folyó ügyeit. A Ház elnöke kizárólag ebből a célból jött fel ezuttal Buda-pestre, alonnan még ma elutazik.

Közbiztonsági sertesvásár.

(Hivatalos jelentés.) Tegnapról ma-vaszt 247 drb. Ma érkezett 1111 drb. Összesen 1358 drb. Mai árak: Öreg sertés, első-rendű 98—100 korona, másodrendű 98—100 korona, fiatal sertés, nehéz 95—102 korona, közepesúlyu 93—100 korona, könnyű 88—93 korona, 100 kilogramm, élőszuliban, minden levonás nélkül. A vásár élénk volt.

Az áruház tüzkatasztrófája.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, aug. 31.

A hivatalos vizsgálat vezetői a vizs-gálat részleteit a legnagyobb titokban tartják, hiszen nálunk minden közögyet a legtitkosabban kezeljük, mintha csak azoknak lenne köze az összeség ügyei-hez, kiket ezen ügyek vezetésével a nép megbízott.

Mégis, a nagy titkolódzás mellett, egyet a más úgy per mops beadnak a nyilvánosságnak, hogy ilyen módon elő-készíték a közvéleményt a meglegő dolgokra.

Az ilyen „kiszivárgott hírek“ egyike az, hogy a tűzoltóparancsnokságot sem-miféle megalázás, hiba stb. nem terhel, mert ez a legkitűzőbb a világon és így Soerbovski Szaniszló ur, ez a szép magyar nevű ur és kitűző tűzoltó, megmarad a tűzoltóság élén, mint teljesen rehabilitált tűz-kapocoltas.

Csak egy mellelesleg említjük fel azt a zsembedőlt különbséget az egymás-utáni két kivonulás között a párisi nagy áruház egésze és a kerepesi bazárbeli robbanása alkalmából, pedig a tűzoltás terén legalkalmasabb Orient és Paunonia előtti hordárok is látták, hogy ha a tűz-oltóság úgy jön a párisi nagy áruház elé, ahogy a kerepesi bazár elé jött, az áruház tüze egészen más lefolyásu le-hetett volna. Ezt bizonyítékul fel sem hozva, itt közöljük az áruház levelező-jének, Virág Miklósnak egy levelét, hogy a magunk részéről is hozzájárul-junk a rehabilitálásához, közöljük pedig a cím alatt:

Ujabb vádák a tűzoltó-főparanos-nokság ellen.

Budapest, 1903. aug. 30.

Tekintetes szerkesztőség!

A Párisi Nagyáruház tüzeséről föl-vett és becses lapjában közzétett jegy-zőkönyvben azt olvasom, hogy én a tü-zet mint „bolti tüzet“ jeleztem, oly mó-

don, hogy a Kerepesi-ut 88. és 40. sz. alatt „bolti tüz“ van.

Hogy a belátás nem így történt, azt talán nem is kell nagyon hangsú-lyoznom, mert ki hinná el, hogy midőn én, mint az áruház alkalmazottja a tü-zet bejelentem, csupán annyit mondom, hogy a Kerepesi-ut 88—40. szám alatt bolti tüz van és csak meg sem emlí-tem, hogy a Párisi Nagy áruház ég.

En igeus azt jelentettem telefo-non a központi tűzvérségnek, hogy a Párisi Nagy áruház Kerepesi-ut 38. sz. alatt ég és kértom az összes tűzvérség azonnali kiindulását.

Azonban jellemző, hogy a központi tűzvérség telefonkezelője nem tudta mi az a Párisi Nagy áruház. Ugy kellett nekem megmagyaráznom, hogy ez egy óriási üzlet a Kerepesi-uton, a melyet minden gyermek ismer.

Hogy ezek után az illető közeg mégis csak „bolti tüzet“ jelentett volna a fő-parancsnokságnak és hogy emiatt lett volna a felszerelés hiányos, az lehe-tetlen.

En „bolti tüzet“ már csak azért sem mondhattam, mert ez egy oly szakfű-jezés, melyet csak tűzoltó ismer, és pedig nem vagyok tűzoltó. Ez az elavult kifejezés, melybe a vezetőség annyira kapaszkodik, úgy látszik még abból a korból marad fönn tűzoltóságunknál, amikor Budapestben még nem voltak áruházak, vagy nagykereskedések, hanem csak boltcskák.

Mint hogy a tek. vizsgáló-bizottság nem tartotta szükségesnek engem a tűz bejelentése tárgyában kihall-gatni, kötelességemnek tartom a jegyző-könyvnek erre vonatkozó részét ez uton rektifikálni, a magam igazolása érdeké-ben is.

Nagyrabecsülésem kifejezése mellett maradok a tekintetes szerkesztőségnek kiváló tisztelgetéssel

Virág Mikló,
a P. N. A. levelezője.

A 37. számú ház lakói.

A Dobány-utcai 37. sz. házból, mely a tűz által elpusztított épület mögött áll és rengkívüli mérvben volt veszélyeztetve az összes lakókat azonnal kiköltöztették ideiglenesen a nagydiófa-utcai községi iskolában szállásolták el őket. A leégett épület felain időközben eszközölt bízto-sítási munkák után a 21 lakófelnek és hozzátartozóknak a visszaköltözést is-mét megengedték.

Ehez nem kell commentár, ez min-dent megmagyaráz, még azt is, hogyan vezeték nálunk a vizsgálatokat.

A süjtöttak segélyezése.

A főváros közgyűlése, mint közöltük, a katasztrófa által süjtöttak segélyezésére mult pénteken huszezer koronát szava-zott meg. Az erre vonatkozó jegyző-könyvet már szombaton terjesztették fel kormányhatósági jóváhagyás végett. A belügyminiszter még ugyanaz nap le-küldte az ügyiratot a jóváhagyási záradékkal ellátva és már tegnap, vasárnap folyósították az összeget dr. Alkár Ernő VII. kerületi előjáró-helyettes kezéhez, akit a szétosztással bíztak meg.

Az áruház pincéje.

Az áruház környékén ma már helyre-állt úgy ahogy a rend. — A villamosok rendesen közlekednek, sehol kordon nincs s a rend fenntartására néhány közrendőr ügyel.

A deszkakerítéssel körülvett épület-roncsban napszámosok sürögnek-forog-nak, hogy a belső falakat is alátámasz-szák oszlopokkal.

A szobákban levő törmelékek takari-tására azonban még most is szünetel s addig nem is fognak hozzá, míg dr. Sárkány vizsgálóbíró erre engedélyt nem hoz.

Ma reggel végre a pincébe is le tud-tak hatolni. A tűz ott is teljes erővel dühöngött. A kerepesi-uti oldalon azon-ban kisebb volt a tűz romboló hatá-sa. Százegere menő cserépedények eltört darabjai hovernek ott. A pincéhelyiad-geiből folyosó nyílik a villamvilágítási gépeket tartalmazó fülkébe. Ez teljesen érintetlen maradt.

A motor le van zárva; a falak, kormosak, de egyéb pusztulás jele nin

Nyomatott a tulajdonos „Hírlapterjesztő Vállalat” körforgógépén (Féglajdonos: Székely Viktor).

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy héra 60 fillér. . . . .
Vidékre postai küldéssel egy héra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedése.

Felolvasó szerkesztő:

LOEVA HUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerződéses nyomdájában.

Törökország hadat üzen. Bulgária és Szerbia Törökország ellen.

A példa.

Nem beszélni kell, hanem cselekedni. Ugy, ahogyan ezt a vágyszeredai becsületes magyarok tették.

Elhatározták, hogy a városból eltávolítanak minden idegen nyelvű cégfeliratot és magyar cégtáblákat tesznek helyébe. Elhatározták és megteszik. Szívvel kívánom: soká éljenek ezek a derék magyarok, gyarapodjanak és szaporodjanak, hogy ennek a szent hazának sok derék honfit és honleányt nevelhessenek meglegedettségben és örömben.

Ugy értesülök, hogy azon a tótlakta vidéken, ahol a magyar kereskedőnek akarva, nem akarva, tótlul is kell tudni, nemzetiségre és vallásra való tekintet nélkül írták alá a kereskedők ezt az egyezményt és tették ki a magyar cégtáblákat. Még egyszer mondom: áldja meg őket ezért a magyarok istene!

Nem mintha többet tettek volna, mint a mennyi ezekben a nehéz időkben minden magyarnak kötelessége megtenni, de ezen kötelességtevással példát mutatnak.

Hej, hiszen ha Budapest kereskedői is így tennének! De azok még csak a nevüket sem magyarosítják meg. És azt sem lehet mondani, hogy csak a zsidók tesznek így, a keresztény emberek még rosszabbak, ezek a Bach-korszakbeli spiszburgerek valóságos kraxelluberek, ragaszkodnak az osztrák viszonyokhoz, büszkék a II. József adta nevükre.

Tessék végig menni Budapesten és azt fogja tapasztalni, hogy itt még „magyarul is” beszélnek, kóser, vagy nem kóser vendéglő, kávéház, mindegy: a pincér első sorban is németül gajdol, német étlapot adnak a kezébe, akár kéred, akár nem, a cégtáblák, körlevelek, üzleti kártyák, árjegyzékek, étlapok mind a „Gsamtmonarchie” elvén készülnek és ha a készítőkön múlnék, egészen németek lennének.

Ezt tessék megváltoztatni népboldogító urak, első sorban. A polgárságon kezdjük a magyarosítást és érzjük el néhány év alatt azt, hogy a hadseregbe egyetlen németül tudó fiút se küldjünk. Majd megtanulnak aztán ott még az osztrákok is magyarul.

A mi gyermekeink pedig tudjanak angolul, franciául, olaszul, ha jól esik még volapükül is, csak németül ne, ezt küszöböljük ki az iskolából, az életből.

Akinek német hangzású a neve, aki Budapesten német-, vagy csak német is a cégtáblája, akiről megtudjuk, hogy az elosztrákosítás híve, attól ne vásároljunk, annak ne adjunk el, azzal ne érintkezzünk, úgy ahogyan a csehek teszik és tessék elhinni, 25 év múlva magától megjön mindaz, ami után a magyar szív áhítoz.

De mert a vágyszeredaiak kezdték meg a példaadást, hát övék a dicsőség és övék az érdem.

Loevasi Hugo.

Csehek a Gotterhalté ellen. Nemcsak minálunk, Csehországban se szeretik a Gotterhaltet. Morva-Budvitzben például, úgy jelentik Znaimból, kifütyölték és lehurrogták a tüzoltók bandáját, amikor az osztrák császárhimnuszot fújva vonult be a városba. Érdekes, hogy ez az ellentétetés elő volt készítve és a helyi lap nyíltan felszólította a lakosságot, hogy fütyölje ki és hurrogja le a Gotterhaltet.

Szepesmegyei események. Igiről írják: Dr. Nosz Gyula, a szepesszombati kerület képviselője a belügyminiszterhez memorandumot intézett, amelyben Szepesvármegye törvényhatósága ellen különböző vádakot emelt. A köztörvényhatóság egy bizottságot küldött ki saját kebeléből, hogy a vádak megvizsgálja és a megvizsgált után tegyen jelentést. A kiküldött bizottság 30-án Lőcsére hívott egybe gyűlést, amelyre Nosz Gyula képviselőt is meghívták, aki azonban a meghívásnak nem tett eleget. A bizottság a főispán és a vármegyei tisztikrával szemben emelt vádak megvizsgálás és kimondotta, hogy a vádak alaptalanok.

Ferdinand megtérése.

Mint lapunk más helyén, ma érkezett táviratokból olvasható, a Balkán háborúja most már elkerülhetetlennek látszik és Törökország a bonyodalom előidézője, a macedónokat és bolgárokat fogja megfenyíteni. És mert ilyen dolgok készülnek ott lent, Ferdinand fejedeleme akarta, nem akarta, haza kellett menni.

A balkán érdekességek központja Ferdinand hazatérése. Annai bizonyos, hogy üdülését nem jelentéktelen okok miatt szakította meg. Pár hét előtt a macedon események legelső Bulgáriával szemben nem kevésbé voltak fenyegetőek, mint most, ennek dacára a bolgár fejedeleme hazatérési szándékáról mi hír sem hallottunk. — Egyéb okok kényszerhatása alatt történt tehát a gyors visszatérés.

Egy magyar forrásból származó hírszöveg szerint a hírekben felszólítás

Az apja gyilkosa

Tornoe Nyitamegyei községben Pollak a kis fiú a fegyverrel játszott és azt el-
kovics vadász öt éves fiacskája az ap-
jának ebédet vitt. Mialatt az apa ebédelt
apját.

okait. Eszerint a napokban a bolgár kormány és a hadseregnek egy megbízottja járt Murány városában, ahol a fejedelemtartózkodott és a leghatározottabb alakban felszólították, hogy haladéktalanul térjen vissza Szófiába és tegyen eleget uralkodói kötelességének, mert különben ama veszély fenyegeti, hogy rövid néhány nap múlva detronizálják.

Érre a kategórius felszólításra gyors döntésnek kellett következnie és a Kóburgok családi tanácsa azonnal össze is ült Murányvárosban és elhatározta, hogy a fejedeleme azonnal visszautazik országába. Nehogy pedig a befenteseken kívül más tudjon a fejedeleme visszatéréséről, Ferdinand a legnagyobb inkognitóban és a legnagyobb titokban utazott el, úgy, hogy még Budapesten sem tudták a fejedeleme útutazásának idejét. Ferdinand fejedeleme a utazásáról és megérkezéséről idejéről csak legmeghitebb embereinek volt tudomásuk, nehogy már országába való megérkezése pillanatában kellemetlenségek és incidensek történjenek.

A bolgár események érthető izgalmat keltettek a Kóburg-családban. A családi tanács nem minden szorongatás nélkül lesi az ügyek további fejlődéséről szóló szófiat híreket és ez is az oka, hogy a fejedeleme csak egyedül, gyermekei nélkül tért vissza. Az izgalom azonban túlélt Bulgária határát és egyebekben kívül főleg a macedon forrongásban fogja éreztetni hatását, mint amelynek tüze készül lángba borítani Bulgáriát.

Mert, hogy odalent készül, vagy legalább is készült valami, az kívülraglik az „Echo de Paris” egy munkatársának Szolotovic párisi bolgár ügyvivővel folytatott beszélgetéséből, mely a fejedeleme lemondásáról, szerb módon való elbánsárról stb. folyt. Hogy a párisi szer ügyvivő ilyesmikről nyilatkozott, hogy ilyenek cáfolása is szóba került, mutatja és bizonyítja, hogy Bulgáriát a macedon forrongás teljesen hatalmába kerítette.

Törökország hadüzenete.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 1.

A forrongás és merénylethíreket ma sokkal komolyabbak váltják fel: háború hírek érkeznek.

Mint alábbiakban olvasható, a porta megunt a sok herce-burcát és hadat készülni üzenni Bulgáriának, egy másik távirat szerint ez a hadüzenet rövidesen meg fog történni és akkor a porta nemcsak a macedón bandákat és Bulgáriát találja magával szemben, hanem Szerbiát is.

Most már csak az a kérdés, vajjon az európai nagyhatalmak beavatkozása nélkül fogják-e nézni, mint eszik meg egymást bolgárok, törökök és szerbek és csak a legvégén lépnek fel „rendet csinálni” vagy pedig mindjárt az elején billentik meg a hadiszerenese mérlegét az egyik vagy másik oldalra.

Mint tudósítónk távirja, Szerbiában azt remélik, hogy a hatalmak nem fognak beavatkozni Törökország kivégzésébe, amint nem avatkoztak bele az Obrenovics dinasztia kivégzésébe.

De lehet, hogy a királyi kócsok az egyszer csalódnak.

Értésüléseink a következők:

Belgrád, szept. 1.

(Saját tudósítónktól). Szerbia háborúra készül. Háborúra Törökország ellen, még pedig mint Bulgária szövetsége. A szerb királyi gyilkosok sikerült I. Pétert erre a valószínűleg végzetes elhatározásra is rábírn. Itt azt tartják, hogy a nagyhatalmak nem fognak beavatkozni, mert erre a leszámolásra szükség van azért, hogy a Balkánon végre helyre álljon a rend és nyugalom. De még azért sem, mert Oroszország érdeke, hogy ez a lebonyolítás megtörténjen. A kik kevésbé vöröses reményűek, biztosra veszik, hogy Törökország hamarosan végez a teljesen corumpált szerb és a nem sokkal többet érő bolgár cseregekkel, ha csak idegenből titokban nem segítik ezeket.

Konstantinápoly, szept. 1.

(Saját tudósítónktól.) A porta hadat készülni üzenni. Minden valószínűség szerint a bolgár kormány még ezen a héten megkapja a török ultimátumot.

Belgrád, szept. 1.

Bulgáriából érkező hírek szerint Armentiben a lázadók több mint 400 lakost lemészároltak.

Rakovóban és Delnicében a felkelők felperzseltek a házakat és kegyetlenül legyilkolták az ellenszolgákat.

Klütura és Milovo helyiségekben a lakosságnak sikerült a lázadókat visszaverni. A támadók közül sokan elesetek, köztük a bandák négy vezetője is.

Konstantinápoly, szept. 1.

A keleti expresszvonat közlekedésének beszüntetése következtében Teher és Várna között hetenként három személyvonatot fognak járni.

Konstantinápoly, szeptember 1.

A porta háborús hajlandósága növekszik s maga a szultán is kívánja a hadüzenetet. Alultólág német befolyás dolgozik a portánál. A redifaszóbaljai és az első hadtestet legközelebb mozgósítani fogják.

Szóna, szeptember 1.

A felkelők Krusevo-ban öt görög kócsot fogtak el s nyomban kivégezték valamennyiüket.

Belgrád, szeptember 1.

A károli kolostor porrá égett. Ideérkezett jelentések szerinte tűzvész gyújtogatásból eredt a bennszórt barátság egyenmolyikében áruház szerb tiszteke ismerték

Edvárd király Bécsben.

Budapest, szept. 1.

Felhivatalosan jelentik: A tegnap a bécsi Holburgban adott díszvendéget után a cercenél az angol király a magyar és az osztrák méltóságok előtt a mély nagyrabecsülés kifejezésével szólott házigradának tiszteletparancsok személyéről, akiknek bölcsesége az egész világ csodálatát felkelti. A magyar miniszterelnök előtt meleg rokonszenvvel nyilatkozott Magyarországról és annak fővárosáról, ahol oly szívesen időzött és ahol sok jó barátja van.

Örömmel emlékezett meg a belvári hadgyakorlatról is, amelyen jelen volt és ahol először mutatták be neki gróf Khuen-Hederváry Károly miniszterelnököt, az akkori horvát bánt. Az angol király, aki a német nyelvet tökéletesen bírja, hozzátette:

— Bizony, akkor valamennyien fiatalabbak voltunk még tizenöt esztendővel!

Bécs, szept. 1.

Az angol király ma délelőtt meglátogatta a kapucinusok sirbolyát és csöndesen imádkozott Erzsébet királyné és Rudolf trónörökös koporsójánál. Délelőtt a király az itt időző hercegnéknél és hercegeknél leadta névjegyet, azután az angol nagykövetségen adott reggelizet hajlatott. Tegnap este közvetlenül a király megérkezése után ő felsége látogatást tett nála, melyet az angol király nyomában visszaidőzt.

A kapucinusok kriptájához az angol király házirendének ezredesei egyenruhájában nyitott kocsin hajlatott a melléje díszszolgálatra kirendelt Bechtolsheim tábornok kíséretében. A király, s kit a gárdián üdvözölt, először Erzsébet királyné koporsójához ment, a hol koszorú tette le Nagy-Británia királyától fölírassal. Rövid, csendes ima után a király Rudolf trónörökös koporsójához lépett, a hol szintén ugyanily fölírattal koszorút tett le és imádkozott. Az angol király mitűn később a kriptában, miközben különösen Albrecht, Károly, Lajos és Vilmos királyi hercegek koporsójánál időzött, megemlékezett VI. Károly és Mária Terézia szarkofágjait és felírat tartózkodás után távozott a sirbolyból és az időközben egybegyűlt tömeg ovációt közt köcsijára szállott.

Bécs, szept. 1.

Az angol nagykövetség palotájában ma délelőtt a király tiszteletére reggeli volt. A fogadóterem az alkalmából különösen pompásan volt felülkötve. A reggelin az angol királyon kívül résztvevő Ferenc József császár és király, az angol király kísérete és a díszszolgálatra kirendelt urak, Goltshorszki gróf külügyminiszter, a két foudvarmester, Paar gróf főhadsegőd, Esterházy herceg a magyar testőrség parancsnoka és más személyiségek, továbbá a nagykövetség tagjai és a bécsi angol főközpont. A két uralkodó délbén jelent meg. Királyunk a nagykövet nejét vezette esztalhoz. A reggeli után cercle volt.

Hírek a válságról.

Budapest, szept. 1.

Ma már kevés képviselő időzik a fővárosban. A szabadelvű pártiak egyike Wekerle Sándor nevet hangoztatják jelöltül és ellenzéki körökben is erősen hangoztatják a Wekerle jelöltséget.

Akik az ő kinevezésében bíznak, azok remélik, hogy Wekerlének sikerülni fog a nemzet kívánságait megközelítő engedményeket hozni, de azt is tudják, hogy a magyar vezénnyelv nem tartozik az engedmények közé.

Ellenzéki körökben el vannak keseredve a miatt, hogy a függetlenségi pártiak akadtak többen, akik máris engedni hajlandók a függetlenségi párt által fölállított követelésekből. Különösen azóta, a mióta mint bizonyosat emlegetik, hogy a magyar vezénnyelv nem adja meg azok az ellenzékiek, akik a parlamenti rend mielőbbi helyreállítását óhajítják, a válság békés megoldását a kinevezendő miniszterelnök személyétől teszik függővé.

Ezek első sorban Apponyi Albert grófot óhajítják, de Wekerle Sándort is szívesen látja az ellenzék.

Bizonyos azonban az, hogy a király szombaton újra első sorban Csáky Albin és Apponyi Albert grófokat fogadja, mint a főrendiház, illetve a képviselőház elnökeit.

A „Párisi Nagy Áruház” katasztrófája.

Budapest, szept. 1.

A Párisi Áruház törmeléke még most is valóságos tűzfészek.

A katasztrófa óta hatszor gyújtott ki újból az épület. Legutoljára tegnap este a pincehelyiség áru közlő tört elő a lappangó veszedelem.

A tűz oka, hogy a pince és az áruház egyéb helyiségeiből a megmaradt áruoncsokat nem ürítettek ki.

Ma reggel azonban már egész csomó napazamos fogott a pince kitaraktatásához.

A munkálatokra egy rendőrtiszt ügyel, hogy ha esetleg valahol emberi maradványokra akadnának, ott nyomban abbahagyják a munkát.

A tűzoltóságra azaz a haszonnal jár a Párisi Áruház ágcsénál tapasztal sok hiba, hogy végre megkapja a modern nagy városok tűzeinél mulhatatlannul szükséges felszereléseket.

Az eluljáróság határozata.

A hetedik kerületi eluljáróság ma meghozta határozatát, amelyben a két ház lakásairól rendelkezik. A Kerepesi-ut 40. számú házra kimondja, hogy használhatatlan s egy helységben sem engedi meg a tartózkodást. Utasítja a ház tulajdonost, hogy az épület helyreállítására 15 nap alatt kérjen engedelmet. Elrendeli, hogy a Klauzál-utca 8. számú házba és a Kerepesi-ut 38. számú házba tört átjárókat elzárják s az összes törmelékét sürgősen hordják el.

A Kerepesi-ut 38. számú házban a földszinti földi helyiségeket s az emeleti lakásokat használhatónak mondja az eluljáróság. Csak a földszint 23. sz. lakásában tiltja meg a továbblakást. — Kisebbségi intézkedéseket és tatarozásokat rendelt el az eluljáró. A lépcsőházi tűz a lépcső megépítéséig elzárta.

A magánépitő hetes bizottság tegnap Kun Gyula tanácsos elnöklésével tartott ülésén elhatározta, hogy holnap délelőtt tízedél órákor helyszíni szemlét tart.

A tűzoltóság szennyese.

A tűzoltóság állítólagos mulasztásai dolgában Lung György tanácsos ma délbén kiballgatta Földes Árpád dr. ügyvédet, aki Szecherbovszky tűzoltó főparancsnok ellen följelentést tett. Lung György tanácsos, aki Faller Ferenc tanácsostól most vette át a vizsgálat vezetését, jegyzőkönyvbe foglaltatta Földes Árpád dr. vallomását, mely szerint Földes Árpád pozitív adatai ugyan nincsenek, de számos olyan tanura hivatkoztak, akiknek állításában feltétlenül megbízás. Ilyen tanura Virág Miksa, aki határozottan állítja és esküvel is kész bizonyítani, hogy a tűzoltóságnak azt adták tudtul, hogy ég a Párisi Áruház, nem pedig azt, hogy bolti tűz van! Hivatkozik Földes a telefon-felügyelőségre is, amely szintén azt bizonyítja, hogy a jelzés helyes volt. Számos tanut állít Földes, akik a tűzoltóság fejletlen működését és késői érkezését bizonyítják mindannyian.

A több oldalról is megindult vizsgálatra nézve mindenesetre segítségül lesz a Rókusban felvő betegek vallomása is. A betegek közül ma már csak Spira Adél baja súlyosabb természetű, de láza ma már nincs s orvosai erősen állítják, hogy hamarosan felépül.

Katasztrófa a Király színháznál.

A Király színház menyezete leszakadt.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 1.

A Somossy-Albrecht-Rémy-mulatból készülő király-színháznak ma leszakadt bejáró menyezete.

Ezt a mulatóhelyet úgy látszik halálra üldözi. Ezútszintén buktak meg bérlői, ayután megtagadták a színháépítési engedélyt, végül mégis megadták, hogy most leszakadjon a menyezete.

Szerencsére emberéletben nem esett kár. Kíváncsok, hogy az épületek közé beékelte színházépületnél ez a jövőben sem történjek meg, meg egy katasztrófa esetén sem.

Tudósítónk írja:

Az épületekben lévő Király-színház menyezete ma délbén leszakadt s csak a szerencsés véletlennek köszönhető, hogy a balesetnek tömérdek emberélet nem esett áldozatul.

A baleset valamivel tízenegy óra után történt és viaszto hírek keltek a nyomában, amik futótűz gyanút bejárták a fővárost.

— Leszakadt a Király-színház menyezete! — beszélték.

— Tizenket ember a romok alá vesztett!

Csakhamar óriási tömeg tolongott a színház király-utcai épülete előtt. Kiderült, hogy a baleset korántsem olyan nagymérvű, mint az első pillanathban hittek bár így is nagy katasztrófa lehetett volna belőle.

A színház bejárájának menyezete most épült. Az állvány s a favázás menyezete egy része rosszul volt felállítva, az emberek súlya alatt leszakadt.

Szerencsére abban az időben senki sem volt a menyezeten alatta s így emberéletben nem esett kár.

A baleset miatt Szedlaci József főpálytörheli a felelősség, mert megengedte, hogy kocsival közlekedjenek az állványok alatt, de ezeknek erős támaszokról nem gondoskodott.

Rejtélyes eset.

Közöltük nemrég azt a szenzációs felfedezést, amely a leánya meggyilkolása miatt életfogytig tartó fogvatartást ítélt Bratuscha marburgi (Krajna) munkásbűnpörének újabb fordulatot adott. Bratuscha ugyanis maga vallotta be, hogy a leányát megölte, a holttestet megsűtötte és egyes testrészeit megevette.

Most aztán koldulás és csavargás miatt letartóztatott egy leányt, akiről kitűnt, hogy nem más, mint az állítólag meggyilkolt Bratuscha Johanna.

A leányt szembeállították az anyjával, akit a gyilkosságban való bűnrészesség miatt tíz évi fogvatartással sújtottak. Az öregasszony az első pillanathban felismerve gyermekét, megölelte és összevissza csókolt.

Egy kétséglen s ez az, hogy Bratuscha nem gyilkolta meg leányát. Rejtélyes azonban az a körülmény, hogy Bratuscha beismerő vallomást tett és kérdés; nem azért történt-e ez, mert egy másik leányt ölt meg és így akart a komolyabb veszedelemtől menekülni.

Hogy a homályos részleteket felderíthessék, Neupauer központi vizsgálóbíró most abba a községbe utazott, ahol Bratuscha a gyilkosság idején bázál volt.

Elointo azzal a valószínűnek látszó felteréssel oldották meg a rejtélyt, hogy Bratuscha ördült és mint ilyen vallott önmaga ellen, azonban ma már kétségtelen az is, hogy nemcsak józanészű, hanem számító, megfontolt, sőt furfangos ember.

BUDAPESTI HÍREK.

— Egy cég kitüntetése. Leitersdorfer D. és fia budapesti főfiszabócoknak a király a császár és királyi udvari szobák címet adományozta. A cég a kitüntetésre valóban rászolgált, mert a főfiszabóság terén a legrégibb és legelőkelőbb cégek egyike, mely ez iparágat nagyra fejlesztette abban akárhányszor dívatot teremtet, művészi szempontból fogva felhívását. A külföldi szabócégeket pedig javarészt kiszorította Magyarországból.

— Lemondott szakértő. Dr. Moravcsik Ernő Emil egyetemi tanár sokoldalú elfoglaltságára való tekintettel a büntetőtörvényszéknél viselt szakértői állásáról lemondott és helyette dr. Schaffer orvost nevezték ki. Moravcsik most a polgári törvényszéknél működik, ahol sokkal kevesebb a dolog; ezenkívül az igazságügyminisztérium felkérésére továbbra is megmaradt a központi gyűjtőfogház megfigyelő osztályában mint főorvos.

Dr. Kovács Béla
fogorvos
Budapest, V., Lipót-körút 4.
(Béla és a Hód-utca között)

Hecht Bankház Budapest,
Párizs-utca 8. és Erzsébet-körút 32.

Visszatérítés kényelmes, tetszés szerinti részletekben. Ha sorjegyvel már előlegben vannak, azokat saját pénzükhöz kiválthatják és a többletet kiadják.

Férfiak
Nőknek

Legnagyobb hány és ideit folyások (hippocampus) ellen a legbiztosabb gyógyszer.

„Sanid labdacso”

Erősítők. Egy doboz 100 labda tartalommal a pontos beállítású ujjakkal a korona. Vidékre 2 korona előlege befizetése vagy utólagos kifizetése után.

„Kapol-köszvény-kenőcs”

Leggyógyult Munkabíró! Egyszerűsége miatt Egyedül biztos hatású az összes reumatikus bajok ellen. Leggyorsabb gyógyító a köszvény, csontporcok, nyílások, keresztcsont, térd, hátfájás, derékfájás, gyomor-, légzőszervi, asztma, migrén, álmatlanság, izomfájdalmak, az összes reumatikus, hajlathatóságok és inak, a fájást és fogódást, ára 2 kor. Egy doboz Lederer-féle vér- és gyomortisztító labda 2 korona 40 fillér.

Kapható a 10- és 20-grammos rakományok. Magyar Királyi Gyógyszerháza Budapest, Erzsébet-utca 12. sz. 2. em.

Megrendelés után vagy a pénz előlege befizetése után.

Ezer és ezer hála nyilatkozat.

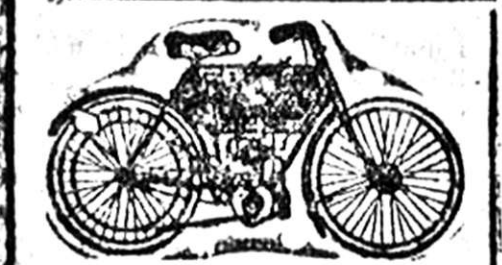
Kovács Béla
kocsigyártó.

Raktáron tart különféle elegáns luxus kocsit, valamint mindenféle új és használt kocsikat előnyös árak mellett. Minden a szakba vágó javítások elfogadják. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

Budapest, V., Lipót-körút 4.

(Béla és a Hód-utca között)

Magyarország
legnagyobb gyártelopo.

Kétféle új korcsolyák 1. rendű gumival, 100-110 cm-es, tulihalmazított raktárban és készíttetés ellen 65 fillérrel eladók. Továbbá külön-külön 3.50 fillért feljebb. Baloldali gumis 1.75-1.80 fillért feljebb. Nagy fogaskerek 2 fillért feljebb. Lánc 1.30-1.40 fillért feljebb. Nyereg 1.80 fillért feljebb. Olajlámpa 1.10-1.20 fillért feljebb. Csengő 30 kr.-től feljebb, valamint az összes kiegészítő és alkatrész a legolcsóbb áron kaphatók.

Király Bőczögé Jánosnál,

a m. kir. posta és távtelep, valamint a magy. kir. honvédség szállója.

Budapest, X., Család-utca 5.

(Saját házban.)

WEGMANN-rendszerű malomépítő iroda

Jakab István mérnök

Budapest, II., Horvát-utca 43.

Porcellán-hengerek

Daráló

Combinált

Simán őrít

Malomjáratok

Malomgépek

Saját rendszerű minta-malmunk ingyen megtekinthető.

Számtalan elismerés és kitüntetés.

Terveivel, költségvetéssel szolgálunk. Árjegyzék ingyen.

Koptatók

Olajmalmok

Motorok

Transzmissiók

Szjak, Selymek

Eszközök, stb.

BAYER-féle
Magyarturistatapas
Nyakizem, bőrkörök és ujjak keményedése ellen a legjobb és legbiztosabb szer. Eredeti tokos 50 fillér. 1 korona befizetése után bérmentve.

CONTRATUSIN

biztos hatású az összes reumatikus, gyomor- és bronchialis betegségek ellen. 1 palack 1 kor. 40 fillér. 2 korona befizetése után bérmentve küldi az egyedüli készítő.

Vöröskereszt Gyógyszertár
Budapest, VI., Andrássy-ut 84. szám.

Óvás!

Nagyrahecsült vevőimet értesítem, hogy reklám csomag-hordozóimra senki sincs feljogosítva nevében megrendeléseket felvenni. Ügyfeleket ucs tartok s esetleges megbízásokat posta útján, egyenesen hozzám juttatni kérem.

BECKER S. ALBERT
Budapest, Király-utca 40.

Csomaghordozóim mindig versenyképesek!

Titkos betegségek

hugycsőfolyás, sebok, bujaker (aliphilis) és utókövetkezmények, vizelési és hólyagbántalmak, az onferitásban erős hólyagbántalmak, ideg-bajok, valamint korai férfai gyengeség, némi fehér folyás, méhajok stb. alapos, gyors, gyors gyógyításra foglalkozó szakkörrel legbiztosabban ajánlatos orvosi gyakorlat, 30 évi tapasztalat és lelkiismeretes, szigorúan tudományos alapú gyógykezelés.

Dr. GARAI ANTAL
v. cs. és kir. osztály-orvos

országos első rendelő-intézet

BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 24.

Rendelés délután 10-4-ig és este 7-8-ig. Vidékiek levélben nyelhetnek szak- és orvosi tanácsot, a gyógykezelésről szám- talan halálra tanuszkodik.

A legérdekesebb

tudnivaló a hölgyeknek az, hogy a legjobb, a legbiztosabb arc- tisztító a Dr. Schikulyzky

Selyem-arczeremo

(drága, de jó)

1 doboz 2 kor. 20 fill. — A Dr. Schikulyzky-féle szappan a vilá- g legjobb szappana. 1 drb 70 fill.

Készíti Kassa legelső gyógy- szertára, az „Isztomszom”-hoz.

Pontos cím:

SZÉKELY gyógyszerész,
KASSA.

Művészies munka!
KLEIN ADOLF

férfiszabó tiszteiben
Budapest, VI., Dessewffy-u. 23.

„Munkácsi”-hoz.

Készít mérték szerint öltönyt vagy felöltőt 15 fillért feljebb gyapjú- szövet maradékból. — Vidéki megren- delések pontosan teljesítenek. Kivá- natra mintákat küldök.

Akadémiai szabványt szerint.
Több évi tapasztalatomat Neuländer Testvérek és Welner és Grünbaum és. és kir. udvari szabóknál szereztem.

MIÉRT LEGJOBB

KÁLMÁN FÉLE SZABADALMAZOTT

SZEGEDI

BIBOR PAPRIKA

MERT NEM ERŐS REMÉNY PÉSZETEL MEKEDDIO NEM TAPASZTALAT FELJEGES IZT AD KAPHATÓ MINDEN JOBB FÜZÉR CSEMEGE ÖZLET A DROGERIÁBAN

OSAK EREDETI CSOMAGOKAT TESSÉK ELFOGADNI

KÁLMÁN JÓZSEF
PAPRIKA-KIVITELE
SZEGED.

Műfestő és vegytisztító
uri, női és gyermekruhák

részre jutányos áron.

Gyászruhák 24 óra alatt ol- csón fosztotnak.

Flóra György
IV., Köldfa-utca 8. és
VIII., Népszínház-u. 18.

Vidéki megrendelések pontosan esz- köztetnek.

Fontos! Férfiaknak! Nőknek!

hogy Katchu-Injección az egyetlen biztos szer hügyes és fehérletés ellen. Egy üveg uraknak 2 korona; nőknek 2 kor. 10 fillér

csak Gyarmati-féle Katchu-Injecciónt kérjünk!

Városi gyógyszerár a „Szent-Háromság”-hoz
Baja, Fő-utca 394.

Budapesti főraktár: Török József gyógy- tárban, Király-utca és Andrássy-ut.

Uj gyógyvíz!

Uj ültő víz, a bort nem teszi!

„SZÉKELYFORRÁS”

Magas lithion-tartalmu természetes szénásva- zonyvíz, a székely föld kincse. A kontinen- legértékesebb v. e., mely kiváló orvossága a vesé- és hólyagbajoknak és köszvénynek, valamint kiváló és legbiztosabb hurutos bántalmaknak. Kizárólagos főraktár: KESKUTY L. és. ki- udvari az Általános, Budapest, Erzsébet-tör. 8. sz. A gyomorégést rögtön megszünteti. Kapható minden nagyobb gyógyszer-ár- ban és vendéglőben.

A Budapestre utazó
közönség b. figyelmébe!

Meglehető újdonság

műfogakban.

2 forinttól feljebb.

24 óra alatt boltban, kiegészítve amerikai módszer szerint, fájdalom és a gyökér ellátása nélkül, egyes fogakat, kauterizálással, valamint teljes fogcsorogást, jótállással; rágható kitérőben használatos. Aljólom minden fogatlan, gyomorbetegségeknél, több 100 éltető-készletet. 24 óra alatt 100 fogcsorogást át- alakított, eltört fogcsorogást 2 óra alatt megcsinál.

Amerikai fogműtérmet-talajdonos:

Kovács J. BUDAPEST,
(gróf Hadik-palota)

Károly-körút 9. sz. em. 8.
Tel. 1480. Reggel 9-től délután 4-ig.

Központi szőnyegtelep vezető!

IV., Múzeum-körút 39.
(osakia) a Múzeum-körúttól szemben

Egy összecsukható szőnyeg, 8-réti matracz, egy flanel- takaró, egy smyrna-utánzat ágy elő és 5 méter előszoba- futószőnyeg, összesen 9 fill.

Sodronyágy matraczcal ... 10.50 fill.
Vaskerülő sodrony-betét ... 5.25 fill.
fakereű sodrony-betét ... 8.— fill.

Dus választék szőnye- gok, szövet- és csipke- függönyök, pokróczok, utazó takarók és bőrök, valamint selyem- és bár- sony díszfelpárnákban.

Saját műhelyemben szolidan készíto- paplan és matraczok dus választéka

Nagy előny vidéki vevőknek!

100 fillér vásárlásnál egyes fogadom, 200 fillér vásárlásnál kettő, legu- gna alkorként ill. egész nap a vevő rendelkezésére.

Ma valóban jó tintát akar

egy körtem, vagy rendelkezem

KASSAI TINTÁT

Maderspach és Székely
felsőmagyarországi tintagyártó

KASSÁN

Az életben soha többé!

500 drb értékes tárgy 500
csak 3 kor. 60 fillér. 500

Egy remek, pontosan járó óra két óri- jóállás mellett, szép láncszal. Egy eleg- selyem uri nyakkendő 1 hozzávaló szép távol, 1 pár elegáns valódi ezüst fűbe- való, 1 valódi ezüst gyűrű tőzarányozás, türkiskövel, uraknak vagy hölgye- nek, 1 divatos szivarszopka borostyán-kövel, 1 finom zsebkész két pengével, 1 legfinomabb bőr pénzszerszény, 1 teljes készlet kézlő- és inggomb 3 százalék aranyból, 1 elegáns női broche (párisi újdonság), 1 praktikus zseb-írószer 8 drbból, 1 zseb tolette tűkör tokban, 1 jószaga pipere-szappan, 1 hasz- nos zsebkönyv, 1 számoló gép, mely a legnehezebb számadatokat egy pillanat alatt elvégzi, 20 drb levelező tárgy és még 375 különböző a háztartásban hasznos tárgy ingyen. Mind együttvéve az órával együtt, mely egymagában megéri ezen ösz- szegyet csak 3 kor. 60 fillér. Székküldés utánvétel vagy a pénz előlege befizetése mellett.

Schw. Uhren-Export F. Windisch

Krakau Nr. K.

Nem tetsző tárgyakért a pénz visszatartik.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy hóra 60 fillér.
Vidékre postai küldéssel egy hóra 1 korona 20 fillér.

Ujabb tulajdosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedése.

Felolés szerkesztő:

ILQVA HUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztésén nyomdájában.

Fölrobbantottak egy magyar hajót.

Bolgár merénylet a „Vaskapu” magyar hajó ellen.

Botrány egy grófi palotában.

Arról a különbségről, melyről a magnást a polgárombertől meg lehet és meg kell különböztetni, a Szápáry Lacika esetéből kifolyólag sokat irtunk.

A látszat azt mutatja, hogy ez a megkülönböztetési intézmény, melynek egyetlen érdeme a születés, erősen lejárja magát, legalább okos ember előtt, ennek a születésnek nincsen semmi értéke, ha csak az élet nem adja meg ezt az értéket.

A kiváltságosak pedig ezalatt az adóságsínálásban és nem fizetésben is kiváltságosoknak tekintik magukat, amint az a példa bizonyítja, melyet ma közöl a Fg. Mg. ezeket írja:

A közelmúltban történt meg, hogy a Gyuszkának a hitelezője pénzt jött kérni a Gyuszkához, aki a papája házában lakik. A Portás ur (nem merjük kis betűvel írni) azonban bejelentette, hogy itt nem lakik a méltóságos ur, de csak hálalni jár.

Ma — egy kis parázs-botrány-nyal súlyosítva — hasonló letagadási hecc ismétlődött az üllői-uti Berchtold-palotában.

Gróf Berchtold Miklósnak, az ismert nevű főurnak egy 21000 koronás váltója volt Remm Ernő nyugalmazott századosnál. A százados azonban lejáratkor nem kapta meg a pénzt, tehát dr. Charmant Os. kár királyi közjegyzővel óvatoltatta a váltót. A közjegyző helyettesét küldötte a grófhöz, hogy a váltót fizetés végett bemutassa.

A megjelent közjegyzői helyettes azonban az a kellemetlen meglepetés érte, hogy Jambrik ur, a némes gróf házmestere és inasa kijelentte, hogy:

— A gróf ur nem lakik itt.

A közjegyző helyettes elhajtatott a főkapitánysági bejelentő hivatalba, ahol hivatalosan konstataáltak, hogy gróf Berchtold Miklós úgy van bejelentve, mint aki az üllői-ut 11—13 számú saját palotájában lakik.

A rendőrségről visszatérve, a helyettes közölte ezt a sajtóságot véltent Jambrik urral. A hű szolga azonban, aki valószínűleg grófi gazdájától nyerte az utasításokat, durva szavakkal bántalmazni kezdte a törvény embereit. Jobb ügyre méltó zemes felháborodásában annyira ment, hogy a közjegyző-helyettes tetteleg bántalmazni is akarta.

A helyettes azonban jónevelésű ember lévén, nem keveredett verekedésbe a hű lakójával, hanem annak mocskos szavai és piszkolódása közben ottmarta a grófi palotát.

Egyben megtette gróf Berchtold Miklós, valamint a házmestere ellen a bűnvádi feljelentést közokirat hamisítás, (a gróf bejelentő lapját ugyanis Jambrik töltötte ki) és az utóbbi ellen külön még közbotrány okozás címén.

Egy püshök halála.

Budapest, szept. 2.

Hettyey püspök haláláról ma a következőket írja tudósítónk:

Nagy gyász érte a magyar katolikus egyházat: egyik legkiválóbb papja, Hettyey Sámuel pécsi püspök, mint nekünk táviratozzák, ma délután hirtelen meghalt Karlsbadban, ahol betegsége gyógyulást keresett. A halálhír ma este érkezett Pécsre, ahol általános részvétet keltett, mert az elhunyt püspököt egyháza körén belül kifejtett működése révén úgy ismerték, mint kiváló tehetségű, nagy szorgalmu és nemes karakterű férfit, aki hű szolgálja volt egyháznak és egyuttal némes fia hazájának.

Jótekonysága is általánosan ismeretes és különösen sokat áldozott kulturális célokra. Legutóbb 1899-ben keltett országos felhívást nagy alapítványával, a melyet a katolikus egyetem létesítésére tett: 200.000 koronát adott erre a célra s a király utólag elismerésben részesült érte.

A közoktatás ügye egész egyházi pályáján foglalkoztatta. Maga is kiváló pedagógus volt s ezen a téren is sok elismerésben volt része.

Szegény szülőktől származott s a maga erejéből jutott a püspöki székre. Hettyey 1843. szeptember 13-án született. A gimnáziumot Sopronban és Szombathelyen, a teológiát pedig Esztergomban végezte. 1870. augusztus 9-án szentelték pappá. Simor hercegprímásnak már ekkor feltűnt a fiatal pap tehetsége ezért a nagyszombati érseki főgimnázium tanárává és predikátorává nevezte ki. Ebben az állásban módja volt Hettyeynek jeles pedagógiai képzettsége érvényesítésére. Kiváló, lelkiismeretes tanár volt, aki növendékeiben lelkesedést tudott kelteni a tantárgyak iránt. Nagy tudásának és emberismeretének köszönhetően, hogy Simor hercegprímás már 1874-ben az esztergomi szeminárium tanárává és tanulmányi prófektusává nevezte ki. Tizenegy esztendőn keresztül töltötte be ezt a keitő tisztelet tikkabuzgósággal és rendkívüli odaadással. Különösen a pedagógia terén ért el nagy sikereket. Növendékeiből a legjobb tanulók lettek.

Leginkább ehhez érdemeinek köszönhető, hogy 1885-ben a bécsi Pazmáneumba küldték. Itt nyolc esztendőn át vezette a fiatal papok nevelését hazafias szellemben. 1893-ban Vaszary Kolos hercegprímás az érseki iroda előre hívta meg és itt is számtalan biznyságot adta nagy tehetségének és lebaráti szeretetének. 1894-ben esztergomi kanonok, 1896-ban pedig címzetes apát lett, majd Dulánszky Nándor halála után 1898. október 28-án pécsi püspökké nevezte ki a király.

Kinevezése általános meglepetést keltett. Püspöki méltóságában is puritán egyszerűséggel élt s amit magától megvont, jótekonyság és kulturális célokra fordította. Pécsen nagy tisztelet körébe

A bécsi vendég.

Az angol király látogatásának jelentőségét csak találgatni lehet. A bécsi udvarnál kerülve kerülnek, hogy a legutóbbi vonatkozásban is nyilvánosságra kerüljön, hogy az udvariassági indító okokon kívül, mi hozta Edvárdot a magyar-osztrák monarchia uralkodójához. A személyes jóviszonyt hangsúlyozták tegnap is, a barátkozó fejedelmek. Hogy e mellett, mit kutyvasztanak a Ballplatzon,

s már aggódva várták haza Karlsbadból, ahová nemrég ment gyógyulás végett. Holttestét haza hozzák és Pécsen temetik el nagy pompával.

Sztrájk a Ganz-gyárban.

Budapest, szept. 2.

A Ganz és Társa vasöntő részvénytársaság vasöntő-munkásai — mint tegnap már jelentettük — bérbarcba léptek. A ma még kicsiny arányú sztrájknak lehetséges, hogy nagyobb következményei lesznek. Mert a sztrájkba menő munkásokat, akik a munkás szervezetnek tagjai — az összes fővárosi munkások támogatják, sőt a sztrájkmozgalom érdekében általános bérbarcot terveznek.

A Ganz-gyár vasöntő munkásai ma az egész napot egy Horvát-utcai kis kocsmában töltötték. Ide hozták nekik az igazgatóság ama levelét, a melyben közli velük, hogy munka-könyveket holnap

a világgazdasági ügyében, azt persze sejtetni lehet csak. Valószínű, hogy a balkáni kérdés tekintetében lesz valamilyen megegyezés. Az angol hangulat lényegesen megváltozott a portával szemben, annak órányára. Ha a lapok csakugyan híven tolmácsolják a brit közvéleményt, úgy remélhető, hogy Edvárd király bécsi látogatása lényegesen hozzájárul az európai béke megszilárdításához.

délig a gyár irodájában átvehetik, azontul pedig a kerületi előjáróságnál keresők könyveket, mert a gyár mindannyiukat kilepelték tekinteli. A munkások erre nyomban érkeztetést tartottak. Az egyik munkás elmondotta a sztrájk történetét.

A gyár vasöntő műhelye hétszázhusz vas-rostélyra kapott megrendelést. Albrecht öntőmester husz rostélyt negyven fillér akkord-bért ajánlott az öntőknek. A munkások, akik — 17 0t Arvel ezelőtt három-négy 0t forint-5. keresztet naponként, keveselték az egy korona negyven fillért s négyszer jártak deputációval Scheller igazgatónál és tizenkétszer az öntőmesternél, amíg végre három korona akkord-bért tudtak maguknak kieszközölni. Ezt a bért is azonban csak az első husz darabja engedélyezte Scheller igazgató s közölte a munkásokkal, hogy a kétszáz darab elkészítésére ezt a munkadíjat nem adja meg.

Fölrobbantottak egy magyar hajót.

Bolgár merénylet a „Vaskapu” hajó ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Burgas, szept. 2.

A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság tulajdonát képező „Vaskapu” nevű gőzösön Messenia község közelében (Burgas bolgár kikötő mellett), eddig még felderítetlen okból robbanás történt, amelynek következtében a hajó előrése kigyulladt. A hajó parancsnokát halva találták, az 1. és 2. üszt eltűnt és ezekkel a hajó személyzete közül hat egyén, valamint a társág budapesti igazgatóságának egy alkalmazottja is.

A gőzös elveszettnek tekinthető, jellehet a „Berthilde” nevű mentőhajó, amelynek óránkénti 8000 tonna szivattyúzó képessége van, Constantinápolyból, a „Marguerite” nevű görög gőzös pedig Burgasból segélyére indultak.

A szerencsétlenség okairól közlelbbi adatok egyelőre hiányoznak. A 2400 tonna hordképességű „Vaskapu”, amely Newcastleban, R. Wigham, Richardson et Co. hajógyárában épült, biztosítva volt.

Budapest, szept. 2.

Tudósítónk ma délután a társaságnál járt, ahol a következő érdekes részletekről értesült.

A vállalatnak 4 hajója van: A vaskapu, Nador, Corvin Mátyás és Attila. A „Vaskapu” parimenti szolgálatot végzett a Fekete tengeren. Galatz és Constantinápoly között közlekedett és 9 nap alatt végezte ezt az utat oda és vissza.

A hajón egy magyar utas volt, a társaságnak egy Lendvay nevű fiatal alkalmazottja, aki szabadságra ment és szabadság idejét ottan töltötte a Fekete tenger mellett.

Messenia, ahol a katasztrófa történt, falu, amelyben törökök és bolgárok laknak.

Itten már régen fojlik az ellenségeskedés a két lakosság között.

Bővebb részletek még nem jöttek a szerencsétlenségről. Hogy vajon mennyi utas volt a hajón, azt nem tudni.

A részleteket ma éjjelre várják.

Burgas, szept. 2.

Itten mindenki arról van meggyőződve, hogy a hajó merényletnek lett áldozata. A merényletet, mint a legutóbbi vonatmerényletet, bolgárok követették el.

Forradalom a Balkánon.

— Saját tudósítónktól. —

Mint lapunk más helyén olvasható, Balkán forradalmának már magyar áldozatai is vannak. A forradalmárok fölrobbantottak egy magyar hajót.

A rémhírek egymást érik, a Balkán forradalmáról ma a következő távirati értesítéseket kaptuk:

A bolgár fejedelm ellen merénylet készült.

Szofia, szept. 2.

A városban, de sőt az egész országban nagy az izgatottság s azt híresztelik, hogy Ferdinánd fejedelem azért nem jön Szófiába, hanem egyenesen Euxinoradba ment, mert az utolsó pillanatban tudomására jutott, hogy a szofia helyőrség tisztjei merényletre készülnek ellene. A városban uton-utófélen beszélik, hogy a tisztok lemondásra akartak kényszeríteni a fejedelmet. A palatán állítólag sok hivatalnokot letartóztattak.

Elfoglalt város.

Szofia, szept. 2.

A lázadók ellentámasz helyét elfoglalták Wasiliko-t. A török lakosság lelkesen fogadta a zanduloket.

Szaloniki, szept. 2.

Szarafov bandái borzasztó kegyetlenkedést űttek Krusevo bevételét után. A város összes gazdagabb kereskedőit katonai törvényszék elé állították. Egy volt bolgár tanító felolvasta nevüket és megmondta nekik, hogy mekkora összeget tartoznak fizetni életük és vagyonuk megváltásáért. Ez az összeg körülbelül vagyonuknak felel meg. Azokat, akik vonakodtak fizetni, megkötözték és megkorbácsolták. Ugyaníly vérengzést vittek végbe a szomszéd Doszenikban is.

Constantinápoly, szept. 2.

A porta ma közölte a diplomáciai képviselőkkel, hogy merényletektől lehet tartani az idegen képviselők és konzulátusok épületei ellen, minél fogva szigorú őrizetre van szükség. Az őrzet a rendőrség és csendőrség, valamint az állomáshajók legénysége és más erők teljesítik.

Constantinápoly, szept. 2.

Drinápolyi jelentések szerint a bolgár püspökség épületében és a bolgár gimnáziumban házkutatást tartottak, amelynek azonban nem volt eredménye. A határszéli mohamedán falusi lakosságot állítólag a hatóság fölfegyverzi, ami tekintettel a komiték folytonos támadásaira, önvédelmi intézkedés volna. Híre jár, hogy ma a Macedoniában általános fölkelés fog kiadni. Ez a hír ellenőrizhetetlen és valószínűleg csak a közélet szüleménye vagy szándékosan terjesztett hír.

Constantinápoly, szept. 2.

A drinápolyi nyugtalanító eseményekről itt elterjedt híreket eddig sem konzuili, sem portajelentések meg nem erősítik. Az itteni üzleti forgalom is szenvedni kezdett ama nyugtalanító hírek következtében hogy a porta állítólag ultimátumot intézett Bulgáriához és a háború közel van.

Constantinápoly, szept. 2.

Neveskaba, melyet egy komitébenda néhány nappal ezelőtt megszállott, miután a száz főből álló helyőrséget lemetárazták, Florinából négy zászlóaljat és egy fél úteget küldtek. Heves támadás után, melyben az ágyúk is akcióbba léptek, Neveskát elfoglalták. Vlahoklisurába Kasztóriából hat zászlóalj indult. Az utat csak egy egész napon át tartó harc után tudták elfoglalni. Mindkét részről jelentékeny veszteség volt. A teristeri magaslát ellen, mely hír szerint a komitébendák főfőszke, Florinából öt zászlóaljat és Monasztirból öt zászlóaljat és két úteget küldtek. A körülfáró hadművelet, úgy látszik, nem sikerült, mert a déli oszlop valószínűleg későn érkezett és a komitébendának volt idejük elmenekülni. A magaslátok egész vidékét átkutatták a nélkül, Mineróba Previcsiből három és Monasztirból négy zászlóalj indult. A hadművelet jól ment és több mint 300 főnyi bandát megsemmisítettek. A további hadműveleteket Nasir baba vezetésével energikusan folytatják. Preska mellett két falut elhamvasztottak.

Hírek a válságról.

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, szept. 2.

A Zeit jó forrásból arról értesül, hogy a király kihallgatására hívta meg Szóchenyi Gyulát, a személye körüli volt minisztert, aki most Reichenhallban ül. Círf Szóchenyi Gyula valószínűleg holnap fog ő felsége előtt megjelenni.

Az egyesült németek a visszavonulást ellen.

Bécs, szept. 2.

Az egyesült német pártok négyes bizottsága tegnap fölkereste a miniszterelnököt és a közös hadügyminisztert, a kikkel a magyarországi eseményekről és a három év óta szolgáló katonák visszavonulásáról tanácskoztak. Körber miniszterelnök kijelentette, hogy ő maga is érzi az intézkedés szigorúságát és azon lesz, hogy ezt minél előbb föloldozza tegye.

A király hazafőn.

A király holnap, esztendőben este 7 óra 30 perckor, külön udvari vonaton nyugati pályaudvaron Budapestre érkezik. Az udvartartás egy része a testőrszázaddal együtt ma reggel érkezett meg külön udvari vonaton. A király itt tartózkodása alatt többször Gödöllőre is ráncol, miért is a várkapitány egy-egy tisztviselője állandóan kastélyban tartózkodik.

LEGUJABB.

A Hppai hadgyakorlatok.

Temes-Ujfalu, szept. 2. Ferenc Ferdinánd királyi herceg holnap reggel érkezik Lippára, ahol csak öt percig időzlik, hogy fogadja Molnár Viktor főispán üdvözlését. A királyi herceg aztán vonaton folytatja útját Allósig, ahol a két hadtest lovassággal fognak megütközni; Allósirol kocsin Temes-Ujfalura megy a királyi herceg.

Edvárd király Bécsben.

Bécs, szept. 2. Reggel nyolc órakor az angol király és királyékn kocsin a Hofburgból a Lobaura hajítottak szarvasvadászatra. Délben a vadászatot félbeszakították, a szabadban reggeliznek és délután 2 órakor visszatérnek a Hofburgba. Edvárd király több újabb kitüntetést adományozott, ezek közt a díszszolgálatra kirendelt Bechtolsheim báró lovassági tábornoknak és Paar gróf főhadsegédnek a Viktória-rend nagykeresztjét.

A Párisi Nagy Áruház katasztrófája

Budapest, szept. 2.

Bizottságok járása.

A legett házban egymást éri a sok bizottság és a helyszíni szemle.

Igy ma délelőtt a magánépítési hatóság bizottság tartott helyszíni szemlét s vette szigorú vizsgálat alá a legett falakat. Az a kérdés merült fel ugyanis, hogy az írtózatot tűzben kitézett, majd pedig a vízzel elöntött falak kibírják-e az átjarkatási munkálatokat, melyek nem egy helyen vastraverzek és oszlopok kicserélésével fognak járni.

A bizottságban résztvettek Kun tanácsos elnöklése alatt Ziegler egyetemi tanár, Kauser János műépítész, egy városi mérnök és mások.

A ház falának felépíthetése kérdésében a bizottság kimondta, hogy tűzesebb átvizsgálás szükséges, épp ezért a kérdésben a jövő hétfőn fog dönteni.

Az áruaktár törmelékét egyre hordják ki a helyiségből, de emberi csontokra vagy egyéb maradványokra eddig nem leltek.

Spira Adél és a többi beteg állapota javul.

Ma délelőtt a vizsgálatnál, valamint a segélyek kiosztásával megbízott dr. Alzer Ernő VII. kerületi előjáró-helyettes jelentés tett az ügy állásáról Matuska Alajos helyettes polgármesternek. Felbatalmazást kapott ez alkalommal dr. Alker, hogy a hírlapok szerkesztőseiben gyűjtött adományokat, amennyiben a lapok ezeket a hatóságoknak átadni akarják, kiosztás céljából átvehesse és ebből kifolyólag utasította a helyes előjárat, hogy ugy ezeknek az adományoknak, valamint a fővárs által megszavazott segélyösszegnek mi módon való szétosztása iránt baladéktalanul részletes kimutatást terjesztszen elő. Dr. Alker ennek folytán a hírlapok szerkesztőseikkel megtelelő átitetolt intézett.

A bizottság vizsgálatáról jelenti nekünk egy másik tudósítónk:

A bizottság először a kapubejáratot tekintette meg, ahol a tűz keletkezett. A bizottság megállapította, hogy a kapubejáratot az üzlethelyiségtől elválasztó falat, mely az engedelmért való folyamodáshoz mellékelt tervben is fel volt tüntetve, soha sem építettek meg s a bejárat mellett felhalmozott tűzifáték és

más robbanó anyag átszakították a vékony válaszfalakat. Az üzlethelyiség át vizsgálásával az volt az általános vélemény, hogy a falak még most is erősek állanak s a tőglák összekötésére használt cement-malter csak a falak vakolata alatt pattogzott meg. A szerényes vaspillérek, melyeknek külső vakolatába aszbesztanyagot kevertek, kitűnően kitartottak az iszonyu hőségben. A lépcsőház leszakadásának okait is megállapította a bizottság.

A lépcsők ugyanis márványból készültek s a kőből a nagy melegben kivált a szénsav s mikor a visszamaradt mészkőre víz jutott, a falakat mentőn megtört s a lépcsőházat körüljárva együtt lerántotta. A falakban maradt lépcsődarabokon látszik a márvány minősége. Az üzlethelyiség emeleti részében dühöngött legjobban a tűz. Itt a vasszerkezetek is jobban deformálódtak, s a falak is megvannak repedezve. A tűz a bizottság véleménye szerint néhány perc alatt terjedt a félelemelég s innen a lépcsőkön s a földvonalon át a padlásra huzódott. A padlásról a negyedik, a harmadik emeletre s csak aztán fogott tüzet a második emelet, úgy hogy a szerencsétlen áldozatok a tűz kitörése után egy pár perccel az udvar felől, alulról és felől is tüztengerben voltak. A tűz ilyen terjedését mutatja az is, hogy a második emeleten egy lakás teljesen épen maradt.

A bizottság szakértő-tagjainak véleménye szerint az egész palota igen szilárdul van megépítve, a mit kétségtelenül igazol az is, hogy az írtózatot pusztulás után nem veszedelmes benne a járáskelés. A műépítők véleménye szerint a szerencsétlen bennszorultaknak életellen volt a menekülés, mert az épület minden oldalról égett, a tűz pedig oly gyorsan terjedt, hogy a két szomszédos ház vastag tűzfalát átszakítani eredménytelen, késői munka lett volna. Egy ut volt a menekülésre az aclákon keresztül, s hogy ezt az utat csak halálos veszedelmű ugrással lehetett megtenni, az csak a mentés eszközeinek hiányosságában keresendő. Különösen nagy mulasztásnak minősítette a bizottság, azt, hogy a szomszédos Klausál-utca 3. számú ház világító udvarán keresztül nem kísérelték meg a mentést. A bizottság a szerzett tapasztalatokat a pénteken délután megtartandó nagygyűlésen fogja előterjeszteti. A gyűlés pénteken délután ötödél órakor lesz a központi vár rosházán.

Egy örült merénylete.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 2.

A Ferenc-körút 40. számú házában lakik Mesterházy Kálmán postatiszt, a kit már régtől fogva igen ideges természetű embernek ismertek.

Ma déiben a postatiszt igen rosszul érezte magát és orvosért küldött.

A beteghez Floris Aron doktor fővárosi orvos jött, aki ilyen módon igen kellemlen és veszedelmes kalandhoz jutott.

A beteg ember, mikor az orvost meglátta, dühöngeni kezdett, torkon ragadta dr. Florist, majd pedig revolvért kapott tőle és leakarta a dokort löni.

Az orvos nem vesztette el lélekjelenlétét, kiáltására a háziak besiettek, kiknek segítségével sikerült a dühöngő ördület megfékezni és ártalmatlanná tenni.

Az előhívott mentők Mesterházy Kálmánt a lipótmezei tébolydába szállították.

Izgalmas jelenet egy főtárgyaláson.

Budapest, szept. 2.

Egy régóta huzódó sajtópörben kellett volna ma döntenie a budapesti büntetőtörvényszéknek, a tárgyalást azonban szokatlanul kínos incidens előzte meg. A pörben a panaszos Lakatos Ida szabolcsmegyei földbirtokosnő, aki a hírhedt Brankola-ügyben is szerepelt; a vádlott pedig Onody Géza nyíregyházi gazdatiszt. Onody egy-k fővárosi napilapban „Elhívást” tett közzé közérdekűből, amelyben nyilvánosságra hozza

hogy Lakatos Ida váltót hamisított a Vátsenkeő-Brunkala-ügyben, dehánvő-vedéki kihágás címén a kincstárt 80.000 koronával, magát a főlhívás publikálóját pedig 80.000 koronával károsította meg. Lakatos fia a főlhívás miatt rágalmaszás címén főljelentette Onodyt, akit ma vont felelő ségre a büntető törvényszék, mint sajtóbíró. A tárgyaláson Agoraszto Peter elnököt, a védelmet dr. Schaffer Sándor látta el, a magánpanaszos képviselőben pedig szendrői Beke László jelent meg. Kzenkívül számos tanut idéztek meg vidékről a főlhívásban foglalt állítások valódiságának bizonyítására.

A tárgyalás megkezdése után Beke, a meg nem jelen Lakatos Ida képviselőben kéri a bizonyítást.

Dr. Schaffer: Mielőtt nyilatkoznám, kérem tisztázni, hogy Lakatos Ida képviselője nem ügyvéd, hanem fogházviselt ember és erre való tekintettel kérem az eljárást megszüntetni.

Dr. elnök (Beköz): Gyakorló ügyvéd ön?

Beke: Az vagyok kérem.

Az elnök: Be van jegyezve valamelyik ügyvédi kamarában?

Beke: Én kérem 1896-ig gróf Migazzi nagyméltóságának jogszálgazgatója voltam és...

Onody: De okirathamisítás miatt fegyházra lett.

Az elnök: Az a kérdés: bejegyzett ügyvéd-e ön?

Beke: Nem vagyok bejegyezve. Igazolásumra azonban felhozom, hogy Czárán István táblai bíró ur, a vádtanács elnöke azt mondta, hogy sajtópörben jogosítva vagyok a képviseletre. Ami pedig a nyilatkozatnak rágalmaszó részét illeti, mintha én fogházviselt ember volnék, kijelentem, hogy Onody ur ellen is pört indított, hadd legyen alkalma a rágalom bebizonyítására.

A törvényszék visszavonult és hosszabb tanácskozás után az elnök a következő határozatot hirdette ki: A bíróság az eljárást megszünteti, mert Lakatos Ida, akit az idősebb szabályszerűen kézbesítették, nem jelent meg személyesen és nem is képviseltette magát az ügyvédség gyakorlására jogosított helyettesével. Ilyen körülmények között úgy kell tekinteni a dolgot, hogy a magánpanaszos nem jelent meg, vagyis panaszát visszavonta.

Beke László a határozat ellen felhívást akart, az elnök azonban kijelentette, hogy nem veszi ezt tudomásul, mert Bekének még csak felszólalási joga sincs.

Dienes Márton Amerikában.

A amerikai magyarságnak a legtekintélyesebb lapja, a clevelandi Szabadság cikket közöl Dienes Márton hazánkjáról abból az alkalomból, hogy nevezett hazánkban a rendkívül széles körben eszközölt nyomozás dacára is kikötött a szabad Amerika földjén.

Amerikai magyar lapársunk persze sokkal kevésbé örül az újonnan érkezett bonfinak, mint például az odaát megjelenő [pánszláv] újságok, amelyek diadalal konstatálják, hogy ime újra megérkezett egy magyar tolvaj, Annira sem örül, mint amilyen megkönnyebbülten sóhajt fel idehaza némely pénzes és vagy méltóságokban dúsuló uri ember. Azt mondja az amerikai újság, hogy nagy szotgálatot tenne az amerikai magyarságnak az, aki hazaekszpedálna az ő hazába Dienes urat, olyanformán, mint ahogy annakidején nyakonfogták Farkait, a pézeslevélhordót a meg sem állottak fele Budapestig. Az amerikai magyarságnak végtelen erkölcsi csapás az, hogy ilyen, már nem is kétes elemek reprezentálják odaát a magyarságot. Odaig persze, míg odaát is ellentétbe nem jutnak a büntetőtörvénykönyvvel a meg nem huzódnak valamelyik oszandes amerikai börtönben.

Biz ez kár, nagy kár, hanem mi itthon maradunk éppen csak csak az elemeket nélkülözhetjük.

Aki becsületos emberünk van, arra szükségünk van itthon. Nagy szükségünk a tisztulónak ezek a processzusai, akiket fölled a nemzet testén egy-egy kelevény a kipottyanak közölünk a Dienes Mártonok, szükséges és hasznos. S Falkai? Az a posta pénzét vitte el a ha visszahozták, abból csak haszon származott. Megkerült a közvagyonból elulajdonított summa. Falkai egészen jelentéktelen ember volt. Postaszolgákból, levélhordókból telt ki a baráti köre. Nem kompromittálható senkit.

Dienes Márton más figura. Az urak barátja, esaközbe, bizalmasa volt. Az ilyen alakot jobb Amerikában, a biztos messzeségben tudni. Az óceánon nem lehet átkibálni Európába olyan dolgot, melyeket szívesen eltemetnek örökre a világ elől a hünbe esett magas uraságok.

Egy magánlevél Szápary László barátjáról ezeket írja:

A múlt hó 18-án érkezett meg Dienes New-Yorkba s az ott tartózkodása első két napját ugyancsak felhasználta arra, hogy tudomást szerezzenek jelenlétéről. Mindjárt a megérkezése után megjelent a „Café Boulevard”-ban, a magyarok kávéházában, ahol persze nagy feltűnést keltett. De Dienesnek nem sok öröme telhetett benne. New-yorki véreink között tudvalevőleg bő számmal vannak olyanok, akiknek a lelkiismeretén a büntetőtörvénykönyv látócsövén keresztül csinos szépséghibákat találhatunk. Ez azonban Amerikában nem számít. Mindennak dacára ez a társaság, amely megható elnézéssel van az egymás multa iránt, Dienes egyszerűen nem fogadja be. Volt egy Stermann nevű betűszedő a kávéházban, akit Dienes még Budapestről ismert s aki a magyar fővárost több rendbeli váltohamisítás után hagyta el minden feltűnés nélkül. A volt lapszerkesztő és képviselő ismerős mosolygással ment oda hozzá s kezét akart nyújtani neki. Stermann azonban felugrott:

— Én nem ismerem az urat.

Dienes zavarba jött.

— De kérem... a Lipót-utczából...

A betűszedő megint közbeszólt:

— Lehet! De azóta ön elakarta adni a hazát...

Szóval; Dienesel még a váltohamisítók sem akarnak szóba állni. Pénze különben — írja a levél — bőven van s ez az egy argumentum valószínűvé teszi hogy hamar megbarátkoznak vele Amerikában. Különben Dienes úgy nyilatkozott, hogy na marad New-Yorkban, hanem vagy Clevelandban, vagy Pittsburgban telepedik meg. Arról, hogy két magyar lap felajánlotta volna neki a szerkesztői állást, mit sem tud a levél. — Dienes, aki idegen nyelven még csak kukkanni sem tud s csak a magyar nyelv tudásából élhet meg, a tollal akarja ugyan megkeresni a kenyerét, de maga indít lapot. S emellett a legkomolyabban foglalkozik azzal a tervvel, hogy meyrja a memoirjait. Annak valószínűleg — Budapestben lesz a legtöbb olvasója.

BUDAPESTI HIREK.

— Egy kórház kibővítése. Tudvalevő, hogy a főváros a IX. kerületben lévő Szent Gellért-kórházat (fertőző betegségek számára) négy új pavilonnal kibővített. A munka oly serényen halad, hogy a legutóbbi napokban megartották már az egy ünnepélyt, mely alkalommal a munkások között 700 koronát osztottak szét. A négy pavillon befejezését és berendezését olyképen siettetik, hogy azok november havára teljesen használható állapotban legyenek.

— Egy más később. Nemrég történt, hogy az Auer-társaság a Durablé-társaság ellen szabadalmhítorlás miatt főljelentést tett. A pör a Durable-cégre kedvezőtlenül ütött ki, ami aztán a Durable igazgatósági tagjai között egyenlenséget szült. Különösen Kohl György és Kádár Izso tötek erősen össze. Kohl ma dr. Farkas Gyula büntető bírásbíró előtt rágalmaszás miatt kérte eltiltást Kádárt, mert az több tanu jelenlétében közönséges gazembernek csalónak tüntette fel. A bíróság híhallgatta a tanukat, akiknek egy része igazolta a vád alaposágát. Kádár mentségére azt hozta fel, hogy a nyilatkozatot jogos felháborodásban tette, különben viszonzvát emel Kohl ellen. Dr. Gleichmann Lajos ügyvéd védőbeszéde után a bíróság kijelentette, hogy ítéletet majd csak a becsatolt iratok felolvasása után hoz.

— A festő, a leány és a stiglio. A Lukács-fürdő egy kabinjában egy cselédleány öngyilkossági szándékból mérget ivott s a fürdő személyzete, mikor feltűnt, hogy oly sokáig időzik a fürdőben, benyitott hozzá. Ott találta a leányt a kádban eszméletlenül, Gyorsan értesítették a mentőket, akik konstatálták, hogy a leány kénnel megmérgezte magát. Azonnal ellenmérget adtak be neki s a Szent János-kórházba szállították. Mikor magához tért, a rendőrnek furesa okát adta öngyilkosságának. Elmondta, hogy Kimmakh László festőművésznel szolgál már rég idő óta. Gazdája nyaralni volt s a ház teljesen rá volt bízva. Egy vigyázatlan pillanatban a festő kedvenc stiglio valahogy kijutott a kálitkából s a nyitott ablakon keresztül az utcára szállott s onnan elrepült. Ő félt a madár nélkül gazdája szemei elő kerülni s ezért elhatározta, hogy megöli magát.

Női és uri szabók kollekceket a legelőnyösebben Spitzer és Fritz Budapest Ferenclak-tere 4. sz. szerezhetik be.

— Kávé- és tea-bevásárlásra legjobban ajánljuk Balogh László kávékiviteli üzletét, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 12. sz., hol mindenféle fajú kávék nyersen, vagy pörköltve a legjobb minőségben és legolcsóbb árak mellett beszerezhetők. T. vidéki rendelők egy próba-doboz rendeléssel erről meggyőződhetnek és biztosak vagyunk benne, hogy mindenkör e cégnél fogják ebbeli szükségletüket beszerezni.

— Sirkövek. Mindazoknak, kiknek szomorú kötelességük sirkövet állítani, vagy ilyet a temetőbe felujítani, vagy a feliratot újra aranyozni forduljanak bizalommal az V., k., Lipót-körut 2. számú sirkövezetkez, Budapest, (a Margithid-nál) ahol ezen munkák a legszakszerűbben és legjutányosabban készíttetnek. Vidéki megrendelések is a legpontosabban eszközöltetnek. Teljes társalattal Eichbaum M.

HIREK MINDENFELŐL.

— A pápáról. Egy londoni lap levelezője mond el most néhány ilyen érdekességet a pápáról.

— X. Pius nagyon böcs ember, írja a lap. Mindig nagy ügyelemmel hallgatja meg a bihornokai tanácsát, de sohasem nyilvánítja a véleményét bármilyen kérdésben. Ami őt leginkább jellemzi, az a páratlan egyszerűsége és vallásos alázatossága. A büszkeségnek még az árnyékát nem viseli magán. Aki a trónja elé akar járulni, akadály nélkül juthat oda s a pápa szeretetreméltó barátsággal szólít meg mindenkit.

— Asszonyrablás gyilkossággal. Danilovics Mula klári lakos leányának sok udvarlója volt a faluban, sőt még a vidéki legények is ellátogattak egy-egy mulatságra, hogy a szép leánynyal táncolhassanak. Marinkovics Szvetozár és Dinácsky Jácó odaváló legények is bolondultak a leány után. Két héttel ez előtt azonban a szép Danilovics-leány férjhez ment egy itteméri legényhez. A csalódott szerelmes legények nem jó szemmel nézték, hogy idegen viszi el a szép leányt. Minap a fiatal házaspár eljött Szerb-Kláriba szőleinek látogatására. A falubeliek között hamar híre terjedt, hogy itthon van a szép menyecske. Marinkovics és Danilovics, az asszony régi udvarlóit szintén találkoztak a fiatal asszonynyal. A két legényben felülkerekedett a gonosz indulat s elhatározták, hogy elrabolják az asszonyt. Kátelő indult haza ittemérre a fiatal házaspár. Mikor a kukoricaföldek között elhaladtak, egyszerre csak elbük ugrott a két legény és a menyecskét megragadták, hogy magukkal vonszolják. A férj kést rántott neje védelmére, mire a házaspár és a rablók között dulakodás támadt. A Dinácsky-fiu egy döféssel szíven találta az asszonyt, aki férjét védelmezte. Az asszony végön elesett. Amint a férj ezt észrevette, rávetette magát a gyilkosokra és Dinácskyt halálosan meg is sebezte, de közben ő is oly súlyos sérülést szenvedett, hogy életbenmaradásához alig van remény. A mezőőr értesítette a falubelieket a szomorú esetről, akik a fiatal asszonyt halva, a férjét pedig és Marinkovicsot súlyosan sérült állapotban szállították a faluba.

— Központi szőnyegtelep Budapest, IV., Múzeum-körut 39. lapunk mai számában közölt hirdetését olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

— Fiumei kávé, tea- és angol rum áruház Budapest, Kossuth Lajos-utca 17. szállít 43/4 kgr. Mocca, Cuba és Aranvjáva keverék-kávé 6 frt 90 krért börtmentve és elvámolva.

Szorgalmas ügynökök,

kik sorajgyeket részletfizetés mellett eladni akarnak

havonkint 300-400 koronát

kereshetnek egy elsőrendű pénzintézetnél. Ajánlatok cizuzendők

Postafiók 21. szám, Budapest, főposta.

Tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

Kötetett: Buza 1903. októberre 7.46—7.45 Rozs ápr. 7.52—7.50—, Zab máj. —, Tengeri aug. 6.17—6.18. Repce aug. 10.60—, —.

Budapesti őrtektőzsde.

Előtdőzsdén kötötett: Osztrák hitelrészv. 649.75.— Magyar hitelrészvény 720.50— Leszámitoló bank 449.— Jelzőlogbank — 612.0 Rimamurányi vasúti 460.— Osztrák-magyar Államvasut részvény 656.50 Déli vasut 61.— Német birodalmi marka 117.35. Villamos vasut 304.— Budapest. közuti vasut 603.—

Bécsi őrtektőzsde.

Előtdőzsdén kötötett: Osztrák hitelintéző részvény 661.— Magyar hitelbank részv. 728.— Osztrák-magyar Államvasut részv. 658.75. Union bank részvény 620.— Osztrák koronajáradék 100.20. Angol-osztrák bank 772.00 20 frankos arany 19.06. Déli vasut 77.50 4 százalékos magyar aranyjáradék 119.40 Magyar koronajáradék 98.95. Márka-bankjegy 117.88.

A főváros legnagyobb
férfi- és gyermek-ruha
áruháza

Szép, tartós, izlőse férfi-ruhák készülnek
Krausz és Társa
Legnagyobb olcsóruha üzlet a gyermekruha-áruházban.
Készít Balváros V., Váci-körut 66. sz. a Fürster-vendéglő mellett.

Hírneves férfi-szabók! Versenyképes olcsó árak!
Ajánljuk saját műhelyünkben készült újsz. a gyapjuszövetből:
Elegáns, divatos vagy fekete saccó-dítony . . . . . 9 frt
Elegáns, divatos vagy fekete felöltő . . . . . 8 frt
Elegáns, divatos vagy fekete szalon-dítony . . . . . 19 frt
Ujjazó, vagy sport-dítony . . . . . 20 frt
Gyűrűző- és flú-ruhák gyapjuszövetből . . . . . 20 frt
Mérték szerinti megrendelések ruhatári díjmentes szabással, valódi angol és francia gyapjuszövetből rendkívül olcsó árban.

REGÉNY. Borzalmas éjszakák.

— Regény, átdolgozta: I. H. —

Halából ez megcsókolta a szép asszony kezét, holott alijában véve nem igen bánta, hogy kiket szeret ez az asszony, a szökeket-e vagy a patnákat.

Swoyschin, hogy elkerülje a szép asszonynak mindig őt kereső és vizsgáló szemeit, egy másik terembe menekült.

Alignogy Zdenko eltávozott, Bärenburg az általános óhajnak engedve zongora mellé ült és önmagát kísérve, néhány kuplét adott elő, még pedig úgy, hogy Girardinak is dicséretére vált volna.

Mintán a Girardi-kuplét után egy Strausz-keringőt énekelt, néhány megható moll-acord után gyászindulót játszott, azután közönsége felé fordulva jelezte:

— „L'homme fatal!“ szerzője egy megtört ibolya! — mire egy öreg francia utca-énekes balladát kezdett énekelni.

A ballada refrainja ez volt: „Ne m'aime pas, infortunée, car mon amour donne la mort!“ az utolsó versszak pedig így hangzott:

„Arthur était an cimetière,
Les yeux fixés sur un tombeau,
Ses larmes tombaient sur la pierre,
Son visage était, pale et beau.
Il dit: Adieu infortunée,
En m'aimant tu subis ton sort,
Tu n'as pu fuir ta destinée,
Car mon amour donne la mort!“

Tettetett és tulbajtott érzéssel adta elő ezt az elégiát, olyan módon, hogy akik a teremben franciául értettek, szinte görsöket kaptak a nevetéstől.

Swoyschin kijött a dohányzóból, hogy a láma okát megtudja.

— Hogy milyen arcot vág ön ismét Swoyschin — szólította meg a háziasszony — tudja, ép' így tesz, mintba Bärenburg románcát ezatosnak találta! Hahaha!

A fiatal ember elsápadt.

— Céltatosnak? Miért? — kérdezte orrfintorgatva.

Märzföldné nem tudott mit válaszolni, de férje, ki alaposan leitta magát, megveregette Swoyschin vállát és affektáltan mondotta:

— Na, azt gondolja a feleségem, hogy célzást látsz az ellenállhatatlanságra.

— Mire?

— Az ellenállhatatlanságra. Ugy látszik, hogy hódító utad egy vonalban halad Bell Arthur hódító útjával. Hahaha!

Swoyschin egy kissé hátravetette a fejét és tekiutetét Märzföldre meresztette, olyan rendreutasító és megvető módon, hogy az elegáns Märzföld a Medusa látványa után kezdett epekedni.

Aztán Zdenko sarkon fordult és egyetlen szót sem szólva, eltávozott az estélyről.

A két rokon, Swoyschin és Bärenburg között kis összeütközésre került a sor, de mert Bärenburg kijelentette, hogy holtrészeg volt és semmiről sem tud és kivéve a fegyveres elintézés, mindenféle elégtételadásra kész, a két rokon hamarosan kibékült.

Ellenben Märzföld és Swoyschin között a feszültség nőn-nőtt és az ezred tisztjeit már kellemetlenül kezdte érinteni. Ellenségekként álltak egymással szembe és kétségtelen volt, hogy hamarosan összeütközésre kerül a dolog.

(Folytatjuk.)

COLUMBUS

Kapható a legtöbb kereskedésben

LEONARD D. & CO.
Gömbhegyvel.
TOLLAR
NAGYBAN
BÉCS, I., Plankeng. 7.

Kerékpár-javítások
zománczások és nikkelezések
legelőcsőben és legpontosabban
közöttük, valamint 21/10

kerékpárok és alkatrészek
legelőcsőben beállítási forrása.
1-rangú kerékpárok nagy ártéttel 140
korona, 2-évi jótállás mellett. 3 kerék
transzport kocsik legelőcsőben kivitel-
ben, áron át adnak el. Árjegyzék
ingyen és bérmentve.

Beiföld Gábor és társa
Budapest, VIII., József-körút 21.

Felnőtt és gyermek részére egyaránt legkitt-
uóbb szappan a világhírű
Dr. Schihulezky-szappan.

1 drb 35 kr., 6 darabot teljesen bérmentve küld a pénz
előleges beküldése után

Osszán! kitűnő fog-
pép! 1 doboz 35 kr.

Székelgyógyszerár, Kassa

Hamburgi kávé-raktár

Magyarország legelőcsőbb kávé-kivitele. Különki-
nyás 2 kor. 161 2 kor. 43 fillérig. Pörkölt 2 kor.
30 fillérig 2 kor. 80 fillérig. Finom órász tea
4 kor. 60 koronáig. Hollandi cacao 4 kor. 60
fillér. Csokoládé 2 kor.

BUDAPEST,
IX. ker., Soroksári-utca 51. sz.

Az életben soha többé!
500 drb értékes tárgy 500
osak 3 kor. 60 fillér. 500

Egy remek, pontosan járó óra két évi
jótállás mellett, szép láncszal. Egy eleg.
selyem uri nyakkendő 1. hozzávaló szép
tűvel, 1 pár elegáns valódi ezüst fülbe-
való, 1 valódi ezüst gyűrű tűzáranyozás,
törkiskövél, uraknak vagy hölgyeknek,
1 divatos szivarszopóka, borostyán-kövél, 1
finom zsebkes két pengével, 1 legfinomabb
bőr pénzszersény, 1 teljes készlet kézelő- és
inggomb 3 százalék aranyból, 1 elegáns
női broche (párisi újdonság), 1 praktikus
zseb-írószár 3 drból, 1 zseb toiletté tűzőr
tokban, 1 jószagu pipere-szappan, 1 hasz-
nos zsebkönyv, 1 számoló gép, mely a
legelőcsőbb számadásokat egy pillanat alatt
elvégezi, 20 drb levelezői tárgy és még
376 különféle a háztartásban hasznos
tárgy ingyen. Mind együttesen az órával
együtt, mely egymagában megéri ezen ös-
szeset csak 3 kor. 60 fillér. Szétküldés
utánvétel vagy a pénz előleges beküldése
mellett.

Schw. Uhren-Export F. Windisch
Krakau Nr. K.
Nem tetsző tárgyakért a pénz visszatartik.

A legérdekesebb
tudnivaló a hölgyeknek az, hogy
a legjobb, a legelőcsőbb arc-
tisztító a Dr. Schihulezky
Selyem-arczerőme
(ár. 20, de jó)
1 doboz 2 kor. 20 fill. — A Dr.
Schihulezky-féle szappan a vi-
lág legjobb szappana. 1 drb 70 fill.
Készíti Kassa legelőcsőbb gyógy-
szerára, az „Istonszem“-hez.
Pontos cím:
SZÉKELY gyógyszerész,
KASSA.

fém-tisztító a legjobb. „STELLA“ vegyészeti gyár Budapest, Elemér-u. 11

OLCSÓ
KÁVÉ és TEA

W. ÁRAK: K

1 kl. Hántartási . . .	frt 1.20
1 „ Portorico . . .	„ 1.50
1 „ Porto. 102 . . .	„ 1.50
1 „ Kuba (finom) . . .	„ 1.70
1 „ Kuba (legfinomabb) . . .	„ 1.90
1 „ Gyöngy (finom) . . .	„ 1.60
1 „ Mocca . . .	„ 1.40
1 „ Mocca (legfinomabb) . . .	„ 1.60
1 „ Arany Java . . .	„ 1.40
1 „ Arany Java fig. ún. . .	„ 1.60

Különbösen ajánlom naponta friss-
sított pörkölt kávémat.

1 kl. Vegyes pörkölt kávé . . . frt 1.60
1 „ Finom pörkölt . . . „ 1.60
1 „ Kuba pörkölt . . . „ 1.80

Kávéhoz csomagolható:
1 kl. Mandarin, cs. kev. . . frt 1.50
1 „ Hántartási . . . „ 1.35
1 csomag törmenték . . . „ 1.30

4 kl. kávé postakészlet (melyben több
fajta is kapható) már vidék e-
teljesen bérmentve és elvámoltva küld

Balogh László
kávé- és tea-kivitelű üzlete Budapest.
Főútel és iroda:
VII. Rottenbiller-utca 12. szám.

A világhírű eredeti
angol
„Helical-Premier“
kerékpárokat

melyen lezálltva 125 főtől feljebb havi 8 és
10 fős részletek, elsőrendű „Oyoloni“ gépeket 90
frt és kerékpáralkatrészeket, az országban egyedül
álló nagy bevásárlóváros folyton 30 százalék ár-
leszállítással szállítunk vidékre és barchorá.

1 db I. rendű külső gummi egy évi
jótállással . . . frt 5.— és 3.50
1 db I. rendű belső gummi egy évi
jótállással . . . „ 3.— „ 3.—
1 db jótállású acetylen-lámpa . . . „ 3.25 „ 2.—
1 pár kábel-pedál . . . „ 2.75 „ 2.25
1 drb jó minőségű kerékpár-lánc . . . „ 2.50 „ 1.90
1 drb angol nyereg . . . „ 3.25 „ 2.—
1 kgr. calcium carbid . . . „ 3.— „ 2.50
Nagy Árjegyzék! Több mint 300 képpel tüntetve küld

Láng Jakab és Fia
az ország legnagyobb és legmegbízhatóbb
kerékpár-raktára.

Budapest, József-körút 41. szám
Főközlöt: Bőrös-tér 4.
Az árak kitűnőek és nem tartalmaznak
a visszaküldés pénzét vagy kicseréljék.

Dadogást
és
minden beszédhibát sikeresen
gyógyít
SOLT LAJOS
gyógytanfolyama
V., Báthory-utca 20.
Felvétel naponta 12—1-ig, mely felvétel
a szűnőidő tanfolyama is érvényes.

SCHMIDT M.
szőgyártó, nyerges és
bőrrendő
BUDAPEST,
VIII., Kerepesi-ut 25. sz.
Kocsizó és lovagló-
szerszámok.

Mindennemű utazó-bőrrendők.
Megrendelések és javítások pontosan és jutányo-
san elkészítetnek.

Központi szőnyegtelep vezet!!
IV., Múzeum-körút 39.
(osak) a Múzeum-körúttal szemben

Egy összevethető szőnyeg,
3-részes matracz, egy fűtől-
takaró, egy szőnyeg-utántá-
nyzó és 5 méter előszoba-
takaró szőnyeg, összesen 9 frt.

Sodronyág matracz . . . 10.60 frt
Vaskeretű sodrony-betét . . . 5.25 frt
fakeretű sodrony-betét . . . 3.— frt

Dus választék szőnye-
gek, szövet- és csipke-
függönyök, pokróczok,
utazó takarók és bőrök,
valamint selyem- és bár-
sony díszfelpárnákban.

Saját műhelyemben szolidan készített
paplan és matraczok dus választéka

Nagy előny vidéki vevőknek!
100 fős vásárlásnál egyes fogatam,
200 fős vásárlásnál kétfős fogatam
gumikörökkel áll egész nap a vevő
rendelkezésére.

HASZNOS TANÁGS
NEMI BETEGEKNEK

a „Nőgyógyászati Utmutató“ cz. könyv, mely
200 oldalán a titkos betegségekre vonat-
kozó minden tudnivalót és gyógykeze-
lésmódot tartalmaz. Szerzője Dr. GARAI
ANTAL országos hírű specialista és
könyvet bárkinek teljesen ingyen adt
borítékban küldi meg. A könyv már az 60.
kiadásban jelent meg és sok ezer ember kö-
szönheti ennek gyógyulását. Portára 20 fillér
bélyeg küldendő. Cím:

Dr. GARAI
Budapest, V., Andrássy-ut 24.

höl a munka szerzője pamlt., bór- és hűgy-
szervi betegségeknél naponta rendel d. e
10—4-ig és este 7—8-ig.

A Budapestre utazó
közönség b. figyelmébe!
Meglepő újdonság
műfogakban.
2 forinttól feljebb.

24 óra alatt betétezt,
hippokratészi ameri-
kai módszer szerint, fájdalom-
és a gyökér eltávolítása nélkül
egyes fogakat, kausuk nélkül,
valamint teljes fogszorokat, jót-
állással; rágiara kitűnően hasz-
nálhatók. Ajánlom minden fog-
atlan, gyomorhajos egyéneknek.
Több 100 elismerő-köszönet. —
Rosszallt illó fogszorokat át-
alakítok, eltört fogszor 2
óra alatt megjavítok.

Amerikai fogműtő-teremtő-tulajdonos:
Kovács J. BUDAPEST,
(gróf Hadik-palota)
Károly-körút 9., II. em. 8.
Tel. 1440 reggel 9-6 óráig délután 6-8.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy hóra 60 fillér.
Vidékre postai küldéssel egy hóra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedés.

Felolvas szerkesztő:

KLÓVA HUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztőség nyomdájában.

Kossuth Ferenc a dinasztjáról.

Ismét politikai gyilkosság Szerbiában.

Elégtételt!

Megirtuk elsőnek azt a rémes szerencsétlenséget, mely a bolgár partok mellett történt.

A Vaskapu nevű magyar hajó fölrobbant, elpusztult és vele pusztult egy csomó ember. Magyarok és magyar alattvalók.

A hajón robbanó szer nem lehetett, ilyesmit nem szállíthatott, mert ez a szabályzatok ellenére lett volna, ha tehát mégis került robbanó szer a hajóra, ezt csak becsempészhették, csak úgy kerülhetett oda, mint a minap a keleti expressz vonat konyhájába.

Kellett pedig robbanó-szernek a hajón lenni, mert az már be van bizonyítva, hogy kázánrobbanás nem történt, a kázán épségben maradt.

Egy meggyilkolt orosz konzulért, egy meg nem gyilkolt amerikai képviselőért fülön fogják azokat, a kik felelőségre vonhatók. Ugyan mi fog történni akkor, midőn egy magyar hajót röpítenek a levegőbe?

Ki követte el a merényletet? Török, vagy bolgár? Kinek megrendelésére? Mert hogy merénylet történt, az már minden kétséget kizárólag be van bizonyítva.

Egész Magyarország szigorú vizsgálatot és a vizsgálat eredményeül elégtételt követel, még pedig a legrövidebb idő alatt, mert még azt bihetnék itten az emberek: a Vaskapu elpusztításáért azért nem vonnak felelősségre senkit, mert, a Vaskapu magyar hajó volt és nem osztrák.

A temesi hadgyakorlatok.

Temes-Ujfalu, szept. 3.

A mai nappal kezdődtek a szeptember 7-ig tartó délmagyarországi hadgyakorlatok, amelyek — nem számítva az egyes hadtestek keretében tartott közös hadseregbeli és honvédségi hadosztály-gyakorlatokat és a galíciai nagyszabású lovassági gyakorlatokat — az összes fegyveres erők folyó évi kiképzésnek zárókövét teszik.

Először történt ezúttal, hogy a feladatok nem német részt a rendes évi záróhadgyakorlaton. Pedig a gyakorlat úgy tervezéséről, mint végrehajtásáról fogva az európai nagy államokban tartatni szokott minden hasonló hadgyakorlatnál harczerubbnek ígérkezik. A legfőbb hadur képviselővel Ferenc Ferdinánd főherceg lovassági tábornokot bízta meg.

A gyakorlatokban a 7. (temesvári) és 12. (nagygyebei) hadtestek a az V. és VI. m. kir. honvédkerületek körletéhez tartozó csapatok vesznek részt, megerősítve az ezen területen elhelyezett honvédlövassággal. Mind e csapatoknak 1898 óta nem volt alkalmuk nagyobb-szabású gyakorlatokat végezni. A fővezetést — miként a legutóbbi nyolc évben szakadatlanul — báró Beck Frigyes tábornagy a vezérkar főnöke gyakorolja, ezúttal Ferenc Ferdinánd főherceg közvetlen parancsai szerint. A hadgyakorlatok fővezetősége augusztus 31-én érkezett a hadgyakorlatok színhelyére, Temes-Ujfaluban, Lippától nyugatra helyezkedve el.

A fővezetőség, a vezérkar főnökének vezetésével a Puchallo ezredes főnöksége alatt álló hadműveleti és a strauszenburgi Arz ezredes főnöksége alatt álló részletezredből áll. Jelen vannak a gyakorlatokon mint nézők: herceg Windisch-Graetz lovassági tábornok és báró Waldstätten tábornagy csapatfőnökök és lovag Kropatschek tábornagy, tüzérségi főnök. A döntő bírák Siebert, Vivenst, Potiorek és Frank altábornagok, lovag Krobotin, Huyet-Szaskiewicz, Rohr és Boehm-Ermolli vezérőrnagok, Barleon, Bockenheimer lovag, Sersio, Schirneck és Schlayer ezredek, továbbá a vezérkarnak 21 törzs- és főtisztje. A felsége vendégeiként jelen vannak a következő katonai attasék: W. Harris Floyd kapitány (Amerika), Bulow őrnagy (Németország), Lagniche marquis őrnagy (Franciaország), James Fairholme alezredes (Angolország), Yoda őrnagy (Japán), Del Mastro alezredes (Olaszország), Exarco őrnagy (Románia), Roop ezredes (Oroszország), Chukro pasa tábornok és Nazif bej ezredes (Törökország), de la Ribera marquis alezredes (Spanyolország) Nagtural tábornok, Constantinescu ezredes és Cristescu őrnagy (Románia).

A gyakorlatok teljes harczerűsége érdekében úgy rendelkeztek, hogy a csapatok alkalmazása semmiféle elmozdítási vagy hasonló egyéb tekintetek által ne korlátoztassék.

A magasabb parancsnokságokat és törzseket tehát huzai állományra emelték, a hadseregek részére rendszeresített intézetek a csapatok felszerelése, ételmészése és a lőszerpótlás: mindez harczerűen van kiállítva.

Az egészségügyi intézmények — habár személyzet és anyag tekintetben valamivel csekélyebb mérvben — szintén teljesen harczerűen vannak felszerelve.

Ezenkívül gondoskodás történt a rossz ivóvíz megjavításáról is, amennyiben a csapatokat ellátnak citromsavval, a hadosztály egészségügyi intézetek pedig Berkefeld-féle szivattyú-üzöröket kaptak. A csapatok harczerűen megszállt podgyászát ütközetvonalat szállítva utának.

A rendelkezések ezúttal az általános érték szerint történnek, de — ezúttal először — ellátnak a csapatokat a hadgyakorlatok terepének részletes térképével is.

A király és a trónörökös.

Karagyorgyevics Péter
az új szerb király

Karagyorgyevics György
az új trónörökös

Péter ur és a fia, kik jelenleg Szerbiát járják, mindenfelé bemutatkozva a hű szerb népnek, kezdenek még az eddiginél is érdekesebbek lenni. Lehetséges ugyanis, hogy Szerbia tényleg megbolondul

és nagyási hóbortban nekitámad a töröknek. Akkor aztán az is lehetséges, hogy a Karagyorgyevics királysága újra csak pünkösdi királyság volt.

Osztrák pimaszság.

Ebben az országban senkit sem lep meg semmiféle újabb osztrák pimaszság. Alaposan hozzászoktunk már ahhoz is, hogy az osztrák Bruder hosszú újjakkal utána nyúl mindannak, ami a miénk, nem azért, hogy megsimogassa, hanem, hogy elcsenje.

Íme erre egy újabb példa: Csányi Henriknek, aki egy új galván-elem feltalálásával most világhírűvé tette a nevét, ugyanez az eljárás jutott ki az osztrák csajtó részéről, ami a Virág-Pollák-féle gyorstáviró feltalálójának: osztrák találmánynak hirdették azt is és hirdetik azt is a feltalálót is megteszik osztráknak. Csányiról azt írják, hogy cseh származású és nem is Csányinak, hanem Csaszneknek hívják. A bécsei csajtó már azt is tudni véli, hogy Csányi már legközelebb erőshangu nyilatkozatban tiltakozik nevének erőszakos elmagyarosítása ellen. Az osztrákok tehát megint maguknak akarnak vindikálni egy magyar találmányt. Érdekes világot vet az ügyre Bodnár Tamás nyilatkozata, Bodnár nyilatkozata: Abaujtornamegye, Felső-Dobsza községéből küldte, ahol

Csányi találmányán dolgozott. Szó szerint a következőket írja:

Igaz ugyan, hogy Csányi Henrik ennek előtte Peters berlini tanár laboratóriumában volt alkalmazva, de a találmányát, a házilag is könnyen előállítható villany-elemet nem Berlinben, hanem hazánkban egy kisebb falvacskájában: Felső-Dobszán készítette. Csányi ugyanis külföldi utjáról hazatérve, éjt-napot egygyé tett, hogy célját elérhesse: mi nagyon nehezen ment, miután a szükséges anyagok beszerzésére képtelen volt; hiányzott a támogatás, ami minden feltalálót gátolni szokott. Budapesti tartózkodása alatt aztán megismerkedett dr. Bárczay Gábor felsődobozai földbirtokossal, aki később nyilatkozott róla segíteni találmánya érvényesítésében.

Bár jellehet, hogy Csányi az eszmét külföldön szerezte, de azért a külföld joggal nem mondhatja azt magának, miután úgy a feltaláló mint a találmány nálunk látott legelőször napvilágot. A fentiek bizonyítására csak annyit jegyzek meg, hogy én legalább is vagy két-hétel előbb voltam szemtanúja a találmánynak, mint a berliniek.

Hírek a válságról

— Saját tudósítónktól. —

Hogy a király ma este ismét Budapestre érkezett, a végelénytelenséget újra nagyobb érdekkel kísérik és mindenféle találgatnak, kombinálnak, interjúkat, megérkezésekre várják, azt is, azt is. Összességben pedig az ország híreket, ezek semmi újabbat nem mondanak, hiszen nem tudnak, éppen csak a régi dolgokat variálják.

Tudósítónk jelenti:

Khuen-Héderváry hemlok-sorban.

A közigyelem ismét Khuen-Héderváry felé fordult. Bona látják az új miniszterelnököt.

Egy estély munkatárs beszámolója folytatott Khuen-Héderváry egyik intimusával, aki ismeri Khuen-Héderváry fel-fogását. A hozzá intézett kérdésekre azt a feleletet adta:

— Igenis, szó van arról, hogy Khuen-Héderváry kapjon újra megbízatást. De ennek egy nagy akadály van, a többről nem is szólva. Gróf Khuen ugyanis nem akarja a megbízatást elfogadni.

Kiket hallgat meg a király?

A király ma este megérkezett Budapestre s már holnap délelőtt megkezdte a folytatódó kihallgatásokat, hogy újabb tájékozódást szerezzen a mérvadó politikusokról.

Kisúszóban Khuen-Héderváry ma holnap audienciára, utána gróf Apponyi Albert, mint a képviselőház, majd gróf Csáky Albin, mint a főrendiház elnöke. Háromon kívül más holnap aligha fog a király elé kerülni.

Igen érdekes hír az, amely politikai körökben van elterjedve, de amelynek a valószínűsége még tisztára ellenőrizhetetlen. Ezzerint audienciára meghívást fog kapni báró Prónay Gábor főrendiházi tag is, akitől tudvalevő, hogy érzelmei dolgában a függetlenségi párthoz áll közel.

Ki lesz Fiume kormányzója?

Hír szerint a királynak mostani budapesti tartózkodása alatt elintéztetést fog nyerni az a kérdés is, hogy a megvesztegetési kudarc miatt lemondott gróf Szapáry László helyébe ki legyen a fiumei kormányzó.

A fiumei viszonyok mellett ez a fontos állás nem maradhat sokáig betöltetlenül és így valószínű is, hogy a kormányzóság már a legközelebbi időben új gazdát kap.

A kormányzói állásra leginkább gróf Bathányi Tivadar országgyűlési képviselőt emlegetik, aki szakember tengerészeti dolgokban és a kit nem most emlegetnek először mint kormányzó-jelöltet.

Kossuth Ferenc a dinasztiról.

Bécs, szept. 8.

A „Neue Freie Presse” mai száma interviút közöl Kossuth Ferencel. A hírlapírónak ama kérdésére, hogy mit tart a királyi kihallgatásokról, Kossuth így válaszolt:

— Véleményem szerint nem helyesem cselekedtek azok, akik a királyt egyoldalúan informálták. A függetlenségi és 48-as párt oly erős, hogy abban a pillanatban többségre tehet szert a törvényhozásban, amint a mai census megszűnik és a választókerületek helytelen és igazságtalan beosztását megváltoztatják.

A dinasztának a legesekélyebb oka sincs arra, hogy féljen a függetlenségi párttól. Atyám hátrahagyott irataiból is kimutatható, hogy ő sem volt ellensége a dinasztának.

A függetlenségi párt a perzonál unió álláspontján áll s a perzonál unió nem nem antidinasztikus álláspont. Ez azonnal megvalósítható, mielőtt Ausztriában az erős federalizmus irányzat kerül túlsúlyra.

Az események és fejlemények ez irányba fogják terelni Ausztriát, mert csak így módon lehet végkép békét teremteni csehok, németek és lengyelek között.

A hírlapírónak ama kérdésére, hogy vajon a függetlenségi pártot ért mellőzés sértileg őt, azt válaszolta Kossuth Ferenc, hogy ez reá nézve közömbös, mert személyi tekinteteket sohasem kevert a kérdéssel.

A hírlapíró most azt az kérdést hiszi-e, hogy a meghallgatott államférfiak híven informáltak a királyt a függetlenségi párt felől, mire Kossuth azt felelte, hogy: igen, mert valamennyien tiszteltetelmű, becsületes politikusok; lehet, hogy egyikük-másikuk többet vagy kevesebbet mondott, de az az egy bizonyos, hogy a király annak a véleményére fektette a legnagyobb súlyt, aki a legteljesebb igazságot tárta fel előtte.

— Ö, Kossuth Ferenc, meg van arról győződve, hogy a magyar veszenyevel megadása nélkül nem állítható helyre a béke.

A fölrobbantott magyar hajó.

— Saját tudósítónktól. —

Most már kétségtelenül be van bizonyítva, hogy tegnapi értesülésünk helyes volt, a Vaskapu pusztulását merénylet okozta.

Tudósítónk távirja:

Burgas, szept. 8.

(Saját tudósítónktól.) A Vaskapu hajónak csak a fele része robbant föl, a másik fele a kazánokkal együtt épségben maradt, így tehát kétségtelen, hogy a hajót merénylők robbantották föl.

Bizonyít ezen körülmény mellett az is, hogy a hajón egy égő gyutacsot találtak, olyat, minőkkel dinamitombákkal szoktak fölrobbantani.

A Bertilde mentőhajó a burgasikikötőbe vontatta a Vaskaput és itten a hatóságok megindították a vizsgálatot.

A szófiai magyar-osztrák konzul megérkezett ide és a vizsgálatot vezeti. Azzal a határozott utasítással jött, hogy a merényletet teljesen kielégítő elégtételt, a merénylők kézrekerítését és megbüntetését, továbbá teljes kártérítést követeljen a bolgár kormánytól.

Eddigi megállapítások szerint összesen 11 ember pusztult el.

Burgas, szept. 8.

A hajó parancsnoka Lettis A. V. lovani illetőségű hajóskapitány a katasztrófánál elpusztult a valószínűnek látszik, hogy Deszkovics és Perazics hajósztettek, Lendvai Károly, a társaság budapesti igazgatóságának által alkalmazottja továbbá hat matróz, akikről a táviratok mint állományokról emlékeznek meg, szintén meghaltak, különben már érkezett volna hír arról, hogy megmenekültek.

Különösen tragikus Lendvai Károlynak sorsa. Az alig huszonhárom éves fiatalember a Magyar Keleti Tengerhajós Társaság egyik tehetséges és ambíciós hivatalnok volt. Szabadságidejét is arra akarta felhasználni, hogy a társaság keleti járatait és ottani összeköttetéseit tanulmányozza.

Ezért utazott el Galacba, hogy onnan a mult-szombaton reggel induló Vaskaput megtegye az utat Konstantinápolyig és az után vissza, mindenütt érintkezésbe lépve a társaság ügynökségeivel. Még Konstantinápolyból levelet írt egy budapesti ismerősének. Lendvai Károly fia Lövenstein Mór dr. diáregi körorvosnak akit már értesítettek fia tragikus haláláról.

A fölrobbant Vaskapu gőzöst, ma reggel a segítségére sietett Bertilde és Marguerite gőzcsónak Burgaszba vontatták.

Budapest, szept. 8.

A Magyar Keleti Tengerhajós-Részvénytársaság igazgatósága a társaság konstantinápolyi vezérigényköt, Fernandez Alfonzót bízta meg, hogy utazzék azonnal Burgaszba és küldjön kimerítő jelentést a szerencsétlenségről. A vezér-

igénykötnek ma reggel kellett volna Burgaszba érkeznie, de délig még arról sem jött hír, hogy odaérkezett.

A Vaskapu, amelynek olajlejtő képe a társaság budapesti igazgatóságának irodájában megvan, 100.10 méter hosszú és 13 méter széles teherszállító gőzös. Két hatalmas árbócán büszkén lengett a szál s cimere magyar zászlót. A gép-ház fölött vannak a hajós-személyzet kabinjai és néhány kabin arra az esetre, ha utas jelentkezik. A bolgárok öt törököt gyakran használják a társaság hajóit rövidebb utakra s ezért valószínűnek látszik, hogy Várnában több utas szállott föl a hajóra, aki Burgaszba igyekezett.

Bécs, szept. 8.

Ida riasztó hírek érkeztek arról, hogy a katasztrófánál sok emberélet pusztult el.

Lázongás a közös hadseregben.

— Saját tudósítónktól. —

Már a minap adtunk hírt arról, hogy a közös hadsereg harmadéveslegénysége valósággal lázong és minden lehetséges módon el akarják kerülni, hogy október elseje után visszatartsák.

Akkor egy vidéki ezred legénységéről szölkünk és az állásokról, kik arra az esetre, ha őket visszatartanák, elhatározták, hogy lelokoztatják magukat.

Ma egy helyen a legénység elkeseredés nyílt lázadásba tört ki és köles, hogy az másutt is meg fog történni.

Mint egy estély írja, tudomása van arról, hogy egy budapesti gyalogezredben is igen nagy a forrongás; a harmadéves katonák kijelentették, hogy inkább börtönbe mennek, de október elseje után nem fognak kivonulni.

Triesztből jelentik:

Trieszt, szept. 8.

Tegnap este a Via Donátában 97-ik gyalogezrednek husz katonája igen zajosan tüntetett. A katonák hangosan énekeltek a munkásdalt és közben folytonosan azt kiáltották:

— Nem akarunk szeptember harmadikára után szolgálni!

A tüntetés nagy népiömeget csődített össze, amely a katonák iránt való szimpátiájának adott hangos kifejezést. A tüntetés közben megjelent egy őrmester, aki felelőskötő a katonákat, hogy hagyják abba az éneket.

A katonák engedelmeskedtek ugyan ennek a felszólításnak, de mikor a tömeg lármáznia és fűtyölni kezdett és fenyegetően viselkedett az őrmesterrel szemben, a katonák is újra kezdtek tüntetni és énekelni: szidták és gyalázták a hadügyminisztert és egy katona a földhöz vágta pangánóját és sapkáját és esküdözött, hogy nem fog tovább szolgálni.

A többi katona felszólította az őrmestert, hogy velük tüntessen. Az őrmester erre kibuzta a karját és újra felszólította a katonákat, hogy hagyják abba a tüntetést, de mikor látta, hogy úgy a katonák, mint a népiömegek egyre fenyegetőbb módon viselkednek, kénytelen volt kardját hüvelyébe visszadugni és a katonák és a tömeg óriási lármája mellett elmenekülni.

A katonák erre újra kezdtek énekelni a munkásdalt és az ó városba vonultak. A nagy tömeg velük ment és velük együtt tüntetett. Ezalatt az őrmester eljutott a kaszárnyába, ahol jelentést tett az esetéről és a szolgálatot tevő tiszt parancsára egy nagyobb őrszár élére állott, amely feltűzött pangánéval sietett az ó városba, hogy a tüntető katonákat letartóztassa.

A katonák megtudták, hogy az őrszárat közeledik elszéledtek és a szépszépek házakba rejtőztek. Az őrmesternek mégis sikerült hat katonát kinyomozni és letartóztatni, de ezek a tömeg ösztökélésére nem törődtek az őrmester figyelmeztetésével, hanem újra hangosan énekeltek és ellene szegültek bekísértetésükre.

A parancsnokság rendkívül szigorú vizsgálatot indított meg.

A tüntetés alatt a rendőrök is több embert letartóztattak.

LEGUJABB.

Merénylet Roosevelt ellen.

Roosevelt elnök ellen merényletet akartak elkövetni.

A merénylő, aki elmebajos ember, az elnök nyári rezidenciájához hajtatott és itt azt mondta a portásnak, hogy okvetlenül beszélnie kell az elnökkel. A portás rendőröket hívott, akik az elmebajos embert letartóztatták. Hat golyóval töltött revolvért találtak nála.

A merénylet Weilbrunner Harry-nak hívják; kihallgatásánál azt mondta, hogy feleségül akarja venni Roosevelt leányát. Weilbrunner egy farmer fia.

A trónörökös a hadgyakorlatokon.

Tudvalevőleg a zéró hadgyakorlatokon Ferenc Ferdinánd trónörös képviseli a királyt.

A hadgyakorlat ma kezdődött és a trónörökös magyar földön nagy ünnepséggel fogadták és ő tiszta magyarsággal köszöntö meg ezt a lelkes, szép üdvözlést. Az üdvözlés Lippán történt.

A város, mint onnan táviratozták, lobogódiasl öltött és ünnepi elovenségben várta a fenséges vendéget, de királyvár díszben voltak a környékbeli falvak is, mert a király uti programja az volt, hogy Lippáról Temesváralig kocsin megy és ezért ezt az utat feldíszítették és diadalkapukat állítottak fel. A trónörökös azonban megváltoztatta a tervet.

Lippán már kora hajnalban talpon volt mindenki és az utcákon nagy élénkségek uralkodott. Ót óra előtt a Lippától felőlányira levő állomásra tömegesen tölt a nép és a környékről mintegy 2000 ember gyűlékezett az állomás előtt. A verőfényes, szép időben a király sátrától jobbra 300 fehér ruhás leány sorakozott a Vörös Keresz-egyesület és a nőegyesületek elnököinek vezetésével.

Mögöttük foglaltak állást a tűzoltó- és a lövészesegység, továbbá az iparhatóságok zászlók alatt. A királyi sátor előtt díszmagyarban várakoztak Molnár Viktor temesi főispán, Kabdebó Gergely alispán, Joanovics Sándor főjegyző, Prepeliczay Ödön központi főszolgabíró, Nagy István, Mijarovszky Béla szolgabíró, Vannay Gusztáv közjegyző; mint a lippai rendezőbizottság elnöke. Ott voltak még Mindel József lippai községi bíró és Szavic lippai községi jegyző.

A trónörökös vonata, amely Budapest érintése nélkül érkezett Bécsből Lippára pontban 6 órakor robogott be az állomásra. A trónörökös, aki Geib alezredes és Rémy-Berzenkovich sorhajóhadnagy kíséretében szált, Molnár Viktor főispán rövid beszédben üdvözölte Temes vármegye területén a fenséges urat. Erre Ferenc Ferdinánd így felelt:

Köszönöm nagyon szépen a fogadtatást. A fenséges ur nagyon sajnálta, hogy nem jöhetett el.

A főispán ezután bemutatta az álláspont, mivel a megyei viszonyokról beszélgetett, majd a megye, járás, község és egyházközség képviselőit, akikkel minddel kezelt fogott s barátságos szavakat váltott a trónörökös. Azután újra a főispánhoz lépett s vele beszélgetett.

Forradalom a Balkanon.

Ismét politikai gyilkosságok.

Belgrad, szept. 2.

Joachim szerb papot Radosilban meggyilkolták, mert nem akart a forradalmi párthoz csatlakozni.

Popovicsot, a liberális párt egyik tekintélyes vezérét Karesicban meggyilkolták. Minden jel arra mutat, hogy politikai okokból tették el láb alól.

Izgatás Törökország ellen.

Bzda, szept. 3.

Michailovszki pánszláv agitátor a lakosság körében az összes szláv elemek felkelésére izgat s azt hirdeti, hogy Törökországnak meg kell nyerni a háborút. A lakosság fanatikus követi.

A bolgár vezérkar kláttványa.

Belgrad, szept. 3.

A bolgár vezérkar forradalmi hajlandósága tagjai kláttványt készítenek kibocsátani, melyben felszólítják a lakosságot a lázadásra s követelik, hogy Szerbia és Bulgária intervencionáljon.

Utazás a halálba.

Haszlinger Fülöp erdőszentgyörgyi lakos még a múlt szombaton utazott el Kóküllőszegre, ahol valami sürgős dolga támadt. A takarékos száz azonban sokallta a vasuti költséget s úgy okoskodott, hogy az éjjeli vonaton talán ingyen is lehetne utazni észrevétlenül.

Hátán éjjeli a vasuti állomásra ment s a pályatesen addig bolyongott, míg észrevétlenül felmászott az egyik indulóba lévő vonat egyik kocsijára. Virradtig minden baj nélkül utazott Haszlinger s már előre örült, hogy ingyen jut haza Erő-Szent-Györgyre. Amikor azonban a vonat Balavásár felé haladt, már erősen megvicsorított s egyik vasuti őr, amikor a vonat az őrház előtt elhaladt, észrevette a kocsit tetején megkapult Haszlingert.

Az őr lármázni kezdett, mire figyelmeztettek a kalauzok, a kik aztán szintén észrevették az ingenuitást és lointették a vonatot. Haszlinger észrevette, hogy baj van. A kalauzok elől menekülni akarva, amikor a vonat esendésedni kezdett, a kocsit tetejéről leugrott a földre. Ez a merész ugrás azonban bajul ütött ki, mert Haszlinger oly szerencsétlenül bukott le, hogy fejét beütötte egy táviróoszlopba.

Mire a vonatot megállították, a szerencsétlen embert szétzúzott koponyával halva találták. A halottat bevitték Balavásárra és értesítették a törvényszéket a szomorú esetről.

Polgármester és képviselő háborúja.

Budapest, szept. 3.

Az általános képviselőválasztások idejében dr. Molnár Jenő szentesi képviselőnek dr. Tasnády Antál akkori polgármester volt az ellenfele.

A választási kampány alatt Tasnádyt a szentesi lapok erősen támadták és ezekre a támadásokra Tasnády az Egyet-értésben felelt.

Nyilatkozatában dr. Molnár Jenőt becsületében súlyosan megsértette. Dr. Molnár Jenő rágalmozás miatt sajtópört indított Tasnády ellen és az ügyet ma tárgyalta a budapesti bírói bíróság. Agoraszó Páter elnökelete alatt. Molnár dr. Vázsonyi Vilmos ügyvéddel jelent meg.

A tárgyalás megkezdése után Tasnády kijelentette, hogy őt a nyilatkozat megírására az a hiedelem késztette, hogy a szentesi lapok őt Molnár inspirációja folytán támadták, minthogy utólagosan meggyőződött arról, hogy Molnárnak ebben semmi része nem volt, mely sajnálatát fejezi ki a történet felett.

Molnár Jenő képviselő ezzel a nyilatkozattal megelégedett, mire a bíróság az eljárást megszüntette.

Amit a fegyházban tanultak.

Kis István bányai és Veres Márton kunzentmártoni lakosok évekkel ezelőtt bekerültek a csillagbörtönbe. A vállaian úgy hozta magával, hogy a két ember egy zárkába került, ahol csakhamar megbarátkoztak.

Pár hónapi raboskodás után elhelyezték a zárkájukban két más embert is, akik ugyes pénzhamisítók voltak. Ezek megtanították a pénzcsinálás mesterségére Kis Istvánt is, meg Veres Márton is, akik még a börtönben megkísérelték a hamis pénz készítését, ami sikerült is.

Kis és Veres egyszerre szabadult ki a börtönből és út tavaán. Mielőtt azonban a börtön falait elhagyták volna megállapodtak abban, hogy kiszabadulásuk után a hamispénz gértására adják magukat.

Amikor tehát a börtönt elhagyták, Veres Márton magával vitte az ő kenyerespajzsát Kun-Szent-Mártonra, ahol megcsinálták a pénzhamisítás tervét.

A műhelyt a csorvási tanyákon, Kis István egyik rokonának a házában rendezték be. Ide járt Veres Márton is Kun-szentmártonból s együtt készítették az egy- és ötkoronasokat, amik kitűnően sikerültek.

A nyár folyamán már nemcsak Békésmegye, hanem Pestmegyében is elterjedtek a hamis pénzek. A csendőrség kutatott a hamisítók után, de eredménytelenül. A múlt szombaton végre nyomra jutott a csendőrség és Kis Istvánt abban a pillanatban lepték meg a tanyán berendezett műhelyében, amikor a felolvasztott ércet formákba öntötte, melyekből aztán a hamis ötkoronasok kerültek elő.

A meglepett ember minden ellentállás nélkül adta meg magát s a nyomozást vezető csendőrök távirati megkeresésére még sznap letartóztaták Verest is és most mind a kető a börtönben várja a találkozást.

BUDAPESTI HIREK.

Az osztálysorsjáték mai húzánál a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

30.000	koronát nyert	11086.
20.000	koronát nyert	14674.
15.000	koronát nyert	95328.
10.000	koronát nyert	60688.
5000	koronát nyertek:	88232 104483.
2000	koronát nyertek:	30018 40583
80073	92514.	
1000	koronát nyertek:	16393 41206
47873	88832 107352.	
500	koronát nyertek:	10969 6359
1371	2600 7681 22168 22369 23145 14739	
17288	30914 32501 20850 24568 24978	
25083	28147 39643 34287 40719 41499	
42327	45984 47342 47762 47963 52565	
53312	56222 57788 58247 60496 62103	
58578	65512 65694 728850 73908 75098	
75804	79740 80466 83865 89122 90262	
93222	95743 97086 98689 98911 99149	
99569	103039 103401 103788 103881	
106469	107606.	

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Talált pénz. Ma reggel a kerepesi temető mellett egy kis fiu játszás közben egy földbe ázott csomagra bukkat. A csomagban több fehérnemű s azok között 3 darab száz koronás bankjegy volt. A leletet a rendőrség lefoglalta.

Letartóztatások. A rendőrség letartóztatta Prualek Frerenc 18 éves vasöntőt, aki a Barokaldi cirkusz körül kóborászott a bűmészek zsebeiben. A bécsi törvényszék megkeresésére család büntette miatt letartóztatták Rössler József 33 éves őrást, aki ellen itt is számos eljárás volt folyamatban. — Tegnap átkísérték Kocsis József ismert hamispénz ígérő szélhámos ügynököt, aki Pücsök János nagysallói földmíves 400 koronáját csalta ki. Ma a fogházba került Kelemen István 49 éves baromfiárma, aki Kocsissal szövetkezve zsarolta meg a jámbor vidékieket.

A hírei. Több bécsi nagykereskedő följelentést tett Stermann Károly fővárosi kereskedő ellen, aki tőlük nagyobb mennyiségű árut vásárolt hitelbe és a jelentékeny értéket képviselő árun kéz alatt potom árun tudatva, a pénzt saját céljaira fordította. A budapesti bírói bíróság ma Stermann Károly ellen elrendelte a vizsgálatot.

A géplakatos és a házasság. Kovács János géplakatos sorra járta a fővárosi tunc- és mulatóhelyeket, ahol vasárnaponként ezer száma talált férjhez menni vágyódó leányokat. Nagy szakteleppel kiválasztott közülök egyet, akiről tudta, hogy pár száz forint hozománya van. Szerelmet vallott neki és tánc közben megkérte a kezét. Elmondta, hogy a gyárban főmunkás, aki helenként 60 koronát keres a feleségét tejbe-vajba fogja fürösztetni. Két hét múlva megtörtént az eljegyzés és hét múlva már a vőlegény zsebében volt a hozomány. A lakodalomból semmi sem lett, mert Kovács, aki alnőven mutatkozott be, eltűnt a kerületből és más kerületben ütötte fel a tanyáját, úgy hogy a megkérő leány még csak nyomra sem tudta vezetni a rendőrséget. Végre mégis csak pórnál járt, mert amikor éppen a tízodik áldozatra vetette ki halóját, egy detektiv a szomszélyleírás után felismerte és letartóztatta. A budapesti büntetőtörvényszék a rovtó multu embert ma nyolc rendbeli család bűntette miatt két évi börtönre ítélte. Az ítélet ellen úgy a vádlott, valamint törőre a közvadász is felbuzást jelentett be.

Hirtelen halál. Tegnap az Almássy-téren egy 30 év körüli, munkásosztályhoz tartozó férfi padon ülve hirtelen leszédült s néhány perc múlva meghalt. A boncintézetbe vitték. Szívszélhűdés érte.

Sárgaszínű levelek. K. Róza varrőleányt a barátját nem igen szeretik, mert a leány tudja, hogy nagyon szép és erre olyan büszke, hogy a vele egy műhelyben dolgozó leányokkal alig akar szóba állni. Természetesen emiatt sok az ellensége és ezek közösen elhatározták, hogy K. Rózát erkölcsileg lehetetlennek teszik. Nyílt levelezőlapot írtak minden fiatal embernek, akiről tudták, hogy szenvedélyesen udvarol a szép varrőleánynak s a levélben nyilvánosságra hozták, hogy K. Róza azért olyan tartózkodó, fennhájzó még az udvarlókkal szemben is, mert neki benső viszonya van az üzlet főnökével, aki pedig családtag ember. A fiatal emberek megmutatták a leveleket a leánynak, akiről elmaradás és becsületsértés miatt feljelentése mindazokat, akikről feltételezték, hogy részük van az ő meggyalázásában. A budapesti bírói bíróság ma tárgyalta az ügyet. Ítéletre azonban nem került sor, mert a bíróság kimondta, hogy döntés előtt meghallgatja a törvényszéki írásszakértők véleményét.

Örült postafőnök. Fehér Izidor 36 éves postafőnök az utóbbi időben az elmezavar tünetei mutatkoztak. A holdogalan embert családja tegnap a Schwarzer-féle intézetbe akarta szállítani. Murányi-utca 10. szám alatt lévő lakásáról vitték, de az Abonyi-utcaiban kiugrott a kocsiból s megszökött. Alacsony, zömök termetű ember, barna haja ritkás, bajusza fekete és tömört.

Eltűntek. Fleischer Dező 16 éves tanuló a napokban eltűnt Lipótkörút 9. szám alatti lakásáról. Levelet írt, melyben öngyilkossági szándékot sejtet. Arca olajbarna, haja, szemé barna, bajusza nincs. Feje egyik oldalán hajtalan s sebforradás látszik.

HIREK MINDENFELŐL.

Királyunk és az angol hadsereg. Londonból távirják: Earl of Roberts, az angol hadsereg főparancsnoka, a következő táviratot kapta:

Ö felsége Edvárd király tegnap este kinevezett engem az angol hadsereg tábornagjának. Örömmel szolgál, hogy önnek ezen minőségemben üdvözlémet küldhetem. Ferenc József.

Earl of Roberts a következő távirattal válaszolt:

Mélyen meghatótt az a megdöbbentetés, amelyet felséged az angol hadsereg iránt és én - írányom oly kegyes táviratával tanusított. Az angol hadsereget nagy megtiszteltetés érte azaz, hogy névsorában benne van felségednek feukóit neve tábornagi minőségben. A hadsereg és a magam nevében hódolatteljes és szívbeli lakód üdvözlémet küldöm felségednek. Earl of Roberts tábornagy.

Legett csipkegyár. Műlőből távirják: A Golla-féle csipkegyárban tegnap tűz ütött ki, amely elterjedt az egész épületre. A tűzoltóság és a helyszíni siető katonaság minden erőfeszítése dacára sem sikerült eddig a tüzet elfojtani.

A cári család utazása. A cár, a cárné és az anyacárné a Sark-öslag és a Standard nevű jachtokon Libauba utaztak.

Egy kis tévedés. Berlinben tegnapelőtt este a Friedrich-uton gyanútlanul sáralgatott egy fiatal diák és találkoztott egy ismerős hölgyvel. Pár percre megállottak beszélgetni, de egyszerre közejük rontott egy urias öltözötű nő.

Megvagy nyomorult! — kiáltotta és kezében megvillant egy tör.

Az első hölgy ijedten sikoltva menekült el; a diáknak azonban már nem volt erre ideje, mert a támadó a törát markolatig a mellébe dőlte. A diák mukkanás nélkül zuhant le az aszfaltra. Ekkor aztán váratlan dolog történt. A furia az áldozata arcába nézett és megdöbbenve hőkolt vissza:

Bocsánat, tévedtem! Nem őnt akar-tam leszorni...

Es szelny nyugodtan tovább állott. De a járókelők befogták a veszedelmes nőt, a kit a szerelmi feltékenység ilyen tévedésre ragadott.

Központi szőnyegtelep Budapest, IV., Muzeum-körút 39. lapunk mai számában közölt hirdetését olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

Tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

Kötetelt: Buza 1903. októberre 7.44—7.45 Róza apr. 7.72—7.71. Zab máj. — Tengeri aug. 6.21—6.20. Repce aug. 10.60—.

Budapesti értéktőzsde.

Előőzsdén kötötelt: Osztrák hitelrészv 648.50.— Magyar hitelrészvény 717.00.— Leszámitoló bank 449.— Jelzálogbank — 512.0 Rimannurányi vasmű 460.— Osztrák-magyar államvasut részvény 653.00 Déli vasut 61.— Német birodalmi márka 117.35. Villamos vasut 803.50. Budapest közuti vasut 602.—

Bécsi értéktőzsde.

Előőzsdén kötötelt: Osztrák hitelintézet részvény 648.50 Magyar hitelbank részv. 719.— Osztrák-magyar államvasut részv. 655.25. Union bank részvény 517.— Osztr. koronajáradék 100.20. Angol-osztrák bank 772.00 20 frankos arany 19.06. Déli vasut 77.50 4 százalékos magyar aranyjáradék 113.40 Magyar koronajáradék 98.95. Márka-bankjegy 117.38.

Szorgalmas nőknek.

Teljesen kiszortírozott legszükségesebb gyönyörű szép 100 drb. előnyomott kézimunkát 8 frtért, u. m.: 1 igen szép asztalfutó, 1 igen szép millieu, 8 gyönyörű tálcza-kendő, 1 igen szép garnitúra szekrényesik 4 darabból álló, 1 garnitúra konyhacsik 4 darabból álló, 1 garnitúra mosdóasztal-terítő, 7 drból álló, 1 remek szép Poinlias futó millieuvel és még 73 darab különféle előnyomott tárgy a legszébb és legújabb mintákkal. Az anyag finom damaszt és szatinból való. Utánvetellei szállít

Előnyomda-intézet

Szombathely.

REGÉNY.

Borzalmas éjszakák.

— Regény, átdolgozta: I. H. —

Egy valaki azonban módfelett megörült ennek a fordulatnak, a kis Swoboda ezredorvosné volt ez, kit a szép Márfeldné buta nagyozása már annyira megsértett. Kovással a Márfeldék fényes estélye után az ezredet, Bärenburgot és Swoyschint egy egyszerű polgári ebédre hívta meg.

Az ezredes és Bärenburg némileg csodálkoztak ezen ötleten és csodálkozásuknak kifejezést is adtak Swoyschin előtt.

Ez kissé zavarba jött és azt monddta:

— Én istenem, hát egy pulykát kapott hazulról és mivel ő a férjével a szárnyast nem képes elfogyasztani, azt kérdezte tőlem, veheti-e magának azt a bátorságot, hogy az urakat meghívja. Bocsanatot ezredes ur, de én igennel választam, végre is az ember a jó szándékért halálansággal nem fizethet.

— Nagyon helyesen cselekedett Swoyschin, mondotta az ezredes.

Bärenburg azonban megvakarja kissé fülét és így szól:

— Hm Zdenko, hát olyan gyakran találkozol Swobodánéval, hogy még családi dolgaiban is tanácsot kér tőled?

Swoyschin összeráncolt homlokával, türelmetlenül felelte:

— Néha együtt játszunk, az aszszonyka igen szépen zongorázik.

— Tehát az én kíséretommal már nem éri be, Swoyschin? — panaszkodott az ezredes.

A meghatározott napon a három ur pontosan beállított Swobodákhoz, hogy a pulyka elfogyasztásában segítségükre legyenek.

Az ezredes állandóan azon csodálkozott, hogy milyen csinos aszszonyka lett Swobodánéból, minő kellemes berendezésű volt a kicsi háztartása és milyen felséges az ebédje.

De akármilyen kevés kutatószellemmel volt is az ezredes megáldva, azt azonnal észrevette, hogy a kis doktorné sokkal izlésesebben ruházkodik mint azelőtt, sőt Swoyschin kedvence színeit hordja; azt is észrevette, hogy Zdenko teljesen jártas a doktorok háztartásában és hogy a két gyermek, kiket ebéd után néhány pillanatra behoztak, a főhadnagy iránt azt a bizalmat tanúsítják, melylyel a gyermekek csak olyan embereknek adóznak, kiket gyakran látnak.

Ez nyugtalanította. Kezdte a doktornét és Swoyschint élesebben megfigyelni. De a megfigyelés semmit sem eredményezett, nem tapasztalt semmiféle gyanús bizalmasságot, sem titkos jelbeszédet, épen csak hogy a főhadnagy felbátorító barátságos hangon társalgott a doktornéval. De a legnagyobb tisztelettel volt irányában, csak úgy mint azon estén, mikor az első négyest táncoltatá vele.

De azért nem tudta azt a gondolatot leküzdeni, hogy mégsem lehetett minden rendjén és valami bizonyos Dániában. Csak most tűnt fel neki, hogy mennyire nem illenek egymáshoz a illigrán asszonyka és a tagbaszakadt, modorában is darabos orvos és az összhang teljes hiányát tapasztalta a házasság között. Kiknek házassága eszerint nem lehetett zavartalanul boldog.

(Folytatjuk.)

A SZÉP KEBEL

A legelőkelőbb női haj, melyben a természet a legkevésbé bízott. A hajgyökér tehát erősen megfagyott, hogy teljesen elhajlik, melylyel a természetet se lehet módunkban kényesíteni, hogy a tekintetben korábban fukar legyen. Ha az előkelő hajgyökér elhagyja a természetes szőrt a valódi keleti

Vénusz-hajzsam, melyet a legújabb orvosi javallat és legújabb tudományosság bir, hogy a keleti hajgyökérre a legelőkelőbb hajzsamot, a szőrtöket erősíti, a hajgyökérrel együtt a hajszálakat is megerősíti. Hatása abban áll, hogy a hajszálak átváltozását, plasztikus állapotba hozza, melylyel, mely utóbbiak a keleti hajra rakodnak le. A márgy-

ster eléri, akkor a fejében minden különösebb káros nélkül önálló. Először hatása folyton a valódi keleti Vénusz-hajzsam aranykivitel friss arcúknál kiderül, az arcvonásokat szépíti és egészben fiatalít. Minden természetfelettre hatásos, ép úgy a kifejtésben lévő fiatal leány, mint már teljesen kifejtett asszony számára. — Ugyanaz a csodálatos, hasznos, gyógyító hatású, ha hasznos, aranykivitel. Semmi esetben sem lehet a legkevesebb sem ártalmas az egészségre.

Ára egy nagy üvegnek, csak 100 forint, 5 korona.

5 üveg 32 kor., 6 üveg 30 korona. Székhely: Békéscsaba mellett, vármegyében, utánvétele vagy előlegezés ellenében.

Rendelések címzettje:

Petrovits Miklós Budapest, IV., Bécsi-utca 2.

1000-nél

több elismert levél bizonyítja, hogy a

Zalán

Wellner-

Petrolin-hajzsam

(szagtalan, 1 üveg 1 kor., 3 üveg 2.80 kor.)

azonnal megszünteti

a hajhullást, korpaképződést,

további szűzítést és mindennemű

hajbetegséget.

Főszékhelyi hely: ZALÁN BÉLA

cosmetical laboratóriuma Szabadkán.

Budapesti főraktár: Török József gyógyszerész

Király-utca 12.

HASZNOS TANÁCS

NEMI BETEGEKNEK

A „Népszerű Utmutató” az. könyv, mely 22 oldalas a titkos betegségekre vonatkozó minden tudnivalót és gyógykezelési módot tartalmaz. Szerzője Dr. G. A. R. A. I. A. N. T. A. L. orvosi és speciális a könyvnek bárkinek teljesen ingyen zárt borítékban küldi meg. A könyv már az 50. kiadásban jelent meg és sok ezer ember közhírének ennek gyógyulását. Portó 20 fillér költség kifizendő. Cím:

Dr. G. A. R. A. I.

Budapest, VI., Andrassy-ut 24.

hol a munka szerzője nem. kör- és hány- szori betegnek naponta rendel d. c. 10-42 és este 7-8-ig.

Központi szőnyegtelep vezet!

IV., Múzeum-körut 39.

(osakia) a Múzeum-kerttel szemben

Egy összehajtható wassagy. 8-réte matrac, egy flanel-takaró, egy smytna-utángazt egy él és 5 méter előszoba-fűzőszőnyeg, összesen 9 ft.

Sodronygy matraczal ... 10.50 ft

Vaskeretű sodrony-betét ... 5.25 ft

fakeretű sodrony-betét, ... 3.— ft

Bár választék szőnyegek, szővet- és csipke-fűzőnyvek, pokrócok, utazó takarók és bőrök, valamint selyem- és bársony díszfelpárnákban.

Saját műhelyekben szolidan készített paplan és matracok dús választéka

Nagy előny vidéki vevőknek!

100 ftos vásárlásnál egyes fogatosa, 200 ftos vásárlásnál kettős fogatosa gumikörökkel áll egész nap a vevő rendelkezésére.

Jószág-szerjegyre ... 6 kor
Márgy-vöröskék-szerjegyre ... 22 "
Osztrák ... 50 "
Olasz ... 30 "
Maximka-szerjegyre ... 15 "
Nagyobb szerjegyre az érték 90 százaléka
Videki tákarékpénztár-szerjegyre az érték 60 százaléka adja

Hoch Bankhaus Budapest,

Ferenciek-tere 6. és Erzsébet-körut 32.

Visszafizetés kényelmes, letétre szerinti csekket és ha szerjegyre már szolgálat vannak, azokat saját pénztárral átváltjuk és a többletet kiadjuk

Budapesti Rómer-tanintózet

1) Háromosztályos felső kereskedelmi iskola

(14-18 éves ifjak részére), teljesen egyen-jeg az állami, községi, testületi és kereskedelmi akadémiákkal kapcsolatos felső kereskedelmi iskolákkal. Feltétlenül bizonyítványa az egyéves önkéntes szolgálatra jogosít.

2) Négyosztályos polgári iskola

(10-14 éves fiúk részére), teljesen egyen-jeg az állami, községi és polgári iskolákkal.

3) Kétéves kereskedelmi szaktanfolyam

(kétfordulós részére: szerb, román, bolgár, horvát és németország, ifjak részére).

BEÍRÁSOK: augusztus 30-ától szeptember 5-ig.

Értelmező-kivonatot küld az igazgató:

Rómer János tanár,

Budapest, VI. Aradi-utca 10. sz.

A legérdekesebb

tudnivaló a hölgyeknek az, hogy a legjobb, a leghatásosabb arcz-tisztító a Dr. Schiklowszky

Selyem-arczcrème

(drága, de jó)

1 dohoz 2 kor. 20 fill. — A Dr. Schiklowszky-féle szappan a világ legjobb szappana 1 db 70 fill.

Készít Kassa legérdekesebb gyógy-szeriára, az „Isztenszem”-hez.

Pontos cím:

SZÉKELY gyógyszerész, KASSA.

Fontos! Férfiaknak! Nőknek!

hogy Katechu-Injectióm az egyetlen biztos szor hűgyes és fehérfolyás ellen. Egy üveg uraknak 2 korona; nőknek 1 kor. 10 fillér csak Gyarmati-féle Katechu-Injectiót kérjünk! Főraktár: Városi gyógyszerár a „Szent-Háromság”-hoz Baja, Fő-utca 394. Budapesti főraktár: Török József gyógyszerár, Király-utca és Andrássy-ut.

OLCSÓ KÁVÉ ÉS TEA

1 kl.	2 kl.	3 kl.
Háztartási ...	1.30	1.30
Portorico ...	1.30	1.30
Porto ...	1.30	1.30
Kaba (finom) ...	1.30	1.30
Kaba (legfinomabb) ...	1.30	1.30
Gyöngy (finom) ...	1.30	1.30
Moccon ...	1.30	1.30
Moccon (legfinomabb) ...	1.30	1.30
Arany Jáva ...	1.30	1.30
Arany Jáva (g. lin.) ...	1.30	1.30

Különböző ajánlatok naponta minden péntek délután.

1 kl. Vegyes párkált kávé ... 1.30

1 kl. Finom párkált ... 1.30

1 kl. Kaba párkált ... 1.30

Kávéhoz csomagolóbató:

1/2 kl. Mandarin, cs. kor. ... 1.30

1/2 kl. Háztartási ... 1.30

1/2 kl. csomag térmelék ... 1.30

4/2 kl. kávé postakészlet (szárazban több fajta is köldhető) már vidék és is teljesen ingyen és átvételre küld

Balogh László

kávé- és tea-üzlet Budapest Főútel és Irda:

VII. Rottenbiller-utca 12. szám.

Férfiak és Nőknek

allegorizált hány és több folyások (trüppel) becsukandós néha a legbiztosabb gyógy-szernek a

„Sandi labdacsonk”

bronzúttak. Egy doboz 100 labdacsonkkal és pontos használati utasítással 6 korona. Videkbe 8 korona előlege befizetése vagy utánvétele levéllel kiküldés köld.

További közértesítések, postakészlet, pedig az ellenében küld.

Exor és ezer hányallatkorat.

Exor és ezer hányallatkorat.

Exor és ezer hányallatkorat.

Exor és ezer hányallatkorat.

Exor és ezer hányallatkorat.

Exor és ezer hányallatkorat.

Exor és ezer hányallatkorat.

Exor és ezer hányallatkorat.

Exor és ezer hányallatkorat.

Exor és ezer hányallatkorat.

Exor és ezer hányallatkorat.

Exor és ezer hányallatkorat.

Exor és ezer hányallatkorat.

Exor és ezer hányallatkorat.

Exor és ezer hányallatkorat.

Exor és ezer hányallatkorat.

Exor és ezer hányallatkorat.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy hóra 60 fillér.
Vidékre postai küldéssel egy hóra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Felolvas szerkesztő:

LOSVA HUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztésénél nyomdájában.

A mai királyi kihallgatások. Lelőtte a lánya szeretőjét.

Keserű édességek.

A cukor ez a keserű édesség. Nem nekünk keserű, hanem osztrák (tutám bocsá!) „testvéreinknek” lett keserű azóta, hogy létre jött az egyezmény.

Mert mivelhogy ezután Magyarországon még az oláh, szász meg egyéb kifelé gravitáló... izé... hazafi is kénytelen lesz magyar cukorral édesíteni a maga kutyvasztékát, ez pedig keserű nekik is, meg a határon túli „barátoknak” is.

A kényszerít pedig az átutalási különbözet adja meg, az osztrák cukor drágább lesz Magyarországon a magyarnál.

Hogy ez mennyire fáj a mi vamiainknak, arra imo egy példa:

A bécsújhelyi kereskedelmi testület fölterjesztést intézett az osztrák kormányhoz, amelyben sőtét színekkel füstli, hogy az ugynevezett átutaló eljárás, amely a cukor után járó fogyasztási adót a fogyasztási államnak biztosítja, **a Magyarországgal határos osztrák városok áru-forgalmára milyen rendkívüli kárral jár.** A cukorra legutóbb megállapított 3 és fél koronás pótdíj pedig alkalmas lesz arra, hogy teljesen tönkretegy a határmenti városoknak Magyarországra irányuló árukivitelét.

A bécsújhelyi kereskedelmi testület a leghatározottabban tiltakozik a cukor tervezett pótdíja ellen és kijelenti, hogy inkább állítsák föl a vámsorompókat a magyar határon, sem hogy a közös vámterületen belül az áruforgalom mindenféle gátló intézkedéssel legyen kénytelen küzdeni.

A jajveszékelésnek nem volt látható foganatja, bár a kijátszásra is lehet módot találni. De résen leszünk és ha tényleg a magyar gyárakat egyes osztrák gyárak képtelenné tennék a versenyre, majd az okok után kutatunk.

A cukron tudvalevőleg a kereskedő, főleg a kiskereskedő alig nyer valamit, de olesón adja, hogy vevői mást is nála vásároljanak, ha tehát a cukrot az eláruló Magyarországon lesz kénytelen beszerezni, úgy a többi cikket is az itteni nagykereskedőtől fogja beszerezni.

Memélhetőleg a nagykereskedőkben lesz annyi hazafiság, hogy árul-

kat nem az osztrákoktól fogják beszerezni.

A sok gyűlölködésre, piszkolódásra végre meg kell adni a választ, ez pedig csak egy módon fáj annak a fajzatnak: ha nem pénzeliük tovább.

A „szerkesztő ur.” A F. M. írja: Ludwig Schodisch ur újságíró. Legalább azt hiszi magáról, mióta az „Oberwarther Sonntags Zeitung” szerkesztését átvette. Az „O. S. Z.” magasatos célokat szolgál, tanítja az emberiséget és felvilágosítja a politikai napi eseményekről Bernstein, Gross-Petersdorf, Kemeth, Litzelsdorf, Riedlingsdorf lakosságát. Tanácsokat ad a német kormánynak, Chamberlainnak, a szerb királynak és különösen éles hangon bírálta a magyar kormány tevékenységét, amelyet a germán szellem terjedésével szemben kifejtett. Eddig még rendben volna a dolog, hiszen a németországi lapokban mindennapos ez a kérdés, ha van hely a hasáiban, akkor egy kissé kirohannak Magyarország ellen. Maguk sem veszik komolyan. De mikor a lexikonban utána néztünk, hát kitűnt, hogy Oberwarther Magyarországon van a és Felső-Eőr a neve magyarul. A többi helység is itt van a magyar földön. Borostyánkő, Német-Szt.-Mihály, Vas-Komjáth, Lődös, Rödöv a nevük. És akkor megszűnt a lap viselkedése komikus lenni és lett belőle — rüpkés.

Miért robbantották föl a Vaskapu hajót? B u r g a s z, szeptember 3. A Vaskapu magyar hajó fölrobbanásának okául az beszélik, hogy mikor Ferdinánd bolgár fejedelem Konstanzán át akart kelni a tengeren, a fejedelem környezetében az a hír volt elterjedve, hogy Ferdinánd fejedelem a Vaskapun szandékozik az utat megtenni.

Remlítások.

A trieszti katonai tüntetés végkép megijesztette az emberéket, kik most mindenütt veszedelmet látnak és biztosra veszik, hogy „valami készül.”

(Hogy mennyire biztosra veszik, annak bizonyítékul közöljük az E . . . egy mai cikkének néhány részletét. Ime:

Mi lesz a hadgyakorlattal?

A budapesti helyőrség gyakorlatai valószínűleg egyáltalán elmaradnak. Egyelőre csak az elhalasztásokról van szó, de katonasemberek információi szerint szó sem lehet a megtartásokról. Mert annyi bizonyos, hogy kilencedikéig okvetlen Budapesten marad a helyőrség. Ezután pedig az idején abnormis viszonyok dacára sem indulhatnak el a leg-

A helyszerző kérvénye.

Megirtuk, hogy Stein Jenő volt helyszerző u. n. kifutó, egy kérvényt dobott a király kocsijába. Semmi mást nem kór ez a szegény sajnálatra méltó ember, mint hogy megmaradhasson becsülettel dolgozó, becsületes embernek.

Talán ez a kérése, az ellene rendelkezéseket kibocsátók minden... mondjuk enyhén: vaskalapossága mellett is teljesíteni fog.

alább tíz napig tartó gyakorlatokra, mert tudvalevőleg tízedike körül az egész monarchiában befejeződnek a manőverek.

Annak a megmagyarázhatatlan aggodalomnak, amely katonákat fojtogatja, az egész országban nyoma van. A délmagyarországi hadgyakorlatok, melyeket Ferenc Ferdinánd trónörökös vezet, nagyon redukált állománnyal folynak s az egész Magyarországon nincs ezred, amely az idén menetgyakorlatokat tartana. Valamennyi ezred ott gyakorlatozik a helyőrség közvetlen közelében, nehogy véletlenül készületlenül találja a katonaságot — a zavargás...

A budapesti helyőrségből csak egy ezred ment gyakorlatokra: a 32. gyalogezred, amelynek legénységét tudvalevőleg Budapestről sorozzák. Ez az ezred, amelynek még a véderővita idejéből „sok van a rovásán”, főlöseges itt a fővárosban, katonák emlíkeznek még a múzeum-körüli jelenetekre, mikor a házi-

ezred katonái nem engedelmeskedtek annak a parancsnak, hogy a tüntető népre löjjenek. Ezekre a „rebellisekre” igazán nincsen szükség idehaza.

Idegen ezred Budapesten.

Azonban nemcsak a budapesti ezred maradt itthon. Meg is szaporodott a helyőrség az 52-ik gyalogezreddel, amely azzal indult el Pécsről, hogy résztvesz a 31-ik divízió gyakorlatain. Budapestre érkezve, aztán ittrekedt.

Azt a parancsot kapták, hogy egyelőre a főváros környékén végezzék a gyakorlatait.

A budapesti helyőrség.

Tíz ezer katona van most a fővárosban. Az elmasírozott 32-ik gyalogezredet pótolja az ide érkezett 52. gyalogezred. Ezt a számot a honvédség is szaporítja, amely szintén itthon van. S végig az egész garnizonból hiányzik a Budapesten ujoncosított legénység.

Hírek a válságról.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 4.

A király tegnap este szorososan megérkezett ismét Budapestre, hogy a válság elintézését folytassa ott, ahol napok óta elzárva, mikor fővárosunkból Bécsbe utazott, hogy felsőges barátját, Edvárd angol királyt lágasdja.

Ki lesz, má lesz!

A politikusok minden rétegében úgy vannak meggyőződve, hogy Wekerlerről és Apponyiról szó sem lehet többé. Szorintuk vagy Khuen-Héderváry jön megint, vagy pedig átmenetileg valami sűrűre, semmiképpen sem exponált politikus.

Általános vélemény, hogy lényegében minden függőben lévő kérdés még a mai nap folyamán elintézését nyer a király részéről. Hogy ez csakugyan így van-e, annak hamarosan ki kell derülnie.

Aki számottevő tagja van a magyar politikai életnek, az ezúttal csaknem mind a fővárosba érkezett, megszakítván a nyaralást és tudatában annak, hogy a legközelebbi órák előreláthatólag nagy eseményeket hoznak. Különösen a Lloyd-klubban volt tegnap este töltött élénk és mozgalmas az élet. Az egybegyűlt képviselőknek feltűnt, hogy Khuen-Héderváry nagyon derűs hangulatban van és meg is jegyezték róla:

— Úgy viselkedik, mint egy ember, akinek teljesen rendben van a szénája! Ami a függősségi és 48-as pártot illeti, ez nyugodtan néz a történendők elébe. Addig is, míg a Kossuth-párt a napokban érkekeletet tart, ma este 8 órákor bizalmas előbeszéd volt a „Fehéririg”-fogadóban.

Emlékeink egyébként egy érdekes akcióra is emlékeztetnek. Arról van szó, hogy a csehek és magyar bizonyos együttes eljárásra szövetkezzenek. A kezdeményezés e tekintetben cseh részről történt.

A mai kihallgatások.

A király ma reggel 9 órákor gróf Khuen-Héderváry ideiglenesen miniszterelnököt fogadta. A kihallgatás háromnegyed óráig tartott.

Megállapodás történt, hogy a korona újabb kihallgatáson fogad egyes politikusokat, ő felsége a mai nap folyamán még három politikusot fogadott még pedig déli egy órákor gróf Andrássy Gyulát, két órákor Hieronymi Károlyt és három órákor Tisza Istvánt.

Lehetetlen kívánság.

Bécs, szept. 4.

A „Neue Freie Presse” mai száma táblázatos kimutatást közöl arról, hogy a közös hadsereg magyar ezredeiben hány magyar tiszt szolgál. A cikk, amely természetesen arra a végeredményre jut, hogy a magyar vezényleti nyelv behozatala tisztára képtelenség, felsorolja, hogy hat olyan magyar ezred van, amelyben csak egy magyar a tisztok közül, három ezredben a tisztikar 10 százaléka, ötben 20 százaléka és három magyar ezredben 4 százaléka a magyar tiszt.

A budapesti tűzkatasztrófa.

Budapest, szept. 4.

Köztudomású, hogy Matulka Alajos helyettespolgármester részéről a Párisi áruház építése alkalmából a jövőben teendő intézkedések közé annak felvételét is helyezte kiállításba, hogy ezentúl ilyen áruházak létesítése telepengedélyhez legyen kötendő. Erre vonatkozólag a következőket írja:

Áruházak, tehát tisztán kereskedelmi vállalatok létesítését az 1884. évi XVII. tc. (ipartörvény) értelmében telepengedélyhez kötni nem lehet. Ennek a törvénynek 25. §-a felsorolja taxativ mindazokat az ipari vállalatokat, melyek létesítésére ilyen engedély költendő; más iparágakra vagy vállalatokra vonatkozólag telepengedély előzetes kérése csakis a kereskedelemügyi miniszter rendlete folytán rendelhető. Az említett törvény fennállása óta ilyen miniszteri rendeletet két ízben ad-

tak ki, mikor ugyanis elrendyeltetett, hogy a telepek és házműs nagyban való végtelenül szolgáló telepek létesítésére telepengedély szerzendő meg. Van azonban kétségtelen joga a főváros törvényhatóságának ezt a kérdést szabályrendelet útján rendezni, a midőn is egy esetleg alkotandó szabályrendeletbe felvételhet mindazokat az intézkedéseket, melyek a közegészségügyi és tűzbiztonsági okokból áruházak létesítése alkalmával szem előtt tartandók talál.

Az „ilyen” perszóna.

Budapest, szept. 4.

Érdekes kérdéssel foglalkozott ma a budapesti büntető járásbírózást. Deak Zoltánné, egy elhalt államhivatalnok özvegye a József-köruton lakik 18 éves leányával együtt. Minthogy csekély nyugdíjából nem képes megélni, az utcai szobáját kiadta dr. Kemény Jánosnak, aki nem igen vette figyelembe, hogy a lakásban felnőtt leány van, hanem a barátnőit gyakran fogadta szobájában. Deakné kénytelen-kelletlen törte ezt egy ideig, mert hát a pontosan pztelő szobaurat meg kell becsülni. Két héttel ezelőtt azonban a szobaur egyik női vendége oly feltűnő módon viselkedett, hogy végre is kénytelen volt kifakadni!

Sziveskedjek figyelembe venni doktor ur, hogy az én lakásom nem hotel garni és kiméljen meg minket ilyen perszónáktól.

A barátja, a ki hallotta a kifakadást, rendkívül meglepődött ezéit és becsületsértés címén hapanaszolta D.-né. A büntető járásbírózást ma tárgyalta ezt az ügyet. A vádlott asszony nem tagadta, hogy ő a sérelmes kifejezést használta, a panaszosnő azonban nagyon is részlegelt erre magaviseletével, a mi nemcsak az ügy, de még az emolyan perszónáktól sem igen telik ki. A bíróság kimondotta, hogy habár a vádlott kifejezése becsületsértő, mégis felment D.-né a vád alól, mert a sértést a panaszosnővel szemben jogos felháborodásában követte el.

A levegőbe röpített Vaskapu.

A Vaskapu gőzhajón történt robbanás okát még mindig nem derítette ki a hivatalos vizsgálat, amelyet az ottani hatóság, a burgaszi magyar-osztrák konzuli ügyvivővel, továbbá a Magyar Keleti Tengerhajós-Társaság, és a biztosítótársaság, amelynek a Vaskapu biztosítva volt, együttesen folytat. A hajós-társaság igazgatóságának képviselője Fernandez Alienz konstantinápolyi vezérőrnagy ma reggel érkezett Burgaszba a valószínűleg még ma részletes jelentést fog küldeni a szerencsétlenségről.

Ma reggel a hajóstársaság igazgatósága burgaszi ügynőségének vezetőjétől táviratot kapott, mely szerint eddig megállapították, hogy a katasztrófa kilenc ember életét pusztította el. Az áldozatok névsora ez: Lettis A. W. hajóparancsnok, Deskovics Kázmér első hajóstiszt, Persich Ferenc második hajóstiszt, Zuppár Antal harmadik gépész, továbbá Zuppár Miklós, Velsics Matyás, Jurisics János Lazorics Péter, Vaszilián István matrózok. Ebben a listában nincsen meg Lendvai Károlynak, a budapesti igazgatóság alkalmazottjának a neve, aki tanulmányutat tett a Vaskapu hajón. Valószínű mégis, hogy Lendvai is az áldozatok között van, különben már régóta életjelet adott volna magáról. A hajó utasairól sem érkezett eddig hír.

A hajó személyzete a felsorolt halottakon kívül életben van. Kezdetben azt hitték, hogy Vécsei Miklós dunavécsei magyar fiú, a hajó második gépésze szintén az áldozatok között van, mert nem tartották lehetségesnek, hogy Vécsei, akit igen intelligens embernek ismertek, ne küldött volna táviratot az igazgatóságnak, vagy Dunavécseán élő atyjának arról, hogy életben van. Tegnap azonban egy rokonn táviratban tudakozódott a burgaszi magyar-osztrák konzuli ügyvivőnél, ahonnan az a válasz érkezett, hogy Vécsei életben van. Valószínűnek látszik, hogy Vécsei csak tegnap, a hajóval együtt, érkezett Burgaszba a azért nem küldött még táviratot.

A katasztrófaról különben ma a hivatalos Távirati Iroda a következő jelentést teszi közzé:

A Magyar Keleti Tengerhajós-Részvény-társasághoz érkezett hivatalos jelentés szerint a Vaskapu gőzhajó robbanásánál összesen kilenc haláleset fordult elő. Meghaltak: Lettis A. W. hajóparancsnok, Deskovics Kázmér első hajóstiszt, Persich Ferenc második hajóstiszt, továbbá a következő matrózok: Zuppár testvérek: Antal és Miklós, Velsics Matteo, Jurisics Giovanni, Lazorics Pietro és Vaszilián. Ezenkívül a hajó személyzete közül többen súlyos és könnyű sérüléseket szenvedtek, a kiknek nevét eddig megállapítani nem lehetett. Bár a Vaskapu teher szállító hajó volt, első és harmadik osztályú utasok (öltöztetése is be volt rendezve és a miut megállapították, Várnán több utas szállt a hajóra. Mindaddig azt, hogy a szerencsétlenséget mi okozta és hogy a robbanás miként és mi által történt, megállapítani nem lehetett és erre nézve semmiféle adat beszerezhető nem volt. Annyi bizonyos, hogy a szerencsétlenség sokkal kisebb, mint a hogy eredetileg hitték. A hajó kazánja és gépe teljesen sértetlen maradt, de sértetlen a Vaskapu ama része is, mely a vízben állott, valamint a hajó hátulsó részének fölépítménye is. Megállapították az is, hogy az utasok közül, kik a hajó hátulsó részén tartózkodtak, senki sem sérült meg. Tegnap a Vaskapu Burgaszban kötött ki. Itt azt hiszik, hogy a hajó a maga erejéből tette meg Burgaszig az utat, mert csak a hajó előreszálló fölépítménye szenvedett a robbanás következtében kárt. A hajó teljes értékben biztosítva van és a vizsgálat tovább folyik a hatóság, a keleti hajós-részvénytársaság és a biztosítótársaság részéről.

Ez a jelen és is megerősíti, hogy kázánrobbanásról nem lehet szó, hanem a hajó előlő részén, talán az áru között elrejtett dinamit vagy más robbanóanyag robbant fel. Hogy a robbanóanyag hogyan került a hajóra, még nincsen kiderítve. Mindenesetre tilos ujon, mert a hajóstársaság szabályai szerint a hajón robbanóanyagot szállítani nem szabad. A legvalószínűbbnek látszik, hogy a bolgár kikötőbe akartak dinamitot becsomposzni, amelyet más áru címén adtak fel.

Hasonló eset történt néhány héttel ezelőtt is, bár akkor szerencsétlenség nem történt. Bécsben egy egy bolgár ügynök hatvannégy ládat adott föl Szófiába címezve. A ládákban állítólag vasszög volt. Zimonyban a határvizsgálatkor az egyik ládat fölbontották, s akkor, a vámrörök nagy rémületére észrevették, hogy a ládákban dinamit volt! Milyen könnyen történhetet volna legnagyobb szerencsétlenség, mert a ládákrá, a melyekben állítólag vasszög volt, semmi gondot sem fordítottak, míg a dinamitot a legnagyobb vigyázattal szállítják.

Forradalom a Balkánon.

— Saját tudósítónktól. —

Az óvatos porta.

Konstantinápoly, szept. 4.

A szelamlakra csak nagyon kevés ideig fogtak bebozsítani. A nagykövetséget felkérte a porta, hogy legfeljebb öt-öt meghívót vegyenek igénybe, holott ezelőtt a nagykövetség annyi kíváncsi idegennek juttathattak meghívót a szelamlakra, ahánynak csak akartak.

Érdekes és jellemző a konstantinápolyi viszonyokra a portának egy másik rendelete is, amelylyel utasította a vámbivatalokat, hogy minden csomagot és ládat, amely elvámolás alá kerül, óvatosan bontsák fel s vizsgálják meg, nincse bennük robbanó anyag.

Görögország követelése.

Athén, szeptember 3.

Rally miniszterelnök a nagyhatalmaságok itteni követeléhez a kérelmet intézte, hogy követeljenek a portánál Bachtar basának, a krusévi kormányzóknak megbüntetését a török katonák által ott elkövetett kihalásokról.

A bandák úzelmei.

Konstantinápoly, szept. 3.

Hivatalosan közöztetik, hogy a der-kezei víavezeték mellett táviróállomást

rendeztek be. Valamennyi török lap hosszú azonos szövegű cikket közöl egy török vámtisztjáról, ennek feleségéről és leányáról, akiket 14 nap előtt a kelet-ruméliai domarkacionális vonal mellett (kirkilisszei szendrak) egy konstantinápolyi mezebesített, miután hősiesen védelemztek magukat. A cikk az itteni körháiban lévő sebesültek vallomásaain alapul és a leghevesebben elítéli a bolgár bizottsági bandák úzelmeit.

Konstantinápoly, szept. 4.

Drinápolyi jelentések szerint a kirkilisszei szendrakban a kereskedelem és forgalom majdnem teljesen szünetel. Még Kirkilissze legközelebbi környékén is bizonytalanság uralkodik. Szaporodnak azon a jelentések is, hogy a redifek és lasibazukok különböző erőszakoskodást követnek el.

Ujabbban öt zászlónjat és egy öteget küldtek oda. A legutóbbi napokban nem volt újabb bandaharc. Mint török részről kijelentik, a Kirkilisszeiől északra fekvő urdós vidéken és a határszáron a vidéknek bandáktól való megtisztítása kiellátólag halad, úgy hogy az az akció csakhamar be lesz fejezve és ezzel az egész vidék meg lesz tisztva. Egy 170 főből álló komitébenda, melynek megjelenését legutóbb Sukbi mellett jelezték, ujra mutatkozott.

Otven ember Derbennél, Sukitól Lyugatra maradt, míg 120 ember Dogla ilissar és Dorbalika között Dedeagacs-tól és Teresnikától északra tartózkodik, ahonnan valószínűleg vasúti merényleteket terveznek a katonai vonatok ellen. Roth basa több különítményt küldött Dedeagacsba üldözösködt. A bolgár exarkátus az utóbbi időben ismétellen kapott intést a komiték részéről, hogy akciójukat semmi módon ne zavarja.

Az exarkátus ezért vonakodik a török részről kívánt befolyást gyakorolni a félrevezetett macedóniai bolgár lakosságra, a mi különben ismétellen hatással is volt. A komiték közvetlen terrorizmusa a helyszínen nagyobb, mint az exarkátusnak távolról érvényesülő erkölcsi befolyása.

Szófia, szept. 4.

A török kormány részéről állítólag Bulgáriához intézett ultimátumról a külföldi sajtó terjesztett híre alapján.

Szerb tisztok egymás ellen.

Belgrád, szept. 4.

A tegnapi minisztertanács ama tisztok akciójával foglalkozott, akik nem vettek részt a királyi pár meggyilkolásában. Ezeknek száma ezernél több, míg az összeesküvők csak hetven volt. A hatóságok lázító proklamációkat találtak, a melyekben halális ítéletet mondanak mondanak azokra a tisztokra, akik a gyilkosságban résztvettek.

Az utóbbi a meggyilkolt Todorovics Velimir belügyminiszternek unokaöccse. Több tiszt letartóztatását várják.

Közvágóhídi sertésvásár.

(Hivatalos jelentés.) Tegnapról maradt 120 drb. Ma érkezett 903 drb. Összesen 1082 drb. Mai árak: Öreg sertés, elsőrendű 90—96 korona, másodrendű 96—100 korona, fiatal sertés, nebez 96—104 korona, középsúlyú 93—102 korona, könnyű 92—94 korona, 100 kgrmknál, élőszuliban, minden levonás nélkül. A vásár élénk volt.

LEGUJABB.

A londoni nagykövetség meghalt.

Eckersdorf, szept. 4. Gróf Deym Ferenc londoni magyar-osztrák nagykövet Eckersdorfban, Porosz-Sziléziában, ahol nyaralt, tegnap este meghalt.

Leoltte a leánya szeretőjét.

A torontálmegyei Kumand községből írják nekünk: Masirovics Milán odaváló legény szerelmes volt Pettyánszki Milvoj kumándi gazda leányába. A leány viszonzta a legény érzelmeit, de szülei hallani sem akartak a legényről, így hát minden törekvés, hogy a fiatal szerelmesek egymással legyenek, hiábavalónak bizonyult.

A szerelmesek végre abban állapodtak meg, hogy megérkeznek hazulról. Előzetes összehozás alapján szándékukkal a leányt ki kellett volna szöknie a szobából a kertbe s az ott várakozó szerelmével megérkezni.

Igy is volt elkészítve minden. Masirovics egyik legénypajtását a kert alatt hagyta a kocsival, ő pedig bement Petlyánszki kertjébe és várta a leányt.

Ennek az előkészületnek neszét vette a leány apja is. Valaki beszúgta neki a dolgot. A leányt apa fölötti féltékenységgel várta a szerelmes legényt a kertben. Amikor Masirovics csakugyan megjelent, a fegyver eldőlt és a legény egy hajlatlással megsebesült és meghalt.

Társai, aki a kert alatt várakozott, azonnal észlelte a szándékát az esetről s amikor ezek a helyszínrre értek, az áldozat még vonaglott, de rövid idő alatt meghalt.

A gyilkos Petlyánszki letartóztatott és behívték a törvényszékhez.

gyilkos cigányok.

Itt ma délelőtt kezdődött meg a végvárosi ama gyilkos cigánybanda ellen, amely 1901. augusztus 8-án Liebenackban Beer György vendéglátóházát és telest meggyilkolta és kirabolta.

A tárgyalás előrelátásilag egy egész héttig fog tartani. A gyilkos cigányok legfőbbje magyarországi. Csak két gyilkos áll a törvény előtt, a Kolompár testvérek, mert Lakatos László nem szólaltatott ki a magyar hatóságok az égeri törvényszéknek.

Kristóf József pedig megszökött és hasztalan körözik. A cigánybandát Magyarországon is tömördek betörésért fogják törvény elé állítani. A vádlottak kihallgatására magyar tolmácsot rendeltek be.

A vádirat szerint a gyilkosok 1901. augusztus 8-án éjszaka átmenektek a vendéglátó kapuján, az ablakon át behatoltak a vendéglős lakásába, Beert és feleségét baltákkal megölték, de a gyermekeknek megkegyelmezték.

A csendőrség hónapokig hiába nyomozta őket, míg végre egy véletlen rájuk vezetett.

Egy cigányasszony a bajai fogházban kifejezte fogolytársának, hogy az ő férje Lakatos László, osztrák földön részt vett egy házaspár meggyilkolásában. Ezután hamarosan letartóztatták a gyilkosokat s a két Kolompárt kiszolgáltatták.

A tárgyalás elején, amely iránt nagy érdeklődés mutatkozik a városban, a vádlottak mindent tagadnak s bűnüket azokra iparkodnak hárítani, akik részint megszöktek, részint magyar törvényszék elé fognak kerülni.

BUDAPESTI HIREK.

Össztályozás-juték. A XII. sorsjáték 5-ik osztályának legnagyobb nyereményét, 100.000 koronát ma ismét az általános előnyösen ismert Török A. és Társa főeljárású (Budapest, VII., Teréz-körút 46.) által nyolcadban eladott 74396 számú sorsjegyre nyerte. A többi nagyobb nyeremények a következők:

100.000 koronát nyert: 74396.
10.000 koronát nyertek: 11811 22818.
5000 koronát nyertek: 47412 62872 99764.
2000 koronát nyertek: 9231 25486 42449 100676.
1000 koronát nyertek: 54756 27002 44361 47644 93531.
500 koronát nyertek: 1711 3307 3509 7904 14197 14595 15277 10418 17871 17953 23701 27848 27453 28787 32569 35109 40842 46938 50178 52158 52979 58700 54714 55623 58057 58068 60120 60669 61554 63905 64221 64375 66829 80405 73702 74190 74234 76198 77374 77581 78930 80346 81920 82621 82656 84692 85883 85725 86100 86424 88286 97049 97447 100543 100900 101018 101034 101412 102644 10379 106872.
A többi kihúzott számok 200 koronát nyertek.

A molibeteg tolvaj. A budapesti bűntörvényszék Kovács Sándor cipészegéret lopás vétsége miatt nyolc napra fogházra ítélte. A bíróság enyhítő körülménynek vette, hogy a vádlott mellbetegségben szenved és ez gátolja őt foglalkozásának gyakorlásában.

A becsapott borbély. Heissler Ödön egyes negyedjegyű mulatói jutt fel a városba. A pénze hamar elfogyott, hacsakoni pedig még nem volt kedve egy szelvényességgel éppen nem járattatni a pénzt. Megismerkedett Sachs Mátyás Váci-körút 58. szám alatt lakó padársával, akitől nagy kölcsönű szerzésnek árnyéka alatt 500 koronát csalt ki. A rendőrség elfogta a mulatók kodvú vice-nótáriusát.

Ki a hozomány? A Kuria most egy konkrét esetben kimondta, hogy a hozomány, ha át is adják a férjnek, tulajdonjogilag a házasság tartama alatt is a női illeti meg, viszont az ingó hozományt a házasság tartama alatt a nő visszakövetelheti, illetőleg saját kezelésé alá venni akkor sem jogosult, a férjtel elváltan el.

Az ártiz. A budapesti büntető bíróságnál ma egy csinos, fiatal asszonyka rágalmozás és becsületsértés miatt kérte elítélni D. Rezső kereskedelmi utazót, aki egy képes levelezőlapot küldött a férjes asszonynak ezzel a megjegyzéssel:

— Emlékei az édes pillanatokra!
A vádlott tagadja, hogy ő küldte volna a képes levelezőlapot a panaszosnőnek. A panaszosnő: Én hiszek önnek, de csak egy feltétel alatt.

A bíró: Halljuk a feltételt.
A panaszosnő: Jalentsé ki D. ur úrnépélyesen, hogy neki sem oka, sem joga nem volt ilyen levelezőlapot küldeni a címre.

A vádlott készséggel teljesítette a panaszosnő kívánságát, mire a bíró a további eljárást megszüntette.

A panaszosnő: Legyen szíves bíró ur, ezt a nyilatkozatot nekem írásban adni.

A bíró: Mitől, van önnek erre szükség?

A panaszosnő: Muszáj megmutatni az uramnak.

Ninosen nagyobb ur a gyomornál. Ha rossz a gyomrod, rossz a kedved is, a kelletlen kedélyhangulat pedig tudvaleg elviszi az ember kedvét mindentől, a munkától, a szórakozástól, nem ritkán az élettől is. A jó gyomor első és feltétele a jó emésztés, a rendszeres anyagcsere. Ennek pedig egyetlen jó szere a „Purgó”, mely kellemes ízű páratlan enyhe hatású laxans, amelynek hatása a világ legelső orvosi kapacitásával szerint valóban páratlan. A rossz vagy gyenge gyomornak egyedüli biztos orvossága: a „Purgó.” Kapható minden gyógyszerárúban és a gyártónál, Budapest, Üllői-út 39/c. „Angyal gyógyszerár.”

Női gyászruhák. Gyászruhák alkalmával ajánljuk Horváti és Halász női gyászruha készítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26, Zsibárus-utca sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgönyileg beküldendő a mellbőség és aljhossza.

Sphottola Ernő agumi-gyártás meghonosítója Budapest, VI., Andrassy ut 2. Magyarországi legrégibb szaküzlete szőlő és pincegazdasági cikkeken, ajánlja dus rakát, szőlőbogyókat, szőlőszűk, minden rendszerű borsajtók és mindenemű szűrtelési eszközökben. Árjegyzék ingyen és hármontve.

Központi szőnyegtelep Budapest, IV., Múzeum-körút 39. lapunk mai számában közölt hirdetését olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

Műszerek, műtájak, mindenemű orvos-sebészeti mű- és kétszerek legjobban bevásárolhatók Keleti J.-nél Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17., lásd lapunk mai számában közölt hirdetését.

HIREK MINDENFELŐL.

Miklós cár Bécsben. Véglegesen meg van állapítva Miklós cár utoprogramja. Eszerint a cár e hó 30-án érkezik Bécsbe s csak éppen megkezdik királyunkkal a schönbrunni kastélyban, nyomban ezután mind a két uralkodó Múzeumtelepbe utazik. Három napig fognak tartani a zergevadászatok s harmadnap, vasárnap, Miklós cár Bécsbe tér vissza, az orosz nagykövetségre hajtát, ott megérkezik s meg az. Pétervárra utazik.

Gyermekek merénylete. Budapestről táviratozzák, hogy az állomás közelében gyermekek a sínek felé vasgerekéből torlaszt állítottak s hatalmas kődarabokat kengergettek a sínekre. Már esteledett s a pályán nem vette észre a bajt. Szerencsére az este Budapestről érkező személyvonat vezetője idejekorán megállta a torlaszt s közvetlen közelben sikerül megállítani a vonatot.

Rakodó munkások sztrájkja. A pizai kikötő 500 rakodómunkása, köztük a Froyinet és Axelburst hajótársaságok munkásai, sztrájkolnak. A munkások béremelést követelnek. Tíz gőzös rakományát nem lehet kirakni.

Csehek a magyar gabona ellen. Prágai sürgöny jelenti, hogy a cseh agráriusok végrehajtott bizottsága ma ülést tartott, amely elhatározta, hogy tiltakozni fog a magyarországi gabona és liszt behozatala ellen. A csehek évek óta agyarkodnak ellenük és pimaszságukban most már a magyar termények bojkottálását is felvetik programjukba. Es a cseheknek igazuk van, ha laják, hogy mi szó nélkül törjük az 6 okvetellenkedéseiket. Hát nem tudnánk-e mi is méltóan megjelenni a cseh rugaszkodások? Viasza kell utasítani a cseh sőt, a prágai sönkát, az öveget és a többi cseh ipartermeket. Ha ezt meg tesszük, kíváncsiak vagyunk, hogy ki veszi el a csatát? Ki fog érzékenyebben károsulni: a csehek-e, vagy mi?

Csendőlet az olasz határon. Egyenéhány osztrák alpesi turista a hegyeken át olasz földre ment át. Az olasz határőrök lelarióztatták az osztrákokat, később pedig visszakisérték őket a határon.

A nagy eredmény. Egy new-yorki távirat szerint a gyapottőzsdén bizonyos pánik tört ki ama hivatalos közlemény következtében, hogy az aratás eredménye átlagban az utolsó tíz év alatt az idén a legnagyobb. A tőzsdén nagy volt az izgatottság és általános árhanyatlás állott be. Kijelentik, hogy ezzel a gyapot-trószta a gyakorlatban vóget ért.

Állat az omborben. Nem mindennapi ügygel foglalkozott most a berlini birodalmi törvényszék. Kleiner János gráci illetőségű munkás hosszabb időn át szerelmével üldözte 18 éves Mari nevű csinos leányát. A leány eleinte nem ellenkezett, később azonban ráunt az apára és fakepnel hagyta őt. A munkás harmadnapra fölkeresle leányát és kérve-kérte őt, hogy térjen vissza hozzá és mikor a leány határozottan kijelentette, hogy nem tudja őt szerelni, a munkás revolvert rántott és a menekülő leány után lőtt, de nem találta. A berlini bíróság most a munkást 3 évi súlyos börtönrre ítélte.

Ausztria ellen. Rómából távirja tudósítónk: Az olasz egyetemi hallgatók nagy ovációval fogadták a valóságos diadalmenetenben a városon végig önnepelték a kongresszusra érkező ausztriai olasz egyetemi hallgatókat.

Kajótörés. Athénból jelentik: Egy valószínűleg Egyiptomból való gőzös a Santorini sziget mellett hajótörést szenvedett. Csak nyolc Matrózt lehetett megmenteni. A szerencsétlenség részleteiről még nem érkezett hír.

A megszabadítottak. Párisból távirják: A „La Presse” című lap szerint a külügyminisztérium megerősítést kapta annak a hírek, hogy a Frás Quitta hajó 81 matrózát megszabadították. A távirat nem szól arról, hogy miképen történt a megszabadítás. Katonai körökben nem hiszik, hogy ez az úgy katonai beavatkozást vonná maga után és felteszik, hogy a Cap Jubl bombázásáról szóló hír moró kóhalmány.

Tisztek veszedelme. A prágai Narodni Politika mai száma azt írja, hogy tognap egy harcászati gyakorlaton a 28. gyalogralton a 28. gyalogezred 14 századára öles töléssel lovöldöztek. A Mannlicher-golyók süvöltését nyomban észrevették s a gyakorlatot lefújták. Arról nem szól a prágai lap híro, hogy vajjon az eles túlétek kárt tettek-e emberéletben.

Reformok a hadseregben. Nem a nemzeti követelések teljesítéséről van szó. Csapán csak a gyalogság kiképzésének reformjáról. Nevezetesen az új katonai szabályzatot legközelebb véglegesen életbe léptetik. Ez a szabályzat 1901. október eleje óta van alkalmazásban a csapatoknál és miután a beérkezett relációk egytől-egyig kedvezőek, a hadvezetés elhatározta, hogy akceptálja. A különbség a régi és az új szabályzat között a gyalogság kiképzésére vonatkozó instrukciókban van, az ujoncok kiképzése is bizonyos nevelési szisztéma szerint történik, eltérően az eddigi merészségektől. Továbbá több önállóság van biztositva úgy az egyes csapatparancsnokok, mint a legénység számára is. Az új szabályzatban igyekeznek lehetőleg kerülni a morfalizmust.

Magyar Thomassalak. 17—22 százalék P2 05. 75 százalék porfinomságban, 70 százalék ciromsavb. oldható, legotcsóbban ajánl Satori Mór, Budapest, IX. ker. Dandár-utca 25.

Fiumei kávé, tea és angol rum áruház Budapest, Kossuth Lajos-utca 17. szállít 4 1/2 kgr. Mocca, Cuba és Aranyjáva keverék-kávé 6 frt 90 krót bérmentve és elvámolva.

Közvetlen kávé- és teabehozatal. Az amsterdami kávébehozatali raktár Budapest, VIII., József-körút 33. már 11 kor. 50 fillért kold bérmentve minden állomásra egy postacsomag-1 és fél klgarm igen jó zamatos pörkölt vagy nyerskávé. Mintákkal és árjegyzékkel szívesen szolgálunk. Ügynökök felvétetnek.

Vásároljon Ön selymet direkt

kifizeli magát Cseodlatos ujdonságok helyein- és foudard-szövetekben minden fajtában utólrhetően vályatokban már 1 kor. 50 fillért kezdve. Szétküldés portó és vámentesen bárlnek. Minták a kívánt megjelöléssel bérmentve. — Levélportó Svájcba 25 fillér.

Seidenstoff-Fabrik-Union
A. Grieder & Co., Zürich P. 45.
kfr. udvari szállítók. (Schweiz).

Tőzsde.

Budapesti gabonatőzsde.
Kötetett: Buza 1903. októberre 7.44—7.45 Rezs apr. 7.72—7.71—, Zab máj. — Tengeri aug. 6.21—6.20. Repce aug. 10.60—.

Budapesti értéktőzsde.
Előtőzsdén kötötett: Osztrák hitelrészv 648.50.— Magyar hitelrészvény 717.00— Leszámloló bank 449.— Jelzálogbank — 512.0 Rimaurányi vasmű 460.— Osztrák-magyar államvasut részvény 658.00 Déli vasut 61.— Német birodalmi márka 117.35. Villamos vasut 303.50. Budapest, közuti vasut 602.—

Bécsi értéktőzsde.
Előtőzsdén kötötett: Osztrák hitelintézet részvény 648.50 Magyar hitelbank részv. 719.— Osztrák-magyar államvasuti részv. 655.25. Union bank részvény 517.— Osztr. koronajáradék 100.20. Angol-osztrák bank 772.00 20 frankos arany 19.06. Déli vasut 77.50 4 százalékos magyar aranyjáradék 119.40 Magyar koronajáradék 98.95. Márka-bankjegy 117.38.

Modusin

aranyér-balzsam.

Egyedül álló szer, mely operáció, vagy égetés nélkül tükéletesen és hirtelen gyógyítja egy a vak, valamint a nyitott aranyért. Kórházilag kipróbálva. Teljesen ártalmatlan. Elismerő levelek szerint szárazak és szárazakat teljesen gyógyított. — Törvényesen védve. Kapható a készítőnél: Nagy Kálmán gyógyszerháza Nyregyházán, továbbá: Török Józsefnél Budapeston, Király-utca 12. és a többi gyógyszerárúban is. Ara használati utasítás 1 együtt 4 korona. bérmentes küldéssel 5 korona. Az összeg előzetes beküldése, vagy utánvét ellenében.

Az irod. és műv. kör köréből.

Perlak közönsége ehó 13-án ünnepli Gasparics halálának 50-ik évfordulóját. A rendező bizottság, melynek tagjai sorában ott látjuk Perlak egész intelligenciáját, e napokban a következő átiratot intézte a fenti kör elnökségéhez:

„Perlak hazafias közönsége folyó évi szeptember hó 13-án a muraközi szabadsághős Gasparics Márk vértanui halálának ötven éves évfordulóját ünnepli. Az egyszerű emlék, melyet Muraköz közönsége a magyar szabadság vértanujának emelt, diszesebb alapon és méltóbb keretben fogja ezután az utókor tiszteletét és hálás megemlékezését hirdetni.

A vértanuhalált halt szabadsághős emlékeztetének ünneplésére bátrak vagyunk az Irodalmi és Művészeti Kört meghívni. Jöjjenek el testületileg egyszerű ünnepélyünkre! Emeljék az ünnep díszét és tartalmát a „Dalárda” énekével! Legyünk egyek a hazaszeretet szent érzelmében és nagyjaink szent emlékének tiszteletében.

Hazafias üdvözléssel

Az aláírások.

A kör vezető emberei félhivatalosan már előbb értesültek a perlakiak ezen tervéről és így a hivatalos meghívó máris viszhangra talált a kör, de különösen a dalárda kebelében, amely a tegnap este megtartott ülésen egyhangulag kimondotta, hogy az ünnepségen nemcsak testületileg vesz részt, hanem felkéri városunk közönségét is, hogy ezen a kiránduláson részt vegyen. Azon esetre, ha az összes résztvevők száma meghaladja a 155-öt, úgy az oda, mint visszautazásra külövonat fog a kör rendelkezésére állni. E célból ívek köröztetnek kötelező aláírással, mert a rendezőségnek szerda reggelig a

a külövonat miatt intézkedni kell.

Az irod. és műv. körrel együtt részt vesz a helybeli főgymnasium tanári kara és ifjúsága és mindkét testületet Murakirályon ünnepélyes fogadtatásban részesíti Perlak közönsége. A dalárda az ünnepélyen négy számot ad elő és a lelkes hangulat után itéve a kör ezen kirándulása nemcsak fényesnek, hanem igen kedélyesnek is ígérkezik, amennyiben már eddig is számos hölgy résztvevő is jelentkezett.

Az oda és visszautazás ára személyenként 2 korona 40 fillér. Résztvenni óhajtok jelentkezhetnek Alt és Böhm urak üzletében.

Kíváncsinos lenne, hogy városunk társadalmi impozáns módon csatlakozzék ezen szép és egyúttal kulturális missiót teljesítő kiránduláshoz.

(Szeptember.)

Hirek

Személyi hír.

Békefi Béla miniszteri megbízott tegnap délután földadó revisiója céljából városunkba érkezett.

Kitüntetés.

Ő felsége a király Goldschmied Jakab cs. és kir. 48. gyalogezredbeli kezelőtiszt főhadnagynak, érdemei elismerésül, a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

Megyei gyűlés.

Minthogy a törvényhatósági bizottság őszi közgyűlése folyó évi szeptember hó 14-én tartatik, emélfogva a közigazgatási bizottság f. évi szeptember havi ülése nem szeptember 9-én, hanem szeptember 15-én fog a szokott helyen és időben megtartatni. Miről a közigazgatási bizottság tagjait ezen határozattal értesitem. dr. Jankovich László gróf, Zalavármegye főispánja a közigazgatási bizottság elnöke.

Gerencz József
KESERŐVIZ
KAPHATÓ MINDENÜTT

Színészet.

Tegnap adták utoljára Madách nagy művét „Ember tragédiáját”. A kiállítás fényes, a rendezés kifogástalan volt. A főbb szereplők Almásy (Ádám), Benedekné (Éva) és Benedek (Lucifer) szerepeiket jól fogták fel és gyakran ragadtatták tapsra a szép számú közönséget. A kisebb szereplők is dicséretesen kitétek magukért, kivéve Keleti Juliskát, aki még ilyen komoly darabban sem tudja levetni a frivolitást. Beszélget a közönség között ülő ismerőseivel, a lábait mutogatja oly módon, hogy az még egy jóra való zengerájban is sok lenne. Reméljük, hogy Kövessy elejét veszi annak, hogy Keleti Juliska orfeumi nivóra súlyosza a színházat.

Ma Sárossy Paula fellépésével „Fatinica” kerül színre.

Legfelsőbb elismerés.

Ő felsége a király elrendelte, hogy Petrás Miklós, a nagykanizsai 20-ik honvéd gyalogezred 1. oszt. századosának a honvéd Ludovica akadémiában tanári minőségben több éven át teljesített eredménydus szolgálataért a legelső megelégedés kifejezését adassék.

Áthelyezés.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Winkler Anna korponai és Portusányi Gizella perlaki áll. elemi iskolai tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

Értesítés.

A nagykanizsai általános munkásképző egyesület vigalomrendező bizottsága 1903. évi szeptember hó 6-tól kezdődőleg a polgári egyesület nagytermében minden vasár- és ünnepnap este 8-tól 11 óráig táncgyakorlatot rendez 40 fillér belépti díj mellett.

Elgázolás.

Süle István becsehelyi lakos tegnap délelőtt szalmát vitt kocsival a Deák-téren. A lovak egy közéjük esett szalmakévtől megbokrosodtak s örült vágatással iramodtak Királyutca felé. Az uton Süle oly szerencsétlenül csuszott le a kocsiról, hogy a szalmával telt kocsikerekei mindkét lábán keresztül mentek. Miközben a megvadult lovak Áltstaedter rigyáci bérlő kocsiját megis rongálták, míg végre a királyutcai Petrics-féle vendéglő előtt elfogattak.

Új hitoktatók.

Mint értesülünk, a helybeli állami polgári és elemi iskolákhoz hitokta-

tóknak Cinór Celestin nagyatádi plébánost és Brucker Celestin nagykanizsai hitszónokot fogják kinevezni és ez utóbbi helyére Pichler Pál felsősegedi h. plébános jön Kanizsára.

Szerencsétlenség.

Grutó József nyug. városi rendőr, ki mellékesen cserepezéssel is foglalkozik, tegnap egy házról lecsett és lábát törte.

Új postások.

A pécsi postaigazgatóság a kerületébe tartozó postahivatalokhoz megyénk területén a következő új postagyakornok jelöltek nevezte ki: Nagykanizsára Thury Ernőt, Csáktornayra Barla Szabó Dezsőt, Zalaegerszegre Fangler Lajost, Keszthelyre Müller Károlyt.

A mellékletért felelős: Fűredi János.

Szavazatok eredménye.

Hevessy Mariska	1753
Sárossy	1467
Sziklay	1461
Makó	669
Mányai	518
Keleti	433
Déri Rózsi	432
Hevessy Gusztó	355
Kozma Mancsi	240
Benedekné	201
Déri Ilona	142
Kövessyné	102
Zalay Margit	98
Károlyiné	82
Károlyi Ibolya	49
Halász Anna	33
Lányi Szidi	29
Szalóki Szidi	24
Kövessy Mariska	10

A szavazást — közbejött akadályok miatt — nem ma, hanem kedden e hó 8-án zárjuk le. Az eredményt csütörtökön, 10-én tesszük közzé.

Ki a legkedvesebb színésznő?

Miért?

Tulfizetés kizárva. Szülők figyelmébe! Tulfizetés kizárva.

Iskola - ruha Gyermek-télikabát Gyermek-ulster

3 forinttól kezdve feljebb.

5 forinttól kezdve feljebb.

4 frt 50 krtól kezdve feljebb.

Férfi-öltöny, nadrág, felöltő, ulster, télikabát, szalon-öltöny, bunda-kabát és mindennemű ruházat, nagyobb részt saját készítmény, jó minőségben és nagy választékban a legjutányosabban kapható

KAUFMANN MÓR férfi- és gyermek - ruha raktárában

(Városházpalota.)

NAGYKANIZSÁN.

(Városházpalota.)

Mindenki tudja,

hogy a **BALATON-féle** nulla liszt a legjobb; kenyérlisztje a legkiadósabb, hogy **kávéjából** főzik a legkitűnőbb zamatot, és hogy **szilva-lekvárja** a legédesebb. Szóval a

Balaton Testvérek **fűszerárui**
a legjobbak,

készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. Ott kaphatók egyedül a híres erfurti **kerti-magvak.**

Kiadó.

Egy ujonnan épült ház, mely 6 szobából, két előszoba, 2 konyha, 2 rész pince, padlás, parkirozott udvar, egy fél hold gyümölcsös kertből áll azonnal kiadó.

Esetleg 2 részben 3 szobával, 1 konyha, 2 pincével és közös gyümölcsös kerttel is kiadó. Bővebbet Kazinczy-utca 59. sz. alatt.

Szobafestő- és mázoló

segédek felvételnek Király-utca 22.
Horovitz Károlynál. Ugyanott egy tanuló is felvétetik.

Hirdetések

felvételnek

e lapkiadóhivatalában.

Nincs többé kopott arany képkeret!

GOLDON

használatával fát, vasat, gipszet, papírt stb. bárki is azonnal bearanyozhat.

Egy készlet goldon ecsettel együtt == **40 fillér.**

Kapható

Krausz és Farkas

papirkereskedésében.

Kizárólag pesti hengermalmi liszt eladás.

AKI szolid és olcsó árért akar jó fűszer, liszt- és festék árukat beszerezni, keresse fel

SCHLESINGER IZIDOR

vegyeskereskedését

NAGYKANIZSA Eötvös-tér 2. sz.

Mária-telepi csemege-szőlő elárúsítás jutányos napi árban.

Pontos kiszolgálás verseny árak.

1 kg. tőrmelék-csokoládé 2 kor. 20 fill.

Krausz és Farkas

Könyvnyomda ✕ Papir-, író- és rajzszerkereskedés ✕ Könyvkötészet

Telefon 117.

NAGYKANIZSA

Várospalota.

Van szerencsénk a tisztelt szülőket és tanuló ifjúságot értesíteni, hogy több új géppel felszerelt és kibővített

KÖNYVKÖTÉSZETÜNK BEN

a jelen tanévben is mindennemű **iskolakönyvek** jól, olcsón és legrövidebb idő alatt bekötetnek.

PAPIRKERESKEDÉSÜNK BEN

pontos kiszolgálás és legolcsóbb árak mellett szerezhetők be az összes

iskolai cikkek

és az egyes iskolákban forma és minőség tekintetében helyben hagyott

iskolai füzetek.

Szép és olcsó névjegyek. Közöséges és diszlevélpapírok.

Körző (czirkli)

Háromszög

Rajztábla sinnei

Festékek

Tus és tustányér

Tinta

Oldott mézga

Rajzszögek

Ecset

Írók és tollak

Radargummi

Írópapír

Rajzpapír

Levélpapír

Ragasztó papír

Itatóspapír stb.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy hónap 40 fillér.
Videkre postai küldéssel egy hónap 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Felelős szerkesztő:

ILLOVA HUGO.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedése.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztés nyomdájában.

Lukács visszavonta a megbízatást. Lázadás a közös hadseregben.

A megtorlás

A szerb királygyilkosság idején megirtam; megtorlás nélkül ez a gyilkosság nem maradhat. Igaz, politikai gyilkosság volt és a politika minden időktől fogva erkölcs-telen volt és gaz, megszegte az esküt, törvényt, melyet maga hozott; de a gyilkosság, nevezzék bárminek, adott légyen okot rá bárki és bármi, nem maradhat megtorlás nélkül. Amint hogy nem maradhatnak megtorlás nélkül azok a mérszárlások sem, melyek a Balkánon folynak.

A szerb királygyilkosság legtermészetesebb megtorlása az lett volna, ha az európai császárok, királyok összeállnának és a „ma neked, holnap nekem” elvvel fogva, maguk csipik nyakon a gyilkosokat és akasztgatják föl őket a legmagasabb szerb fenyőfára. Elvégre is nekik állott volna leginkább érdeklében demonstrálni, hogy a XX-ik században még királyokat sem lehet büntetlenül meggyilkolni.

A másik mód az lett volna, hogy az u. n. katonapárt tehát a gyilkosok jelöltjét nem lett volna szabad odaengedni arra a véres trónra, elvégre is, alaposnak látszott a gyanu, hogy ez a jelölt tudott a gyilkosságról, még mielőtt az megtörtént. Nem okos dolog a trónkövetelőknek megmutatni, hogy melyik a leggyorsabb és legbiztosabb út a trón felé. De nem okos dolog az anarkia jogosultságát bizonyítani, mert amit szabad Péternek, szabad az Pálnak is és ha nem bűn a gyilkosság a katonatiszteknek, kik ráadásul még a hűségüket is megszegik, nem bűn akkor az olasz brávonak sem. És ezért volt bűn azt a bűnt azonnal meg nem torolni.

A következmények nem vártak magára. Azóta Bulgáriában is kiki-vánkozik a tör a hüvelyből és a Balkánon végig embervér folyik a csatornában. A jelszót a szerb tisztetek adták meg: szabad a gyilkosság.

Mert pedig szabad, mások azt velük: fogat-fogér és... halálra ítélik a gyilkosokat. Jól teszik. A szerb hadsereg csak úgy fog megtisztulni a piszoktól, ha végez a királygyilkosokkal és minden cin-kostársukkal. A szerb nép pedig, mint tegnapi és mai táviratok je-

lentik, szintén kívánja a megtorlást és a büntetést követelők pártján van. Ez így helyes, mert ez így a világ rendje. A törvény egyformán törvény mindenkinek: urnak, parasztnak, királynak és közkatolának. Aki ellene vét, annak bűnhődni kell.

Gyilkos szerető.

Megrendítő gyilkossági merénylet tartja legalomban a szatmármegyei Borzsova község lakosait.

Kuró Mihály odaváló lakos, egy özvegyasszonynak a fia, a nyáron aratni ment Szabolcsba, honnan ezelőtt egy hónappal került vissza. A fiatal, alig 24 éves Kuró Mihály az aratás alkalmával megismerkedett egy Klacskó Katalin nevű leánnyal, aki mint marokverő dolgozott az aratók között. Megszerették egymást s mikor az aratási munkának vége lett, Kuró magával vitte a leányt az anyja házához.

Az özvegyasszony azonban nem tudott megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy fia egy idegen nővel éljen az ő házában. Előbb fiát akarta rávenni szép szóval, hogy távozzon el a leányt a háztól, de a leány nem akart távozni, sőt az utóbbi napokban már megfenyegette Kurót is azzal, hogy elpusztítja, ha a fiát rá nem beszéli, hogy vele törvényes házasságra lépjen.

Az öregasszony megijedt ettől a fenyegetéstől és panasza ment a szolgabíróshoz. Ez történt csütörtökön. Este 6 óra tájban ért haza az öregasszony, de mert a fia szeretőjével rossz viszonyban volt, vacsora után a ház előtti szalmaágyra feküdt le, ahol elaludt.

Ejjel Klacskó Katalin, a leány szeretője fölkel, kilopozott a szobából és egy előre elkészített éles beretével keresztlövágta az ágy asszony nyakát, akit aztán fia hajnalfele nagy vészében halva talált. A gyilkos nem vette észre éjszaka, hogy az áldozat vére ráfröcscent az ő ruhájára is, amit aztán reggel észrevettek a csendőrök s így letartóztatták a gyilkost, aki be is vallotta a gyilkosság elkövetését.

Lázadás a pótlódó miatt.

Ekeence község lakossága sehogy sem tudta megérteni, hogy ebben az ex-lexes állapotban miért kell adót fizetni, dacára annak, hogy az előjáróság megmagyarázta nekik, hogy nem állami adót követelnek, hanem megyei és községi pótlódásokat.

Az adófizetők azonban ezt sem akarták fizetni, ami miatt a végrehajtó aztán

Sarafov Boris

Sarafov Boris.

A Balkán vérengzés hőseit mutatjuk itt be olvasóinknak, a vezért, a kit tekintve az eredményeket, máltán rablóvezérnek lehet nevezni.

A míg Sarafov Boris a mozgalom élén áll, a bandák aknamunkája nem

összeírta a hátralékosoknak az összes ingóságait. Két héttel ezelőtt kiírták az árverést s ennek foganatosítása végett tegnapielőtt megkezdtek a zálogtárgyak összehordását a község háza udvarára.

Dél felé már majdnem megtele ingósággal a község ház tágas udvara.

A lakosság akkor — meg pedig nemcsak azok, akik érdekelve voltak, hanem mások is — dorongokkal és baltákkal felfegyverkezve, mintegy 100—120 főből álló csapat hirtelen benyomult a község háza s Illás András bírótól és Moga Lajos községi jegyzőtől azt követelte, hogy a beszállított zálogtárgyakat vitesék vissza a tulajdonosokhoz.

A megszeppent előjárók alkudozásba

fog szünetelni, azért a béke érdekében első sorban is a „vezért” kellene lehetetlennek tenni. Mostanában holt hírt költik, azt mondják, hogy egy útközben alkalmával elesett.

bocsátkoztak a behatolt emberekkel, miközben kívülről valaki elkiáltotta, hogy tűz van, ég a falu. A vészhiro kifutottak az emberek az udvarra. Ezt az alkalmat az előjáróság felhasználva, az ablakon keresztül elmenekült.

Mire a felriasztott emberek visszatértek, a község háza már üres volt. A felbőszült nép ekkor összezsúfolta mindezt a község házán, a felöltött tárgyakat pedig széthordták. Még aznap hat csendőr érkezett a községbe, akik a lázítók közül 18 embert letartóztattak. — Az igazságtól oly nagy, hogy egyelőre a csendőröknek állandóan a községben kell tartózkodniuk.

Merénylet a magyar cukorgyárak és a magyar fogyasztó közönség ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, szept. 5.

Magyarországon nagy az öröm. Ezentúl a magyar cukor majd diadalmasan fogja az osztrák fölött, mert nem hihető, hogy találkozzék bolond aki 3-4 koronával többet fizessen az osztrák cukorért.

Az osztrák gyárosok igen jól tudják ezt, s mert eddig a magyar gyárakkal szabadon és eredményteljesen versenyezhettek, amit a jövőben nem fognak megtehetni, összebujtak és támadkoztak.

Előbbben is merényletet eszeltek ki a fogyasztók ellen és beakarták csapni a magyar cukorgyárakat. Együttessen és közös erővel trösztöt akarnak alapítani, hogy az eddigi áraknál olcsóbban a fogyasztó eszentul se kaphassa a cukrot.

Ugy tesznek, mint a biztosító intézetek tettek a nagyobb, gyári- és jégkár-biztosításokkal, ezek is összeállították és megállapítva a díjszabályzatot, egymást részesítik a díjból, melynek olcsóbban nem fogadhatnak el biztosítást.

Igy akarja a magyar cukorfogyasztásból egymást részesíteni ezzel kijátszva nem csak a cukorgyárosok, hanem főként a magyar fogyasztók közönségét, mely így jóval drágábban fizetné a cukrot az osztrák fogyasztónál és így ismét egyszer adóznak az osztráknak.

A magyar gyárak attól tartanak, hogy az osztrák gyárak olcsóbban fogják adni a cukrot, mint a magyar gyárak adhatják és tényleg, a tröszt meghatalmítása esetére meg is fenyegettek ezzel a magyar gyárakat.

A legszomorúbb pedig, hogy ezen fenyegetést be is tudják váltani! Az osztrák gyárak ugyanis az árusítását díj erőfőlg gazdasági együtetektől (!!) kártérítést kapnak azon cukormennyiség után, melyet Magyarországra szállítanak, módjában áll tehát a cukrot annnyival olcsóbban adni, amennyit az áttulási díj tesz. Ilyen módon az osztrák cukor Magyarországon nem lesz drágább a magyar cukornál, a szerint versenyképes lesz.

Hogy honnan van az osztrák gazdasági egyesületeknek annyi pénzük? Azt hiszem, ezt nem lesz nehéz kitalálni.

Legyünk tehát elkészülve így vagy úgy, de merénylet készül.

Hírek a válságról.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 5.

A nap hőse Lukács László pénzügyminiszter.

Egész biztossággal azt jelentették, hogy Lukács Lászlót bizta meg a király a kabinetalakítással.

A hírből annyi volt az igaz, hogy ő felsége tényleg megbízta Lukács László pénzügyminisztert, tájékoztassa magát a kabinetalakítás ügyében.

Lukács programja a következő lett volna:

A nemzeti követelések dolgában Lukács programja még a Székványi-féle pontokat sem érte el. Az utóbbiakból a békelet-szám fixizálása és a póttartalék kontingentálása teljesen kimaradt.

A zászló- és címerkérdésben kombinált osztrák és magyar zászlót és címet akart behozni. A magyar tisztképzés előkészítése mindössze abból fog állni, hogy a magyar tanácsokat szaporítsák, de az iskolákat tovább is a közös hadügyminiszter rendelkezése alatt hagyják.

A katonai büntető eljárásban a félnek és védőnek fakultatíve megengedik a magyar nyelv használatát, de a jegyzőkönyvet németül vezetik és az ítéletet németül hirdetik ki a császár nevében.

A magyar tiszteket fokozatosan behozták. A közgazdasági teendőket átutalták a honvédelmi minisztérium hatáskörébe. Magyar köznyelvi nyelvről és eskőről a magyar alkotmányra nem volt szó.

Ha mindezek alapján a parlamenti békét nem sikerült volna helyreállítani, akkor a kormány indemultást kért volna, hogy az új választásokat elrendelje. Ha az ellenzék ezt meg nem adta volna, akkor ex-lexben oszlatták volna fel a házat.

Tisza István a királynál.

Ma délelőtti 10 órakor gróf Tisza István járt a királynál kihallgatáson és ott mintegy 40 percig maradt.

A királyi várakból el akart hajtatni a pénzügyminisztériumba Lukács Lászlóhoz, de a honvédelmi minisztérium előtt találkoztak gróf Khuen-Héderváryval, aki gyalog igyekezett a miniszterelnöki palota felé. Gróf Tisza leszállt a kocsiról és botért az ideiglenes miniszterelnökhöz, akinek elfordította a kihallgatáson történeteket. Később már nem mehetett el a pénzügyminisztériumba, mert Lukács Lászlónak el kellett mennie legfelsőbb kihallgatásra.

Mindenek kombinációkra és tervezetésekre azonban nem lesz szükség, mert

Lukács László visszaadta a megbízást.

Tudósítónk jelenti:

Ma délután egy órakor ő felsége Lukács László pénzügyminisztert fogadta egy óra hosszat tartó kihallgatáson.

Lukács László kijelentve ő felsége előtt, hogy jelenlegi viszonyok között nem reméli, hogy a válságot megoldani és a parlamenti rendet helyreállítani, visszaadja a királynak a megbízást.

A király kegyesen fogadta az előterjesztést és tudomásul vette Lukács visszavonulását.

Osztrákok ellenünk.

Prága, szept. 5.

A Naredni Listi közli, hogy Windischgrätz Alfréd herceg, az urakháza tagja a királynak memorandumot adott el, amelyben kifejtette a saját és az urakháza három pártisopertjának véleményét a magyar katonai követelésekről.

Khuen-Héderváry a királynál.

A király ma délután 4 órakor Khuen-Héderváryt fogadta kihallgatáson.

A király Khuen-Héderváryt Lukács László távozása után rendelte magához.

Lázadás a közös hadseregben.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 5.

Mi irtuk meg már a múlt héten legelőször, hogy a közös hadseregben a visszatartási rendelet miatt nagy nyugtalanság, sőt egyes ezredekben már lázadó lázadás jellegével bír ez a nyugtalanság.

Hírünket átvették az összes vidéki lapok, néhány nappal később a fővárosi újságok is előkerültek vele. Ma aztán egy fővárosi napilap valósággal rémüléssel közölte a főváros közeliében gyakorlati 44-ik és 52-ik gyalogezredéről, melyek tegnap föllázadtak, úgy hogy a bosnyákokat kellett ellenük vezényelni.

Hivatalosan ezeket a híreket a leghatározottabban megcáfolták, megcáfolták azt is, hogy az egyik főtisztet gyakorlati közben eles golyó érte, mindebből csak annyi igaz, hogy „Auszt vezérkari ezredre leest a lóról és súlyos agyrázkást szenvedett”.

Annyi bizonyos, hogy má reggel a főváros egyetlen kaszárnyájába sem becsatolták be civil embert a terparancsnokságon egymást éri a sok kocsin érkező lövészektől. Mindannyian valószínűleg az ezredek legénységének hangulatáról tesznek jelentést.

Egy másik forrás szerint a Vörösvári melletti gyakorlatoknál nem egy, de több eles lövés volt és pedig az egyik egy 42 gyalogezredbeli kapitányt sebesített meg; a másik egy vezérkari százados, aki a brigádfőnökök mellé volt beosztva talált halálosan.

A kaszárnyák legénységének a hangulata a fővárosban — minden tagadás dacára — a legelkeseredettebb.

Teljesen biztos forrásból értesülünk, hogy a főváros több kaszárnyájában a katonák eddig nyitlan izgatottak egymás között a gyűlölt rendelet ellen e emelt az ezredparancsnokságok statáriáter járnak el velük szemből. Az ezredek börtönéi zsúfolva vannak elöljárókkal.

Pár napja történt, hogy a 44. gyalogezredben egy három esztendőst most kitöltő baka társai előtt a következőleg nyilatkoztak:

— Ha október elsején nem fognak hazakeresztetni, lelévőn az ezredest.

Mióta a rendelet megjelent, a fegyverem a kaszárnyákban teljesen meghomlított. Az öreg bakák egymás között folyton azt hangoztatják, hogy ha nem engedik őket rendes időben szabadságra, úgy október elsején fellázadnak és erőszakkal vonulnak ki a kaszárnyákból.

Sokkal sajnálódosabb egy másik gyalogezrednél a dolog. Itt az ezredes kezébe egy formális öszcesküvés szálat kerültek.

A harmadik évet szolgáló bakák ugyanis egymás között egy ívet köröztek, amelyet aláírva esküvel fogadtak meg egymásnak, hogy az év október elseje után nem vonulnak ki és semmiféle parancsnak nem engedelmessékednek.

Az ezredes, aki higgadt, okos ember, nem vesztette el a fejét. Raportra bízta az ezredében lévő összes harmadik évet szolgáló legénységet. Magyarul szép beszédet intézett hozzájuk.

Egyfelémette őket a haza és a király iránti hűségükökre s a kötelességtudásra.

Érdekes, hogy a kaszárnyákban most szigorúan ellenőrzik az újságokat s katonáknak most tilos az újságolvasás.

Hogy pedig mennyire zavarosok a viszonyok a fővárosi kaszárnyákban, annak egyik legkellemesebb bizonyítéka egy teljesen biztos forrásból vett értesülésünk, hogy a budapesti terparancsnokság már pár nap előtt jelentést tett Bécsbe a hadügyminisztériumnak azokról az aggasztóan forradalmi tünetekről melyek a budapesti kaszárnyák magyar legénysége körében észlelhetők.

A terparancsnokság állandó telefon-összeköttetésben van Béccsel. A kérdéses jelentés, melyet a terparancsnokság küldött a hadügyminiszternek, szörül-szóra következőleg hangzik:

„A fegyverem a rendelet kiadása óta megdöbbentően lazult, ami előre nem látható veszedelemet okozhat.”

LEGUJABB.

Akit kétszer akasztottak.

Mainz, szept. 5. Mainzban távirják: Detroit rablógyilkost reggel fél hét órakor végezte ki a hóhér. Az akasztást kínos incidens zavarta meg. Mikor az elítélte a bitó alá állították, ez jajveszékelve kiáltott: „Oh isten, nézz le és kegyelmezz szegény lelkemnek.” Ebben a pillanatban megragadták a pribekek, a hóhér nyaka körül csavarta a kötelet, azonban olyan ügyelendő, hogy az nem szorította eléggé a gégecsontot, a fuladás nem következhetett be s így a hóhér kénytelen

volt újra kezdni halálos munkáját. Másodszor nagyobb elővigyázattal látozt hozzá és az elítél néhány perc múlva kisenvedett.

Vízbevert pénzügyminiszter.

Szofia, szept. 5. (Saját tudósítónktól távirat.) Memuszer bolgar pénzügyminiszter fürdés közben a vízbe fullt.

A „Vaskapu” pusztulása.

Budapest, szept. 5. A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság ma kapta az első megbízható távirati jelentést a „Vaskapu” gőzöst ért katasztrófáról. E szerint konstátálva van az a szomorú tény, hogy a hajón volt 21 utas közül 17 hiányzik és hogy a hajó személyzetéből 11 ember, köztük a hajó három kapitánya vesztette el életét. Lendvay Károly, a budapesti igazgatóság fiatal hivatalnokának elszenesedett hulláját megtalálták és így most már sajnos, bizonyossá vált, hogy a szerencsétlen fiatal ember a katasztrófának áldozatul esett.

Törökország mozgósít.

Köln, szept. 5.

A macedóniai mozgalomnak egyik vezetője azt mondta a Kölni Ztg. tudósítójának, hogy a bizottságok óriási mennyiségű dinamittal, egyéb robbantó anyaggal, puszkával, lövészettel és pénzzel rendelkeznek, és hogy el vannak köelve, hogy ha Európa beavatkozása miatt nem üt ki a háború Bulgária és Törökország között, úgy el fogják pusztítani az összes macedóniai városokat és falvakat. A fölkeltők biztosan számítanak arra, hogy a háború ki fog ütni, mert különben át fog csapni az anarkia Bulgáriába is.

Konstantinápoly, szept. 5.

Tegnap az orosz nagykövetség segéd-drágománját, az örmény születésű Hadzsiabán az utcán rendőrök letartóztatták. Ugy látszik, hogy erősen kompromittálva van, mert különben a török rendőrök nem merték volna letartóztatni.

Trieszt, szept. 5.

Itteni hajótulajdonosok Konstantinápolyból táviratot kaptak, a mely szerint tegnap egészen váratlanul elrendelték az általános mozgósítást.

Forrongás Szerbiában.

Belgrád, szept. 5.

Eddig a nemi helyőrségek összesen 28 tisztjét tartóztatták le, akik aláírtak egy felhívást, amelyben a meggyilkolt királyi pár ellen az öli összeesküvésben részes tiszteknek a hadseregből való kitaszítását illetőleg megbüntetését követelik. Több más tisztet szabadsággal bűntettek meg. A vizsgálat folyik. Ennek eredményétől függ a katonai hatóságok további eljárása. Mindenesetre titkos felhívások szerkesztését és azokra aláírásoknak meg nem engedett gyűjtését meg kell büntetni, mert az ellenkező a katonai szellemmel és a fegyveremmel, különösen pedig azért, mert egyes tisztek kijátszották a felettes hatóságokat, amennyiben egészséggük helyreállítása címén megadott szabadságukat agitacionál utazásokra fordították. Péter király ez események láttára is megtartotta utazásának programját és Nisből kirándulást tett Alexinába és Prokupljebe. A király holnap családjával együtt visszautazik Belgrádba.

Első tejgazdasági gép- és eszkozyár
FUCHS és SCHLICHTER Budapest, VI. ker. Jász-utca 7. szám.
Tejszövetkezeti berendezések közli erő és gőzhajtásra, ugyisint mindenféle tejgazdasági gépek és eszközök a legjobb kivitelben és legutányosabban szállítva. **Teavajat** határtalan mennyiségben veszünk.
Aranyozás és költségvetés ingyen és hármentve.

Letartóztatott kereskedő.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 5.

A főváros kereskedő körében bizonyára nagy feltűnést keltett egy letartóztatás, amelyet ma délután 1 órakor eszközölt a rendőrség.

A letartóztatott egyén **Uj. Sonnenschein** Mór 40 éves kereskedő, akinek a Károly-körút 13. szám alatt volt postakereskedése.

Sonnenschein bécsi és berlini cégektől árut vásárolt hitelre és azt polom áron eladta, amint kőzhöz kapta.

Igy összesen 40.000 korona összeg erejéig csalta meg Oppenheim, Siegfried, Berlin, Schlesinger és László, Leb Vaske és fia és H. Engländer és fia bécsi, cégeket.

A károlyi letartóztatás bejelentette, hogy nem tud fizetni, mire azok egy fővárosi ügyvédet bízták meg, hogy nézzék utána, mennyit lehet még menteni.

Az ügyvéd konstátálta azonban, hogy Sonnenschein Mór hamisította könyveit és mindent elkényeztetett. Markovics rendőrfelügyelő ma délután 1 órakor maga előidézte és hosszas vallatás után letartóztatta.

BUDAPESTI HIREK.

— **Erzsébet királynő halálának évfordulója.** A főpolgármester meghívta értesítette a törvényhatósági bizottsági tagokat, hogy Erzsébet királynő halálának évfordulója alkalmából helyő 10-én (szombatra) délután 10 órakor a budavári Nagyboldogasszonyról nevezett téren ünnepélyes gyásztisztaszeletet fognak tartani.

— **Elfogott csaló.** A rendőrség ma délután csás és sikasztás miatt a bécsi rendőrség megerősítésére letartóztatta Steiner Emil bécsi kereskedőjét, aki onnan megszökött.

— **Megszökött elkapott.** A Budapesti Munkássegélytársaság és Összegyűjtő Szervezetnél, annak Lajos-utca 189. szám alatt levő főkönyvén alkalmazva volt Kvarsenics László ügyvezető. A szervezetnél ember hozzányúlt a szervezetnél pénzükhöz és 4800 koronát sikasztva, megszökött. A rendőrség elfogató-parancsot adott ki ellene.

— **Elfogott tolvajok.** Döry E. festőkeru cég panaszt emelt a rendőrségen, hogy üzleteiben: Nagymező-utca 14. és Kerepesi-ut 30. szám alatt egy idő óta nagyobb lopásokat követnek el. A rendőrség nyomozást indított és akkor kiderült, hogy a lopásokat négy egyén, Weiss Irén és Margit pénztárosok, Sterk Rezső és Molnár János kereskedősegédek követik el. A cég kára 70.000 korona. A négy tolvajt letartóztatták.

— **Ninosen nagyobb ur a gyomor-nál.** Ha rossz a gyomrod, rossz a kedved is, a kedvetlen kedélyhangulat pedig tudvalevőleg elveszi az ember kedvét mindentől, a munkától, a szórakozástól, nem ritkán az életől is. A jó gyomor első és főfeladata a jó emésztés, a rendszeres anyagcsere. Ennek pedig egyetlen jó szere a „Purgó”, mely kellemes ízű pártatlan enyhe hatása laxans, amelynek hatása a világ legelső orvosi kapacitási szerint valóban pártatlan. A rossz vagy gyenge gyomornak egyedüli biztos orvossága a „Purgó.” Kapható minden gyógyszerárban és a gyártónál, Budapest, Üllői-ut 89/c. Angyal gyógyszerár.

— **Női gyászruhák.** Gyászruha alkalmával ajánljuk Horváth és Halász női gyászruha készítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26, Zsibárus-utca sarkán, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgőnyileg beboldondó a mellbőség és aljhossza.

— **Kiskereskedőknek, egyetipénzbeesedőknek, takarékpénztári tisztviselőknek és szőlőskörmérségekkel bíró egyéneknek** könnyű, megfelelő kereset kínálkozik mollekgfoglalkozásul. — Ajánlatok a „Hungaria” kiadóhivatalához, Budapest, Erzsébet-körút 48. intézendők.

HIREK MINDENFELŐL.

— **Aranyművés plébános.** Fedák Alajos visonai plébános 50 éves lelkései működésének emlékére augusztus hó 27-én mutatta be aranyművét az Urnak.

— **Distritus.** Brüsszelből írják: A néphigiéniai nemzetközi kongresszus első osztályában dr. Martin a párisi Pasteur-intézetből érdekes közléseket tett azokról az eredményekről, amelyeket a szőrmekészítéssel distrituszbeteg gyermekekén elért.

— **Vasúti katasztrófa.** Pétervárról jelentik, hogy a Miklós vasút vonalán lakó Ösetschonko állomás mellett egy személyvonattal egy tehervonat ütközött össze. Két vasúti hivatalnok meghalt, nyolcz utas megsebesült.

— **A délafrikai nyomer.** Dél-Afrikában, de különösen az aeneikált államokban, Transvaalban és Oranjoban a nyomer még nagyobb, mint a háboru idején. A Volstem egyik száma erről a következtetést írja: Sok embernek még lakóháza sincs éjszakára, rongyokban járnak és az élethétszínük néznek elébe.

Batizált és vízszonhímzés gyári Áron Spitzer és Frits „A Vorarlbergi hímzés gyár” főkeztárában Forneick-tere 4. kaphatók.

— **Schottela Ernő agumi-gyártás** meghonosította Budapest, VI., Andrássy ut 2. Magyarorszag legrégibb szaküzlete szőlő és pincegazdasági cikkekben ajánlja dus raktárát, szőlőbogyozók, szőlőszőlők, minden rendszerű borsajtók és mindennemű szőlőreleési eszközökben. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

— **Magyar üvegbirosító-társaság** Budapest, Váci-körút 31. sz. biztosít török-üvegtáblákat portálekban, üvegtáblákat egész építményekben, a legolcsóbb díjak és a legpontosabb leszámitolás mellett. Több erről szóló biztositásnál tetemes kedvezmények. Elvállal szállítási biztosításokat is. Ugyes ügy-nökök keresteknek.

— **Központi szőnyegtelep** Budapest, IV., Múzeum-körút 39. lapunk mai számában közölt hirdetését olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

— **Piumel kávé, tea és angol rum** Áruház Budapest, Kossuth Lajos-utca 17. szállít 40 kgr. Mocca, Cuba és Aranyjára keverék-kávé 6 frt 90 krért bérmentve és elvámolva.

— **Ezt el kell olvasni!** A hirdetések közt előfordul a „Kincsem” vetőgépek és kitűnő borsajtók beszerzési forrása. Ezt a céget: Szűcs Ödön Budapest, VI., Nagymező-utca 66., mindenkinek figyelmébe ajánljuk.

Tőzsde.

Budapesti gabonátözsde.

Kötetelt: Buzá 1903. októberre 7.44—7.45 Rozs ápr. 7.72—7.71. Zab máj. — Tengeri aug. 8.21—8.20. Repce aug. 10.60—

Budapesti értéktözsde.

Előzőszeden kötöttelt: Osztrák hitelrészv. 648.50. Magyar hitelrészv. 717.00. Lezámitoló bank 449. Jelzálogbank — 512.0 Rumunuranyi vasmű 460. Osztrák-magyar államvasut részvény 658.00 Déli vasut 61. Német birodalmi márka 117.85. Villamos vasut 808.50. Budapest. közuti vasut 602.—

Bécsi értéktözsde.

Előzőszeden kötöttelt: Osztrák hitelintézet részvény 648.50 Magyar hitelbank részv. 719. Osztrák-magyar államvasut részv. 655.25. Union bank részvény 517. Osztr. koronajáradék 100.20. Angol-osztrák bank 772.00 20 frankos arany 19.06. Déli vasut 77.50 4 százalékos magyar aranyjádék 119.40 Magyar koronajádék 98.95. Márka-bankjegy 117.38.

Maláta-likör

a legjobb és legízesebb likör.
Egy palack 2 kor. 30 fl.

Maláta-keserű

újdán gyomorsértő és étvágygerjesztő
Egy palack 2 kor. 30 fl.

Maláta-rum

újdán jelleget rummal van készítve,
lehető a legjobb rum.
Egy palack 2.30, 2.10 és 1.00 kor.

Maláta-Brandy

előrendű erősítő főrd ital
Egy palack 3.75, 2.— és 1.00 fl.

Maláta-Cakes

legízesebb tea és táplálék.
Egy nagy doboz 2 kor., kis doboz 50 fillér.

Kapható minden nagyobb
üzletben és oszmozdályban.

Ma a hol még nem kapható, 6 kor-
nál kevesebb bérmentve szállítja a
„Szépi Anna malátakészítmény-váll-
alat” Kis-Velecezo.

Huzás már okt. 1-én.

1 Osztr. vör. ker.	6	A befizetés
1 Olasz vör. ker.	7	alatt 38 hu-
1 Magyar vör. ker.	8	zással. Az ösz-
1 Hazilika	9	szes nyeresé-
2 Jásziv	10	nyek megha-
		ladják az
		1 millió koronát.

Minden sorajegy kihúzatik!

A sorajegyok havi 6 koronás részlete kaphatók.

Évente 12 huzás.

Az első részlet lefizetésénél azonnali jótéjjal.

Vidéki megbízások postafordul-
tával pontosan lesznek elintézve

Kölesönt nyújt sorajegyekre és értékpapírokra
egyszer az árforrás 90 o/o-áig.

Uj. Schön Armin bankháza

BUDAPEST,

osakis VII., Erzsébet-körút 48.

(Alapított 1884-ben.)

A cenzura tessék vigyazni!

Malomberendezések,

mindennemű malom- és gépüzemi cikkek
ponyvák, kecsikendők, gépszij, gépolaj
kutszivattyúk és az összes műszaki
kellékekkel jutányos árban szolgáltathatunk
Szőlőprések, filloxera-fecskendők, gumitömlők és minden pincegazdasági cikket
olcsón szállítunk.

Tolnai Béla és Társa

Budapest, VI., Dávid-utca 16. sz.

Szorgalmas ügynökök,

kik sorajegyeket részletfizetés mellett
eladni akarnak

havonként 300—400 koronát

kereshetnek egy előrendű pénz-
intézetnél. Ajánlatok czinzendők

Postafiók 21. szám, Budapest,

főpostn.

REGÉNY.

Borzalmas éjszakák.

— Regény, átdolgozta: L. M. —

Az ezredes nagyon jól tudta, hogy hányat ütött az óra, hogy Bärenburg légyottra indul. Nem töle tudta, mert ő sohasem dicsekedett hódításaival, hanem a szép molnár-nétől, kinek Bärenburg udvarolt és aki ezen udvarlással eldicsekedett.

A szép molnárné egy kővér gözmalomtulajdonos szőke felesége volt, aki unatkozott és Bärenburg nem volt legelső szórakoztatója.

Bärenburg elbucszott és elindult, kívülről behalatszott, a mnit nagy érzéssel fűtyölte az elza és Ortrud közötti kettős egy részét.

A zenekedvelő ezredes mosolygott és utána zümmögte a dallamot.

— Nagy kópé ez a Bärenburg, mondotta azután, az ember sohasem haragudhatik rája, mindig jókedvű és mindig élces. Azonfelül könnyelműsége dacára csodálatosan józan-eszü. Mulatságos látvány, mint kormányozza életének hajóját, látszólag, a nélkül, hogy a kormányrudat szemmel tartaná. Nem tagad meg magától semmiféle örömet, de a legnagyobb óvatossággal ügyel arra, hogy ne ártson so önmagának, sem — és ez a nagyobbik művészet... másnak.

Az ezredes elhallgatott. Tuladott az életbölcséségén, de érezte, hogy nehézkes és izgató módon tette. — Nyugtalanul várta Swoyschin választ, melyben azonban csak huzamosabb hallgatás után részesült.

— Ezredes ur, mondotta a főhadnagy sötét tekintettel és a tisztelet barátsággal leküzdött haraggal nem vagyok tulságosan elesozú, de bűlyének kellene lennem, ha nem venném észre, hogy előadását közvetlenül hozzám intézte.

— Nem tagadom!

— És tulajdonképen mit is akar vele ezredes ur?

— Ennek megítélését önre bízom. — A mennyire értem, azt veszem ki szavaiból, hogy a szegény Swo-bodához való viszonyomat hasonló-nak gondolja unokafivérmennek a szsp molnárnéval kötött viszonyához, a különbség csak az, hogy én tulságosan komolynak tekintem a dolgot.

— Hogy ön tulságosan komolyan veszi, az kétségtelen, hogy ez az ön viszonya azonos amazzal, azt nem hiszem, nem is gondolom, de, — hiszen magunk között vagyunk, hát megmondhatom: sajnálom, hogy nincsen így.

Folytatjuk.)

Szt. Lukácsfürdő

téli és nyári gyógyfürdő.

„Kristály-forrás”

Uj gyógyvíz!

Uj adító víz, a bort nem feleli

„SZÉKELYFORRÁS”

Magas lithion-tartalmú természetes szénsavdús gyógyvíz, a székesföld kincse. A kontinens legízesebb és legértékesebb, mely kiváló orvosság a vesze- és hólyagbetegnek és kövérségeknek, valamint a kiváló és legízesebb barlangi balmalmaknak. Kizárólagos forrás: KÖRÖSUTY L. tá. k. udvari szállótánál, Budapest, Erzsébet-tér 6. sz. A gyomereget rögtön meggyógyítja. Kapható minden nagyobb gyógyszerárban és vendéglőben.

A főváros legnagyobb férfi- és gyermek-ruhá

— Árulkéza —

Krausz és Társa

Legnagyobb elsőrangú férfi- és gyermekruha-áruházban.

Székiút V., Váci-körút 68. sz. a fővárosi vendéglő mellett.

Hírnöves férfi-szabók! Versenyképes olcsó árak!

Ajánljuk saját műhelyünkben készült káma gyapjuszövetből: Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 8 frt 2 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 8 frt 3 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 4 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 5 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 6 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 7 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 8 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 9 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 10 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 11 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 12 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 13 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 14 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 15 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 16 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 17 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 18 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 19 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 20 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 21 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 22 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 23 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 24 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 25 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 26 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 27 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 28 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 29 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 30 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 31 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 32 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 33 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 34 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 35 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 36 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 37 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 38 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 39 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 40 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 41 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 42 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 43 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 44 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 45 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 46 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 47 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 48 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 49 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 50 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 51 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 52 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 53 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 54 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 55 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 56 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 57 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 58 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 59 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 60 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 61 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 62 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 63 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 64 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 65 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 66 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 67 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 68 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 69 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 70 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 71 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 72 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 73 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 74 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 75 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 76 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 77 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 78 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 79 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 80 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 81 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 82 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 83 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 84 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 85 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 86 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 87 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 88 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 89 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 90 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 91 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 92 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 93 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 94 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 95 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 96 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 97 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 98 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 99 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 100 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 101 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 102 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 103 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 104 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 105 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 106 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 107 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 108 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 109 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 110 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 111 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 112 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 113 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 114 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 115 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 116 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 117 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 118 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 119 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 120 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 121 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 122 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 123 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 124 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 125 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 126 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 127 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 128 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 129 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 130 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 131 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 132 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 133 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 134 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 135 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 136 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 137 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 138 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 139 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 140 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 141 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 142 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 143 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 144 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 145 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 146 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 147 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 148 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 149 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 150 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 151 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 152 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 153 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 154 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 155 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 156 Elgáns, divatos vagy fekete szaró-szőnyeg . . . 10 frt 157 Elgáns, divatos vagy

HIRDETMÉNY

Ezennel közhirrre tétetik, hogy a **Magy. Kir. Szabadalmazott Osztálysorsjáték (XII. sorsjáték) 6. osztályának** húzásai folyó évi szeptember hó 24-től október hó 21-ig tartanak meg, még pedig a következő napokon:

Szeptember 24., 25., 26., 28., 29., 30.

Október 2., 3., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 12., 14., 16., 21.

A húzások mindig délelőtt 9 órakor kezdődnek és a magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közigazgató jelenlétében nyilvánosan történnek a Magyar Királyi Szabadalmazott Osztálysorsjáték húzási termében (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utczáról). A sorsjegyeknek a 6. osztályra való megújítása a játéktér szerint minden igény különbeni elvesztésének torhe alatt **1903. évi szeptember 17-ig** eszközlendő.

Budapest, 1903. évi szeptember hó 6-án.

Magyar Királyi Szabadalmazott Osztálysorsjáték Igazgatósága:
LÓNYAY, HAZAY.

Reményi Mihály

Arany- és ezüstérmekkel, díjakkal kitüntetett műbenedé-készítő, vonos hangszerek szakértője, a Magyar Kir. Zeneakadémia szíjelője.

Budapest, Király-u. 44/F.

Ajánlja dús raklárát az összes hangszerek, húrok és vonókban.

!! SPECIALISTA !!

Állít össze és javít. A hangszerek-gerecsa feltalálása, mely által bármely hegedű vagy göröngy sokkal nagyobb és kellemesebb hangot kap, melyért teljes kezeség vállalatik. — Elismervények a legnagyobb művészekől bármikor megtekinthetők. — Olasz, francia, angol, német és magyar mesterségek és gond-akák nagy raklára. — Vétel, becserélés, eladás a legmagasabb áráig. — Quintilis, tartós Burmester-húrok. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

MAGYARON ELŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŐ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Bräusweller János

Szegeden Co. és Kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műfőre, feltalálójak a remontoir ingabíráknak stb. stb.

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközlőnek.

Vásárokat látogató és házalóknak!

Kisbáló gumaléjűk, gőz-lyu- és hegy-újak, órák, malacok, Kis Kohn és repülő gumai, kolbász, kevert szinben. Klefántormány hanggal, trófia-félekkel és többféle díszítéssel. Tülemű füvel. Szűz fenyő állatok. Hammonó gépek hashajtó pilákkal. — Pamut, masé és gőz-lyu lábak (zenével is). Gumó lögballon, horzaváló nyíló géppel (ára 20 korona) és vízállással, e gép minden kis helyen is használható. Labda-gumaléjű, szivar- és papírgyertya. Lehelvűrt (trádó). Ezenkívül mindenféle legújabb játékok és mulattató eszközök legjobb és legolcsóbb minőségben kaphatók.

M. Hacker's Söhne, Bécs, VII., Neubaugasse 20.

nagybani árukereskedésben csak utánvétellel és megfizetéssel fogadják. Pontok és szállás kiadás. Mintaküldemény előre beküldött 2-3 koronára kapható.

KÖHLER ISTVÁN

tűzfűtő-, szivattyú- és gépgyára (ezelőtt Geitner és Rausch cég tulajdona.)

BUDAPEST, Gyár: X., Köbánya, Felsőváralja-utca 8. Iroda és mintaraktár: VII., Erzsébet-körút 22.

Fecskendők, kutatószivattyúk, szivó- és nyomó-tömlők, létrák, fáklyák, jelző szerek, egyéni felszerelések. Árjegyzék és költségelérőnyezatokkal díjmentesen szolgálok.

Hamburgi kávé-raktár

Magyarország legolcsóbb kávé-kivitele. Kiküldési árak: 2 kor.-tól 2 kor. 49 fillérig. Pörkölt 2 kor. 30 fillértől 2 kor. 80 fillérig. Finom órási 4 kor.-tól 6 koronáig. Hollandi csász. 4 kor. 60 fillér. Csokoládé 2 kor.

BUDAPEST, IX. ker., Soroksári-utca 51. sz.

TITKOS

betegségek ellen

"TRIÁS" a legjobb szer; biztos gyógyulás, mert az 2-3 napifecskendéssel egy-egy tétel, mint nál forrástól gyökeresen kigyógyítja. Még a legelhanyagoltabb a a legújabb folyékony szerek is biztos gyógyulást eredményeznek. Használata nem fájdalmas, utóhat nem okoz. Férfiaknak 1 lrt 36 kr., nőknek 1 lrt 70 kr. beküldés után bérmentve küldi az egyedül Árusító: **PAPP György** székelyi Tiszántúli-műrén, Pó-utca 1. szám. Titkoltatás biztosított. Megfelelő fecskendők, nőknek és férfiaknak től 10 30 kr-ért szállítanak.

Központi szőnyegtelep vezet!!

IV., Múzeum-körút 39.

(osztály) a Múzeum-körúttól szemben

Egy öszerecsukható vaságy, 8-féle matrac, egy flanel-takaró, egy smyrna-utánzat egy elő és 5 méter előszobafelülőszőnyeg, összesen 8 lrt.

Sodronygy matraczal... 10.60 lrt

Vaskeretű sodrony-betét... 6.25 lrt

fakeretű sodrony-betét... 8.— lrt

Dus választék szőnyegek, szövet- és osipke-függönyök, pokróczok, utazó takarók és bőrök, valamint selyem- és bársony díszfaj-párnákban.

Saját műhelyemben szolidan készítek paplan és matracok dus választéka

Nagy előny vidéki vevőknek!

100 ftes vásárlásnál egyes fogatom, 200 f. vásárlásnál kétfős fogatom, 300 f. vásárlásnál három fogatom, 400 f. vásárlásnál négy fogatom, 500 f. vásárlásnál öt fogatom, 600 f. vásárlásnál hat fogatom, 700 f. vásárlásnál hét fogatom, 800 f. vásárlásnál nyolc fogatom, 900 f. vásárlásnál kilenc fogatom, 1000 f. vásárlásnál tíz fogatom, 1100 f. vásárlásnál tizen fogatom, 1200 f. vásárlásnál tizenegy fogatom, 1300 f. vásárlásnál tizenkét fogatom, 1400 f. vásárlásnál tizenhárom fogatom, 1500 f. vásárlásnál tizenhárom fogatom, 1600 f. vásárlásnál tizenhárom fogatom, 1700 f. vásárlásnál tizenhárom fogatom, 1800 f. vásárlásnál tizenhárom fogatom, 1900 f. vásárlásnál tizenhárom fogatom, 2000 f. vásárlásnál tizenhárom fogatom.

SZTRAKA-főle

Tannin-Csokoládé

ittundó hatású kis gyerekeknek és felnőtteknek

hasmenése

ellen. — Egy darab ára 40 fillér. — Kapható minden gyógyszerárban.

Titkos betegségek

hugycsőfolyás, sebek, bujások (siphilis) és utókövetkeztetése, vizelet és hólyagbántalmak, az emésztésből eredő hígterítettség és ideg-bajok, valamint korai férfui gyengeség, nőknél fehér folyás, méhbeteg stb. alapos, gyökerez, gyors gyógyítására foglalkozási zavar nélkül legelőlegesen ajánlható óriási gyakorlat, 30 évi tapasztalat és lelkiismeretes, szigorúan tudományos alapú gyógy módjainál fogva

Dr. GARAI ANTAL

v. cs. és kir. osztály-főorvos

országos híró rendelő-intézet

BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 24.

Rendelés délelőtt 10-4-ig és este 7-8-ig. Vidékiek levélileg nyerhetnek szak-és orv. tanácsot, a gyógykezelésről számtalan halálra tanusodik.

Kincsem

vetőgépek példátlanul elmes szerkezetű, játszi könnyed járása és az anyag bámulateltő kiválósága a szakkörök csodálatában és osztatlan elismerésében részesül! — Egyedül:

SZÜS ÖDÖN-nél

Budapest, VI., Nagymező-u. 66.

Árjegyzéket ingyen küldök:

Borsajtókról szecskavágókról, morkeszlőről, vető-gépekről, stb. stb.

Alapítva 1870-ben.

Wurm József

zongora-gyáros (többször kitüntetve)

Budapest, IV., Kigó-tér 4. sz.

Ajánlja dusan berendezett raktárát bel- és külföldi, valamint saját gyártmányú zongorákból a legolcsóbb áron.

Javítások és hangolások jól és lelkiismeretesen eszközlőnek.

Világhírű

eredeti amerikai

lőherofejtő gözcséplő

ajánl

Ifj. Kotzó Pál

gazdasági gépraktára

Budapest, V., Lipét-körút 18.

Ezen eredeti amerikai lőherofejtő gözcséplő teljesen tisztá lőheremugot ad. E gözcséplő gubózza és egyszerűsmind kidörzsölve a magot, piacköpen adja a zsákba.

Két acélból bir. A felső gubózza, az alsó pedig kidörzsölve a magot, a szelrostaton át viszi a zsákba.

Szerkezet a legkötőbb anyagból, a technika legújabb vívmányait tartalmazza.

Ajánl göz- és lovascséplő-készleteket, minden fajtájú gazdasági gépeket.

Különösen ajánlja toló szerkezetű TRIUMPH vetőgépeit.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy héra 60 fillér.

Videkre postai küldéssel egy héra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Felelős szerkesztő:

ILLOVA HUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerződéses nyomdájában.

Rejtélyes gyilkosság.

A közös hadsereg ellenünk.

A közös hadsereg ellenünk.

Még nem cáfolták meg a kolozsvári esetet, úgy látszik tehát igaz volt annak a kolozsvári lapnak a híre és a kolozsvári „közös” (?) tisztek tényleg nem vásárolnak, csak osztrák portékát.

Még meg sem cáfolták ezt a felháztó hiradást és már jön egy újabb, ha igaz a mit mond, úgy nem kevésbé felbőszítő.

Egy pozsonyi lap írja a következőket:

Egy idő óta valóságos feltűnés számba megy az a tartózkodás, a melyet a pozsonyi helyőrzég tisztjei tanúsítanak a magyar színészettel szemben s a melynek érthetetlen-sége a hazafias érzelmű polgárság körében igen kínos hatást szült.

Napokig inkább a véletlennek tulajdonították azt, hogy Muzsabarát tisztikarunk egyszerre felhagyott a színházlátogatással, most azonban olyan hírek jutottak fülünkhez, a melyek a kulturális obstrukciót nagyon is megmagyarázhatóvá tennék, ha nem volnának olyan megdöbbentő, hogy szinte a lehetetlenség látszatát viselik magukon.

Azt suttogják, hogy a hadtestparancsnokságtól jött volna egy Befelt, amely közös tisztikarunkat egyszersmindenkora eltiltja a magyar színház látogatásától. Miért? Egy ártatlan kuplé miatt, amelyet Kovács Mihály, a Népszínház kitűnő kiténő komikusa énekelt vendégszereplése alkalmával a „Gott erhaltérol.” Egy operette-kuplé miatt, a melyet Budapesten is elégszer volt alkalmuk hallani a k. u. k. tiszturaknak, de amin épen csak Pozsonyban botránkoztak meg.

Nos hát ez a hír ebben a formában nagyon hihetetlenül hangzik. Kizártnak tartjuk, hogy Frigyes kir, herceg, a pozsonyi V. hadtest parancsnoka, a magyarbarát fenséges ur, a magyarországi nagybirtokos, aki életének javát magyar földön tölti el s kis fiának magyar nevelésére is nagy súlyt helyez, egy mit sem vétő kuplé miatt olyan drákói szigorral baszulta volna meg magát a magyar kulturán.

Elvégre a szabadság korszakát éljük s ha egy operette-kuplé ilyen eredményeket képes szülni, akkor egy nemzetnek jogos küzdelmei csak bakfársalmok volnának s a közös hadsereg „közös” volta egy hangzatos címnek tetszetős, amelylyel egy évezredes nemzetnek szemét kívánják kiszurni.

Igy írja ezt a pozsonyi lap. Mi pedig csak annyit jegyzünk meg, hogy a dolgot nem találjuk annyira lehetetlennek, mint pozsonyi lap-társunk.

Értünk mi már meg különb dolgokat.

A hírt különben felhívatatosan megcáfolták és megígérték, hogy mire a tisztek a gyakorlatról hazajönnek majd elmennek a színházba. Persze akkor már német szantársulat lesz ott.

A kétféjű sas.

Miből lett az osztrák császári címer?

Galgócy János írja az „Ethnographia” füzetében a következő érdekes adatokat a kétféjű sarról:

A heraldika körülbelül addig is tisztában volt vele, hogy a kétféjű sas a német birodalmi császárság insigniái között a Kr. u. XIV. század első felében jelentkezik először. A császári sas állítólag már Nagy Károly is használta ugyan a Rómában Kr. u. 800. dec. 25-én történt megkoronázására alkalmával, mert lobogóját azzal díszítette fel. Az ő sasának azonban, valamint a miniatűrű szolgált római legiokének is, meg csak egy feje volt. A két fej bajor Lajosnak 1325 táján veretett egyik érdem tünik föl legelőbb, hogy a kelet és nyugot római birodalom, mások véleménye szerint a császári és királyi méltóság egyesülését jelképezze. A császárság állandó jelvényévé azonban csak 1433-ban a mi különben is nem „újcsó emléktű” Zsigmond királyunk, mint birodalmi császár teszi: míg nem végre 1805. óta végképpen az osztrák császárság tartozékává lesz.

Kevésbé ismeretes azonban, hogy ez a csodamadar bajor Lajos előtt már több mint száz évvel előbb szerepel az ikoniumi szeldzsuk szultánok lobogóin. Mikor Ertogral fia Ozman az ikoniumi császárság romjain a róla nevezett dinasztiaát megalapítja: csak akkor tünik le onnan, helyet engedvén a félholdnak. Lihető ennél fogva, hogy valamelyik kereszties lovag utján, ebből az időben kerül Európába s vált a pogány mehamedánizmus egykori jelvényéből a legketolikusabb uralkodó-család kedvencévé.

De a szeldzsukok sem maguk komponálták ezt a csoda madarat, hanem már készen találták s Kis Ázsia behódoltatott népének egyik fejedelmi családjától konfiskálták el. Még mikor pelásznak, görögnek híre se volt: a Krisztus születését előző harmadik évezredben egész Kis-Ázsia a khéták uralma alatt állt. Sokan azt tartják — s magam sem vagyok ettől a nézettől idegen — hogy belőlük kerültek ki a hykszosok is, a kik századokon át voltak urai Egyiptomnak.

Ettől azonban eltekintve a karnaki templom oszlopcsarnokának déli fala meg a Ramasseum egyik oldala ma is őriz a Krisztus előtti XIII. évszázadból való felírást, mely nagy Ramzesnek a khéták vitéz fejedelmével, Chetasárral kötött békesszerződését tartalmazza. A thebai Memnoniur Alán szűtőn a fáraó idejéből való egy másik felírás pedig, mely az egyiptomiak és khéták között vívott kadesi csatát beszéli el, — egyebek közt Chetasár testvérét: Madsarima

fejedelmet, vagyis az ima, aim rag fölfejtésével, a madsarok fejedelmét emlegeti.

A babiloni ásatások korszakalkotó sikerén fölbuzdulva, a tudomány Kis-Ázsiát is mindinkább kezdi figyelmére méltatni. A kutatás eddig még nem mélyreható ugyan, inkább csak alkalomszerű; az eredmény azonban máris számottevő, továbbá szaporodnak azok a leletek, melyek a khétáidőkre is fényt derítenek. A kissé máris jobban átvizsgált leheltek egyike Bogháztól talu, ahol általános vélemény szerint az egykori Pteria állt. A helységet az Agsradagh nyulványai, meglehetősen magasságu hegyek veszik körül, melyeknek falait itt-amott kisebb-nagyobb domborművek borítják. Az ábrák egynémelyike körül látható hieroglifák kétségtelemre teszik, hogy a domborművek keletkezésébe abba a korban — tehát éppen II. Ramzes idejébe — esik, a khéták ősegyiptomiak közti a részlet ellenséges, részint harafügos érintkezés sűrűbb levele, az a khéta művészetben és művelődésben is szélsőképp nyomot hagyott. E domborműveken számos csodamálat van lerajzolva s arról tanuskodnak, hogy azok megalkotásában a khéták nagy kedvvel találtak. Így a többi közt egy — felett fényes süveget viselő — emberalak, amelynek törzse azonban, derékon alól, négy oroszánból van összekomponálva. S itt fordul elő az első kétféjű sas is, szakasztott abban a formában, ahogy az osztrák császári címeren mutatkozik. Két kiterjesztett szárnyán egy-egy istenű áll, illetve lépked, mintegy legadására, üdvöziesére sietvén a szemben jövő férfistenek.

Tehát a kétféjű sas már megvolt jó háromezer évvel ezelőt s vallásos emblemaképpen szerepelt a khétáknál, ennél az „ázsiai” hihetőleg uralattaji „vad” népnél.

Azt a kutya f-jét.

Tárgyalási modor.

Londonban a napokban olyan tik-kasztó bőség volt, hogy a főtárgyalási elnök megengedte bíró társainak, hogy paróka nélkül jelenjenek meg a tárgyaláson.

Az angol jogi szaklapok ebből az alkalomból erősen megtámadták az elnököt, mert hát a bírói tekintély és az igazságszolgáltatás méltóságának rovására megy, ha a külsőségeiben nem tartják meg azokat a főelveket, amelyek a bíróság előtt megjelenő feleket tiszteletre intik.

Nálunk neveltségese nek látszik ez a dolog, főképen az előtt, aki abba a kellemetlen helyzetbe kerül, hogy végig kell hallgatnia, milyen tárgyalási modora van egy másik büntető járásbírósi bírónak. Ime egy példa.

Bezerédy Bertalan budapesti al-bíró tegnap egy muzsikuss cigányt vont felelősségre amiatt, mert a ke-repesi-uti Wokerle kávéházban a

női becsületet mélyen sértő módon nyilatkozott arról az asszonyról, a kivel egyik cimborája évek óta együtt él. A bíró kihallgatja a feleket, aztán a tanukat szólítja be.

Az első tanu egy fiatal kisbögös, nem hallotta a meggyalázó kifejezéseket, csak annyit tud, hogy a vádlott azt mondta a panaszosnőről, hogy nem érdemes vele együtt élni, mert amikor az ura mint súlyos beteget a kórházba szállította akkor is a katona kedvesét siratta.

A bíró: Ez a tanu nem tud semmit. (?) Kívánja, hogy esküt tegyen a vallomására?

A panaszosnő: Kérem szépen, tessék megesknetni, mert ez is elég.

A bíró (idegesen): De mire esküdjön, ha nem tud semmit! (Boszszusan): Feltétlen: akarja, hogy esküt tegyen? Mi?

A panaszosnő (ijedten): Kérem...

A bíró (dühösen fészkelődik, öklével teljes erőből hármat üt az asztalra, hogy csak úgy reng belé a terem, aztán rikácsol, fűlsértő hangon kiabál): Azt a kutya f-jét a... Már mondtam, hogy nincs mire esküdni. (Rámordul a panaszosnőre): Akar esküt?

A panaszosnő (elszántan): Igen.

A bíró (felugrik, mintha neki akarna rohanni a panaszosnőnek): Ilyen ostoba fajnókát még nem láttam! (A vádlotthoz): Magának sines kifogása az eskü ellen?

A vádlott: En is kívánom, hogy esküdjön.

A bíró: Ostoba népség! (A tanuhoz): Álljon föl, aztán mondja utánam. (Elhadarja gyorsan az eskü-mintát.) Hadd jöjjön a másik tanu!

Ilyen tárgyalási modor mellett nem lehet megütköznünk azon sem, ha a felek tárgyalás közben össze-tűznek és — mint a mult hetekben történt — egymás fejéhez vágott tintatartókkal, botokkal argumentálnak egymás ellen. Ha a bíró megfeledkezik annak a helynek a tiszteletéről, ahonnan kell, hogy igazságot szolgáltatson, hogyan kívánjuk meg ezt attól a napszámostól vagy munkásnőtől, aki előtte megjelenik.

Ezt a cikket szösz szerint átvettük egyik vidéki lap-társunktól, a debreceni Szabadságtól, hogy ilyen módon felhívjuk rá a megvádolt bíró figyelmét, melyet a vidéki lapban ez a cikk elkerülhetett.

Tesszük pedig azért, mert annyira nagyrabecsüljük a magyar bírói cart, hogy az ilyen tárgyalási modort lehetetlennek találjuk, vagy legalább is lehetetlennek kell lenni az ismétlésnek.

Bécs magyar expozitúrája.

Csudálatos az a szívósság, amelylyel Pozsony, az egykori magyar koronázó város nem az ország központjához, hanem kifelé, idegenbe, az osztrák császárvárosokhoz vonzódik.

Ha felényli annyi energiát fejtene ki arra, hogy a magyar székesfővárossal való érintkezése élénkebb legyen, mint a milyen szívós kitarással a Bécszel való összeköttetésének élénkítésére törekszik, nagy szolgálatot tenne vele magának is, meg a magyar iparnak és kereskedelemnek is.

Mert ennek a kifelé való gravitálásnak főként Bécs kereskedelme és ipara veszi hasznát s nem hiába nevezik Pozsonyt Bécs külvárosának. Kereskedelmi és ipari szükségleteit Bécsből fűdözi, megelégedve arról, hogy neki, az egykori koronázó városnak kétszeresen kötelessége volna a magyar ipart és csak is ezt támogatni, valóságos bünt követ el tehát azzal, hogy ezt elhanyagolja s annak rovására Bécszel tart fenn szoros viszonyt. Ez Pozsony ezt a kapesot, mely Bécshez köti, még szorosabbá akarja fűzni.

Már évekkel ezelőtt mozgalmat indított a végből, hogy Bécszel villamos vasut kösse össze, hogy érintkezése, forgalma a császárvárossal gyorsabb és élénkebb legyen, mint a milyen most, a mikor hajóközlekedés — gyors és expresszvonatok bonyolítják azt le. A mozgalom élére a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara állt és éppen ez mutatja a mozgalom valódi célját s erősíti meg azt a szomorú valóságot, hogy ez a magyar ipar rovására történik, hogy Pozsony kereskedelmi és ipari pozitúrája akar lenni Bécsnek.

A magyar közvélemény mindjárt kezdettől fogva igen helyesen állást foglalt a magyar ipar ellen irányuló merényletek ellen, mert azonnal felismerte a benne rejlő veszélyt, de állást foglalt ellene azért is, mert nagy veszélyt lát benne Pozsonynak ugyanis csigamódon haladó magyarosodása. De hát Pozsony illetőleg annak kereskedelmi és iparkamarája ezzel nem törődik, sőt, hogy a hazafias közvélemény megnyilatkozásának semmibevetését félreérthetetlen módon dokumentálja, akcióját kibővítette s most már külön Morvahidat is akar. Eljárásának hazafiasságát a kamara maga is érzi s azért különféle anyagi érdekek homlokterbe tolasásával igyekszik azt szépitni. Ez ezzel senkit sem kápráztat el, senkit sem vakít el. Mindenki látja a lólábat. Tisztaban van az erőlködés valódi céljával és következményeivel a kereskedelemügyi miniszter is, aki úgy a villamos vasut, mint a Morva-híd ügyét már egyet már egyszer visszautasította, illetőleg a vasuti engedélyt nem adta meg. Láng Lajos miniszter erre vonatkozó elutasító leirata egészen felbőszítette a Bécshez szülő kamarát s most már „azért sem enged.”

Nagy szenvedélyességgel tárgyalták a leiratot s újra azt hangoztatták, hogy a kamara egész területének érdekei teszik elkerülhetetlenül szükségessé a Morva-hidat és a villamos vasutat. Valóságos farizeuskodással utasították ezután vissza ezt a vágyat, hogy a kamarát a határozathozatalnál hazafiasság tendenciák vezérelték. A mosakodás után elhatározták, hogy a miniszter leiratát sajnálattal tudomásul veszik

ugyan, de törvénytől le nem mondanak, hanem ankétot hívnak össze, hogy az ügyet újból behatóan tanulmányozza. Aztán újra megjelennek a miniszterrel, sürgetve, hogy a koncessziót adja meg.

Titokzatos halál.

Részleteiben borzalmas gyilkosságról suttognak Káronimpér csikmegyei községben. A napokban ugyan is leégett Veress Ferenc öreg jómódú gazdának a csűrje, melynek oltásánál éppen maga Veress Ferenc hiányzott.

Réggel a parásban ráakadtak egy egészen összeegott emberi csontvázra, mely bizonyára Veress Ferencé volt, a mit megerősített az öreggel szerelmi viszonyban állott Mihály Andrásnak és fiának azon állítása, hogy Veress Ferenc részegen a csűrbe feküdt s ott bizonyosan szivarozott s ettől gyúlt fel a csűr, melyben aztán Veress Ferenc benn is ugott.

A lakosságban azonban mind erősebben tartja magát az a gyanu, hogy Veress Ferenc bűntény áldozata lett. Veress Ferencet ugyanis Mihály Andrásnak szerelmi fondorlatával úgy behálálta, hogy az mintegy 15—20 ezer korona értékű vagyonát rövid idővel ezelőtt 400 koronáért örökösárral szerződéssel eladta nevezett szeretője fiának, Mihály Andrásnak, csupán a haszonélvezeti jogot tartotta fenn magának.

Utóbbi időben gombán bántak az öreggel, a veszekedés napirenden volt s a csűr elége napján is nagy veszekedés volt a szomszédok állítása szerint Mihályék s Veress Ferenc között, szóval olyan differenciák merültek fel közöttük, melyek miatt a szerződés szerint az Mihályékra nézve hatályát veszítette volna.

Az a lakosság gyanuja tehát, hogy a vagyon megtartatása céljából maguk Mihályék tették vagy tetették el láb alól az öregot. A csikszerepai ügyészség valószínűleg vizsgálatot indít, hogy mennyiben igaz a lakosság borzalmas gyanuja.

Kincsek a pincében.

A magyar műtörténelmi kincsekkel, nyomtatványokkal és irományokkal mostohán bánut el a sors is, az emberek is. Ezek a kincsek külföldre és Bécsbe kerültek vagy megsemmisültek. Ujabbán már nagyobb gondnal kezeljük őket. Most Debrecenben fedeztek föl ilyen kincseket s ezekről írja tudósítónk:

Még a múlt nyáron történ, hogy egy szép napon a város levéltárosa és egyik munkatársunknak a város háza udvarán feltűnt néhány régi szabvány szék, melyet a hajduk a város pincéjéből hoztak napfényre s melyek még a régi Debrecen tanácstermének hajdani butordarabjai voltak.

E lelet után Zoltai Lajos levéltáros munkatársunkkal nyomban lement a város pincéjébe, hol rengeteg halmaz ócska írás volt egy sarokban s melyből első kutatásra Révész egykori debreceni híres predikátor egy eredeti levele került napvilágra.

A felfedezéséről nyomban jelentést tett a polgármesternek, aki aztán felhatalmazta Zoltai Lajost a tanács útján, hogy az ócska írásokat kutassa át és rendezze s a mennyiben megőrzésre érdemeseket talál, azokat helyezze el a levéltárba.

A derék levéltáros e megbízatás alapján már vagy 3—4 napja kutatgatja is a régi írásokat s bizonytalán is sok értékes és megőrzésre érdemes dolgot.

Rendelések, okiratok, szerződések, kimutatások, összeírások és számadások egész halmaza került így napfényre a régi Debrecen gazda-

sági és társadalmi életéből, melyek rendkívül becses gazdasági történelmi anyagul szolgálnak.

Nagyon sok ez írások közül a XVII-ik század eleiről, 1701., 1720., 1780-ból való, de van közte igen sok éjjabkori értékes írás is,

Hogy néhányról e pár sor kapcsán említést tegyünk, megtalálta Sécsey Adám az 1848-as idők törvényen kívüli magyar miniszterelnöknek egy nyomtatott rendelkezését az 1848-iki országgyűlési képviselőháznak 1848. október hatodikán hozott törvényei ellen. Récsey Adám o rendelkezése Schönbrunnból kelt.

Talált egy eredeti levelet gróf Károlyi Sándor híres kuruc generálstól a város tanácsához intézve melyet a vitéz katona 1730-ban írt sajátkezőleg.

De legérdekesebb s már ez maga is megérdemelte volna az eddigi kimutatást, az az apologia (emlékirat), amit az ev. ref. kollegium rektora és tanácskara 1769. december hónap 16-án nyújtott be latinul a város tanácsának.

Mária Terézia császár és király ugyanis 1752-ben letiltja a főiskola tanárainak a város által való fizetését, 1768-ban pedig helytartó tanácsa útján leír a város tanácsához melyben felhívja a tanácsot, hogy tudassa a főiskolával, hogy évszázados szokásait, az ifjuság ugynevezett suplikációját és a légatusságot megtiltja.

Már maga az, hogy a tanároknak a város által való fizetését megvonta, nagy csapás volt a főiskolákra, de még na jobb veszedelem környezte őket a suplikálás és legáció eltiltásával. — Mert e révén nemcsak a szegény diákok szenvedtek megélhetésükre, a kegyes jótévő hivatoktól pénzt, hanem egyuttal sokat gyűjtöttek a főiskola céljaira.

Nagy örök volt tehát a riadalomra, de meg a szép és hatásos szavú apologia megírására is, melyet aztán a tanácsos útján terjesztettek fel a királyhoz, lagyná meg ez ősi s életfontos szokást.

Az írat most eredetiben felszínre került.

Hogy az ékes emlékirat során mi történt, má már igaz n nem fontos.

Hiszen a suprikálást maga az ev. ref. konvent törölte el, még az elmúlt évszázad végén, a legáció pedig máig is fennáll, egyrészt jóvedelmet, másrészt papi és szónoki gyakorlatot nyújtva a főiskola ifjuságának. Hanem mindezeknél fontosabb ma e néhai írásos emlékek gazdaság és történeti szempontból.

S így mindenesetre dícséret illeti Zoltai Lajost buzgalmaért, melylyel oda törekedett, hogy azokat a jelen és jövődők számára megmentsék, de elismerés illeti a tanácsot és polgármestert is, hogy érdeklődéssel járultak a mentés ügyéhez.

Zoltai Lajos a selejtezését ez írásoknak még talán napokig folytatni fogja, mi pedig alkalomadtán újból is fogunk hírt adni arról, mit is beszélnek a régi debreceni írásokról!

51486 korona a Párisi Áruház károsulijainak.

— Saját tudósítónktól. —

Igen szépen dolgozott az ember-szeretet, mely a Párisi Áruház lángjaiból fakadt, a szegényeken könyörülő szívekben. Ami jóvá tehető volt még a borzalmas katasztrófa iránt, azt lehetőleg meg is tette a társadalom. Mai napig tekintélyes összeg, 51486 korona gyűlt össze a

Párisi Áruház életben maradt áldozatai részére.

A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete a következő kimutatást teszi közzé:

A Párisi Nagy Áruház állásánál küllővé vált alkalmazottainak és a katasztrófa sebesültjei, károsodottjai, ugyszintén a szerencsétlenül jártak hátramaradottjai segélyezésére alakult bizottságnál, illetve a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületénél és a VII-ik kerületi előjáróságnál, közvetlenül és a lapok szerkesztőségai útján eddig befolyt összesen 51486 korona.

Hatheti fizetés fejében 154 alkalmazott részére utalványozott összesen 20265 korona.

Ebből az összegből ma estig tényleg fölvettett hitelesített nyugták alapján, kellő ellenőrzés mellett: 18227 korona.

A még nem jelentkezett alkalmazottak részesedése, az utalványozás szerint, az illetők részére letétbe helyeztetett.

A szerencsétlenül jártak hátramaradottjai, sebesültek és segéd-eszközök elpusztulása folytán károsodottak között kiosztott eddig 8850 korona.

A bizottság azonkívül 26 alkalmazottnak megfelelő állást szerzett, több alkalmazott elhelyezése iránt még tárgyal. Hat alkalmazott, a kereskedelemügyi miniszter ur részéről engedélyezett szabadjeggyel elutazott.

A még fennmaradó és még befolyó összegek tovább kezeltetnek és a szükség arányában fognak a szerencsétlenül jártak hátramaradottjai és a sebesültek között szétosztatni. A befolyt összegek kizárólag segélyezésre fordítatnak, az összes költségeket a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete fedezi. A bizottság ténykedéséről és a kiosztásokról szóló jegyzőkönyvek a belügyminiszter és a kereskedelemügyi miniszter uraknak, a főkapitány urnak, a VII. ker. előjáróságnak és a VI. ker. kapitányságnak küldetnek meg.

Budapest, 1903. szeptember 5.

Zerkowitz Emil, s. k. bizottsági elnök.
Dr. Alkér Ernő, s. k. VII. ker. előjáró.
Tepper Ignác, rendőrfogalmazó, a m. kir. államrendőrség kiküldötte.
Gellér Mór, kir. tanácsos, az Othon kiküldötte.
Schlanger Mór, jegyző.

Köszönetnyilvánítás.

A következő sorok közlésére kértek fel bennünket:

Még mindig a hatása alatt állván annak a rettenetes katasztrófának, mely minket, a leégett áruház volt alkalmazottait oly fájdalmasan sújtott — most, hogy a társadalom fölemelő és biztató támogatásával a legsúlyosabb gondoktól megrtvo vagyunk, soha nem szűnő hálánknak adunk kifejezést a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete Elnökének, Zerkowitz Emil urnak, ki a segélyezési akciók még a katasztrófa éjjelén kezdeményezte és intézte mindvégig lakadatlan buzgósággal, birtosítva azt a hatalmas sikert, melyben nemcsak a volt alkalmazottak, hanem a szerencsétlenül jártak, illetve azok hátramaradottjai is részesültek, továbbá dr. Alkér Ernő h. előjáró urnak, ki hivatalos kötelességet messze meghaladó buzgalommal kezelte ügyeinket, a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének, különösen pedig a segélyezési és elhelyezési ügykezelés nagybuzgósága intézőjének, Schlanger Mór titkár urnak, főként pedig a sajtónak, mely hatalmas erejével

támogatásunkra sietett és mindazok-nak, kik jóságos szívűkkel állottak mellénk a kétségbeesés napjaiban. A Mindenható áldása kísérje mindannyijukat!

Budapest, 1908. szeptember 6.

A Párizs Nagy Áruház volt alkalmazottal.

Egy hamis nyugdíjazási kérvény botránya.

Megosztották a közoktatásügyi minisztert,

Érték már arról a lapok, hogy Tergina Gyula dr. szegedi tanfelügyelő ellen fegyelmi főlajelentéseket tettek.

A vizsgálat már be is fejeztetett és az eredményről jelentést küldtek a vallás és közoktatásügyi miniszterhez. Ezen jelentésből az tűnik ki, hogy éppenséggel semmi sincs, semmi sem történt, a miből a Tergina Gyula tanfelügyelő terhére fegyelmi vétséget lehetne írni.

Tergina Gyula tanfelügyelő a vallás és közoktatásügyi minisztériumtól ez év augusztus 30-án a következő rövid és lakonikus rendeletet kapta:

Felbízom nagyságodat, hogy a folyó évi 1908. szám alatt kelt jelentéséből kifolyólag a nyugdíjazásához szükséges összes okmányokat nyolc nap alatt okvetlenül terjessze fel.

Tergina Gyula dr., a midőn ezen miniszteri rendeletet elolvasta, a legnagyobb fölháborodással gondolt arra a végtelen nagy igazságtalanságra, melyet vele szemben elkövetni akarnak.

A legérthetlenebb volt ezen miniszteri rendeletben az, hogy úgy volt feltüntetve a dolog, mintha Tergina Gyula dr. királyi tanfelügyelő saját beadványában kérte volna nyugdíjaztatását.

A tanfelügyelő a rendelet vétele után azonnal Budapestre utazott és jelentkezett a minisztériumban; kérte, mutassák meg neki azt a beadványt, melynek alapján hozzá az említett rendeletet küldték.

Az ügyiratok megtekintése után kiderült, hogy ez a beadvány egy közönséges hamisítvány, hogy ennek a beadványnak a szerzője elfordított írással szövegezte meg a hamisított beadványt és ami a legnagyobb mértékben növeli a hamisító impertinenciáját, az: hogy az illető Tergina Gyula dr. hivatalából egy óres blankettát lopott el és a hamis beadványt erre írta, azon reményben, hogy ilyen módon semmisítheti meg a királyi tanfelügyelő állásában.

Ez egyben bünyvadi eljárás lesz tolymatba téve. Nem valószínű, hogy a tettes, aki ekkora merényletre tudott vállalkozni, ki siklik az igazságszolgáltatás keze alól.

MESEK.

— Templomrablás. Topolya község elöljárósága a minap jelentést tett a csendőrségen, hogy az ottani r. k. templomba ismeretlen tettesek betörték, onnan egy bádög perselyt, a melyben nagyobb összeg pénz volt, elloptak. A csendőrség a nyomozást azonnal folytatva helyezte, a tettestek azonban ez ideig még nem sikerült elfogni.

— Előven fáklia. Hajmeresztő szerencsétlenség történt Csiklován. Rános J. kereszmáros 17 éves viruló szép égi leánya ugyanis az éjjel mielőtt kama-rájában lefeküdt, elhajtja ódi szerkezettű petróleumlámpáját, mely fölrobban. Az égő petróleum előtörte a szerencsétlen leány ruháját, mitől ez tüzet fogott és a leány oly súlyos égési sebekeket szenvedett, hogy két órai kínos szenvedés után sebeibe belehalt. A vizsgálatot megindították.

— Lefejezte a vonat. Gavosdián történt az alábbi borzalmas eset: Vizs-gán János vasúti őr toherkocsik tolatá-sánál volt éjjel. Közben saját vi-gyázatlanlaga következtében az egyik kocsi kerekai alá került, melyek a sze-rencsétlen embert a sző teljes őrtámba-ban lefejezték. Feje két méternyire gurult a tőlől.

— Félig heltra vert végrehajtó. Lippáról írják, a napokban Smikál János lippai járáshírségi végrehajtó foglalni járt Szavuleszku Péter gazda házában, aki nem a legzűlésebben fogadta alkal-matlan vendégét. Amikor ugyanis a végrehajtó előadta, hogy mi járatban van, Szavuleszku fölkapott egy székot és azzal oly erővel verte fejbe a végre-hajtót, hogy az menten eszméletlenül rogyott össze. Amikor aztán a végrehajtó magához tért, esendőrökre ment és az e közben elzárta lakást felzárta, abban a hivatalos dolgait elvégezte és aztán kérte Szavuleszku hatóság elleni erő-szak és súlyos testisértés miatt fogják porba.

— Női gyászruhák. Gyászosetek al-kalmával ajánljuk Horváth és Halász női gyászruha készítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26. Szibérius-utca sark, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgönyileg be-küldendő a mellbőség és aljhossza.

Női és ur szabók kellékeket a leg-előnyösebben Spitzer és Fritz Budapest Ferenciek-tere 4. sz. szerezhetik be.

— Központi szőnyegtelep Buda-pest, IV., Múzeum-körut 39. lapunk mai számában közölt hirdetését olvasóink szí-ves figyelmébe ajánljuk.

— Fiumei kávé-, tea- és angol rum Áruház Budapest, Kossuth Lajos-utca 17. szállit 41 kg. Mokka, Cuba és Aranyjára keverék-kávé 6 fnt 90 krért bérmentve és elvámolva.

— Magyar Thomassalak, 17-22 százalék Pz Os 75 százalék porfinomság-ban, 70 százalék citromsavb. oldhatók, legolcsóbban ajánl Sándor Mór. Buda-pest, IX. ker. Dandár-utca 25.

Szorgalmas nőknek.

Teljesen tisztított legzűlése-sebb gyönyörű szép 100 drb. előnyomott kőzimunkát 3 fntért, u. m.: 1 igen szép asztalfutó, 1 igen szép millieu, 8 gyönyörű tálcza-kendő, 1 igen szép garnitúra szekrényesek 4 darabból álló, 1 garnitúra könyvtáca 4 darabból álló, 1 garnitúra mosdókészlet-terítők, 7 drbból álló, 1 remek szép Poinias futó millieu-vel és még 75 darab különféle elő-nyomott tárgya a legzűlésebb és legújabb mintákkal. Az anyag finom damaszt és szatínból való. Utánvittel szállit

Előnyomda-intézet
Szombathely.

Szorgalmas ügynökök,

kik sorsjegyeket részletfizetés mellett eladni akarnak

havonként 300-400 koronát
kereshetnek egy elsőrendű pénz-intézetnél. Ajánlatok elismrendők
Postafiók 21. szám, Budapest,
főposta.

A Budapestre utazó közönség b. figyelmébe!

Meglepő ujdonság

műfogakban.

2 forinttól feljebb.

24 óra alatt beállít.
Egyetlen órában készíthetünk mindenféle műfogakat, melyek mindenféle fogak helyére, valamint teljes fogcsorokot, jótállással; rághatara kitöltéssel használhatók. Ajánlatok minden fogatlan, gyomorbetegségeknél. Több 100 elismert-készítmény. — Hosszú 1116 fogorvosok által készített, előtér fogorvos 2 óra alatt megjavított.

Amerikai fogorvos-tudományok:

Kovács J. BUDAPEST,
(gróf Hadik-palota)
Károly-körut 9., II. em. 8.
Tel.: 1116 (napról 9-12 óráig)

REGÉNY. Borzalmas éjszakák.

— Regény, átdolgozta: I. K. —

A főhadnagy homloka elborult, az ezredes pedig folytatta:

— Ez rendszeresebb egészsége-sebb és... ártalmatlanabb lenne.

— Ezredes ur kiáltotta Swoyschin csaknem hevesen, nem vagyok sem szent, sem álszentkedő, de egy asszony, kinek házában annyira bi-zálmasan fogadtak, nem képez-heti bűnös játék célját. Soha-sem volt alkalmam, hogy tisztele-temet megtagadjam tőle és soha-sem kínáltam neki mást, mint ön-zetlen barátságomat.

— Barátság! Ördög vigye a ba-rátságot két olyan fiatal lény kö-zött, mint a minő ön és a doktor-né! — kiáltotta az ezredes erőlye-sen. És aztán mi haszna lehetne a kis Swobodánának az ön barátsá-gából?

— Swoyschin nem tudott mást mondani, olószedte megszokott ki-logását, hogy sajnálja a szegény fruskát.

— És azt hiszi, hogy Barónburg szavejárásával éljek; hogy az ön barátsága gazdaggá teendí őt? Ba-renburgnak igaza van, kezdettől fogva igaza van. És én voltam az oktondi... A szegény asszony az ön barátságának eddig azt köszöni, hogy szegénységének tudatára éb-redt.

Swoyschin komoran tekintett maga elé.

— Kétségtelen, mondotta, hogy sok igazság van abban, a mit ez-redes ur mond, de higgye el, én csakis jót akartam.

— Elhiszem önnek fiam, elhiszem, nem is haragszom önre, mert nem szolgáltatott okot rá, de mondhatom önnek: semmi sem ártalmasabb a világon, a finomabb érző emberek-nél.

Az inas jelentette, hogy kész a vacsora és ezzel vége is szakadt ennek a beszélgetésnek, mely után Swoyschin elvitte ugyan a doktor-nának a legyezőt, de egyben elbu-csuzott tőle, mert — mint monda — a karácsonyi ünnepekre haza utazik.

A kis asszonyka pedig, a meny-nyire megőrült a pompás ajándék-nak, annyira elszomorította a bu-csuzás, mert ösztönszerűleg érezte, hogy ez többet jelent tizennégy na-pos elválásnál, ez józan és szomorú élete legszebb részletének befeje-zése.

Zdenko pedig könnyebbülten lé-legzett fel, mikor a vasúti kocsi-banült és a vonat elindult vele.

Mikor január másodikán vissza-ért Breznitzbe, csaknem teljesen lefelejtette a sápadt doktor-nét.

Természetesen a számára érke-et újévi üdvözlések egész töme-gét találta az ezredsnél és a szí-képes kártyákat el akarta küldeni egyik unokanővérének, tehát át-érte őket. Hirtelen elsápadt és az egyik levelező-lapot elejtette ke-zéből.

Az ezredes egy pillantást vetett a lapra.

Egy tollrajz volt. Dragonyos-hadnagyot ábrázolt, ki egy temető közepén, női neveket mutató sir-kövek között áll és tőknagyságu könnyeket hullat. Alatta pedig e sorok voltak olvashatók:

„Alvilági hangok. (Rubinstein is-mert melódiájára éneklendő):

„Szép Zdenko, ne légy vidám. Gondolj inkább reám...”

Lidi s Margit emléget —
Gondolj rá... gondolj rá?”
Újévi intelem a tulvilágról!”

A nagyon is csinosan megrajzolt tréfához egy újságkivágmány volt mellékelve, melyet Zdenko szintén az asztalra ejtett. Erről a papir-szelvényről az ezredes, kinek, mint csaknem minden lovassági ezre-desnek, kitűnő íme volt, a követ-kező kövér betűkkel nyomtatott sorokat olvasta:

„Kettős női gyilkosság.

— A nemesi könnyelműség saj-nálatraméltó áldozatai —

A szívtelen csábító szerepe ez alkalommal S... grófnak jutott...”

Zongora és piano
előadásai és
kölosónzési intézetét
ajánlja a legutányosabb árak mellett
CSUPORT J.

IV., Koronaherceg-utca 9.
Hangolások és javítások lelkismeretesen
eszközölletnek és a legolcsóbban szá-mittatnak.

**MIÉRT LEGYŐZÖD
KÁLMÁN JÚZSER
SZÉGEI
BIBORPAPRIKA**

MERT NEM CSÜG REMÉNYÜK FÉSTÁRTTEL
NEM EDDIG NEM TÁRSZÁRULI FELSZEDÉST ÁR
KAPHATÓ MINDEN JOBB TÚSZERESÉRE
ÜZLETES ÖRÖGÉRIÁRAN

CSAK EREDETI CSOMAGOKAT TESSZEN
ELFOGADNI.

KÁLMÁN JÚZSER
PAPRIKA KIVITEL
SZÉGEI

Központi szőnyegtelep vezetői!

IV., Múzeum-körut 39.
(szaks) a Múzeum-kerttel szemben

Egy összeszűkítható vassógy.
3-réti matrác, egy flanel-takaró, egy smyrna-utánszal egy elő és 5 méter előszoba-lutószőnyeg, összesen 9 fnt.

Sodrony- és matraccsal... 10.50 fnt
Vaskerítő sodrony-betét... 5.25 fnt
fakereftű sodrony-betét... 8.— fnt

Dus választék szőnye-gek, szövet- és csipke-függönyök, pokróczok, utazó takarók és bőrk, valamint selyem- és bár-sony díszfőj-párnákban.

Saját műhelyemben szolidan készítek paplan és matraccok dus választékba

Nagy előny vidéki vevőknek!

100 fntos vásárlásnál egyen fogalom,
200 fntos vásárlásnál kettő fogalom
gummikerekűm álli egész nap a vevő rendelkezésére.

Dadogást

minden beszédhibát sikeresen
gyógyít

SOLT LAJOS

gyógytanfolyama

V., Báthory-utca 20.

Felvétel naponta 12-1-ig, mely felvétel a szűnidei tanfolyamra is érvényes.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhöz hordva egy hóra 60 fillér. . . . .
Vidékre postai küldéssel egy hóra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Felolós szerkesztő:

ILOSVA HUGO.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedése.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztésénél nyomdájában.

Szell Kálmán megbízatása. A visszatartott katonák kárpótlása.

A korbács.

A Vígsházának van egy bohózatja. A morálja, tanulsága az, hogy az olyan férjnek, aki a feleségét még akkor is megcsalja, ha a legszébb, a legjobb asszony egyetlen méltó jutalma a korbács.

De itt nem arról a darabról lésszen szó. A. B. H.-ban olvastam:

— **Harc a magyar szóért.** Jelenítettük a minap, hogy a balassa-gyarmati zsidó hitközség két pártra szakadt a miatt, hogy a hazafias csoport a hitközségi elnökkel az élén magyar hitközséget választott. A főrabbi és párta kijelentette, hogy későbbig menő harcát küzd a magyar szó ellen. A magyar hitközség, mint tudósítónk jelenti, szeptember elsején érkezett Balassa-Gyarmatra. A pályaudvaron a hitközségi elöljáróság nagy közönség jelenlétében fogadta. A beiktató gyűlésen Révész Dezső dr. hitközségi elnök hazafias beszéddel üdvözölte.

Az elöljáróság elhatározta, hogy a hitközség első szónoklatát szeptember 5-én, szombaton a zsinagógában fogja megtartani. Erről értesítették a főrabbit is, a ki fanatizált magyarellenes pártját ellenállásra és a hitközséget megakadályozására buzdította, kijelentvén, hogy szombaton ő fog szónoklatot tartani a magyar hitközségnek nem enged meg a templomi szónoklatot. A városban általános uralkodó fölháborodás elővigyázatára intette a magyar pártot, hogy a zavargásnak és összetűzésnek elejét vegyék, a rabbinak bejelentették, hogy ha szombaton ő tart szónoklatot, hajlandók a magyar szónoklatot a jövő szombatra halasztani. De mikor a rabbi kijelentette, hogy mindig ő fog beszédet mondani, az elöljáróság ezzel nyilván a magyar hitközséget megakadályozását látta és ezért a magyar szónoklatnak a rabbi beszéde előtt való megtartását rendelte el. Ezt ismét közölte a rabbi-val, a ki kijelentette, hogy az elöljáróságot tesz feletlen, ha a zavargás és összetűzés lesz. A magyar párt Balás Barna központi főszolgabíró hivatalosan fölkerete esendőri oltalomért.

A főszolgabíró a hitközséget megkezdésekor meg is jelent és hívezényelt egy szakasz csendőrt. Így tarthatta csak meg Links Ignác dr. hitközség első magyar szónoklatát. Az óriás zsinagógát megtöltötte valláskülönbőség nélkül a város intelligens közönsége. A hazafias lelkesedés majdnem éljenzésben tört ki. Később a főrabbi lépett egy másik szószókra, mintha megvetné azt a helyet, a honnan a magyar szó elhangzott és német nyelven beszédet mondott, a melyben szószókra nem illő szavakkal betolakodásnak nevezte a magyar szónoklatot és a magyar hitközséget lehordta és hirdette, hogy a harc most nyíltan folyik.

Hát kérem, én nem tudom, mi igaz ebből és mi nem, de miután olyan komoly és szavahihető újság közli, nem gondolhatok mást, mint hogy szóról szóra így és ottól a

gondolattól fejembe szökik a vér, elborul a szemem.

Hát ez is lehetséges Magyarországon? Hát igazuk van azoknak, akik felekezetek szerint akarják osztályozni a hazafiságot? Nem, hiszen igazuk, mert hazaárulók, gazok, kötnivalók találkoznak minden felekezetben.

Hát ki az az ember, aki itten Magyarországon nyíltan szembe mer köpni a magyarságnak és ezért őt a magyarok, miudgy, legyenek zsidók vagy örmények, ki nem botozzák? Hol a korbács, melyet meg kell táncoltatni az ilyen nyomorultnak a hátán, addig ütve, addig verve, amíg a galíciai határon át nem hordja pestises irháját? És milyen magyar hitközség az, mely az ilyen alakot még egy napig, egy percig türi szolgálatában, türi, hogy hagy-mabuzós lehetetével megmételje a becsületes magyar zsidóságot?

De hiszen ez képtelen dolog. Félreértésen-e, vagy félrevezetésen alapulhat. A magyar zsidóság és a balassa-gyarmati magyar zsidók érdekében szeretném, ha megcáfolnák ezt a hírt, hogy megcáfolhassam én is.

Ilosvai Hugo.

Ünnepnap a hadgyakorlaton.

Temes-Ujfaluról írják: Ferenc Ferdinánd trónörökös tegnap reggel 9 órakor misét hallgatott a temesújfalui plébánia templomban, ahol Mária Anna Ferdinanda főhercegnőnek síremléke van az oltártól balra elhelyezve.

Kévéssel 9 óra előtt balról gyülekeztek Beck vezérkari főnök Windischgrätz Lajos herceg lovassági felügyelő, Walldstaeten báró hadtestparancsuk, az egész vezérkar és a külföldi attasék. A polgáriak közül Molnár Viktor főispán Kabdebo Gergely alispán, Petheő temesvári postafőigazgató, Fojcsák Károly uradalmi főszolgabíró. A templom bejárata előtt fehérhás leányok állottak sorfalat. A trónörökös a nép lelkes éljenzése között pontban 9 órakor szárnysegédével kocsiá érkezett a templomhoz, hol kezét fogott a nevezett katonai főtisztakkal és Molnár főispánnal, aztán a templomba lépett.

A misét Hold Adám plébános szolgáltatta. Misa után a trónörökös Beck vezérkari főnökkel és Windischgrätz herceggel a főoltárhoz ment a elolvasta az itt elbunyit főhercegnő síremlékének felirátát; azután Hold plébános kalauzolásával lement a kriptába, hol megkérdezte a plébánost, hogy mikor és miért jött ide a főhercegnő és mikor halt meg.

Aztán visszatért a templomba, honnan az orvonaszó hangjai mellett távo-

Garibaldi Menotti

MENOTTI GARIBALDI

Néhány nappal ezelőtt meghalt a hírnöves Garibaldi, nem kevésbé ismert fia Menotti. Legtöbbször akkor beszélt a magáról, mikor 1870-ben a franciák

pártján harcolt Németország ellen. Ekkor azonban már csendes ember lett és most egészen elcsendesedett.

zott. Zugó éljenzés között kocsiá ült Gelb és Rémy szárnysegédekkel a Radnára hajtatott, a bucsufárhely megtekintésére.

Most már végleg meg van állapítva, hogy a trónörökös holnap, délelőtt a hadgyakorlatokról egyenesen a vonatkozó hajtat és Bécsbe utazik. Beck vezérkari főnök, az egész hadgyakorlati fővezetőséggel 8-án délután Chlopyba, a galíciai nagy lovassági hadgyakorlatokra utazik.

Az udvari ebéd fél három órakor volt mert a főherceg későn érkezett vissza Radnáról. Ebéd alatt a főherceg élénken beszélgetett a társaság tagjaival. Molnár Viktor főispán előtt a legnagyobb megelégedés és elismerés hangján szólt a tapasztalt rendről. Ebéd után a főherceg az összes jelenvolt urakkal együtt felényképezte magát.

A gyilkosok ellen.

Mai távirataink szerint az újabb összeesküvés dírekte a királygyilkos tisztek, de indirekte Péter király ellen is irányult. A letartóztatott tisztek ugyanis leleplezéssel fenyegetőznek arra az esetre, ha a legesekélyebb bántódásuk is lesz. Azt állítják, hogy okmányokkal fogják bebizonyítani, hogy a gyilkolásban Péter Péter király keze játszott közre. Annál bi-

zonyos, hogy a közhangulat igen megváltozott ellene, annyira, hogy Nisben követ dobáltak meg kocsiját.

Nisben híre jár, hogy Péter király el akarja hagyni Szerbiát; ezzel a hírrel foglalkozik egy belgrádi távirat és ugyanezt jelenti egy pétervári hír is. Pétervárott, ahol bizonyára be vannak avatva a szerb eseményekbe, újabb vérfürdőket tartanak.

Hogy a helyzet igen aggasztó, igazolja az is, hogy a királygyilkos 6-ezredet Nisbe vezényelték, ahonnan tudvalevően az összeesküvés kiindult, hogy minden eshetőségre készenlétben legyenek.

A tiszteket belgrádi tudósítónk jelentése szerint újra feleskették, a mi igen gyanús jel.

A lapoknak pedig megtiltották, hogy az esetről bármit is irjanak. Belgrádban a király elnökölésével ma tartott minisztertanács nem tudott megállapodásra jutni. Egyelőre Péter király tanácsára a fogva tartott tiszteket szabadon bocsátották, illetve várfogságukat egyszerű házi fogságra változtatták, a mi kényszerül annak a jele, hogy a király nem meri kellő eréllyel fellépni az összeesküvés ellen, de viszont a királygyilkosok ellen sem igen mer semmit sem tenni.

Hirek a válságról.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 8.

A válság a megoldás stádiumától épp oly messze van, mint volt hiekkal ez-azelőtt. Az országot mindenféle rémhírekkel ijesztesítik, amelyek között alkotmányfelforgatásról, katonai diktatúráról sőt bírói hallani.

A király kilencedikén, szerdán ismét elutazik Budapestről.

Es ma még senki sem tudja, mi lesz, ki lesz.

Széll Kálmán megbízatása.

Tegnap Széll Kálmán volt a királynál és a kihallgatásról bécsi forrás szerint azzal jött el, hogy tájékoztassa magát a pártoknál a kibontakozás módjaitól.

Széll tegnap este több kormányparti képviselővel, de főleg gróf Andrássy Gyulával behatóan tárgyalt érintkezésbe fog lépni az ellenzéki pártokkal is.

Bécsben most azt hiszik, hogy Széll volna a jövő embere. Annyi bizonyos, hogy Széll Kálmán, kiról felhivatalosan jelentették, hogy tegnap este elutazott, tényleg még Budapesten van.

Goluchowski a királynál.

Ö felsége a király ma délelőtt 11 órakor gróf Goluchowski Agenor külügyminisztert magánkihallgatáson fogadta. Bécsi hír szerint ez a kihallgatás összefügg a magyar válsággal.

Kárpótlás a visszatartandó katonáknak.

Mint biztos forrásból értesülünk, a holnapi hivatalos lap közölni fogja a rendeletet a katonáknak december végéig való benntartása iránt.

Ebben a rendeletben közölteszik azokat a kedvezményeket, melyekben a benntartott katonák a jövőben a hadgyakorlatoknál részesülhetnek.

Ugyanaz a rendelet azokat a kedvezményeket is közölni fogja, melyekben azok a sorozáskötelesek részesülnek, akik önkéntesen szolgálatra jelentkeznek.

Osztályok a különválásért.

Bécs, szept. 7.

A kremsi községtanács a Reichsrath haladéktalan összehívását kéri felirathoz az osztrák kormánytól. A kremsieknek az a kívánságuk, hogy a kormány terjesztsen törvényjavaslatot a Reichsrath elő Ausztriának Magyarországtól való különválásáért.

Részletek a Vaskapu katasztrófájáról.

A hajón 18 utas halt meg.

— Saját tudósítónktól. —

A „Vaskapu” hajó katasztrófájáról csak most jöttek meg az első megbízható részletek, egy utas írja le a katasztrófát, melynek szemtanúja volt.

A leírásból kitűnik, hogy a katasztrófa sokkal nagyobb volt, mint eddig hitték, a hajó alkalmazottain kívül 18 utas is elpusztult.

A levél így hangzik:

Burgass, szept. 6.

Augusztus 31-ikén indult el a gőzös a vármai kikötőből, fedélzetén 60 utas volt a hajó személyzetén kívül.

A hajó egészen megrakodott árukkal, magyar cement, magyar cukor, mezőgazdasági gépek és faanyagok képeztek a rakományának legnagyobb részét.

Koromsötétség uralkodott a tengeren és a hajón lefokódott valamennyi utas.

3-4 óra között hajnalban, akkor is minden sötétségben volt, a hajót centramából óriási robbanás hallatszott.

A robbanást általános rémület követte, mindenki rohant föl a fedélzetre, ahol a rémület eszeveszett pánikká fokozódott.

A hajó égott. Az égő hajót látva az utasok a tengerbe akartak ugrálni, de ettől visszatartotta őket a legényesség és sikerült is a rémületet annyira csillapítani, hogy az utasok a legényességgel együtt hozzáfogtak a tűzoltáshoz, ezt a munkát azonban igen kevés eredménnyel végezték.

gyel együtt hozzáfogtak a tűzoltáshoz, ezt a munkát azonban igen kevés eredménnyel végezték.

Oly közel voltunk még Burgasshoz, hogy ottan meglátták a tüzet és segítségünkre jött az angol Berthilde gőzös, mely részt vett az oltás munkájában, majd pedig, mikor ez eredménytelennek bizonyult, a Vaskapu utasait felvette és a közben szintén megérkezett „Irma” görög hajóval a tengeri kikötőbe vontatta a Vaskaput.

Itt a már említett holttesteken kívül még 18 utas holttestét találták teljesen körörmű és szénű égett hullaként.

A vizsgálat kiderítette azt is, hogy a robbanás a hajó egy I-ső oszt. kajuttjában történt.

A tüzet különben csak két nap múlva tudták eloltani.

A felismerhetetlenségig össze égett holttesteket szeptember 2-ikán temették el Burgass mellett egy közös sírba.

A vizsgálat eddig csak azt konstata, hogy a hajóra Várnából való elindulása előtt is jöttek föl idegenek, de gyanusak ezek nem voltak.

Megállapították azután, hogy a robbanást dinamittal, vagy nitroglicerinnel idézték elő. Az egészen bizonyos, hogy merénylet történt.

Alighog hosszú műve volt a merénylet, melyet azért követtek el, mert a hajókon a szabad utazás szünetel és csak igazolvánnyal ellátott utasokat vesznek föl a fedélzetre.

Felhívás a szerb tisztiekhez.

Belgrád, szept. 7.

A király megérkezése után az elnök-lésével miniszteri tanácskozás volt, amelyen a nemi eseményekkel foglalkoztak. Dgyre bizonyosabbá válik, hogy nagyon sok tiszt egyetért a memorandum szerzőivel. Két memorandumot terjesztettek, az egyikben az összeesküvő tisztek felkötését, a másikban a hadseregben való oltávoztatásukat követelték; ezenkívül a hadügyminiszter oltávoztatását is kérték.

Különbösen ezek a vezérkari tisztek szimpatizálnak a memorandum szerzőivel, akik Sándor és Draga kedves emberei voltak. Ma Belgrádban hozták Lázarevics századost, aki szabadságot vett és beutazta az összes helyőrségeket és aláírásokat gyűjtött a memorandum számára. A Narodni Liszt élesen megtagadja a hadügyminisztert és őt okolja az eseményekért; azt írja, hogy a lefokoztatott tisztek ártatlanok és hogy mielőbb szabadon kell őket bocsátani.

Belgrád, szept. 7.

Az a felhívás, amelyet a nemi tisztek a június 11-iki összeesküvők ellen kiadtak, egész terjedelmében így szól:

A szerb tisztikarhoz!

Tudjátok, hogy május 29-én (régi számítás szerint) reggel a következő tisztek (következik halvaanyolgo tiszt nevének felsorolása) Atanaszkovics tábornokkal és Lyubics, Popovics és Masin ezredesekkel élőkön, a tisztek összes jelvényeivel feldíszítve, visszaölve a belgrádi helyőrség egy részének a tiszt egyenruhát és tanúsított bizalmát és tiszteletét, oroszokkal behatoltak a királyi palotába, barbár módon meggyilkolták a királyi párt és még gazabb módon az ablakokon kidobták a megsemmisített holttesteket. Nem érve ha ezzel az aljas orgyilkossággal, még több más gyilkosságot is elkövettek és még megvetésreméltó fosztogatásban is bűnösök lettek. Hogyha az említett tisztek a katonai eskü szentségének és a tiszt kabát érzékeny becsületének álláspontján lettek volna, úgy az összeesküvésről és nyomorult bűntettük végrehajtása előtt le kellett volna mondani a tiszt rangjukról. De ha ezt akkor megenni elmulasztották, az ország érdeke és tekintélye és az új király, a hadsereg és a tisztikar becsülete parancsraól megkövetelték volna tőlük, hogy ezt a gyilkosság után azonnal megtegyék. Az említett tisztek nem felelték meg ennek a szent kötelességüknek, hanem ellenkezőleg szemtelen föllépéssel a legvakmerőbb módon mindenképen tanúbizonyságot adták önérdéküknek és kegyetlenségüknek. Ezt látva különösen a király hadseregének

és ordoháztisztjeinek és legutóbb az új udvari marsallnak kinevezéséről. Az első esetben behatoltak az állami nyomdába, összetörték a király által kiadott és összehányták a már kész szedést; a második esetben elkobozták a hivatalos lapnak azt a számát, amely az új udvari marsall kinevezését hozta és önhatalmuan új számot nyomattak a melyben nem volt meg ez a kinevezés. Ezzel meghonosították a hadseregben a legnagyobb korrupciót, az államban pedig az anarkiát és a jantárságot. Bűndozok után, bajtársak, Is-ten és a történelem, a haza, a király, a hadsereg, a nép és az összes kulturá-lamok tisztikara előtt tartozunk azzal, hogy a legenergiusabb módon követeljük, hogy ezeket a tiszteket haladéktalanul kilökjék sorainkból és letépjék róluk a tiszt kabátot, a tiszt becsületességnek és a fegyelmezett közö-gynek ezt a szent szimbólumát. Csak akkor, ha ezt a célunkat elértük, fogunk majd abban a boldogságban részesülni, hogy meg fogják szüntetni azokat a kor-látokat, amelyeket az összes művelt államok tisztikara ellenünk fölláttat, csak akkor lesz majd helyreállva a szerb koronának megrendült tekintélye és a világhól kiltva a katonai pronuncia-mentónak veszedelmes precedense. A haza nevében, a becsületért és a ha-záért való rajongásunkban kérünk be-neketek, egyesüljünk rangkülömbö-ség nélkül és követeljük: Le a tiszt kabát-tal! Ök, vagy mi!

LEGUJABB.

Merénylet a német császár ellen.

Budapest, szept. 7.

A börzén ma reggel az a hír volt el-terjedve, hogy Berlinben egy örfült ember rálőtt Vilmos császárra. A hír nem volt igaz. Amint Berlinből jelentik, a dologból egy szó sem való, hanem alighanem börze monda volt az egész.

Japánország egyezség.

London, szept. 7. A Timesnak jelen-tik Pekingből e hónap 4-éről: A Japán és Oroszország között létrejött megegye-zések jelei, amár talán hivatalosan tagad-ják a megegyezés létezését, oly nagy hatá-rozottsággal tartják magukat, hogy nem maradhatnak figyelni kívül. A japáni kö-vet állítólag az orosz külügyminiszternek augusztus 12-én átnyújtotta a memorandu-mot, amely azokat a javaslatokat tartal-mazza, melyek a Mandzsuriában szerzett jogokra vonatkozó kölcsönös megegye-zéseket és a megtartandó határozmányokat illetik. Mindegyik hatalmasság meg fogja jelölni jogait, mindegyiknek jogában lesz vasutjait őrizni és zavargás elnyomására a maga hatalmi szférájába csapatokat kiküldeni, a melyeket azonban a rend helyreállítása után vissza kell vonni. A Times ezenkívül Tokióból e hónap 4-éről táviratot közöl, amely azt mondja, hogy ott hivatalosan valótlannak jelenti ki azt a jelentést, hogy az orosz-tárgyalá-sok alapja az, hogy Japán elismeri Orosz-orzágnak a Mandzsuriában szerzett jo-gait, míg Oroszország elismeri Japán ér-dekeit Koreában. Azt, hogy a tárgyalá-sok folynak, elismerik, de kijelentik, hogy a tárgyalásoknak sötétebb vázolat alapja messze eltér az igazságtól. Ja-pánnak Koreában való jogait Oroszor-szág már az 1898-ik évi jegyzőkönyv-ben elismerte.

Budapesti gabonatöze. 37000 m. buza került forgalomba.

Legnagyobb ár 7-80.

Legkisebb ár 7-60.

Közbizalmi sorsértésár.

(Hivatalos jelentés.) Tegnapról maradt 168 drb. Ma érkezett 621 drb. Összesen 789 drb. Mai árak: Öreg sertés, elsőrendű 90—98 korona, másodrendű — korona, fiatal sertés, nehéz 101—104 korona, közepesúlyu 96—102 korona, könnyű 88—96 korona, 100 kgrm-kint, elősúlyban, minden levonás nélkül, A vásár élénk volt.

A forrongó Balkán.

Athén, szeptember 6.

A török nagyvezér hivatalosan értesítette a kormányt, hogy a krusevói kerü-leben történt események dolgában vizs-gálatot tartottak és elrendelték valamennyi bűnös tiszt megbüntetését.

Belgrád, szeptember 6.

Ma körülbelül 300 ember által látogatott szociálista gyűlést tartottak itt, amely többek közt felháborodásának adott kifejezést a macédóniai események fölött és elhatározta, hogy felhívja a kormányt szabad csapatok szervezésére és felszerelésére.

Konstantinápoly, szept. 7.

Az a hír, hogy Hadhihlant, az orosz nagykövetség segéddragománját elfogták, alaptalan.

Athén, szept. 7.

A török nagyvezér hivatalosan értesítette a kormányt, hogy a krusevói kerü-leben történt események dolgában vizs-gálatot tartottak és elrendelték vala-mennyi bűnös tiszt megbüntetését.

Letartóztatott betörő.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 7.

A rendőrség ma délután letartóztatta Palásthy József evőeszköztisztit, aki Ehm János vendéglőjének pincéjébe betört és ottan lopott.

Palásthy valamikor ottan volt alkal-mazva Ehm-nél, de elcsapták és ekkor elhatározta, hogy megdözsálja a pin-cét, ahol az evőeszközöket szokták tar-tani.

Ehmék azonban észrevették a lopást és vigyáztak.

Szombaton este éppen akkor csípték el a jó madarat, amidőn az a pinceben éjféltűn a fiokákat már feltörte és zse-beit telepakta értéktárgyakkal.

Palásthy most a rendőrség börtöné-ben ül.

A kolozsvári kiállítás.

Bőta a gépek között.

Az „Erdélyi Gazdasági Egyesület” tegnap megnyitott kiállításának gépso-portja, ha az előző hazai és külföldi cégek részvételét tekintjük, felülmúlja az összes idei vidéki gépkiállításokat. A kiállítás óriási területének kétharmad-részt foglalja el ez a csoport és sűrűn egymás mellett elhelyezve állanak az ér-dekes látványok. Már ma, az első napon tömérdek ember nézte meg a nagyérdéki dolgokat.

A gépkiállítás keretében az Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársaság két teljes felszerelésű gőzcseplőgépet állított ki, versenyen kívül. A gyár, amely múltán mond-ható az első magyar gépgyárnak, eddig 2500 gőzcseplőgépet és körülbelül 10000 különféle gazdasági gépet adott el, ame-lyek máris üzemben vannak. A gépek közül sok van Oroszországban, Szerbiá-ban és Romániában, ahol nagyon ked-velik a gyár gépeit. A kiállított toló-kereskető gépek teljesen kovácsolt vasból készült, rendkívül szilárd szerkezetű, a legkisebb magtól a leg-nagyobbig mindenfajta vasművel, hogy fogaskerekek kicserélése válna szükség-sé. Kapaszerkezete aként van kon-struálva, hogy a surlódása a minimális s a vonóerő igen csekély. A gyár összes dolgait versenyen kívül álli-totta ki. Legujabban a gyár különösen a malomépítéssel kultiválja és az első szép eredményt bizonyítja az is, hogy dacára annak, hogy ezen a téren még csak egy éve működik, egy nagy fővá-rosi malmot a saját rendszere szerint teljesen újjáalakított át.

M. kir. államvasutak gépgyá-rának vezérigazgatója 6 lö-erejű gőzcseplő készüléket, 1 fűkaszálot, 1 marokrakót, 1 kéveköti aratógépet, 1 fa szalmakaszót és a kudzsári vas és acél gyár, tégely acél öntés alkutársult állította ki versenyen kívül, melyekkel általános felhívást keltett és az egész erdélyi mágus világ a kiállított tárgya-kat nagy érdeklődéssel szemléltek és a helyszínen mindjárt nagyobb rendelése-ket is eszközöltek.

A kiállítás iparcarnokában legújab-ban W e g m a n n Frigyes székeli ber-

Szép, tartós, izléses férfiruhák készülnek

Aszódi S. és Társa

Legnagyobb elsőrangú úri és gyermekruhagyárban

**hírneves
férfi-szabók**

„Adria”-szálló.

Budapest, VIII., Kerepesi-ut 41.

REGÉNY. Borzalmas éjszakák.

— Regény, átdolgozta: I. M. —

A bárónak egyszerre egy szomorú csunya história jutott az eszébe... egy história, melyet három évvel ezelőtt olvasott az újságokban és mely két fiatal leányról szólt, kik közül az egyik, most boldogtalanul szeretett egy ifjú magán. S. grófot, öngyilkossá lett, de előbb, hogy felebarátja barátja lőtte magát agyon.

Hüdekezve nézte a segédtestet, a ki még mindig sápadtan, azt mondotta:

— Ezredes ur tudott a dologról?

— Igen... hebegte az ezredes... hallottam arról a szerencsétlenségről, illetve olvastam róla az újságokban. De akkor Magyarországban voltam. Ha meg akarta tudni, hogy ki az az S. gróf, Bécsbe kellett volna írnom... egyébre pedig az ügy még sem érdekelt. Így nem tudtam, nem is tudhattam, hogy örül van szó. Tehát ön volt ennek a kellemetlen históriának a hőse?

— Hőse? ... Ártatlan, egészen hibátlan oka voltam, egyéb semmi.

— Hm! hm! mondotta az ezredes és az asztalon dobolt. Olyan tulságosan ártatlannak még sem hitte Swoyschint

— Mindenekelőtt, mondotta Zdenko csaknem hevesen, tessék nekem elhinni, hogy könnyelmű csábításról szó sem lehet... sőt csábításról sem. A leányok egyikét, azt, ki elsőnek lett öngyilkossá, alig ismertem... a másikkal... nos a másikkal egy ideig tényleg gyakran találkoztam... egy véletlen folytán ismerekdtünk meg... szegény volt, megsajnáltam, de biztosítom ezredes ur...

— Hogy nem élt vissza a helyzettel.

— Tényleg nem, ... sőt elenkezőleg...

— Hiszek önnek, mondotta az ezredes szárazon, a leány volt a legkövetkezőbb fél.

Hosszú szünet következett.

Swoyschint két könyökét feltámasztotta az asztalra és kezeivel elfüdté arcát.

— A leányt sem lehet tulságosan okolni, ezredes ur, mondotta azután... Szegény sajnálatraméltó bolon volt. Tudja, mivel hajította a dologt elére?

— Honnan tudnám?

— Nos... én szeretném ez ügyben ezredes ur ítéletét hallani.

(Folytatjuk.)

Vásárokat látogató és hálalóknak!

Kiabáló gumifutók, gömbölyű- és hosszúak, ördög, malack, Kis Kohn és repülő gummi korbács, kevert szalab, Klafantormány hanggal, trófas fokkal és többféle díszítéssel, Félcentos fuvola. Szalad fényű állatok. Hasznos gépek, kishajó pilluákkal. — Páncs, mas és gólatin labdák (centos). Gólatin labdák, hasznos ugró gépekkel (ára 10 korona) és ugrással, e gép minden kis helyen is használható. Labda-gumimáz, szivar- és papírgyűző. Lehelkürt (triad). Készítők mindenféle legújabb játékok és mulató eszközök, játékok és legelőbb minőségben kaphatók.

M. Hacker's Söhne,
Bécs, VII., Neubaugasse 20.

nagybani árukereskedésben csakis utánvetel és megelégedőleg felelő ellen. Pontos és szűk kiszolgálás. Miniküldemény előre befizetett 2-3 koronát kapható.

Kincsem

vetőgépek példátlanul elmes szerkezete, játszi könnyed járása és az anyag bámulatkeltő kiválósága a szakkörök csodálatában és osztatlan elismerésében részesül! — Egyedül:

SZÜCS ÖDÖN-nél
Budapest, VI., Nagymező-u. 66.

Árjegyzéket ingyen küldök:

Beszajtokról szecskavágókról, morzsolókról, vető-gépekről, stb. stb.

Zsigmond Károly

kocsigyártó

Budapest, IX., Imre-utca 7.

(a központi vásárosarnok mellett)

Múzeum-körúti raklárát beszüntette.

Javítások és kocsiberaktározások elfogadtnak.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

KÖHLER ISTVÁN

fűtőszersz., szivattyu- és gépgyára
(ezelőtt Geitner és Rausch cég tulajdona.)

BUDAPEST.

Gyár: X., Köbánya, Felsővárpály-utca 6.

Iroda és mintaraktár: VII., Erzsébet-körút 32.

Fecskendő, kutaszivattyú, szivó- és nyomó-tömlők, fűtők, fűtők, jelző szerek, egyéni felszerelések.

Árjegyzék és költségelőírásokkal díjmentesen szolgál.

A Budapestre utazó közönség b. figyelmébe!

Maglópo újdonság műfogakban.

2 forinttól feljebb.

24 óra alatt beillesztés, kipróbált amerikai módszer szerint, fájdalom és a gyökér előlötthása nélkül egy fogakat, kausuk nélkül, valamint teljes fogcsopót, jobbkézszál; rágiára kttősen használható. Ajánlom minden fogatlan, gyomorbajjal egyének. Több 100 elismert-éremmel. — Köszönök 1115 fogcsopókat át-helyeztet, előtér fogcsopót 2 óra alatt megújított.

Amerikai fogműterem-tulajdonos:

Kovács J. BUDAPEST,

(gróf Hadik-palota)

Károly-körút 3., M. em. 8.

(Buda-körút 32. sz. 1. em. 8.)

Férfiak

és Nőknek

aloplatkább heveny és idült folyások (trippes) befecskendezése nélkül a legbiztosabb gyógy- szernek a

Sanid labdacso

bizonyított, egy doboz 100 labdas tartalommal és pontos használhat utasítással 6 koroná. Védőkre 6 koroná előleges beküldése vagy utánvetel mellett díjkorlat költés.

További kőszvényes reumatikus, podagra bajok ellen legjobb a

Sapol-kőszvény-kezelő.

Meggyógyul! Munkabíró! Egészséges lesz! Egyedül biztos hatású szer az összes reumatikus bajok ellen. Leggyorsabban gyógyítja a kőszvény, csontlágyulást, nyílamlást, keresztcsont-fájdalmat, hátfájást, derékfájást, gyomor-, lép- és májbetegségeket, mirigyos bántalmakat, izom-bírdást, az összesugorodást, hajlathatatlanságot és inakait, a fűtést és fogfájást, árn 8 kor. Egy doboz Lederer-féle vör- és gyomortisztító labdas 2 koroná 40 díjkor.

Kapható a fő- és széküldési raklár: Magyar Királyi gyógytárban Budapestben V. Erzsébet-körút - Mátyás-körút 22. sz.

Megrendelés utánvetel vagy a pénz előleges beküldése mellett.

Kör és ezer hálaanylatkozat.

A vidéki közönség figyelmét felhívjuk

Klein Jakab H.

Budapest, IV., Károly-körút 16.

butortermekre és saját műhelyeiben készült

butorkiállítására.

Olcso árak!

Kérjük szívesen más hasonló szöveggel össze nem tévesztetni.

Titkos betegségek

hugybetegségek, sebek, bűnkör (gripilis) és utókezelés, vérelet és hólyagbántalmak, az üfőldősebtől eredő hálgérme- és ideg-bajok, valamint korai férfui gyenge- ség, nőknél fehér folyás, méh-bajok stb. alap- pus, gyors, gyors gyógyítására foglalkozási zavar nélkül legmegelőzhető ajánlható órási gyakorlat, 30 évi tapasztalat és lelkiismeretes szigorúan tudományos alapu gyógy módjainál fogva

Dr. GARAI ANTAL

V. cs. és kir. osztály-főorvos

országos hírd. rendelő-intézet

BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 24.

Rendelés díjkorlat 10-4-ig és este 7-8-ig. Vidékiek levéllelleg nyelvezetnek szakszerű tanácsot, a gyógyeredményekről szám- talan hálalhat tanusodik.

OLCÓ KÁVÉ és TEA

ÁRAK:	
1 kl. Háztartási	frt 1.20
1 " Portorico	" 1.80
1 " Porto. lov.	" 1.20
1 " Kuba (finom)	" 1.70
1 " Kuba (legfinomabb)	" 1.90
1 " Gyöngy (finom)	" 1.50
1 " Mocca	" 1.40
1 " Mocca (legfinomabb)	" 1.60
1 " Arany Jáva	" 1.40
1 " Arany Jáva (g. lu.)	" 1.60

Különműs ajánlom naponta frissen portkált kávémat.

1 kl. Vegyes portkált kávé	frt 1.40
1 " Finom portkált	" 1.60
1 " Kuba portkált	" 1.80

Kávéhoz csomagolható:

1/2 kl. Mandarin, cs. kev.	frt 3.-
1/4 " Mandarin cs. kev.	frt 1.60
1/8 " Mandarin cs. kev.	frt .85
1/2 kl. Háztartási	frt 2.40
1/4 " Háztartási	frt 1.25
1/8 " Háztartási	frt .60
1 csomag törmelék	frt .30

4 1/2 kilós postaszámkál (melyben több fajta is köldhető) már vidékiek is teljesen bérn. és elvámoltva küld

Balogh László

kávé- és tea-kiállító Üzlete Budapest.

Főúrlat és iroda:

VII., Rottenbiller-utca 12. szám.

Központi szőnyegtelep vezet!!

IV., Múzeum-körút 33.

(ozakia) a Múzeum-kertől szemben

Egy összecsukható vasszék. 8-réti matrac, egy flati- takaró, egy smyrna-utánzat ágy elő és 5 méter előszoba- latoroznyeg, összesen 9 frt.

Sodronygy matraczsal ... 10.60 frt

Vaskeretű sodrony-betét ... 5.25 frt

fakeretű sodrony-betét ... 8.- frt

Dus választék szőnye-gek, szövet- és omla- függönyök, pokróczok, utazó takarók és bőrök, valamint selyem- és bár- sony díszl. j. párnákban.

Saját mahelyemben ezoldan készí- telpaplan és matraczok dus választéka

Nagy előny vidéki vevőknek!

100 ftes vásárlásnál egyes fogatom, 200 ftes vásárlásnál kettős fogatom gummikerekben áll egész nap a vevő rendelkezésére.

1000-nél

több elismert levél bizonyítja, hogy a

Zalán

és

Wellner-

féla

Petrolin-hajszesz

(szagtalan, 1 üveg 1 kor., 3 üveg 2.80 kor.)

azonnal megszünteti

a hajhullást, korpakeprődést, további őszülést és mindennemű hajbetegséget.

Főszétküldési hely: ZALÁN ÉS A

cosmetical laboratóriuma Szabadkán.

Budapesti ártár: Török János gyógyszerészmű

Király-utca 12.

Ma valóban jó tintát akar

47 koron. vagy rendelésesen

KASSAI TINTÁT

Maderspach és Székely

felelmagyarországi tintagyárból

KASSÁN

székhelye Magyarországon

székhelye Magyarországon

székhelye Magyarországon

székhelye Magyarországon

székhelye Magyarországon

székhelye Magyarországon

székhelye Magyarországon

székhelye Magyarországon

székhelye Magyarországon

székhelye Magyarországon

A főváros legnagyobb

férfi- és gyermek-ruha

áruháza

székhelye Magyarországon

székhelye Magyarországon

székhelye Magyarországon

székhelye Magyarországon

Szép, tartós, izékes férfi-ruhák készítenek

Krausz és Társa

Legnagyobb elsőrangú ri- és gyermekruha-áruházában.

Rendeltéi Budapest V., Váci-körút 66. sz.

székhelye Magyarországon

székhelye Magyarországon

székhelye Magyarországon

Hírnevös férfi-szabók! Versenykepos olcso árak!

Ajánlunk saját műhelyünkben készült tiszta gyapjuszövetből:

Elegáns, divatos vagy fekete saccó-öltöny ... 9 frt

Elegáns, divatos vagy fekete saccó-öltöny ... 8 frt

Elegáns, divatos vagy fekete saccó-öltöny ... 18 frt

Unió-, vagy sport-öltöny ... 10 frt

Gyermek- és flu-ruhák gyapjuszövetből ... 2 frt

Mérték szerinti megrendelések ragasztó finom szőpással, valódi angol és francia gyapjuszövetből rendkívül olcso árban.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben hához hordva egy óra 00 fillér. . . . .
Vidékre postai küldéssel egy óra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedés.

Felolós szerkesztő:

ILLOVA HUGO

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztési nyomdájában.

Gyujtogató katonák.

A király elutazása. --- Megoldatlan válság.

Szózat a katonákhoz.

Nem kenyerünk a dicsekvés, nem is élünk vele, de bátran kimondhatjuk és ezért a szerénységtelenség vádjával senki sem illethet bennünket, hogy az utóbbi idők érdekes és szenzációs híreit, kevés kivétellel csaknem valamennyit, mi közöltük legelsőknok olvasóinkkal.

Másfél héttel ezelőtt irtuk meg, hogy a visszatartó rendelet minő izgalmat keltett a kaszárnyákban és a hadgyakorlaton levő legénység körében. Egy héttel később már a lázadás hírért hozták laptársaink. Mi leközlöttük a híreket is, a cáfolatokat is, hadd alkossanak maguknak olvasóink véleményét.

Tény az, hogy a helyzet sokkal komolyabb, mint a minőnek katonák föltűntetik.

Pedig, akár igazságos a visszatartás, akár nem, annyi bizonyos, hogy a visszatartott legénység és altisztek az ellenszegüléssel nem-hogy el nem érnek semmit, de még tarthatatlanabbá, esetleg veszedelmessé teszik a maguk helyzetét. Az pedig oktalanság.

Elvégre is, aki katonai kötelezettségének eleget tesz, el van arra készülve, hogy arra az időre, melyre a katonakabátot reája adták, nemcsak a testét, hanem az elméjét is a katonaság szolgálatába adta. Vértadó ez, mely alól, míg a mai világrend meg nem változik, senki kibujni nem tud és amint kénytelenek vagyunk a mai társadalomban a társadalmi rendet alkotó minden más törvény előtt meghajolni, meg kell hajolnunk az előtt is mindaddig, a míg ezzel hazaárulást nem követünk el, mindaddig tehát, míg hazánk ellen nem állítanak bennünket sorba azok, kik a hatalom kezelésével a haza által megbízattak.

A visszatartás kellemetlen, de jogos tény. Jogossá lett abban a pillanatban, melyben a hadvezetőség kijelenté, hogy minden tulszolgált hat hét egy fegyvergyakorlatot számít. Az ilyen konvertálás a hadvezetőségnek, ha a legénységre szüksége van, mindenkori jogában áll.

Mert pedig a hadvezetőség van a jogos téren, jogtalanul cselekszenek azok, kik ezen joggyakorlás el-

len fellázadnak. A polgári életben sem engedjük meg a törvény ellen szegülést, katonáknál pedig sehogysém türük, nem is türhetik el, mert a fegyveres hatalom alkotó részei, ha ellenszegülnek a vezetőségnek, a hadsereg és az országra egyaránt veszedelmessé lesznek.

A katonák ne engedjék magukat izgatóktól félrevezetni. Az izgatók megmaradnak a hátvédben, hogy futásnak induljanak, ha közeledik a veszedelem, a katonák pedig elpusztulhatnak benne.

Nekünk nem kenyerünk a politika, bizzuk azokra, akik csinálják, vigyáznak azok a katonai szolgálatot teljesítő polgárok jogaira is, semmi ok arra, hogy maga a katonaság bíráskodjék a maga ügyében. Nincsen erre ok, de nem is szabad ennek megtörténni.

Mi átgondoltan, teljesen józan és részrehajlatlan elbírálás alapján mondjuk: a magyar katonák törődjenek bele sorsukba és tegyék továbbra is kötelességüket. Nemcsak a hadsereg, de maguk, hozzátartozóik és főleg a haza ellen vétkeznek, a mikor a visszatartó rendeletnek ellenszegülnek.

Azonfelől pedig **nekik jobb**, ha mostan egy kalap alatt leszolgálhatják a hadgyakorlatokat is, így később a polgári- és a házaséletből nem jogják őket fegyvergyakorlatokra való behívókkal kiszakítani.

A kötelesség is, a józan gondolkodás is azt mondja tehát most, a mi régi katonák regula: hallgatni és tovább szolgálni.

Hegyvidéki akoló Máramarosban. Kazy József osztálytanácsos most Máramarosban folytatja ügyes munkálkodását a nyomorban sínlódó nép megmentésére. Kazy intenciójára a földművelésügyi miniszter most Balogh Vilmos miniszteri tanácsost küldte ki, hogy vele együtt, valamint az erdőigazgatóság bevonásával a máramarosi szebb havasokat megtekintés és a beregihez hasonló mintahavast rendezzenek be Máramarosban. Balogh Vilmos szeptember elsője óta időzik Máramarosban és megtekintette a körösmézei, az ökörmézői, a színevéri és a bogdáni Mencsul-havast, mely utóbbi leginkább alkalmas arra, hogy mintahavasul szolgáljon. A miniszteri tanácsos innen Husztra ment kíséretével.

Fogva tartotta az apját.

Egy mörva faluban a csendőrség egy paraszt pincéjében egy 80 esztendősrabot talált, a paraszt agg apját, akit a

saját fia évek óta ottan fogva tartott, még pedig összekötözött állapotban. A gaz fiut letartóztatták.

Ki kell verni a hazálan bitangokat.

A délvidéki pángermánok utóbbi időben megint fészkelődnek. Szemtelen módon felüük fejüket és pimasz módon izgatnak minden ellen, ami magyar. — Kramer Alwin kiutasítása után valami Orendi Hommenai erdélyi bakszást ültettek a Temesvártól a Schulverein pénzén megjelenő „Deutsches Tagblatt für Ungarn” szerkesztőségébe, aki a legszemtelenebb módon folytatja a pángermán akciót.

A temesvári jogászifjuság Rákóczi-ünnepélyt rendez. Nosza neki megy a bakszász az iljusaának és nevétségessé teszi úgy Rákóczit mint az ünnepelőket.

Saját hazánkban, édes anyaföldünkön ez a pimasz bakszász parancsol és arcátlan módon nevétség tárgyává teszi legszentebb érzelminket.

Herczeg Ferenc, aki maga is délvidéki

fiu, egy angol folyóiratban cikket közöl a magyarországi pángermán mozgalomról. Természetesen neki megy a temesvári pángermán lap bakszása, a sárga földig lerántja Herczeget, a „renegátot” és tiltakozik az ellen, hogy Herczeg két millió magyarországi németről beszél, mert „a zsidók között is van németül beszélő elem és ezek a magyarokhoz szítanak.”

Végül felhívja a németeket, hogy ne hallgassanak Herczeg-féle emberekre, hanem csoportosuljanak a „Deutsches Tagblatt” zászlaja alá.

A „Jugend” megsérti Magyarországot, ami elég ok arra, hogy a bakszász dicső himnuszokat zengedezzen a piszok lapnak. A vidékre ingyen küldik a lapot, munkatársai vasárnaponként ellátogatnak a falvakba, a német földművelőt izgatják az állam ellen — és a hatóságok mindezt tétlenül nézik.

Vajjon meddig várnak? Mig Orendi-Hommenau és társai kezükbe kerítik az az egész délvidéket?

Hírek a válságról.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 8.

A király — mint alábbi tudósításunkban olvasható — holnap délután elutazik Budapestról és a perében még semmi kijelentés arra nincs, hogy a válság megoldassék. Marad tehát minden a régiben.

Pedig most már ellenzéki részen is keresik a kibontakozásnak valamelyes módját.

Egy estlapi értesülés szerint a követkészt „találták”:

A király megbízta Széll Kálmánt a kabinetalakítással; gróf Apponyi Albert belügyminiszternek, Wekerle Sándor pénzügyminiszternek belép a kabinetbe. Ha ez az átalakulás végbement, tartson minden párt értekezletet és állapítsa meg a maga végleges nemzeti programját. Ezután üljön össze a Ház, mutassa be magát a kormány, terjeszse elő a pártja által elfogadott programját, kérjen nyomban indennitást arról, hogy a Házat fel akarja oszlatni, hogy a nemzetnek módjában legyen nyilatkozni: melyik párt programja mellé áll.

Miután az ellenzék Széll miniszterelnökségében és Apponyi Albert belügyminiszterségében elég garanciát lát, hogy tiszta választások lesznek, meg fog szólni a nemzet. Ha már most a választások eredménye az lesz, hogy a pártkeretek nem változnak vagy csak csekély mértékben tvódnak el: az ellenzék leteszi a fegyvert és belenyugszik a kormány programjába; ha azonban az ellenzék jelentékenyen gyarapszik (többsége a cenzusos rendszer mellett még a legtisztább választásnál is bajos számítani) a kormány vállalja az ellenzéki programot és ha ezt legfelsőbb helyen nem tudja kivinni, leteszi a mandátumot és a nemzet legalább tisztában lesz, hogy kin mulik a helyzet változatlan-sága.

A király itthon.

A király ma reggel megjelent a Szent István kápolna oratoriumában s végig hallgatta a csendes misét, melyet Kanter Károly apát, udvari plébános mondott.

A király ezután dolgozótermébe vonulva államügyek elintézésével foglalkozott s kövessel 10 óra előtt hosszabb ideig tartó kihallgatáson fogadta Goluchofszky Agenor gróf közös külügyminisztert.

A felség holnap, szerdán délután 3 óra 30 perckor kíséretével külön udvari vonaton Bécsbe utazik, hogy a királyné halálának évfordulója alkalmából tartandó gyászistentiszteleten résztvegyen s pár nap múlva ismét visszatér körünkbe.

Egy másik tudósítás szerint azonban

A király nem jön vissza.

E szerint tévedés azt hinni, hogy a felség csak egy napot fog Bécsben tölteni és azután visszajön. A király Bécsből elmegy a galicini hadgyakorlatokra, azután a német császárt Bécsben fogadja.

Tisza István tervei.

Tudvalevőleg gróf Khuen másodízben is meghívta gróf Tisza Istvánt abban a bizsomban, hogy ő Lukács Lászlót fogja ajánlani. Gróf Tisza István azonban erősen megzavarta Khuen és Lukács számításait. Tisza ugyanis arra az álláspontra állott, L. L. először meg kell törni az ellenzékot és csak azután adjon a

király annyit, amennyit jónak lát katonai reformok alakításában.

Erre a célra nemcsak a legerőszakosabb eszközöket ajánlotta, hanem mindjárt embert is hozzá, még pedig Hieronymi Károlyt.

A király még Tisza kiballgatásának behatása alatt állott, mikor Lukács elője került. Lukács előadta, hogy ő nem a legkedveltebb ember és hogy nagy csomó nemzeti engedményt kell neki hoznia, hogy rendet és békét teremthessen. Mire a király elboosította Lukács Lászlót.

Idáig a dolog Tisza óhaja szerint ment és miután Lukács a megbízást nem kapta, most Hieronymi-re került volna a sor; de Lukács előadása viszont meg-ingatta a király hitét Tisza felfogásában, úgy hogy más ember kiballgatásának szükségét érezte. Gróf Káuen a király közvetlen óhajására hívta fel Széll Kálmánt újabb kihallgatásra.

Széll Kálmán missziója.

Gróf Khuen telefon útján lépett érintkezésbe a Rátóton időző Széll Kálmán, akivel a király Tisza tervét közölte, határozottan ellenezte ezeket és a békés kibontakozást még mindig lehetőségesnek mondta. Régi álláspontjához hiven inkább gróf Andrássy Gyulát ajánlotta, aki lemondásakor is ajánlott volt.

A király azzal bocsátotta el Széll Kálmánt, hogy az ajánlaton gondolkodni fog, de addig is kéri, hogy tájékoztassa magát a pártok hangulata iránt: ha szükségesnek fogja látni, majd számon kéri a tájékoztatás eredményét.

Széll Kálmán a tegnapi napot is Budapeston töltötte és csak ma reggel a győri gyorsvonattal utazott el Rátótra, honnan — mint lakásán meghagyta — csütörtökön ismét visszajön a fővárosba. Csütörtökön gróf Apponyi Albert is itt lesz és Széll vele akar értekezni.

Khuen a királlyal.

A király ma délután egy órakor órahosszat tartó kihallgatáson fogadta Khuen-Héderváry miniszterelnököt.

Gyújtogató katonák.

— Budapest, szept. 8.

Annak a nagy idegességnek, melynek most a kaszárnyafalak között kényszerültek adják meg az árát, kell, hogy valamelyes alapja és oka legyen, kell minden cáfolat dacára is.

Hivatásos katonák mostanában nemcsak minden polgáremberben, de minden harmadéves katonában is ellenséget látnak, ami a katonaeltet kétségtelenül igazi gyöngyöletté avatja.

Ennek a nagy, de egyébként nem is éppen jogosulatlan idegességnek tudjuk be, hogy a Lehel-utcai szerkeszt-kaszárnyában tegnap történt tüzeset ügyében igen lázas vizsgálat indult meg.

Tegnap délelőtt ugyanis, mint megírjuk ennek a kaszárnyának a II. számú istálló-épülete kigyuladt és a kivonult nagy tűzoltói sereg csak nehezen tudta elfojtani a veszedelmet.

Katonai körökben az a gyanu merült föl, hogy ezt a tüzet hűnös kezek rakták, hogy a kaszárnyát a legények gyújtották föl a miatt való keseredettségükben, hogy tovább kell szolgálniok.

Ebben az irányban folyik a vizsgálát és már eddig is egész sereg katonát hallgattak ki, hogy kipuhatják miként támadt a tegnapi veszedelem.

Azt hisszük ugyan, hogy katonák rémeket látnak csak, de a helyzetre mindenesetre érdekes világítást vet, hogy ilyen gyanu merülhet föl.

A franciák nagy veresége.

— Saját tudósítónktól. —

Ain-Sofra, szept. 8.

Megerősítést nyer, hogy az Almar mellett a hó 2-án vívott harc rendkívül elkeseredett volt.

Az ütközet reggel fél 9 órától délután 4 óráig tartott. Az élmezési szállítmányt kísérő csapata, mely az idegen légió egy szakaszából és egy fészszakasz spühiból állott Vauchez százados és Selchou-sen dán hadnagy parancsnoksága alatt, egy jelentékeny számú Hakkar csapat által megtámadtatott.

A tisztokat és altiszteket sorban lemészárolták. A franciák 37 halottat és 47 sebesültet veszítettek és a legvégsőig ellenállottak, mindaddig, míg egy 120 fős segélycsapat megérkezett.

A halottakat katonai dísszel eltemették a harc színhelyén. Vauchez kapitány másnap belehalt sebeibe.

A súlyosan sebesültek közt van Selchou-sen dán hadnagy is. O' Connor tábornok elhagyta Orant, hogy délnékönyjen.

LEGUJABB.

A többség veresége.

Kristianija, szept. 7. A mai választótestületi választásoknál a jobboldal meghódította Laurik városát. A kormánybarát baloldal ez által elvesztette többségét az új stortingban, mely az összes választótestületi választások eredménye szerint 59 jobboldaliból és másrészt baloldaliból és 58 kormánypárti baloldaliból és szociáldemokratából fog állni. Kétséges még a választás kimenetele Nedanzer, Sönder és Tornbjem körletekben.

Sztrájk.

Madrid, szept. 8. Néhány vasúti munkás elhagyása következtében a többi vasúti munkások is sztrájkba léptek. A sztrájkolók száma 8000. Attól tartanak, hogy más munkások is sztrájkba fognak lépni. A pályaudvarokat rendőrség és csendőrség őrzi.

Harc a német szociálisták ellen

Sajátújságos így merült fel most Németország fővárosában, Berlinben, ahol jogászokat, polgárokat foglalkoztatja most. Az úgynevezett tanuskodási törvénynek egy igen erkölcsi alkalmaszáról van szó.

Németországban igen szigorúan veszik a tanuskodási kényszerét és hat hónapra terjedő fogsággal büntetik azt, aki a tanuskodást megtagadja.

Tegnap számunkban távirati rovatunkban már hírt adtunk arról, hogy a Vorwärts szerkesztőjét, Leid Károlyt szabadon bocsátották, de letartóztatták a lapnak egy Rehbein nevű munkatársát. A lap — mint közöltük — levelet kapott egy katonától, amelyben az panaszt tesz, hogy embertelenül bántak egy általa megjelölt században.

A Vorwärts nem közölte a levelet, hanem elküldte Rehbein nevű munkatársát az illető ezred parancsnokához, aki követelte tőle, hogy szolgáltsa ki a levelet vagy nevezze meg a levélíróját. E tagadta, minék folytán letartóztatott.

A német sajtó most támutat arra az álláspontjára, amely a pol-

gárok becsületeszése és a törvény körtelménye közt van. Ha a nevezett újságíró kiszolgáltatta volna a levelet, vagy a levélíró megnevezte volna, becsületlenunciációt követelt volna el. Mert minden körülmények közt becsületesség az, ha valaki a szerkesztőségi titok pecsétje alatt rábizott dolgot kiszolgáltatta a büntető hatóságoknak.

A levélíró katonát is ebben az esetben mindenesetre súlyos büntetéssel sújtának. Ha pedig nem szolgáltatja ki, akkor a német törvények szerint a szerkesztőt sújtják súlyos büntetéssel.

Már most micsoda kulturáram az, a melynek törvényei a polgárok moráljával és a morállal általában ilyen ropant ellentétben vannak?

A legsúlyosabb vád foglalkatik ebben az incidensben. Olyan vád, amely feltétlenül elítéli a németországi törvények erkölcsi telenségét, de igen alkalmas arra is, hogy a tömeget még inkább a szociálisták karjaiba hajtsa, amiktől pedig Németországban oly rettenetesen borzadnak.

A sajtó hangoztatja, hogy az is gyalázatos, hogy ilyen törvények egyáltalában vannak. A végrehajtásuk pedig — különösen ilyen formában — még sokkal nagyobb gyalázatra válik Németország-nak.

Ebben az esetben pedig olyan tudomásról volt szó, amelyet a lap nem is közölt. Tisztességesebben eljárni nem lehet, mint úgy, hogy egy újságíró mielőtt közölne a dolgot, előbb magánaton akarja tisztázni a dolgot. Rehbein tehát tisztessége következtében került börtönbe.

Véres dráma a vasúti őrházban.

Véres eseménynek volt színhelye az ecegi határban levő vasúti őrház az elmúlt éjjel.

Harbak Adám vasúti őr lakott ebben az őrházban fiatal feleségével, aki áldozatul esett egy boszúálló merényletnek. Az esetről alábbi részleteket közli levelezőnk:

Harbakné leánykori udvarlója, Turcsán András megzavarta a házasság boldogságát és az asszonyt teljesen idegenítette tőle. Majdnem egy évig tartott ez a bűnös viszony az asszony és Turcsán között; könnyen titkolták, mert Turcsán mezdőr volt a határban, s emiatt itt tartózkodott Állandóan Harbakék közelében, az asszony azonban nem réltben megundorodott ettől a bűnös viszonytól.

Felülkerekedett benne a jó érzés, minőlvgya szakítani akart szeretőjével. Két hét óta került Turcsán, de hiába volt minden izengetés és fenyegetőzés, az asszony nem jelent meg a találkozózn. Turcsán végre megleste, amikor Harbak a felügyeletére bízott vonal vészhejárására indult s ekkor be akart menni az asszonyhoz, aki azonban bezárta előtte az ajtót.

Furásán mint egy örült dörömbölt egy ideig, mikor azonban látta, hogy hiába való minden, fenyegetőzve távozott, de egész uap az őrház közelében tartózkodott. Tegnap este 10 órakor Harbak egy érkező vonat elébe ment ki. Alig távozt a lakásból, Turcsán berontott és az ágybanfekvő asszonyt egy hirtával agyonverte.

Hadgyakorlat után.

— Saját tud. távirata. —

Temesvárfalu, szept. 8.

Ma reggel 9 órakor volt a hadgyakorlati sátorban az idei hadtestgyakorlatok feletti zárómegbeszélés, a melyen Beck báró tábornagy vezérkari főnök s e rendkívül sikerült és érdekes gyakorlatok minden frázisát bebukó megjegyzésekkel kísérte és közel két óráig beszédet s szavakkal végezte be:

Az itt egybegyűlétek és a hadgyakorlatokon résztvevők mindenikével az utolsó katonáig egynek tudom magam abban az értelemben, a melylyel végül mélyen érzett benső sajnálatomnak adok kifejezést, hogy nem adatot meg nekünk, hogy minden évben, úgy az idén is bemutatnassuk kötelességtudó békemunkaságunkat a felségének legfelsőbb hadúrunknak, aki mint mindnyáján tudjuk, maga is szívvel-lélekkel katonas és minden évben a nagy ősi Hadgyakorlatok alkal-

mával de a csapatok körében adókat keresett és talált.

A nemes és önfeláldozó kötelességteljesítő felelősség példája, amelyet a felesége legkegyelmesebb császárné és királyné éppen ezekben a napokban szemünk elé tár, mindenkorra legyen vezércsillagunk, mely hazafias és rendíthetetlen hűségre és vasszilárd kötelességteljesítésre buzdít bennünket.

Pikantéria a cári udvarból.

A fehér trón köréből ritkán szivárog ki hír a nagyvilágba; feltűnően örködik ott a diszkreció fölött a büntetésről való féltelm.

Most azonban úgy látszik, a féltelm kissé megcsappant a pletyka szárnyára vett egy esetet, amelynek minden ízében megérzik a muszka levegőt.

Pikáns tragédia az eset; egyike azoknak a vér nélkül csattanó tragédiáknak, amelyekben nagy mester az orosz élet. Egy igen előkelő udvari mágán, gróf L. Vladimir (a teljes nevét nem közli a hír) óriási költségekkel a legzsiláltabb anyagi zavarok közé jutott.

A grófnak szép fiatal felesége is van, akiről mindenféle sikamlós dolgot tud a szentpétervári mendemonda.

Most váratlanul az a hír pattant ki, hogy a grófnak tudomása van a felesége kalandjairól és — hasznát huzza a hitvesi könnyelműségnek.

Valaki beszúgta ezt a cárnak, aki nagy haragra lobbant és magához parancsolta a gróft. Ezt a kihallgatást rettenetes jelenetnek mondják az udvari körök intimusai.

A gróf térdre borult s úgy csókolta a cár cipőjét — csak kegyelmezzen meg neki. Erre azután a cár állítólag ezt válaszolta:

— Ha holnapig agyonlővöd magad, megkegyelmezek neked...

A gróf azonban gyáva volt s inkább a szökést választotta. Három napon a hajózott, hogy kijuthasson az országból, de megcsípték a most a cár parancsából Szibéria felé utazik.

BUDAPESTI HIREK.

— **Eljegyzés.** Deutsch Gyula mosoni szeszgyáros Berta leányát eljegyezte A czéi Zsigmond budapesti vaskereskedő.

— **Baleset.** Stratku Pál napézámor az ójszaka a Pályi- és Mészáros-utak sarkán egy mérszeget gödörbe esett. — Súlyos sebével a Rokus-kórházba szállították.

— **A hőség.** A meteorológiai intézet jelentése szerint az egész országban a tegnapi napon nagy hőség uralkodott. Budapesten tegnap délelőtt 20. 90 Celsius meleg volt, a mi szeptemberben évtizedek óta nem fordult elő. Egyelőre tartós szárazságra van kilátás.

— **Egy hőszó hír.** Ma reggel az a hír volt elterjedve a fővárosban, hogy összekötő vasúti hid közelében egy csónak felborult és hogy több ember vízbe fullt. Tudósítónk utána járt a dolognak és a következőket jelentette: A hírről: Az este az összekötő-hid mellett a Dunán tényleg találtak egy csónakot, amely felborulva úszott a vizen. A vizsgálat megindult és ekkor kiderült, hogy a csónakot a Lágymányos mellett a csavargók felborították dobta vizbe. Így tehát senki sem fullt a vízbe.

— **Baleset az eskü-téri hidon.** Ma délelőtt az eskü-téri hídról Mikolcs János előmunkás valamiképpen a Dunába esett. A hid közepe alatt való csónakban lévő emberek nyomban utána eveztek s szerencsésen kiementették. Az illetőt had

nagy-utca 70. számú lakására szállították.

— **A Duna apadása.** A Duna az összes mellékfolyókkal egyetemben meg egyre, s nagy mértékben apad. A folyam-mérnöki hivatalhoz ma érkezett jelentések szerint a Duna a fővárosnál 20 foknyi meleg mellett a víz ismét 10 centimétert esett, s mai magassága 184 centiméter.

— **Magyar ügyvéti tanács.** Budapest, Váci-körút 31. sz. biztosítókör-ügyvéti társulat portálékban, ügyvéteket egész építményeknél, a legolcsóbb díjak és a legpontosabb leltár-mitálás mellett. Több évről szóló biztosításnál tetemes kedvezmények. Elvállal szállítási biztosításokat is. Ugyes ügy-nökök kerestek.

— **Központi szűnyegtelep** Budapest, IV., Múzeum-körút 39. lapunk mai számában közölt hirdetését olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

HIREK MINDENFELŐL.

— **Sikkasztó közjegyzői írnok.** Goldsmied Jenő bánffihunyadi közjegyzői írnok többrendbeli sikkasztást és okirat-hamisítást követett el, mely miatt letartóztatták. Goldschmied az Erd. Jelzálog hitelbanknak és a Kolozsvári Népbanknak ügynöke és közvetítője volt. E minőségében hamis iratokkal és váltókkal többrendbeli összeget csalt ki. Mint írják, egyedül a Jelzálog bankot 20 ezer koronával károsította meg. Most végre rajta vesztett s letartóztatták s a vizsgálat a legsúlyosabb körben indult meg, hogy manipulációt kiderítsék. Goldschmied rosvott multu egyen. Sikkasztást és lopást előzőleg már Szamossujvárt és Nagy-Enyedén el volt zárva. Bánffihunyadon regóta feltűnt pazar költségek, mely egy közjegyzői segéd (mert annak adta ki magát az írnok ur) jövedelmével sehogy sem állt arányban. Hogy ezt elleplezzék, leguóbb vendégei is kérték. Goldschmied Jenő 36—40 év közötti férfi. Izraelita vallásu, nemrégiben nősült meg.

— **Öngyilkos önkéntes.** Linzből távozoztak lapunknak: A badgyakorlatos alatt tegnap egy 14. gy. lövegredőjei magyar szülő-társ önkéntes egyenlőtte magát. A fiatalember a büntetésről való féltelmében lett öngyilkossá.

— **Megrohant takarékpénztár.** Walaschisch-Meseritzből távozoztak lapunknak: Az utóbbi napokban híradások terjedtek el az itteni takarékpénztár vagyoni viszonyairól. E hírek következtében a betevők nagy része — jórészt kiskereskedők és iparosok — meghátráltak a takarékpénztárt, hogy visszavegyék pénzüket. Az általános izgatottságot még inkább fokozta a takarékpénztár igazgatójának, Vikoska dr. ügyvédnek hirtelen halála. Városszerte azt beszélik, hogy nem természetes halállal halt ki, hanem öngyilkos lett.

— **Öngyilkos katonatiszt.** Déváról jelentik, hogy ottan Lobi Ottó közőhad-seregbeli hadnagy agyonlőtte magát tegnap este. Öngyilkosságának oka az, hogy betegeskedett és ki akarták szuperálni ezért. A katonatiszt dúsgazdag kereskedő fia volt.

— **Új szövetség.** Csétei Herrok Péter és Weisz Fülöp ismert nagyvállalkozók Csacáh a kormány támogatásával új szövetséget létesítettek. Beletételei tőke 1,800,000 korona. A kormányval kötött subvencionális szerződés értelmében a vállalkozók kötelesek a gyár építését a jövő évben megkezdni és az 1905. év végén 50 szövetséges, 2200 orszós és 100 munkással a gyárüzemet megkezdni. Tíz év alatt a szövetségesek számát meg kell háromszorozni.

— **Fiumei kávé, tea és angol rum áruház** Budapest, Kosuth Lajos-utca 17. sz. 4. kgr. Mocca, Cuba és Aranyjáva keverék-kávé 6 frt 90 krért bérmentve és elárolva.

MIÉRT LEGJOBB KÁLMÁN FELE SZABADALMAZOTT SZEGEDI BIBOR PAPRIKA?

MERT NEM ERŐS REHERA FESZTETEL MEK EDDIG NEM TAPASZTALT FELSEBES UTÁN KAPNTO MINDEN JOBB FÜSZER CSEMEGE ÜZLET és DROGERIÁBAN

CSAK EREDETI CSOMAGOKAT TESSÉN ELFOGADNI

KÁLMÁN JÓZSEF
PAPRIKA-KIVITELE
SZEGED.

Szorgalmas nőknek.

Teljesen kiszortírozott legszükségesebb gyönyörű szép 100 drb. előnyomott kézimunkát 3 frtért, u. m.: 1 igen szép asztalfutó, 1 igen szép millieu, 8 gyönyörű tálcza-kendő, 1 igen szép garnitúra szekrényesek 4 darabból álló, 1 garnitúra konyhacsik 4 darabból álló, 1 garnitúra mosdókészlet-terítő, 7 drbból álló, 1 remek szép Pointias futó millieuvel és még 73 darab különféle előnyomott tárgy a legszebb és legújabb mintákkal. Az anyag finom damaszt és szatinnból való. Utánvétellel szállít

Előnyomda-intézet

Szombathely.

Szorgalmas ügynők.

kik sorsjegyeket részletfizetés mellett eladni akarnak

havonként 300—400 koronát

kereshetnek egy előrendő pénz-intézetnél. Ajánlatok ezimzendők

Postafiók 21. szám, Budapest, főponta.

Amerikai

fogműterem fogak, fog-szorok, szápadás nélkül. — Videkiek megvárhatják.

Különlegesség fogakban hang-szerítvők, asthma-betegek részére, kezeség mellett.

Schweiger Mátyás

Budapest, Nagymező-utca 18.

Dadogást

minden beszédhibát sikeresen gyógyít

SOLT LAJOS

gyógykezelése

V., Báthory-utca 20.

Felvétel naponta 12—1-ig, mely felvételt a szünetel tanfolyamra is érvényes.

REGÉNY.

Borzalmas éjszakák.

— Regény, átdolgozta: I. K. —
— Rendelkezésre állók.
— Kétségtelen, hogy nem egészen tiszta multu egyéniségről van szó. Könnyelmű volt, mint a milyen a többi is mind és mellesleg egy keveset regényes hajlamu. Tiszta levegő és tisztességes élet-feltételek után vágyakozott. Hozzá segitettem és mondhatom, hogy bizonyos udvariassággal bántam vele, melyet ő tiszteltnek, becsülésnek tartott. Mint a legtöbb elajta leány, a kik magukat és az életet nem a legjózanabb szempontból tekintik, egészen zavarodott volt.

Az ezredes megcsóválta a fejét.
— De jól jellemzi kedvesem, olyan jól, hogy az embernek azt kell hinni, hogy e téren kulturhistóriai tanulmányokat tett.

Swoyschin kissé elpirult és folytatta:

— Sajnálom. Hogy szórakoztassam, órákat adattam neki és könyvekkel láttam el. Valóságos sóvárgással olvasott. De ahelyett, hogy tanult volna, mindig regényesebb hajlamu és zavarodottabb lett.

— Ezt előre gondolhatta volna.

— A leghetlenebb kérdéseket intézte hozzám, például, hogy abban az esetben, ha multjával végleg szakított volna, lenne-e még joga egy tisztességes férőhoz menni nőül, vagy tisztességes családnál vállalatn-e nevelőnő állást? És hasonló kérdéseket, melyekre választ nem lehet adni, mert a civilizáció zsákutcáiban fejfel fálnak megünk tölük.

Borzasztóan sajnáltam a leányt és mert nem láttam magam előtt a kibontakozás útját és úgy kerültem a csávába, mint Pilátus a krédóba, visszavonultam és levél útján felbontottam a viszonyt.

Röviddel később anyám Anna anokanővéremmel Bécsbe jött s én megmutattam nekik a császárvárost.

Egy délután a Práterben voltunk és mert nyönyörű idő volt, gyalog sétáltunk. — Ekkor két csod latos alak jött velünk szemben, Lidia és barátja, mindketten a legalaposabbban kifestve, feltűnően, rikító, lehetetlen színekbe öltözve. Lidia mereven reám irányítja tekintetét, de én nem köszönök, ... készakarva tettem. Mit tehettem volna mást?

Estefelé bölgyeim elutaznak. Elkísérem őket a Semmeringre. Ott töltjük az éjszakát és a következő napot is. En másnap későn este érkezem haza és ott azzal a hírrel várnak, hogy Böckel Lidi és barátja előző éjszaka öngyilkossá lettek és arra kérnek, hogy sirjuk fellet mondjak el egy Miatyánkot. — Nekem hosszú, kuszált, zavaros tartalmu levelet írt, tele volt frázisokkal, de mégis összemarkolta a szívemet. Egyik tételre szó szerint emlékszem.

Ezt írta:

„Sokkal nagyobb úr tátong a között a mi vagyok és a között, ami szeretnék lenni, semhogy tovább is az athidalásra vesztegethetném céltalan életemet. Mindennek vége, ne vedd zokon haláloamat és ne tégy magadnak e miatt szemrehányásokat. Nem tehetsz róla, hiszen csak kötelességedet teljesitetted mindig, de én ki nem bírom tovább egy olyan világban, melyben a becsületes ember kötelessége a magam fajta leányt, úgy megsörtetni, mint ahogyan te sértettél meg engem...”

(Folyt köv.)

BAYER-féle
Magyarturistatapas
tyukszem, borkéreg és
börkeményedés ellen a
legjobb és leghatásosabb szer.
1 eredeti tekercs 80 fillér.
1 korona beküldése után
börmentve.

CONTRAUSSIN
Bőrös hátsó rész szennyeződését, rekedtséget,
börkeményedését, viszketését, bőrpírját, a pa-
lacskát 1 kor. 40 fillér, 2 korona beküldése
után bürmentve küldi az egyedül készítő:
Vöröskereszt Gyógyszerár
Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 84. szám.

'Kincsem'
vetőgépek példátlanul
elms szerkeze, játszi
könnyed járása és az anyag
bámulateltető kiválósága a
szakkörök csodálatában és
osztatlan elismerésében ró-
szesül! — Egyedül:
SZÜCS ÖDÖN-nél
Budapest, VI., Nagymező-u. 66.
Arjegyzéket ingyen küldök:
Borsajtokról, szecskavágókról,
morszolókról, vető-gépekről,
stb. stb.

Titkos betegségek
hugycsőfolyás, sebék, bujakór (síphilis) és
utókövetkezményei, vizelet és hólyagbántal-
mak, az önfertőzésből eredő hátgyulladás és
ideg-bajok, valamint korai férfúli gyenge-
ség, nőknél fehér folyás, méhbeteg stb. al-
apos, gyökerez, gyors gyógyítására foglalkozni
savar nála legmegelőzhetőbb ajánlható orvosi
gyakorlat, 20 évi tapasztalat és lelkismeretes,
szigorúan tudományos alapú gyógymódjainak
fogva
Dr. GARAI ANTAL
v. os. és kir. osztály-őorvos
országos hírv. rendelő-intézet
BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 24.
Rendelés délután 10-4-ig és este 7-9-ig.
Videkliek levélileg nyerhetnek szak-
aszerű tanácsot, a gyógyszeredényekről szá-
mtalan halálra tanácsot.

Elő biztositó Intézet
KATONAI SZOLGÁLAT ESETÉRE
O. os. és kir. fennsége által felhatalmazott
szolgálati m. sz.
Budapest, IV. Váci-utca 34. I. e.
Fluggernekkel legelőnyösebb elállása a védő-
televízión, illetve nagykorúság idejére. — Ö-
cső díjazások. — Szabadidő szabályozások. —
Az önkéntesek a biztositóknak: a beosztott
lőfő erejével letetemes külön nyereségben ré-
szesülnek. Biztositási tőke 35 millió.
Biztositási alapok hat és félmillió.

Kovács Béla
kocsigyártó.
Készítve
1880-ban
4 lejtőre
1880-ban
Készítve
1880-ban
Raktáron tart különféle elegáns luxus
kocsikat, valamint mindenféle új és hasz-
nált kocsikat előnyös árak mellett. —
Minden a szakba árjaitok elfogad-
tatnak. — Képes árjegyzékek ingyen
és bürmentve küldetnek.
Budapest, V., Lipót-körut 4.
(Majarat a Mollán-utczában.)

Számtalan kitüntetés és elismerés: 1900. Páris „Grand Prix“.
WEGMANN-rendszerű malomépítő iroda
Jakab István mérnök
Budapest, II. ker., Horvát-utca 23.
Hengerszékgyár Zürichben.
Több mint 17.000 porcellán-hengerszék szállítottunk a világ minden tájára. Szállítottunk legújabb
szerszámokat, biztonságos garattal ellátott porcellán-hengerszék darabok és kombinált
hengerszékkel minden nagyságban. Világhírű porcellán-hengerszék darabok és darabok kiállításánál
melyek kiállításánál, egy ábrát a legújabb kézzel készített ábrák. Az egyetlen hengerszék,
melyek tisztításánál darabok is kifogástalan fehér és sötétkecses tiszta, tisztított és
nők, korpát meg van tisztítva. Hengerszék ki van ártva, tisztított nem kell; korpát a hengerben
a mőködő nagy igazi ki. Hengerszékkel követendő egyszerűsített átható orvosi eljárás
gyakorlatilag bemutatjuk Budapest, II. ker., Horvát-ut. 23. az alatti felállított mintaműködőben,
bel az érdeklődők ingyen utmutatást nyernek, a magukkal hozott darabok is orvosi próbát
végezhetnek.
Terveket és költségvetéseket anélkül, új berendezéseket és átalakításokat
Árllapok ingyen.

Központi szőnyegtelep vezet!!
IV., Múzeum-körut 39.
(osakia) a Múzeum-kerttől szombon
Egy összerakható vasúgy,
3-résű matraccz, egy flanel-
takaró, egy smyrna-utánzat
egy elő és 5 méter előszoba-
fülőszőnyeg, összesen 9 ft.
Sodronyágy matracczal ... 10.50 ft.
Vaskerítés sodrony-betét ... 5.25 ft.
fakertű sodrony-betét, ... 3.— ft.
Dus választék szőnye-
gek, szővet- és csipke-
függönyök, pokróczok,
utazó takarók és bőrök,
valamint selyem- és bár-
sony díszfaj-párnákban.
Saját műhelyemben szolidan készített
paplan és matracczok dus választéka
Nagy előny vidéki vevőknek!
100 ftos vásárlással egyos fogatam,
200 ftos vásárlással kétfős fogatam
gyumukerékűm áll egész nap a vevő
rendelkezésre.

Legjobb alkalom
a Budapestre ránduló t. közönségnek
személyesen meggyőződni a jó hírnév-
nek örvendő
RECORD
műintézet bámulatos olesó és jó
életnagyságu arczképeiről, melyek-
kel feltűnést keltő sikereket ér el még
a külföldön is!
Életnagyságu nagyítás 3 kor.
Bármely rossz fénykép után is.
11 Árak minden méretre: nével!!
Életnagyságu Pastell-festmény (eredeti
színekben) papírkérrtel 6 korona.
Életnagyságu olajfestmény 10 korona.
Videkl megrendelések utánvételre. Min-
den kép után 1 korona csomagolási díj
számítatik.
Elsőrendű szolid fénykép-
fevételek is eszközöltek
nek a külön e célra fényesen berende-
zett, a mai kor igényeinek megfelelő
fényképezési osztályban.
Műterem:
VII., Budapest, Rotteabiller-u. 46.

Ön
kétségbe esik,
mert gyermeke folyton sir. Ön már
mindenféle házi szert alkalmazott.
Orvosa már nem tud tanácsot adni!
Ezen állapotot a pelenka okozza,
mert nem elég puha, a varrások
sértik a gyermeket. A számos gyer-
mekorvos és szülész által ajánlott
hygienikus pelenka alkalma-
rára mellett azonban a gyermek
mindenkor jól fogja magát érezni. Ezkben
sem varrás, sem szegély nincsen, megak-
dályozza a gyermek sebesülését, nem kell
sem mangorolni, sem feltérteni és nem
drágábbak mint a többiek. Egy tucat ára
10 korona. Megrendelések a főszerkesztési
helyre intézendők:
M. FEITH, Wien,
VI., Mariahilfstrasse 30.

Uj gyógyvíz!
Uj ádító víz, a hort nem felel!
„SZÉKELYFORRÁS“
Magas líbion-tartalom terméskész szénásva-
nyvíz, a székelv föld minőség. A kontinen-
tis szénásva-nyvíz, mely kiváló orvossága a
vese- és hólyagbajoknak és köszvénynek, valamint a
kiváló és leghatásosabb kúrát bántalmat.
Kiváló forrás: **KÖRÖSUTY L. és társai**
udvari szállónál, Budapest, Erzsébet-ter 8. sz.
A gyomeregést rögtön megszünteti.
Kapható minden nagyobb élelmiszerboltban és
vendéglőben.

Fontos! Férfiaknak! Nőknek!
hogy **Katechu-Injeccióm** az egyetlen
biztos szer húgycső és fehér-folyás ellen. Egy
üveg uraknak 2 korona; nőknek 2 kor. 10 fillér
csak Gyarmati-féle Katechu-Injecciót kérjünk!
Főraktár:
Városi gyógyszerár a „Szent-Háromság“-hoz
Baja, Fő-utca 394.
Budapesti források: Török József gyógy-
tárban, Király-utca és Andrássy-ut.

Karcsuság
és egyáltalán tartós egészség előidézésére tessék hasz-
nálni a növényekből készített valódi keleti
tündér-cseppeket.
Nincs erős test, nincs erős csipő, hanem fiatalos
nyúlóság, testettség alak, graciózus formájú test,
az életmód változtatása nélkül. Teljesen veszély-
mentes szeszítőkúra. Kellemes, egyszerű hasz-
nálati mód. Nem diétetika. Nem gyógyszer. Ter-
vezetes növénykivonat, jótékony, hogy az egész-
ségre nincs káros hatással. Természetes szesz hatás.
Csak elismerő nyilatkozatok. — Ezen orvosi ki-
választástól jónak talált cseppek nyúlósághá-
tossá a testet, és az egész-ségre nincs
káros hatásuk, hanem direkt az emésztésre és
a szeszével sejtjeire hatnak, az arcvonásokat ifjítják és a testet ruganyossá és erőssé teszik.
Használat előtt.
Kimaradhatatlan hatás nőnél, férfinél és gyermeknél.
Egy nagy üveg ára (sokáig eltar) 5 korona, 3 üveg 12 korona, 6 üveg 20
korona. Szétküldés titoktartással utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése
esetén. Megrendelések intézendők:
RETROVICS MIKLÓS-hoz,
Budapest, IV., Bécsi-utca 2.

„Én kopasz voltam!“
Néhány évvel ezelőtti kopas-
ságról beszélek. Akkor volt. Áltam
és Japánban kopasz voltam.
Korábban hajam száraz volt,
vörös volt. Már-már meg-
száraztam abban a tudásban,
hogy kopasz maradok, a midán
egy svájci utazásom alkalmával
Köpenhágán, I. urral, hírneves ve-
gyésznél és hajgyógyásztnál szor-
kosítással megismertem, a ki
benediktus közben egyszer csak
egy kérdést intélt hozzám,
hogy nem-e óhajtottam én haj-
szál.
Természetes, hogy feleltem
szóval, hogy nagyon is óhaj-
tottam hajam. Ezek után el-
mondta, hogy egész életem át vegyi dolgokkal
foglalkoztam és különösen sok időt szenteltem a
haj betegségeinek. Alkalmamnak igazolása cél-
jából átvittem „SAMSON“ készítményt.
Csak rövid időig használtam azt a készítményt.
Három hét múlva hajam nőni kezdett és 40
nap mulva koponyámat már haj borította.
Egy részét a készítménynek oda adtam két
ismerősemnek, a két közül az egyiknek a haja
teljesen kihullt. Mindeket össze az eredmény
szinte meglepő volt. Anóta fog-
lakozom ennek a „SAMSON“
készítménynek az eladásával, melyet
kivételesen a feltalálótól kapok.
Abban a helyzetben vagyok
hogy erőszakkal tudnék felsorolni
személyes, mindkét nemben!
a kiknek a kezebe csúszás mő-
den használt. Nem valami titkos
szor. Nincs a szemek csillag-
csimkéje. Eltekintve, hogy a fej-
bőrt óriási mértékben táplálja,
elnyel, hogy növekedjen a haj és
az egészben tartja. Jótékony
legy a kezebe csúszásban
nincs veszélyes anyag.
Hogy ennek a szernek a va-
ladásáról mindenki meggyőző-
dést szerezhesen, békénem kül-
dök kiráratra próbádatot és ha tapasztalja
az illető, hogy haja nőni kezd, rendezzen egy
munkát adagot 6 koronájával egy dobozzal, 12
koronájával 2 dobozzal, 20 koronáért 3 do-
bozzal.
Cím:
Generaldepositeur für Oesterreich-
Ungarn
D. SCHÖN
Wien, Gumpendorferstrasse 35.
Elsérlet ingyen
Elsérlet ingyen
Minden olvasó, a ki címét beküldi és 20 fillér bélyeggel mellékel postáért, kap tőlem egy adagot
ebből a szárból ingyen.

Az életben soha többé!
500 drb értékes tárgy 500
csak 3 kor. 60 fillér. 500
Egy remek, pontosan járó óra két évi
jótállás mellett, szép láncszal. Egy eleg.
selyem uri nyakkendő 1 hozzávaló szép
tűvel, 1 pár elegáns valódi ezüst fülbe-
való, 1 valódi ezüst gyűrű tőzarányozás,
tűrkiszkövel, uraknak vagy hölgyeknek,
1 divatos szivarszopóka borostyán-kövel, 1
finom zsebkész két pengével, 1 legfinomabb
bőr pénzszény, 1 teljes készlet kőrelő és
ingomb 3 százalék aranyból, 1 elegáns
női broche (párisi újdonság), 1 praktikus
zseb-írószer 3 dróbból, 1 zseb tolltűs tűkő-
tokban, 1 józagu pipero-zsappan, 1 hasz-
nos zsebkönyv, 1 számoló gép, mely a
legnehezebb számadásokat egy pillanat alatt
elvégezi, 20 drb levelező tárgy és még
375 különböző a háztartásban hasznos
tárgy ingyen. Mind együttréve az órával
együtt, mely egymagában megéri ezen ösz-
szegyet csak 3 kor. 60 fillér. Szétküldés
utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése
mellett.
Schw. Uhren-Export F. Windisch
Krakau Nr. 8.
Nem tetsző tárgyakért a pénz visszatér.

A reformpárt. *)

Volt egy idő, midőn azt mertük reményleni, hogy Nagykanizsa új éra előtt áll.

A reformpárt megbuktatta a régi, maradékosztályos rendszert, mely semmit se tett, semmivel se törődött, hagyott mindent úgy, amint volt.

Az a rendszer nem épített: kaszánya, gymnasium, rendőrtanya, leány polgári iskola, vágóhid — vártak míg jő egy jobb idő, amely őket a semmiségből életre hozza.

A reformpárt tett is valamit — megbuktatta a régi rossz rendszert s helyébe tette az „előre való” menést, ámde van-e a reformpártnak más érdeme, mint ez?

Ezek már mind kivitekre vártak s a conversio megengedte, hogy megvalósuljanak.

De ez is minden!

És ha hozzávesszük még a Batthányi-féle szerencsés vételt, azt mondjuk, hogy a reformpárt összes működését felsoroltuk.

Hol áll azonban mind e dolog, e város, ennek egészség-, rendőri-, kulturügyi?

Összehasonlítva más városokkal a dunántúlon, nem Győrrel, Sopronnal, hanem csak Szombathelylyel.

„Itt a belső város terei és az elágazó utcák, összesen 16 kocsit aszfaltburkolattal van ellátva.”

Kisfaludi-utca, Kereszt-utca, Rákóczy-utca stb. mit szólnak ti ehhez?

„A csatornázást az országos közegészségügyi mérnöki hivatal tervei szerint megépítették betonból.”

Mit szólnak ehhez Petőfi-, Mihály-, Kereszt-, Magyar-, Teleki stb. utcák?

Közzetudjuk e cikket, mert az író intenciója jó, csak az irány helytelen. Semmi esetre sem értünk egyet e cikk tartalmával, azért nézetünket legközelebbi számunkban kifejtjük.

Mit szó! a reformpárt?

„Vízvezetéke van a legtisztább forrásvízzel.” No nekünk annyi vizünk sincs, mennyi a tűzoltásra kell.

Kutakat kérünk, nem kell árva-ház, szegényház, dologház, nem kell színház, új gymnasium se kell, szivarkagyár se kell, csak 6 kutat kérünk; a sétátérre, az Ötvös-térre egy víztornyot, hogy öntözze a várost s hogy a Csengeri-utca porában meg ne fulladjon az ember! És ha tűz támad, ne mondassa a tűzoltó: hol a kut, hol a víz?

Mi nem bolygatjuk Kiskánizsa és Nagykanizsa jó viszonyát, nem bolygatjuk a város belső házi ügyeit, felemeljük még a rendőrök számát is, fizetését is, sőt megszavazzuk a községi pótlék felemelését is, de az elemi szükséglet elégitse ki a város, mert az még se járja, hogy míg más városok a magasabb létfeltételeknél tartanak, mi még kutakat, utakat, járdákat se birunk felmutatni.

Csak hátra ne!

(B.)

Hirek.

Német császár városunkon keresztül utazik.

Mint megbízható forrásból értesülünk, Vilmos német császár vasárnap, folyó hó 13-án fog a helybeli vasúti állomáson keresztül utazni. A német császár Frigyes főherceg belyei uradalmára megy vadászatra, mely vadászterület 9000 holdat foglal magában.

Kinevezés.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Trebiczy József okleveles tanítót a szent-liszló-i állami elemi iskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Értesítés.

Mayersberg Frida pápai okl. táncitanítónő, kit itteni működéséről

Jerencz József
KESERŐVIZ
KAPHATÓ MINDENÜTT

már előnyösen ismerünk, arról értesít, hogy október hó folyamán Nagykanizsán táncanfolyamot nyit.

Személyi hír.

Székely Nándor v. mérnökhelyettes a mai nappal kezdte meg 2 heti szabadságidejét.

Hardi Gyula gyámi ellenőr meggyógyulván, a v. gyámpénztári teendőket ismét átvette.

Áthelyezés.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Nagy Paula tanítónőt a gárdonyi-állami iskolához helyezte át.

Színészet.

Hétfőn Verő György szép darabja: „A bajusz” került színre. A szereplők mind kitétek magukért, a darab szépségét kellőleg juttatták érvényre.

Az est hősei Sárosy, Nagy Dezső, Almásy és Latabár.

Sárosy az ifjú grófnő szerepét teljesen kiaknáta. Érzelmű táncá lelkessített.

Keleti Juliska ez este jobb volt a szokottnál.

Almásy a büszke magyar gentry szerepében kabinet alakítást nyújtott.

Latabár az osztrák gentryt mutatta be ügyesen. A III. felvonás csárdás jeleneténél elemében volt.

Benedekné a törölmetszett magyar leányt, mint az elfinomodott „uri” kisasszonyt sok kellemmel játszotta.

Az est sikerét nagyon növelte Nagy Dezső, a ki János huszár szerepében a legtökéletesebbet nyújtotta.

A darab sok csinnal volt kiállítva.

A színlaposztó panasza.

Csontó Lajos színlaposztó tegnap azon panaszt tette a rendőrségnek, hogy Simon Pál 17 éves helybeli fiú, kit a színlap osztásnál alkalmazott, egy sapka és egy plédszj ellopása után megszökött.

Lopások.

Novák Ilona felsőhideghegyi csavargónő, Vizinger István drávavásárhelyi lakostól 1 drb. zsebórát lopott el. — Novák Ignác ráckanizsai lakos, Poszodi Ferenc végfalvi lakos ligetfalvi malmából egy zsák búzát lopott.

Lövöldöző bojtár.

Hóbor György zrinylalvi gulyásbojtár és Nemecz József zrinylalvi

polgár beszélgetés közben erősebben összeszólalkoztak, mikor is a bojtár fölfortyanásában a zsebéből kivett pisztolylyal Nemeczre lőtt. Szerencsére a golyó csak csekély sérülést okozott. A lövöldöző bojtárt a drávahídi csendőr különítmény feljelentette a bíróságnál.

Állandó gazdasági tudósító.

A földmivelésügyi m. kir. miniszter Alstaedter Zsigmond nagykanizsai lakost, a nagykanizsai járásra nézve állandó gazdasági tudósítót tiszttel bizta meg.

Laskay-ügy.

Említettük, hogy gyermekei meggyilkolása miatt életfogytig tartó fegyházra ítélt Laskay Tivadar perújításért folyamodott, újabb kilehelés tanut nevezett meg, kik tanuszkodhatnék ártatlansága mellett. A névtelen levél írásával pedig Ellinger Richárd mezőberényi gazdaszt vádolta. A pécsi kir. tábla végzése alapján Véber Károly vizsgálóbíró az összes megnevezett tanukat már kihallgatta. Ellinger Richárd esküt tett arra, hogy a névtelen feljelentést nem ő írta. A többi tanuk szintén jelentéktelen dolgokat vallottak, csak azt mondták el, amit a lefolyt főtárgyalás során már hallottunk. Így tehát Laskay ama reménye, hogy nevezett tanuk ártatlansága mellett bizonyítanak, nem teljesült. Sőt az ügy állásából csak azt lehet sejteni, hogy Laskayt perújításával el fogják utasítani és ő továbbra is llava fegyházában raboskodik, mint gyermekei gyilkosa.

Sértésvész megszűnt.

A város területén fellépett sértésvész megszűnt, a hatóság a fertőlenítést elrendelte és ennek befejezése után a zárlat valószínűl még e hét folyamán fog feloldatni.

Az új kiskánizsai út.

A kereskedelemügyi miniszter a pécs-varazsdi állami uttest Nagy- és Kiskánizsa közötti utszakaszán készült új út átvételének határidejéül folyó hó 9-ik napjának délelőtti 10 óráját a helyszínen kitűzte. Az átvételhez a városi hatóság részéről Lengyel Lajos v. főjegyző h. polgármester, dr. Bentzik v. t. ügyész és Király Sándor v. mérnök küldettek ki. Az új út a közforgalomnak folyó hó 10-én, csütörtökön fog átadatni.

A mellékletért felelős: Fűredl János.

Tulfizetés kizárva. Szülők figyelmébe! Tulfizetés kizárva.

Iskola-ruha Gyermek-télikabát Gyermek-ulster

3 forinttól kezdve feljebb.

5 forinttól kezdve feljebb.

4 frt 50 krtól kezdve feljebb.

Férfi-öltöny, nadrág, felöltő, ulster, télikabát, szalon-öltöny, bunda-kabát és mindennemű ruházat, nagyjából saját készítmény, jó minőségben és nagy választékban a legjutányosabban kapható

KAUFMANN MÓR férfi- és gyermek-ruha raktárában

(Városházpalota.)

NAGYKANIZSÁN.

(Városházpalota.)

Mindenki tudja,

hogy a **BALATON-féle** nulla liszt a legjobb; kenyérlisztje a legkiadósabb, hogy **kávéjából** főzik a legkitűnőbb zamatot, és hogy **szilva-lekvárja** a legédesebb. Szóval a

Balaton Testvérek fűszerárui a legjobbak,

készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. Ott kaphatók egyedül a híres erfurti **kerti-magvak.**

15 évig adómentes

ujjonnan épült ház 4 lakással és mellék helyiséggel Rákócy-utca 18. sz. jutányos áron eladó.

Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál.

Házeladás.

Kinizsy-utca 40. sz. a. ház **jutányos áron eladó.**

Bővebb felvilágosítás ugyanott, özv. Csillag Endrénéknél.

HIRDETÉSEK

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Vendéglő bérbeadás.

Magyar-utca és a vágóhidra vezető ut sarkán egy kiválóan alkalmas és nagyforgalmat biztosító

vendéglő helyiség

2 vendégszobával, hozzátartozó lakással, pinczével, és mellékszükségletekkel előnyös feltételek mellett azonnal bérbeadó.

Bővebb felvilágosítás ugyanott a háztulajdonosnál nyerhető.

Méhészgazdák figyelmébe!

Az őszi mézszedés beköszöntött évadja alkalmából értesítjük az igen tisztelt méhészgazdákat, hogy a termelt

MÉZET

bármily nagy mennyiségben **legjobban eladhatják**

Rothschild Samu méznagykereskedőnél

NAGYKANIZSÁN, Magyar-utca 19. sz.

Kizárólag pesti hengermalmi liszt eladás.

AKI szolid és olcsó árért akar jó fűszer, liszt- és festék árukat beszerezni, keresse fel

SCHLESINGER IZIDOR

vegyeskereskedését

NAGYKANIZSA Eötvös-tér 2. sz.

Mária-telepi csemege-szőlő elárusítás jutányos napi árban.

Pontos kiszolgálás verseny árak.

1 kg. törlőcsokoládé 2 kor. 20 fill.

Krausz és Farkas

Könyvnyomda ✕ Papir-, író- és rajzszerkereskedés ✕ Könyvkötészet

Telefon 117.

NAGYKANIZSA

Várospalota.

Van szerencsénk a tisztelt szülőket és tanuló ifjúságot értesíteni, hogy több új géppel felszerelt és kibővített

KÖNYVKÖTÉSZETÜNKBEN

a jelen tanévben is mindennemű **iskolakönyvek** jól, olcsón és legrövidebb idő alatt bekötetnek.

PAPIRKERESKEDÉSÜNKBEN

pontos kiszolgálás és legolcsóbb árak mellett szerezhetők be az összes

iskolai cikkek

és az egyes iskolákban forma és minőség tekintetében helyben hagyott

iskolai füzetek.

Szép és olcsó névjegyek. Közönséges és diszlevélpapírok.

Körző (czirkli)

Háromszög

Rajztábla sinnel

Festékek

Tus és tustányér

Tinta

Oldott mézga

Rajzszögek

Ecset

Írók és tollak

Radigummi

Írópapir

Rajzpapir

Levélpapir

Ragasztó papir

Íratóspapir stb.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben: Százhoz hordva egy hóra 60 fillér.
Videki: postai küldéssel egy hóra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedése.

Felelős szerkesztő:

ILLOVA HUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerződéses nyomdájában.

Nagy család a lóversenyeken. Minisztertanács. --- Riadalom Bécsben.

Utban Amerika felé.

A kivándorlási statisztika már eddig is megdöbbentő képet mutat. Ujabban Torontalmegyéből érkezik hír a tömeges kivándorlásról.

A vármegye mintegy hat községéből ugyanis egyszerre háromszáz ember készül Amerikába vándorolni.

A legtöbb kivándorló Perjámos, Pészka, Lovrin, Egres, Nagyósz, Sárafalva és Rác-Szent-Péter községekből való.

A szegény földmivesteket titokban a kivándorlási ügynökök vették rá az amerikai utra.

Eddig megállapodások szerint az összes kivándorló Temesvárott találkoznak, ahol vonatra ülnek.

A kivándorlást a legnagyobb titoktartás mellett készítetik elő az ügynökök. Jellemző, hogy sok utraindulónak egyenként nincs több pénze, mint 300—400 korona, ami az utiköltséget alig fedezi.

De azonkívül annak is ki vannak téve a kivándorlók, hogy még mielőtt amerikai földre lépnek visszaparancsolják őket, mert nem rendelkeznek azzal a minimális tőkével, amelyetől az Egyesült Államok a partraszállás engedélyét függővé tesz.

(I. H.) Így írja ezt egyik vidéki lapírónk.

Irhat ő és irhatunk mi valamennyien akármennyit, dühönghetünk, jajveszékelhetünk, siránkozhatunk szakadásig, hozhatunk kivándorlási törvényt akármilyet, az ügynökök működnek tovább és viszik ki a mi népünket.

Illetve ebben a mondatban két dolog van elhibázva, az egyik, hogy mi soha és semmiről sem hozunk olyan törvényt, a milyen nekünk tetszik, mert a törvényeket kifundálóknak tekintettel kell lenni az az ország érdekeire másik és — ez az éremnek a másik nézre kellemesebb oldala, hogy nagyrészt a nemzetiségek működnek el innen, főként a tótok, a svábok, az oláhok és innen van az, hogy mikor odaát a Lajta mellett kaján örömmel nézik, mint fogy nap-nap után a mi népünk, nem tudják azt, hogy ezzel tulajdonképpen a magyarság erősödik, mert fogy a belső ellenség.

Azokat az embereket ugyanis gaz írgatók felbőszítették, elkedvetlenítették a magyarság és a magyar haza ellenségeivé tették, úgy hogy most már nincsen szegényeknek maradásuk. Ráadásul teliszongya füleket a kivándorlási ügynök, ígért-fűt, aranyhegyeket s a szerencsétlenek eladnak mindent, hogy elmenjenek az ígért földjére.

És indulnak a romlásba, mennek vesztükbe. Teljesen ki van zárva, hogy ott künn boldoguljanak, sőt kilenczted részét be se engedi az ellenőrző biztos, ahová ezek a nyomorult, félrevezetett emberek mennek, az tehát a biztos pusztulás és mégis engedjük őket.

Mondom: nekünk talán előnyösebb, ha a nemzetiségek közül azok, a kik nem tudnak, nem is akarnak megférti velünk, mennek innen, de nekünk ezt a vándorlást a pusztulásba mégis meg kell akadályoznunk. Ez a föld egyaránt édes anyja minden itt született gyermeknek, testvérek vagyunk mindannyian, azért, ha az egyik izgága, komiszkodó, akaratos, pusztulni még sem engedheti a többi, megmentését meg kell legalább kísérni.

Azzal, ha a kivándorlási törvényt akármilyen szigorúan alkalmazzuk, célt nem fogunk érni, a kivándorlási hiénák aknamunkája zavartalanul folyik tovább, de minden áron, a lehetőleg legmesszebbmenő igyekezettel fel kell világosítani a népet, hogy vesztébe rohan.

Annál is inkább meg kell ezt tenni, mert hiszen úgy is visszajön a legtöbb. Mikor elindultak, adófizető polgárok voltak, mire visszajönnek, toloncuton érkező koldusnép lett belőlük.

Ezt az átalakulást meg kell akadályozni. Meg minden áron.

Ki a felelős?

A Párisi áruház égése alkalmából jogi szempontból fölőtte érdekes kérdést vetettek föl és a vitás ügyekben előreláthatólag majd csak a bíróságok dönthetnek jogerősen.

Most, a katasztrófa után, a polgármester szigorú utasítást adott az előjárónak, hogy a szakemberekkel együtt járják be a kerület üzlet és gyárhelyiségeit, tűzrendészeti szempontból vizsgáljanak meg mindent tővéről-hegyről és ha úgy találják, hogy egyik-másik építkezést módosítani, változtatni kell, intézkedjenek, hogy a háztulajdonos a szükséges változtatást sürgősen teljesítse.

Az előjárók természetesen igyekeztek megfelelni ennek az utasításnak, azonban előre nem számított akadályra találtak.

Valahányszor ugyanis a szemle után a háztulajdonost kötelezik a kisebb-nagyobb módosításra, ez kijelenti, hogy nagyon szívesen aláírta a rendelet-

Megölte a mostoha apját.

Bálint István póttartalekos tegnap délelőtt Nagyváradon találkozott mostohaapjával. Valami fölött összeveszték, mire

Bálint kirántotta szuronyát és úgy hasba szurta mostohaapját, hogy az rögtön meghalt.

nek, de csak azzal a feltétellel, ha a főváros előre rendelkezésére bocsátja nem csupán azt az összeget, amennyibe a munka kerül, hanem teljesen kártalanítja őt arra az időre, amíg az üzletet a munka végrehajtása végett, nem adhatja bérbe.

A háztulajdonosok tudniillik arra az álláspontra helyezkednek, hogy ők, mielőtt megkezdtek az építkezést, alávetették a tervrajzokat a hatóság bírálatának és csak az építési engedély megadása után építették föl a házat és pedig az előírás szerint.

Ha most, alig egy-két év után, ugyanazok a szakemberek a tűzkatasztrófa után, másként intézkednek, az ebből származó anyagi károkért nem a háztulajdonos, hanem a főváros felelős, mert ennek a közegnek jártak el felületesen, gondatlanul.

Vilmos császár Bécsben.

Vilmos német császár szeptember 18-án Mohácsról Bécsbe érkezik. A császárt, aki fél 10 órakor délelőtt érkezik, a király, a főhercegek és a hatóságok fojai fogadják.

A német császár bécsi tartózkodása idejére a következő programot állapították meg:

Szept. 18-án este 6 órakor diszebed a Hofburgban, azután az operaház előadása.

19-én délelőtt cserkészés a lainzi vadaskertben. Délután reggeli a német nagykövetségen.

20-án délelőtt a német császár istentiszteletet halgat az evangélikus templomban.

Délután családi reggeli Ottó főhercegnél és nejeinél. Este 6 órakor ebéd Schönbrunnban. Azután színházi előadás a schönbrunni kastély színházában. Előadják A gyújtó szikra című darabot Pail-lerontól és Az Operapróbát Lorezingről balletbetéttel.

Este 10 órakor a német császár udvari különvonaton elutazik a hincingi pályaudvarra, ahol nem lesz üdvözlés.

A német császár bécsi tartózkodása alkalmából Bécsbe jön Szögyény berlini osztrák magyar nagykövet és a budapesti német főkonzul.

A német császár mellé díszszolgálatra kirendelték: br. Albori hadtestparancsnok, gróf Montecuccoli altengernagy, a 34. gyalogezred és a 7. huszárezred parancsnokai, melyeknek a német császár tulajdonosa, Klepsóh őrnagy berlini katonai attasé és két százados.

Ezek az urak e hó 13-án Bócsujhelyig előbeveznek a német császárnak és ugyanott díszszázad is lesz felállítva és Oskall hadtestparancsnok fogadja a császárt.

Hírek a válságról.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 9.

Minisztertanács.

Reggel 10 órakor minisztertanács volt ma, melyen a kabinet valamennyi tagja részt vett. Természetes, hogy a minisztertanács a helyzettel foglalkozott, de nem szivárgott ki abszolút semmi, hogy határozat-e valamit, vagy ha igen, vajjon mit?

Kossuth Ferenc sürgönye.

Mint illetékes helyről értesülünk, Kossuth Ferenc tegnap este távirati értesítést küldött haza, hogy pénteken érkezik Budapestre.

Meg kell azonban jegyeznünk, hogy Kossuth ezt a sürgényt feladta, mielőtt a párt kiküldöttjével találkozott és mielőtt titkáriának tájékoztató értesítését megkapta volna.

A király és a hadgyakorlatok.

A Magyar Távirati Iroda jelenti a feladónak a galícia hadgyakorlatokon való részvételéről illető diszpozíciókat, amennyiben azok halasztó hatással volnának a miniszterválasz megadására, még nem tekintik végérvényesen megállapítottaknak. Nincs kizárva a program változtatása.

Apponyi és az indemnitás tárgyalása.

Többször azzal okolták Apponyi Albert grófot, ő tehet arról, ha a Ház a 14 órási ülés eredményeül nem folytathatta az indemnitás tárgyalását.

A M. E. erre vonatkozólag legilletékesebb helyről vett információ alapján írja:

A líres éjjeli ülés végén már éjfél után elfogadták azt az indítványt, hogy az indemnítást a következő ülés napirendjére tűzzék ki. A következő ülés előtt közlömdomásra jutott, hogy gróf Szápáry László intézte a megvesztegetési ügyeket. A megvesztegetési botrány ezzel oly közel jutott a kormányhoz, hogy általános felzúdulás lett, hogy a Ház nem támaszkodhat tovább, míg a megvesztegetés vizsgáló-bizottság munkáját be nem fejezi és az ügyet ki nem tisztázzák.

Ezek folytán indítványozta Apponyi közmegegyezéssel és magának a kormánynak hozzájárulásával, hogy az indemnítást ez ülés napirendjéről le kell venni és hogy a Ház önmagát elnapolja, míg a vizsgálóbizottság jelentését beterjeszti.

Barta Ödön képviselő pótlólag azt javasolta, hogy a Ház augusztus hó 10-én okvetlen tartson ülést, mert nem járja, hogy a Ház szünetel egy bizottság kényeskedései fölött, mely munkáját esetleg célzatosan kihuzhatja. Az indítványt elfogadták. Arról volt szó, hogy a legközelebbi ülés napirendjét állapítsák meg, akár augusztus 10-én, akár előbb lesz, aszerint, amint a bizottság jelentését beterjesztési képes lesz. Miután az egész Ház által elfogadott indítványnak, amelyet Barta Ödön javaslatára nem érintett, az volt az alapgondolata, hogy a képviselőház csak akkor kezdje meg rendszeres munkáját, ha a megvesztegetési ügyeket tisztázták, így logikusan a Ház napirendjére vonatkozó érdemleges határozatot hozni nem lehetett, azt nem is indítványozhatták, mielőtt a Ház a bizottsági jelentést meghallgatta és a felől határozott, különben a Háznak üléseit egyáltalán sem kellett volna megszakítania.

Ha biztos kilátás lett volna arra, hogy a bizottság jelentését a legközelebbi ülésen bejelentheti, akkor így hangzott volna a napirend: „Határozathozatal a bizottsági jelentés fölött”; miután azonban az augusztus 10-iki terminus által ez is bizonytalanabbá volt téve, csak így szövegezhették: „Határozathozatal a további eljárás fölött”. A megvesztegetési ügy elintézésén állapotában az indemnítást napirendre kiűzni, nagyrészt elmentmondás lett volna a Ház határozatához, mely szerint érdemleges tevékenységet csak a megvesztegetési ügy tisztázása után kezdheti folytatni.

Es a tényállás. Ehez járul, hogy az éjjeli ülés után való első ülésen a legvadabb botrányok egész sorozata volt várható; arra készültek, hogy a jegyzőkönyv hitelesítését megüjítsák a Szápáry-affér fölött viharos vitát rendezzenek. A Kormánypartból több kilépés is várható volt. Mindezt megakadályozták: a jegyzőkönyv hitelesítését s ezzel az indemnításra vonatkozó határozat jogerőre emelkedését elérték azzal a becsüleles szándékkal beadott indítvánnyal, hogy a megvesztegetési ügy tisztázásáig a Ház érdemleges tevékenységét függesztik fel.

Ha ehhez az indítvánnyal minden logika ellenére egy másikat is kapcsolnak, esetleg azt, hogy a megvesztegetési ügy tárgyalásán helyezése kiűzők napirendre az indemnítást, akkor ezzel az első határozat jóváhagyását támadják meg s ez minden ok nélkül a legvadabb jelenetekhez vezetett volna. Mert azok, akik az éjjeli ülés eredményének a meghírsítése miatt panaszkodnak, azt hiszik, hogy egy tárgy mindaddig napirenden állhat, míg azt le nem veszik arról. De éppen az ellenkezője áll; minden ülés napirendjét esetről-esetre előzetesen meg kell állapítani.

Az indemnitás tárgyalásáról szóló vita tehát minden nap megismétlődött volna s a július 29-ikén használt eszközökkel (zárt ülés, házszabályvita stb.) minden nap az ülést ki lehetett volna buzni az éjszakába, ami megis történt volna, ha azon a kérdéssel napon azt az indítványt teszik, hogy az indemnítást a legközelebbi, kizárólag a parlamenti bizottság jelentése tárgyalására kitűzött ülés napirendjére tűzzék ki.

A perszonál unió.

Bécs, szept. 9.

A Zett mai száma interviút közöl Luid János névű politikussal a perszonál unióról, összehasonlítva Svéd- és Norvégország viszonyát Ausztria és Magyarország kapcsolatával.

A király elutazása.

A király ma délután fél 4 órakor a nyugati pályaudvarról Bécsbe utazott.

A pályaudvaron a hivatalon kívül megjelentek Markus József főpolgármester és Rudnay László főkapitány.

A király ezekkel és Ludwig máv. elnökhívatással váltott néhány szót becsatlás előtt.

Pontban fél 4 órakor a vonat elindult Bécs felé.

A király visszajön.

Most már teljesen bizonyos, hogy a király Bécsből visszajön Budapestre, még pedig szombaton, 12-ikén jön vissza.

Ezerint a galíciai hadgyakorlatokra nem megy el.

Mi történt a minisztertanácsban?

A király nem enged, inkább lemond.

Egyik esti újság munkatársa beszélt egy miniszterrel és ettől a mai minisztertanácsról a következő igen érdekes információkat kapta:

Hederváry gróf miniszterelnöknek a legutóbbi kihallgatásokról szóló jelentése rendkívül depresszív hatást gyakorolt az egész miniszteri tanácskozásra.

A miniszterek megvitatták ebből a jelentésből, hogy ő felsége azon az állásponton van, hogy katonai követeleink dolgában nem lehet túl azon a határon, a melyet annak idején már Szólyi Kálmánnal a későbbi Khuen-Hederváry Károly gróf megállapított. Engedni nem fog, inkább lemond a trónról. Ő felségének ez igen komoly és végső elhatározása.

A miniszter ur, kivel munkatársunk beszélgetett, mindamellett azt hiszi, hogy a válságnak a kormányt illető részét sikerülni fog már néhány nap múlva megoldani, egy Wekerle-Apponyi-kabinet kinevezésével.

Enek a kormánynak lesz majd feladata a szabadelvű pártot a közösen megállapítandó katonai programnak úgy megnyerni, hogy a szabadelvű párt, mint harcra kész, akaraterős párt a maga programját a parlamentben keresztül vigye.

LEGUJABB.

Nagy riadalom Bécsben.

Bécs, szept. 9. Ma délelőtti város-serte riadós hírek jártak arról, hogy az északnyugati vasútvonalon katasztrófa történt, amely sok emberáldozatot követelt. A hír nagy izgatottságot keltett s mivel sehol sem tudtak bizonyoslat, hát száz meg száz sebesültől beszéltek. Deltájban végre a vasúti igazgatóság közölte, hogy csak vonatkielkés történt és senki sem sebesült meg.

Forradalom a Balkánon.

Szófia, szept. 9.

Török csapatok lemeszárolták Mokreni község lakosságát. A hír itt nagy izgatottságot kelt.

London, szept. 9.

Főhivatalosan jelenti, hogy Magyarország-Ausztria és Oroszország közösen fölszólítottak a bolgár kormányt, szakisson a bolgár bizottságokkal és figyelmeztették, hogy háboru esetén egyetlen európai hatalom segítségét sem várhatja.

Nagy család a lóversenyen.

— Leleplezett lóversenytársak. —

Budapest, szept. 9.

Azok, akik kiviszik a maguk pénzét és a másoké is a tursra, ismét egyszer meggyőződhetnek arról, hogy a legutóbbi merényletet követik el a saját zsebük, maguk, családjuk, meg a hitelezőik ellen.

Hogy mit és hogyan cselekszenek azok, kik megengedik a szerencsésjátéknak ezt a legsúlyosabb fajtaját, láthatjuk például a lóversenyeken, mint és hogyan járnak el, akik őrlik ezt a nápbolondítást és kizsákmányolást ebben a formában, arról már mondottunk véleményünk, ismétlésekbe most nem akarunk becsúszni.

Aljon itt maga a tudósítás és szövege helyettünk.

Tudósítónk írja:

Régi fogya erős volt a közönség gyűlése, hogy a lóversenyek eseményei nem tisztán a lovak képességeinek a következményei. Bár a Magyar Lovaragylet a versenyek tisztasága érdekében a lehetőségek iparkodott minden megtenni s megtiltotta a versenytársak alkalmazotainak a fogadást is, annyi lehetetlen megfélemlítés volt, olyan vértanuln végződtek egyes mezőnyök, hogy a közönség bizalma egyre fogyott.

A legújabb nyári meetingen aztán kifejezésre is jutott a gyanu, aki csak kissé jártas a lóverseny-eredmények statisztikájában, bizonyos volt abban, hogy bűnös kezek irányítják a lovak futását. Nyíltan beszéltek arról, hogy van egy titkos ring, amely összejátsszik az istállóikkal és a zsebkéssel a lovak győzelme bűnös manipulációk dolog.

Igy történt azután, hogy egyre-másra a legelhanyagoltabb lovak nyertek versenyeket, óriási kvótákat fizetve a fogadóknak. Perze, ez egyenesen kizsárolása volt a jóhiszemű közönségnek.

A gyanu beigazolódott. Már az elmúlt nyári versenyek utolsó napján a detektívek leplezték egy furcsa jelű bandát.

A lóverseny-térhez közel eső „Kincsem” című vendéglőben Demjén felügyelő, aki több detektívről várta a betoppant s egész sereg istállógyereket, lovaszt, tréneret talált ott. A díszes társaságban volt egy kómikus és egy főpincér is.

A vizsgálat során megállapították, hogy a banda egyenesen a közönség kifosztására utazik, kiosztja a szerepeket az összejátsszó lovaszfiúk és zsebkézők között, úgy hogy nem egy meglepetést lehetne ezeknek a rovására írni.

A vizsgálat eredményét éppen annak sikere érdekében titkolták eddig. Most azonban a rendőrség kiderítette a társaság egész szervezetét.

A rendőrség a következőket tartóztatta le:

Hujber János, a Planer-istálló lovasza.

Svadlanka József, Boeson Alfréd lovasza.

Zsirey József, a Milne-istálló lovasza.

Horák József, a Planer-istálló lovasza.

Hujber Miklós foglalkozás nélküli ezüstműves.

Varró István, Smart lovasza.

Kollár István helyi-istálló lovasza.

Jelinek Vince helyi-istálló lovasza, aki Dávid-istállóban tartja fel magát.

Ruska János foglalkozás nélküli lovasz.

Vaskovics Rezső vasesztérgalossegéd.

Fodor Miklós napszámos.

Kellő igazolás után elbocsátották: Böhler Ferenc gépész, Braun Ferenc, a Stefánia-kávéház főpincérét, Prizibika Ferenc nyugalmazott tréneret, Dévai Jenő, a Tátra kómikusát, Lajos Jánost, Dróher Lovászt, Nagy István 491. számú hordárt, Feigl Gáspár licentest és Bugyi Miklóst, Luczenbacher lovaszt.

A díszes kompánia, ugyátszik, már rég folytatta üzemeit, melyek szomorú világot vetnek a lóversenyek tisztára.

Szövetkezeti csalásra.

Budapest, szept. 9.

Veszedelemes szövetkezet az, amely a Nagydiófa-utca 14. szám alatt ültette fel tanyáját és amely a „Pesti és vidéki kölcsönző és segélyző szövetkezet” hangzatos címet vette föl.

A csendben körülbelül egy tucat ember toborzódott össze, részint mint vesérgazgató, igazgató, választmányi tag, írtár, könyvelő és részint mint ügynök.

A jeles közkereseti társaság névsora a következő: Márton Henrik, Brux Gábor, Earkas József, De la Mehning Orosz, Rosenberz Jakab, Turn S. muel, Radó Mihály, Szekeres Dezső, S. hware Lipót, Erommer Menyhért, Gyuraszin Zoltán, Sax Mátys és Brauer Gábor.

A szövetkezet a napilapokban hirdette, hogy olcsón, gyorsan és kezes nélkül ad kölcsönt ügynökségek útján. A szegény emberek, iparosok, hivatal-szolgák, postatisztek stb. tömegesen mentek léptre. Fölkeresték az ügynökségi irodát, ahol lát-fél ígérték és mindjárt közvetítési díj címén kicsaltak 4—5 koronát. Innen a szövetkezeti irodába utasították az áldozatokat, ahol megígérték, hogy a kért kölcsönt utalványozzák nekik, természetesen ez az ígért is pénzbe került. Az igazgató, vagy titkár né információért 4 koronát, a négy heti befizetést igazoló-könyvecskéért pedig 12 koronát szedtek. Pár nappal később azután értesítették a szerencsétlen embert, hogy az igazgatóság nem szavazta meg a kölcsönt.

Ilyen módon számtalan embert fosztottak ki, míg végre a becsapott károsultak az ügyészséghez fordultak igazságszolgáltatásért és az egész banda család vételege miatt vád alá került. A panaszosok névsora a következő:

Pulai János, László József, Strasser Simon, Baksa Sándor, Silgosi Imre, Molnár Vilmos, Peiter Géza, Kálmán László, Schréd István, Friedrich György, Kados Alajos, Terbizs Sándor, Kósza Antal, Klein József, Sas Ferenc, Borsódi Antal, Demninger Henrik, Elbogen Elek, Barbarik János, Bárány Jenő, Paulovics Károly, Bellinger Vincén, özvegy Lehotzky Bólané, Gargely Mihály, özvegy Káldi Antalné, Stern Jakabné, Fábíannó, Szőke Jánosné, Lovász Lajosné, Mesich Antal, Cseróp Géza, Konkoly István, Kormány Lajos, Egyeli Henrik, özvegy Nagy Ferencné és Wachter Anna.

Az ügyet ma tárgyalta Szilva Géza bíró, a közvédelmi dr. Murányi Elemér ügyész megbízott képviselte. A panaszosok közül többen nem jelentek meg, mire az ügyész kijelentette, hogy a vádat közérdekűből folytatja minden esetben, tehát még akkor is, ha a magánpanaszos a vádat elejti.

A bíróság ezután megkezdte a károsultak kihallgatását, akik sirva panaszkodtak el, hogy éppen akkor, amikor a legnagyobb nyomorban voltak, milyen lelkellenül fosztották ki őket a szövetkezet tagjai. Minthogy a nyomozás felületes, hiányos volt, a bíróság elnapolta a tárgyalást és a nyomozás kiegészítése végett az iratokat visszaküldte a rendőrségnek.

BUDAPESTI HIREK.

A Rákóczi-ünnep. A kibontott ünnepi zászló alá, mely alatt Budapest hazafias polgársága a tüneményesen nagy szabadsághoz, II. Rákóczi Ferenc kegyelme emlékének áldozni kíván, egyre sorokoznak társadalmunk vezető emberei. Így legutóbb gróf Apponyi Albert, Rákosi Jenő, Barabás Béla és Hock János hazafias szavak kíséretében fogadták el a rendezésében a kijelölt tisztegeket. Hock János utóbb a következő levelet intézte a rendező-bizottsághoz: „A Rákóczi-ünnepségen örömmel veszlek részt a megtisztelő választást kiteljesítésnek tekintem és szívesen elfogadom. Adja Isten, hogy a legönzetlenebb magyar szabadsághős feltámadása a magyar nemzet politikai ügyeire való hajnalhasadását jelenítse!”

A közmozgás-futók tanfolyama a budapesti m. kir. állami felső ipariskolában október 1-én nyílik meg s november közepéig tart. Ezen a tanfolyamon a közmozgás (lokomobil) káznos és a stabilitásnak szerkesztése és kezelése fog tanítani. Tanulókul felvételtnek a 18-ik életévüket betöltött, olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s ezek segédei, a fémek feldolgozásával foglalkozó gyárak munkásai, továbbá olyan napszámosok, kik már káznos mellett foglalkoztak. A jelentkezők erkölcsi bizonyítványt tartoznak előmutatni s a munkások — ha munkában vannak — a munkaadóktól kiállított munkabizonyítványt s ha nem állnak munkában, munkabizonyítványt tartoznak benyújtani. A tandíj 10 korona, amelyet a beiratkozás alkalmával kell befizetni. A beiratások szeptember 15-16-ig tartanak az intézetben (VII. Népsszínház-utca 8. sz.) vidékiek a tandíj befizetése mellett levélben is beiratkozhatnak.

Veszedelem az uszodában. Kínos két jelenet játszódott le hétfőn délután a Császárudó fürdőusodájában. Egy jól megtermett urfiember fürdőzés közben eszméletét elvesztette és alamerült. A fürdőtök még idejében észrevették és kiemelték, mire félóránál tovább tartó életvitel után rendbe jött. Alighogy a fürdőközönség ismét megtöltötte a medencét, az egyik fürdőző, Elischer János tengerész-hadapród látja, hogy a víz színe alatt ismét rángatózik valaki. Hirtelen a víz alá bukkant és erejének teljes megfeszítésével kihúzta a teljesen eszméletét veszített férfit és szerencsésen kihozta a partra vele. A fiatal életmentőt hatalmasan megajánlák.

Gőzsa Crème. Hölgyeink legkedvesebb és leghasználtabb arckréme; tőpelyenként 90 fillér. — Likör és rum készítésére mindenki egy kezelési könyvecskét kap ingyen és bérmentve, melyből bármely képes hideg uston, minden készlet nélkül még a legkisebb mennyiségben is az ország-szerte ismert arómáimmal előállítani. Kaphatók: W a t e r i c h A. Budapest, VII., Dohány-utca 5. sz. Alapítva 1869. Kétféle: 8 éremmel és számtalan elismerő oklevéllel.

Legyen teljes munkaszünet. Dacára a vasárnapi munkaszünetről szóló újabb rendelkezésnek, igen sok irodában vasárnap is dolgoznak, nagy kárára azoknak a kereskedőknek, kik a törvény köteles tiszteletben tartják. Ezt akarja a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete a kereskedelmi miniszterhez intézett kérvényével ellensúlyozni, aziránt folyamodva, hogy a vasárnapi levélk-hordást vagy teljesen szüntessék be, mint Belgiumban és Angliában — hol a levelek félétele és expedíálása is szünetel — vagy pedig a

első délutáni rakban való egyszeri kibocsátásra csökkentsék. A legújabb hazafias kereskedelmi testület már szintén hasonló kérelemmel fordult az osztrák postaforgatósághoz, az egész birodalomra kiterjedő a vasárnapi levélk-hordást beszünteltetve.

Batizál és házasságkötések gyári áron Spitzer és Fritz „a Vorarbergi himzés gyár” forrásában Ferenciek-ter 4. kaphatók.

Fiumei kávé, tea és angol rum áruház Budapest, Kossuth Lajos-utca 17. szállit 43. kgr. Mocca, Cuba és Aranyjára kóvork-kávé 6 tr 90 krért bérmenye és elvámolja.

HIREK MINDENFELŐL.

Hetven ház építtetett. Zsarnócáról jelentik: Zsarnócban a legutóbbi tűz 70 házat hamvasztott el. Az erdőhivatal és a kereskedelmi hitelintézet helyiségeit sikerült megmenteni, csak a tetőjük égett le. A gyújtogatás egy dragasszony volt, aki azért, mert libalopásért büntetést kapott, bosszúból felgyújtott egy házat, de állítólag többet is. A védelem nagyon nehéz volt, mert egyszerre öt helyről is terjedt a tűz, iszonyu lávanyit nyújtva messze a Garanyölggyé. A régi vár a magasból horzhasztóan hantla mindenfelé az ég őszköt, szikrát, mely a pap forró kővel együttesen végezte romboló munkáját. A zsarnócai tüzet megelőző napon a közeli Gyékés község tűzveszedelmét egy nyomorék ember okozta, akinek alvás közben az égő pipa kiesett a szájából. A szerencsétlen nyomorékot az elkeseredett károsultak a tűzbe akarták vetni, csak a csendőrség menthette meg a tuzhaláltól. Az első segítségét elemiszerekben a mindenkori megfosztott tűzkárosultak Selmebányáról kapták, ahol Vörös Ferenc tib jegyző az első hír hallatára elemiszert gyűjtött és azt el is köldötte nekik.

A tőzsdetörvény reformja. Mint Berlinből jelentik: A kereskedők emlékiratát nyújtottak be a szövetség-tanácsnak a törvény a tőzsdetörvény és a tőzsdetörvény reformját.

Elitelt szerkesztő. Egy berlini távirat jelenti: Oedenburgban egy évi fogságra ítélték az ottani „Residenzbot” című újság felelős szerkesztőjét, mert lapjában egy cikkben leleplezéseket közölt a kormányról. A szerkesztő nem akarta megnevezni a cikk szerzőjét s inkább önmaga állott érte törvényt. Na azonban az ügyességek sikerült kinyomoznia a cikk szerzőjét Riesch gimnáziumi tanár személyében, akit is is tartóztattak.

150 szocialdemokrata vád alatt. Prágából jelentik: Pilsenben a legutóbb tartott szocialdemokrata gyűlés miatt az összes vezetőköt letartóztatták és 150 szocialdemokratát vád alá helyeztek. Ugyancsak prágai távirat jelenti, hogy Brünnpben az általános választói jog mellett tartott szocialista népgyűlés után támadt véres összecsapások alkalmával ötvenen megsebesültek a szocialisták táborából s huszonhat rendőr is többé-kevésbé súlyos sebesülésekkel szenvedett. Egy munkás és egy rendőr a halállal vívódik.

Sírkövek. Mindazoknak, kiknek szomorú kötelességeik sírköveit állítani, vagy ilyen a temetőbe feljuttítani, vagy a feliratot újra aranyozni forduljanak bizalommal az V. k. Lipót-ter 2. számú sírköveléhez, Budapest, (a Margitid-ny) ahol ezen munkák a legszakszerűbben és leggyorsabban készíttetnek. **Videki megrendelések is a legpontosabban eszközöltetnek.** Teljes tisztelettel: Elshbaum M.

Központi szőnyegtelep Budapest, IV., Múzeum-körút 39. lapunk mai számában közölt hirdetését olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

Tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

Köttelet: Buza 1903. októbertől 7.45—
7.43 Rozs ápr. 6.51—6.50—Zab máj. —
Tengeriszept. 6.32—6.31. Repce aug.
10.60—

Budapesti értéktőzsde.

Előzőzárán köttelet: Osztrák hitelrészv. 641.50— Magyar hitelrészv. 712.00—
Leszámlító bank 413.— Jelzálogbank —
507.0 Rimamurányi vasút 455.—
Osztrák-magyar államvasút részvény 653.00
Déli vasút 61.— Német birodalmi márka 117.35. Villamos vasút 303.50. Budapest.
körúti vasút 602.—

Bécsi értéktőzsde.

Előzőzárán köttelet: Osztrák hitelintézet részvény 644.— Magyar hitelbank részv. 719.— Osztrák-magyar államvasút részv. 653.25. Union bank részvény 517.— Osztr. koronajáradék 100.29. Angol-osztrák bank 772.00 20 frankos arany 10.06. Déli vasút 77.50 4 százalékos magyar aranyjáradék 118.40 Magyar koronajáradék 98.95. Márka-bankjegy 117.33.

Szorgalmas ügynökök,

kik sorajegyeket részletfizetés mellett eladni akarnak

havonként 300—400 koronát

kereshetnek egy előrendű pénzintézetnél. Ajánlatok czimzendők

Postafiók 21. szám, Budapest,

főposta.

Hamburgi kávé-raktár

Magyarország legelőször kávé-üzlete. Különösen 2 kor.-tól 2 kor. 49 fillérig. Pórtól 2 kor. 30 fillértől 2 kor. 80 fillérig. Finom orosz tea 4 kor.-tól 6 koronáig. Hollandi cacao 4 kor. 00 fillér. Csokoládé 2 kor.

BUDAPEST,

IX. ker. Soroksári-utca 51. sz.

Rendkívül

kedvező alkalom!

Van szerencsém tisztelt vendümei tudatni, hogy üzletemet, melyet

„Fáth Gyula”

ezég alatt (a volt Hager és Fáth-féle üzlethelyisében) egyedül folytatom, a legdivatosabb és legújabb árukkal — legkényesebb igényeknek megfelelően — felszereltem és ez okból az összes Hager és Fáth-czeggel jelölt árukat mélyen leszállított áron a tisztelt vendümeink részére kedvezőre bocsátom, u. m.: cloth és löster iskolakönyveket, emphy és reform-szabásban; fürdőingeket, gallérokat, kényeseket, nyakkendőket, háló ingeket, divatos női és gyermekruhákat stb. stb.

Fáth Gyula

rövid- és szövettári kárpokló a volt Hager és Fáth-féle üzletben

Budapest, V., Bécsi-utca 10.

Videki rendelés a legnagyobb pontossággal eszközöltetnek.

REGÉNY.

Borzalmas éjszakák.

— Regény, átdolgozta: I. H. —

Hogy mennyire fájt ez nekem... Hiszen borzasztóan igaz volt. Természetesen azonnal kimentem a Ros-sauba, ahol lakott, hogy utolsó kívánságát teljesítsem.

Borzasztó levegő volt abban a kicsi szobában, amelyben feküdt. Ugy feküdt a hátán, kezei a mellén voltak összekulcsolva, arcának elégedetlen és vágyakozó kifejezése iszonyu hatással volt reám.

Huszonnégy órával ezelőtt követtem el az öngyilkosságot, a ravatal tele volt virágokkal, Bécsnek összes hisztériái virágokat, koszorúkat küldtek, illatuk kábító volt, különösen hatott reám...

Letérdeltem és elmondandóttam a Miatyámkot és mialatt imádkoztam, az az érzésem támadt, hogy valaki a hátam mögött a szobába lép. Hirtelen rosszul lettem, a szívem elszorult — a virágillatból valami iszonyu, utálatos, elremitő hatott felém.

Felemelkedtem és... a ravatal végében, a halott lábainál, magas, nyúlánk alak ült teljesen fekete köpenybe burkolva, fejét, arcát fekete kámsza fődte el.

Csak két óriási fekete szemet láttam, melyek sóvárogva csillogtak felém.

Megmeredtem, megmozdulni sem tudtam... A fekete alak felemelkedett és hozzám közeledett... Lebegett... mert úgy jött felém, hogy egyetlen mozdulatot sem tett... közelebb jött... mindig közelebb... vélem forgott a világ...

Mire magamhoz tértem, ágyamban feküdtem.

Eszméletlen állapotban találtak a ravatal mellett és hazahoztak. — A fekete alakot kérdeztem, de senki sem tudott felvilágosítást adni... senki sem látta.

Ki volt, mi volt, nem tudom. Később azzal bíztattam magam, hogy lehevílt képzelmem látatott velem álmképeket, rossz lelkiismeretem idézte elő.

De nekem rossz lelkiismeretem nem volt, nem cselekedhettem másként, mikor anyám és egy nőrokonom kíséretében sétálva, ezzel a szerencsétlen tereméssel találkoztam.

— Igaza van, helyében én is ugyanazt tettem volna! — mondotta az ezredes. — Az ön hibája nem is ez volt, nem itt követte el, hanem előbb, jóval előbb.

Ön ezt a leányt a bánásmóddal elkényeztette, félrevezette... Ha ismét találkozik egy ilyen hisztérikus leánnyal, inkább kezdettől fogva durva legyen és goromba, legalább végül nem kell majd könyörtelennek lennie...

Okuljon ebből és hagyja békén nyugodni a halottakat, nincsen semmi célja annak, ha minduntalan telbolygatjuk a sírokat.

(Folyt. köv.)

Világnyelvek

birdsa fokozza e műveltséget és elősegíti a carrierf

Egyedül sikeres módszer szerint tanít a

Modern Institute of Languages

(nyelviskola)

Teréz-körút 2. szám, I. emelet.

Intelligens tanerők az illető nemzetiségek szerint. PROSPEKTUSOK.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hozva egy hóra 60 fillér. . . .
Videkre postai küldéssel egy hóra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedés.

Felolós szerkesztő:

LOSVA HUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerződéses nyomdájában.

A bosnyák ádlátus lemondott. Betiltottak egy fővárosi színházat.

Urak és polgárok.

— A löverseny-panamához. —

Ments Isten, hogy azt állítsam: a tegnap nyilvánosságra került löverseny-panamában a „Magyar Lovaregylet” bűnrészes, cinkostárs. De hogy állítok ilyet! Még ha igaz lenne, sem tenném, mert a magyar zászlót leköpdöső horvátot futni engedik ugyan, de engem ezért az igazmondásért úgy becsúsnának, akár egy apagyilkost. De hát nem is igaz, a hazugság pedig nem kényerem, nem mondom tehát.

De azt sem mondom, hogy a Magyar lovaregyletnek, illetve azoknak az uraknak, kik ezt az együletet képezik, semmi része a dologban. Igenis van. Közvetlenül semmi, de közvetve sok. Azt cselekszik, amit az az ember, aki tudja, hogy olyan legény a szomszédja, ki családjával napok óta a legszükségesebbet is nélkülözte, két nap óta egyetlen falatot sem evett s kihoz az udvarra örízetlenül egy csomó élelmi szert. Hadd lopja el a szomszéd. És a szomszéd ellopja. A szomszéd ezzel tolvaj lett, de a gazda becsületes maradt.

Becsületes maradt azon törvények értelmében, melyeket eredetileg azon osztály csinált, melyhez az „urak” tartoznak.

De a mennyire a lovaregylet hibás, ugyan sőt kétannyit hibás az állam, a mely megengedi, hogy polgárt a törvényes adókon felül is megadóztassák, a mely módot ad a polgár kiszípolozására, kizsákmányolására.

A törvény tiltja a szerencsejátékot, de megengedi a totalizátort. Az utcasarki hordárt és a kávést becsúsják, ha makkoznak, a nagyuri klubokban járhatja mindenféle szerencsejáték, nem bántják se a kaszinó igazgatóságát, se a milliókba nasivásizó urakat, mert oda rendőr, se nyilvános, se titkos be nem teheti a lábát. Sőt megengedik az urak kedvéért a pórúpnak is a nyilvános szerencsejátékot a totalizátornál.

Azt mondják a lótenyésztés kedvéért. Ugyan hát ki ki el? Az istálló tulajdonosok ugyancsak mindegy, eljátsza-e Banda Kázmér fűszerességét és Blau Móni a családja filléreit a totalizátornál, nekik fő, hogy egymás között és a könyvfogadókkal játszassanak. Akinek van annyi pénze, hogy egy-két tízezer forintnak oda se néz, hátra jaja dobja ki úgy és ott, ahol és amint neki tetszik, de a szegény embert ne bántsák, a plebszel, melyet lenéznék, utálnak, ne üljének le egy játékasztal mellé. Ha kollektíven szaga nekik a polgárkibát, hát le-

gyen büdös a polgár pénze is, mert biz' isten, amint ilyen módon át-megy az nri zsebbe, büdös lesz, de nagyon büdös.

Aki olyan állat, hogy örömet talál az urak mulatságában, legyen az akár póló, akár korzó, Duna-ünnep vagy Szápáry László féle multság, azt belépti-díj mellett közelebb (nem egészen közel!) lehet engedni és a verejtéktől véres, szurkos munkáskéntől piszkos, az éhező család könnyeitől forró pénzt aztán lehet akármire még a Franciaországból kikergetett jóllakott kongregációk ide való gyámolítására is fordítani, hadd legyen még több, aki éléskodik ezen a buta népen, de együtt játszani ezzel a nyomorult néppel... az nemuri tempó, azt nem, kik megtenni. és nem kell módot adni a „kinesem”-beli bandáknak, hogy „irányithassák” az urak szerencsését és kifosztogassák a löversenyen fogadó polgárokat.

Ennek pedig csak egyetlen módja van: be kell szüntetni egészen a totalizátort. A lönevelés fejlesztésével törődjék a földművelésügyi miniszter, az urak pedig mulassanak maguk között. Így az sokkal neme-sebb és előkelőbb multság lesz, sportszámba is fog menni, de a míg a totalizátor áll, addig csak üzlet, még pedig, mint a példák bizonyítják, csunya üzlet.

Hosvai Hugó.

A pápa az „örökös rabság” ellen.

Velencéből közlik, hogy X. Piusnak egy intimusa velencei ismerőseinek azt írta, hogy a pápa változtatni akar a Vatikán politikáján, mert az örökös rabságot nem bírja el.

A martírurnak eddig a történelemben páratlanul álló jelenségét képviselte a pápák rabsága.

Egy gondolat miatt, amely a vatikáni politikát dominálta, egy elv miatt, amely a „non possumus” kifejezésben nyilvánult, a katolikus egyház legfőbb pástora, a szuverén uralkodó, akit az egész világ fejedelmek uralkodónak ismertek el, örökös fogságot szenvedett.

Egyházi és világi körökben egyformán felmerült az eszme, hogy ennek a rabságnak véget kell vetni, minthogy a jelenségét idők tulszárnyalták és sem politikai, sem gyakorlati haszna nincs. A „non possumus” álláspontja nem szerzi vissza az egyháznak a világi urakat. A történelem eseményei folytán a hatalmak napirendre tértek a pápa világi hatalma felett.

Uj szellem vonult be a Vatikán régi falai közé; uj felfogás kezd uralkodni az egyház konzervatív képviselői közt is.

A királyné emléke.

Öt éve annak, hogy átkozott kéz megölt a legnemesebb, a legjobb asszonyt, egy orgyilkos gaz átszurta a mindannyiunk iránt szeretettel telt szívet, öt éve annak, hogy Erzsébet királyasszony agyának, szívének ment föl az egek Urához.

A gyásznapot Budapesten is, Bécsben is megünnepelték. Bécsben természetesen nagyobb pompával mint Budapesten, mert fölünk a sors még azt is megtagadta, hogy szeretteink a haza földjében alhassák örök álmukat.

Erzsébet királyné halálának mai évfordulója alkalmából a királyné koporsóját már tegnap gyönyörűen földjéztették

virággal. A spanyol anyakirálynén kívül Lónyay Elemérné grófné és Bécs város közönsége tett le gyönyörű koszorút.

Pompás koszorú érkezett továbbá a gödöllői koronauradalomtól. Koszorút tett le a királyné unokája, Erzsébet kir. hercegné és férje, Windischgrätz Ottó herceg. Ferenczy Ida, a boldogult királyné egykori fölolvasonője ibolyabokréttát tette a koporsóra.

A király, mint tapunk más helyén olvasható, ma reggel nyolc órakor tette le a koszorút elhunyt hitestársa sírjára.

Ezt a megható jelenetet ábrázolja mai képünk.

Az olasz királyság nem zárkózik el az elől, hogy a vatikáni uj felfogásnak nem szabad útját állani. Már Leo pápa halálakor is, de az uj pápa trónraléptekor is az olasz király és kormánya kitjezést adott annak, hogy egy esetleges kibékülés elől nem zárkóznék el. Az első lépést tehát a világi hatalom tette meg.

Még most a régi bibornokok, a Vatikán kisebb hatalmasságai húzódnak a kibékülés gondolatától. De régre is a vatikáni politika változása mégis csak

magától a pápától függ. Már pedig ennek a pápának karaktere, egész egyénisége és hajlamai ellentmondanak a régi politikának.

És így lehet, hogy X. Pius pápa kedveltsége egy új érának lesz a megteremtője, vagy legalább is előmozdítója, amely korszaknak beláthatatlan, talán késő századokra kiható következményei lehetnek.

Erzsébet királyné emléke.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 9.

A mai szomorú emléknep a főváros közönsége a legnagyobb kegyelettel ünnepelte meg, azzal a gyász- és kegyelettel, melylyel legkedvesebb halottjainkat szoktuk megemlékezni.

A középületeken, színházakon gyászlobogók lengtek, sők magánház is fekete zászlót tűzött ki.

A hivatalos gyászszertartást a budavári Mátyás-templomban volt ma tíz órakor. A templom egészen be volt vonva fekete drapériákkal, a katedrális be volt vonva Erzsébet királyasszony, az uralkodóház s az állam címereivel s jelvényeivel.

A spanyol etikettnek megfelelően, a koporsón fekete nyitott legyező s pár nyitott keztyű feküdt. A rendet a templomban Anders kapitány vezetése alatt koronás díszőrök tartották fenn.

Ott voltak a templomban többek közt gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök, Wlassics, Láng, Kolosváry, Darányi miniszterek, gróf Apponyi Albert, a képviselőház elnöke, Latkóczy Imre és Tarkovitch államtitkárok; gróf Pejačević horvát bán, Szalay Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója, Székely Ferenc koronaorvos, Rudnay Béla főkapitány, Márkus József főpolgármester, dr. Heinrich Gusztáv, a tudományegyetem rektora, az idegen államok képviselői közül az olasz és angol főkonzulkok s a térbornoki kar Czibulka altábornagy vezetésével.

A gyászmisét Vaszary Kólos hercegprímás abban a ruhában szolgáltatta, mely a boldogult királyné millenárisi fekete díszruhájából készült. A hercegprímásnak fényes kísérettel kísérték ki.

A gyászszertartást dr. Nemes budavári apátkanonok rendezte. A kórus Vavrinetz Mór G-moll rekviemjét adta elő.

A gyászszertartás valamivel 12 óra előtt végződött.

Gyászszertartást tartottak ma az örökimádás templomában is, ahol az oltárkép előtt részről gróf Zichy Nándor és neje, Szapáry Vera grófné, Orsolya Fülöp, Rudnay József Ferencné és előkelő közönség volt jelen. A gyászszertartást dr. Glattfelder szemináriumi igazgató tartotta.

Bécs, szept. 9.

(Saját tudósítónk távirata.) A király ma reggel háromnegyed 8 órakor a kapucinusok sirbolyájára hajtatott és csak a gvardián és a sirbolt őrzője kíséretében ment a sirboltba, hol imát mondott a megboldogult királyné, aztán pedig a trónörökös koporsójánál.

Mután még az uralkodó a királyné sírján elhelyezett koszorúkat is megtekintette és szüleinek sírjánál is imát mondott, elhagyta a sirboltot és visszatért a Burgha.

Rövid idővel ezután megjelent Lajos Viktor főherceg imát mondott a királyné koporsójánál és koszorút tett le.

Delelőtti tíz órakor a kapucinusok templomában, mint minden évben, gyászmisét tartottak.

Gizella bajor hercegnő Münchenből ideérkezett.

Betiltottak egy fővárosi színházat.

A „Király-színház” veszedelme.

Budapest, szept. 9.

A legújabb királyi utcai művész-hajlékot újabb veszedelem érte. Plakátok és újságkommunikék hirdelik immár napok óta, hogy a Király-színház október elsején megnyílik.

Színházi körökben is a Király-színház a legaktuálisabb téma mostanában, a színház előadó személyzete is együtt van már a most a belügyminiszter — betiltotta a színházat. Tegnapelőtti lojalitást kapott a főváros a belügyminiszteről a miniszterium rendőri ügyosztálya szűkszavú írásban szövegelte fel benne a főváros tanácsát.

Ertesítse Beöthy Lászlót, a Király-színház igazgatóját és Krausz Arturt, színházépület tulajdonosát, hogy a belügyminiszterium a színházszínház engedélyt a Király-színháznak nem adta meg.

A lakatot a belügyminiszter rendeletére

híven nyomban lemasolták a Horváth János tanácsossal, aki akkor szabadságon volt, helyettes polgármestert helyettesítette, aláíratták.

A belügyminiszteri döntésnek igen értelmetlen az indoka. A Király-színház tulajdonosa a főváros közgyűlésétől megkapta ugyan a színháznyitási engedélyt, de ezt sem könnyű. Előzőleg a főváros színházvizsgáló bizottsága is megvizsgálta az új színház terveit s miután a személyhízlal s a szempontjából különösen fontos több változtatást cselelt rajta, azt véleményezte a tanácsnak, hogy az engedélyt adja meg a színháznyitásra.

Ettől a színháznyitási engedélytől függetlenül azonban színházszínház engedélyt is kellett a színház tulajdonosainak szerezniük. Ezt azonban a rendőrség nem adta meg, mert az idevonatkozó statútumok szigorúan megkövetelik, hogy minden színházépület mind a négy oldalon teljesen szabadon álljon. A Király-színház ellenben három oldalról házak közé van ákaszva. A Csengery-utcai oldalon ugyan összekötötték egy lakóházzal, de ez a kijárat veszedelem idején legfeljebb arra jó csak, hogy a színház kimeneküléseinek rajta. A másik oldalon, amely a Harsányi felé hajlik, még ilyen kijárat sincs az épületnek. Ezek az okok késztették a belügyminisztert arra, hogy a színházszínház engedélyt a színházról megtagadja.

Kármentési pöröl a főváros illetékes körei nem tartanak. Mert az, hogy a közgyűlés a színháznyitási engedélyt megadta, nem mentesíti a színház tulajdonosait attól, hogy a színházszínház engedélyt is külön meg ne szereznek.

Eddig a tudósítás. Ehhez nekünk még néhány megjegyzést kell tennünk. Vagy alkalmas volt az országnak a színházról való átalakítása, vagy nem volt az. Ha alkalmas volt, akkor legalább is furcsa, hogy a főkapitány és utána a belügyminiszter rácsodál a fővárosra, vagy pedig nem volt alkalmas és szabályellenesen engedték meg az átalakítást, s adták meg a színházépítési engedélyt, akkor, a kik ebben a ludasok, megérdemlik, hogy az ő kedvükért visszaállítsák a deres, a hajdu és a magyarórpálca rendezet.

Ma, amikor egy nagy társulat várja már ettől a színházról a boldogulást és a kenyeret, amikor egy nagy összeg pénz kifizetett a vállalkozók, ma megtagadni a színházról az engedélyt annyi, mint a vállalkozók zsebéből kivenni a pénzt és a nagy társulatot a biztos éhezésnek, nyomorgásnak kitenni.

Mi ma már nem nézzük, ki járt el helyesen, ki nem, de azt látjuk, hogy ilyenmi meg nem eshetik a világegyetlen városában sem. Szigorú vizsgálatot követelünk, hogy ki és mi okozta ezt az újabb botrányt. Ha a rendőrség tudja, hogy színháznak mind a négy oldalán szabadon kell lenni, s hogy tűzfalak áttörését tiltja a tűzrendészeti szabályrendelet, tudni kellett ezt a főváros intézőinek is. Ha tudták is, tudták magukat rajta, felelősséget vállalni a vállalkozók és társulatnak, ha pedig nem okvetlenül szükséges ezt a szabály betartani, akkor most már meg kell engedni a színház megnyitását.

Hírek a válságról.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 10.

A válság teljes stagnációba jutott.

A király 20-ika előtt nem jön vissza. Ezzel szünet állott be a válság személyes részében és legfeljebb annyit mondhatunk, hogy gróf Andrássy Gyula jeleltsége felett az akták még nem zárultak végleg.

Tény, hogy Széll őt újból ajánlotta, de a király még nem nyilatkozott az ajánlásról.

A tárgyi rész ma nem mehetett előre, mert a számottevő politikusok szintén távol vannak és így nem lehet tudni, hogy a kormánypart részéről felvetett pártközi értekezések mi lesz a sorsa.

Gróf Apponyi Albert ugyan Budapestre érkezett az interparlamentáris kirándulással, de ma csak vendéglátó garda akar lenni és nem foglalkozik politikával; Wekerle elutasított — egyelőre Dánosra; Kossuth Ferenc Tatról érkezik haza és onnan csak azombatra érkezik haza; Széll még nem érkezett vissza Rátótól; Sarabás Béla Kubik Délánál vizitál; Po-

lonyi Géza nyitrai vármegyei hírtokán tartózkodik és a többiek is szerte-szét vannak, úgy hogy a mai délelőtti során nem történhetett semmi döntés, de még előkészítő lépés sem; a délután az interparlamentáris vendégekre, úgy hogy a mai nap teljesen meddő lesz.

Holnap után hozzáfognak csomó kihozásokhoz.

A szeib forradalom.

Belgrád, szept. 10.

A „Narodni Listi” elkobozása az első konfiskálás az új érában. Az új sajtótörvény szerint lapok elkobozhatók ugyan, de a konfiskálást a törvényszéknek két nap alatt jóvá kell hagynia. Ez most nem történt meg.

A tegnapi elkobozott felhívásban a titkok felpanaszolták, hogy a viszonyok tartóhatatlanok, mert az előléptetésnél az lett a döntő szempont, hogy kik tartoztak az összekülvők közé. A hadsereget ma már nem felülre, hanem alulról korlátozzák.

A tisztikar egyenruháját vérfolytok mocskolják és a király minden ukázat előbb arra nem hivatottak megvárni. A tisztikar végül kijelenté, holott százával forognak közközben az országban a csatlakozásra buzdító felhívások.

A Nisben internált tisztiket ma lakósaikról váragságuk kísérték.

Dr. Velickovics Mihályt, Sándor király volt udvari orvosát letartóztatták. Velickovics a királyi pár meggyilkolása-kor Karlsbadba volt.

Be'grád, szept. 10.

A trónörökös születésnapja alkalmából a városi este ünnepiesen kivilágították. A királyi palota előtt nagy néptömeg várakozott, mely a királyt és a trónörökösét belkesen elvette a késő éjjeli órákig. A Vacsorna Novoszt és Narodni List ellenzéki lapok előtt tüntetés volt, miközben az ablakból a százötven főnyi tömegre löttek és négy embert megsebesítettek. A tüntetők megkísérelték, hogy a török követség épülete elé hatoljanak, de a lovasrendőrség megakadályozta.

Balkani forradalom.

Konstantinápoly, szept. 10.

A portának a magyar-osztrák és orosz nagykövetséghez az augusztus 31-étől szeptember 2-áig előfordult bandaküzelmeiről szóló közlései a monasztri vilajetben előfordult eseményeken kívül a következőket tartalmazták: Silego faluban üzenegy házat gyújtottak föl a komitások. Egy házban több mint egy bomba, aminek következtében az egész falu a lángok áldozatává lett. A vlahokisurak bandaküzelésben elmenekült komitások Zohovica, Obesna és Csesenika falukát foglyúították a mi közben ugyan csak több bomba robbant föl. Az Akrida-kerületben, Molins mellett, egy bandát elűzték. Birsovo lakossága, valamint huszonegy zelanici lakos, továbbá harminchárom mevenistai lakos, közöttük egy pap is, megadták magukat és letették fegyverüket. A drinápolyi vilajetben a Timorótól északra fekvő Stojlovo falu lakosai a csapatokra lödöztek és elmenekültek. — A küzdelem közben mintegy harminc ház égett le. Timorovo hegységbe menekült lakosságnak egy része visszatért. Az ottmaradtak visszatérni várják. Derekeiben bolgár tisztú váltrojtókat találtak. Azok a tagok, akik Drinápolyból harmincegy kilométernyire északnyugatra fekvő hadsi Talizmán falut szétrombolták, amint bebizonyult, Bulgariából jöttek és ismét odamenekültek. A szaloniki vilajetben a Szosorali-szorosban (razloki kerület) egy veres egyenruhát hordó és körjelzéseket használó banda megátámadott egy csapatkölönítményt. A bandának hat halottja és négy sebesültje volt, kiket magával vire, elmenekült. A bandát üldözték.

Konstantinápoly, szept. 10. A mohamedanok közt az a hír van elterjedve, hogy a medina szélét a távira-

tozia, hogy Mohamed kiszállt a sírjából és azt kiáltotta: Allah, mentd mentd meg a népedet! A hat aunit, aki a proféta sírját őrizte, az ijedségtől szörnyen halt. Ez a hír óriási hatást tett a lakosságra és a Jildiz-kioszkot is nagyon kelemetlenül érintette, nem annyira tartalma miatt, mint inkább azért, mert a szultánt rákérjék venni, hogy keresztényellenes politikát kövessen.

LEGUJABB.

Az interparlamentáris konferencia.

Budapest, szept. 10.

Apponyi Albert grófnak, a magyar csoport elnökének meghívására az interparlamentáris konferencia külföldi tagjai közül százhatvenen érkeztek meg ma délután két órakor külön vonaton Budapestre.

A külföldi vendégekkel együtt érkezett meg Dessewffy Arisztid, a magyar csoport titkára is, aki a külföldiek kalauzolására vállalkozott.

A vendégek tiszteletére ma délután a képviselőház ebédlőtermében teát szolgáltak fel.

A parlamentben délután 5 órakor volt a gyűlés. Apponyi Albert gróf képviselőházi elnök és a magyar képviselők vezetésével a külföldi vendégek előbb a parlament helyiségeit tekintették meg. Ez alkalommal az egész épületet fényesen kivilágították.

A külföldiek két-három napig időznek a fővárosban és tiszteletükre holnap este a Park-klubban est lesz. Többen a vendégek közül szombaton és vasárnap kirándulnak az országba és valószínűleg a Tatrát, a Vaskaput és Herkulesfürdőt tekintik meg.

A bosnyák adíatus lemondása.

Szarejevó, szept. 10. Báró Kutschera polgári adíatus benyújtotta állásáról való lemondását s kérvénye már a kabinet-irodához érkezett. Báró Kutschera ideiglenesen báró Benka helyettesíti, utódja pedig mindán valószínűség szerint Horowitz közös pénzügyminiszteri osztályfőnök lesz.

Közbiztonsági jelentés.

(Hivatalos jelentés déli tízenként órakor.) Maradvány 100 darab, érkezett 603 darab, összesen 703 darab. Eladtunk déli tízenként óráig 248 darabot. Mai árak: Öreg elsőrendű 97, másodrendű 97 korona; fiatal elsőrendű 100—108, közép 93—108, könnyű 98—100 korona. A vásár irányzata közepes.

Az aszfaltbetyárok veszedelme.

Az egyik budapesti kapitányság remek megoldását találta az aszfaltbetyár kérdésnek, mint alább olvasható. A megoldás kissé erőszakos, de „tapintatosan” alkalmazva ismét fog csinálni. Ajánljuk e sorokat az aszfaltbetyárok b. figyelmébe és nagyon fogunk örülni, ha minél többen győződnek meg bűnük igaz voltáról, jelzett kapitányság ugyanis ha intézkedés szerint az utcán valamelyik gavalier tulságosan tolatkodóan ajánlja fel a lovagi szolgálatait s a megtámadt nő szorongatott helyzetében a rendőrhöz fordul, ez minden igazolás dacára l viszi a Dandyt a kapitányságra. Az inspekciós rendőrtiszt elé viszik.

— Mi a panasz.

— Kérem, én igazán tudom... — bebegi a megijedt ur. Valami tévedés lehet a dologban...

— Tessék az előszobában várakozni, amíg jelenés: kapok! — küldi ki a rendőrtiszt a sápadt gavalier, akit a rendőrként felvezetnek egyik szomszéd szobába. Ott aztán minden bevezetés nélkül lekapják a szűk környől a huszonötöt vagnak a kivált nadrág hátulsó oldalára.

A kellemetlen ceremónia után a rugkapáló Don Juan visszarevetik a rendőrtiszt elé. Ez reszket a duhól.

— Majd segíték én önökön! Azsiai állapotok... Hivatalos hatalommal való

viszafelé... Rögön futok az ügyész-
séghez.

— De mi a baja, kérem? — kérdi
csodálkozó arccal a hivatalnok.

Ex elmondja a „sérlemtet”, ami vele
történt.

— Lehetetlen! De rögön meggyőző-
döm róla, — válaszol a hivatalnok.

Csenget. Belép egy rendőr.

— Bántották ezt az urat?

— En? Nem is láttam soha az
életben?

— Kérdje be a másik ajtónálót is.

De ez is esküszik, hogy a pannazkodt
gavallért most látja először.

A rendőrtiszt udvariasan finom mo-
solyog.

— Ugy látszik, képeledik uraságod!

Valószínűleg éppen olyan alaptalan
gyanúja, mint az a hölgy, aki ön el-
len vádat emelt. El is bocsátom.

Eddig még nem tett panaszt senki a
rendőrség ellen, amely így a maga ha-
táskörében pótolja a törvény hiányait. É

valószínű, hogy nem is tesz senki. A
botlás nyoma csak elmúlik, de ki koc-
kázta azt, hogy örökké nevelésge-
lesz. Mert ezáltal kivételkép — min-
denki a rendőrség pártján állana.

BUDAPESTI HIREK.

— **Khuen-Héderváry otthon.** Gróf
Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök
ma d. u. 2 órakor Hédervárra utazott,
honnan szombaton, 12-én jön vissza a
fővárosra.

— **„Magyar” specialitás.** Német-
ország lapjaiban időnként megjelennek
azok a jól ismert apróhirdetések, ame-
lyekben millió hozományt bíró árva-
cs fiatal özvegyek keresnek megfelelő
férjet. A csábító hirdetésre jön is vála-
s mind egyik válasz baleset szerez op-
vállalatnak, amelynek, mint a berlin
lapok írják, Magyarországon van a szé-
khelye. A központja Budapesten van, aho-
valami Kemény és egy Felner Armin
névű vállalkozó intézik az ügyeket; va-
azonkívül az intézetnek még Jászberény-
ben is fiókja ahol egy Schreiber nevű
ember dolgozik. Ha valaki ennek a tá-
rsaságnak a hálójába kerül, attól minden-
féle címen pénzt szednek ki, anélkül
hogy azt a milliót árva valaha látna.
berlini I. számú államügyészség mo-
megítette a lépéseket ezek ellen a há-
zasságközvetítők ellen.

— **Újabb turfavindul.** A rendőrség-
ben többan följelentést tettek egy ismer-
etlen fiatal ember ellen, aki a Vadasz
és Versenylapok fogadási irodájának a
tikettjeit megvásárolta és azokat 70—100
koronáért adta el. A hamisítót a rend-
őrség nyomozza.

— **A „II. országos zenészek kon-
gresszusa”-ra,** mely márt. és föltá-
landó Bogisich Mihály a. páspap, apát-
kapouok ur előkelte alatt lesz Buda-
pesten okt. hó 13—16. napján meg-
tartva, felhívjuk az összes zenetanáro-
kat, zenetanárnéket, zeneurókat, zeneművészek-
egyházi és világi zenészek figyelmét,
hogy vegyenek részt mind a tömegesebb
számúban. A kongresszuson ezúttal nem-
csak zenei kulturának napi és égető kér-
dése kerülnek színpadra, hanem lesz-
nek zenepedagógiai, ismeretterjesztő, va-
lamint egyházi és világi zenei előadások
is, melyekkel fűszerezve lesznek az
összejövetelek. A kongresszuson részt-
venni kívánók tisztelettel kéretnek, szí-
veskedjenek ehhez szándékukat a kon-
gresszust előkészítő zenei szaktanács-
intéző igazgatójával Ság Józseffel (Bu-
dapest, VIII. ker., Baross-utca 81.)
tudatni. A jelentkező zenetanároknak,
zenetanárnéknak még lesz küldve a rész-
letes műsor a tudatvalókkal együtt.

— **Tömeges „ragalmazás.”** Schu-
bert Sándor fővárosi bizottsági tagnak
ugyanis k meggyűlt a baja ama tanu-
vallomás miatt, amelyet a Sáborszky-
éle szótjórban tett. Schubert vallomá-
sában első sorban Sáborszky Edének, a
maradvány-r-pénztár igazgatóját támadta
meg, majd meggyanúsította a fővárosi
tisztviselőket, főképpen pedig Matyusa
Alajos alpolgármestert és Almásy Gáza
tanácsost azzal, hogy a vásárpénztár
dolgában a főváros hátrányára érkező-
telen a napra kedveznek Sáborszkynek.

A szerdai közgyűlésen Matyusa már b-
is jelezte, hogy Schubert ellen ragal-
mazás miatt pórt indítanak, ezt azon-
ban már megelőzte Sáborszky följele-
tése, aki nem csupán Schubertet, hanem
a bécsi esküdtbírók előtt szereplő ö-
szes tanukat (Almády ki ítéltével) örbe
fogta a budapesti büntető bíróságra.
nál úgy ragalmazás, valamint hacsaklet
sértés címén. A vádlottak védelmét eh-
ben a pörben dr. Vassonyi Vilmos látj-
el. Az érdekes pört még ebben a hónap-
ban lejárja a büntető bíróságra.

— **A rab szeme.** Meg a múlt évber
örtént, hogy a bíróságok Umrath Adolf
foglakozás nélkül pincért lopás bü-
nété miatt jogorvoslat hat hónap bört-
önre ítélték el. Az igazságügyminisz-
terium intézkedése folytán az elítélt bört-
etését a budapesti alkormány-ucai tr-
vényszéki fogházban töltötte ki. Itt me-
gédített, hogy Umrath a fogház udva-
n foglakozkodjék és egyidőben szón-
oktatás volt a munkája. Munkatábor-
gyszer aztán megérté, hogy a szón-
okport oly erővel esapta a szemébe,
hogy az elítélt súlyos szembajt kapot.
Most, hogy Umrath büntetését kitöltött
a szembajt miatt a hatóságot teszi fele-
lőssé és 6000 korona erejéig kártéríté-
sért indított a kincstár ellen. A bírósá-
g érdekes pörben ma kihallgatta dr.
Eötvös József törvényszéki orvost és
Kisfaludy Lászlót, a fogház gondnokát.

— **Központi szőnyegtelep** Buda-
pest, IV., Múzeum-körút 89. lapunk ma
számában közölt hirdetését olvasóink szí-
ves figyelmébe ajánljuk.

— **Flumet kávé, tea és ango-
lum áruház** Budapest, Kossuth Lajo-
csa 17. szálit 48/4 kgr. Mocca, Cuba é
franyjára keverék-kávé 6 frt 90 krón-
termelve és elvámolva.

HIREK MINDENTELŐL.

— **Egy nagybeteg bíbornok.** Prá-
gából táviratozzák, hogy Skrbenszky bi-
ornok birtokán, ahol a nyár egyrészt
öltötte, súlyosan megbetegedett. Az or-
vosok aggasztónak tartják a bíbornok
állapotát.

— **A német császár Magyaror-
szágon.** Frigyes főherceg nejével, Iz-
ella főhercegnővel, leányával, Henriett
hercegnővel és Saint Ouenin ezred-
őrnagyával kíséretében holnap regge-
lkeznek a bállyai birtokra, hol a kö-
riserdői vadászlatban szállanak meg.

— **Az angol nagykövet utóda.**
Londoni távirat szerint a Pall Mall Ga-
zette, az udvari körök lapja jelenül hogy
diplomáciai körökben gróf Daymeihun
nagykövet megdől gróf Mensdorff-Pouilly
tanácsost kívánják, aki a nagykövet be-
széke előtt magylyt elállta a kádó-
ket. Az emitt utas gróf Mensdorff-
Pouilly megdől kádószüsz az a kádó-
címényt, hogy nemcsak megbírt viszony-
ban van a királylyal, de rokona is Ed-
várd királynak.

— **A cár utazása.** Rómából távirják:
A „Tribuna” közli, hogy Miklós cár e
hő 24-én Rómába érkezik a három na-
pi marad ott. A cár tiszteletére katonai
csapatszemle lesz a Kapitóliumon dísz-
ünnepet rendeznek. A „Tribuna” meg-
cátolja azt a közleményt, amely azt uj-
ságot, hogy Nikita fejedelem Rómában
találkozni fog a cárral.

— **Szociáldemokraták egymás
ellen.** Lipcséből távirják A szociáld-
emokrata „Volkszeitung” dr. Mebring
Ferenc tollából heves támadást közöl
Harden és a „Zukunft” ellen, aki le-
sedett látszólag Bismarckért, de mindig
szociáldemokratáknak hirdette magát a
szociálista vezéreket, Bebeit, Liebknechtet
így megnyerte a „Zukunft” munka-
társait, meggyőztetvő őket. Mehring
cikke főként kompromittáló Hardenre
nézve.

— **Gássa Oréme.** Hölgyeink leked-
vesebb és leghasználtabb arckréme; té-
gelyenként 90 fillér. — Likör és rum
készítésére mindenki egy kezelési köny-
vecskét kap ingyen és bérmentve, mely-
ből bárki képes hideg uton, minden
készenlél nélkül még a legkisebb mennyi-
ségben is az országszeite ismert aro-
mámmal előállítani. Kaphatók: W a t-

erich A. Budapest, VII., Daban-
6. az. Alapítvány 1899. Kibontott
8 8 eremmel és számtalan ellamer-
oklató.

Malata-likör

A legjobb és legízesebb likör.
Egy palack 2 kor. 30 fill.

Malata-keserű

Az a legemésztőbb és legízesebb keserű.
Egy palack 2 kor. 30 fill.

Malata-rum

Az a legízesebb rummal van készítve,
teához a legjobb rum.
Egy palack 2.30, 2.10 és 1.60 kor.

Malata-Brandy

Az a legjobb és legízesebb brandy.
Egy palack 3.75, 2. — k. és 1.60 fill.

Malata-Cake

Az a legjobb és legízesebb cake.
Egy nagy doboz 2 kor., kis doboz
1.00 fill.

Kapható minden nagyobb
Víz- és csomagtárolóban.

Az a legjobb és legízesebb cake.
Egy nagy doboz 2 kor., kis doboz
1.00 fill.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

Szent Anna malatakezes-ital-
lat. Kis-Vele 1028.

REGÉNY.

Borzalmas éjszakák.

— Regény, átdolgozta: L. H. —

— Oh, hiszen olyan boldog vol-
tam már, hogy kissé feledni tud-
tam — mondotta Swoyschin, ki
gészen elszáadt az elbocsátás alatt,
— de ez a küldemény — a kár-
yára mutatott — hallatlan gazság,
melyet számon fogok kérni attól, a
ki elküldte.

Ez este az ezredes kollektív,
töndörhes érzéssel foklútt le.

Swoyschin azonnal kitalálta, hogy
mi volt az éretlen és izetlen él-
cölvetője.

Másnap közte és a szép Hermina
özött heves jelenet játszódott le a
 kaszinóban, melynek eredmé-
nyeként a megédek huszonnégy órá-
al később jegyzőkönyvben számol-
ak be a megtörtént kártyabajról.
ennek eredménye pedig az volt,
hogy Swoyschin könyörületlenül
szekaszabolta ellenfelét, azt bizo-
nyítva, hogy a harcáron tényleg
helyt tud majd állani és hogy érzé-
kenysége csak nőkel szemben nyil-
vánul.

Ó csak lényegtelen karcot kapt-
ott, míg Märzfeldnek egész életére
negbenította karját. Ez felgyógyu-
lása után el is hagyta a szolgálatot
és visszavonult birtokaira.

De a párba előnyös befejezés
dacára sem tért vissza Swoyschin
jökéde. Az ezredes elátkozta März-
feld kíméletlenségét és szívből örült
néki, mikor a párba eredményéről
értesült.

Zdenko teljesen visszavonultan élt,
de szolgálati kötelezettségének a
legpontosabban eleget tett. Több-
ször kapott leveleket, melyeket ol-
vasatlanul dugott zsebre.

Mután különben az ezredes had-
segéde felgyógyultan tért vissza a
gyógyintézetből és elfoglalta helyét,
az ezredes és Swoyschin, dacára,
hogy egy házban laktak, ritkábban
találkoztak és így az ezredes a fő-
hadnagy magánéletéről éppen csak
annyit tudott, mint minden más em-
ber, hogy ugyanis a sapadt doktor-
péval végképen szakított és hogy
ez nem tudott ebbe beletörődni.

Január végével az ezredes éppen
abban a pillanatban ment el Sw-
hódnek kicsi, sárga háza előtt, mi-
kor a főhadnagy kijött onnan. Ab-
rázata dult volt és alsó ajkát vé-
resre harapdálta.

Mikor az ezredes meg akarta szó-
lítani, könyörgő pillantást vetett
reája és szólanul elcsietett mellette.
Az ezredes látta, hogy egyelőre
a fiatal embert békében kell hagyni;
sejtette, hogy Swoyschin, véget
akarván vetni a dolognak, engedett
a doktornek kérésének és eljött az
utolsó bizalmas találkozóra, hogy
ennek pedig mi lett a vége, azt
élénken mutatta a főhadnagy fel-
indultsága.

És az ezredes nem csalódott, a
dolog tényleg úgy történt.

Néhány nappal később az ezred-
orvos diszben jelent meg az ezre-
desnél.

A látogatásnak nagy oka volt:
arra kérte az orvos az ezredet,
segítené abban, hogy egy másik ez-
redhez kerüljön.

Ezen regény már néhány nap mulva
diszes kiadásban, teljes szövegben meg-
jelenik és egy korona előzetes megkül-
dése mellett megrendelhető az átdolgo-
zónál: Ilczai Hugó Ó-utca 15. I. em.
(Folyt. köv.)

Tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

Kötelelt: Buza októberre 7.52—7.47
tozs okt. 6.24—6.21. Zab apr. 5.73—5.74
fengeri május 1904. 5.55—5.48. Repc.
10.90—11.—.

Budapesti értéktőzsde.

Előzőszádn kötfelt: Osztrák hitelrészv.
648.25. Magyar hitelrészvény 711.60. Osztr.
magyar államvasutak 651.60. Lészámított
bank 445.—. Jelzálog 505.—. Rimanourány
453.—. Déli vasut 62.—. Német birodalmi
márka 117.41. Városi villamos 302.60. Köz-
uti vasut 590.—.

Bécsi értéktőzsde.

Előzőszádn kötfelt: Osztrák hitelrészv.
648.25. Magyar hitelrészv. 710.—. Osztrák
magyar államvasutak részvény 650.—. Unior
bankrészvény 513.—. Osztr. koronajáradé-
100.30. Angol-osztrák bank 272.60. Russ
frankos arany 19.07. Déli vasut részvény
80.60. 4 százalékos aranyjárdék 118.80
Magyar koronajárdék 97.80. Máltabank
jegy 117.42.

Szorgalmas nőknek.

Teljesen készített szőrtőrzött legszüksé-
sebb gyönyörű szép 100 drb. előnyomott
kézimunkát 3 frtért, u. m.: 1 igen szép
asztalfutó, 1 igen szép millión, 3
gyönyörű tálcza-kendő, 1 igen szép
garnitúra székényesek 4 darabból álló,
1 garnitúra konyhacsák 4 darabból álló,
1 garnitúra mosdókészlet-terítő, 7 drbból
álló, 1 remek szép Pointias futó millieu-
vel és még 73 darab különféle elő-
nyomott tárgy a legzebb és legújabb
mintákkal. Az anyag finom damaszt és
szatinnal való. Utánvétellel szállít

Előnyomda-intézet

Szombathely.

Szorgalmas ügynökök,

kik sorsio-veket részletez és mellett
eladni akarnak

havonként 300—400 koronát

kereshetnek egy elsőrendű pénz-
intézetnél. Ajánlatok czimzendők

Postafiók 21. szám, Budapest,

főposta.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy hóra 60 fillér.

Videkre postai küldéssel egy hóra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Felolvas szerkesztő.

LOSVA HUGO.

Krausz és Farkas papírkereskedése.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztés nyomdájában.

A szerb király szökésre készül. Gyilkos korcsmárosné.

A katonák visszatartása.

A harmadik évüket kiszolgált katonák visszatartása ellen egy nálunk, mint Ausztriában is egyre több hang emelkedik. Szegedről jelentik, hogy az ott állomásozó 46-ik gyalogezred legénysége között érdekes tünetek mutatkoznak. A bent tartott katonák elkeseredetten zúgolódnak s a legöregebb bakák is, akik pedig ugyancsak hozzá vannak szokva a szubordinációhoz, a legleplezetlenebbül szidják a kormányt. Némelyek a legközönségesebb napi teendőket sem akarják elvégezni. Így például csütörtökön egy baka nem akarta kitisztítani a fegyverét. Végre is becsukták. E helyen említjük meg, hogy Szegeden eddig ötven önkéntes jelentkezett, akik hajlandók október 1-én berukkolni.

Van a dolognak azonban egy másik, igen érdekes része.

Minden esztendőben megtörtént, még pedig vajmi gyakran, hogy egyes fiatal legények önkéntesen beállnak katonának, jóval megelőzve a sorozást.

Ezeknek megvan amaz előnyük, hogy a fegyvernemet, amelyben szolgálnak, maguk választják, de megvan ama hátrányuk is, hogy tovább eszik a császár kenyerét, mert hát a kellő időben nem bocsátják el őket, ami kész abszurdum.

Amint értesülünk, a közös hadseregben ez idő szerint nem egy olyan önkéntesen beállt katona van, aki az ő három esztendejét becsüllettel kiszolgálta s aki ráadásul még több hónapot is szolgált. Azokat a szerencsétleneket ugyanis, akik 1900. január, február, vagy március havában jelentkeztek szolgálatra s akiknek ennél fogva három évi katonáskodása már ez év január, február vagy március havában letelt, még mindig nem bocsátották haza.

Ez idő szerint olyan katonák is vannak a közös hadseregben, akik immár 3 esztendőt és 8 hónapot szolgáltak. Ha most már ezeket még októberen túl is bent tartják, az esetben négy esztendőig katonáskodnak, arra figyelmeztetve mindenkit, hogy mily ostobaság önként beállni és hogy a hadseregnél mennyire nem tartják meg a törvényeket.

Eglauból írják: A városi tanács.

tegnapi ülésén határozatban tiltakozott a harmadéve szolgáló legénység benttartása ellen. Kimondotta a tanács, hogy az osztrák legénység visszatartása súlyos gazdasági kára Ausztriának, amelyet még elviselhetetlenebbé tesz az a körülmény, hogy a magyarországi politikai viszonyok idézték azt elő. A tanács egyben felszólította dr. Grosst, a város képviselőjét, hogy követelje a Reichsrath sürgős egybehívását.

Grából írják: A községtanács nyári szünete után ma tartott első ülésén Poschacher alpolgármester a következő sürgős indítványt nyújtotta be:

A városi tanács utasított, hogy haladéktalanul intézzen az özsminisztériumhoz oly tartalmu kérvényt, hogy az 1900. évben serozott legénység visszatartására vonatkozó hadügyminiszteri rendeletet visszavonják és az osztrák Reichsrathot alkotmányos működésének folytatása végett mielőbb egybehívják.

Az indítványt elloagdták. Egy élesebb hangon szövegezett indítványt, melyet a szociáldemokraták nyújtottak be elvetettek.

Szóval az egész „összbirodalomban” mozognak a három éven tulszolgálás ellen és nem lehet tudni, hogy mi lesz ennek a vége.

A pap büne.

Epinalban a napokban egy pap, a negyvenkilencéves Dechant Humblot állott az esküdtek előtt azzal a váddal, hogy egész sereg kis leánykával embertelen módon bánt el. 1902-ben került Gérardmerbe s az idén júliusban két följelentést tettek ellene az ügyészséghez és a polgármesterhez.

Humblot először a tagadás terére lépett, de a tanuvallomások előtt megkelet adnia magát. A tagadást azzal okolta meg, hogy „a klérus becsületét” akarta hazudozásával megmenteni. Büneinek sorozatát pedig „ellenállhatlan indulat”-ból követte el.

Huszonnyolc esetet róttak a terhére, még pedig csupa kilenc-tizenhárom éves leánykával szemben. A vádak felolvasását, mint a hirt közlő külföldi ujság írja, cinikus közömbösséggel hallgatta, s akkor sem rezdült meg egyetlen arcizma sem, amikor áldozatai sorra felvultak.

Egyébként sokkal többre is teszik az áldozatok számát, bizonyos lévén, mindenki abban, hogy sok szülő részegenből nem jelentkezett. A zárt tárgyaláson Humblot sokszor vitázott a tanúkkal s olyan részletekről is rántódott le a lepel, hogy az elnök undorral kiáltott fel végre:

— Nem bírom ki tovább!

Az ügyész a legsúlyosabb büntetés.

Apa a fia ellen.

Pilsenben Krys Tamás ács részegen ment el József nevű fiának lakására és pénzt kért a fiától.

Mert ez vonakodott adni, a részeg ember nekirontott és felvágta a hasát. A fiatal ember haldoklik, a gyilkos apát elloagdták.

kérte s a védőnek ugyancsak súlyos volt a helyzete. Az esküdtek minden kérdésre, amely a vádlott bűnösségére vonatkozott, igennel feleltek, nem fogadva el semmiféle enyhítő körülményt és súlyosbíto körülménynek véve a vádlott állását, Humblotot tizenkét évi fegyházra ítélték.

Milliomosok egyesülése.

A Cityben most sokat foglalkoznak egy hatalmas dél-afrikai syndikátussal, amelyhez hasonlót talán még soha nem láttak együtt.

A csoport egész eszöndben ezelőtt 18 hónappal, közvetlenül a háboru befejezte előtt alakult meg „United South African Association” néven. A közönségnek részvényeket nem kínáltak és ezért a nyilvános aláírás is elmaradt.

A részvénytőke 300.000 fontban, vagyis ugyanennyi font értékű részvényben állapították meg; befizetettét pedig összesen 185.000 font.

Hogy ezen összeggel mi történt, azt nem tudja senki s épen ilyen titok az is, hogy a syndikátusnak tulajdonképpen mi a célja. Mert tény, hogy az „United

South African Association” körül a milliomosok a világ minden tájékáról összesereglettek. Az angol Rotschildok 20 ezer darab részvényt nyel szerepelnek a lista élén, Azután nemcsak ismert amerikai finanszierek következnek, mint Morgán és Keene, hanem a berlini Bleichröder-ház, valamint a londoni nagy bankárok, mint Goschen, Hambro és Farguhar szintén csatlakoztak a csoporthoz. Transvaalnak majdnem összes aranybánya-tulajdonosai, köztük Beit, Eckstein, Neumann, Bischoffsheim ugyancsak részesek ez üzletnél; ezeken kívül még körülbelül két tucat kiváló bonitású finansziér következik, akiknek neve ugyan kevésbé ismert, de akik közül bármelyik is könnyen előteremthette volna az egész részvénytőkét.

Az egyik verzió szerint a syndikátus opció-jogot szerzett Transvaal azon területeinek kutatására, melyekről geológusok azt állítják, hogy sokkal több aranyat tartalmaznak mint a witwatersvardi aranymezők; mások viszont azt állítják, hogy a syndikátus a nemrég felfedezett Johannesburg mellett levő gyémántbányáknál van érdekelve, amelyek gazdagsága még a Debeers-társaság híres gyémántbányáit is jelentékenyen felülmúlja.

Hirek a válságról.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 12.

A válság... pang. Ugyazólván nem törődik vele egyelőre senki.

A kormányparti képviselők közül csak nagyon kevesen vannak Budapesti és a Lloyd-klubban csöndes az élet.

Mérvadó államférfi a király elutazása óta alig-alig fordult meg ott és a képviselők ezidőszakra még kevésbé vannak tájékozva, mint azelőtt. Hogy milyen milyen megoldás várható a hogy mikorra várható, arról senki sem tud bizonyosat.

Pozsita fölfevés, ha gróf Andrássy Gyulában látják most a jövő emberét és ha azt hiszik, hogy a legközelebbi napokban meglesz a kibontakozás.

Andrássy még nem kapott meghívást a királyhoz és a legközelebbi napokban aligha kap is akár ő, akár más, mert a király vendégével, a német császárral lesz elfoglalva Bécsben.

A legfőbb szó esik a pártközi konferencia eszméjéről minden pártban. És minden párt elég rokonszenvvel viselkedik az eszme iránt.

De tesztet az eszmét sehogysém öltött meg. Néhányan megkérdezték tegnap gróf Apponyi Albertet, hogy ő legyen a pártközi konferencia összehívásának a kezdeményezője, de Apponyi erre sorumi hajlandóságot sem mutatott.

Ily tehát egyelőre semmi kilátás sincsen arra, hogy ezt a konferenciát csakugyan össze is hívják.

A függetlenségi és 48-as párt tagjai teljes egykedvűséggel szemlélik a dolgokat. Foglalkoznak ugyan még most is azzal a tervvel, hogy a képviselőházat Olaszra hívassák össze, de amíg Kossuth Ferenc nem lesz Budapesten, addig ebben a tekintetben sem fog lépés történni, Kossuth holnap délelőtt érkezik haza.

Péter király szökése készül.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 11.

Szerbiában átlátszó a fölfordulás. A jelenlegi "békét" a forradalomtól csak egy hajszál választja el, lehet, hogy ez a hajszál, mire őt rákötik olvassák, elrepül, elszakad.

Katonák, katonákkal állanak szemben, a po'grád a hadsereggel, már valamennyien a királyi palatya helyére a lehető legkelembenebb és aki arra készül, hogy ha a rend hamarosan helyre nem áll, távozik az országból.

A véres trónon nem nyugalmas és kellemes az ülése, a felháborodott nép követeli a király gyilkosok megbüntetését, a tiszták nagy része szintén követeli, míg I. Péter ezekkel az emberekkel kormányoz és hatalmukban van. Attól fél, hogy egy újabb palotaforradalom őt is elűzi, mint elűzte Sándort.

A helyzet viharos és ha a nagyhatalmak hamarosan közbe nem lépnek, Szerbiát ver fogja elhorítani.

Belgrád, szeptember 11.

Péter király a legutóbbi események rettenetesebb ejtették. A király parancsa a palota őrségét megváltották, bejárnak tizenkét szejel testőr áll a ugyanahelyi őrségük a király halálához. Jó forráshoz arról értesülünk, hogy a király halálához a testőrség kassafájával a legutóbbi napokban villamos csengővel költözték össze, amelyek majd esetén egész közönséget hoznak mozgásba.

A Száva parján osztrák áll készen, hogy vészedelem esetén a királyt átvigye a határon. A király ablakából ejazaka költözköztetés nyúlik le, amelyen az utcára lehet jutni.

Belgrád, szept. 11.

Azok, akik részesek voltak a királygyilkosságban és az összeesküvés tisztek hívei, ténylegesen készülnek, hogy Péter királyt megfélemlítsék és az ellenük összeesküvés tisztek ellen uszítsák a lakosságot.

A rendőrség részint tchettelen ezekkel szemben, részint rokonszenvvel ezzel a

csoporthal, amit az is bizonyít, hogy nyugodtan és türelmesen nézi, mint tényleg az ellenzéki lapok szerkesztőisége előtt a csak akkor lép akcióba, amikor a tömeg már kezd elszéledni. A tényleget mindig egy kiszolgált csendőral-tiszt vezeti.

Belgrád, szept. 11.

A hajótörés főnöke, akit mostanában hevesen támadtak, megérkezett Szerbiából, mert elote vészedelem-ben forog. A hatóságok erősen készülődnek ma este, amikor nagy tüntetés-től tartanak.

Tüntetés Belgrádban.

Belgrád, szept. 11.

Tegnap este ismét tüntetés volt Belgrádban. Csendőroknak és katonáknak kellett közbelépni, hogy a rendet helyre-állítsák, miközben sokan megsebesültek. A tüntetés különösen a Narodni Kiszti és a Vecsmeri Novoszti szerkesztőisége ellen irányult, amelynek több munkatársa megsebesült. A tüntetők elpusztították mind a két lap nyomdáját. Tegnap ismét letartóztatták a nisi hely-őrségnek több tisztjét. Ujabbban rájötték a kragujeváci helyőrség tiszt-karának összeesküvésére. Ezek a tisztek a királynak levelet írtak, amelyben szolidaritásnak vallották magukat a letartóz-tatott tisztekkel és a királygyilkosoknak a sadseregűből való kirekesztését követel-lik. Leveleket így roszkítik be: Csak a gyáva királygyilkosok kirekesztése old-hatja föl Szerbiát a gyalázat alul, ame-lyet rázudítottak ezek az emberek, akik-nek holnap a te személyed sem lesz szent. Meghajtjuk előtled kardunkat és miként egész Európa, mi is várjuk tő-le a gyilkosok meghűntetését.

Forradalom a Balkanon.

Konstantinápoly, szept. 11.

A portának a magyar-osztrák és az orosz nagykövetséghez intézett közlései szerint a konstantinápolyi pátriarkátus a görög vidéki lakosságot számos táviratol kapott a portához intézett kéressel, hogy a bolgár bandák üzemelt, melyektől a lakosság félt, a legelőnyösebb mó-don verjék el. A monasztiri Vilajetben e hónap 5-én és 6-án egy banda Roys-leynd 28 halottat, egy másik banda egy Florina melletti majornál 27 halottat véstett. A Vesseli és Bulan között fekvő viaski magaslatocon (kasztriai kerület) megsemmisítették egy bandát, ugyszintén a lubosini völgyben is. Az erdőkhöz menekelt asszonyokat és gyer-meket katonai táborokban táplálják és illetőségi helyükre szállítják vissza. A a szaloniki vilajetben levő Racsle salu-ban (kavadarli kerület) egy 45 fős banda hat házat robbantott föl és a községi előljárót megsebesítette. Egy keresztény csendőr is megsebesült.

Konstantinápoly, szept. 11.

A görög követtség, a beirult eszmé-nyek miatt, melyeknek folyamán a tör-ökök több görög lakóházat kifosztot-tak, utasítást kapott, hogy tegyen lépé-seket a portánál. Török részről való tá-íratl jelentések szerint a szaloniki vil-ajetben levő Kiques környékén egy ban-dával történt összeütközés alkalmából tizenkét komitácsit öltek meg. A bande többi tagjai elmenekültek. A drinápolyi vali jelentése szerint Konvilov banda-tönsökt, ki Tifnovot reméltbe ejtette, Kaspal saluban megölték. A csapatok ismét megszállták Vassilikos községet.

Készülődik az olasz,

A minap már megemlékeztünk az olasz hapseregek az olasz-osztrák ha-táron rendezett nagy fegyvergyakorlata-ról, amelyen az osztrák császárnak harmincezer olasz anyanyelvű alut-valója igen lelkes orvációnban részesítette az olaszok uralkodóját, a szabadtó királyt.

Most azt írják Rómából, hogy az olasz hadgyakorlat valóságos próba-hadjárat volt a magyar-osztrák monarchia ellen. A föltétel az volt, hogy az osztrák sereg bejött Friulba és fenyegeti a híres négyaróget.

Az osztrák hadsereg szerepét a 33 ezer emberből álló Viki hadtest, a védő szerepét pedig a 35 ezer emberből álló III. hadtest játszotta. Az akció elején az ellenség hadműveletének Udine, az olasz csapatoknak pedig Pádva volt az alapja. Mindkét hadtest parancsnokának teljes akció-szabadságot engedtek.

Az egész hadjárat a Piave völgyében játszódott le. Eleintén Fecia tábornok-nak, az olasz parancsnoknak volt győ-zelmei, pár nap múlva azonban Goblo tábornok, az ellenség vezére, hatalmasan megverte Feciát, az egész Piave-völgyből kiűzte és Friault elfoglalta.

Kiderült ily módon, hogy a Piave-völgyében jobb az út és a helyzet a tá-madó ellenségnek, mint a védekező olasz seregek. Egyáltalán bebizonyosodott az is, hogy Griault a betóduló magyar-osztrák sereg ellen nem is lehetne meg-védeni, hacsak a határt jobban meg nem erősíti.

Keltos sánpárt kell tovább lerakni a pódva-trevise-udinei vasuti vonalon is. A hadgyakorlatokon számos érdekes kísérletet is tettek. A csapat-parancs-nokok lö helyett automobilról vezényel-ték a csapatokat, s a kísérlet az auto-mobil javára dőlt el.

A szekérsz-csapatok is használtak automobilokat. A sebesültek fölkuatá-sára kutyákkal kísérletetk, szintén jó eredménnyel. Az új gyorsítűző Ágyu azonban éppen nem vált be.

LEGUJABB.

Öngyilkos önkéntes.

Egér, szept. 12. (Saját tud. távirata). Herkel Géza a 65-ik gyalogezredben szolgáló önkéntes, ma délelőtt szolgálati tegyverével agyonlőtte magát. Az öngyl-kosság oka ismeretlen. Herkel egy gaz-dag kenderesi földbirtokosnak az egyet-len fia.

Mérenyítet az olasz király ellen.

Turin, szept. 12. (Saját tudósítónk tá-írat.) Itt az a hír volt elterjedve, hogy a király ellen merényletet követtek el. Kiderült, hogy egy óriás követ dobott a király kocsija felé, de nem találta el a kocsit.

A postás.

Marselló, szept. 12. Tegnap óta nem fordult elő újabb pestises eset. A be-tegek közül senki sem halt meg. A la-kosság nyugodi.

Nem kell a kiegyezés.

Bécs, szept. 12. (Saját tud. távirata.) A politikai tényező körök erősen támad-ják mostanában a Széll-Körber csinálta kiegyezést és arra akarják Körbert bírni, hogy a kiegyezést osnállják meg-újra (11) Körber ez ügyben ma kihall-gatáson volt a királynál. Késégtelen, hogy az osztrákok ilyen módon akarnak Magyarországra a katonai kérdéshen pressziót gyakorolni.

Hol volt az olasz király?

Róma, szept. 11. A Giornale d'Italia értesülése szerint csak most tudó-dott ki, hogy az olasz király tavizói látog-átása alkalmával Brusatti tábornokkal automobilra ült és elutazott. Környezete azt hitte, hogy Canova születése helyét akarja meglátogatni, valóságban azonban Barrini plebanost, X. Pius pápa unoka-öccsét látogatta meg, a kívül nagyon sokáig tanácskozott.

A lengyel választók szervezkedése.

Berlin, szept. 11. A Vossische Zeitung jelenti Pózenből: A pózeni lengyel tar-tományi bizottság köldötteinek tegnap itt tartott gyűlésen egyhangulag elhatá-rozták, hogy lengyel központi választói szervezetet alapítsanak egész Német-országra nézve, melynek főszékhelye Pózenban lesz.

Budapest vendégei.

Budapest, szept. 11. Az interparla-mentáris konferenciának Budapesten időző szözbetyen tagja ma delelőt meg-tekintette a királyi várpalotát és a Má-tyás-templomot. A társaság a Vigadó-

téren gyülekezett, külön hajón sétált lelt a Dunán a Vigadó-főrtől az ősze-kőid vasuti hidig, s aztán a siklón föl-ment a várba. Először a királyi kápol-náhat és a hercegi sírokat tekintették meg s aztán a várpalota termeit, majd a Mátyás-templomot. Az illusztris ven-dégek, a kiket ma is Pázmándy Dénes és Dessewily Arisztid vezetett, délután kirándultak a Margit-szigetre, estére pedig a Park-klubban vacsora volt a tiszteletükre.

Öt fillérel magasabb árak mellett ma 75000 mm. buza került forgalomba. Legmagasabb ár 7.80 Legkisebb ár 7.70

Közbizághídi sentsésvásár.

(Hivatalos jelentés déli tizenkét óra-kor.) Maradvány 191 darab, érkezett 806 darab, összesen 753 darab. Eladtunk déli tizenkét óráig 243 darabot. Mai árak: Öreg elsőrendű 97, másodrendű 97 korona; fiatal elsőrendű 100—106, közép 93—106, könnyű 93—100 korona. A vásár irányzata közepes.

Holttest az utikosárban.

Moszkva, szept. 9.

Egész Oroszországban kínos feltűnést belt egy borzalmas esett. A moszkvai vasuti állomásra négy nap előtt Minsekből nagy utikosár érkezett.

A kosárból erős hullaszag áradt ki, a miért csendőrok jelenlétében fölbohót-ták. A kosárban fehér lepelbe pólázva egy igen elegánsan föltűző, körülbelül 36 éves férfi holttestét találták.

Selyem fehérneműjében M. T. mo-nogram volt.

A holttest nyakán köté nyoma, a ha-lántékon fecskendő-tű szurása látszott, annak a jele, hogy a holdogtalan em-bert először valami méreg befecskendé-zésével elkábitották, azután megfojtották.

A vizsgálat nyomában megindult. Hatna-tosan kiderült, hogy a borzalmas titkot rejtő kosarat Vilnában adták fel, az áldozat pedig Tomasevski Márton Kon-stantinovic, egy duszazúg ofoza ne-mes, akinek Kovno és Vilna kormány-zóságokban rengeteg birtokai vannak.

Nagyon vidám életet élt a boldogta-lan, olási deszegekat nyert és vesztett kártyán, vezető alakja volt az orosz gavalier-világnak. Hogy hogyan és kiöl-erte rettenetes vége, még nem tudják.

Gyilkos köcsmárogató.

Szuba község lakosai között nagy for-rongást idézett elő egy gyilkosság eset. Molnár Tamás köcsmáros általánosán tisztelt ember volt a faluban és mert már évek óta betegeskedett, a nép szá-nalommal is viseltetett iránta.

A beteges köcsmárosnak azonban fla-tal, ötötől duzzadó felesége volt. Mol-nárné szerelmi viszonyt folytatott egy Gászó Mihály nevű odaváló legónnyal. Némrégiben a férj rájött az asszony bú-nos viszonyára, ami miatt nagy vesző-kedés támadt a házasságok között.

Utána pár napig az asszony meg-buzta magát és a szeretője sem mulat-kozott, de ez az állapot nem sokáig tartott.

Tegnapelőtt este Gászó Mihály ismét megjelent a köcsmáros, ahol mulatni kezdett. Molnár Tamás, a feltökény köcsmáros, ki akarta utasítani a felesége szeretőjét, de akkor az asszony is közbe-lépett és a szeretője pártjára állott. A megcsalt férj köcsmegheest helyzetében egy konyhakést kapott fel a azzal ron-tott a csabítóra, de Molnárné és a sze-retője kicsavarták a kést Molnár kezéből s azzal a késsel annyira összeszurkálták, hogy a szerencsétlen ember szörnyet halt.

A eset még este hét-nyolc óra között történt s így csakhamar híre futott a fa-luban. A nép, amint megtudta, a köcsma-körül csoportosult, majd behatoltak a házba és a gyilkos asszonyt hajánál fogva kivonszolták az utcára. A földhő-dött nép agyonverte volna a bűnös asz-sonyot, de véletlenül a csendőrok meg-érkeztek s ezek kivették az emberek kezéből, még élve ugyan, de alott és súlyosan sérült állapotban.

A bűnös asszony szeretője menekült ugyan a nép boszúja elől, de a csend-

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy óra 60 fillér.
Vidékre postai küldéssel egy óra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.
Szerkesztőség és kiadóhivatal

Felolvasó szerkesztő:

LOSVA HUGO.

Krausz és Farkas papírkereskedése.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztés nyomdájában.

Török--bolgár háború. Merénylet Ferdinánd fejedelem ellen.

A gazdasági helyzet.

Két közleményt állítunk alább egymással szemben; az egyik a vámközösségről szól, a másik az ennek a vámközösségnek köszönhető gazdasági tönkről. Megjegyzést a kettőhöz nem fűzünk, ez talán fölösleges is.

Az tény, hogy abba a jólétbe, melyet a vámközösségnek köszönhetünk, ha még sokáig tart, belefulladunk.

De íme a közlemények:

Nyilatkozatok a gazdasági helyzetről.

A bécsi Fremdenblatt budapesti tudósítója kérdést intézett a politikai és gazdasági élet néhány szereplő tagjához az iránt, hogy mi a véleményük Magyarország jelenlegi gazdasági helyzetéről, a kiegyezésről s mennyiben volt a mostani politikai helyzet visszahatással a gazdasági viszonyokra.

A megkérdezettek közül Hieronymi természetesen a gazdasági közösség hívének vallotta magát. Meggyőződése szerint a mostani politikai válságnak nagyon káros hatása volt a gazdasági életre, a melyet különben sem tart rózsásnak, mert országunk nagyfokú gazdasági pangásban szenved.

Lánczy Leó, a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöke szintén úgy véli, hogy a politikai viszonyok a gazdasági fejlődésnek útját állják, noha különben a fejlődésnek minden előfeltétele megvolna. Gazdasági különválás — szerinte — a mostani viszonyok közt mind a két államnak az alapját rendítené meg.

Hatvany-Deutsch Sándor, a magyar cukorgyárosok egyesületének elnöke szerint a gazdasági helyzet korántsem olyan nagyon szomorú, a milyennek a pesszimisták látják. Az ő meggyőződése szerint Magyarország gazdasági helyzete kedvező. Igaz, hogy egyes iparágaknál nagy a pangás és a visszaesés, de ezt másuttal is tapasztaljuk.

A kiegyezést illetően az a véleménye, hogy mindkét államnak csak előnyére válnék, ha valami modus vivendi találnának. Dr. Chorin Ferenc ipari téren sem látja, hogy a politikai viszonyok káros hatással lettek volna a gazdasági helyzetre. Sem a vas- sem a szénipar nem szenvedett miattuk.

Az itt-ott mutatkozó ipari stagnálás okai nem az obstrukcióból erednek, azok meg voltak már az obstrukció előtt is. Az osztrákok „Los von Ungarn” most sokszor hangzottatott jelszavát nem veszi komolyan.

Tömeges prolongálások.

A szomorú kereskedelmi viszonyokat, melyekben az ország és különösen annak egyes vidékei vannak, semmiesem jellemezhető jobban annál a hírnél, melyet Anináról kaptunk. Nem kevesebb mint huszonöt cilián kereskedő kér fizetési kötelezettségeinek teljesítésére halasztást.

Az együttesen szétküldött körlevélben kérelmüket az általános pangáson kívül azal is indokolják, hogy 7000 munkás hetek óta sztrájkol, tehát semmit se keres, de azért a kereskedőket mégis igénybe veszik, akik hitelbe kénytelenek a munkásokat élelmi szerekkel ellátni.

A kereskedők arra kéri tehát hitelőzőiket, hogy követeléseik kiegyenlítésére, melyek ez évi december végéig esedékesek lesznek, adjanak az esedékesség napjától kezdve három havi halasztást.

Horvátok ellenünk.

A horvátok, a kik eddig is minden zűrzavart felhasználtak, hogy életjelt adjanak magukról, már újból mozgolódni kezdenek. Követelik a horvát ezrednyelvet, a horvát zászlót és a jelvényeket.

A horvát jogpárt lapja, az „Obzor” már meg is formulázta a horvát nemzet követeléseit. E szerint Magyarország nem disponálhat a zászló- és jelvénykérdésben, hanem regnikoiáris deputáció van hivatalba eldönteni, milyen legyen a magyar ezrednek lobogója, címere.

Ha tehát — így ír a horvát lap — a magyar parlament tárgyalni kezdene a zászló-kérdést, a horvát képviselőknek kötelessége lesz azonnal távoznia az üléssteremből.

Ami pedig a magyar kommandót illeti, erre nézve az 1868. 40. és 41. törvényekre hivatkozik, amely szerint a honvédség kiegészítő része a hadseregnek, a horvát honvédség nyelve horvát, tehát a horvát ezredké is az legyen.

Miután, továbbá a 1868. XXX. törvény cikk 7-ik §-a szerint a tengerészeti ujoncokat a tengerpartiról kell sorozni, nyilvánvaló, hogy a haditengerészet nem lehet más, mint horvát. A horvátok tehát már arról álmodnak, hogy a haditengerészetet horvátá tegyék.

Érdekes, hogy ezt az országot már tegnapelőn Mazzurra horvát tartománygyűlési képviselő is fölvetette, sőt már a horvát tengerész-tisztképzést is sürgette, hogy a haditengerészetet arra a nivóra lehessen emelni, amelyen jelenleg a kereskedelmi tengerészet áll.

A fölkelők sütődéje.

A macedón zavargók nem terv és cél nélkül dolgoznak.

Bizonyítja az, hogy rendszeres hadi

sütődéket rendeztek be több helyen. — Egy ilyen sütőde képét mutatjuk itt be, a helyszínén történt felvétel alapján.

A pestis.

Már többször adtunk hírt arról a veszedelemtől, mely Marseille felől közeledik. A hírek nyomában nyugtalanság és rémület terjedt szét. Milyen könnyű a vesznek útját nyitni, s milyen lehetetlenek látszó a pusztítás felszabadult szellemét megfékezni!

Elég, hogy a lelkiismeretlenség áthozása, szennyes rongyhalmazt a határon és a ragály patkányok alakjában benyargalja a várost, az országot.

Kötelességünk, hogy sürgősen figyelmeztessünk a veszedelemtől és követeljük a legmesszebbmenő óvintézkedéseket, a legszigorúbb ellenőrzést. Marseille felől Budapestig elég nagy a távolság arra, hogy ráérjünk a védekezésre, de egy pillanatnyi késedelem is ránk szabadíthatja a rómes vendéget.

Annál is inkább, mert ezzel a rettentő nyavajával szemben az orvosi tudomány még ma is csaknem teljesen tehetetlen. Harcolni, küzdeni ellene gyógyszerekkel nem lehet s minden, amit tehetünk, csak a védekezésre s a baj továbbhúrcolására. Megakadályozására szorítkozhat. Nagy szerencse a szerencsétlenségben, ki legyen zárva.

hogy a pestis bacillusai könnyen pusztuló baktériumok és hogy csak egyenesen fertőzés útján válnak veszélyessé. Eleinte ugyanis maga az orvosi tudomány is azt vélte, hogy a pestis bacillusai a levegőben szállva nagy távolságokra hatnak el, mindenütt döghalált terjesztve. Ezt a tévhitet a modern gyógybakteriológia határozottan megcáfolta. A levegőt tehát a bacillus meg nem fertőzi és így határozottan állítható, hogy gondos védelmi intézkedésekkel a járvány lokalizálható és teljesen meg is szüntethető.

A marseillei pestis-hírek itt Budapesten is érthető izgalmat keltettek, a melyet a bécsi lapok tendenciózus jelentései még megnöveltek, a mennyiben folytonosan előérbe töltik az Adria Magyar Tengerhajózási Társaság marseillei hajóárait. Az Adria ugyanis hetenkint három hajót indít Fiuméből Marseillebe. A társaság igazgatósága értesítése szerint az Adria hajói révén közvetlen veszedelemtől már csak azért sem lehet szó, mert minden óvintézkedés megtörtént arra nézve, hogy a járvány behurcolásának a lehetősége is ki legyen zárva.

Szenzációs letartóztatás a fővárosban.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 12.

Néhány nap óta egy uzsorapör folyik a büntető bíróság előtt, a vádlott Hoffstädter-Guttmann, akinek áldozata Relle földbirtokos.

A vádirat szerint egy 50.000 koronás kölcsönnel áldozatait lelketlenül kifosztotta.

A büntető törvényszék Puskás Gyula elnöke alatt csütörtökön kezdte és szombaton folytatta a bűnper tárgyalását. A bizonyítás meglepő fordulatot vett, mert Relle, aki a vizsgálóbíró előtt, a rendőrségnél, sőt az első tárgyaláson is fentartva vádját, terhelő vallomást tett, menteni igyekezett Hoffstädter eljárását.

Délután azután meglepő fordulat történt, Relle fölkel és a következő kijelentést tette:

— Tekintetes törvényszék! Engem a vádlott hamis vallomásra bírva, meg akart vesztegetni, 12000 koronát ígért arra az esetre, ha nem teszek terhelő vallomást. Meggondoltam a dolgot és nem fogok hamisan vallani.

A kijelentés óriási szenzációt keltett, a bíróság nyomban letartóztatta a vesztegető uzsorást és a tárgyalást felfüggesztette.

Merénylet Ferdinánd fejedelem ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Szófia, szept. 12.

Ferdinánd fejedelem ellen merényletet akartak elkövetni. A merénylettervet az utolsó órában elárulták a fejedelemnek, aki sürgősen intézkedett. Alig több letartóztatás történt. A részleteket titkolják.

Berlin, szept. 12.

Szófából táviratozzák a „Lokalanzeiger“-nek: Ruzinogradban nagy a rettegés. Várnából csapatok jöttek a fejedelem őrségének megerősítésére. A fejedelmi palotát szigorúan őrzik és senki sem juthat be szorgos vizsgálat nélkül. Nem tudni, vajon merényletet fedeztek-e fel és ezért rendelkeztek-e a szokatlan intézkedéseket.

A fejedelem és a Cankvisták ellenségesen állanak szemközt egymással. Stambulov egykori híveit egytől-egyet eltávolították a hivatalokból. A Cankvisták féktelenül támadják a fejedelmet.

Török-bolgár háború.

— Saját tudósítónktól. —

A török-bolgár háború már elkerülhetetlen. És a vég előre látható: Bulgária leveretése.

Ez különben óhajtható is volna, mert a Balkán nyugtalanságát mindenkor a bolgárok idézték elő, kikkel a szerbek leveretése és Ferdinánd trónralépése óta egyáltalán nem lehet már bérni.

Már a következő táviratok érkeztek hozzánk:

London, szept. 12.

Általános az a vélemény, hogy a háború Törökország és Bulgária közt elkerülhetetlen. A Keletről érkező jelentések bizonyítják, hogy egyedül Bulgárián mulik: háború lesz-e vagy béke? Viszont az itteni diplomáciai körök arról is meg vannak győződve, hogy a bolgár kormány már nem bírja lecsendesíteni a macedón mozgalmat, s noha eleinte ily módon remélte terveit megvalósíthatni, most már, mikor a zandolás elhatározódott, szívesen működne közre a zavarok elsimításában.

A „Daily Telegraph“-nak táviratozzák Szófiából: A bolgár kormány minden-

képpen iparkodik a hatalmak kívánságát teljesíteni, de míg a bolgár határőrség nem képes az éjszakának idején a határon betörő macedón bandákat visszasírtani, addig török részről elősegítik a bandák benyomulását. A porta szítja a forradalmat, hogy a keresztényekkel könnyebben elbánhasson. Növeli a veszélyt, hogy a bolgár lakosság is a macedón bandákkal rokonszenvez. Most már lehetetlen, hogy Bulgária idegen hatalom beavatkozása nélkül leverhesse a felkelést.

A Daily Telegraph szerint a hatalmak nem hajlandók közbe lépni akár Törökország, akár Bulgária kéri is az intervenciót. A mi az esetleges háborút illeti, Bulgária óhangoztat nagyon csékélyek, mert a bolgár csapatok és erődítmények felszerelése a legyerveze foggyatékos. Illetékes körökben bizalmatlansággal viseltetnek a bolgár kormány ellen. A bizalmatlanságot szítja az a felhívás is, a melyben Bulgária Angolországtól és Amerikától két millió fontot kér, hogy a mozgalom leverése után nemzetközi rendőrséget szervezzen. Itt azt hiszik, hogy ezzel az összeggel a felkelést akarják támogatni.

Hírek a válságról.

Budapest, szept. 12.

A képviselők egy része elutazott a fővároshól. A képviselőház elnöke, Apponyi Albert gróf is, aki kora reggel csupán rövid időre nézett be a képviselőházba, onnan szintén a vonathoz hajtott és Eberhardra utazott.

Apponyi a jövő hét elején érkezik vissza.

A szabadelvűpártban a déli órákban ma is több képviselő időzött, aki a pártértekezlet tervével foglalkozott.

A régi szabadelvűpártiak közül tegnap többen Hieronymi Károly lakásán gyűltek össze, a hol főképpen a szabadelvűpárt jövődő magatartását vitatták. A legtöbben a megjelentek közül a mellett kardoskodtak, hogy a szabadelvűpártnak már a legközelebbi napokban pártértekezletet kell tartania, a melyen körvonalozzák a pártnak a katonai kérdésben követendő magatartását.

A Budapesti Tudósító írja: Egy estillap tegnapi számában azt a hírt közölte, hogy a legutóbbi minisztertanácsban a miniszterelnök és a kabinet többi tagjai között súlyos összeütközés keletkezett, még pedig olyképpen, hogy a miniszterelnök a politikai helyzetet vonatkozólag valami előterjesztést tett a annak töltetlen elfogadását követelte a miniszterektől az utóbbiak az estillap szerint ezt a leghatározottabban megtagadták és tárcáik letételével fenyegetőztek.

Mint a legilletékesebb forrásból értesülünk, ebből az egész hírből egy árva szó sem igaz. Valóban, hogy a miniszterelnök előző javaslatait tett volna, minőt ez a lap sejtet, valóban, hogy ez a javaslat vita tárgya lett volna, valamint nem kevésbé koholt az is, hogy a kabinet valamely tagja lemondással fenyegetőzött volna. Ezzel szemben megállapíthatjuk, hogy egy a legutóbbi, valamint a többi kérdésekben is a miniszterelnök és a kabinet tagjai közt a legteljesebb egyetértés uralkodik.

Veszedelemes készülődések.

Az orosz cár ellen, római látogatása alkalmából, az orosz szocialisták nagy ünnetésre készülnek, amelynek programját éppen nem titkolják, mert a mai orosz kormány a szocialista tüntetésekkel szemben preventív intézkedéseket sokasom rendel el, hanem csak utólag torolja meg a rendezavart, ha ilyesmi történik.

A tüntetések programjában benne van, hogy a cárt Rómába való bevonulása alkalmával kifutnyulik. Ezt lehetetlen megakadályozni, mert Rómában negyvennyolc szocialista szerveznek összesen vagy harmincezer tagja van a ennél embert elnemíteni mégse lehet.

A tüntetésnél sokkal komolyabb dolog az, hogy a szocialisták a cár tiszteletére azon a napon, melven orosz földet lép-

altalanos sztrájkot rendeznek azokban a városokban pedig, amelyekben a cár vonata keresztül megy, a minden oroszok uralkodóját macskazenevel gyönyörködteik.

Az orosz kormány természetesen nem bántódnék, ha a cár olaszországi látogatása valami ok miatt elmaradna.

Öngyilkos urinő.

— Saját tudósítónktól. —

A Budakeszen nyaralók között feltűnő eset történt.

Özv. Schützinger Géza, egy 63 éves urinő, aki 6 év óta lakik Budakeszin, tegnap délután nyomtalanul eltűnt lakásáról.

Az emberek, a kiknél lakot, elször azt hitték, hogy bement a fővárosban, amit gyakran megszokott tenni.

A mikor azonban esté sem tért vissza, gyanút mértetettek és katonái kezdtek nézni.

Először bementek a szobájába és ottan találtak egy levelet az asztalon. A levélben az életunt azt írja, hogy ne keressék, mert elve úgy sem találják meg.

Elmentem, hogy többé vissza ne térjek. Istén fizesse meg mindenkinek aki jót tett velem öreg napjaimban. E szavakkal fejezi be levelét.

Mindenek dacára a kutatást folytaták és az öreg asszonyt tényleg meg is találták a temető mellett levő erdőben halva.

A szegény öregasszony, akinek férje kereskedő volt valamikor a fővárosban, morbummal mérgezte meg magát. Öngyilkosságának oka valószínűleg az, hogy félt a megvakulástól.

Egy idő óta ugyanis szeme világa gyengült és napról napra rosszabbul látott. Az orvos vigasztalta, de hiába.

— Meg fogok vakulni. Érzem. Egy-két hónap múlva vége lesz szememnek! De hát nem fogom ezt megérni. Inkább meghalok!

Valószínűleg ezért lett öngyilkossá.

LEGUJABB.

A Balkán forradalom.

London, szept. 12. Görögország e hónap 3-án táviratot küldött diplomáciai képviselőihez a külföldön, a melyben utasítja a kormány a képviselőket, hogy hívják fel a hatalmak figyelmét a török basibozuk kegyetlenségére Krusovóban.

A katonák parancsnokai helegegyezésével nemcsak a bolgár fölkelők ellen, hanem a békés görög és oláh lakosság ellen is fordulnak. Görögország körüli Baktiar basa eltávolítását és megbüntetését, de hozzáteszi, hogy semleges álláspontján Törökországgal szemben nem szándékozik változtatni.

Leicester, szept. 12. Egy munkásszervezési kongresszus határozatot hozott, melyben a macedóniai bolgárok megszárlásán főláborodását fejezi ki és föléri a kormányt a bolgárok javára való közbe lépésre.

Terjed a pestis.

Páris, szept. 12. A lapok marseillei jelentése szerint új három pestisgyanus esetet állapítottak meg. Ezek közül kettő a Gini-téle lemez-papírgyár közelében történt. Az egyik beteg tegnap meghalt. — Petit Journal jelentése szerint a Marseilleben pestis gyanus tünetek között megbetegedett tizenkilenc személy közül tizenhárom meghalt.

Vizsgálat elő a halálba.

Sopron, szept. 12. Nagy feltűnést keltő öngyilkosság történt ma reggel Sopronban. Pokorny Gusztáv, az állami börtön felügyelője lakásán agyonlőtte magát. Az öngyilkosság annál nagyobb meglepetést okozott, mert a győri királyi főügyész éppen ma kezdte meg a börtön kezelésének megvizsgálását.

Zaidoulászban.

Lomborg, szept. 12. (Saját tudósítónk távirata.) Hírkészett hírek szerint Zaidoulászban (Oroszország) zaidoulász-

van, gyilkolják a zaidókat. A kormányzó katonai segítséget kért. Részletek hiányoznak.

— A budapesti Nemzeti Színház bérpalotájában van a főváros egyik nevezetessége: a budapesti mechanikai Zander-gyógyintézet. („Budapesti” jelzés azért van a címben, mert bármily nagy legyen a város, egyenlő több intézmény engedélyt nem ad a feltalálójára.) Egy, a modern orvostudomány minden fizikai gyógyítványozásával ellátott nagyszabású gyógyintézet ez, melyet gyógyító értékének elismerése jelöl az egész orvosi kar nagy mértékben támogat.

A legtekélyesebb valamennyi itt egyesített gyógyberendezés között természetesen az, amelynek dr. Zander Gusztáv, a világhírű stockholmi orvosnár a feltalálója.

Ezzel éri el legszembeötlőbb sikereit a budapesti Zander-gyógyintézet. A gyógyeszközök nagy száma és formagazdagsága a gyógymódok szigorú individualizálására alkalmas változatosságának használatul keressük párját a Zander-gyógyintézetnek, melynek mintájára már a Nyugat számos nagyobb városában létesült egy-egy ily intézet.

A budapesti Zander-intézet a következő gyógymódokat egyesíti magában. Zander-féle gyógymechanikai eszközök teljes sorozatát, a manuális, svéd gimnasztika a Frank-féle gyakorló-módszer és a test egyenesítés technikai kiviteléhez szükséges legmodernebb berendezéseket; a massaget tudományos elvek szerint kizárólag orvosok végzik. Azután vannak elektromos fény-fürdők, úgy az egyes testrészek, mint az egész test számára villamos vízfürdők, forró levegőfürdők, forró levegőzuhany, továbbá az ónsavas fürdők (Nauheimi módszer) a vizgyógyítás és elektromozás eszközeivel együtt.

Hogy ez asokféle gyógyításhoz egyenként és egymással orvosi elvek szerint kombinálva mily számos betegségben válik be, arról az az érdekes prospektus ad számot, melyet a Zander-intézet elosztogatásának az érdeklődőknek szíjjelküld és a mely ábrákban és leírásokban képét nyújtja az intézet sokoldalúságának.

Csak egynehány betegséget akarunk kiemelni azok közül, melyeket ott gyógyítanak: első sorban a háfésétek, sérdősétek, csonttörések, ficamok után visszamaradt mindenféle mozgás-zavarokat, izületi mozgásokat és fájdalmakat. Azután régi keletű idegzsabák, ischiast, fejfájásokat, csuiz és köszvény, melyek egyébb gyógyszerekre nem gyógyultak. Ferde növevő, pupos vagy egyáltalán testfeloldósében viszáramaradt gyerekek gondos kezelés után itt bajuk javulását érik el. Korunk betegségeiben: a neurastheniában a szenvedők tömegesen keresik fel a Zander-intézetet. Idült gyomor- és bélbajoknak, vándorvosoknak, alhasi pangásoknak sokféle gyógyító eszközével rendelkezik a Zander-intézet. Aki elhízott, főlös hájuktól itt szabadulhat meg. E mellett azt lehet mondani, hogy az alkalmazzott eljárásoknak egyike sem okoz kellemetlenséget, nem lankasztja el a beteget, ellenkezőleg üdítő, felfrissítő, az életkedvet fokozó hatások van örege, ifjura egyaránt.

A budapesti Zander-intézetben három orvos működik számos férfi és nőeggyedél az intézettalajdonos-főorvos szakavatott vezetése alatt, ki csak gondos vizsgálat alapján veszi fel betegeit.

Reichner Simon holttestét megtalálták.

Budapest, szept. 12.

A Párisi Aruház égésének még egy áldozatára lettek az elmúlt éjjel.

A holttesten talált ruhafoszálányokon néhány acélgombot találtak, melyen a Weil és Hadt cég neve állott, a cipőjében szintén ép maradt a húzó s rajta tisztán olvasható Moldován Ignác a hársfa-utcai cipész neve.

Az eltűnt Reichner Simon özvegye a lapokból értesült a hírről, hogy az aruház türelmékei között egy férfi holttestére esadtak. Reggel nyolc órakor ki is ment hozzátartozóival a tetemnézőbe, hogy megtekintse a holttestet.

Mikor a nagyrészben megszűnősegett teletet meglátta, úgy is, mint Reichner Simon édesanyja zokogva mondta, hogy a fej körvonalaiból is megismerik Reichner-t. Az anyja különös üteművel jelt megmutatotta, hogy egy szemlőga hiányzott a fiának.

A főváros legnagyobb
férfi- és gyermek-ruha
 árúháza

Szép, tartós, izléses férfi-ruhákat készítenek
Krausz és Társa
 Legnagyobb olcsóruházi- és gyermekruha-áruházában.
 Exklúzív Belpáros most V. Váci-körút 66. sz. a Főváros-vendéglő mellett.

Hírnöves férfi-szabók! Versenyképes olcsó árak!
 Ajánlunk saját műhelyünkben készült tiszta gyapjuszövetből:
 Elegáns, divatos vagy fekete szalag-öltöny . . . . . 9 frt
 Elegáns, divatos vagy fekete felöltő . . . . . 8 frt
 Elegáns, divatos vagy fekete szalag-öltöny . . . . . 18 frt
 Utazó, vagy sport-öltönyök . . . . . 10 frt
 Gyermek- és fiú-ruhákat gyapjuszövetből . . . . . 8 frt
 Mérték szerinti megrendelések magyarországi szállással, valódi angol és
 francia szabóipari technikával készíthetők.

Amerikai
fogmüterm, fogak, fogsorok szápadlái.
nékül. Vidékiek megvárhatják.
Speciell hangszerfuvók,
asthmás betegek részére
keszesség mellett.
Schweiger M. Mátyás
Nagymező-utca 28. sz.

1 drb összecukható vasúgy
acélsodronnybetéttel, három
réti matraczsal és ágyterítő
csak 12 forint.
Arjegyüket ingyen és bérmentve.
GICHNER TESTVEREK
Faplan- és matracz-gyár
Szönyeg- és vasbutorraktár
Budapest, Múzeum-körút 27.

Uj gyógyviz!
Uj edítő viz, a hort nem felel!
„SZÉKELYFORRÁS”
Magas lútsion tartalmu természetes szénsavdús
ásványvíz, a székelv 1864. évi. A kőmüve
legnagyobb részénél v. sz. mely kiváló orvosság a
vast- és hólyagbetegségek és hólyaggyulladás, valamint a
kiváló és legelőszervek hurutos bántalmának.
Kiszáradtós forrás: KÖRÖSUTY L. cs. ki-
adva: SZÉKELYFÖRŐ, Budapest, Erzsébet-tér 8. sz.
A gyomoréget rögtön megszünteti.
Kapható minden nagyobb fogaszkészítőben és
vendéglátásban.

Szörme- és szücsárak
Manheimer H.
Károly-körút 24.
Ajánlja kész szörmeárak raktárát utazó
bundákban, miként főkében, lábme-
legítőben és nyaktakarókban egy
nagyban mint kicsinyben, a legelőszőbb
árakon.

Központi szönyegtervezet vezet!!
IV., Múzeum-körút 39.
(osakia) a Múzeum-körúttal szemben
Egy összecukható vasúgy.
3-réti matracz, egy flanel-
takaró, egy smyrna-utaztat
egy elő és 5 réti előszoba-
fűtőszönyeg, összesen 9 ft.
Sodronygy matraczsal ... 10.60 ft
Vaskeretű sodronnybetét ... 6.25 ft
fakeretű sodronnybetét ... 3.- ft
Dus választék szönye-
gek, szövet- és csipke-
függönyök, pokróczok,
utazó takarók és bőrök,
valamint selyem- és bár-
sony díszfő-párnákban.
Saját műhelyben sződési készlet
paplan és matraczok dus választéka
Nagy előny vidéki vevőknek!
100 ftos vásárlásnál egyen fogadom,
200 ftos vásárlásnál kettő fogadom
gummikerekűm áll egész nap a vevő
rendelkezésére.

Titkos betegségek
hugycsőfolyás, szék, bűzös (vagyis) és
utóvetőkérmények, vizelet és széklet
szag, az orfendőrségtől ártó, legelőszőbb és
előzőbb, valamint korai férfúli gyenge-
ség, méhelt fehéres folyás, méhbetegs. stb. ala-
por, gyökerez, gyomr. gyógyítására foglalkozni
szarv nélkül legelőszőbbben ajánlható ártó
gyakorlat, 30 évi tapasztalat és lelkiszerelés
szigorúan tudományos alapú gyógymódszerrel
fogva
Dr. GARAI ANTAL
v. cs. és kir. osztály-főorvos
orvosi és kórh. rendelő-intézet
BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 24.
Rendelés délelőtti 10-4-ig és este 7-8-ig.
Vidékiek levéltől nyerhetnek szak-
szerű tanácsot, a gyógyterápiájukról árul-
talan hírlapra tanácsot.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBBS ÉS LEGHÍREBB ÓRAÉSZLETE.
Alapított 1847.
Brausweller János
Szegeden és kir. kisközségben
arab. chronometer- és másóra, főtáblákja
a remontoir társaságnak
stb. stb.
ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE
Képes árjegyzék bérmentve. Invitációk pontosan szétosztottak.

Benzin-motorok és
benzin-lokomobitok
szelepes vezény-
művei, 2-50 lóerőig
főtállással megbiz-
ható, legelőszőbb
üzem, kedvező fűte-
lési főtállatok.
Arjegyüket ingyen és bérmentve.
Budapesti malomépítészeti és
gépgyár
Fodvinecz és Heisler,
Budapest, Váci-ut 141.
Magbízható képviselőket keresünk.

KÖHLER ISTVÁN
tűzoltószer-, szivattyú- és gépgyár
(ezelőtti Geitner és Rausch cég
tulajdona.)
BUDAPEST,
Gyár: I. Kőbánya, Felsőváros-utca 5.
Iroda és mintaraktár: VII, Erzsébet-körút 32.
Fűtőkendők, kútszivattyúk,
szívó- és nyomó-tűtők, lét-
rák, fűtők, jelző szerek,
egyéni felszerelések.
Arjegyüket és költségelőirányzatokkal
díjazatosan szolgát.

A vidéki közönség figyelmét felhívjuk
Klein Jakab H.
Budapest, IV., Károly-körút 16.
butorderméire és saját műhelyeiben készült
butorkiállítására.
Olcsó árak!
Kérjük szegyüket más hasonló szeggyel össze
nem tévesztendő.

„Kincsem”
vetőgépek példátlanul
előző szeggyel, játszi
könnyed járása és az anyag
bámulateltő kiválóssága a
szakkörök csodálatában és
osztatlan elismerésében ré-
szesül! — Egyedül:
SZÜCS ÖDÖN-nél
Budapest, VI., Nagymező-ut. 66.
Arjegyüket ingyen küldök:
Borsajtókrol, szecskavágókrol,
morzsolókrol, vető-gépekről,
stb. stb.

ZISKA J. utoda
Rostély György
mérleggyáros iroda és raktár
Budapest, Eölyös-utca 39. f.
Ajánlja a legmegbízhatóbb gabonamér-
sőt, és az százados mérlegmó-
solt. A budapesti értéktőzsde szállítója.
Arjegyüket ingyen és bérmentve.

Uri és női divatcikkek
alant írt árakban és legelőszőbb minőségben.
Meg nem felelő kiderítetük.
Legn. minőségű pallér darabja ... 1.11
Legn. minőségű kényes pálya ... 1.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 1.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 1.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 1.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 2.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 2.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 2.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 2.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 2.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 2.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 3.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 3.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 3.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 3.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 3.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 3.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 4.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 4.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 4.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 4.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 4.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 4.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 4.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 4.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 4.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 4.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 5.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 5.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 5.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 5.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 5.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 5.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 5.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 5.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 5.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 5.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 6.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 6.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 6.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 6.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 6.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 6.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 6.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 6.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 6.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 6.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 7.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 7.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 7.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 7.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 7.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 7.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 7.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 7.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 7.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 7.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 8.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 8.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 8.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 8.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 8.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 8.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 8.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 8.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 8.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 8.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 9.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 9.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 9.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 9.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 9.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 9.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 9.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 9.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 9.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 9.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 10.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 10.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 10.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 10.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 10.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 10.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 10.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 10.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 10.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 10.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 11.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 11.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 11.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 11.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 11.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 11.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 11.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 11.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 11.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 11.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 12.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 12.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 12.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 12.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 12.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 12.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 12.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 12.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 12.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 12.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 13.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 13.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 13.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 13.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 13.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 13.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 13.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 13.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 13.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 13.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 14.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 14.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 14.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 14.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 14.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 14.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 14.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 14.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 14.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 14.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 15.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 15.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 15.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 15.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 15.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 15.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 15.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 15.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 15.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 15.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 16.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 16.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 16.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 16.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 16.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 16.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 16.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 16.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 16.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 16.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 17.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 17.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 17.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 17.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 17.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 17.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 17.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 17.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 17.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 17.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 18.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 18.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 18.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 18.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 18.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 18.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 18.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 18.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 18.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 18.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 19.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 19.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 19.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 19.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 19.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 19.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 19.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 19.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 19.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 19.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 20.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 20.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 20.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 20.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 20.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 20.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 20.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 20.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 20.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 20.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 21.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 21.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 21.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 21.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 21.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 21.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 21.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 21.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 21.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 21.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 22.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 22.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 22.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 22.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 22.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 22.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 22.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 22.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 22.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 22.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 23.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 23.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 23.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 23.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 23.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 23.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 23.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 23.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 23.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 23.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 24.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 24.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 24.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 24.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 24.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 24.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 24.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 24.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 24.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 24.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 25.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 25.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 25.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 25.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 25.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 25.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 25.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 25.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 25.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 25.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 26.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 26.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 26.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 26.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 26.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 26.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 26.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 26.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 26.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 26.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 27.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 27.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 27.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 27.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 27.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 27.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 27.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 27.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 27.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 27.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 28.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 28.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 28.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 28.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 28.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 28.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 28.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 28.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 28.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 28.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 29.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 29.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 29.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 29.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 29.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 29.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 29.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 29.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 29.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 29.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 30.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 30.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 30.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 30.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 30.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 30.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 30.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 30.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 30.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 30.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 31.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 31.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 31.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 31.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 31.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 31.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 31.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 31.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 31.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 31.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 32.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 32.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 32.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 32.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 32.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 32.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 32.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 32.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 32.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 32.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 33.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 33.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 33.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 33.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 33.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 33.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 33.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 33.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 33.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 33.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 34.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 34.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 34.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 34.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 34.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 34.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 34.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 34.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 34.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 34.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 35.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 35.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 35.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 35.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 35.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 35.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 35.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 35.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 35.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 35.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 36.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 36.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 36.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 36.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 36.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 36.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 36.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 36.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 36.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 36.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 37.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 37.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 37.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 37.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 37.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 37.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 37.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 37.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 37.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 37.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 38.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 38.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 38.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 38.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 38.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 38.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 38.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 38.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 38.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 38.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 39.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 39.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 39.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 39.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 39.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 39.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 39.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 39.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 39.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 39.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 40.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 40.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 40.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 40.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 40.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 40.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 40.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 40.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 40.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 40.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 41.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 41.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 41.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 41.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 41.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 41.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 41.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 41.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 41.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 41.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 42.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 42.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 42.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 42.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 42.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 42.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 42.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 42.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 42.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 42.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 43.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 43.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 43.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 43.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 43.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 43.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 43.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 43.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 43.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 43.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 44.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 44.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 44.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 44.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 44.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 44.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 44.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 44.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 44.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 44.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 45.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 45.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 45.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 45.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 45.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 45.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 45.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 45.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 45.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 45.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 46.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 46.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 46.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 46.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 46.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 46.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 46.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 46.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 46.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 46.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 47.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 47.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 47.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 47.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 47.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 47.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 47.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 47.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 47.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 47.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 48.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 48.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 48.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 48.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 48.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 48.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 48.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 48.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 48.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 48.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 49.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 49.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 49.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 49.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 49.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 49.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 49.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 49.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 49.80
Legn. minőségű kényes pálya ... 49.90
Legn. minőségű kényes pálya ... 50.00
Legn. minőségű kényes pálya ... 50.10
Legn. minőségű kényes pálya ... 50.20
Legn. minőségű kényes pálya ... 50.30
Legn. minőségű kényes pálya ... 50.40
Legn. minőségű kényes pálya ... 50.50
Legn. minőségű kényes pálya ... 50.60
Legn. minőségű kényes pálya ... 50.70
Legn. minőségű kényes pálya ... 50.80
Legn. minőség

Egyről-másról.

Kié az ember élete? Kétségkívül az Istené, mert hiszen ő adta. De a törvényé a kötelesség, hogy a földi lehetőség határain belül védelmezze az ember életét. — Az életbiztonság elemi feltétele a rendezett társadalom életének. Ezek jutnak eszünkbe, mikor felocsudva az első kétségbeesésből, eszünkbe jut a budapesti „Párisi Áruház” katasztrófája. Ezen megdöbbentő katasztrófa készítet bennünket, hogy vessünk pár pillantást városunk tűzrendészetére. Hány tűzfészek van városunkban? csak egy kis szél, a szerencsétlen véletlennek összejárása a kitörő tüzzel s megvan a legnagyobb veszedelem nálunk is.

Hát tűzoltóságunkkal hogy vagyunk? Tűzoltóink bátor férfiak volnának még, de gyakorlat hiánya miatt mindent felejtene, felszereléseik is hiányosak. Nagy veszedelem esetén mit kezdhetünk a kedvetlen tűzoltókkal, hiányos felszereléssel és víz nélkül. Tűzoltóinknál már nem tapasztalható az az önzetlenség, mint régen, szét-huzás, elégedetlenség dul a tűzoltótestületben, az őrségen olykor-olykor jelenik meg egy-két tűzoltó; tiszt pedig alig valamikor.

Tervezve volt állandóan alkalmazott 12 tűzör egy tiszttel, azonban ez csak terv maradt; most is egy kedvetlen testület védi a tűzbiztonságot, melynek kebeléből, mint értesülünk, 60 tag ki akar válni, mert látja a tisztakar kedvetlenségét is.

Nem is csoda, mert dacára annak, hogy a tűzoltó testület alapszabálya előírja, hogy évenként legalább 4 nagygyakorlat tartassék, ez ideig egy sem tartatott. Nem kutatjuk okát annak, de a közbiztonság érdekében fel kell emelnünk szavunkat ezen viszás állapot miatt és kérjük az intéző köröket,

hogy vagy intézkedjenek arra nézve, hogy a tűzoltó testület tagjai kellőleg kiképeztesse, vagy állítson fel állandó fizetett tűzoltóságot, nehogy egy nagyobb tüzesetnél kénytelenek legyünk összetettkézzel néznüni vagyunk pusztulását.

Mit szóljunk régi építési szabályrendeletünkről, melyre támaszkodva, építhetünk az életbiztonság és az esztetika rovására.

Ezen a bajon már segít a hatóság, mert már készen áll az új, mindent magában felölelő építési szabályrendelet, csak a városi képviselő testület jóváhagyását várja. Nem tudjuk, kikérték-e ezen építési szabályrendeletre vonatkozólag a tűzoltóság véleményét, ha nem, az nem ártana. — De nem ártana, ha az építési engedélyek megadásánál a tűzoltóság véleményét is meghallgatnák.

Van még mód, ezen pótló intézkedést a szabályrendeletbe bele illeszteni. — Nem árt az elővigyázat.

Hirek.

Perlaki ünnepély.

Az irodalmi és művészeti kör dalárdája a következő táviratot kapta: „Holnapi ünnepélyre Perlaik egész közönsége hazafiai szeretettel, őszinte örömmel várja megérkezéseteket. Az idő viszontagsága ne csüggeszse el hazafias lelkesedéseteket, kicsinységek miatt ne törpüljön el nemes vállalkozástok. Jöjjenek lángot gyújtani szép magyar dalotok ide, a hol még féltve ápolják a hazaszeretet szent tüzet. Csak így szolgáljátok a czélt, melyet elérni körünknek s mindnyájunknak édes vágya. Ne maradjon el tehát egy sem, a viszontlátásra. Daltestvéri üdvözléssel küld Mágics.”

E helyütt adjuk a n. é. közönség tudomására, hogy a dalárda kedvetlenül idő esetén is átrándul Perlakra.

Ferencz József
KESERÜVIZ
KAPHATÓ MINDENÜTT.

Deák Ferencz emlékezete.

Deák Ferencz születésének századik évfordulóján, amely október hó 17-én lesz, Wlasics Gyula miniszter az összes iskolákban ünnepély tartását rendelte el.

Táncgyakorlat.

Az általános munkásképző egyesület ma este a „Polgári Egylet” nagytermében táncgyakorlatot tart, mely 8 órakor veszi kezdetét.

Gondatlanságból származott tüzek.

Egyszerre két gondatlanságból eredt tüzesetről vettünk értesítést. Német János bakónaki lakos pinczéje Péterfi Antal szőlőpásztor gondatlansága következtében lett a tűz martalékává, ki a pincze mellett levő szénára égő pipával ráfeküdt és elaludt. Az égő pipából a tűz a szénára esett, mitől úgy a szén, mint a pincze porrá égett. A kár 275 korona 90 fillér. — Koszednák Mihály muraszerdahelyi lakos János nevű fia nyitott lámpával az istállóba ment. A lámpától az istállóban volt szénalángot fogott, mely az egész istállót elhamvasztotta. A kár 530 korona, biztosítva nem volt.

Zenészet kongresszus.

A „II. zenészet kongresszus”-ra, mely méltóságos és főtisztelendő Bogisich Mihály cz. püspök, apátkanonok ur elnöklése alatt f. évi október hó 13—16-án lesz megtartva Budapesten, vagyunk bátrak felhívni az összes Magyarországon élő zenetanárokat, zeneírokat, zene-művészeket, egyházi és világi zenészeket stb., hogy a kongresszuson résztvenni szíveskedjenek. A „II. országos zenészet kongresszus”-al nemcsak zenei kulturánk napi és égető kérdéseit fogja tárgyalni, hanem zenepädagogiai és ismeretterjesztő, valamint egyházi és világi zenei előadásával fogja fűszerezni az összejöveleket. Kíváncsok lennének, ha a hazánk városaiban működő összes zenetanárok, zenetanárnők, zeneszerzők, zeneírók, egyházi és világi zenészek mind itt lennének ezen a 3 napon Budapesten, hogy minél impozánsabban adhassunk kifejezést összejöveleinknek. Szakítson mindenki időt erre a 3 napra, mert kell, hogy zenei kulturánk emelése érdekében végre is fölemeljük közös erővel és akarattal szavunkat. A jelentkezéseket kérjük Sággh Józsefnél (Budapesten, VIII. ker., Baross-utca 81.) mint az állandó zenei szaktanács intéző igazgatójánál minél hamarabb eszközölni, hogy az olcsóbb vasuti jegyek, olcsóbb laká-

sok, stb. érdekében az intézkedések idejében megtehetőek legyenek. A jelentkezéssel egyidejűleg 2 korona részvételi díj küldendő, mely összeg a rendezési költségek fedezésére szolgál. A jelentkezők meg fogják kapni a részletes műsort és tudnivalókat még október hó első napjaiban.

Országos vásár.

A ludbregi kirakó és szarvasmarha országos vásár f. hó 19-én fog meg-

Olcsóbb lett a cukor.

A cukorfogyasztó közönséggel örömdetes hírt közlünk. Szeptember elejével a csukor olcsóbb lett és pedig 100 kilogrammonként 12 koronával. — A cukorgyárosok már szét küldték körlevelüket, melyben a cukor olcsóságát jelzik.

Pót oltás.

Városunk területén a pót oltás f. hó 23-án fog megtartatni.

Különös galambfogás.

Az éretlen utcái gyerekektől most már a galamboknak sincsen nyugtuk. Megindult ezekre is a vadászat. Nem puszkával, hanem egészen más módon, amittől nem pusztul el a galamb, hanem csak fogságba jut, oda, hol vége szakad a szabadságnak. Nehéz a rabság, súlyos a fogság. Mégis akadt oly éretlen suhancz, ki a szénapiacz-téren néhány galambot meg akart fogni. Egy nap délelőtt, mint a galambok szedték össze az elhullatott magvakat, egy 15—16 éves fiú ment közéjük s kukoriczát kezdett elszórni. A galambok nem féltek tőle, kezdtek szedni a kukoriczát. Hittek a fiú jószívűségében, pedig csupa gonoszság volt az. — A fiú ugyanis egy pamutszála oda kötött egy szem kukoriczát és azt is a többivel a földre szórta. Csak várta, hogy az egyik a szem után kapjon és elnyelje. Ha már egyszer lecsúszott a begybe, fogoly a kis galamb. Rabságba esett, mert a pamut nem engedi el. A galambok kaptak is utána, de nem nyelte le egyik sem. A fiú azonban türelmesen várt, addig, míg egy hivatalosolga odament és a fiút felpozította. Ez elijesztette onnan a galambokat is. Ezzel végződött a különös galambfogás, amit a rendőrkapitány figyelmébe is ajánlunk, figyelmeztesse a posztón álló rendőrt, hogy erre is terjedjen ki a figyelme, nehogy máskor sikerüljön a gyerekeknek a csel.

A mellékletért felelős: Füredi János.

Tulfizetés kizárva.

Szülők figyelmébe!

Tulfizetés kizárva.

Iskola-ruha

Gyermekek-télikabát

Gyermekek-ulster

3 forinttól kezdve feljebb.

5 forinttól kezdve feljebb.

4 frt 50 krtól kezdve feljebb.

Férfi-öltöny, nadrág, felöltő, ulster, télikabát, szalon-öltöny, bunda-kabát és mindennemű ruházat, nagyobb részét saját készítmény, jó minőségben és nagy választékban a legjutányosabban kapható

KAUFMANN MÓR férfi- és gyermek-ruha raktárában

(Városházpalota.)

NAGYKANIZSÁN.

(Városházpalota.)

Mindenki tudja,

hogy a **BALATON-féle** nulla liszt a legjobb; kenyérlisztje a legkiadósabb, hogy **kávéjából** főzik a legkitűnőbb zamatot, és hogy **szilva-lekvárja** a legédesebb. Szóval a

Balaton Testvérek **fűszerárui** **a legjobbak,**

készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. Ott kaphatók egyedül a híres erfurti **kerti-magvak.**

15 évig adómentes

ujjonnan épült ház 4 lakással és mellék helyiséggel Rákóczy-utca 18. sz.

jutányos áron eladó.

Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál.

Egy jó karban levő fényezett nagy ebédlő asztal hat székkal, egy consul asztal, egy 8-as kötőgép és több apróság jutányosan **eladó.**

Bővebbet Arany János-utca 2. sz. alatt.

Házeladás.

Kinizsy-utca 40. sz. a. ház

jutányos áron eladó.

Bővebb felvilágosítás ugyanott, özv.

Csillag Endrénénel.

HIRDETÉSEK

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Méhészgazdák figyelmébe!

Az őszi mézszedés beköszöntött évadja alkalmából értesítjük az igen tisztelt méhészgazdákat, hogy a termelt

MÉZET

bármily nagy mennyiségben **legjobban eladhatják**

Rothschild Samu méznagykereskedőnél

NAGYKANIZSÁN, Magyar-utca 19. sz.

Kizárólag pesti hengermalmi liszt eladás.

AKI szolid és olcsó árért akar jó fűszer, liszt- és festék árukat beszerezni, keresse fel

SCHLESINGER IZIDOR

vegyeskereskedését

NAGYKANIZSA Eötvös-tér 2. sz.

Mária-telopi csemege-szőlő elárusítás jutányos napi árban.

Pontos kiszolgálás verseny árak.

1 kg. törmelék-csokoládé 2. kor. 20 fill

Krausz és Farkas

Könyvnyomda ✕ Papir-, író- és rajzszerkereskedés ✕ Könyvkötészet

Telefon 117.

NAGYKANIZSA

Várospalota.

Van szerencsénk a tisztelt szülőket és tanuló ifjúságot értesíteni, hogy több új géppel felszerelt és kibővített

KÖNYVKÖTÉSZETÜNKBEN

a jelen tanévben is mindennemű **iskolakönyvek** jól, olcsón és legrövidebb idő alatt bekötetnek.

PAPIRKERESKEDÉSÜNKBEN

pontos kiszolgálás és legolcsóbb árak mellett szerezhetők be az összes

iskolai cikkek

és az egyes iskolákban forma és minőség tekintetében helyben hagyott

iskolai füzetek.

Szép és olcsó névjegyek. Közöséges és diszlevélpapírok.

Körző (ezirkli)

Háromszög

Rajztábla sinnel

Festékek

Tus és tustányér

Tinta

Oldott mézga

Rajzszögek

Ecset

Írók és tollak

Radigummi

Írópapir

Rajzpapir

Levélpapir

Ragasztó papir

Itatóspapir stb.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy óra 60 fillér. . . .
Vidékre postai küldéssel egy óra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedés.

Felelős szerkesztő:

ILÓVIA NUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerződéses nyomdájában.

Részletek egy borzalmas kivégzésről.

Uj szellem a Vatikánban.

Munkaszünet és bérfizetés.

A vasárnapi munkaszünet még mindig szálla sokaknak szemében, de az tény, hogy a kereskedők egyelőre, míg az átalakítást meg nem szokják és hozzá alkalmazkodni nem tudnak.

Az alkalmazkodás ilyen módja, hogy a hetibefizetés ket korábban adják ki a munkásoknak, hogy azoknak módjukban legyen bevásárlásaikat vasárnap helyeit szombat este eszközölni.

Ezről a mozgalomról írja egy székely:

Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter nevezetes és üdvös intézkedései, amelyekkel a vasárnapi munkaszünetet kiterjesztették, a munkások között nagy mozgalmat keltettek, hogy a bérfizetéseknek a szombati napról más napra való áttételét kieszközöljék.

Az építő, kőfaragó és kőműves munkások szakszervezetének, tehát a legnagyobb magyar munkás-társulatnak kérelmére a kőműves és kőfaragó mesterek ipartestülete elhatározta, hogy a kiérdemelt munkabérek kifizetését, amennyiben ehhez a munkások is hozzájárulnak, ezentúl szombaton délután négy órakor kezdik meg, úgy, hogy a munkásoknak még elég idejük maradjon szükségleteik beszerzésére.

Ezenkívül szőnyegre került az az indítvány is, hogy az ipartestületek együttesen kérjék föl Láng Lajos kereskedelemügyi minisztert arra, hogy a fizetési napot rendeletileg változtassa meg és hogy a pálinkamérőknek és korcsmáknak szombat este hét órától hétfő reggelig való zárva tartását eszközölje ki.

Érdekes dolog, hogy ezt az üdvös intézkedést Bereg vármegye törvényhatósági bizottsága saját iniciatívájára már régebben elrendelte.

Különben, mint értesülünk, Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter már a legközelebbi napokban teljesíti az ipartestületek kérelmét.

Látogatás egy rabszolgakereskedőnél.

Recouly Raymund, a birneves utazó, a párisi Temps legutóbbi számában ekként írja le látogatását egy marokkói rabszolgakereskedőnél:

— Egy barátom — írja Recouly — azt kérdezte tőlem a reggelinél:

— Nem akarna egy rabszolgakereskedővel megismerkedni?

Fölugrottam örömben.

— Siessünk, — soha életemben nem találkoztam rabszolgakereskedővel, legfőkébb Plautusnál és Terentiusnál, de azok nem voltak valami érdekesek.

Fezben vagyunk, az ó-városban, közel a francia portához, valami sötét sikátorban. Kopogtatunk.

— Achikim? — kiált több asszony odabent, — a mi annyit tesz: ki kopogtat?

— Itthon van a gazda?

— La! la! (Nincs! Nincs!) — hangzik a felelet kórusban és az ajtó zárva marad.

— Tudom, hogy hol van — mondá barátom — bizonyára a fondukban találjuk. (Fonduk a kereskedők és zaráncok vendéglője.)

Tényleg ott találtuk a fondukban és velünk tört vissza lakására.

Igazi arabus ház; a négyszögletes udvarra nyílik a földszint három főszobája. Az egyik a fogadó terem, melynek padlóján matrók fekszenek, egy csomópárna, nagyon modern és nagyon csunya gyapjú-takarók, a melyek direkt Angliából származnak és néhány pompás arabus himzés. A szemközti levő szoba áru-raktár, mellette a ház hátsó részében a hálószoba, a honnét nevetés, láma és beszélgetés hallzik. A kereskedő az áru-raktárba vezet bennünket. A hol a legfestőbb rendetlenségben mindenféle portéka hever: amerikai ébresztő-órak, angol gyapjú-cikkok, lyoni selyem, arabszálkák, fezi bőrgyártmányok, közöttük három szép XIV. Lajos stílusban.

A gazda paraucot oszt és a kővér szerencsén asszony elővársolja a három fenséges székét, hogy helyet foglaljunk rajta.

A mikor a raktárt elhagytuk, hamarosan benézünk a hölgyek termébe, a hol ugyancsak lármás élet folyik: négy asszony és egy félig meztelen fiú hancuroz ottan. Az egyik mulatt asszony nagyon szép.

Lopva néstem be, de az asszonyok elrejtőznek és ordítanak, dühükben vagy meglepetésükben. Házigazdánk sikamlós megjegyzéseket tesz, a mint azt valószínűleg magával hozza a foglalkozása. Hiszen anny. asszony megy a kezén keresztül.

Éppen ma reggel adott el egy gözönsőn fehér asszonyt kétszáz aranyért — elrabolta valahonnét.

— Hogy áll jelenleg a fezi asszonypiac? — kérdezem tőle.

Előtorította orrát, mintha a legihetetlenebb kicsinylést akarna kifejezni.

— Nyílt piacon csak közepes árut adunk el, ötödörangu asszonyokat. Jóbb portékat titokban adunk el.

— Sok bajod lehet ezekkel az asszonyokkal, — jegyezte meg barátom.

— Vered őket?

— Sohas. Ha valamelyik rabszolgánál bajt csinál, rögtön eladom. Volt egy csinos mulatt asszonyom, de ropant gonoszság lakozott benne! Folyton verkedett a többivel, ütötte és harapta őket. Nagyon szerettem, de rögtön eladtam hatszáz piasterért. De nagyon szerettem és nem lehettem el nélküle: vissza is vásároltam hatszáz duroszért.

A kereskedő aztán Párisról is beszélt nekünk, a hol „üzleti ügyben” egyszer megtörtént.

— Kedves hölgyek vannak ott . . .

— mondá — és milyen kácsuk! De utálom őket, mert hitetlenek! Nem is mentem el velük, azért is sok pénzhez jutottak az isten . . .

Ezek után elbucszunk a „jámor” férfitul.

Uj szellem a Vatikánban.

A Vatikánban X. Pius kezdeményezésére sok érdekes reformot készítenek el. Programjukat még nem körvonalozták pontosan, de a tendenciát meg lehet azért má ismerni. Ennek bizonyosságul sok anekdotát beszélnek el. Nemrégiben azt kérdezte egy prelátus a pápától, hogy mely lakosztályt ohajtja nővérei számára berendeztetni.

— Nem szükséges, — felelte X. Pius, — hogy a pápa nővérei a Vatikánban lakjanak.

Midőn Mocenni bíboros megtudta, hogy Róma szegényei között a pápa 100,000 frankot akar kiosztani, kijelentette neki, hogy ez az összeg aránytalanul nagy és hogy az ilyen kiadások megreodítik a Vatikán pénzügyi helyzetét.

— Hogyan? — felelte X. Pius nyugodtan, — hát eminenciád kétkedik a gondviselésben?

A bíboros mind a mellett megmaradt véleménye mellett és kérte, hogy redukálják az összeget. Ekkor így szólt a pápa:

— Vigyázzon, mert a 100,000 frank 150,000-re változhatik, ha soká kér.

Az egyházi javak kezelője nem hagyta ezt magának kétszer mondanivaló és kifizette a 100,000 frankot.

Az új szellemet hirdetik még a következő reformok is: X. Pius megszüntette azt a szokást, hogy a pápa egyedül volt egy asztalnál, mely a többinél magasabb. Ártesítette továbbá Mocenni kardinális, hogy minden utalvány, melyet államtitkárja ír alá, azonnal kifizetendő. Kijelentette, hogy az a pénz, melyet XIII. Leo szobájában találtak, olasz járadékvelelek vásárlására fordítandó, minthogy ezek 3 százalékot nyelhetnek és mindenkori eladhatók.

Sokat kommentálják a Vatikánban azt a tényt, hogy X. Pius egyik építészénél tervet rendelt meg a Lateran restaurálására. A pápának

az a szándéka talán, hogy a nyarat ott töltsse? Semmi sem volna természetesebb, minthogy nyáron ropaut kellemetlen a Vatikánban való tartózkodás.

Mindezekből az apróságokból bátran lehet következtetni, hogy X. Pius új szellemet hozott magával a Vatikánba.

Borzalmas kivégzés.

A frankfurti „Kleine Presse” most közöl részletes tudósítást arról az ügyről, melyben páratlanul undorító kivégzésről, amely Mainzban történt és a melyről röviden már mi is megemlékeztünk.

A tudósítás a következő: Két perccel hét óra előtt a fogház barangja jelt adott a kivégzésre, a mikor Detrouis gyilkost a sárlombházból, a hol már több napja tartózkodott, kivették. Az elítelt arca halálhalvány volt, szemei lefagyva. Egész lénye, dacára, hogy egyenes magatartást iparkodott magára erőszakolni, egy önkívületi állapotban levő ember hatását keltette. Hája simára lefeszülve, a nyakán egy kendő átkötve. A bíró felolvasta az ítéletet és tudomására hozta, hogy a nagyherceg nem élt kegyelmezési jogával, hanem a szabad folyást engedett az ítélet végrehajtásának.

Detrouis az ítélet felolvasása alatt csak egy pillanatra tekintett fel, aztán megint a földre szegyezte tekintetét. Egy percig sirt, de aztán nyugodt maradt. A lelkész az utolsó vigaszt szolgáltatva az elítéltnél. Detrouis ájtatosan hallgatta, azután keresztet vetett magára.

Ebben a pillanatban megrázták a pribékek és a vérpadhoz hurcolták. Midőn a bárd előtt volt, szemeit az ógre emelve, hangos, érthető szóval felkiáltott: „Oh Istenem, tekints le a te nyomorult szolgádra, hallgasd meg könyörgésemet és bocsás meg bűnös fejemnek! Oh Istenem!”

Ez alatt a kendőt nyakáról lecsavarták, a padra kötötték, nyakát a bárd alá helyezték. A bárd lecsapott. Az egész csak egy pillanat műve volt, de ekkor vérágyasztó látvány tárult a kivégzésnél jelen voltak szemei elé. A bárd eem hatolt keresztül a testen, hanem a nyakban megakadt. A fej még szilárdan állott a testen. A csigolyák teljesen keresztül voltak szelve, de a fő nem vált el a törzstől, hanem szilárdan állott és egy darabig még reszelt. A bárd és a tőke közé ugyanis a lesújtás pillanatában a kabát egyik szárnya beakadt.

A látvány magát a hóhért is elrémítette. Pribékjei az első pillanatban fejvesztve álltak körül. Az órség ebben a pillanatban a közönséget távozásra szólította fel, úgy, hogy a szomorú kivégzés még hátralevő része már a közönség távollétében történt meg.

A mészárosok és a közönség.

Budapest, sept. 12.

A mészárosok még csak arra sem tartják érdemesnek a közönséget, hogy megindokolják a nyilvánosság előtt a hus árának felemelését. A büszke hus-trüsz nem látja be annak szükségét, hogy a fogyasztók tömege előtt exkuzálja magát. Mint megannyi diktátorok a székelyekben a mészáros mestereket árulják drágábban a húst, a kinek ez nem tetszik, az ne egyék húst.

Az elbizakodott hustrüszöt bátrak vagynak egy nemrégén lezajlott hasonló rabló kalandra emlékeztetni. A pékmesterek kartelljére, mely a legcinikusabb s legerőszakosabb módon emelte fel a kenyér és sütemény árát. Ma már híre-hamvasincs a pékkartellnak, elsöpörte a felháborodott közvélemény. Pedig a pékkartell erős volt, a mesterek a segédekkel szöveteztek a közönség kizsákmányolására. A mesterek azt érték el vele, hogy most megint a régi arakon kell árulniok, a segédek pedig azt, hogy ki lettek taszítva a munkásmozgalomból.

A mészárosok kartellje sem lehet életképes. Ennek tünetei már most látszanak. Számos mészáros a múlt héten felemelt áron adta a húst, most már lezárult a régi árakra, de még többen vannak azok, különösen külteleki mészárosok, a kik még fel sem merték emelni az árakat.

E bajok legfőbb oka a budapesti mészárosok vámpírja, a vásárpénztár. Ez szípolozza ki már esztendő óta a mészárosipar életerejét, ez az oka annak, hogy a budapesti piacon sokszor drágább a marha, mint a bécsi piacon, ahova tudvalevőleg Magyarországból szállítanak. S tulajdonképpen a vásárpénztár az oka annak, hogy a mészárosok most csak úgy vélnék magukon segíthetni, ha az árakat felemelik. Ez a vásárpénztár valószínűleg Budapest közigazgatásának testén. A főváros élmezőnyében eda van dobva egy uzsorahaszúra dolgozó gőfnek, amely, hogy minél több hasznót vághasson zsebre, a marhatenyésztő ország központjában, megdrágítja a húst.

S a vásárpénztár, mely úgy mozgatta a vásárosokat, mint a komédiás a Paprika Jancsit, szépen a mészárosok mögé buvik s hagyja, hogy azokon töltsön ki boszúját a felháborodott közvélemény.

Eljön azonban nemsokára az idője annak, midőn rejtekhelyéből ki fogják cibálni a husuzsora-börzöt s a vásárpénztárt eltörlik a föld színéről. Csak emeljék az árakat, csak drágítsák az életet! Annál hamarabb teljesedik be a vásárpénztár sorsa.

A hol a német császár vadászik.

Vilmos császár az idén harmadszor vendége Frigyes királyi hercegnek, a kinek bállyei erdejében a német uralkodó szívesen vadászik szarvasra. A mohácsi Duna-szigeten harmincezer holdnyi őserdő van, ahol a német császár igazán távol érezheti magát a modern élet mozgalmasságától.

A bállyei uradalmat, a melynek területe 140.000 hold, Szavojai Jenő herceg kapta Lipót királytól a törökökön aratott nagy győzelmeért 1687-ben. 1736-ban Jenő herceg meghalt s minthogy örökösei nem voltak, a birtok visszaszállott a koronára, majd 1784-ben Mária Krisztina királyi hercegnő, Albert királyi herceg felesége lett. A királyi hercegi pár szintén utódok nélkül halt meg, mire az óriás uradalmat, a mely nagyságára a negyedik az országban, 1822-ben Károly királyi herceg kapta ajándékul. Halála után fia, Albrecht királyi herceg örökölte, a kinek halála után unokaöccsét, Frigyes királyi hercege lett.

A bállyei uradalom mintagazdaság a szó legszorosabb értelmében; a több ezer holdnyi árteületek termőfölddé történt átalakztatása csak a modern technika valóságos mesterműveivel sikerült.

Az uradalmat a Duna és a Dráva határolja. Az uradalmon át vivő főcsatorna, a melyet a múlt század elején építettek, 37,4 kilométer hosszú, a mellécsatornák hossza 69,5 kilométer.

A dárdat uradalom, a melynek területe 50.000 hold, György Schaumburg-Lippe uralkodó hercegének tulajdona. György herceg maga minden évben tavasszal és ősszel vadászni jön dárdati birtokára. Közvetlenül a bállyei uradalom mellett Montenuovo hercegnek, királyunk főudvarmesterének is van birtoka, nagy szarvasállományyal. Husz kilométernyire van Draskovics Iván gróf uradalmá, a hol sok gyönyörű farkaspéldány található és szintén közel, de már Szlavóniában van a Mailat-gróf családnak dolnji-niholjaci birtoka, a hol Ferenc Ferdinánd királyi herceg szeret vadászni.

Vilmos császár először 1893-ban vadászott a bállyei uradalomban az elhunyt Albert szász királyi és Lipót bajor herceggel együtt. — 1897-ben Ferenc József királyi együtt vadászott a bállyei uradalomban. Mind a két alkalommal kedvezett neki a szerencse és sok vadat lőtt. Esténként aztán rendszeren megtáviratozta a császárnénak, hogy milyen az idő és hogy hány vadat terített le.

1898-ban a bállyei őserdőből küldte el Vilmos császár Bismarcknak azt a táviratot, amelylyel a vaskancellárral kibékült és odaérkezett Bismarck herceg köszönő távirata is.

Nagy sztrájk a Ganz-gyárban.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyarányu munkásmozgalommal kezdte magát kinőni a Ganz-gyári munkások sztrájkja, amely immár hetek óta húzódik.

Nem érdektelen, hogy a gyárvezetőség még csak egy lépést sem eisz azon célból, hogy a gyárban készülő mozgalomnak elejét vegye. Ugyanis úgy áll a dolog, hogy a gyár üzletmenete évről-évre kevesebb, aminek már meg is vannak a következményei. A tőzsdén jóval alacsonyabban jegyzik a Ganz-gyár részvényeit, mint ezelőtt. A

gyár igazgatósága kijelenti most, hogy nem hánja a sztrájkot, miután úgy sem tud a munkásoknak megfelelő mennyiségben munkát adni.

Ez azonban nem felel meg a valóságnak. A dolog ugyanis úgy áll, hogy a gyárnak igei van munkája a munkások számára, de kiakarja éheztetni őket, hogy ezután olcsóbban dolgozzanak. A Ganzgyár ugyanis úgy akarja megcsappantni a gyárvezetőségét, hogy több mint kétezer munkásának bérét igyekszik a minimumra redukálni. A munkások tudják azt és ezért nagyon elvannak keseredve a gyár igazgatósága ellen.

Az öntökkel szemben tanúsított eljárás csak ürügy volt arra, hogy a munkások megkezdjék a mozgalmat és az igazgatóság ennek kellő alapján „kellő energiájával” járjon el velük szemben.

A tört jól vetették ki, az öntők s utánunk a segédmunkások is sztrájkba léptek.

Az igazgatóság a sztrájkolók küldöttségeivel oly kurtán és kiméletlenül bánt el, hogy szolidaritásuk lett velük a gyár összes munkásai.

Az igazgatóság tehát most a gyár összes munkásaival találja magát szemben.

A munkások ma, vasárnap tartanak gyűlést, melyen megbeszélnek a további teendőket. Miután a munkások bizonyosra veszik, hogy az igazgatóság az összes munkások bérét redukálni akarja, biztosra vehető, hogy valamennyien sztrájkba fognak lépni. S ez valószínűleg már a jövő hét elején fog megtörténni. A sztrájk egyike lesz a legnagyobbaknak, mert több mint kétezer munkás lép bérharcba.

A parisi áruház egésének kritikája.

— Szakvélemény. —

Emlékünkbe vésük a főpolgármester ünnepélyes ígérését, melyet az aug. 28-iki rendkívüli közgyűlésen tett, hogy „kivétel és kimélet nélkül mindenki el fogja venni büntetését, akinek cselekménye, mulasztása, hanyagsága, felületessége vagy tudatlansága e gyászos esemény bekövetkezéséhez lehetővé tette”.

Ez az ígérlet nem maradhat pusztán frázis. Az egész világ előtt blamával lennünk, ha a vizsgálat negatív eredménnyel végződik. — Anélkül, hogy prejudikálni akarnánk a hivatalos vizsgálatnak, a Magyar Székesfőváros nyomán közvéleményünk az alábbi cikkeket, mely határozott véleményeket mond tárgyi és személyi dolgokban.

A cikk ezeket mondja:

A katasztrófa igazi oka.

A szemle alkalmával tapasztaltak szerint az építkezésben a hiba a következő volt:

A földszint nem az engedélyezett tervek alapján készült el, mert míg az engedélyezett tervekben a kapualj és a saroküzet közt még két más üzletheiység van feltüntetve, tényleg a házban más üzlet, mint a Párisi Áruház és a kapubejárat közt sem téglából falazott, sem Rabitz vagy más szerkezetű falnak nyomát találani nem lehetett, sőt — tekintettel arra, hogy a ház kivitele másfelől a lehető legszolidabban készült — a kapualj és az üzletheiység között szándékolt falszáma még csorbázatot sem készítettek, ami világosan bizonyítja azt, hogy ott a falkészítés ek még csak a

szándéka se volt meg, holott az építkezési rendszabályok 193. §-a határozottan megállapítja, hogy boltoknál, raktáraknál legalább egy egész téglaszélességű (30 cm. vastagságú) falat kell alkalmazni. — Ugyan utólagosan megengedték, hogy 8 cm. vastag Rabitz-falat lehet készíteni, de csak akkor, ha a bolt mélysége 6 m.-nél kevesebb, itt pedig több volt. De nemcsak hogy ilyen választófal nem volt, de még Rabitz vagy más hasonló szerkezetű fal se volt alkalmazva.

A költött fal.

A kerületi mérnök, Thiering ur azt állítja, hogy a kapu aljában lett volna fal, amit ő látott akkor, amikor a lakhatási engedély ügyében a helyszíni szemlét megtartotta. Nekünk az a véleményünk, hogy Thiering kerületi mérnök ur ezt a falat sohasem látta, de nem is láthatta, mert a szakvélemény ennek ellentmond, sőt azt hisszük, hogy a lakhatási engedélyre nézve anélkül, hogy a kapualját megnézte volna, mondott véleményt és most csak azért állította, hogy látta ott a falat, hogy ezzel mulasztásait palástolja. Tudunkkal Thiering kerületi mérnök egyáltalán nem volt ott, hanem helyette Pláner Gyula kerületi helyettes-mérnök tartotta meg annak idején a helyszíni szemlét.

A szakértőknek egybehangzó véleménye az, hogy a lakók csak azért szenvedtek tüzhalt, mert a kapualj elzáró fala hiányzott. Ha ott az építkezési szabályrendelet szerint jártak volna el, s a falat felállították volna, úgy a kapualjában fölállított portálék égését igen könnyen el lehetett volna fojtani s így a kapun keresztül még a fojtó füst dacára is, mely a tüznél támad, megmenekülhetett volna mindenki. Tehát a legnagyobb vétke mulasztás a kapualjánál meg nem épített feláll volt.

Fischer Bernát asztalos mester, a ki a Párisi Áruházban a faberendéseket csinálta, azt mondja, hogy ott két íveg vastagságú fal volt s ehhez volt erősítő a háztulajdonos által készített portálék a kapualjban, úgy, hogy a tüzvesz alkalmazásával a lángok az üzletből a kapualjba még a portálék elége után is becsaphattak s ennek folytán ott a menekülés teljesen ki volt zárva.

A konzekvencia az, hogy a kapualj melletti falnak hiánya okozta közvetlenül, hogy a tüzvesz alkalmazásával annyi emberélet áldozatul esett. A másik konzekvencia az, hogy ilyen áruházaknál a házakban a lépcsőket alá kell falazni s hogy a kapualjakat se portálékával, se más egyébbe szükíteni nem szabad, oda éghető anyagnak felhalmozása okvetlen megtiltandó, minek következtében mindazon házakból, ahol a kapu aljában portálék vannak, azok lehető rövid idő alatt eltávolítandók, másrészt azon házaknál, ahol a kapualj mellett a falakat utólagosan ki-szedették, azok nyomban újból föl-építendők.

Az ogulini rablógylilkosság.

Az ogulini rejtélyes rablógylilkosságra vonatkozólag most a következő hiteles részleteket vesszük: Sohlesinger Adolf, a Neuberger-féle gőzfűrészigazgatója, Poljak Josip ogulini fuvarossal egykorú hó 6-án reggel 8 órakor indult el Jasenakba hogy ott az erdőmunkásokat kifizesse. Az igazgató erre a célra 13,400 koronát vitt magával és

pedig 14,020 koronát bankjegyekben és 2370 koronát ércpenzben. A bankjegyek egy vaskos csomagba voltak összekötve, míg az ércpenz egy bőrtáskába volt gondosan elásva.

Ugy háromnegyed tíz óra tájban a szekér a 14. számú kilométerjelzőhöz érkezett és a jelzőkő közelében hirtelen lövés dördült el, amely a baloldali fogott lovat egyszerre letérítette.

A másik ló megvadult a lövéstől és vad futásnak eredt, magával vonszolva vagy kétszáz lépésnyire a szekeret és az agyonlőtt lovat.

Az igazgató és a kocsis azonnal leugrottak a szekérről, hogy a sürgőséget megvizsgálják.

Köze azonban nem maradt idejük, mert egy második lövés Schiesingert, egy harmadik pedig magát a kocsiat terítette le. — Mind a kettő azonnal szörnyet halt.

A gyilkos személye még ismeretlen, Ogulinban azonban letartóztatott egy erdőkerülőt, akinek fegyverébe a tett helyén talált töltények beleillenek és fegyverének csőve is lövés nyomát viselte elfogadásakor. Az erdőkerülőt Nováknak hívják és mindent tagad.

HIREK.

— Magyar zarándokok a pápnál. X. Pius papa trónalépcsőre óta akkor fogad először magyar zarándokokat, a mikor megérkezik Rómába az október 5-én Budapestről induló zarándoklat. Karkocz Alajos plébános és Bertalan Vince tanár vezetik ezt a zarándoklatot, mely elsőnek vizitációkat a pápa elébe. Ezt a zarándoklatot utazás és el látás szempontjából oly újítások kapcsolnak össze, melyek a résztvevők közelméletéig nem képzelt módon biztosítják. Miután csak korlátozott számban vesznek fel jelentkezőket, a résztvevői számdokozók minél előbb forduljanak a magyar királyi államvasutak budapesti menetjegytárhoz (IV. Vigadó-tér 1.) ahol utitervvel, költségvetéssel és minden felvilágosítással szívesen szolgálnak. A zarándoklat indulásának napja október 5-ike.

— Első Budai Kávémagazin Arndtzy Janos Budapest, II., Zsigmond-utca 7. küld 434 kiló I. cuba kávé 6 forint 75 krért elvámolván és bérmentve.

— Csabány Antal ur- és női divat, kötött-, szövött- és rövidárak raktárai Budapest, IV., Koronaherceg-utca 6. sz. Fiokozlet: Kalvin-tér 5. szám, a Kalvin-templom átellenében. Női-, férfi- és gyermekruhák legelső gyártmány. Választék nyakkendők, bőr- és tricottkeztények, gallér és közelő, zsebkendő és fűző, fátályok, kötények és csipkefüggönyökben. Intézetű gyermekkelemlények legolcsóbb beszerzési forrása.

Női és ur- szabók kelleket a leg előnyösebben Spitzer és Frits Budapest Ferenciek-tér 4. sz. szereshetik be.

— Dadogók gyógytanfolyama. Soli Lajos gyógytanfolyamot tart fenn mindennemű beszédhibában szenvedők számára, V. Bathory-utca 20., hol a szűke seges felvilágosítással szívesen szolgálnak. Felvétel naponta 12—1-ig. Lásd a mai hirdetését.

— Kávé- és tea-bevásárlásra legjobban ajánljuk Balogh László kávékivitali üzletét, Budapest, VII., Rotenbiller-utca 12. sz., hol mindenféle faj

kávék nyersen, vagy pörköltve a legjobb minőségben és legolcsóbb árak mellett beszerezhetők. T. vidéki rendelők egy próba-doboz rendeléssel erről meggyőződhetnek és biztósak vagyunk benne, hogy mindenkori e célul fogják ebben szükségletüket beszerezni.

— Sztraka-féle Tannin-eszközök kltűnő hatásu kis gyermekek és felnőttek hasmenése ellen. Egy drb ára 40 fillér. Kapható minden gyógyszerüzletben.

— Gássa Gróme. Hölgyeink legkedvesebb és leghasználtabb arckréme; tégeyenként 90 fillér. — Likör és rum készítésére mindenki egy kezelési könyvecskét kap ingyen és bérmentve, melyből bárki képes hűdeg uton, minden készlet nélkül még a legkisebb mennyiségben is az országázerle ismert aromáimmal előállítani. Kaphatók: W a t t e r i a h A. Budapest, VII., Dobány-utca 5. sz. Alapítva 1869. Kitérteltelt 8 éremmel és számtalan elismerő oklevéllel.

— Piumel kávé, tea- és angol rām áruház Budapest, Kossuth Lajos-utca 17. szállit 421 kgr. Mocca, Cuba és Aranyjáva keverék-kávé 6 frt 90 krért bérmentve és elvámolván.

— Központi szőnyegtelep Budapest, IV., Múzeum-körut 39. lapunk mai számában közölt hirdetését olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

— Tulzsa nélkül valóban látványosság, számba vehető az a rengeteg nagy választék, mely most érkezett L ó w y J ó z s e f s i r k ó r a k t á r á b a n Budapest II. ker., Fő-utca 88. sz. Pálffy-tér mellett s i r k ó v é k 10 koronától feljebb, ahol mind e szakmában vágó munkák úgy helyben, mint vidékre a legdiszesebb, legutányosabb és lelkiismeretesen készítenek.

1000-nél

több elismerő
levél bizonyítja,
hogy a

Zalán

és

Wellner-

tele

Petrolin-hajszesz

(szagtalan, 1 üveg 1 kor., 3 üveg 2.80 kor.)

azonnal megszünteti

a hajhullást, korpaképződést,
további szűkítést és mindennemű
hajbetegséget.

Főszékhely: **ZALÁN BÉLA**

cosmetical laboratóriuma Szabadkán.

Budapesti főraktár: Török József gyógyszerész
Király-utca 12.

HASZNOS TANÁCS NEMI BETEGEKNEK

A „Népszerű Utmutató” ez. könyv, mely 200 oldalon a létező betegségekre vonatkozó minden tudnivalót és gyógykezelési módot tartalmaz. Szerzője Dr. G A R A I A N T A L orvosgyógyász specialista a könyvet bárkinek teljesen ingyen küldi bérmentve. A könyv már az 10. kiadásban járul meg és csak ezer ember körében lehet csak megvásárolni. Portó 20 fillér bérmentve küldendő. Cím:

Dr. G A R A I

Budapest, VI., Andrassy-ut 24.

hol a munka szerzője nemi-, bőr- és húgy szervi betegségeknél naponta rendel d. e 10-4-ig és este 7-8-ig.

— Női gyászruhák, Gyászszövetek alkalmával ajánljuk Horváth és Halász női gyászruha készítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26, Zsibáros-utca sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sűrűnyíleg beküldendő a mellbőség és aljhossza.

REGÉNY.

Borzalmas éjszakák.

— Regény, átdolgozta: I. H. —

A helyzet Zdenko számára kétségtelenül kissé kellemetlen volt és jobb szerette volna, ha nem hagyják őket magukra.

Hosszu, kínos csend után azt kérdezte:

— Tehát már oly hamar eltávolítják körünköt?

A doktorné csak bólintgatott.

— Milyen kár — mondotta, mert nem tudott mást mondani, ottan, ahol az asszony állt a tő partján más emberek is álltak, akik kíváncsian nézték őket és lesték minden szavukat. Aztán hozzátette: Bizony bucsuzól jöhetne egy keveset koresolyázhni.

A kis doktorné elhatározatlanul nézett maga elé, az ezredbeli hölgyek egyike, aki éppen akkor készült a jégpályát elhagyni, felajánlotta neki koresolyát és ő nem tudott a kínlatának és vágynak elmentani.

Leült egy padra, Swoyschin letérdelt előtte és apró lábcskájára erősítette a koresolyát. Aztán kissérőül ajánlkozott és karját kínálta.

A kis doktorné tudta, hogy Zdenko csak azért olyan kedves ő hozzá, mert ő holnap elutazik és a mai kedvesség a főhadnagyot semmire sem kötelezi. Tudta ezt és mégis boldog volt.

Kitérően koresolyozott az asszonyka, a kit a főhadnagy vezetett, csak időnként szőva egy-egy szót, melyre a doktorné csak mosolygással felelt.

Közel félóráig lovagiaskodott Swoyschin a kis doktorné mellett, aztán Bärenburgnak adta át helyét.

Majd Bärenburg is elbucszott tőle és az asszony egyedül száguldott végig a jégen.

Már alkonyodott, a kopasz fák hosszú árnyékot vetettek a jégre.

— Swoyschin, hazamegyek — kiáltotta az ezredes. Ön marad még?

— Még csak egy pillanatra ezredes ur, azonnal jövök!

A doktornéhez akart menni, hogy elbucszék tőle. Mikor eljött tőle, nagy sóhajrással, megkönnyebbülten mondotta:

— Hal istennek, csak hogy ezen is túl vagyok!

Lehajolt, hogy a koresolyát lecsatolja lábairól. Hirtelen félhangosan, de rémülten felkiáltott és viszsziadva, megragadta az ezredes karját, lelkendezve és fogycogva hebegve:

— Ezredes ur! ... Nézze, ... ott, ott ... az a fekete alak ... a sóvár szemek ...

És a távolba mutatott. Az ezre-

des oda nézett, de semmit sem látott.

— Ezredes ur! ...

De mi volt ez?

(Folytatjuk.)

A Budapestre utazó közönség b. figyelmébe!

Meglepő újdonság

műfogakban.

2 forinttól feljebb.

24 óra alatt készítenek, kipróbált amerikai módszer szerint, fájdalom és a gyökér eltávolítása nélkül egyes fogakat, kettőket, négyeket, valamint teljes fogsort, jótállással; rágható kővel és hennákkal. Ajánlunk minden fogatlan, gyomorfájás, egyének, több 100 elismerő-köszönet. — Rosszall illó fogsort és átalakítók, elbűt fogort 2 óra alatt megjavítok.

Amerikai fogtároló-felújítás!

Kovács J. BUDAPEST,

(gróf Hadik-palota)

Károly-körut 9. sz. em. 8.

Tel. szám: reggel 9-10 óráig éjszaka 1-2.

Rendkívül

kedvező alkalom!

Van szerencsém tisztelt vevőim: tudatni, hogy üzletemet, melyet

„Fáth Gyula”

ezig alatt (a volt Hager és Fáth-féle üzlethelyiségben) egyedül folytattam, a legdivatosabb és legújabb árukkal — legkényesebb igényeknek megfelelően — felszereltem és ez okból az összes Hager és Fáth-éeggel jelölt árukat mélyen lezártított áron a tisztelt vevőkönközség rendelkezésre bocsátom. U. m.: cloth és lüster iskolakötényeket, empir- és reform-szabásban; férfi-ingeket, gallérokat, közelítőket, nyakkendőket, hálókötényeket, divatos női és gyermekruhákat stb. stb.

Fáth Gyula

rövid- és szővettáru kereskedő a volt Hager és Fáth-féle üzletben

Budapest, V., Bécsi-utca 10.

Vidéki rendelők a legnagyobb pontossággal kiszolgáltathatnak.

Központi szőnyegtelep vezet!

IV., Múzeum-körut 39.

(osakia) a Múzeum-kerttől szemben

Egy összecsukható vaságy, 8-réti matracz, egy flanel-takaró, egy smyrna-utazási ágyló és 6 méter előszobafutószőnyeg, összesen 9 frt.

Sodronyágy matraczcal ... 10.60 frt

Vaskeretű sodrony-betét ... 5.25 frt

fakeretű sodrony-betét, ... 3.— frt

Dus választék szőnyegek, szővet- és csipkefüggönyök, pokróczok, utazó takarók és bőrök, valamint selyem- és bársony díszfő-párnákban.

Saját műhelyemben szolidan készített paplan és matraczok dus választékban

Nagy előny vidéki vevőknek!

100 frtos vásárlásnál egy-egy fogat, 200 frtos vásárlásnál kettő fogat, gumikörökkel áll egész nap a vevő rendelkezésére.

Világnyelvek

hírása fokozza a műveltséget és elősegíti a **carriert** Egyedül sikeres módszer szerint tanít a

Modern Institute of Languages

(nyelviskola)

Teréz-körut 2. szám, I. emelet.

Intelligens tanerők az illető nemzetiségek szerint.

PROSPEKTUSOK.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben hához hordva egy hóra 60 fillér.
Videkre postai küldéssel egy hóra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírt kereskedése.

Felolvasó szerkesztő:

KLONIA MUC.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztésénél nyomdájában.

A király Budapestre jön. Tüntetés a katonák visszatartása ellen

Kétféle szellem.

Ez a kétféle szellem a katonai és a polgári, mely soha annyira egymással szemben nem állt, mint mostan.

Mindig ellentétesek voltak, mert az egyik a haladás, a másik a maradás szolgálatában állott s gyakran került kettejük között nyílt ütközetre a sor, de hogy most, amikor a haladás, a fejlődés rohamlépésben száguld előre, a katonai copf merje magát a világosság szelleme akadályá gyanánt odadobni, ez már nem bátorság, nem vakmerőség, még csak szemlelenség sem, hanem szemenszedett butaság, a legmagasabb hülyeség, a paralizis csucspontja.

Pedig hát nálunk mostan így van, tessék elolvasni, amit egy tegnapi lap irt és — ha ez igaz — eléggé meggyőző bizonyítéka annak, amit fentebb mondtunk.

Ime:

„Olyan magas fokon áll tudvalevőleg a mi kulturánk, hogy olvasni igazán felesleges. Nincs arra semmi szükségünk, hogy tovább műveljük magunkat, hogy figyelemmel kísérjük a társadalmi élet érdekesebb eseményeit, hogy megtudjuk, mi történik körülöttünk s mire készülnek velünk.

Hát nem a magunk véleményét mondták itt el, hanem a katonáékat. Civil embernek józanul, de egyenesen gondolkodó becsületes szíve ílyet, hogy is mondhatna. Katonák között, a kaszárnyák komor falai tövében pattant ki a nagy gondolat s — nem is régen még — úgy rendelkeztek már, hogy katoná-embernek ujságot olvasni — tilos.

A rendelkezés írott maradt. Az apró ólom betűk mélyen belevésődtek a katonáink lelkébe s attól fogva hogy a tilalom parancsba írt, titokban ugyan, de tizszer olyan érdekfűdéssel bujják a lapokat a legénységi szobákban mint azelőtt. S minthogy minden titok kiderül, erről is lehullott a lepel.

Az aranycsillagos és aranygalléros hatalmasok bosszuért lihegték. S amikor a magasrangú katonatiszt nagyon megharagszik, mit is csinálna egyebet, újra rendelkezik. Így történt ez most is. Katonáék rendelkeztek. Kiadták parancsba,

hogy aki az ujságolvasási tilalmat nem respektálja, az kurtavasat kap.

Igazán kútöns világot élünk. Másutt, persze arra nyugat felé, ki-tüntetik, aki olvas és művelődik, nálunk, ha csak ujságot vesz a kezébe, kurtavasat kap.

Ehez aztán commentár igazán nem kell, ez fényesebben szól minden parancsnál, legyen az mindjárt corps kommandó. Befelehl is.

A keresztény szociálisták kudarca.

A keresztény szociálisták, a néppárt főkpártja tegnap népgyűlésre hívta össze Óbuda munkásnépét. A népgyűlés azonban a keresztény szociálisták teljes kudarcaival végződött.

Az óbudai keresztény szociálisták az ottani Katolikus Kórház mintegy negyvenen indultak a Laktanya-utca 5. szám alatt lévő vendéglő helyiségébe, ahol már vagy 500 óbudai szociáldemokrata munkás várta őket. Egy Szalánczy nevű ember a keresztény szociálisták közül ajánlott valakit elnöknek és jegyzőnek; a szociáldemokraták azonban Gilice Istvánt, az óbudai munkások vezérét jelölték elnökül. A keresztény szociálisták kényszerűségből engedtek a szociáldemokrata többségnek. Gilice István elnök nyitotta meg a népgyűlést. Erősen szapult a keresztény szociálista, illetve a néppárti urak fejét.

— Mi szociáldemokraták — ugymond többek közt — hívei vagyunk a szólás szabadságnak; megengedjük a keresztény szociálistáknak, hogy véleményeiket a népgyűlésen elmondhassák. Felkérte elvtársait, hallgassák meg nyugodtan a keresztény szociálisták szónokát.

Ezután Huszár Károly ismert néppárti agitátor beszélt. Felhívta a munkásokat hogy a keresztény szociálista párt aipján szorvezkedjenek. Ezután Himfy József szociálista beszélt, erősen támadta a keresztény szociálistákat, melynek csak az a célja, hogy feltartóztassa a forradalmi szociáldemokrácia győzelmét. A túlvilági boldogságból elég volt a munkásnépnek, most már a földi boldogság után törekcszenek.

Majd a papság ellen kelt ki hevesen. Persze a keresztény szociálisták nem akarták a szociáldemokraták támadásait végighallgatni. Zajongani, közbekiáltani kezdtek. Gilice István elnök látta, hogy a lármázók elcsendesedni nem akarnak, a gyűlést fél 6 óra felé feloszlatta.

Milyen legyen egy modern belső.

Londonnak egyik legegészségesebb utcáján nyugodt előkelőséggel sétált egy sima borotvált monoklis gentleman —

Az öngyilkos fegyház igazgató

Már megírtuk, hogy a soproni fegyház felügyelője: Pokorny Gusztáv agyonlőtte magát.

Az öngyilkosság oka mindeddig még

— igazi Chamberlain-típus — aki a kezében grációzus kis börténkát vitt. Az ember azt hitte, hogy valami miniszter ez az ur s éppen miniszteri tanácsra megy. Egyszerre valaki beleütközött a gentlemanbe és az összeütközés folytán a gentleman leejtette az aszfaltra a börténkát, amely felnyílt és a tartalma kihullott belőle.

— Nini, milyen különös szerszámok! — kiáltott fel egy járókelő.

A gentleman nagy zavarba jött, sietve összeakarta szedni a széthullott holmiját, de egy rendőr kéze közbeleegyedett. A szerszámok finom művű betörőeszközök voltak a legjobb acélból, egyiknek a végén gyémántú volt üvegmeteszére. A gentleman bekísérték a rendőrségre, ahol felismerték benne James Whright hivatalos betörőt, aki a múlt héti King-street-i ékezetes kirablását és több hasonló esetet vállalt magása.

nincsen kiderítve, mert itten nem hiszik, hogy sikkasztott volna.

Különb a ma megindult vizsgálat ezt ki fogja deríteni.

Orasilas a bűnyomozásra.

Az osztrák igazságügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben utasítást ad arra nézve, hogy bűnyomozásban miképen vizsgálják a véryomokat. A véryomok eredetének kiderítése döntő fontosságú volt a véres bűntettek esetében s valamilyen vérmocskolta ruhadarab vagy véres bűnjel könnyen vezethet a tettes felderítésére. Eddig a véryomok eredetének kiderítése mikroszkopikus vizsgálattal történt.

A miniszter most rámutat arra, hogy a mikroszkopikus rendszeren kívül, amelynek alkalmazása sok nehézségbe ütközik és nem igen megbízható, van egy új, az úgynevezett biokémiai módszer is, amely vérazerum befecskendezése után állapítja meg a véryomok eredetét.

Hírek a válságról.

Sajtó tudósítások.

Budapest, szept. 14.

A többiek mellett a válságnak tegnap is u. n. pihenő napja volt, ami annyit jelent, hogy nem történt semmi, ami a megoldást előbbre vinné.

Értesüléseink a következők:

A király Budapestre jön.

Bécsből, teljesen megbízható forrásból jelentik, hogy a király, aki jelenleg a galíciai hadgyakorlatokon van, a jövő héten minden bizonnyal Budapestre érkezik.

Megérkezéseinek időpontja és napja megállapítva sincsen, de a megérkezés okvetlenül a jövő héten történik.

Az ideiglenes miniszterelnök Budapestre.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök tegnap este Hédervárról Budapestre érkezett.

1 lesz miniszterelnök?

Teljesen megbízható forrásból vett értesülés szerint a király Budapestre érkezése után azonnal Andrássy Gyula grófot fogja a helyzeti szemlélésével és kabinetalakítással megbízni.

Tüntetés a katonák visszatartása ellen.

Bécs, szept. 14.

A szociáldemokraták tegnapi gyűlésén dr. Ellenbogen a közös hadügyminiszter rendelete ellen szólalt fel, amely súlyos teher a polgárság szegényebb rétegeire nézve. Nem fogjuk tűrni — mondotta a szónok többek közt — hogy véreinket a dinasztia és a hadsereg továbbra is politikai zálogoknak, tuszoknak tekintse és használja fel. A magyar parlament nem áll elmagateltve követeléseivel, hisz mögötte sorakozik az egész nép. A szociáldemokraták minden erejükkel azon lesznek, hogy megszabadítsák testvérokat a hadsereg békától és a hadvezetőség önkényétől s hogy olyan parlament lépjen a mostani helyébe, amely az általános, tiszos, egyenlő választási jog alapján alakulván össze, a népek igazi barátja.

Egy másik szociáldemokrata gyűlésen Seitz beszélt a militarizmus kirovási ellen.

A csehek és a bomlász.

Prága, szept. 14.

Dr. Gregr tegnap itt egy gyűlésén Ausztria politikai rólásáról beszélt az 1871. szeptember 12-iki rendelet kapcsán. Újfejtette, hogy Ausztriában az alkotmány a kufurra minden bajnak, ez az oka a birodalom megrendülésének. A cseheknek nincs miért feltartóztatniok a bomlási folyamatot, hisz rájuk nézve kívánatos minden, ami a federalizmust elősegíti.

Bécs, szept. 14.

Khuen-Héderváry gróf eddigi megállapodások szerint a hó 17-ikén jön ide az uralkodóhoz és 19-én utazik vissza Budapestre.

A király 20-án érkezik Budapestre.

Apponyi Budapestre.

Apponyi Albert gróf ma reggel Eberardról Budapestre érkezett és 10 óra előtt a képviselőházba hajtatott, ahol aznap csak rövid ideig maradt s azután több politikai barátját kereste fel. Délután visszautazott Eberhardra.

A szabadelvű párti képviselőket most a párttervezet kérdése foglalkoztatja. Holnap este szűkebb tanácskozás lesz, ahol a dologban és a tanácskozásban résztvesznek Héderváry gróf miniszterelnökön kívül a párt korifeusai.

Támadás Magyarország ellen.

Bécs, szept. 14.

Az alsó-ausztriai tartománygyűlés mai megnyitó ülésén Lueger indítványozta, hogy a kormány azonnal vonja vissza a rendeletet, amely szerint a harminckét éves kistiszták katonáknak okber eljén tul is szolgálatban kell maradniok.

A megokolásban azt mondta Lueger, hogy a zsidó-magyarok elbizakodottsá-

gát végre meg kell törni; a németek, horvátok, oláhok és ruthének sohasem fogják tűrni a magyar vezényszót, a melylyel kockára tesnék az osztrákoknak a császárhoz való hűségét is.

Kielmansegg gróf, tartományi helytartó az indítvány tárgyalását megtagadta, mert egy új indítvány tárgyalásával a tartománygyűlés túllépne alkotmányos hatáskörét; a hadügyi kormány, amelynek intézkedései okvetlenül szükségesek, a már ígéreteken kívül egyéb kedvezményben is szándékozik részesíteni azokat a katonákat, akiket most szolgálatra visszatartanak.

Lueger beszédét a tartománygyűlés tomlból lelkesedéssel, a helytartó föl-szólasát pedig Los von Kossuth fölkiáltással fogadta. Hofbauer sűrgős indítványt adott be a Magyarországtól való haladéktalan különválás és az önálló vármegyei ügyében.

Régi bűn.

Budapest, szept. 14.

Márki András ráckeei jómódu molnarmester 68 éves korában beleszerelt 35 éves Kovács Sándorba és 1890-ben feleségül is vette. Az asszony nem igen érezte magát a házasság által halára vagy a hitvesi hűségre lekötözöttnek, amíért szűn a házasságok között napirenden voltak a verekedések, civakodások.

Öt évvel ezelőtt, 1898. április 10-én este 9 órakor Márkiné a szomszédságban lakó Soki Lajosnál volt látogatásban amikor onnan hazatérni jövetelére futott az utcára mert az urát a belső szoba mesterszobájára felakasztva találta. A mesterszoba felkötött öregember lábujjai majdnem a földet érték és emellette egy feldőltszámoly volt. A szobában vérmók voltak és az ágyon egy vérről áztatott párnabuzat.

Találtak ott még egy idegen sötábot is, amelyről később megállapították, hogy az Bóna Mihály tulajdona volt a a holttest nyakára zárnag volt kötve, és pedig csomós kötéssel, a gerendán pedig a holttest sulya által kelekezett fűarada mellett egy másik barázdát is fedeztek fel.

Csakhamar megjelent a hatóság embereivel Molnár Ignác orvos, aki konstataálta, hogy a halált fuladás idézte elő. Az asszonyt gyanuba fogták, le is tartóztatták, de mert semmi súlyosabban terhelő bizonyíték nem volt ellene, 1898 május 4-én az eljárást megszüntették és a szabadon bocsátott asszony, mint egyetlen örökös átvette elhalt férje vagyonát.

A férj rokonai, akik az özvegyet nem szívesen látták mint örökös, a bíróság határozatában nem nyugodtak meg, utána jártak a rejtélyes ügynek és négy év alatt annyi bizonyítékot gyűjtöttek össze, hogy a rendőrség az újabb gyanú-csók alapján nemcsak az özvegyet, hanem ennek két testvérét, Bóna Józsefet és Bóna Mihályt, később pedig az asszony kedvesét, Nemes Sándort is le-tartóztatta. Valamennyit gyilkosság és abban való bűnrészesépg miatt vád alá helyezték. A törvényszék elrendelte a vádlottak elmeállapotának megfigyelését és az orvosszakértők csakis Bóna Mihályról konstataálta, hogy korlátolt eszű ember.

Ma tárgyalta az ügyet a pestvidéki büntető törvényszék, mint esküdtbírószék. A tárgyaláson dr. Rónay Kamil táblai bíró elnököl, a vádlottak védelmét pedig dr. Weissz Öden látta el.

A négy vádlott a bizonyítékok hatása alatt belámerie, hogy Márki András nem volt öngyilkos, hanem ok élték meg. Nemes Sándor elmondta, hogy őt az özvegy testvére, Bóna József figyelmeztette arra, hogy jó lenne az öreget el-tenni a láb alól, mert így az asszony örökölne utána, aki nagyon halás lenne, ha a vén urától megszabadítanak. Nemes hajlandó volt a gyilkosság elkövetésére és mindjárt megbeszéltek a terveket is. E szerint Márkiné távozik hazulról, de a lakás ajtaját nyitva hagyja, hogy ok szabadon „dolgozhassanak”. Mikor betörték a szobába, az öregember az ágyban feküdt. Velük volt Bóna Mihály is. Az öreget fölverték, kirántották az ágyból, a belső szobába vit-

ték, ott felakasztották a mesterszobára és mindent úgy intézték el, mintha a meggyilkolt öngyilkos lett volna. Természetesen mindez az asszony tudtával, sőt annak a rábeszélésére történt.

Ugyanígy mondta el a gyilkosság részleteit a két Bóna-testvér is, csak azt telték hozzá, hogy magát az akasztást Nemes Sándor egyedül végezte. Maga az asszony már nem ennyire töredelmes. Beismeri ugyan, hogy panaszkodott testvéreinek az urára, hangoztatta is, hogy jó volna, ha erőszakos úton megszabadítanak tőle, sőt azt is tudta, hogy a testvérei ebben megálapodtak, de ő nem bujtogatta őket sőt arról sem tudott, hogy mikor és hogyan akarják a gyilkosságot elkövetni.

Ezután a tanak kihallgatására került a sor ítéletet holnap hoz a bíróság.

LEGUJABB.

A király a hadgyakorlatokon.

Lemberg, szept. 14. A király ma számos küldöttséget fogadott. A kerületi küldöttség vezetőjétől, Moysa kerületi kapitánytól a zsidóüldözésről tudakozódott a Potocky grófot, a tartományi helytartót utasította, hogy minden ily ügyben szigorú vizsgálatot indítson. Mikor a kihallgatások során Badeni gróf tartományi marschall azt mondotta, hogy a királyt a sok küldöttség fogadása nagyon kifárasztja, a király így válaszolt:

— Ama sok nehéz nap után, amilyen a közelmúltban átestem, — ez csak üdülés számomra nézve.

Öngyilkos önkéntes.

Budapest, szept. 14. A Szövetség-u. 4. szám alatti levő Szarvas-szállodában ma öngyilkossá lett Kopetzky vadász-önkéntes. A szerencsétlen ifjut a XVI. számú helyőrségi kórházba szállították, hol rövid kihlódás után meghalt, állítólag rossz bánásmód miatt lett öngyilkossá.

A Balkán forradalma.

Atén, szept. 14. Az összes lapok felhivatalos pétervári táviratát közölnék, amely szerint Lamsdorff gróf orosz külügyminiszter a görög követnek kijelentette, hogy ő maga többször is sűrgősen felszólította a bolgár kormányt, hogy ne támogassa a bolgár bízottságokat, de úgy látszik, hogy a bolgár kormány nem hederit erre az intésre. Az orosz kormány mélyen sajnálja a bolgárok és a törökök embertelenségét.

Oroszország és Japán.

London, szept. 14. A Times jelenti Tokióból e hónap 11-éről: A japáni sajtó keményen elítéli az új orosz javaslatokat és csodálkozással fejezi ki azon, hogy Pekingben olyan föltételeket szabnak, miközben Oroszország és Japán között közvetlen tárgyalások voltak fűgőben. A lapok azt hiszik, hogy a javaslatok névleg a gazdasági foglalást tesszik a katonai helyébe, azonban valósággal a Mandzsuria közepén a Sungari-folyó mentén fegyveres tábori teremtenek.

Peking, szept. 14. Csing herceg közölte a követekkel, hogy Oroszországnak a Mandzsuria kiűrtésére vonatkozó új föltételeit igen mérsékelte- nek tartja.

Kővágóhídi mentésvásár.

(Hivatalos jelentés déli tizenkét óra-kor.) Maradvány 458 darab, értéket 748 darab, összesen 1201 darab. Eladtak déli tizenkét óráig 325 darabot. Mai árak: Öreg elsőrendű 97, másodrendű 97 korona; fiatal elsőrendű 100—105, közép 94—104, könnyű 92—98 korona. A vásár élénk volt.

1106 bűneset.

Budapest, szept. 14.

A székesfőváros közigazgatási bizottságának ma tartott ülésén Rudnay Béla főkapitány beszámolt a főváros augusztus hónapja közbiztonsági állapotáról.

A jelentés szerint a rendőrség a múlt hónapban 1106 bűneset nyomozását fejezte be, amelyekből 784 volt a vétség és 322 a büntetés. 192 eset az ember élete és testi épsége ellen, 634 a vagyon ellen irányult, 180 egyéb eset volt. Az

ember élete és testi épsége ellen irányuló bűncselekményekből 262 volt a vétség, 30 a büntetés, 258 a testi sértések száma. A vagyon elleni bűncselekmények közül 138 volt a szikkasztás, 103 a csalás, 338 lopás.

Ez utóbbiak közül 211 büntetés és 127 vétség volt. 181 esetben 40, 71 esetben 20 koronán aluli volt az ellopott tárgy értéke. Összesen 172 büntetést tartóztatnak le a múlt hónapban. Ezek közül 159-et a bíróságokhoz kísérték át, 7-et a nyomozás során szabadon eresztettek, 2-öt kórházban helyeztek el, 1 közigazgatási elbánás alá került, 3 ellen a hónap végéig nem fejezték be a nyomozást.

A rendőri fogház és toloncügyosztály-nál a múlt hónapban 1632 emberrel bántak el közigazgatási úton. 768 kihágási büntetését töltötte ki, 4-et az országos javítóintézetbe vittek, 8-at a kerületi előljáróságokhoz kísérték, 192-öt egyéb hatóságnak ártak át, 248-at kónyszerutlevéllel kiutasítottak a fővárosból, 323-at eltoloncoltak, 139 átkelési tolonc volt. Az eltoloncoltak közül 1—5 évre kitiltottak 39-et, mindenkorra 8 embert. A kitiltottak közül három külföldi volt.

A jelentés sorra veszi ezután a múlt hónap nagyobb eseményeit, amelyek közül első helyen említi meg a Párisi Nagy Aruház borzalmas katasztrófáját. A jelentés így számol be a szerencsétlenségről: Augusztus 24-én egy nagy szerencsétlenséggel végződő tűzvész pusztított a székesfőváros területén. Este 7 óra tájban kinyuladt a Kerepesi-úton egy nagy áruház és a tűz csakhamar elterjedt az egész házban. A bennszorult lakók közül sokan a lakásokból az utcára való kiugrás által menekülhettek már csak a tűzvész elől ezek körül 12-en halva estek le az utca kövezetére, hárman sérüléseket szenvedtek. Hogy többben is elvesztették-e szerencsétlenség-nél, azt a pozitív adatot derítte ki, hogy az áruház egyik alkalmazottja a tűzvész óta eltűnt. A nyomozás különben annak megállapítása céljából, terhel-e valakit a szerencsétlenség miatt felelősség, még folyamatban van.

Augusztus 9-én délután 5 óra tájban a külső Fehérvári-úton a Budapest—Budafok között közlekedő villamosvasut egyik kocsija összeütközött egy bérkocsival. Egy ember meghalt a helyszínen, egy másnap a kórházban és három megebesült. — Augusztus 13-án a Lajos-utcában halva találtak egy napszámosot. Később kiderült, hogy azt az asszonyt a vele közös háztartásban élő napszámos fojtotta meg. — Augusztus 9-én este három eddig ismeretlen ember a külső Váci-úton ledőlött egy biciklin haladó pénzbeszedőt, 80 korona készpénzt és 12 koronát érő óráját elrabolta. — Ugyanaznap délelőtt 11 óra-kor 2 suhanc egy korácssegédet kicsalt az Üllői-útról a Népligetbe, ahol ki akarták rabolni. A rablókat azonban a közönség elfogta.

Aug. 30-án reggel 4 óra tájban a Gyáli-úton egy bognársegéditől két suhanc elrabolt 18 korona 90 fillért. A rablókat nyomozza a rendőrség. Letartóztatott a rendőrség egy postaszolgát, aki egy 3000 korona értékű csomagot lopott a mozgópostáról, melyben áruk voltak. Egy rovtott multu cselédeányt, ki áinevek alatt több helyen szolgált s mindentől lopott, egy rovtottmultu egyént aki több betörést követett el s egy másikat, aki a Svábhegyen hat villába tört be és még három másikat, akik három lakásból vagy 10,000 korona holmit emeltek s a fentiekben kívül még 20 betörőt és 28 zsebtolvajt. A jelentés végül megemlíti, hogy a megemlíti, hogy a múlt hónapban 14,718 idegen volt a fővárosban. Ezekből 12,743 szállodában, 1975 magánlakásban lakott.

BUDAPESTI HIREK.

— Az egyetemi ifjuság Deák-ün-nepé. Az egyetemi ifjuság október 17-én, Deák Ferenc százéves születési évfordulóján szintén nagyszabásu emlékműnapélyt rendez. Ez ügyben tegnap Zsembery István elnöklésével értekezle-tet tartottak az egyetemi egyesületek el-nökei, melyen elhatározták, hogy az em-lékműnapély rendezésére rendezőbizottsá-

got alakítanak. A rendezőbizottság elnöke Wlassics Tibor. az ifjúság Deák-mozgalmának megindítója, pártelnöke Haidy Zoltán és Fekete Károly választották. Alapítók az önszervező ifjúsági egyesületek elnökei lettek. A gyűlésen az önszervező részletes programját is megállapították. Főpontja az egyetem dísztermében tartandó díszgyűlés és málna-lesz, amelyre a Rományt és az országgyűlés mindkét házának tagjait is meghívják az önszervező alkalmából két pályázatot is tüzték ki: az első Deák-ódára az egyetem, a másikat Deák Ferenc törvényalkotói munkásságának méltatására a „Joghallgatók Tudományos Egyesülete” tüzte ki.

— **Zsitvay ítthon.** Zsitvay Leó kuriai bíró, a budapesti büntetőtörvényszék elnöke ma szabadságáról visszatért és átvette hivatala vezetését Tóth Ernő táblai bírótól, aki eddig helyettesítette őt.

— **Bézből aranykarikák.** A budapesti takarékpénztár és országos zálogkezes részvénytársaság József-körút 2. szám alatt lévő fiókjának vezetősége a múlt napban panaszt tett a rendőrségen, hogy náluk az utóbbi időben mintegy 8-9 száz forint értékű, kitudonban hamisított ékszert zálogosítottak el ösmeretlen telések. A rendőrség meg is indította az ügyben a vizsgálatot, még pedig eredményesen, amennyiben megállapította, hogy a hamisított Janacsek Rudolf többször büntetett ékszerész követte el aképen, hogy a rézből készült gyűrűket és ékszereket vékony aránylemezzel vont be a bizalmas okáért még a próbát is ügyesen belezálogosította. A zálogbajszolt Janacsek Rudolfné, továbbá Krausz Lipót és a felesége, valamint ezeknek gyermekei, Márton és Margit esközölték. A rendőrség, Janacsek kivételével, mindnyájukat még szombaton letartóztatta. Janacseknek azonban sikerült megugrani. Vasárnap éjjel Janacsek visszafutott a Szabócs-utca 13. szám alatt lévő lakására, abba a házba, hogy ott már senki sem keresi. Alig ért azonban a szobájába, már ott tartott a rá várakozó detektív és letartóztatta. Janacsek mindent tagad, holott a többiek már mind töredelmes vallomást tettek.

— **Beszélt a fotográfia.** Okos tanácsot ad mindenkinek az alábbi két kis fotográfia. Az egészséget gondozó tudomány szól általuk hozzánk. Hogy mit mond, nem is kell megmagyarázni. Elég ha tudjuk a fotográfiaik kétfélezését. Vegyi vizsgálat eredményei e képek:

— **A dadogás ellen.** A Skultéty Lajos tanár vezetésével a piaristák főgimnáziumában lévő és székesfővárostól segített dadogók gyógyító tanfolyamának folytatódó kurzusa e hó 21-én kezdődik. Erre a tanfolyamra szegénysorsú és fővárosi illetőségű tanulók díjmentesen is vételnek föl. Jelentkezni napoként lehet a délutáni órákban Skultéty Lajos tanárnál a József-körút 15. szám alatt.

— **Beköttelek a nagygyűlés.** Meghívókat küldtek Budapest, VI., Andrássy ut 2. Magyarországi legelső szakközletkező és pincégazdászati cikkeken ajánlja a rakárát, szőlőbogyók szőlőszók, minden rendszerű borsajtók és mindenféle szőlőlelész eszközökben. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

— **Dadogók gyógytanfolyama.** Solt Lajos gyógytanfolyamot tart fenn mindennemű beszédhibában szenvedők számára, V. Báthory-utca 20., hol a szükséges felvilágosítással szívesen szolgálunk. Felvétel naponta 12-1-ig. Lásd a mai hirdetését.

— **Record műintézet VI. Rottenbiller-utca 40. szám alatti cég alatt egyesült számos szegényebborsu akadémiák festő arcképek készítésére lényköpek után. Ilyen uton a közönség a legzsebb és igazán művészi kivitelű arcképekhez juthat még eddig nem létező olcsó áron. A műintézet lapunkban megjelenő hirdetésére felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.**

— **Plumel kávé, tea és angol rum áruház Budapest, Kossuth Lajos-utca 17. szállít déli kgr. Mocca, Cuba és Aranyjára keverék-kávé 6 frt 90 krért bérmentve és elvámolv.**

HIREK MINDENFELŐL.

— **A özvegy és a fia.** Megrendítő szerencsétlenség történt csütörtökön éjjel a szirák szőlőben. Az esetről tudósítónk az alábbi részleteket közli: Babjak Mihály szőlőpásztor nagyon szigorú ember volt nemcsak a hivatalában, de odahaza családjában is. Babjak felesége a napokban meg volt szorulva pénzhiányban. Férjétől nem mert kérni, hanem 10 éves István nevű fiát kiküldötte a szőlőhegyre, ahol férje volt a őrszék, hogy az idő alatt, míg férje a vacsorát a konyhában fogasztja, szedjen egy kosár szőlőt, hogy az elárulhassa. A fi ki is ment és járában vagdalva a szőlőfűrtöket s mikor az apja arra került és észrevette, hogy valaki szedi a szőlőt. A sötétben azonban az öreg csősz nem ismerte fel a tolvajt. Rakított ugyan néhányszor, de ő nem ment megzavarni. Emiatt aztán Babjak elbámulta a sötét alakot, és rálőtt. A lövés után ősz sikoltást hallott Babjak, aki mikor a megölt embert közelebről megnézte, abban saját fiára ismert, aki még élt ugyan, de már vonaglott. A szerencsétlen fiút hazaszállították, ahol 15 órányú kínok között meghalt. Amikor Babjak megtudta, hogy fia az anyja biztatására ment ki szőlőt lopni, agyonakarta lőni a feleségét, de ebben megakadályozták. Babjakot a törvényszék kiküldöttek megérkezéséig a csöndesség őrzete alatt tartja.

— **Kölgyilkosság.** A bibarmegyei Nánhegyes házban gyalázatos mérgöltség esett áldozatul egy 14 éves leány. Tudósítónk az esetről az alábbi részleteket közli: Mures Illés 14 éves Anna nevű leánya napoként ki szokta hajtani a mezőre a kecskét, melyeket aztán a többi pásztos gondjaira szokott bízni. A múlt kedden reggel szintén kihajtotta a leány a kecskéket, de ez alkalommal nem tért vissza szüleikhez. Odahaza várták a leányt, de mért még délben sem ért haza, Muresné kiment a mezőre a leánya után kérdezősködni, hol azt az értesítést kapta, hogy a leány eltávozott. Minthogy a leány még este sem tért haza, a szülők a csendőrhöz fordultak, kiknek sikerült is az eltűnt leányt a salútól távolabb eső patakban megtalálni. A megejtett vizsgálat alkalmával kiderült, hogy a kis leányon előbb erőszakot követtek el s aztán megfojtották és úgy dobált be a patakba. A helyszínen megjelent királyi ügyész rendelkezése a csendőrség letartóztatta Lám György 17 és Borda Miklós 18 éves pásztorkutát, akik hosszas vallatás után

beismerték, hogy a gyilkosságot ők követték el. A leány azal szegényesítő, hogy megmondja az apjának és Babujka Valériának, aki a Lám szeretője volt. Lám a fenyegetés miatt torkonragadta a leányt, miközben az megfuladt. Ekkor aztán, hogy bűnüket elpálástolják, be-dobták a patakba. A két gyilkost letartóztatták és bekísérték a törvényszékhez.

— **Központi szőnyegtelep** Budapest, IV., Múzeum-körút 89. lapunk mai számában közölt hirdetését olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

— **Kávételep kávé és teabehozatal.** Az amsterdami kávébehozatali raktár Budapest, VIII., József-körút 88. már 11 kor. 50 fillért köld bérmentve minden állomásra egy postaesomag 4 és fél klgarm igen jó zamatos pörkölt vagy nyerskávét. Mintákkal és árjegyzékkel szívesen szolgálunk. Ügynökök felvételek.

— **Sírkövek.** Mindazoknak, kiknek szomorú kötelességük sírkövet állítani, vagy ilyet a temetőbe felujítani, vagy a feliratot újra aranyozni forduljanak bizalommal az V., k., Lipót-körút 2. számú sírkőszákhöz, Budapest, (a Margitbíd-nál) ahol ezen munkák a legszakaszerűbben és legjutányosabban készíttetnek. Vidéki megrendelések is a legpontosabban eszközöltetnek. Teljes tisztelettel Elshbaum M.

— **Gőzsa Gróme.** Hölgyeink legkedvesebb és leghasználtabb arckréme; tegylenként 90 fillér. — **Likör és rum** készítésére mindenki egy kezelési könyvecskét kap ingyen és bérmentve, melyből bárki képes hideg uton, minden készülék nélkül még a legkisebb mennyiségben is az országszerte ismert aromáimmal előállítani. Kaphatók: W a t t e r i c h A. Budapest, VII., Dohány-utca 5. sz. Alapítatott 1869. Kiténteltett 8 éremmel és számtalan elismerő oklevéllel.

— **Tulzsa nélkül valóban látványosság, számba vehető az a rengeteg nagy választék, mely most érkezik L ö w y J ó z s e f sírkőraktárában Budapest II. kör., Fő-utca 88. sz. Pálffy-tér mellett sírkövek 10 koronától feljebb, ahol mind a szakmában vágó munkák egy helyben, mint vidékre a legdiszesebb, legjutányosabb és lelkiismeretesen készíttetnek.**

REGÉNY.

Borzalmas éjszakák.

— Regény, átdolgozta: I. H. —
A megroppanó jég erős, kemény hangja, aztán egy loccsanás, mint mikor a víz egy emberi testet nyel el...

— Jézus Mária!... Segítség! Szent Isten!... A doktorné!... kiáltottak mindentől.

Zdenko nyilsebességgel rohant oda és beleugrott a vízbe...

Néhány pillanat múlva kidugta fejét és újra elmerült a vízben... mindannyian segítségére akartak sietni, de nem tudtak...

A jég egynél többet el nem birt és aki alatt betörtek, az úgy sem lehetett a főhadnagy segítségére, sőt ellenkezőleg, még akadályul szolgálhatott.

Néhány tiszt jégkampókért sietett, hogy a nyilast megnagyobbítsák.

Csendes, iszonyatos hallgatás... A bajtársak tudták, hogy az asszony nélkül nem fog visszakerülni.

Minden csendes... csendes... halálszerűen csendes... csak a repedező jég ropog, csikorog... Most Swoyschin feje felbukkan.

Bärenburg lehajol és partra segiti rokonát...

Zdenko karjai között tartja az asszonyt... megmentette.

Megmentett? Lelektetik a padra... A rohaja nehéz az iszapból, nedves arcodokája pedig hófehér, tiszta és csodálatos kifejezéssel megdicsőült. Mint ha utolsó pillanatában látta, tudta volna, hogy „ő” az életét tette kockára az ő megmentéséért, mintha érezte volna, hogy az ő karjaiban halt meg.

Két nappal később a tisztakar a szegény kis doktorné koporsója mögött ment a temetőbe. Csak Swoyschin nem volt ott.

Héves idegláz tartotta az ágyban.

Mikor megszánt a delirium és eszméletre tért, úgy az ezredes, mint a többi tisztok mindent elkövettek, hogy megvigasztalják s a doktorné halálát csupán egy szerencsétlen véletlenné, nem pedig ba'esetnek tulajdonították.

Látszólag meg is nyugodott, de meg volt győződve arról, hogy a szegény Swoboda Emmi önként ment a halálba.

A tisztok pedig csodálkoztak azon, hogy milyen gyorsan nyugodott meg Swoyschin.

Mikor április végével Swoyschin kigyógyult az ideglázból, egy évi szabadságot kért és kapott.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Elmult az esztendő — az esztendő és még néhány nap után.

Zdenko visszakézdült az ezredhez, hol most a segédtiszt állást végleg el kellett foglalnia.

Swoyschin Zdenko határozottan örült ennek és sok másnak is, midőn április utolján Zdíbitz állomáshoz közel járt a vonattal.

Ama mindennapi, szerény tragédiának emléke eltűrlődött szívében. Vidáman és nyugodtan tekintett a jövőbe, — egy jövőbe, mely mintha valami kellemesét, szepet ígért volna neki.

A vonat megállt. „Zdíbitz, öt perc!”

(Folyt. köv.)

Tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

Kötetett: Buza októberre 7.50—7.51. Rors okt. 6.23—6.23. Zab apr. 5.78—5.75. Tengeri május 1904. 5.45—5.44. Reped 10.90—11.—.

Budapesti értéktőzsde.

Előzőszáma kötetett: Osztrák hitelrészv. 689.— Magyar hitelrészv. 707.— Osztr.-magyar Államvasutak 647.50. Leszámlitól bank 443.— Jelzálog 501.— Rimánurányi 449.— Déli vasút 62.— Német birodalmi márká 117.41. Városi villamos 802.50. Köz-uti vasút 599.—

Bécsi értéktőzsde.

Előzőszáma kötetett: Osztrák hitelrészv. 648.25. Magyar hitelrészv. 710.— Osztrák-magyar Államvasuti részvény 650.— Union bankrészvény 513.— Osztr. koronajáradék 100.80. Angol-osztrák bank 272.50. Husz frankos arany 19.07. Déli vasutársaság 80.50. 4 százalékos aranyjáradék 118.80. Magyar koronajáradék 97.80. Márkabank-jegy 117.42.

A főváros legnagyobb
férfi- és gyermek-ruha
áruháza

Szép, tartós, kellemes férfi-ruhák készülnek
Krausz és Társa
Legnagyobb előrelépés a férfi- és gyermekruha-áruházban
Készült Bélváros
most V., Váci-körút 66. sz. A Fürst-vendéglő mellett.

Hírneves férfi-szabók! Versenyképes olcsó árak!
Ajánljuk saját műhelyünkben készült tiszta gyapjuszövetből:
Elegáns, divatos vagy fekete sacco-szövet . . . . . 9 frt
Elegáns, divatos vagy fekete felöltő . . . . . 8 frt
Elegáns, divatos vagy fekete szalon-szövet . . . . . 13 frt
Utazó-, vagy sport-szövetek . . . . . 10 frt
Gyermek- és nő-ruhák gyapjuszövetből . . . . . 2 frt
Mérték szerinti megrendések mellett finom szabással, valódi angol és francia anyagokból rendkívül olcsó áron.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy hóra 60 fillér.
Vidékire postai küldéssel egy hóra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Felelős szerkesztő:

ILOVÁI HUGO.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedés.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztés nyomdájában.

Szél-Körber-Széchenyi találkozója. A szerb katonai forradalomról.

Oktalan erőlködés.

Ami tegnap Sopronban, a minap Piumében, mindennap másutt véghez visznek katonasorban levő fiaink, az oktalan erőlködés. Oktalan erőlködés az ő, és elvetemedett gazság azok részéről, kik őket az ilyesmire izgatják, lázítják, buzdítják. Oktalanság az ő részükről, mert soha semmi hasznát látni nem fogják hiszen három évi szolgálat alatt meggyőződhetek arról, hogy a militarizmus alapelve az erőszak felülről. Ez nemcsak, hogy meg van engedve, hanem szabály. Azt tartják, hogy nagy tömegek fölött csak szigorral és erőszakkal lehet uralkodni, a polgári kötelességet teljesítő hadít meg kell arról az első pillanattól fogva győztetni, hogy itten megszünt minden a mi emberi, nincsen öntudatosság, vélemény, akarat, nem létezik semmiféle emberi érzés, még a gondolatszabadság sincsen megengedve, minden a fölébbvaló hatalmában, birtokában van és ennek a fölébbvalónak is csak annyiban van nézete, véleménye, akarat, illetve csak annyiban meri nyilvánítani, amennyiben ezzel az ő fölébbvalójának nézetét és akaratát tolmácsolja.

Ez ellen nincsen viszonykereset, ez ellen nincsen fölébbezés, mert az akarattal szemben nincsen és nem lehet akarat. Amely pillanatban van, ez az engedelmség megtagadása és fokozottabb mértékben lázadás. A militarizmus pedig mindent oltűrhet, csak ezt nem, minden befolyásnak engedhet, csak ennek nem, mert ha ennek enged, saját hatalmát csorbitja, saját erejét gyön-gíti.

Ezért oktalanság a három éven teli visszatartás ellen a katonának tüntetni, de nemcsak oktalanság, hanem veszedelem is, mert kényszeríti a katonai felsőbbiséget a határozott állásfoglalásra, ez pedig a tüntetéssel és lázadással szemben nem lehet más, mint hogy a saját akaratát érvényesíti, azaz, még akkor is visszatartja a katonákat, ha különben már nem tevé és az ezen akarattal ellenkezőkkel, mint lázadókkal bánik el.

Ezért veszedelmes ez a tüntetés, veszedelmes az egyesnek, a kit becsuknak, megkínóznak, sőt a hadi

törvény értelmében ki is végezhet-nek érte, hanem veszedelmes az összességnek, melyet akkor is büntetés érhet, ha erre rá nem szolgált.

A fiuk bízzák sorsukat atyáikra, azokra, akiknek önkéntes akarata-ból mennek ok el, hogy leszolgál-ják a véradót. Az ország nem fogja megengedni, hogy fiaival méltatlanul, igazságtalanul és jogtalanul bánjanak el.

Tehát türelem. Inkább három hó-napi szolgálat, mint sok évi börtön. Ne mérgezzük el a dolgot, ne akarják, hogy ismét egyszer magyar vér áztassa a magyar földet. Zattat már eleget, kár minden csőp-pért, mert ki tudja, hátha minden csőpre szüksége lesz hamarosan a magyar hazának.

Az izgatókat, a bujtatókat pe-dig szalasszuk meg. Nem jó barátom, ki veszélybe küld, mikor en-nek semmi haszna nem lehet. Az a népség csak a zavarosba akar ha-lászni és az ellenséggel szemben a testvérek hulláiból óhajt magának tor-laszt emelni.

No hallgassunk az izgatókra! Le-gyen békeség a kaszárnyákban! Elég terhes ott az élet még békeség idején is!

Ilovai Hugo.

Csak németül!

Az ész azt parancsolná, hogy ilyenkor, a mikor kevés kivétellel minden magyar ellene támad a hadseregbeli német szónak, ez a hadsereg legalább ottan, ahol elvei megsértése nélkül nemcsak hogy lehet, de muszáj magyarul tudni, magyar nyelven végeznie a dolgait a magyarral.

Csak hogy a k. u. k. hadsereg nem így tesz, demonstrálja, hogy fölötté áll mindennek a mi észszerű és fölötté áll mindennek a mi jogos.

Ime erre újra egy példa:

A kassai VI. hadtestparancsnokság egy németnyelvű átiratban megkereste a főszolgabírószágot, de Jékely Sándor főszolgabíró a megkeresést visszaküldte azzal, hogy hivatalosan nem köteles azt tudomásul venni. Ha valami ügyük van főszolgabírószággal, írjanak magyarul. A hadtestparancsnokság ekkor a német megkeresést a magyar válaszával együtt sürgős rendelkezés végett felküldötte a belügyminisztériumhoz. Pár nap múlva jött a parancs Nagy László alispánhoz, hogy a német megkeresést intézze el. Az alispán rögtön írt is a főszolga-bírónak, hogy a mindenkori osztrák ka-tonak németnyelvű megkeresését intézze

Vilmos császár nálunk.

Vilmos német császár, mint megírtuk, már második napja időzik határinkon belül. A belügyminiszter a legszigorubb óvintézkedéseket tette meg a császár életének a biztosítására. Az intézkedésekre azért volt szükség, mert az olasz kormány értesítette a belügyminisztert, hogy Pignetti 40 éves, Bamber 45 éves, Mahsu 30 éves anarchista és két anar-chista érzelmi diák Magyarország felé vették útjukat. A német császár maga azonban szorgalmasan áldozik némes szenvedélyének, a vadászatnak. Ma korán kelt és még sötétben cserkészésre indult. A császár ma is a karapancsai pagony-ban vadászott, még pedig egy hatalmas 14 agancsú és egy őzbakot kelt. A cserkészés után vizitációt a vadászokba és meglepetéssel a tegnapi és a mai terítést, amely teljesen kielégítő. A meleg napos időjárás hátrányos befolyással van a vadászatra. Visszaérkezése után a császár a Bérlinből Bécsen át ideérkezett (utáról, aki Mohácsról Debrecenig ladikol, onnét pedig kocsin érkezett Karapancsára. Átvette az iratokat, amelyeket átnézett. Azután pihenőt tartott. Fél 12 órakor

volt az ebéd Karapancsán, amelyen ugyanazok az uraságok vettek részt mint a tegnapi este. A császár a bécsi magas forrás vizéből ideküldött vizet issza. Este a császár ismét vadászni megy a kara-pancsai pagonyba.

Eulenburg gróf a vörösmarti vadász-területen cserkészik, szintén jó eredménnyel. Holnap reggel ismét a kara-pancsai erdőszélig megy a vadászni, a mely után a császár a Prokop-foknál várakozó hajóra száll, ahonnan a Buda nevű erdőterületre megy, hogy régi sa-sokra vadászson. Ott költi el az ebédet is. Ebéd után lesz a vadászni, amelyen részt vesznek Izabella és Henriette faher-cegnők is. A vadászni után a császár Körösdőre megy és az éjszakát az ottani vadász kastélyban tölti.

A német császár udvari kőlvonatat, mely Mohács felé való útjában tegnap éjjel a déli vasút magyar vonalán Bécs-ujhelyből Bareslg közlekedett, lovag bár-dányi Brám min. tanácsos, h. vezérigaz-gató, Franschitz A. h. igazgató és Breuer M. és Wulka A. főfelügyelők kísérete mellett vezette.

Az alispán ekkor jelentést tett az ügy-ről a belügyminiszternek, ahonnan jött rögtön a rendelő, hogy az engedetlen főszolgabíró ellen haladéktalanul indítsa meg a feyzelvi eljárást, amit az alispán azután fogantatozott is.

Hirek a válságról.

— Saját tudósítónktól. —

Elégedetlenség a kassáryakban.

Bécs, szept. 15.

A IX. kerületi kassáryában a három-éves katonák tüntettek. Vezetőiket letartóztatták.

Belgrád, szept. 15.

A rendőrség letartóztatta Miklós Bernát temesvári 29. gyalogezredbeli közlegényt, aki most a harmadik évét szolgálja és megszökött az ezredtől.

Szell-Körber-Széchenyi Reichenauban.

Bécs, szept. 15.

Szell Kálmán ma Reichenauban utazott gróf Széchenyi Gyula a király személye körüli miniszter látogatására. — Körber osztrák miniszterelnök ma délután szintén Reichenauban utazik.

Szell és Körber a válság alatt már egy ízben találkoztak Rátótton, akkor ez a látogatás a cáfológépek szerint tisztán udvariassági tény volt. Itten egészen bizonyosan tudják, hogy a reichenauti találkozás nem pusztán véletlen, hanem esetleg fontos következménnyel lesznek.

Heger Polónyi mellett.

Gráo, szept. 15.

Polónyi Géza ismeretes afférjében ma itt egy nyilatkozat jelent meg Heger Viktor volt képviselőtől, aki kijelenti, hogy ő volt az, aki annak idején Polónyi Gézával levélváltást kezelt és az ismeretes bécsi látogatásra meghívta. Tette ezt azért, mert ő (Heger) a választmányban a personal-unio mellett törtélandását néhány nappal azután Polónyi heves beszédet mondott a magyar képviselőházban a kiegyezés megújítása ellen és Magyarország teljes függetlenítése céljából.

Heger kijelenti, hogy ő erre levélben meghívására kérés föl Polónyit, aki nyomban táviratlag tudatta érkezését. Heger néhány pártfelet értesítette Polónyi jöveteléről és kérte őket, hogy vegyenek részt a bizalmas tanácskozáson. A német néppárt vezetőségének hivatalosan nem jelentette be a konferenciát. E részről nyolcvanra jelentek meg, Steiwender pedig az Imperial-fogadóban társalgott Polónyival a mikor mások is csatlakoztak hozzájuk, annyira lefoglalta őt, hogy kívülre senki sem jutott szóhoz.

Végül kijelenti Heger, hogy katonai kérdésekről, hadügyekről nem esett köztük szó.

Katonai forradalom Szerbiában.

— Saját tudósítónktól. —

Belgrád, szept. 15.

A Belgrádban állomásozó 7. gyalogezred altisztjai köztforrongás ütött ki. A rendülésnek állítólag az az oka, hogy Sándor megöletésekor átírták megtevéstettk a aktousságot.

A hadügyminiszter titkos rendeletet adott ki, amelyben meghagyja az ezredparancsnoknak, hogy minden csapatot kivonuláskor személyesen vezényeljenek.

Az elégedetlenség már a legelőkelőbb hivatalnok körökre is kiterjed, mert Belgrádban minden valamirevaló állat a királygyilkosságban részesek és híveik nyerték el.

Belgrád, szeptember 15.

Több magas rangú tiszt, egytől-egyig az Obrenovics-dinasztia hívei, bejelentették kilépésüket hadsereg kötelékéből. A lemondott tisztek nevei ismeretlenek, mert a hadvezetőség titkolja az esetet és a lapok is utasítást kaptak, hogy hallgassák agyon a tömeges kilépéseket. Péter király állítólag magához hívatta a lemondott tiszteket.

Mozgósítják a haditengerészetet.

— A Balkán forradalma. —

Trieszt, szept. 15.

— Saját tudósítónktól. —

A közös hadügyminisztérium már minden előkészületet megtett a haditengerészet mozgósítására.

A Piccoló című újságnak azt jelentik Pólából, hogy szombaton éjjel egészen váratlanul távirati rendelet jött Bécsből, hogy a Habsburg, Árpád, Wien, Szigetvár, Panther és Magnet hadihajók haladéktalanul készüljenek elindulásra.

Közvetlenül rá lázas tevékenység kezdődött az arzenálban és az elesegérszaktárakban és óriás mennyiségű lövészer szállítottak az említett hajókra, amelyek még vasárnap délután elindulásra készen állottak.

A hatalmak Macedónia ellen

Bécs, szept. 15.

Macedónia ügyében végre döntő fordulat lesz már a legközelebbi jövőben. A magyar-osztrák monarchia és Oroszország kormányai már meggyőződtek róla, hogy az ő együttes eljárásuk Macedónia ügyében nem sokáig használt, hogy azok a reformok, melyeket a szultántól kicsikartak, vagy végre nem hajthatók, vagy pedig nem alkalmasak a rend és nyugalom helyreállítására.

Ennek következtében a bécsi és pétervári kormány közös fellépésre szölköl a többi hatalmakat is. Ha sikerül ebben a tekintetben egyetértésre birni az európai hatalmakat, természetesen, hogy az új akció nem fog véget érni azzal, hogy valahol jegyzéket adnak át a szultánnak, vagy, hogy talán flotta-támasztást rendeznek. Bizonyos, hogy sem a diplomáciai jegyzékek, sem a flotta-támasztásnak nem lenne meg a kívánt hatása.

Az európai hatalmak együttes fellépésének csak akkor lehetne gyakorlati eredménye, ha a közvetlenül érdekelt nagyhatalmakat, Oroszországot és a magyar-osztrák monarchiát az európai hatalmak megbizná Macedónia pacifikálásával és ha a rend helyreállítása után Macedónia a portától független exekutív szervezetet kapna, éppen úgy, mint hat évvel ezelőtt Kréta szigete.

A háború elkerülhetetlen.

London, szept. 15.

A bolgár kormány a nagyhatalmakhoz intézett memorandumában azzal fenyegetőzik, hogy kénytelen lesz fegyverrel közbelépni Macedóniában. Itt ebben a fenyegetésben a nyílt ellenségeskedés előbírónak látják, noha török hivatalos körökben még ez idő szerint nem várják a háború megújulását.

Köln, szept. 15.

A Köln. Ztg. szófia munkatársának egy nagytársa bolgár katonatiszt azt mondta, hogy a határmenti bolgár lakosság annyira izgatott, hogy a bolgár kormány határozott békeszeretete mellett sem lesz a háború elkerülhető.

Megnyitották az egyetemet.

Budapest, szept. 15.

Ma délelőtt volt hagyományos diszszal a tudomány-egyetem rektorának és tanácsának beiktatása és egyúttal az iskola év megnyitása.

Az ünnepet Veni-sancte előzte meg az egyetemi templomban, ahol megjelent a tanács teljes számban, az ifjúság nagy sokasága és nagyszámu közönség.

Mise után az egyetem déli virággal ékes nagytermébe vonultak. Ott az emelvényen Kády Károly dr. az egyetemi lelkész, Breznay Béla, Tanhoffer

Lajos és Ballagi Aladár, az idel kari dékánok, továbbá Székely István, Schwarz Gusztáv, Pauer Imre és Tanhoffer Lajos tavalyi dékánok foglaltak helyet; körülöttük a díszruhás szolgák állottak a jelvényekkel.

A közönség számára rendelt székek előtt álltak Molnár Viktor miniszteri tanácsos, Tóth Lajos osztálytanácsos és legifjabb Szász Károly osztálytanácsos.

A karzatot egészen megtöltött az ifjúság, a székeket pedig a közönség; az első sorokban számos hölült. A megnyitó ünnepen az egyetemen professzorai közül számosan megjelentek.

LEGUJABB.

Összeesküvők a király ellen.

Belgrád, szept. 15. A királynak az a kísérlete, hogy öccsét, Arszán herceget tábornokká és a szerb hadsereget főparancsnokká nevezze ki, hajótörést szenvedett az összeesküvők határozott ellenállásán, a kik kijelentették, hogy nem engedhetik meg, hogy Arszán herceg, aki Oroszországban csak százados volt, Szerbiában tábornok és a hadsereg főparancsnoka legyen.

A német császár vadászata.

Mohács, szept. 15. A német császár vadászataira igen szép idő jár. A császár este hét órakor tért haza a cserkészből, ma reggel még nem is pirkadt, mikor cserkészni indult a karapancsai erdőbe. A cserkészésnek meglehetősen volt az eredménye. Klienc órákor a császár a Duna partjára ért, s fölállott a Sophie hajóra, ahol átöltözött a tizenkét óra után Frigyes királyi herceg társaságában megebédelt. Délután sasvadászatra megy a császár.

Közbiztonsági szentesítés.

(Hivatalos jelentés déli tizenkét órakor.) Maradvány 154 darab, érkezett 5-8 darab, összesen 742 darab. Eladtak déli tizenkét óráig 370 darabot. Mai árak: Öreg elsőrendű 97, másodrendű 97 korona; fiatal elsőrendű 102-109, közép 93-102, könnyű 90-98 korona. A vásár mára is közepes.

A fővárosba jövő idegenek figyelmét felhívjuk arra, hogy el ne mulasszák meglekinteni Aszódi S. és Tanhoffer férfinazabok legnagyobb előrangú ur- és gyermekruha áruházát meglekinteni, hol nagy választéku raktár áll a közönség rendelkezésére angol és francia divatelmékből és merték szerint a legújabb divatelmékből 14 frutól kezdve dívatós öltönyök lesznek készíthető. Kiváncra minták és mértékveteli utasítást küld a cég bármelyik bérmentve.

A Kossuth-szobor ügye.

Budapest, szept. 15.

A „képzőművészeti bizottság” ma tárgyalta a Kossuth-szobor pályázat ügyét és... összesen 4, szóval: négy bizottsági tag került együtvé. Valóban hallatlanul milyen előzatos indolenciával tárgyalják ezt az ügyet a jó magyarok, de jelenleg ez a nemtörődomség csak hasznára volt az ügynek, mert legalább végre határozta valamit.

A bizottság üléséről a következő tudósításunk referál: A képzőművészeti bizottság ma délelőtt 10 órakor ült össze, hogy a Kossuth-szobor és a Szabadság-szoborpályázat ügyében határozzon. A bizottság elnöke dr. Bárczy István tanácsos volt s Wagner Géza, Rakosi Viktor és Ziperovszky Károly vettek azon részt.

Bárczy elnök vezette az utat, a mit az ügy a képzőművészeti bizottságig megtett. Hangsúlyozta, hogy a két szoborra külön-külön kell kiírni a pályázatot, a Kossuth-szobor a parlament előtt lévő térre, a Szabadság-szobor a szabadság tere keré. A tanács azonban úgy határozott, hogy nincs kifogása az ellen, ha a két szobrot természetesen egy művész alkotja meg. Annak azonban, aki a két szobor egyesítését tartja alkalmasnak, a pályaműhöz mellékelten meg kell indokolnia az álláspontját.

A bizottság ezután áttért a pályázati feltételek megbeszélésére. Minden magyar művész pályázhat s 1120 nagyságu mintát kell beküldenie. Először vázlatos pályázat lesz, amelynek határideje a pályázat kiírásától számított öt hónap. A

szűkebb pályázatra csak öt művészt bocsátanak s az első pályázat tíz mintáját ötszáz-öt száz koronával díjazni fogják. Egy-egy szobor költségvetése 850.000 koronát, a kettőse együtt egy millió haromszáz ezer koronát meg nem haladhatja. Az általános pályázat után határoz a közgyűlés végleg a hely kérdésében.

A pályázati feltételek a bizottságtól a szabadság-szobor-bizottság s onnan a tanács elé kerülnek, amely a közgyűléstől újabb felhatalmazás alapján haladéktalanul kiírja a pályázatot.

Volt szó az ülésen, vajjon a pályázat emlékműre, vagy szoborra történjék. Különösen Wagner Géza kardoskodott amellett, hogy sehol sincs kimondva, hogy szoborra írják ki a pályázatot s így azon emlékműpályázatokkal is részt vehetnek. A bizottság azonban félreértések elkerülése végett úgy határozott, hogy a pályázat szoborra szóljon. Annál is inkább, mert az országos gyűjtés is szoborra folyt.

A pályázatok sora fölött döntő zsűrinek 19 tagja van. Elnök a polőrmester, tagjai a képzőművészeti bizottság elnöke, alelnöke, a középítési bizottság két, az országos képzőművészeti tanács két, az országos képzőművészeti tanács két, a közmunkák tanácsának egy, a képzőművészek egyesületének három, a történelmi társulat egy s a mérnök- és építészegyesület egy tagja lesz.

A bizottság úgy vélekedik, hogy a legjobb esetben is legalább 3 évig eltart a szobor elkészítése.

Bum-bum, csak üss bele!

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 15.

Nem a Denis dobjába, melyről a Nebántsvirágban énekel, hanem abba a másikba, nagyba, mely a reklámot hirdeli.

En elhiszem azt, hogy erre minden alkalmas, dobverőnek lehet használni a virágot, a vastapsot, a ledérséget, a felülnési képességet, mindent, mindent ezen a világon, de... a családi dolgok igazán nem alkalmasak erre, legalább nálunk nem alkalmasak.

A Népszínház igazgatója, aki az egy nagy Blaháné helyett sok kicsike primadonnáskával igyekszik kitölteni, többek között szerződtette Rédey Szidi asszonyt is.

Az énekesnő szombaton este néhány Dankó-nótát énekel a Népszínházban — legyünk őszinték — inkább natúrán rosszul. Volt ez minden, csak magyar népdal nem és mindenki csóhajtott egyet, aztán gondolt Blahánéra...

Hogy mit gondolt Rédey Szidi asszony, nem tudom, de furcsának találom, ha az alábbi újságközleményt ő inspirálta volna. Nem hiszem, hogy így legyen, mert mondom, a családi dolgok nem alkalmasak a reklámra.

Ez a jelenlegi, mely egy estillapban látott nyomdatesteket, így hangzik:

„Sokat írtak annak idején a lapok Rédey Szidi asszonynak a boldogtalan családi életéről: most ennek a regénynek ujszojezte támadt. A Népszínház kedves, tehetséges művésznője Aradon volt férjénél egy ügyvédnél. A család életét azonban erősen befolyásolta egy körülmény: a műzsi lélek a szinpad felé vonzotta Rédey Szidi asszonyt, a férje pedig hallani sem akart a világot jelentő deszkákról. A művészet utáni vágy aztán szakítá a birta a házasfeleket; a bíróság kimondotta a válást és Rédey asszony a nagyváradi szinbázhoz szerződött, ahol jelentős sikerei voltak és csakisamar a közönség osztatlan kegye áradt a talentumos művésznőre.

Amikor Rédey Szidi elvált az urától, magával vitte a fiacskáját s ez volt a regényének a bonyodalma. Egy este, mialatt a nagyváradi szinpadon tomboló taps között aratta a művésznő a diadalt, férje megszökött a művésznő gyermekét. Az anya kétségbeesetten sietett a szököttő után s nem nyugodott addig, amíg vissza nem szerezte a gyermeket. Jelenleg Rédey Szidi a Népszínházhoz szerződött s most a Népdal-ciklusban 6 is hozzájárult a Dandó Pista szobrájára rendezett jövedelmező sikerhez.

Szombaton este volt az 6 fellépés a ciklusban. Délután 5 órakor azonban, mint a villámcsapás, beállított a lakására a volt térje, kallóleg felszerelve iratokkal, Előtt a gyermekét, amelyet az árvások most neki itéltek oda. Képzelték az anya kétségbeesése, át kellett adnia a gyermekét és ilyen hangulatban kellett este a színpadon Dankó Pista nótáit énekelnie.

Hát az tény, ilyen „állapotban” tényleg, nem lehet kottából énekelni.

BUDAPESTI HIREK.

— **A ráckevei hitvesgyilkosság.** A pestvidéki büntetőtörvényszék mint esküdtségi bíróság ma délelőtt folytatta Márki András és társai ügyében a főtárgyalást. Márkiné, aki három társát felbújtotta arra, hogy a hetven éves férjét gyilkolják meg, makacsul tagad, bár a bátyja, aki beismerésben van, szemébe mondja neki, hogy ő beszélt rá a gyilkosságra. A tárgyalás közben bosszantottan lassu lépésben halad előre, úgy hogy ítéletet majd csak szerdán hoz a bíróság.

— **Furfang nem esalás.** A budapesti büntető járásbírósg nemrég 1 heti fogságra és 1 korona pénzbüntetésre ítélte Tóth István díjakot, aki egyes emberektől azzal az ürügygel, hogy nagy protekcióval behozza őket a központi vásárocsarnokhoz örmek, kisebb-nagyobb pénzüsszeget csal ki. A felső bíróság ezt az ítéletet megsemmisítette és a vádlottat fölmentette, mert a csalás megállapításához szükséges a ravasz fondorlat is, ebben az esetben pedig a károsultaknak módjukban állott igen könnyen meggyőződni arról, hogy Tóth István olyan ígéretet tett, aminek teljesítésére képtelen. Ha tehát a panaszosok saját érdekükben a köteles gondosságot elmulasztották, ez nem ok a csalás megállapítására és kárukát legfőbb polgári uton érvényesíthetik.

— **Pénz nélküli.** Gyúnter István, akinek a Ferencvárosban fűszerkereskedése volt, bár tudta, hogy fizetésképtelen, nagyobb mennyiségű árut vásárolt hitelbe és csődöt sem kért maga ellen. A hitelezők följelentésére a budapesti büntetőtörvényszék ma Grúntert vétkes bukás miatt nyolc napi fogságra ítélte. A vádlott az ítélet ellen a büntesség kimondása miatt főlegbezt jelentett be.

— **Öngyilkosság az utcán.** Frank György 22 éves kovácssegéd ma reggel a Katona József- és Visegrádi-utcák sarkán főbe lőtte magát. A golyó azonban bal halántékáról visszapatant és így csak kis sebet ejtett rajta. A mentők a boldogtalant a Rókusokörházba vitték.

— **Fogyházviselt zugirász.** Közöltük nem rég, hogy dr. Farkas Gyula büntető járásbíró zugirászkodás miatt vont a felelősségre Simaházi Babics Sándor volt községi jegyzőt, aki ellen a gödöllői szolgabíró hivatal tett följelentést. A tárgyaláson firtatni kezdték a vádlott előéletét, mert a rendőrség jelentése szerint Babics okirathamisítás miatt két évet ült fegyházban. A vádlott tagadta az azonosságot és azzal védekezett, hogy itt csak az alter egójáról lehet szó, mert ő büntetlen előéletű. Az ügyézi meghívott indítványára a járásbírósg fölterjesztést intézett az igazságügyminiszterhez, hogy hivatalosan állapítsák meg a személyazonosságot. Ez megtörtént és a minisztérium most értesítette dr. Farkas bírót, hogy a zugirással vádolt simaházi Babics Sándor csakugyan tilt már két évi fegyházat okirathamisítás miatt.

— **Magyar üvegbitostó-társaság.** Budapest, Váci-körút 81. sz. biztosítókör-üvegbitostókat portálékban, üveg-érintkeket egész építményeknél, a legokosabb díjak és a legpontosabb lezáratolás mellett. Több évről szóló biztosításnál tetemes kedvezmények. Elvállal szállítási biztosításokat is. Ügyes ügy-nökök kerestetnek.

— **Központi szőnyegtelep.** Budapest, IV., Múzeum-körút 89. lapunk mai számában közölt hirdetését olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

— **Fiumei kávé-, tea- és angol rum áruház.** Budapest, Kossuth Lajos-utca 17. szállít 45 kgr. Mocca, Cuba és Aranyjára keverék-kávét 0 frt 90 krért bérmentve és elvámolva.

HIREK MINDENFELŐL.

— **Utasik a spanyol anyakirályné.** Bécsből távirják: A spanyol anyakirályné délelőtt leányával, María Terésia spanyol infánsnővel Spanyolországból a Bécs melletti Badenbe indult el.

— **Árvízveszedelem.** Innsbrucki távirat jelenti: Az árvíz és a vasúti töltésnek több helyen való alamosása következtében a közlekedést a pinzgauti helyiérdekű vasút Stuhlfelden-Kriml vonalán előreláthatólag nyolc napig szünetelni fog.

— **Szociálisták egymás között.** Drezdából távirják nekünk: A drezdai szociálista kongresszuson izgatott jelenetek játszódtak le a szociálisták között. Arról volt szó, hogy a szociálista hírlapírók dolgozhatnak-e a polgári sajtóban. Dr. Braun védekezett amiatt, hogy ő a Zukunft-ban dolgozott. Megtámadta dr. Nehröczy Ferencet, a Leipziger Volkszeitung szerkesztőjét, aki szerinte hazugságokról él.

Wehring (közbeikt): Mindenki tudja, hogy én elárultam a szociáldemokráciát! Babel (Braunhoz): Védje meg a becsületét!

Braun: Bizza csak rám a becsületemet. Végre dr. Lueger elnök rendreutasította a verekedő szociáldemokratákat azzal, hogy iskolásgyermekeknek is szövegezők kellene magukat az ilyen magaviseletért.

— **Választások Görögországban.** Athénből távirják: A városi választások alkalmából élénk agitáció folyik. Egy ma este történt tüntetésen véres verekedés fordult elő, mely alkalmával 14 embert öltek és sebesítettek meg.

— **Halálos szerencsétlenség a Tiszaék vadászatán.** Nagyváradról jelentik, hogy a minap halálos szerencsétlenség történt a geszti uradalomban Tiszaék vadászatán. Gróf Tisza István fia, a most öröktőlre elhunyt gróf Tisza István: Koglevich György és Miklós grófok társaságában vadászott. Tíz-tizenkét hajó flu vette körül a három fiatal gróft, hogy a vadászatnál körbe hajtsák a puszkára kerülhető állatokat. A kis fiuk mohó végyakozással lestek a lövőtöltényekre, hogy játékszernek használhassák. Az egyik hajó flu, egy tíz éves árvagyerek, kit az uradalomban tartanak, két töltényt látott meg a földön. Suttomban hátrakerülve csuszott a földön a fiatal gróf Tisza előtt fekvő töltények után. De négykézláb való mászása közben megérintette a gróf kezében levő töltőt vadászpuskáját, mely hirtelen elült. A golyó földön levő gyermek hátába furdott és rögtön halált okozott. A szerencsétlenség véget vetett a vadászatnak s gróf Tisza István házában részvételtjes megdöbbenést szült.

— **Géza Crème.** Holgyeink legkedvesebb és leghasználtabb arckréme: tőgyenként 90 fillér. — Likör és rum készítésére mindenki egy kezelési könyvecskét kap ingyen és bérmentve, melyből bárki képes hideg uton, minden készülék nélkül még a legkisebb mennyiségben is az országazerte ismert aromáimmal előállítani. Kaphatók: W a t e r i c h A. Budapest, VII., Dohány-utca 5. sz. Alapított 1869. Kijelöltetett 8 éremmel és számtalan elismerő oklevéllel.

— **Tulzás nélkül valóban látványosság.** számba vehető az a rengeteg nagy választék, mely most érkezik L ő w y J ó z s e f s i r k ö r a k t á r á b a n Budapest II. ker., Fő-utca 88. sz. Pálffy-tér mellett s i r k ö v e k 10 k o r a n á t ó l feljebb, ahol mind a szakmában vágó munkák egy helyben, mint vidékre a legdiszesebb, legutányosabb és lelkiismeretesen készítenek.

— **Elő Budapest Kávémagazin.** Aratóczy János Budapest, II., Zsigmond-utca 7. kold 4-34 kilo I. cuba kávé 6 forint 75 krért elvámolva és bérmentve.

SZENT ANNA

Malata-likör

a legjobb és legízesebb likör.
Egy palack 2 kor. 20 fill.

Malata-keserű

itténo gyomortisztító és étvágygerjesztő
Egy palack 2 kor. 20 fill.

Malata-rum

Uzza jamaikai rummal van készítve,
tölthet a legjobb rum.
Egy palack 2.30, 2.10 és 1.80 kor.

Malata-Brandy

előrendű erősítő itélő ital
Egy palack 2.70, 2.— k. és 0.80 fill.

Malata-Cakes

legfőbb részben tea és tápsóval készült.
Egy nagy doboz 2 kor., kis doboz 50 fillér.

Kapható minden nagyobb
tűszer- és osemegüzletben.

Ha, a hol még nem kaphatá, 6 koro-
nától kezdve bérmentve szállítja a

„Szent Anna malatakészítmény-vállal-
lat”- Kis-Velece.

Tőzsde.

Budapesti gabonatőzsde.

Kötetelt: Buza októberre 7.49—7.48
Rozs okt. 6.23—6.22. Zab ápr. 5.48—5.47.
Tengeri május 1904. 5.44—5.42. Repce
10.90—11.—.

Budapesti értéktőzsde.

Előzőszámon kötetelt: Osztrák hitelrészv.
639.—. Magyar hitelrészvény 719. Osztrák-
magyar államvasutak 5647.0. Leszámlító
bank 443.—. Jelzálog 501.— Rimamurányi
449.— Déli vasút 62.— Német birodalmi
márka 117.41. Városi villamos 302.50. Köz-
uti vasút 599.—

Bécsi értéktőzsde.

Előzőszámon kötetelt: Osztrák hitelrészv.
639.—. Magyar hitelrészvény 707.20 Osztrák-
magyar államvasutak részvény 648.50 Union
bankrészvény 511.— Osztr. koronajáradék
100.55. Angol-osztrák bank 272.50. Husz
frankos arany 19.05. Déli vasútrészvény
80.50. 4 százalékos aranyjáradék 118.80.
Magyar koronajáradék 97.90. Márkabank-
jegy 117.41.

REGÉNY.

Borzalmas éjszakák.

— Regény, átdolgozta: I. H. —

Swoyschin kiszállt. Egy rozoga kétfogatuba ült, a kocsi megindult Breznitz felé.

Arra kocsizva az öreg kastély felé tekintett, melynek egyik tornyán zászlót lobogtatott a szél. Tehát a kastélyban most laktak? De nem sokáig törte a fejét ezen. Gondolatai elkalandoztak. Teli tudóval szivta az özöndus tavaszi levegőt.

A kocsi az ezredes háza előtt állt meg. Az ezredes a küszöbön állt és hevesen magával huzta a főhadnagyt a házba.

A csinos ebédlőben, melynek burtorzatát az ezredes egykor Velonéből hozta magával, a teaforzó már az asztalon állt és körülötte zsemlyék, hideg felvágott és egyéb dolgok várták az érkezőt.

— Valóban, nagyon kedélyes! — állította Swoyschin kissé megindultan és aztán hozzátette: Nekem két otthonom van; ma reggel az egyikből otutazom és estére a másikba megérkezem.

Mondhatom önnek ezredes ur, hogy gazdag, nagyon gazdag vagyok!

— Öröndek, hogy oly jól érzi magát. Tudja-e, Swoyschin, hogy nagyon megváltozott ezen tizenkét hónap alatt, egészen más ember lett? Illetve előnyére megváltozott. Mintha megtanult volna ismét az életnek örülni.

— Ugy van ezredes ur, tényleg örülök az életnek.

— Na és mi újság otthon?

— Nagyon jól éreztem magamat. Mama sokszorosan üdvözlöttei ezredes urat és köszöni azt a jóságot, melyet fiára pazarol.

— Hm! ugy!... Köszönöm... Aztán Annus is ott volt? — kérdezte az öreg szemhunyorgatással. Swoyschin hangos kacajra fakadt.

— Honnan tud ezredes ur Annus létezéséről?

— No hát, egy izben beszélt nekem róla. Lehet-e már gratulálni?

— Gratulálni? Mihez?

— Nos, az eljegyzéshez?

— Oh, attól még nagyon távol állunk.

— Ugy? Nos, hát akkor hol állunk?

— Hát eddig bizony csak anyyira vagyunk, tudja, hogy szeretem és nem haragszik ezért.

— Hiszen akkor minden jól van. Aztán egy kis arcképet emlékül csak hozott magával...

A főhadnagy kacagva vett elő egy kis zsebtárcát és átadta az ezredesnek.

— Ezredes ur előtt semmit sem lehet titkolni. Ime.

(Folyt. köv.)

Ezen regény már néhány nap mulva díszes kiadásban, teljes szövegben megjelenik és egy korona előzetes bekládése mellett megrendelhető az átdolgozónál: Illosvai Hugó, O-utca 15. I. em.

Világnyelvek

lírása fokozza a műveltséget és elősegíti a **carriert!**
Egyedül sikeres módszer szerint tanít a

Modern Institute of Languages

(nyelviskola)

Teréz-körút 2. szám, I. emelet.

Intelligens tanerők az illető nemzetiségek szerint.
PROSPEKTUSOK.

Férflak

Nőknök

a legmarkább helyen és idült folyások (trippes)
befeszkedések után a legbiztonságosabb gyógy-
ásznak a

„Sund labdacsek”

bizonyított. Egy doboz 100 labdacsek, tartalommal
és pontos használati utasítással 6 korona. Vidékre
6 korona előleges beküldés vagy utánvét mellett
diszkrétan küldi.

Továbbá köszvényes reumatikus, podagra bajok
ellen legjobb a

Sapol-kőszóvny-kenőcsöt.

Meggyógyul! Munkabíró! Egyszerre igen lassan
Egyedül biztos hatáson szer az összes reumatikus
bajok ellen. Leggyorsabban gyógyítja a kösz-
vényt, csontízületi gyulladásokat, ízületi, keresztcsont-
fájdalmat, hátfájást, derékfájást, gyomor-, lép-
és májdaganatokat, súlyos bántalmakat, izom-
bőrdést, az érszűkület, a hajhullást, a fogfájást, árn és
kor. Egy doboz Kóderer-féle ver- és gyom-
mortalizáló labdacsek 2 korona 40 fillér.

Kapható a fő- és székhelyi raktár:
Magyar Királyi gyógytárban Budapestban
V., Erzsébet-tér-Maszkolcu. 2. sz. sz.

Megrendelhet utánvét vagy a pénz előleges
beküldése mellett.

Ezer és ezer hála nyilatkozat.

Maszkolcu Ö. n.

a feltétlen biztos hatású, legbiztonságosabb ar-
csenőcsöt a helyem arcsenőcsöt 1 doboz
60 kr.; keltés adása 10 kr.

Egyedül kapható és csak a csatlakozó valódi:
MASZKOLCU G. Gyógytárak
Intenzív kezelési és gyógytárak

Az egészség és az izlés érzéke.

Jól telített asztal mellett ülni vagy csak egy darab száraz kenyert enni, anélkül, hogy annak ízét éreznék, egyike ama szenvedéseknek, melyekben az emberiség sínlődik; sokan megbénult izlési érzékek miatt mélabuságba esnek.

Ez érzék bénasága étvágyunkat annyira csökkentheti, hogy a beteg csak kényszerülve vagy pedig ama gyöngeség következtében, mely az evéstől hosszú időn át való tartózkodás következtében szokott beállani, eszik, az ételek megválasztása iránt pedig teljesen közönyös marad.

A baj megelőzése céljából kerüljünk minden forró ételt, mert a túlmeleg ételek ingerlik a száj nyálkahártyáját és azt gyuladással ejthetik; az erre következő daganat pedig az izlés idegeit tartóztatja az izlésanyagrészekkel való érintkezéstől, miáltal a szervünk érzékössége nagyban apad.

Vannak, kik bizonyos ételeket nem bírnak megenni, ha azok nem forrók. Ezáltal gyakran pokolvar, gyuladás vagy seb támad a szájpadszár nyálkahártyáján.

Az izlés szervének részbeni megzavarása után rendszeren az egész szervezetnek megromlása következik. A ki az izlés szervét jó karban akarja tartani, annak nem szabad az egészségre annyira káros szokást követni, túlmeleg, forró ételek élvezete tekintetében, hanem hozzá kell szoknia csakis mérsékelt meleg ételek élvezetéhez.

A dohányzás bizonyára nem okvetlenül szükséges és aki azt képes abbahagyni, nagy mértékben javítja az egészségét. Igaz, hogy evés után egy pipa dohány vagy gyenge szivar nem éppen ártalmas, sőt sok emberre nézve kellemes érzést ké-

pez a jó szivar élvezete, a mi gyakran az emésztésre is jó hatást gyakorol. Ámde hányan vannak, kik az efféle élvezetekben nem képesek a kellő mértéket betartani, a dohányzásban való mértékletesség pedig okvetlenül szükséges a jó egészség fentartására.

Vélkeznek azok is, kik mindig legerősebben fűszerezett ételeket vagy legsavanyubb vagy legerősebb italokat keresik. Az utóbbi szokások által végre oda jutnak, hogy kénytelenek izlés-szervük kellő ingerlése céljából kizárólag csak tulsokat fűszerezett ételeket élvezni, mert minden egyéb, a mi nincs tulsokat fűszerezve, nem bír rájuk nézve kellő izzellel. Ennek következtében gyöngül az izlés szerve és végre koruk előrehaladásával teljesen meg is bénulhat; a mellett még a nagyon fűszerezett ételek tulságosan hevítik a gyomrot, miáltal nagyobb is lesz a hajlandóság különböző hurutos bántalmakra, gyuladásokra és egyéb betegségekre, ami képes nagy mértékben megrövidíteni életünket.

Hirek.

Személyi hír.

Vécsey Zsigmond polgármester szabadságáról visszatérve, a városi hivatalok vezetését átvette.

Meglopott rendőrkapitány.

Uglátszik a tolvajok most a rendőrség ellen utaznak, megakarják bosszulni Baj kapitányon azt a sok zaklatást, mit ellenük lefolytatott. Különösen mezei terményeit lopkodják mindig oly ügyesen, hogy a tettes nem kerül kézre. Legutóbb 30 uritököt loptak el földjéről, melynek tetteseit mindeztideig nem sikerült ki nyomozni.

Ferencz József
KESERÜVIZ
Mindenki számára kellemes és egészséges ital
KAPHATÓ MINDENÜTT

Találtatott.

Folyó hó 12-én az izraelita templom udvarában egy brosch-találtatott. Felhivatik a tulajdonos, hogy annak átvétele végett a hivatalos órák alatt jelentkezze a rendőrkapitányi hivatalnál.

Értesítés.

A helybeli felső kereskedelmi iskolában a szeptember havi érettségi szóbeli vizsgálatokat f. hó 18-án tartják meg.

Izr. hitközség köréből.

A nagykanizsai izr. hitközség elöljárósága ezennel köz tudomásra hozza, miszerint a f. évi nagy ünnepkor, melyek f. hó 22. és 23-án, továbbá október hó 1-én lesznek, az esti és délelőtti istentiszteletek alkalmával a templomba, úgy a földszint, mint a karzatokra, belépőjegy nélkül senki sem fog bebocsátatni. E határozatot az elöljáróság csakis a közönség érdekében, a szükséges rend és biztonság szempontjából hozta. Felkérte tehát a templomlátogató közönség, hogy a fenti napokon a templom belépőjegyét magával hozni, s az ajtónál álló rendőrnek előmutatni sziveskedjék.

A kártya.

A 32 leveles biblia, mint a köznép nevezi a kártyát, minden rossznak kuforrása. A kártya már nem egy családot döntött végromlásba. Ezuttal ismét a kártya idézte elő, hogy Ecetes József és Horváth Török Bódit súlyos sérülésekkel dr. Goda és Fodor gyorsan megjelent orvosoknak kellett gyógykezelés alá venni. A fentebb megnevezettek a Petőfy-utcában levő utolsó garas kocsmában Gábor Princics Ferenc és Szolák Bódival forgatták az ördög bi liáját mindaddig, míg nem azok egymással szótába majd verekezésbe elegyedtek. Mind a négyen megsérültek, de a legtöbb lék Ecetes és Horváth fején ütött, kik ezek után azt hiszik, kerülni fogják a kártyát. A verekedők ellen az eljárást megindították.

Haragosok.

Az ostoba, leginkább csekélysből keletkező haragtárs, ellenségeskedés gyakorta igen végzetes eredményű lehet, különösen, ha a haragvó egyén keresi az alkalmat, hogy ellenfelével leszámoljon. Majdnem ilyen végzetes kimenetelű lett két helybeli fiatalember ellenségeskedésének is. A rossz viszony még siheder korukból származik, a miltor mind a

ketten szerelmesek voltak egy leányba. Mindegyik lángolt, mindegyiket epesztette a nagy szerelem s a leány mindegyikkel egyformán bánt. Egyik sem kellett neki. Kötelkedett, játszott velük, hanem aztán szorosabb viszony nem szövődött közöttük. Az egyikre is kacsintott, a másikra is. Annál jobban, minél jobban boszankodott a két legény. Persze, mindegyik abban a szent meggyőződésben volt, hogy a leány ő belé szerelmes s a másikkal csak azért kötődik, hogy feltékenynyé tegye. Később a leány egy harmadikhoz ment férjhez s a két legény nem hogy kibékült volna, hanem tovább is állta a nagy haragot. Vasárnap végre össze hozta őket a véletlen a Budapest felé vezető vasúti vonal melletti töltesen, hol majd szóváltásba utóbb dulakodásba keveredtek, melynek során mindketten a több méter mély árokba zuhantak. Kisebb zsur-lódáson kívül más baj a haragosokat nem érte.

Másodvirágzás.

Azt mondja a nóta: „A virágnak megtiltani nem lehet, hogy ne nyíljon, ha jó a szép kikelet.” Ha egyszer beköszönt a tavasz napsugaras enyhe időszak: megreped a rügy, kibontakozik a bimbó s napfényre kerül a gyöngy virág; megmozdul a fiatal szív és csakhamar kinyílik a szerelem színes virága... Ez a szabály. Ámde nincs szabály kivétel nélkül. Némely fa vagy kőszon hoz virágot vagy többször is egy időszakban, mint a hogy némely szív vagy kőszon vagy rövid idő alatt többször is szerelemre ébred. Az utóbbira több példa van, de az utóbbi sem áll példa nélkül. Némely szív többször hoz virágot egy évben. Mint értesülünk, a cserfői hegyen több fiatal téli espereskörtfa egyszerre fehér virágaival diszeleg, az idén tehát másodszer. Ennek okát oly kevéssé tudjuk, mint a szív kétszeri nyílásának.

A mellékletért felelős: Füredi János.

15 évig adómentes

ujjonnan épült ház 4 lakással és mellék helyiséggel Rákócy-utca 18. sz.

jutányos áron eladó.

Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál.

Olcsó teljes ellátás nyerhető hol?

Megmondja a kiadóhivatal.

Tulfizetés kizárva. Szülők figyelmébe! Tulfizetés kizárva.

Iskola-ruha Gyermek-télikabát Gyermek-ulster

3 forinttól kezdve feljebb.

5 forinttól kezdve feljebb.

4 frt 50 krtól kezdve feljebb.

Férfi-öltöny, nadrág, felöltő, ulster, télikabát, szalon-öltöny, bunda-kabát és mindennemű ruházat, nagyobbbrészt saját készítmény, jó minőségben és nagy választékban a legjutányosabban kapható

KAUFMANN MÓR férfi- és gyermek-ruha raktárában

(Városházpalota.)

NAGYKANIZSÁN.

(Városházpalota.)

Mindenki tudja,

hogy a **BALATON-féle** nulla liszt a legjobb; kenyérlisztje a legkiadósabb, hogy **kávéjából** főzik a legkitűnőbb zamatot, és hogy **szilva-lekvárja** a legédesebb. Szóval a

Balaton Testvérek **fűszerárui** **a legjobbak,**

készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. Ott kaphatók egyedül a híres erfurti **kerti-magvak.**

WEISZFELD és FISCHER

helybeli rőföskereskedő cég megvásárolta a Kiss S. Zsigmond-féle üzletben raktáron levő összes rőfös, vászon és divatáru cikkeket, miért is azon helyzetben van, hogy a legfinomabb és legdivatosabb selymek, ruhák és blousokra, női divatszövetek a legszebb és legújabb kivitelben, továbbá valódi May és Holfeld-féle valódi ruinburgi vásznak, Schroll chiffonok és különféle pamut és lenvásznak, valamint uri divatszöveteket, saját üzlethelyiségében az »Arany-Szarvas szálloda« épületében **a legelőnyösebb és legolcsóbb** árban bocsátja a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

59
1902.

Hirdetmény.

Nagykanizsa város r. tanácsa ezennel közhirre teszi, hogy a városház-palota II-ik emeletén egy **5 szobás lakás tartozékaival**, az Erzsébet-téren levő csoportépületben egy **3 szobás lakás tartozékaival** és egy **bolt-helyiség** a földszinten, a „Szarvas-szálloda“-val szemben azonnal, esetleg 1903. évi november hó 1-jére kiadó.

Bővebbet a városi számvevői hivatalban.

Nagykanizsa, 1903. évi szeptember hó 3.

A városi tanács.

Remek műkályhák

a magyarországi Első Agyagipari műtelep valószínű remekei, a secessió **modern** minták százféle művészi kivételében, igen **olcsó árért** kaphatók bármily színben **Hodits István** műkályha raktárában Nagykanizsán Teleky-ut 37. sz. alatt. A ki kályha szükségletét beszerezni akarja, el ne mulassza, legalább csak **megtekinteni.**

Krausz és Farkas

Könyvnyomda ✕ Papir-, író- és rajzszerkereskedés ✕ Könyvkötészet

Telefon 117.

NAGYKANIZSA

Várospalota.

Van szerencsénk a tisztelt szülőket és tanuló ifjúságot értesíteni, hogy több új géppel felszerelt és kibővített

KÖNYVKÖTÉSZEZETÜNK BEN

a jelen tanévben is mindennemű **iskolakönyvek** jól, olcsón és legrövidebb idő alatt bekötetnek.

PAPIRKERESKEDÉSÜNK BEN

pontos kiszolgálás és legolcsóbb árak mellett szerezhetők be az összes

iskolai cikkek

és az egyes iskolákban forma és minőség tekintetében helyben hagyott

iskolai füzetek.

Szép és olcsó névjegyek. Közönséges és diszlevélpapírok.

Körző (cirkli)

Háromszög

Rajztábla sinnel

Festékek

Tus és tustányér

Tinta

Oldott mézga

Rajzszőgek

Ecset

Írók és tollak

Radirgummi

Írópapir

Rajzpapir

Levélpapir

Ragasztó papir

Itatóspapir stb.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hozva egy hónap 60 fillér.

Videkre postai küldéssel egy hónap 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedése.

Felelős szerkesztő:

LOEWA HUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerződéses nyomdájában.

Széli Kálmán megbízatása. Bűnügyi vizsgálat a tűzkatasztrófa ügyében.

A kis ember védelme.

Ezek a nehéz napokon, mikor se kint, se bent nyugalom, megnyugvást, békét nem találunk és a költővel — sajnos! — igen találon elmondhatjuk, „multadban nincs öröm, jövőben nincs remény”, egy Oroszországból jövő hír a munkáskérdést juttatja eszünkbe.

Ez a hír a maga rövidségében nagyon is sokat mondó, utmutatás az orvoslásra, kibontakozásra, védelemre, ... mindenre.

De íme a hír:

Oroszországban a legutóbbi időben merénylettel ölték néhány meg magasrangú katonatisztet, minisztert és egy kormányzót is. A merényletek legtöbbszörre a forradalmi szocialista párt tagjai sorából kerültek ki. Ez gondolkodóba ejtette a kormányköröket s az enélkül soha meg nem történt volna, hirtelen hozzáfogtak egy munkásvédelmi törvény megszerkesztéséhez. Ezzel akarják lekenyerezni a szocialistákat. A törvény — a kiszivárgott hírek szerint — alapos és igazán humánus munka, alkalmas arra, hogy ezután a gyárak jobban vigyázzanak munkásaik testi épségére és életére, mint eddig. A törvény az olyan munkás családjának, aki munkaközben életét veszítette, háromszáz rubel évi segítséget biztosít, természetesen a munkaadó terhére. Ha pedig az illető család valami vállalkozásba akar kezdeni, az ennek megfelelő tőkét kapja. Érdekes az is, hogy a törvény gondoskodik a magántisztviselőkről is ebben a keretben. Tudniillik munkásnak tekinti a törvény rendelkezéseinek jóvoltában részesíti az olyan magántisztviselőt is, akinek ezorótszáz rubelnél nincs nagyobb fizetése.

Íme Oroszországban végre megtalálták a helyes utat, az állam védelmébe veszi a kis embert, védelmébe veszi a hatalmas és hatalmat gyakorló tőkével szemben. Még csak egyet kell tenni: jogot adni a népnek, annyi jogot, mint a mennyit a kiváltságosak századok óta bitorolnak és akkor az egyensúly helyre lesz állítva.

Igazán mellékes, milyen kormány formával adják meg és ellenőrzik a jogok elosztását, részesítik az embereket jogvédelemben, a formakültség, lehet abszolút, vagy alkotmányos uralkodás, köztársaság, vagy önkénykormányzat, ha kormányzatnak egyformán kedves minden adózó polgára, ha egyformának tekinti a kormányzat minden fóruma előtt, egyformán osztja neki az igazságot, akkor a szociális átalakulás minden

forradalmi rázkódtatás nélkül máris megtörtént.

A kis ember védelme az első lépés ezen az úton, az ut pedig a lehetőleg leghelyesebb, mert az általános boldogulás felé vezet.

Nálunk a kis ember védelmére eddig vajmi kevés történt. Ott van utolsó példának a „Párisi Nagyáruház” katasztrófája. Egy csomó ember elpusztult. A kárvallottakat a társadalom részesítette segélyben. De mit tett értük eddig az állam? — Nem akarunk elébe vágni a dolgoknak, de a mi a vizsgálati jegyzőkönyvből eddig nyilvánosságra jutott, nem azt látszik bizonyítani, hogy itt könyörületlen és részrehajlatlan megtorló eljárás lesz foganatosítva, inkább azt lehet várni, hogy bűnbakot keresnek és alkalmaznak a megszokott eltussolási rendszert. Pedig hogyan legyen megelégedett a kis ember, ha még abban sem talál megnyugvást, hogy testi épsége fölött örökös az állam, illetve annak egyik tényezője, a fővárosi törvényhatóság?

Ha valahol egy épületállvány leszakad, a pallért, ha valahol a kazán fölrobban, a fűtőt fogják fűtővön, mert törvényeink szerint ez a felelős, de a munkaadót, aki korábban gerendákat és a feszültséget el nem bíró kazánt ad, nehogy újnak beszerzésével költségeknek kelljen, azt senki sem bánthatja.

Pedig a dolog egyszerű. Tessék csak minden ilyen esetben a pénzeszsákok felelőssé tenni és a balosetek után a vállalkozókat megadóztatni, majd nem lesz se annyi villamos elgázolás, se másféle szerencsétlenség. Mert a mai rend kegyeltje semmit sem imád és semmit sem őriz annyira, mint a pénzt.

Katona-dolgok.

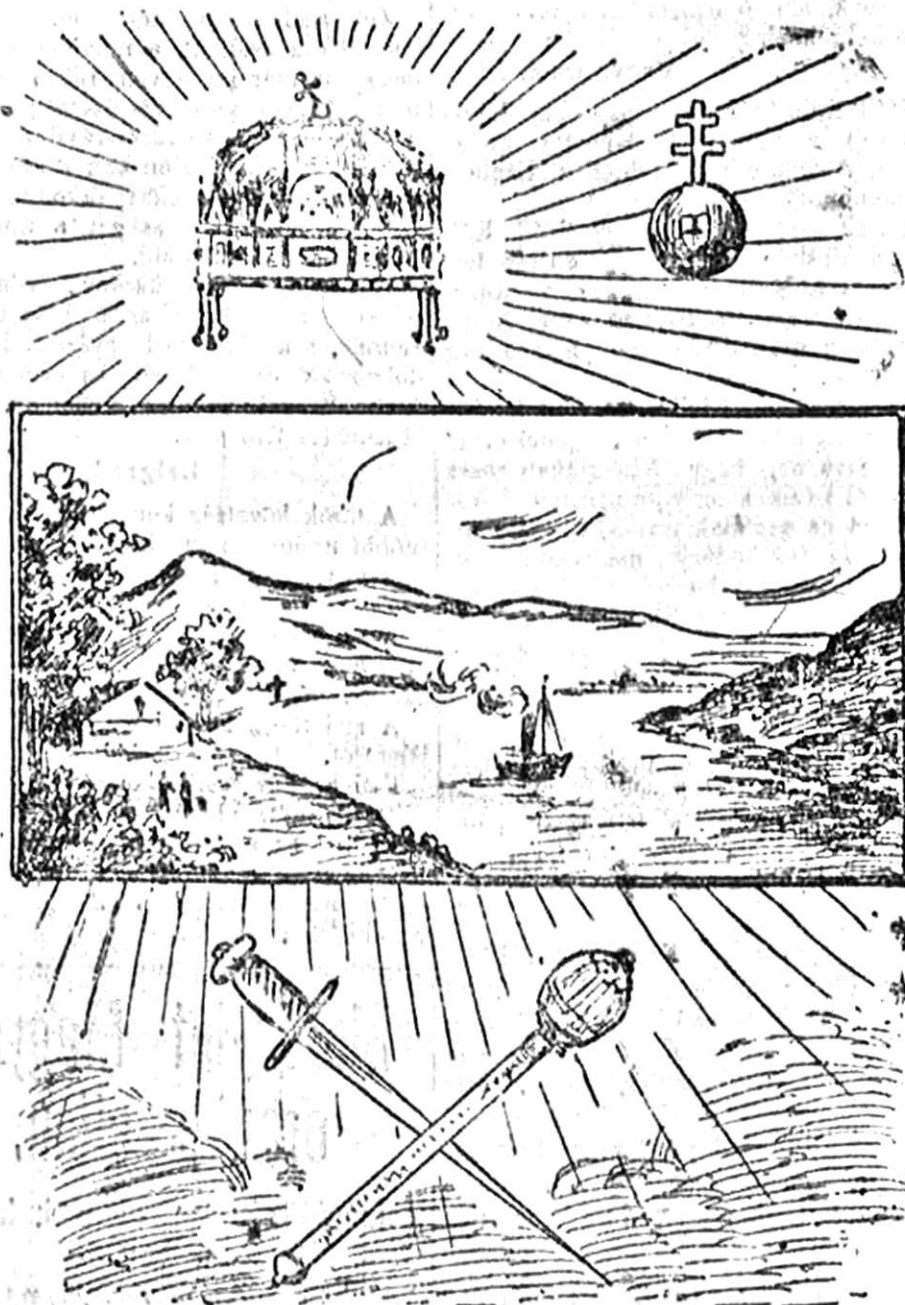
— Saját tudósítónktól. —

A mi legujabban katonáknál történik kezd a nyílt ellenszegülés jellegével birni. Az „öreg csontok”, kik már rég, a szolgálat első napjától fogva ráuntak a kaszárnyára és a kaszárnyáélethez, semmiképen sem tudnak bele-törődni abba, hogy még a 36 hónapra is rászolgáljanak és elkezdődésükben fejfel mennek neki a falnak.

Nem mulik el nap, hogy valamilyes kellemetlen katonahistóriáról ne érkezne hír.

A tegnapi nap főbb eseményei ezek:

A magyar koronázási jelvények megtalálása.

Tegnap volt ötven esztendeje annak, hogy az Orsova mellett elcsúszott koronázási jelvényeket az akkori kormányzó: Albrecht főherceg felügyelete alatt át-

szállítottak a várakba. Ott, ahol megtalálták a jelvényeket (rajzunkon a helyfelől van jelölve) kápolna épült, a „magyar korona-kápolna.”

Katonai tüntetés Bécsben.

Bécsből jelentik, hogy tegnap délelőtt a rossai kaszárnyában elhelyezett, Appell báróval elnevezett gyalogezrednél tüntetés volt. Egyrésze a harmadéves katonáknak, köztük több altiszt, akik a tüntetést vezették, magyarul azt kiáltották a tisztek felé:

— Nem akarunk tovább szolgálni! Engedjétek haza bennünket!

A tüntetés nagyobb méreteket öltött. Ezért kivézenyítették a készenléti, amely a tisztek parancsára a renitens altiszteket letartóztatta. Az elfogottakat hadbírósság elé állítják.

Ostromállapot Nagyváradon.

Egy nagyváradi lapíráunk írja, hogy ott nagy az izgalom, mert az ottani 37. gyalogezred valóságos ostromállapotban tartja a várost. Tegnapra szocialistagyűlést terveztek s az egész ezred készenléti várta, mikor kell közbelépnie. Karg János báró ezredes délelőtt összehívta a századparancsnokokat s a következő parancsot adta ki:

— A legelső kódorbaságra lövessenek! A legénység a test közepre célozzon!

A tegnapi tüntetés.

A soproni katonai tüntetésről most még a következő részleteket közlik velünk:

A népgyűlésen a katonák benn voltak a tömeg közt és lelkesedve hallgatták a függetlenségi tanokat. Honvédek, községek, huszárok és bakák egyaránt, köztük egy altiszt is jelen volt a gyűlésen. A népgyűlés végével a katonák csapataikba verődtek össze és levett csákovályaladtak a tömeggel. Estefelé járt az idő s nagy sétáló közönség lepte el a gyalogjárókat.

A tüntetők zajongva a következő kiáltásokkal járták be az utcákat:

— Nem szolgálunk tovább! Le a fekete-sárga hadsereggel! Le a hazáruuló kormánnyal!

Eközben beverték az ezredparancsnok lakásának ablakait, ahonnan tovább vonultak a többi tiszt lakásai elé. A parancsnokság őrzőjét küldött ki a tüntetők elfogatására, akik közül huszonnégy tartóztatott le. A vizsgálat folyamáról nem lehet tudni semmi biztosat, mert szigorúan titkolják.

Hírek a válságról.

Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 16.

Nagy földrengés keltett az a bécsi távirat, melyet mi közöltünk elsőnek és melyből egyszerre köztudomásra jutott, hogy Széll Kálmán, kit kényelmes nyugalomban Rátótton gondolt minden ember, Bécsben van, onnan körberrel Reichenauba megy Széchenyi grófhöz, tehát az országban dolgozik, még pedig kétségtelenül a válság megoldásán.

Széll Kálmán megbízatása.

A szabadelvű párt klubjában tegnap este másról sem beszéltek, csak Széll Kálmán újabb megbízatásáról, növelte az érdekességet, hogy gróf Khuen bevalloja, hogy ő nem tudott Széll reicheanaui utjáról.

Erdékes az is, hogy a pártnak sejtése sincs, hogy Széll magamagának készíti-e az utat, avagy gróf Andrássy Gyulának, akit ő ismételtén ajánlott miniszterelnöknek?

Bécs, szept. 16.

Széll Kálmán három nap óta Bécsben van s holnap Budapestre utazik vissza. A volt miniszterelnök a Sacher-fogadóban van meg szállva.

A Zeitz arról értesül, hogy Széll Kálmán a királyi kihallgatáson egész határozott megbízást kapott a koronától és vállalkozott is arra, hogy a válság megoldásában közre fog működni.

Tudvalevő, — közli az idezett lap — hogy a kibontakozás lehetőségének egyik főakadálya az, hogy Ausztriában rossz szemmel nézik a magyar nemzeti követeléseket és azoknak érvényesülését minden áron iparkodnak megakadályozni. Széll Kálmán ezzel szemben vállalkozott arra, hogy meggyőzi Körbert és az osztrák közvéleményt arról, hogy bizonyos engedékenység a nemzeti követelések irányában nem sérti Ausztria érdekeit.

Arról, hogy vajjon hajlandó volna-e Széll Kálmán újból a kormány szélére állni, megoszlanak a vélemények. Széll Kálmán állítólag azt a feladatot tűzte maga elé, hogy egyengelteti fogja gróf Andrássy Gyula kormányalakítására és utat.

Bécs, szept. 16.

Dr. Körber miniszterelnök és Széll Kálmán, a kik tegnap reggel gróf Széchenyi, a király volt személye körüli misztériumhoz Reichenauba utaztak, este ismét ide tértek vissza.

A függetlenségi párt magatartása.

A függetlenségi pártból a ma reggel megjelent lapok azt a hírt bocsátják világra, mintha a párt tagjai körében föltámadt volna az eszmé, hogy a képviselőkhöz összehívják. Ez nem áll.

Napok előtt, amint még 12—14 függetlenségi képviselő tartózkodott a fővárosban, ezek közt vita tárgyát képezte a kérdés, de a többség ellenezte.

Azóta erről annál kevésbé lehet komolyan szó, mert mostanában alig van 5—6 függetlenségi képviselő Budapesten.

Készülődés a háborúra.

A Balkán forradalma.

Nápoly, szept. 16.

A nápolyi katonai hatóság előkészületeket tesz, hogy tízezer katonát küldjön Macedóniába.

London, szept. 16.

A szófiai táviratok nyugodtabban szólnak; csak a Timesnek jelentik, hogy a bolgár kormány elhatározta, hogy tízezer tartalékost hív be s ezeket a macedóniai határ mentén fogja föltartani, állítólag azért, hogy jobban megakadályozhassa bolgár bandák török területre való átcsapását.

Konstantinápoly, szept. 16.

Néhány nap óta dinamit merénylet körül szóló híreket terjesztenek, a melyeket azonban nem lehet ellenőrizni. A kormány tagadja a merényleteket, Konstantinápolyban és környékén azonban tegnap számos letartóztatás történt, az itt időző bolgárokat pedig rendre hazatoloncolják az ottani helyőrség.

Konstantinápoly, szept. 16.

Tegnapelőtt éjjel három egyen megkísérelte a gázvezeték elpusztítását a perai negyedben a francia nagykövetség közelében. A merénylőknek az volt a céljuk, hogy robbanást idézzenek elő a francia nagykövetségen.

Orosz készülődés.

Pétervár, szept. 16.

Az orosz hadügyi kormány szinte lázasan készülődik valami hadjáratra. Mandzsuria, ahol máj most is kétszáz ezer katonája van Oroszországnak, csaknem mindennap küldenek új csapatokat s Vladivosztok előtt ötven hajóból álló flotta van készenlétben.

A varsói és vilnai hadtest is akár minden percben elindulhat Poroszországba, Thorn és Posen felé. De legjobban számít az orosz kormány egy balkáni háború eshetőségére. Egy hajóraj a török vizeken cirkál, hogy kikémlelje, hol lehetne legkönnyebben partra szállítani az orosz katonaságot.

Odesszában egy dandár minden percből hajóra szállhat, a munició és egyéb podgyász már be is van rakva a hajókra. Az odesszai várőrség és az ocsakovi három várőrség-zászlóalj egész felszerelése már hajón van s egy hajóraj Tondra szigete előtt örködik, hogy Ocsakovban a katonaságot azonnal hajóra lehessen szállítani.

A varsói, kievi, kharkovi, vilnai és odesszai hadtestek állandó készenlétben vannak, s a kincstári gyárak lázasan dolgoznak ezer darab új gyorstűzelőágyun. Szóval: Oroszországban a háborús készülődés tökéletes.

Belgrád, szept. 16.

A török követség konstatálja, hogy az utóbbi napokban a határon bandákat szerveznek és fölfegyverezve átkelnek azokat a határon.

A múlt héten ötven főnyi csapat ment át s a kormánytól fejkenint 120 frankot kaptak.

A nivi török konzul megértesíti ezt a jelentést.

Feti basa a szerb kormányának jegyzőket küldött, amelyben bizonyítékokat szolgáltat az albánoknak a határon való üzemleiről. A bandák a török határőrséget megtámadták s a katonaságot agyonlőtték.

Merénylet Magyarország ellen.

Zsidóüldözés az osztrák hadseregben.

Bécs, szept. 16.

Az Arbeiterzeitungnak az jelentik Pramishól, hogy a tízezer hadtest parancsnoksága az összes fegyvernemek vezénylő tisztjeit utasította, hogy világossítsák föl a három esztendő óta szolgáló katonákat, miért kell még tovább is a kaszárnyában maradniok. A tudósító így folytatta:

Nem tudjuk vajjon a hadtestparancsnokság értésére adta-e a tiszteknek, hogy milyen argumentumokkal csináljanak a katonáknál propagandát, de ismerjük annak a beszednek szövegét, melyet Formanek, a tízedik gyalogezred tízedik századának főhadnagya mondott:

A főhadnagy gyakorlat közben egy félreeső erdőbe vezette katonáit és így szól bezzájuk:

— Harmadik évfolyamu katonák! Nektok mos tulajd képpen haza kellene mennetek, de hogy nem mehettek, annak egyedül a zsidók az oka. Osztrák és különösen galiczi zsidók kíváncsiaknak Magyarországra, a hol megmagyarosodnak és Auszria ellen agitálnak. A zsidók, akik Auszriában csak házidók Magyarországon nagy urak lesznek és nagy állásokra jutnak és ezért harcolnak Auszria ellen.

A magyarok sohasem fogják ezt megkapni, a mit követelnek, mivel azonban a magyarokkal semmi sem lehet békésen elintézni, nem marad más, csak a zsidók elleni harc.

De fogunk vonulni Magyarországra és jól el fogjuk venni ezeket az embereket, aztán rend lesz. Ezért legyetek minden pillanatban elkészülve arra, hogy Magyarországra fogtok menni és ott verekedni fogtok és ha majd harcra kerül a dolog, úgy jussan eszetekbe, hogy a zsidók okosak.

Ez a beszéd nem maradt hatás nélkül, mert a katonák hazamenet megfigyelték a zsidókat, akikkel utközben találkoztak és saját zsidó bajtársaikat is sértették. — Egy Pisek nevű hadapród durva szavakkal bántalmazta a zsidó tartalékosokat.

Ujabb véres katonai zendülés.

Sopron, szept. 16.

A honvédkaszárnyában véres összeütközés volt aktív tartalékos katonaság között.

Egy tisztet aki rendet akart csinálni, veszedelmesen megfenyegettek. Nyolcvanhét zöndülő katonát letartóztattak. Ötven honvédet a szemben lévő tűzérsgéi kaszárnyába kellett vinni, mert a honvédkaszárnyában már nincs hely. A helyőrségből negyven katonát megszökött.

Székesfehérvárról egy hadbíró ide érkezett.

LEGUJABB.

A király a hadgyakorlatokon.

Klopy, szept. 16. A király félkilenc-kor Hunföldre ment, a hol az utolsó gyakorlatok és az elvonulás lesz. A király Klopyból félnégykor a Komarnóból 4 órakor utazik el. A mai ebédhez többek között Potocki gróf kelytartó, a Lanskoronszki grófok, Potocki Román és Zaleszki lovag is hivatalos.

A német császár nálunk.

Mohács, szept. 16. A tegnapi esőzések után ma ismét kitisztult az idő, s a német császár már korán reggel cserkészni ment a laskói pagonyba, ahol tegnap eredmény nélkül vadászott. Ma két tízezer főt és egy remek üzenetű lövető császár. A vadászat után a rákodi révbe hajtatott a császár, ahol Frigyes királyi herceggel együtt gőzhajóra szállott. Ma a karapahcsi vadászlakban volt az ebéd.

Röpirat a szabad kereskedelemről.

London, szept. 16.

Balfour miniszterelnök miniszterteráseinak üzenet küldött, a melyben az Anglia szabad kereskedelmére vonatkozó nézeteit összegezi. A miniszterelnök kifejti, hogy az utolsó ötven év gazdasági reformmunkái nem láthaták előre, hogy Anglia a szabad kereskedelmet vissza fogja utasítani, valamint hogy a kereskedelem kiterjedését sem láthaták teljesen előre.

Balfour megengedi, hogy az angol külkereskedelem gyarapodott. Ez a gyarapodás azonban Nagy-Britannia lakossága gazdaságának növekedésével nem tartott lépést. A viszonylagos apadás nem elkerülhetetlen törvény következménye, hanem ellenséges tarifikák következménye. E tekintetben tehát nem is látni jeleket a beállható javulásra nézve. Németország, Amerika és Franciaország nem mutatnak semmitől ilyen irányú szándékot, míg e kevésbé fejlett védővámos-összeállítások, mint a milyenek Oroszország s Angolország önkormányzati gyarmatai, alkalmasak azzal foglalkozni, hogy vámmat védett érdekeiket megerősítsék. Balfour belátja a protekcionizmus hátrányait, mire nézve számos részletet hoz föl és azt mondja, hogy Anglia kénytelen e tekintetben menedéket keresni és pedig a kikötő társulások útján ahelyett, hogy a zsidó államokhoz hivatkoznék, amelyekkel a zsidó nemzetek hűtlenül állnak szemben. Angliának kereskedelmi politikájának a céljai közül a legfontosabb célja

hogy szabaduljon ama kötelékek közül, amelyekbe magát gabalyodott. Hogy hogyan éljen újra megnyert szabadságával, másodrangú kérdés.

London, szept. 16.

A lapok utalnak arra, hogy Balfour röpirata Chamberlain kereskedelempolitikai javaslatait nem érinti és nem is tartalmaz utalást a birodalom összedőlésére, amivel fenyegettek. A Daily Graphic azt véli, hogy nem vonható kétségbe, hogy Chamberlain állása az országban jelentős rázkódást szenvedett. A Daily Newsnak az a nézete, hogy Balfour nyíltan Chamberlain politikája mellett foglalt állást.

Várják a császárt.

Bécs, szept. 16.

Itten lázasan a szokatlanul nagy igyekezettel készülnek Vilmos császár fogadására.

Sok koronás vendég fordult meg az utóbbi időben Bécsben, de sohasem iparkodtak olyan pompát kifejteni és az üdvözlést impozánssá tenni, mint éppen most s így természetes, hogy a legkülömbözőbb hírek keltek szárnyra.

A legvalószínűbbnek látszik az a feltevés, hogy manapság, amikor a hármasszövetséget nem lelkiesednek valami nagyon a benne egyesített népek, sőt köztudomású, hogy az olasz király sem valami nagy barátja annak, Bécsben meg akarják mutatni Vilmos császárnak, hogy Ausztriában és az osztrák népben nem rendült meg a bizalom a hármasszövetség iránt.

Bűnügyi vizsgálat a Párisi Nagy Áruház katasztrófája miatt.

Budapest, szept. 16.

A Párisi Nagy Áruház égése alkalmából tudvalevőleg nemcsak a főváros tanácsa, hanem a törvényszék is elrendelte az előzetes vizsgálatot annak a megállapítására, vajjon a katasztrófa előidézésében nem terhel-e valakit vétkes mulasztás, gondatlanság vagy egyéb büntetendő cselekmény.

A vizsgálóbíró bekérte a törvényszéki szakértők véleményét, amit aztán nyomában áttett az ügyészéhez, mert ennek a hntéskörébe tartozik az, hogy indítványt tegyen a kérdésben.

A budapesti királyi ügyészség sűrűgösen átanulmányozza az ügyet és most azt indítványozza, hogy a katasztrófa ügyében a törvényszék rendelkezze el a bűnügyi vizsgálatot, ami előreláthatólag meg is fog történni.

BUDAPESTI HIREK.

— Serly és a Magyar Színház. Serly Lajos, szerzői jog bitorlása címén bepörölt a Magyar Színház részvénytársaságot, mert ez az „Aranylakodalom”-ban és később a „Sviliakok”-ban számtalanszor előadta az ő „Magyar toborzó”-ját az ő engedélye nélkül, sőt megtette azt is, hogy más nevezett megszerzőként. Arra kéri a bíróságot, hogy neki ezért összesen 7500 korona kárösszeget állapítson meg részben a részvényénytársaság, részben pedig a színház mostani bérloje, Leszkay Andás ellen. A törvényszék a tárgyalást a jövő hétre tűzte ki és arra dr. Keszler Zsigmond indítványára megidézte tanuként Pálmay Ilkát, Ledovszky Gizolt, Sziklai Kornélt, Mátrai Józsefet, Pálmai Ilka most levélben arra kéri a bíróságot, hogy őt Althoffenben (Karintia) hallgassák ki, mert állandóan ott tartózkodik és az utazás akadályokba ütközik.

— A műgyetem megnyitása. A műgyetemen ma volt a megnyitó ünnep nagy és díszes közönség előtt. Először Ilosvay Lajos, a volt rektor tartott beszámoló beszédet, amelyben érdekes statisztikai adatokat mondott el a műgyetem kibővítési munkálatairól, a növekedés számáról, a tanárok működéséről s igen kedvezőnek látja a múlt év eredményét. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Hauszmann Alajos, az új rektor tartotta székfoglalóját Építés művészetünk mai állapota címen. Aszecessziós irányt támadta, amelynek semmi jogosultsága sincs. A magyar nemzeti

Hírnemes férfi-szabók! Versenyképes olcsó árak!	
Ajánlunk saját műhelyünkben készült tiszta gyapjuszövetből:	
Elegáns, divatos vagy fekete szalon-szűnyeg	8 frt
Plégek, divatos vagy fekete felöltés	8 frt
Elegáns, divatos vagy fekete szalon-szűnyeg	18 frt
Ujra- . . . . . vagy sport-szűnyeg	10 frt
Gyermek- . . . . . és ruhák gyapjuszövetből	5 frt
Mérték szerinti megrendelések postai fizetéssel is elfogadjuk	

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy hére 60 fillér.

Vidékre postai küldéssel egy hére 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedése.

Felelős szerkesztő:

ILÓVÁ HUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztésén nyomdájában.

Hadparancs a nemzeti követelmény ellen. Ujabb összeesküvés Szerbiában.

A magyarság veszedelme.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Ezer év óta küzdünk a mi életünk. Hol véres, hol meg vértelen, de veszedelmesebb akkor, mikor vértelen, mert alattomban tör életünk az ellenség és mint szű rágódik nemzeti életünkön. Rágódik mindaddig, míg meg nem embereljük magunkat és nyakára nem hágnak az ellenségnek.

De akkor már az ellenség erőssé vette magát a mi kenyérünkön, vakmerővé lett a mi nemtörődömségünk következtében, nem tűri el a magyar eszmasarkot a nyakán, ellenünk támad és folyik a vér. A mienk is, meg az övé. A mienkért pedig kár, egy csöppje fölér egy akóval annak a szemétnépnek a véréből, a baj csak az, hogy nagyon nyugalmatlan, nagyon hideg, hevültté beununkot csak akkor tesz, mikor már forrpontra ért, mikor már az ellenség hozzálát a lecsapoláshoz.

Az, hogy idegen jött-ment bitangok kiszorítják innen a mi magyar véreinket, köztudomású. Valósággal ijesztően nagy helyet foglal el a kivándorlás statisztikájában a magyar. Nem csoda, nincsen aki segítse, nincsen a mi visszatartja, csak a hazaszeretett, de ez még jobban elkészeríti, ha azt kell látnia, hogy nem boldog a magyar és nem ur a saját portáján.

Azt kell látni, hogy a szász, az oláh, a tót, a szerb, az nem is jöhet bajba, kíségeti a saját nemzeti ségbelije ha csak tudja. Sőt nemcsak kíségeti, hanem segíti. Egyre-másra létesülnek az oláh, szász, szerb, tót takarékpénztárak és bankok, honnan veszik a pénzt, tudni nem tudja senki, de sejti mindenki, gurul az alldeutsch márka és muszká rubel, gurul és gurulásában megnyomoritja, tönkre teszi a magyar népet.

A magyar eladósodik, a nemzeti séget pedig magukhoz váltják az adóságot, még a zsidót is megnyomoritják. Az adóság után pedig elmegy a föld. Darab, darab után és nemhogy a magyar faj hatalma, ereje kerülne tulsúlyba a nemzeti séglakta vidéken, hanem a nemzeti ségek ilyenén végképen kiszorítják a magyart.

Ennek pedig csak egyetlen orvosszága van: a magyar pénz. Mindent, de mindent el kell követni, hogy itten ne létesülhessen egyik nemzeti ségi pénzintézet a másik után, de létesíteni kell magyar intézeteket, melyek nem üzletszerűen kizsákmányolják, kiszippolyozzák a reájuk szoruló magyart, hanem erőssé és edzetté tegyék abban a küzdelemben melyet a nemzeti ségek ellen kénytelen folytatni.

Hogyan őrzik a cárt.

Ösmeretes dolog, hogy a cár ellen nagy tüntetésre készülnek Rómában. Az orosz uralkodót különben is szigorúan őrzik.

Képzeltetni, milyen szigorú rendszabályokat léptetnek életbe erre az alkalomra, nehogy a hatalmas cárt római utazása alatt esetleg valami kellometlen ség érje.

Pétervárott a cár olaszországi tartózkodása idejére külön őrszolgálatot szerveztek, amely azt mutatja, hogy az orosz hatóságok, amelyeknek kötelessége a cár biztonságáról gondoskodni, az olasz biztossági intézkedések iránt nem nagy bizalommal viselkednek.

Első sorban harminc kozák megy el a cárral Rómába diszorség gyanúja. A kozákok kísérik a cári párt Róma városán át s ott lesznek Miklós cár oldalán, mikor az orosz nagykövetség a Vatikánba hajtat.

Hogy miképen szokták a kozákok kíséreni a cárt, azt minden orosz ember jól tudja. Szorosan körülvesszik a cászári kocsi, úgy, hogy az olaszoknak alkalmuk sem igen lesz meglátni a cárt, hanem ehelyett megbámulhatják a kozákok festői ruháját.

Azonkívül utasították a Párisba, Londonban és Berlinben lévő orosz titkos rendőröket, hogy a cár érkezése előtt tíz nappal az örök városban legyenek és szemmel tartanak minden gyanús embert. Különösen vigyáznok kell a házakra, melyek azokon az utcákon vannak, amerre a cári pár áthalad.

Lehet, hogy a cári pár egy napra elmegy Nápolyba is, ahol flotta-szemle lesz. Az orosz hatóságok ezeket az intézkedéseket kiterjesztették Nápolyra is.

Agyonkínzott katonák.

Budapest, szept. 17.

Az E. s. írja:

Katonák a maguk módja szerint próbálják „megpuhítani” a legénységet. Hogy milyen eszközöket látnak erre jónak, arra ma is eklatáns példával szolgált a budapesti 16-ik huszárezred 4. századának egyik deli őrmestere, Nádházy.

Tegnapelőtt reggel a századával gyalog Rákos felé menetelt s visszafelé — mint a Magyar Tudósító jelent — tízenkét percig futtatta a gyalogjárásban úgysem edzett legénységet.

— Majd megmutatom én nektek, hogy vesztig maradtok ezentúl! — kiabált az agyonhajszolt, halálra gyötört katonákhoz.

Az emberkínzásnak meg is volt az

A rendőr merénylete.

Az utóbbi időkben a rendőrökre erősen rájár a rud, a rendőrkézre kerítő gazemberek, mikor a rendőr le akarja őket tartóztatni, rendszerint kössel támadnak neki.

eredménye: bevonuláskor az egész század betegét jelentett.

Öten súlyos beteg a kórházba kerültek, egy Heine nevű kaplár pedig élet-halál közt fekszik. A parancsnokság szigorú vizsgálatot indított az őrmester ellen.

A pestis.

A brit kormány körében is mindinkább elismerik azt a tényt, hogy a pestis évről-évre jobban terjed Indiában. Az utóbbi hetekben kevesebb ember halt ugyan meg, mint tavaly ugyanebben az időben, de mindenki tisztában van vele, hogy ez a javulás csak muló jelenség és még az e feletti örömet is elrontja az a körülmény, hogy a szörnyű epidémia olyan provinciákra is áttérjék, amelyeket eddig teljesen megkímélt.

A betegség jelenleg — Aszam provinciát és Bengália keleti részét kivéve — India legsűrűbben lakott vidékén dúl.

A múlt őszsz: mintegy 30.000 embert ragadott el hirtelen. A hatóságok teljesen tehetetlenek az epidémiával szemben. Ez már abból a körülményből is megérthető, hogy minden egy millió la-

Igy járt tegnap éjjel Inzo Péter rendőr is, kit Kapitány József csavargó támadott meg, de a kinek sikerült a bicskával ártalmatlanná tenni.

kosságu kerületnek 4 kormányzósági hivatalnok a egy kormányzósági orvosa van.

De még ha 10000 lakosra jutna is egy orvos, még akkor se boldogulna az utóbbi, minthogy a benaszultak minden okos rendszabálynak a legmakacsabbul ellenszegülnek. Már be is látták, hogy a kényszerelzsigetelés, kiszállásolás és dezinficiálás nem használ semmit. Most már csak arra szorítkoznak a hivatalnokok, hogy minden egyes esetben felajánlják tanácsukat és segítségüket.

Ennek több haszna is van, mint az eddigi erőszakos rendszabályoknak. Igaz, hogy a szükség keserves iskolájában a lakosság is tanulni kezd, úgy hogy a betegség kitörésekor már elhagyják a lakosok falvaikat. Ennek eredménye csak az, hogy a pestis nem terjed tovább és a kormánynak az a törekvése, hogy az epidémia terjedését megakadályozza, csak még jobban megnehezül.

Hírek a válságról.

— Saját tudósítónktól —

Budapest, szept. 17.

Gróf Khuen-Héderváry ma délután Bécsbe utazott, hogy a királyt egy budapesti utazásra nyarja meg. Így írja ezt egy félhivatalos köznyomatos. Különben már a király elutazása alkalmából határozta el, hogy 20-ikán visszajön Budapestre, amint mi ezt már többször meg is írtuk.

Bécsi jelentések szerint a király erős bizalmát a mostani lejárata után a válság személyi részét rövidesen okvetlen dőlőse vinni. Hogy kiknek tanácsát fogja a király most kérni, az teljesen bizonytalan. Rebesgetik, hogy Apponyi és Wekerle most ismét szóhoz jutnak. Gróf Apponyi kétfőn — valószínűleg ezen a napon ül le a király is — Budapestre jön és Wekerle is Dánoson van még, a honnan minden pillanatban bejöhet.

A függetlenségi pártban a vezető politikusok közül egyedül Polónyi van Budapesten.

A Reichsrathot összehívják.

A Reichsrathot szeptember 23-ára összehívják. A magyar válsággal ez anynyiban áll kapcsolatban, hogy a Reichsrathban valamelyes módját akarják találni a sorozásnak és az ujonok behívásának, hogy így a régi legénységet ne kelljen visszatartani csak Magyarországon.

A királyi kézirat, mely a Reichsrath összehívásáról rendelkezik, így hangzik:

Kedves dr. Körber ur!

Indíttatva érzem magamat, a Reichsrathot munkásságának újra való felvételére végett, folyó 1908. szeptember 23-ára összehívni és megbízom benn a további eljárás megindításával.

Ferenc József, s. k.

Körber, s. k.

Hadparancs a nemzeti követelések ellen.

Bécs, szept. 17.

A király Chlopyban hadparancsot bocsátott ki, melyben megdicséri a hadsereget és kijelenti, hogy a hadgyakorlatok tapasztalatai után az a meggyőződése, hogy a hadsereget nem szabad megbolygatni. Ő felsége rendíthetetlen elhatározásának mondja, hogy a hadsereg szervezésében semmi irányban egy hajszálnyit sem fog engedni.

A hadparancs szó szerint így hangzik:

Hadparancs.

Fontos államügyek vették igénybe azt az időmet, melyet a 7. és 12. hadtest ezidei hadgyakorlatainak oly szívesen szántam volna. Helyettesítemmel ő császári és kir. fenségét, Ferenc Ferdinánd főherceg, lovassági tábornok urat bízván meg, jelentéseiből a hadgyakorlatok lefolyásáról mindig tudomásom volt és mint várható volt, megelégedésemre szolgált, hogy ő fenségétől a hadsereg mindkét hadtestének, valamint magyar honvédségem odaítélte magasabb kötelekeinek összállapotáról és műveleteiről csakis dícséretet és elismerést hallhattam. A nagyobb lovassági hadgyakorlatok Galiciában jelenvén, újra meggyőződhettem azoknak tanulságos tervezéséről, vezetéséről és keresztelviteléről, valamint az azokon résztvevő összes csapatoknak kitűnő állapotáról és nagy szolgálatképességéről. Minél megokoltabb kedvező ítéletem összes fegyveres erőm valamennyi részének katonai értékéről, odaadó szolgálat-

készségéről és egyhangú összeműködéséről, annál inkább akarom annak fennálló és jóknak bizonyult intézményeit fenntartani. Tudja meg különösen hadseregem, melynek szilárd szervezeti egyoldali törvények — felismerve ama maga feladatokat, melyeket a hadsereg a monarchia mindkét államterületének javára teljesíteni hivatva van — lázithatnak, hogy sohasem adom fel ama jogokat, melyek legjobb hadurának bízva vannak. Közs és egységes mint a milyen, maradjon hadseregem, ez erős hatalom az osztrák-magyar monarchia megvédésére minden ellenség ellen.

Keküjéhez híven fog összes fegyveres erőm a komoly kötelességteljesítés útján tovább haladni, áthatva az egyetértés és összhangzattal ama szellemétől, mely minden nemzeti sajátágot tisztel és minden ellentétet megold, valamennyi népi törzsek javára fordítva.

Klopy, 1908. szeptember 15.

FERENC JÓZSEF, s. k.

A király Schönbrunnba.

Bécs, szept. 17.

A király a gécországi hadgyakorlatról ma reggel nyolc órakor Ferenc Ferdinánd és Ferenc Szalvátor társaságában Bécsbe érkezett. A király a vasúti állomásról egyenesen Schönbrunnba hajtatott.

A Balkán forradalma.

Lozann, szept. 17.

A Daily Chronicle szerint a kormány elhatározta, hogy Konstantinápolyban előterjesztést fog tenni a macedóniai mézárosok megszüntetése végett. Hír szerint az előterjesztéseknek egy görög hajórajnak kiküldetésével fognak nyomtatékat adni.

Konstantinápoly, szept. 17.

A szerégi szandzsákhban történt nagy bandaküzdelmekről szóló zsofiai híreket sem a porta, sem pedig a konzulok táviratai nem erősítik meg.

Konstantinápoly, szept. 17.

A külföldi lapokban jelentett a jerikói orosz kolostor ellen állítottak elkövetett kihalásokról sem a portánál, sem a nagykövetségeknél nincsenek jelentések.

Konstantinápoly, szept. 17.

A török fővárosban a Jilditz-kioszktól Sztambul legszegényebb zugáig mindenkit az a kérdés foglalkoztat, hogy mit hoz a jövő? Ha két török ember találkozik, biztosra lehet venni, hogy erről beszélnek. Napról-napra megerősödik a meggyőződés, hogy a háború kikerülhetetlen a ha minden a török lakosság és katonaság kívánsága szerint történne, akkor Bulgáriának és Szerbiának már régén megüzentek volna a háborút. A lakosság elkeveredése lehratalan a valóssággal csodával határos dolog volna, ha ez az elkeveredés nem törne magának utat iszonyu véráradásban.

A városban olyan az élet, mintha ostromállapot volna. Az utcákon mindent találkozhatsz katonai őrségekkel, a katonák fölűzött szuronyokkal és lölött fegyverrel járnak utcáról-utára mindenkit gyanakodó szemmel mérnek végig. Az utcákat ellepi azegény menekültek, férfiak, asszonyok, gyermekek, akiket a bolgár főkölök üldöztek el a most a török fővárosban koldulnak.

Szívtörtő látványosság, amely sejteti, hogy mi történik Konstantinápoly falain kívül.

De nemcsak törökök vannak a menekülők között, hanem görögök és románok is. Azt mondják, hogy mint ezer macedóniai görög paraszt-család menekült Konstantinápolyba.

Köznek az embereknek nyomora kétségbeesés. Látni még bolgár foglyokat is, akiket egymáshoz láncolva hajtának végig a katonák az utcákon.

Többnyire hatalmas, marcson alakok, dacos arccal a bekötözött fejük és karjuk mutatja, hogy csak heves harc után adták meg magukat. Az összes börtönök zsúfolva vannak már foglyokkal s nap-nap után érkeznek újabb elfogott csapatok. A városban folyton riasztó hírek terjednek el a különösen dinamitmerényletektől rettegnek az emberek. Azt beszélik, hogy Pera és Galata alá van aknázva a mindenki attól tart, hogy a következő pillanatban iszonyu robbanás történik. Különösen a nagykövetségi palotákat és az idegen bankokat fenyegeti veszedelem a törökök felfogása szerint, mert a bolgár felkelők a nagykövetségek ellen elkövetett merényletekkel akarják a nagyhatalmak beavatkozását kikerülbetelenné tenni.

Az idegen lakosság éppen nem szimpatia a főkölökkel. A török kormány alatti jól lehetett élni s az idegeneknek nem volt okuk a panaszra. Talán a főkölös kérdésekben a basák uralma alatt kevésbé kedvező az idegenek helyzete, de semmiestre sem olyan borzasztó, a milyennek hirdetik. Meg vannak róla győződve, hogy a török kormány el tudná banni a főkölökkel, ha kívülről nem támogatnák őket. Így azonban a béke helyreállítása szinte kizártnak látszik a mindenki úgy érzi, hogy Törökország háború és nagy katasztrófa előtt áll.

Ujabb összeesküvés Szerbiában

Belgrád, szept. 16.

A Velika Srbia mai száma ujabb katonai összeesküvésről ad hírt, amelynek élén állítolag Cetargi, a Karagyorgyevics-családnak egy közeli rokona áll.

Belgrád, szept. 17.

A katonai törvénytörés ma fogja tárgyalni a Nisben letartóztatott tisztek tiltakozását, holnap, pénteken vagy szombaton pedig megkezdődik a tisztek büntörének tárgyalása. A vádlottakat a katonai büntörvény alapján helyezik vád alá.

Belgrád, szept. 17.

A Nirod, Gyája államtanácsos lapja, mai számában éles támadást közöl Bécs városa ellen, amely mindig főfészke volt a Szerbia ellen irányuló agitációknak és összeesküvéseknek.

LEGUJABB.

Zavargások Oroszországban.

Pétervár, szept. 17. A hivatalos lap jelentése szerint Homel-Mohievhben szeptember 11-ikén a bazárban egy zsidó kereskedő összevezetett egy paraszttal. Ebből elkeveredett verekezés támadt a zsidók és parasztok között. Amikor a rendörök a rendet helyre akarták állítani, a zsidók követ dobálták a rendörökre. Lövések is hangzottak el, mire a rendörök a levegőbe lőttek. Szeptember 14-én megismétlődött a zavargás. Az oroszok boszúból elkezdtek a zsidó bódékat fosztogatni. A katonai csapatokat a zsidók lövésekkel fogadták. A katonaság kénytelen volt fegyverét használni, míg este a rend ismét helyreállott. A zavargás alkalmával egy zsidó és öt keresztény meghalt és többen megsérültek.

A várszomszám tenorista.

Budapest, szept. 17. Ma délelőtt az Operaházban a holnap színpadra kerülő Lohengrin főpróbáján, a párbajjeleneténél karddal kezében, állt, föl a két

őrag: Lohengrin és Perramund, Beck horitonita és Antess tenorista. — A zeneezőre összecsapták a Beck védtelet, hagyta a fejét, Antess pedig a játék bevében nem sokat tévőzött a hatalmas ütést mért ellenfele fejére. Nagy volt a rémület, mikor Beck elejtette kardját és eszméletlenül összeroskadt. Antess csapása tíz centiméternyi hosszú sebet ejtett a fején. Somlyó Nándor dr. és Bodó Károly dr. orvosok bekötözték a sebesültet. Beck a Lohengrin holnapi előadásán nem is léphet fel a helyette Varadi fog Lohengrin szerepében Antess féltelmes kardja elő állani.

Köszvágóhídi sertsővásár.

(Hivatalos jelentés déli tizenkét órakor.) Maradvány 244 darab, érkezett 536 darab, összesen 880 darab. Eladtak déli tizenkét óráig 220 darabot. Mai árak: Öreg elsőrendű 97, másodrendű 92 korona; fiatal elsőrendű 89—102, közép 93—102, könnyű 92—98 korona. A vásár irányzata közepes.

A cselédközvetítés.

Budapest, szept. 17.

Rudnay Béla főkapitány az új cselédközvetítő szabályrendelet határozatainak betartása érdekében a következő kommunikét bocsátotta ki:

„Hirlapi felszólalások és a rendőrséghez érkező gyakori névtelen följelentések arra mutatnak, hogy egyes cselédközvetítők a cselédszerzés tárgyában alkotott új szabályrendelet határozmányait nem tartják be. Különösen azt panaszolja a közönség, hogy dacára annak, hogy a szabályrendelet szerint a közvetítési díjat csak a tényleges szolgálatba lépéstől számított nyolcadik nap leteltével kell fizetni, a legelőbb helyközvetítő a díjat mindjárt a cseléd elfogadása alkalmával követeli és annak a gazdának, aki a közvetítési díj azonnali befizetését jogosan megtagadja, nem ad cselédet. Panaszokdják ezenkívül még azt is, hogy némely közvetítő a megállapított díjjal többet követel és szed és a 15 napon belül kilépő cseléd helyett nem közvetítenek újabb díjizetés nélkül más cselédet mint ahogy azt a szabályrendelet utasítja.”

A panasz következtében a főkapitány ma arra utasította az összes kerületi kapitányokat, hogy az összes helyszerszőket vizsgálják meg és azokat folytonosan szigorúan ellenőrizték avégből, hogy a panasz tárgyává tett és hasonló visszaélések ellenében a közönség védelmet találjon és a kiharást elkövető üzletudajodnosok és kifutók ellen a megtorló eljárás megindítható legyen. A főkapitány ez alkalommal arra kért a közönséget, hogy az egyes helyszerszők részéről tapasztalt visszaélést mindenkori jelentések fel az illetékes kerületi kapitányokhoz, mert a rendőrség csakis ily módon szereshet érvényt az új szabályrendeletben foglalt közhasznú rendelkezéseknek, de névtelen följelentésekre vagy sirlapokban szellőztetett és meghatározott személy ellen nem irányuló, általános panaszok alapján a rendőrség eredményes intézkedést nem tehet.

Mi itten már egy dologra figyelmeztethetjük a főkapitányt; Budapestben néhány száz „facér” cseléd van és a helyszerszők még sem tudnak cselédet adni. Az ok, mint ők mondják hogy ezek a „hölgyek” inkább „könnyebben” keresnek. Ha a főkapitány utána nézetne a dolognak, vajjon a delnök hány napon át maradnak facéron és a nyolc napon túl munkanélkülieket egy keveset hazatoloncoltatná, ezzel nagyban hozzájárulna a cselédügy rendezéséhez. De Budapest erkölcsi közbiztonságának sem ártana ez az erély.

Királysörtő szociálisták.

Budapest, szept. 17.

Múlt év november havában a szociálisták nagy tiltakozó népgyűlést tartottak a Tattersalban. A gyűlés szónokai közül a királyi ügyészleg Grossmann Mikát királysörtés. — Weltner Jakabot pedig osztálygyűlésre való íztatás miatt pörbe fogta. Grossmann beszédéből a következő részeket inkriminálja:

„Azt kívánják, hogy a magyar nép adóállásából Ferenc Józsefnek újabb 2 millió koronát adjunk. (Felkiáltások: Gyalázat! Le vele!) Azt kívánják, hogy az eddig fizetett 9 millió és 300 ezer koronát emeljék fel 11 millió 300 ezer koronára. (Abucg! Nem lehet!)

Ezt a javaslatot Széll Kálmán, a jog, törvény és igazság minisztere azzal indokolja, hogy kisebb lett a pénz értéke, nehezebb lett a megélhetés, különösen hogy habsburgi Ferenc Józsefnek 39 százalékkal megdrágult a vadászata. (Nem menjen vadászni.)

Lehet hogy drágább a vadászat a zergekre, de drágább a vadászat a munkásoknak a megélhetése is. Hogy panaszkodhat az, akinek 400 millió koroná magánvagyonra és 19 millió korona évi fizetése van. Miért nem mondják neki, ha kevés a jövedelme, szorítsa össze magát, egyel egy darab hussal kevesebbet. (Zajos helyeslés, éljenzs.) Adjon össze Ferenc József a német császárral, az orosz cárral és sztrájkoljanak. Ez bizonyára olyan sztrájk lesz, amely nem von maga után üzembezárítást. Ne csináljanak fölösleges kiadásokat a nép bérére.

Mi szocialista nép vagyunk és nem tartjuk szükségesnek, hogy az állam élén király legyen. Ha itt van, legyen addig, amíg mi hatalomra nem jutunk. Elérkezett az idő nemcsak a tiltakozásra, hanem a cselekedésre.”

Weltner osztálygyűlésre való íztatást követelt el, mikor a vagyontalan népet a vagyonosok ellen ígatta. Azt mondta többek között, hogy a munkásnépet a kivándorlási törvény védelme alatt kihasználják a tőkepénzesek. Nekik csak nyomor és politikai jogtalanság jutott osztályrészül. Ezen változtatni kell, mielőtt a nyomorúság elveszi gondolkodási képességünket. Meg kell mutatni, hogy a népben van erő az ellenállásra.

A tárgyaláson Agoraszó Páter elnök, a közvédelmi Dávid Elek királyi ügyész képviselte, Grossmann dr. Gál Jenő, Weltner dr. Kaldor Gyula védte.

A tárgyalás megkezdése előtt az elnök közölte, hogy a két beszéd megjelent a Népszavában is, amiért aztán a királyi ügyészség a Népszava pénztárnoka, Fleischmann Andor ellen sajtópört indított.

Gál Jenő védő erre való tekintettel arra kérte a bíróságot, hogy a két ügyet egyesítse, vagyis a mai ügyben szüntesse meg az eljárást és az esküdtbírók elé utalja ezt a deliktumot is.

A királyi ügyész ebbe nem hajlandó belemenni.

A bíróság hosszas tanácskozás után a védőt kérelmével elutasította és kimondta, hogy az ügyet letárgyalja.

Dr. Gál semmisségi panaszt jelentett be a határozat ellen.

Weltner és Grossmann azzal védekeznek, hogy ők a gyűlésen nem azt mondták, ami miatt vádat emeltek. Beszéltek ugyan az inkriminált tárgyról, de nem sörtő, vagy ízgató tenorban.

Weltner az elnök kérdésére kijelenti, hogy sajtóvétség miatt már két ízben volt büntetve. Egyszer öt hónapi, egyszer pedig hat hónapi államfogházra ítélték. Grossmann miksa tanúskál is bizonyít-

hatja, hogy ő nem úgy nyilatkozott, amint a vádirat szól.

Délután kettőfelőrákor hirdették ki az ítéletet. Grossmann királysörtés vétsége miatt négy hónapi fogházra ítélték, de az alkotmány ellen való íztatás vétsége alól fölmentették. Weltner Jakabot az osztály ellen való íztatás vétsége alól fölmentették. Az ügyész és vádlott is tölebbezett.

BUDAPESTI HIREK.

— Szívszélhűdés. Ötveneg Szlavics Györgyné, született Pavlovics Emilia 68 éves magánzónó, aki Szegedről jött a fővárosba, az éjjel az István főhercegszállóban hirtelen meghalt. Valószínű, hogy szívszélhűdés érte. Holttestét a morgueba vitték.

— Öngyilkos bölcsész. Az Újvilág-utca 15. szám alatt levő házban ma délből Szemerédi Miklós bölcsészettan-hallgató forgópisztolyal fölbőlte magát. A mentők elezallították a Rókus-kórházba. Szemerédi öngyilkossági kísérletének okát nem tudják. Ma reggel szokása ellenére nem távozott kazulról és egész délelőtt leveleket írt vidéki rokonainak és átadta a cselédnek, hogy továbbítsa. Fél 11 órakor kiszólt a cselédnek, hogy hozzon neki vizet, amit az teljesített. Valószínű, hogy betegsége miatt követte el tettét. Szemerédi szorgalmas törekvő ifjú volt, legutóbb dolgozott több fővárosi napilapba is.

— A fürdő vendég. Két évvel ezelőtt Abbáziában egy elegáns megjelenésű fürdővendég bérlet szobák a legelőkelőbb szállodában és Silberstein Adolf bányatanácsosnak mondotta magát. Természetesen bejutott a legjobb társaságokba, sőt sikerült neki elérni azt is, hogy egy bécsi nagykereskedőnek a leányát eljegyezte. Egyszer aztán Schaffer Leó bányahivatalnok leleplezte Silberstein urat, hogy ő az egyenruha dacára sem bányatanácsos, hanem egy obszúr lap szerkesztője. Silberstein a leleplezés után eltűnt, anélkül, hogy a szállodai és egyéb tartozásait kifizette volna és bosszútól aztán erős nyílteri támadás intézett Schaffer ellen akinek panaszára Silberstein vád alá helyezett és ügyében a mai napra tüzték ki a főtárgyalást. Ezt azonban nem lehetett most megtartani, mert a vádlott azzal a kifogással, hogy nagyfokú neurasteniában szenved, nem jelent meg a tárgyaláson.

— Központi szőnyegtelep Budapest, IV., Múzeum-körút 39. lapunk mai számában közölt hirdetését olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

— Flumel kávé-, tea- és angol rum áruház Budapest, Kossuth Lajos-utca 17. szállít 48 kgr. Mocca, Cuba és Aranyjáva koverék-kávé 6 frt 90 krért bérmentve és vírámolva.

— A Budapestre utazó t. közönség szíves figyelmébe ajánljuk Kovács J. amerikai fogmütermét, Károly-körút 9. (gróf Hadik-palota) hol már két forinttól feljebb meglepő újdonságok vannak műfogakban és 24 óra alatt amerikai módszer szerint beilleszt a gyökér eltávolítása nélkül egyes fogakat, valamint teljes fogsorokat. Lásd mai hirdetését.

HIREK MINDENFELŐL.

— Vilmos császár nálunk. Mohácáról jelentik a „Magyar Távlati Irodá-nak, hogy Vilmos császár tegnap este a cserkészszől a karapancsai rév-

ben egy tizenégyest lőtt. Ma a boros időjárás dacára, a császár már kora hajnalban cserkészésre indult.

— Minosen abban a helyzetben. Mi sem természetesebb, minthogy most, amikor uralkodók jönnek-mennek, Spanyolország sem akart elmaradni és egy madridi lap sietve újságot, hogy Alfonso király is hosszabb külföldi utazásra indul a meg fogja látogatni a fejedelmi udvarokat. Most aztán a felhivatalos újságban megjelent a külügyminiszter cáfolata, amely mindössze ennyiből áll: Alfonso király 6 felsége nincs abban a helyzetben, hogy külföldi utra menjen.

— Meggyógyult a nagyvezér. Egy konstantinápolyi távirat jelent, hogy a nagyvezér egészségi állapota ismét helyreállott.

— A mexikói konzul. Bécsből távirják: A külügyminiszter jelentése alapján szeptember 3-áról kelt elhatározással Smerdon Józsefnek a trieszti mexikói konzulnak megadta az exekutat.

— Rablógyilkos cigányok. Tavaly Egerben borzalmas kegyetlenséggel meggyilkoltak egy korcsmárost a cselédjével együtt, aztán kirabolták a házat. A vizsgálat sokáig nem vezetett nyomra, míg végre egy szombathelyi cigányasszony a fogságban kifecsegte, hogy férje volt az égeri gyilkosság egyik tettese. Így sikerült a rablógyilkos bandának két tagját kézrekeríteni, a többiek ellenben kerekelt oldottak. Az égeri törvényszék fogházában az egyik gyilkos, egy Kolompár nevű cigány, aki állhatatosan tagadott, ma töredelmes vallomást tett.

— Gözsa Crème. Hölgyeink legkedvesebb és leghasználtabb arckréme; télegyenként 90 fillér. — Likör és rum készítésére mindenki egy kezelési könyvecskét kap ingyen és bérmentve, melyből bárki képes hideg uton, minden készlet nélkül még a legkisebb mennyiségben is az országazerte ismert aromáimmal előállítani. Kaphatók: Watterich A. Budapest, VII., Dohány-utca 5. sz. Alapítva 1869. Kintente 8 éremmel és számtalan elismerő oklevéllel.

— Tulzás nélkül valóban látványosság, számba vehető az a rangos nagy választék, mely most érkezett Löwy József sárkóraktárában Budapest II. ker., Fő-utca 88. sz. Pálffy-tér mellett sárkók 10 koronától feljebb, ahol mind a szakmában járó munkák úgy helyben, mint vidékre a legdisztesebb, legutányosabb és lelkiismeretesen készítenek.

Tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

Köttetett: Buza októberre 7.49—7.48
Rozs okt. 8.25—8.24. Zab ápr. 5.73—5.72
Tengeri május 1904. 5.47—5.46. Repce 10.90—11.—.

Budapesti értéktőzsde.

Előzőszen köttetett: Osztrák hitelrészv. 639.75. Magyar hitelrészvény 708. Osztrák-magyar Államvasutak 646.50. Leszámitoló bank 440.50. Jelzálog 501.— Rimamurányi 446.50 Déli vasút 62.— Német birodalmi márká 117.40. Városi villamos 800.— Közúti vasút 590.—

Bécsi értéktőzsde.

Előzőszen köttetett: Osztrák hitelrészv. 639.50. Magyar hitelrészvény 707.— Osztrák-magyar Államvasutak 646.25 Union bankrészvény 511.— Osztr. koronajáradék 98.85. Angol-osztrák bank 272.50. Husz frankos arany 19.05. Déli vasútrészvény 79.50. 4 százalékos aranyjáradék 117.95 Magyar koronajáradék 96.70. Márkabank egy 117.48.

REGÉNY.

Borzalmas éjszakák.

— Regény, átdolgozta: I. H. —

— Hm! köhögte Drewinsky, aki az előkelőséget mindig nagyon józan alapon ítélte meg, tűrhető az előkelőségük.

A grófné csacska, hosszadalmas, kicsit korlátolt, de kedélyes. A férj azt hiszem valamelyik apró német udvarnál követ volt, nyugalomba vonult, mert nem küldték el oda, a hová menni szeretett volna, kicsit rágós ur, — de ezt meg lehet szokni.

Swoyschin nevetett.

— De ha sem a férfi, sem a nő nem képeznek vonzóerőt, mégis csak kell valaminek, vagy valakinek lenni, ami oda vonz benneteket! — jegyezte meg Swoyschin.

— Hát tudod, a vonzóerő maga a ház — mondotta Bärenburg — a háztartás, a vendéglátás módja, a környezet, a levegő.

Van különben egy különleges mágusunk is mostanában, ez Zellnek rokona, Ginori Gina kisasszony.

— Ugy? Azt állítják, hogy érdekes leány — szolt Zewusky főhadnagy, egy longyel, ki a jó házasságot kereste.

— A szép Gina kétségtelenül érdekes — mondotta Bärenburg — de... borzadályos.

— Hogyan, borzadályos?

— Hát... állapotai vannak! — válaszolta Bärenburg és megborzadt, pedig kitűnő idegei voltak, melyek minden borzadástól meg szokták óvni.

— Milyenek azok az állapotok?

— Néha elvágja magát és ugrázóan tetszhalottá dermeg. Ha aztán felébred, a legkülönösebb dolgokat mondja el, melyek tudja az ég, hol történtek, de olyan távol-ságban és olyan időben, hogy ottan Gina hírt nem kaphatott. Es szóról-szóra igaznak bizonyul, amit elmond.

Ugy látszik, hogy amig dermedt — méhkóros — delejes, rejtelmes álmában van, lelke megváltik testétől és idegenbe kóborol.

— Ki ültetett fel ezzel? — kérdezte Swoyschin.

— Zell grófné mondotta el ezeket. Tavaly Rómában a szép Gina, mint szellemlátó valóságos helyi hírességgé lett. A grófné maga még nem látta Ginát a rejtelmes állapotban, amit nagyon sajnál.

— Az ilyen méhkóros teremtséket még kíváncsisággal is ígátják. Jobb lenne, ha kóros állapotát észre se vennék! — mondotta az ezredes.

A kövér Falb őrnagy pedig hozzáfűzte:

(Folyt. köv.)

Világnyelvek

birása fokozza a műveltséget és elősegíti a **carriert**
Egyedül sikeres módszer szerint tanít a

Modern Institute of Languages

(nyelviskola)

Teréz-körút 2. szám, I. emelet.

Intelligens tanerők az illető nemzetiségek szerint.

PROSPEKTUSOK.

A magyar közgazdaság önállósága.

Hivatalos kijelentések szerint Magyarország és Ausztria közgazdaságilag egymásra vannak vagy volnának utalva. Egymás nélkül semmitse jelentünk, erőink szétforgácsolódnak, gyenge lábon járunk, míg egymással karöltve haladva, rengeteg hasznokat huzunk, gazdagodunk, vagyonosodunk és a nagyhatalom szerepét játszszuk. Szóval: egymást kell támogatnunk, kiegészítenünk, segítyeznünk, hogy összességben, végeredményképp kiválót, két állam jóllétét, boldogulását, előmozdító-dolgát alkossunk.

Csakugyan így van, ha osztrák szemüvegen át nézzük a viszonyokat, kétséget nem szenved ez a tény, ha Ausztria mérlegeli a dolgok mibenállását. Mert Lajtántuli szomszédaink vannak oly egoisták, annyira szeretik és kedvelik magukat, hogy nagyobb fejtörés nélkül is belátják, miképp nekik, igenis, szükségük van rájuk; mindamellett egyre azt hajtogatják, hogy a közgazdasági együttműködés keretében atyailag gondoskodnak rólunk. Oly látszatot adnak a közösségnek, mintha teljesen nélkülözhetnének minket, de merő jóindulatból, testvéri szeretetből és végtelen optimizmusból Magyarországot mellettük és velük haladni nagykegyesen megengedik, hogy a mi gyámoltalan, szegény és önállóságra képtelen közgazdaságunk hathatósan fellendülhessen.

Ez az érem egyik oldala. A másik oldala bezzeg egészen mást, sőt amazzal homlokegyenest ellenkezőt mutat.

Nekünk egyáltalán nem telik örömmünk az Ausztriával való közgazdasági együttműködésben, sőt szívünk mélyéből kívánnók, hogy — ha az osztrákok balra haladnak — mi jobbra

fordulhassunk. Hő óhajításunk lenne e közösség megbontása és tán még imádságunkba is fogadnók és foglalnók a sógorokat, ha odahatni iparkodnának, hogy tőlünk elszakadjanak. No, de ez eddig még csak utópia. Ők csak nagy hangon szónokolnak a különválásról, egyre hangoztatják, hogy könnyebben lélegzenének, ha tőlünk megszabadulhatnának, azt hajtogatván, hogy mi alattomban minden idegszálunkkal ragaszkodunk hozzájuk, holott alapjában véve úgy van, hogy ők kapaszkodnak belénk. Ez is olyan „fogtam törököt, de nem enged“-féle. Az osztrákok fujnak, tajtékzanak, hogy elszakadni akarnának tőlünk, de mi beléjük csimpaszkodunk, pedig oly görcsösen kapaszkodnak kabátunk végébe, hogy szinte el kellene metszeni ruhánkat, ha kezük ügyéből akarunk kerülni.

Holmi husz esztendőre akar-nak velünk odaát némelyek a kiegyezést megcsinálni, de ne adj' Isten, hogy valaki azt merné hinni, az ő érdekükben, hanem tisztán a mi kedvünkért. Érdekes és jól megjegyzendő, hogy a husz esztendőre való kiegyezés terve a hangadó és illetékes körök óhaja, míg az elszakadást áhitozók azok, kiket az egész világ minden befolyást nélkülöző krákéleknek ismer.

Akárhogy van, akármint van, bármennyire csürjék és csavarintsák a doigokat, mi egyet szeretnénk, egyet óhajtanánk s ez: a közgazdasági függetlenség, mert az ég jóvoltából már olyan fokon és polcon vagyunk hogy el tudunk bicegni immár a saját lábunkon, de meg fokozatosan erősödnénk, ha nem volnának mögöttünk és mellettünk olyan hátramozdítók, mint kedves szomszédaink, kik a mi bőrünkön élőködnek, a mi vé-rünket szípolozzák.

Hírek.

Elveszett.

Folyó hó 14-én az Eötvös-térről Teleky-utón át a Rózsa-utcaig egy csomóba kötve többféle fontos iratok elvesztek. Felkértek a becsületes megtalálót, hogy azt a tulajdonosnak leendő kézbesítése végett a rendőrségnél adja át, hol a tulajdonos által illő jutalomban részesül.

Lopás.

Remete Géza helybeli ügyvédől tegnapra virradó éjjel egy fürdőkádát eddig ismeretlen tettesek elloptak a fürdőkádát a rendőrség a mázsa-ház mellett találta meg és átadta a rendőrségnek. A rendőrség a lopást nyomozza.

Önértetes hordár.

Szeptember 14-iki számunkban megírtuk, hogy Hagyk József városi hordárt azzal vádolták, hogy Horváth István fonyódi kereskedő ujjáról alvás közben gyűrűjét leakarta lopni. A nyomozás során a vád nem igazoltatott be. Hagyk József hordár pedig Horváth ellen hatóság előtti rágalmozásért a járás-bíróság előtt feljelentést tett.

Virtus.

Hogy miképpen lesznek híressé a kanizsai legények, legjobban illusztrálja az alábbi eset. Az elmúlt napokban Kálmán József, Moger György, Kovács Imre, Kovács József és Gerencsér Ferenc helybeli lakosok Csáktornya voltak, mely tartózkodásuk alatt többet találtak felönteni a jóból a kelleténél s az utcán zajongtak. Babics István csáktornyai éjjeli őr csendre intette a zajongókat, mire azok oly haragba jöttek, hogy dulakodni kezdtek Babicscsal és a segítségére jött két társával, melynek a csendőrrőjrat vetett végett, ki a zajongókat hatóság elleni erőszak miatt a helybeli törvényszéknél feljelentette.

Új gimnázium.

Az új gymnasium terveire kiírt pályázat f. hó 19-én jár le. Már érkeznek a pályázatok az ország első építészeitől is. Tehát most már biztos, hogy lesz új, szép és modern gymnasiumunk.

Gerencsér József
KESERŐVIZ
az egészséges és kellemes ízű természetes hasznosított
KAPHATÓ MINDENÜTT.

Tiszteletbeli szolgabíró.

A vármegye főispánja Mraovics Iván verőcsemegyei szolgabíró tiszteletbeli szolgabírónak nevezte ki; az új szolgabíró szolgálattételre a csáktornyai járás főszolgabírói hivatalhoz osztatott be.

Megverte a nyelve.

Fabián Ferencné légrádi lakos csunyaúl meglakolt hosszú nyelvét, mivel Szénnyei István szomszédját szapult. Szénnyei nem bírt azzal a türelemmel, hogy az asszony gyalázkodását elviselte volna, hanem az asszonyra támadt. A támadás elől az asszony lakásába menekült, hova Szénnyei követte s hol alaposan helyben hagyta a pergő-nyelvű asszonyt. Ma-hatnak és könnyű testi sértés miatt Szénnyit a törvényszéknél feljelentették.

Sikkasztás.

Kosa Tihamér orosztornyai lakos felkérte Kutor Jánost, hogy a letenei takarékpénztárban levő 333 kor. 20 fillérsnyi összeget vegye fel és hozza haza. Kutor a pénzt felvette, azonban abból 270 koronát Kosa tiltakozására visszatartott és elköltött. Kutor azzal védekezik, hogy ezen összeggel Kosa tartozott neki. Kutor a helybeli kir. ügyészségnél feljelentették.

Vadbőség.

Hogy a vadak okszerű ternyésztése mily szép eredményeket képes elérni, élénken megvilágítja a csurgói uradalom példája, hol az idei vadász-szezonban nap-nap után vadászva, átlag 4 vadász naponta 150—200 db. foglyot ejt el. Oly eredmény ez, amely azt bizonyítja, hogy a csurgói uradalomban nagyon értenek a fogoly és általában a vad olyan tenyésztéséhez, amely a vadászatot olyan gyümölcsöző gazdálkodási ággá tudja tenni. Azért említjük fel a példát, mert a vadtenyésztés értéke most már mindenütt felismert dolog és a helybeli vadásztársaság is szép eredményeket ért el a vadtenyésztés körül.

A mellékletért felelős: **Füredi János.**

Olcsó teljes ellátás nyerhető hol?

Megmondja a kladóhivatal.

15 évig adómentes

ujjonnan épült ház 4 lakással és mellék helyiséggel Rákócy-utca 18. sz. jutányos áron eladó.

Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál.

Tulfizetés kizárva. Szülők figyelmébe! Tulfizetés kizárva.

Iskola - ruha Gyermek-télikabát Gyermek-ulster

3 forinttól kezdve feljebb.

5 forinttól kezdve feljebb.

4 frt 50 krtól kezdve feljebb.

Férfi-öltöny, nadrág, felöltő, ulster, télikabát, szalon-öltöny, bunda-kabát és mindennemű ruházat, nagyobbbrészt saját készítmény, jó minőségben és nagy választékban a legjutányosabban kapható

KAUFMANN MÓR férfi- és gyermek-ruha raktárában

(Városházpalota.)

NAGYKANIZSÁN.

(Városházpalota.)

Mindenki tudja,

hogy a **BALATON-féle** nulla liszt a legjobb; kenyérlisztje a legkiadósabb, hogy **kávéjából** főzik a legkitünőbb zamatot, és hogy **szilva-lekvárja** a legédesebb. Szóval a

Balaton Testvérek **fűszerárui**
a legjobbak,

készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. Ott kaphatók egyedül a híres erfurti **kerti-magvak.**

59
1902.

Hirdetmény.

Nagykanizsa város r. tanácsa ezennel közhirrre teszi, hogy a városház-palota II-ik emeletén egy **5 szobás lakás tartozékaival**, az Erzsébet-téren levő csoportépületben egy **3 szobás lakás tartozékaival** és egy **bolt-helyiség** a földszinten, a „Szarvas-szálloda”-val szemben azonnal, esetleg 1903. évi november hó 1-jére kiadó.

Bővebbet a városi számvevői hivatalban.

Nagykanizsa, 1903. évi szeptember hó 3.

A városi tanács.

WEISZFELD és FISCHER

helybeli rőföskereskedő cég megvásárolta a Kiss S. Zsigmond-féle üzletben raktáron levő összes rőfös, vászon és divat-**áru** cikkeket, miért is azon helyzetben van, hogy a legfinomabb és legdivatosabb selymek, ruhák és blousokra, női divatszövetek a legszebb és legújabb kivitelben, továbbá valódi May és Holfeld-féle valódi ruhbürgi vásznak, Schroll chiffonok és különféle pamut és lenvásznakat, valamint uri divatszöveteket, saját üzlethelyiségében az (»Arany-Szarvas szálloda« épületében) **a legelőnyösebb és legolcsóbb** árban bocsátja a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Remek műkályhák

a magyarországi Első Agyagipari műtelep valószínű remekei, a secessió **modern** minták százféle művészi kivételében, igen **olcsó árért** kaphatók bármily színben **Hodits István** műkályha raktárában Nagykanizsán Teleky-ut 37. sz. alatt. A ki kályha szükségletét beszerezni akarja, el ne mulassza, legalább csak **megtekinteni.**

Krausz és Farkas

Könyvnyomda ✕ Papir-, író- és rajzszerkereskedés ✕ Könyvkötészet

Telefon 117.

NAGYKANIZSA

Várospalota.

Van szerencsénk a tisztelt szülőket és tanuló ifjúságot értesíteni, hogy több új géppel felszerelt és kibővített

KÖNYVKÖTÉSZETÜNKBEN

a jelen tanévben is mindennemű **iskolakönyvek** jól, olcsón és legrövidebb idő alatt bekötetnek.

PAPIRKERESKEDÉSÜNKBEN

pontos kiszolgálás és legolcsóbb árak mellett szerezhetők be az összes

iskolai cikkek

és az egyes iskolákban forma és minőség tekintetében helyben hagyott

iskolai füzetek.

Szép és olcsó névjegyek. Közönséges és diszlevélpapírok.

Körző (czirkli)

Háromszög

Rajztábla sinnel

Festékek

Tus és tustányér

Tinta

Oldott nérzga

Rajzszőgek

Ecset

Írónok és tollak

Radirgummi

Írópapír

Rajzpapír

Levélpapír

Ragasztó papír

Ítatóspapír stb.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy hóra 60 fillér. . . . .
Vidékre postai küldéssel egy hóra 1 korona 30 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedés.

Felelős szerkesztő

ILONA MUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztés nyomatáiban.

A hadparancs következményei.

A német császár Bécsben.

Katona, pap és köz- igazgatási hivatalnok.

Annak illusztrálására, hogy mi-
képen folyik a mi sorunk és hogyan
munkálkodnak nálunk, álljon itten
három egyszerű és mindennapos
példa.

I. A katona.

A F. M. írja:

„Ezt valóban el sem képzeltek volna.
Erre nem is gondoltunk, nem is hit-
tük, hogy lehetséges. Kossuth Lajos
szülőháza — fekete-sárga lobogót
tűztek ki. És a régi épület eltűnt ezt
a gyalázatot, nem omlott össze a ge-
nerális teje fölött, aki kitűzette Kos-
suth házára azokat az utált színeket.
Mert generális, katona volt, aki ezzel
a tettel arcába csapott az egész nem-
zetnek. A VI. hadtestnek legutóbb
lezajlott hadgyakorlatai alkalmával
Kossuth-Lajos monoki szülőházában
egy közös hadseregbeli generális ka-
pott szállást, aki nyomban ki is tűzette
a házra a fekete-sárga lobogót. A
gyűlölt színek azonban nem sokáig
lengedeztek a földszintes ház ormán,
mert a monoki nép módfelett felhá-
borodván ezen a kegyelenségtelen,
nagy tömegbe verődve vonult a ház
elő és zajosan követelte a lobogó el-
távolítását.

A közös dolyf azonban, miután már
elkövette a gyalázos merényletet, nem
akarta helyrehozni, amit vétett. A
monoki derék polgárok mind han-
gosabban, mind elkeseredettebben kö-
vetelték, hogy vegyék le az osztrákok
kétaszínű zászlaját Kossuth házaról.
És végre is a közös hadseregnek meg
kellett retirálni Kossuth Lajos szel-
leme előtt. Mikor beesteledett, a la-
kosság elkeseredése annyira nőtt, hogy
bizonyos volt, hogy éjszaka, a sötét-
ben letépik a fekete-sárga zászlót. És
a tábornok a késő esti órákban bevo-
natta a zászlót. Még egyszer meg-
történt, hogy Kossuth apánk megverte
az osztrák armádiát.”

Ez pedig azt illusztrálja, hogy
respektálják nálunk a nemzeti érzést.

II. A pap.

A B. N. írja:

„A következő levél vettük:

Tekintetes szerkesztő ur!

Szomorú világot vet a mai társada-
lomra róm. katolikus papok önké-
nyes uralma. Ugyanis én magam féi-
vak vagyok, munkaképtelen, amit fele-
ségem orvosi bizonyítvánnyal igazol.
Ma hajnalba meghalt egy 8 éves kis
fiú, kinek holnap a temetése. A
temetést hiteltbe csúszlák egyelőre, de

a beszentelésért a józsefvárosi 1. é-
bánia 1 korona 80 fillért követel. Li-
jelentették, hogyha az 1 korona 80
fillért le nem fizetjük, nem szentelik
be. Ha nincs pénzünk, tudja el fele-
ségem a szoknyáját és fizessen a
beszentelésért. A feleségem a rajta
levő utolsó szoknyáját el nem ad-
hatja, mert meztelen nem jár-
hat, nekem pedig nincs ruhám, sőt
mezteláb vagyok. Ez nem keresztényi
szeretet. Ha a tek. Szerkesztő ur rész-
vétet érez egy vak ember iránt, kivel
a sors így bánik, méltóztassék az urak
között számomra 1 korona 80 fillért
összegyűjteni, hogy teljek Kanovics
apátplebános ur zsebje jobban.
Budapest, 1903. IX. 17.

Alázattal

Matejka József.

Láttuk az orvosi bizonyítványt,
láttuk Matejka Józsefet s meggyőződ-
tünk, hogy a levél igazat mond. A
haloványarcu anyának pedig átadtuk
az 1 korona 80 fillért, hogy gyermeke
a római katolikus szertartás ritusa
szerint eltemettessen, üdvözölhessen
Kanovics apátplebános ur legigazabb
hite szerint.

És ez azt bizonyítja, hogyan ör-
zik nálunk a lélek nyugalmát, meny-
nyit ér a szegény ember azok előtt,
kik állítólag a menyország kapuját
örzik . . . kívülről.

III. A közigazgatási hivatalnok.

Két török verekedett Bécsben. Az
egyiket kiutasították Bécsből, átjött
hozzánk. Történt aztán a követ-
kező:

Dr. Djeved bég tegnap érkezett Po-
zsonyba, de alig volt néhány óráig itt,
Kutschera főkapitány maga elé hívatta
és azt tudakolta tőle, hogy meddig
akar Pozsonyban maradni. Djeved bég
a főkapitány kérdéseiből rögtön arra
a következtetésre jutott, hogy a főka-
pitány ki akarja utasítani s dr. Kozma
Gábor pozsonyi ügyvédhez fordult jog-
segélyért.

Dr. Kozma védenice nevében tiltá-
kozott a főkapitány szándéka ellen,
aki ma újra maga elé idézte Djeved
béget s kihirdette előtte azt a hatá-
rozatot, amely szerint Pozsonyból a
Magyarország területéről kiűltja s kö-
telezi, hogy e hó 19-ig Pozsonyt Buda-
pest, Zágráb, Fiumén keresztül hagyja
el, különben eltoloncoltatja.

A főkapitány rendelete, mely Djeved
béget, aki Magyarországon keresett
menedéket az osztrák erőszakoskodás
ellen, kiutasította, így hangzik:

Dr. Djeved beismeri, hogy e hó
11-én az osztrák-magyar monarchiánál
akkreditált török nagykövetet titelle-
sen bántalmazta s ezért Ausztriából
kiutasították; tekintve, hogy a nemzet-
közi jog szempontjából minden állam a
nála akkreditált idegen állam követéit
saját területén minden állam aljtalálójá-
val szemben teljes mérvben megvé-
delmezni, sőt bármilyen sértés és ennek
lehetősége ellen is megővni köteles,
ezért fogva, minthogy nincs kizárva.

Agyonlőtte az anyját.

A könnyelműségnek ismét áldozata
van: egy fiú kényszerítette az apja
puskáját és játékközben agyonlőtte az
anyját. A szerencsétlenség a Tepke
pusztán történt, 13 évi Arany Gyula gaz-

dász István nevű 15 éves fia, áldozata
pedig e fiúnak az anyja. Az asszony
Budapestre hozták, hol tegnap éjjel a
Rókus-kórházban meghalt.

hogy dr. Djeved a már egyszer elkö-
vetett sértést megismételhesi, őt, mint
a török nagykövet személyére veszé-
lyes egyéniséget Magyarországból is
kiűltom s őt az ország területéről
záros határidőn belül leendő eltávo-
zára a törvényes következmények
terhe mellett, jogorvoslatra való te-
híntet nélkül marasztalni kellett.

Hogy mit illusztrál ez? Semmit!
legföljebb azt, hogy a főkapitá-
nyaink is osztrák fennhatóság alatt
állanak.

Ilyen három példa pedig, hozzá
nem számítva a hozzá nem számi-
tandókat, épen elég egy lélekzet-
vétele.

Törökország pusztulása.

Az események most már feltartóztat-
lanul rohannak a döntő fordulat felé, a
mely Törökország katasztrófáját jelenti.
Vilmos császár bécsi látogatása végzetes
jelentőséggel lesz a Balkán sorsára. Félhi-
vatalosan is azt jelentik, hogy eredetileg a
császár csak rövid udvariassági vizitet akart
tenni Bécsben, a magyarországi vadá-
zatok befejezésekképpen. Közben azon-

ban a viszonyok ennek a látogatásnak
egészen más szerepet szántak. A futó
látogatásból hosszabb tartózkodás lett, s
melynek nagy politikai jelentőségét nem
lehet elvitatni. Ez a magyarizata gróf
Bülow érkezésének is, a mint gróf
Lamsdorff orosz külügyminiszter is el-
kíséri a cárt Bécsbe.

Ezeket az eshetőségeket beszélte meg
VII. Edvárd is Ferenc József királlyal,
amit igazol az a körülmény, hogy Anglia
számos teljes hadi fölszereléssel a Bal-
kán felé irányította. Most Németország
részvételéről van szó. S több mint bizo-
nyos, hogy Vilmos császár enged a rá-
beszélésnek, aminek következtése a be-
leavatkozás és Törökország felosztása.

A mai hírek különben is elképzelhet-
lennek mondják a háborút. Olyanra
fajult a viszony Törökország és Bul-
gária között, hogy mindegyik fél azért
sóvárog, hogy a másik kezdje meg a
háborút.

Szófiában azzal is megváltozott a
helyzet, hogy Ferdinánd fejedelem visszá-
tért a fővárosba. Szinte azt lehetni,
hogy a fejedelem azért utazott Szófiába,
mert számolnia kell a nép kedvével,
amely határozottan a háborút akarja.

Erre a vallomásra a nő annyira felháborodott, hogy még azt is elhagyta az urát és valószínű indított ellene a női tisztesség és méltóság durva megsértése miatt.

A budapesti polgári törvényszék a nem mindennapi valókezeset tárgyalását a jövő hétre tűzte ki.

BUDAPESTI HIREK.

— A királyi vár vendéglátása. Sajátságos fogalmuk lesz az interparlamentaris konferencia tagjainak a hirtelen magyar vendégszeretetről. Mert igaz az, hogy Magyarországon nem szokás a vendégeket megadózni, sőt ősi szokás szerint minden jóval-szépül elárasztjuk vendégeinket. De persze ez csak polgári erény. Ha vendég jár a királyi várakban, annak meg kell fizetnie a vendéglátás árát. Ismeretes dolog, hogy az interparlamentaris konferencia tagjai, mikor Budapesten jártak, Apponyi vezetésével megnezték a királyi várpalotát is. Ma Dessewffy Arisztid háznyi titkár, aki egyszermind az interparlamentaris konferencia magyar csoportjának titkára, átiratot kapott a királyi várkapitányságtól. Abban felszólították hivatalosan, hogy 170 jegy árát 103 korona erejéig haladéktalanul fizetnie ne terheltesse. Dessewffy Arisztid nagy csodálkozással nézgette a furcsa átiratot és megértette, hogy százhetven tagja az interparlamentaris bizottságnak járt a várban a látogatásért fizetnie kell, Dessewffy haladéktalanul postára tette a vendégek adóját.

— Kinek mennyit ér. Kovács Péter munkás a vele együtt lakó Szabó János napszámostól tíz koronát lopott. A budapesti büntetőtörvényszék a vádlót két héti fogházra ítélte, enyhítő körülménynek véve, hogy a lopás által okozott kár csekély. A királyi tábla ezt a büntetést négy hónapi fogházra emelte fel, mert a csekély értékű nem lehet minden esetben enyhítő körülménynek venni. Egy gazdag emberre nézve száz forint is lehet csekély összeg, egy munkásembernél azonban tíz korona is érzékeny megkötés és így ez mint enyhítő körülmény a konkrét esetben figyelembe nem jöhet.

— A Kecskeméthy ügy követelménye. Még emlékeztetnek van az a nagy izgalom, amit Kecskeméthy Gyula sikkesztára keltett a városházán. Az intéző körök is, a törvényszék is kétségbeesetten kereste azokat, akik felelősek a nagy veszteségért a Hoffmann Sándor adófőpénztáros volt az első bűnbak, akit előállítottak. Elvesztette az állását a megállapítottak ellene a vagyoni felelősséget. A közgyűlés azonban belátta, hogy ezzel a drákói szigorúsággal úgy sem szerzi vissza az ellopott ezreket s elhatározta, hogy kegyelem útján eltekint a vagyoni felelősség érvényesítésétől. A határozatot előterjesztő-jelölték a belügyminiszterhez, aki azt ma abbanhagyta. A leirat azonban hangsúlyozza, hogy ezzel éppen nem akar precedenst alkotni.

— A jó egészség nélkülözhetetlen feltétele a jó emésztés. A sok gyomorbeteg nagy ur, székrekedést és ezeket költ, hogy emésztési zavarain segítsen, s hogy ez oly ritkán sikerül a gyomorbetegnek, annak az az oka, hogy nem ismerik a baj orvosságát. Ez az orvosság a „Purgó” kelleme. Ez páratlan onyhe hatású laxans, amelynek hatása a világ legelső orvosi kapacitásai szerint valóban páratlan. A rossz vagy gyenge gyomornak egyedül biztos orvossága a „Purgó”. Kapható minden gyógyszerárban és a gyártónál, Budapest, Üllői-ut 89/c. Angyal gyógyszerár.

— Női gyógyszerár. Gyászcsaták alkalmával ajánljuk Horváth és Halász női gyógyszerár készítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26, Zsibáros-utca sarok, hol gyógyszerárkák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgőnyileg beküldendő a mellbőség és aljhossza.

— Schottola Ernő gumigyártás meghonosítója Budapest, VI., Andrassy ut 2. Magyarország legrégibb szaküzlete szőlő és pincégazdászati cikkekből.

ajánlja dus raktárát, szőlőbogyozók szőlőszűzők, minden rendszerű borsajtók és mindennemű üzleti és szakszükséglet. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

— Dadogók gyógytanfolyama. Solt Lajka gyógytanfolyamot tart fenn mindennemű beszédhibában szenvedők számára, V. Bátor-utca 20, hol a szükséges feltrifagositással szívesen szolgálnak. Felvétel naponta 12—1-ig. Lásd a mai hirdetését.

— Fiumei kávé-, tea- és angol rum áruház Budapest, Kossuth Lajos-utca 17. szállit 4 1/4 kgr. Mocca, Cuba és Aranyjáva keverék-kávé 6 frt 90 krért bérmentve és elvámolv.

HIREK MINDENFELŐL.

— Milán és Bécsben. Krisztics Artemizia asszonyával, Milánban, aki tudvaleg Milán királyi törvényszék fia, Konstantinápolyból, ahol eddig tartózkodott, Bécsbe költözik, mert török területen nem érzi magát többé biztonságban. Krisztics Milán jelenleg 15 esztendő.

— Mezőőrök harca. Felső-Nádass vasmezei község határában tegnapelőtt őjeli Hartmann Antal odaváló mezőőrt agyonlőve találták meg a kukoricáidőben. A csendőrség első sorban Sere Jakab második mezőőrt hallgatta ki, akinek a gyilkosság idején együtt kellett volna lenni a határban Hartmannal. A kihallgatott ember azonban olyan zavarba jött, hogy a csendőrségnek alapos gyanuja támadt az iránt, hogy Sere tud valamit a bűntényről. A további vallatás során ezután kiderült, hogy a gyilkos Sere Jakab, aki töredelmesen bevallott, hogy ő lőtte agyon Hartmann, a kivel együtt kellett volna őrizni a határt. Hartmann azonban rendesen meglopta a pajtása felügyeletére bízott területet, sőt a gyermekeivel is lopatta a Sere területét, miáltal nagy kárt okozott a pajtásának. Kedden este is együtt volt a két ember a határban, amikor elváltak Sere azt mondta Hartmannnak, hogy az alsó részlet megy, mert erről legjobban félti a határt. Hartmannnak, hogy társát a másik oldalra meglopta. Sere azonban utána lopózott a mint a lopáson érte, rástette a fegyvert, hogy meglője. Nem akarta ugyan agyonlőni, csak megsebesíteni, de a serót egyrésze a halántékába szorította, ami halált idézte elő. A nyomozás során meg lett állapítva, hogy az agyonlőtt ember tényleg többször követett el lopást a pajtása felügyeletére bízott területen. Sere Jakabot egyelőre letartóztatták.

— Gasteln pusztulása. Ama pusztításokról, amelyeket az árvíz Gasteln földjében okozott rémes részletekről érkeznek jelentések. A Gestenharter-féle szálló szárnyépülete nyomtalanul eltűnt. A Holler-féle penzió és a Szarvashoz címzett szálló gazdasági épületeit annyira alámosta az ár, hogy megmentésükről szó sem lehet. A Grand Hotel pompás palotája, amely csaknem egy millióba került, két deciméternyire süllyedt. A villamvilágítási telep épületét az ár a gépekkel együtt elvitte. A melegforrást el kellett zárni. Az ár tíz hidat és egy malmot teljesen elpusztított.

— Közvetlen kávé- és teabehozatal. Az amsterdami kávébehozatali raktár Budapest, VIII., József-körut 88. már 11 kor. 50 fillért küld bérmentve minden állomásra egy postacsomag 4 és fél klgam igen jó zamatos pörkölt vagy nyerskávát. Mintákkal és árjegyzékkel szívesen szolgálnak. Ügynökök felvételnek.

— A Budapestre utazó t. közönség szíves figyelmébe ajánljuk Kovács J. amerikai fogmütermét, Károly-körut 9. (gróf Hadik-palota) hol már két forinttól feljebb meglepő újdonságok vannak műfogakban és 24 óra alatt amerikai módszer szerint beilleszt a gyökér eltávolítása nélkül egyes fogakat, valamint teljes fogsorokat. Lásd mai hirdetését.

— Központi szőnyegtelep Budapest, IV., Múzeum-körut 89. lapunk mai számában közölt hirdetését olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

— Géza Orsós. Holgyeink legkedvesebb és leghasználtabb arcképe; tőgyelként 90 fillér. — Likör és rum készítésére mindenki egy kezével könyvecskét kap ingyen és bérmentve, melyből bárki képes hideg uton, minden készülék nélkül még a legkisebb mennyiségben is az ország szeretői lámpert arcmámmal előállítani. Kaphatók: W. A. T. rich A. Budapest, VII., Dobány-utca 5. sz. Alapítást 1869. Kintteltett 8 éremmel és számtalan elismerő oklevéllel.

— Tulzán nélkül valóban látványosság, számba vehető az a rengeteg nagy választék, mely most érkezett Löwy József sör- és rakárakában Budapest M. ker., Fő-utca 88. sz. Pálffy-tér mellett sörkövek 10 koronától feljebb, ahol mind a szakmában vágó munkák úgy helyben, mint vidékre a legdrágább, legújantósabb és lelkiismeretesen készítenek.

— Melyik házasszony fél a nagymosástól??? És eddig igaza is volt. Csak hogy ezentul másképp lesz, ha a Lessive Hungária mosóport használja, mely a fehérneműt szappan, szoda és más anyag hozzákeverése nélkül kifogástalanul tisztítja és hófehérré mosza anélkül, hogy a ruhának ártana. Tegen próbát és meg fog róla győződni, hisz ezen mosópor felülmúlja az összes eddig használtatban volt szereket és mégis olcsóbb. Mindenütt kapható! Gyár: Budapest, VI., Dálnok-utca 9. Herrmann Emil és Tsa.

Szorgalmas ügynökök

kik sorozatgyekek részletfizetés mellett eladni akarnak

havonként 300—400 koronát

kérhetnek egy elsőrendű pénzintézetnél. Ajánlatok címzendők

Postafiók 21. szám, Budapest, főposta.

Tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

Kötetelt: Buza októberre 7.49—7.48
Rozs okt. 6.25—6.24. Zab ápr. 5.78—5.79
Tengeri május 1904. 5.47—5.48. Repce 10.90—11.—.

Budapesti értéktőzsde.

Először kötetelt: Osztrák hitelrészv. 689.75. Magyar hitelrészv. 708. Osztrák-magyar államvasutak 646.50. Lészámítoló bank 440.50. Jelzálog 601.— Rimamurányi 446.50 Déli vasut 62.— Német birodalmi márka 117.40. Városi villamos 800.— Kőuti vasut 590.—

Bécsi értéktőzsde.

Ritőrszén kötetelt: Osztrák hitelrészv. 689.50. Magyar hitelrészv. 707.— Osztrák-magyar államvasuti részvény 646.95 Union bankrészvény 511.— Osztr. koronajáradék 99.85. Angol-osztrák bank 272.50. Husz frankos arany 19.05. Déli vasut részvény 79.50. 4 százalékos aranyjáradék 117.95 Magyar koronajáradék 98.70. Márkabank egy 117.43.

Nodusin

aranyér-balzsam.

Egyedül álló szer, mely operáció, vagy égetés nélkül tökéletesen és biztonságosan gyógyítja egy a vak, valamint a nyitott aranyeret. Kórházilag kipróbálva, Teljesen ártalmatlan. Elismert levelek szerint százakat és százakat teljesen gyógyított. — Törvényesen védve. Kapható a készítőnél: Nagy Kálmán gyógyszerár Nyíregyházán, továbbá: Török Józsefnél Budapesten, Király-utca 12. és a többi gyógyszerárakban is. Ára használati utasítással együtt 4 korona. bérmentes küldéssel 5 korona. Az országot elzoles beküldése, vagy utánvét ellenében

Selyem ruhához

és bluzához utólréhetetlen válasszékban. Csofalra mőltő, díjdonások, minden ában 1 kor. 20 fillért kezdve. Háklnek portó- és vámmentesen. A kívánt minőség megjelölésénl mutat bérmentve. — Lovelpórtó Svájczba 20 sűer.

Seidenstoff-Fabrik-Union
A. Grieder & Co., Zürich P. 45.
kir. udvari szállitók. (Schweiz).

REGÉNY.

Borzalmas éjszakák.

— Regény, átdolgozta: I. H. —

— Menjen férjhez, egyszeriben vége lesz az egész szélhámoskodásnak.

Az őrnagy a házasságot ajánlotta minden női elfajulás gyógyszeréül.

— Lásd hozzá és hódítsd meg a leányt! — kiáltotta Bärenburg vidáman.

Egészen hozzád illő... Igen szép és állítólag halomszámra van monétája.

— Köszönöm — mondotta Swoyschin — csak tartsd meg magadnak, én nem kérek belőle.

— Kár pedig, mert pokoli módon érdeklődik utána.

— Ugy kérlek, ne fullents!

— Komám, ez nem fullentés, hanem kristálytisza igazság. Ismer, bár nem akarta megmondani, hogy honnan.

Ha nem is látott talán, de már sokat hallhatott rólad, mért annyit kérdezősködött, akár egy vizsgálóbíró.

Aztán hirtelen, társalgásunk alatt lecsukódtak szemek és csak a legnagyobb erőmegfeszítéssel tudta őket kinyitni. El is tűnt azonnal a tereméből.

Swoyschin vidáman mondotta:

— Ez az álmoság különös bizonyítéka érdeklődésének.

Az őrnagy érdeklődését nem a szép Gina keltette fel, hanem egészen más valami, mért most egyszerre, minden átmenet nélkül sóvárogva mondotta:

— Ha csak annak a térszának (tejszát mondott) az elkészítési módját ismerném.

Nagyszerű volt a tejszta, amit ottunk ezredes ur — és esettentett a nyelvével — csak meg lehetne szerezní a recipjét, hogy a kaszinó szakácsné próbálkozzék vele.

Az urak kevéssel utóbb hazamentek aztán.

— Almodjál Ginori Gináról! — kiáltotta Bärenburg búcsuzáskor Zdenkó felé.

— Megtenném, de nem tudom a kisasszonyt magam elé idézni, mért nem ismerem! — válaszolta Swoyschin.

— Vörös haj, akkora, hogy a bokáját verdesi, zöld szemek és jundó termet — óh, gyönyörű nő, mondom neked!

— Ugy? Nos, hiszen az a te izlésed — válaszolta Swoyschin — magam részéről sohasem szerettem sem a jundó termetű, sem a vörshaju nőket.

Ezen regény már néhány nap mulva díszes kiadásban, teljes szövegben megjelenik és egy korona előzetes beküldése mellett megrendelhető az átdolgozónál: Illosvai Hugó, O-utca 12. I. em. (Folyt. köv.)

FOGAK

szajpadlás és gyökereitávolítás nélkül 3 koronától. Az általán készített és Pariban aranyéremmel kitüntetett fogorvosok nagyban könnyen megprokhatók és ráadásra kitűnően használhatóak. Régi fogorvosok által kitűntek. Vidékiek 12 óra alatt kiellégítenek.

Fogorvosi rendelő-intézet Budapest, VII. Erzsébet-körut 50. (a Royal-szállóval szemben.)

Fogorvosi rendelés d. e. 9—12 és d. u. 3—7-ig. Posttechnikai munkák: reggel 8-ig este 8-ig. Vasár- és ünnepnapon la.

Olcsó árak. Részletfizetés.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy héra 60 fillér. . . .
Vidékre postai küldéssel egy héra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedése.

Felolós szerkesztő:

LOSVA HUGÓ.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerződéses nyomdájában.

Budapesten készenlétben tartják a katonaságot.

Imádkozzunk!

Imádkozzunk. Imádkozzatok velem. Kossuth Lajos, magyarok Atyja, Megváltója, Védőszentje, Te, ki ott ülsz az Atyának jobb oldalán, mert hiszen megillet Tened ezen hely, Hozzá fordulunk, hallgassad meg imánkat.

Ne a mi kedvünkért, ne a mi jóváltunkért, hiszen mi méltatlan, elfajzott korcsok álszenteskedve, áltekinetektől visszatartva, Néked itt az ország szívében még szobrot sem mertünk állítani, ne a mi boldogulásunkért, de a Hazáért, a Nemzetért, a jövő magyar nemzedékért könyörgünk Tehozzá: imádkozzál érettünk!

Imádkozzál érettünk, hogy a Te Esméd létesítésében sikeresen munkálkodhassunk, imádkozzál érettünk, hogy a kik itten magyarok vagyunk, magyarok, mert azoknak születünk, tekintet nélkül anyáink nyelvére és atyáink vallására, egyek legyünk a munkában és egyek legyünk, mikor a haza szólítja védelemben.

Imádkozzál érettünk és szólj néhány engesztelő szót. Hiszen tudjuk, nagy bűnösök vagyunk, ezer évek óta testvér a testvérral farkasszemet nézett itten mindig, találkozott labanc a legkurucabb időkben is, . . . de aki igaz szívvél volt hazájáért egy táborban találtatott, a mint felhangzott a vészszó: veszélyben a Haza. És igaz szívvél vagyunk mi mind.

Imádkozzál érettünk és könyörögj a Haduról bocsánatot, mert megbűnhötte már a nép a multat s jövődöt.

Mi pedig, mikor sírod előtt leborulva, várjuk a föltámadás napját, lessük, mikor szabadul föl az Esmé, melyet a Te neved képvisel s tör föltartóztatlanul ég felé, mi zokogva igérjük: magyarok leszünk, — élve vagy halva, — de magyarok leszünk. És magyarok lesznek utódjaink is, míg csak egy is él ezen a földön.

Kossuth Lajos, magyarok Atyja, Megváltója, Védőszentje, Te, ki ott ülsz az Atyának jobb oldalán, mert hiszen megillet Tened ezen hely, Hozzá fordulunk, hallgassad meg imánkat.

Amen! Losva Hugó.

A hadseregről.

Ez hovatovább állandó rovat lesz, mert mai napság egyre-másra jönnek a „katonai” hírek. Hogy ezek nem mindig, sőt a legkritikább esetekben kellemssek, azt már tudjuk.

Itt vannak a mai hírek.

Szöknék a katonák.

A temesvári Volksblatt híradása szerint a 29. számú gyalogezredtől ma reggel 15 katona megszökött, de az őrájárat a vasutnál utólérték őket, mikor éppen jegyet akartak váltani a falujakba. Szuronyok közt hozták be őket a hadbíróshoz. A szökés oka, hogy bár a harmadik évet kiszolgálták, mégis decemberig bentartják őket.

Kossuth a kaszányában.

Teljesen szavahihető helyről azt a hírt kapjuk, hogy a nagyváradi gyalogezred kaszányában a 87-ik ezred legénysége, afölött való elkeseredésében, hogy nem bocsátották szabadságra, rázendített a Kossuth-nótára benn a laktanyában. Hogy erre mi történt, arról nem szól forrásunk, de gondoljuk. A legénységet egyébként nem bocsátják ki a kaszányból.

Behívják az önkénteseket.

A M—g azt a riasztó hírt közli az egyetemi ifjúság köréből, hogy azok az egyetemi ifjak, kiket már korábban besoroztak, de még joguk volna szolgálatauk megkezdésének idejét tanulmányaik érdekében 24 éves korukig halasztani, most egyre-másra kapnak behívókat a katonasághoz szolgálatauk megkezdésére. A törvény idevonatkozó rendelkezése, melyet ez az intézkedés negligál, a következő:

Az egyévi önkéntesek a csapattesttel s azok, kik tanulmányaikat valamely magassabb tanintézetben folytatják, az egyévi tényleges szolgálat évét is szabadon választhatják; azonban a tényleges szolgálatnak azon év október hava 1-én tul való vhalasztása, amelyben életük 24-ik évét töltik be, meg nem engedtetik.

Az illető érdekelt ifjak látogatási bizonyítvánnyal igazolták egyetemi tanulmányaikat, — amint hogy ez a dolog rendje — de a látogatási bizonyítványokn egyáltalán nem reagáltak, hanem egymásután hívják be a besorozott ifjakat.

Kecskeméthy Győző póttartalékos.

A székesfejérvári honvédkiegészítő parancsnokság most bocsátotta ki a póttartalékos ujoncok behívójegyet. Ezek közül a legérdekesebb az a behívó, a mely Kecskeméthy Győzőnek, a hírhedt sikkasztónak nevére szól. Az ismeretlen helyen bujdosó fiatal ember ugyanis

A király.

Mostanában igen sok szó esik a királyról, aki Chlopyból jövet, a hol megírta azt a bizonyos hadparancsot, most

Bácsban vendégnek látja a németek császáraját.

Ebből az alkalmából bemutatjuk öreg királyunk jól sikerült arcképét.

póttartalékos a 17. honvédgyalogezredben, a hová 1901-ben sorozták be. A behívót természetesen nem kézbesítették, hanem nyomozás végett áttették a rendőrségre. A nyomozás befejezése után szökött katonának fogják nyilvánítani Kecskeméthy, akit tehát a sikkasztáson kívül most már a dezertorság bűne is terhel.

Az őrmester igaza.

Az E. s. nyomán megírtuk, hogy Nádházi őrmester agyonhajszolja a legénységet. Ma az E. s. írja:

Az őrmester ma fennjárt szerkesztőségünkben és elmondta, hogy az egész dologt valamelyik rosszakarója találta ki. Felhozta megával Heine nevű káplárját is, akiről azt jelentették, hogy élet-halál közt fekszik a kórházban. A piros-pozsgás huszárgyereken ugyancsak nem látszott semmi törődöttség. Szóval, Nádházi őrmester egyike azoknak a nagyon kevés katonáknak, akiknek igaza van, a mikor — cáfol . .

Az előjáráság öngyilkosai.

A napokban Teszér község bírja Potocska Mihály a saját padlásán fel akasztotta magát. Mikulai András község pénztárnok, aki különben sógora volt a bírónak, a mint a hírt meghallotta, revolvert vett magához, kiment a szőlőhegyre és ott agyonlőtte magát.

Az esetről azonnal értesítették a körjegyzőt és a főszolgabíró, aki a helyszínen megjelenván, vizsgálatot tartott, mely alkalmával kiderült, hogy a két ember évek óta sikkasztotta a község pénzt.

Igy kezelték a község pénzt éveken keresztül s a közgyűlés előtt a hamisított takarékpénztári könyvvel azámoltak s ugyancsak ezzel vezették félre a felsőbb hatóságokat is. A dolgot azonban valahogy megtudta a körjegyző, aki bizalmasan megkérdezte a dolgot a bírótól, aki tagadta ugyan, de másnap öngyilkos lett.

A vizsgálat eddig 16.000 koronában állapította meg az elsikkasztott összeg nagyságát, de valószínű, hogy ez az összeg még nagyobb lesz. A főszolgabíró rendelkezése a megyei ügyész intézkedett a vagyonuk zár alá vétele iránt.

Hírek a válságról.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 19.

Attól tartanak Budapesten, hogy a mai Kossuth-ünnepet utcai tüntetésekre fogják felhasználni s hogy mennyire kihasználják a viszonyok, annál sem bizonyíthatja jobban annál hogy a rendőri és katonai tekintélyben

készenlétben tartják a rendőröket és katonákat.

Tudósítónk jelenti:

Az egyetemi ifjuság Kossuth Lajos születésének 101-ik évfordulóját akarta méltó módon megünnepeelni.

A megállapított program szerint az ünnepség a sir megkoszorúzásából állott s utána Kossuth-ünnep volt, melyet Kossuth-lakoma követ a Mensa Akadémián.

A rendezőség a legnagyobb körültekintéssel úgy intézkedett, hogy a rendőrségnek ne legyen módja megzavarni az ünnepséget.

A budapesti katonák legénységét azonban készenlétben tartották. De nemcsak a katonaság állott fegyverben, hanem az összes lovas és gyalogrendőrség is egybe volt gyűjtve a rendőrlaktanyákban s a rendőrtisztek mind szolgálatra voltak berendelve.

A képviselőház összehívása.

A képviselőház ma is az elevenség képét mutatja.

Gróf Apponyi Albert elnök kora reggel bejött a hivatalába, ahol csakhamar felkereste Darányi Ignác miniszter és Ivánka Oskár. A miniszter és a kormányfőnek ez a markáns alakja másfél óráig tanácskoztak az elnökkel.

Darányi miniszter ma gróf Apponyi elnökkel a Ház ülését péntekre átrértá kihozni, mert az a reménye, hogy péntekig, legalább egyelőre, a kormányválságot még tudják oldani s a király hadiparancsáért lesz miniszterelnök, aki a felhatalmazást elvállalja.

Egy másik vélemény szerint a kormányparton be akarják várni az osztrák képviselőház ülésének eredményét, ami sok tekintetben megkönnyíti a szabadelpártiak az álláspontját.

Egy vagy több ülés.

Egy estlap írja:

A házszabályok 252. §-a szerint az esetben, ha a képviselőház ülését saját határozataival felfüggesztette, husz tag kívánására az elnök ülést köteles összehívni, a melyre vonatkozó írásbeli kívánságot négy tag adja át az elnöknek, aki a kérvény átvételétől számított négy nap valamelyikére köteles az ülést kihozni.

Miután a házszabályok határozottan egy ülésről szólnak, az az aggodalom merült fel, hogy esetleg erőszakoskodás esetén a Ház tanácskozása csak egy napig tarthat s az új ülést újabb kérvény alapján csak négy nap múlva hívhatja össze az asszony. Egy lap tudósító ebben az irányban Polónyi Géza képviselőház fordult, aki az aggodalmakat a következő magyarázattal oszlatja el:

— Hát az igaz, hogy a házszabályok csak egy ülésről szólnak. Mi természetesen csak egy ülést kérünk is. Azonban azon az ülésen a Ház meghatározza a napirendjét s ezzel határoz a tolvastól-gos ülésekről is. A most tartandó ülésen be fogjuk jelenteni, hogy a képviselőház ülése napirendjéről a hadiparancsot kívánjuk kihozni. A Ház ebben az irányban határoz. S ezzel aztán üléseshetünk addig, amíg azt célszerűnek látjuk.

A függetlenségi párt Apponyinál.

Délelőtt negyed tizenkét órakor Polónyi Géza vezetésével mellett Lovász Márton, Gabányi Miklós, Kállay Lipót, Olaj Lajos és Barta Ferenc képviselők átadták gróf Apponyi Albert házelnöknek a képviselőház ülésének összehívására vonatkozó kérvényt.

A küldöttségnek Polónyi Géza volt a szószoka. Elmondta, hogy ebben a pillanatban, amikor a nemzet legfontosabb érdekei forognak kockán, bizonyos pártkérdés. Eppen ezért a függetlenségi párt a vezetését készségesen átengedi a szabadelpártiaknak, mert azt óhajtja, hogy itt a pártok egyöntetűen járjanak el. A párt vezető tagjai tanácskozáson ebben a tárgyban s ma este közlik a kívánságukat a függetlenségi párttal, a mely készségesen vállalja elhatározásukat. — Azonban a függetlenségi párt határozottan ragaszkodik ahhoz a kívánságához, hogy a képviselőház ülése 28-ika előtt legyen meg. — szóval: előzze meg a Reichsrath tanácskozását.

Gróf Apponyi elnök a kérvényt átvéve, készségesen vállalkozott arra, hogy a függetlenségi párt óhaját közli a szabadelpárt vezető tagjaival, amely ilyen formán dönteni fog az ülés napjára vonatkozólag. S közli velük a függetlenségi pártnak azt a kívánságát is, hogy az ülés s hó 23-ika előtt hívassák össze.

A deputáció 10 percig időzött gróf Apponyi Albertnél.

Egy elveszett távirat.

Egy függetlenségi párt deputációjának látogatása ma olyan titkot pattantott ki, amelynek nagyon botrányos és nagyon súlyos következzel lehetnek.

Tóth János, a függetlenségi párt ügyvezető alelnöke csütörtökön délután a párt megfigyeléséből táviratot adott fel Eberhardra gróf Apponyi házelnök címére, amelyben sürdösen kérte, utazzék fel Budapestre, hogy fogadhasa a függetlenségi párt küldöttségét amely a képviselőház összehívását kéri.

Ma aztán kiderült, hogy ezt a táviratot, amit a függetlenségi párt szolgálja csütörtökön délután a népszinház-utcai posta- és táviróhivatalnál adott fel, nem érkezett meg. Hogy ennek a tévedésnek mi lehet az oka, azt a megilletendő vizsgálat deríti ki.

Los von Ungarn.

Bécs, szept. 19.

A nagynémetek ülését tartották, amelynek egyetlen tárgya volt a helyzet megbeszélése és a Los von Ungarn jelszó alatt megindítandó mozgalom. A gyűlésen határozatban mondták ki, hogy kívánják a német birodalommal való államjogi kapcsolatot s ezzel természetesen a végleges különválást Magyarországtól.

Gróf Khuen a királynál.

Bécs, szept. 19.

Ő felsége ma délelőtt egy óráig tartó kihallgatáson fogadta gróf Khuen-Héderváry Karolyt, az ideiglenes magyar miniszterelnököt, aki holnap is Bécsben marad. A király gróf Khuent holnap újból fogadja.

A kik nem akarnak magyarok lenni. Bécs, szept. 19.

A „Zeit“ egy munkatársának ma alkalom volt egy magasrangú magyar tiszttel beszélnie, aki az mondta, hogy a hadiparancs kizárólag a hadsereghez volt intézve. Bizonyos oldalról virul a torzalkodás a hadseregben. Ennek már mutatkoztak is a következményei. Sok tiszt fölvetette az osztrák államparancsot, mert attól tartott, hogy magyar ezredhez fog kerülni. Egészen helytelen dolog, ha a hadiparancsból némelyek azt akarják kiolvasni, hogy az merevon visszautasítja a katonai nemzeti követeléseket: csak megszabja azokat a határokat a melyek közt azok mozoghatnak.

A meginterjúvált Khuen.

A „Zeit“ mai számában interview-ot közöl gróf Khuen-Héderváry miniszterelnökkel a politikai helyzetről.

A hírlapíróknak ama kérdésre, vajjon a király Vilmos császár elutasítása után Budapestre jön-e, a miniszterelnök azt válaszolta, hogy azt még nem lehet biztosan tudni. Azt sem biztos, hogy véglegesen meg van-e határozva ő felsége utiprogramja, de valószínű, hogy a király a legközelebbi napokban nem megy Budapestre.

A hírlapíró most azt kérdezte, vajjon a hadiparancs okozta hangulat nem fogja-e a király budapesti útját későbbre halasztani.

A miniszterelnök erre azt mondotta, hogy nem helyes dolog kombinációkkal elméleti kérdést még felajjni és a helyzetet elmergesíteni. Magyarországon a hadiparancs különösen politikai körökben nagy izgatottságot keltett, a mi időképen azal magyarázható meg, hogy Magyarországra a hadiparancs megjelenésére senki sem volt elkészülve. A hadiparancs a hadseregnek szól — mondotta gróf Khuen-Héderváry — és a politikai körök nagy része félrcsúszta azt.

— Mit szándékozik tenni a kormány a Magyarországon támadt agitáció ellen? — kérdezte erre a hírlapíró.

— Az bizonyos, hogy szükséges lesz a mozgalom során terjedésével szembe szállani. Erőszben számítok arra, hogy a belligd és komoly magyar hazafiak a szabadelpárt vezető férfaival karöltve oda fognak hatni, hogy bölcös és méltányos határozatokkal ellensúlyozzák a szenvedélyeket és a támadt izgatottságot s a konfliktust iparkodni fognak elsimítani, mert az nagy kárba volna az országunk.

Utál végül arra a miniszterelnök, hogy a szabadelpárt állástoglalása remélhetőleg megnyugtatólag fog hatni s el fogja osztani a feltételt: korona és nemzet közti.

A király meg van lépve.

Bécs, szept. 19.

(Saját tudósítónk távirata.) A király, mikor Khuen gróf ideiglenes miniszterelnök jelentést tett arról a határról, melyet a hadparancs Magyarországon keltett, nagyon meg volt lépve.

Egyáltalán nem volt elkészülve rá, hogy a hadparancsnak ilyen hatása lesz.

Teljesen beavatott helyről kapott értesítés alapján jelentkezem, hogy a király holnap ismét fogadja Khuen-Héderváry Karoly grófot, amikor is a helyzet tisztázását célzó rendkívül fontos lépések fognak elhatározottatni és ugyaneolyan fontos kijelentések fognak tétetni.

Az egyetemi ifjuság tüntetése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 19.

Az egyetemi ifjuság ma kegyeletet tüntetést rendezett Kossuth Lajos születésének százegyedik évfordulója alkalmából.

Az ifjuság a Clopi-i hadparancsra való eljárásról „Clopi 1903 IX/18“ feliratu gyászkaraszallagokat viselt és így vonult ki a temetőbe.

Délután 3 órakor indult el a menet az Egyetem-térről s a Kerepesi-úton át Kossuth sírjához ment. Itt Kossuth Lajos sírját, beszédekkel tartva, megkoszorúzták.

Azután hazafias dalokat énekelve, jártak be az utcákat és az ünnepi dísz után átr mentek a Mensa Akadémiára a diszvacsorához.

A császár vendége.

Bécs, szept. 19.

A király ma külön kihallgatáson fogadta Bellow grófot, kinek Horowitz Lipót által festett arcképét ajándékozta. Politikai körökben nagyon feltűnik, hogy a király ma este jelen lesz a német nagykövetség ebédjén. A király tudvaleg nem szokott házon kívül ebédelni és már Károly király látogatása alkalmával találat, hogy Ferenc József az angol nagykövetségen ebédelt. Akkor azt mondták, hogy különös figyelemben akarta részesíteni az angol királyt a ki ebben a minőségben először tett Bécsben látogatást. Királyunk most a szövetséges uralkodó irányában nem akart kevésbé szeretetteljes lenni s ezért a német nagykövetség mai ebédjére a melyen valószínűleg rövid felköszöntőket is fognak mondani. Az államfőnek tanácskozásiában természetesen nagy szerepet játszanak a keleti ügyek, így a többi között az is, vajjon ne engedjenek-e Törökországnak a macedóniai fölkeles leverésénél az eddiginál nagyobb szabadságot. Az is feltűnik, hogy Ailmos császár beyonulásánál nem magyar, hanem osztrák tábornoki egyenruhát viselt. Erre — mértékadó helyen kijelentik, hogy a német császár ezzel nem akart tüntetni Magyarországot ellen. — Vilmos császárnak, mint lovassági tábornoknak, jogában áll osztrák és magyar egyenruhát viselni; — régebbi látogatásai alkalmával is Ausztriában osztrák, Magyarországon pedig magyar egyenruhát viselt. Tegnap este az udvari operában a 7. huszárezred ezredesi egyenruhájában jutott meg. Hogy a császár nem szándékozott Magyarországot mellőzni, kitűnik a két miniszterelnökkel szemben tanúsított egyenlő bánásmódból is. Mind a ketten a porosz koronarendet kapták, a mi az őri történet, mert Kőrber nem kaphatta meg a fekete sasrendet, minthogy Héderváry grófot is ugyanebben a kitüntetésben kellett volna részesítenie, már pedig lelépő miniszterelnöknek nem adhatta a legnagyobb porosz kitüntetést.

Az al-detektív.

Budapest, szept. 19.

Kelemen Mór foglalkozás nélküli kereskedősegéd ez ér majus havában megjelent özvegy Kovács Jánosné magánzó labásán, akinek tudtára adta, hogy 6 Nagy István detektív és a rendőrség az-zi bizta meg, hogy Kovácsné vezesse azonnal a főkapitánysághoz és ennek a körülből 700 korona értékű ékszereit is vigye magával, mert az a vád, hogy ezek között van olyan is, amelyik orgazdaság útján jutott a Kovácsné birtokába.

A megremölt asszony tiltakozott, Kelemen azonban fenyegetőzött, hogy abban az esetben, ha nem adja át neki nyomában az ékszereket és nem jön vele, rendőrökkel fogja heksértetni. Ajánlotta, hogy engedelmessédjék, mert így elkerülheti a felbűnt és ha ártatlan, akkor pár perc múlva szabadon bocsájtják.

A későgheesett asszony engedelmessédt, az ékszereket átadta és elment Kelemenel, aki a főkapitánysági épület bejáratánál azt mondta, hogy várjon rá egy pillanatig, amíg jelentést tesz a rendőrszűzviselőnek, hogy őt elbűlította.

Az asszony várt — várt, de hiába, mert a detektív többé nem mutatkozott, bár már egy félóra is elmúlt távozása óta. Végre gyanakodni kezdett, panaszt emelt és ekkor kiderült, hogy fűriangos csaisának esett áldozatul. Az a szédülő, aki Nagy István detektívnek adta ki magát, eltűnt a másik utcára nyíló kapun, mialatt őt az asszony a Zrínyi-utcai bejáratnál várta.

Első teigazdasági gép- és eszkozyár

FUCHS és SCHLICHTER Budapest, VI. ker. Jász-utca 7: szám.

Tejszővetkezeti berendezések

kézi erő és gőzhajtásra, ugyazintén mindenféle teigazdasági gépek és eszkozyok a legjobb kivitelben és legjutányozabban szállítva.

Teavaját határtalan mennyiségben veszünk.

Arjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

Szt. Lukásfürdő

141 és nyári gyógyfürdő.

"Kristály-forrás"

Reményi Mihály

szíj- és székélybeteg, dicső-
veléssel és gyógyító műveléssel
szíj- és székélybeteg, dicső-
veléssel és gyógyító műveléssel

Budapest, Rákóczi-ut. 44/F.

Ajánlja a legújabb és legújabb
szíj- és székélybeteg, dicső-
veléssel és gyógyító műveléssel

!! SPECIALISTA !!

szíj- és székélybeteg, dicső-
veléssel és gyógyító műveléssel

Benzin-motorok és benzin-lokomobilok

szíj- és székélybeteg, dicső-
veléssel és gyógyító műveléssel

Arjagynak ingyen és bérmentve,
Budapesti műveléssel és
gépár

Podvinsoz és Heisler,
Budapest, Váci-ut. 141.

Megítzhatók képeikkel és
képeikkel.

'Kincsem'

szíj- és székélybeteg, dicső-
veléssel és gyógyító műveléssel

Arjagynak ingyen és bérmentve,
Budapesti műveléssel és
gépár

Podvinsoz és Heisler,
Budapest, Váci-ut. 141.

Megítzhatók képeikkel és
képeikkel.

SZÜCS ÖDÖN-nél

Budapest, VI., Nagymező-ut. 66.

Arjagynak ingyen és bérmentve,
Budapesti műveléssel és
gépár

Podvinsoz és Heisler,
Budapest, Váci-ut. 141.

Megítzhatók képeikkel és
képeikkel.

MERT LEGJOBB

SZEGEDI BIBOR PAPRIKA

MERT NEM ERŐS REMENUL PESTI
MERT NEM ERŐS REMENUL PESTI
MERT NEM ERŐS REMENUL PESTI

Arjagynak ingyen és bérmentve,
Budapesti műveléssel és
gépár

Podvinsoz és Heisler,
Budapest, Váci-ut. 141.

Megítzhatók képeikkel és
képeikkel.

Fontos! Fővárosi! Kórház!

szíj- és székélybeteg, dicső-
veléssel és gyógyító műveléssel

Arjagynak ingyen és bérmentve,
Budapesti műveléssel és
gépár

Podvinsoz és Heisler,
Budapest, Váci-ut. 141.

Megítzhatók képeikkel és
képeikkel.

Amerikai

szíj- és székélybeteg, dicső-
veléssel és gyógyító műveléssel

Arjagynak ingyen és bérmentve,
Budapesti műveléssel és
gépár

Podvinsoz és Heisler,
Budapest, Váci-ut. 141.

Megítzhatók képeikkel és
képeikkel.

Schweiger M. Máttyás

Budapest, Váci-ut. 141.

Hamburgi kávé-raktár

Budapest, IX. ker., Soroksári-ut. 51. sz.

Szigeti Lajos utódai

HÉJJ és STIASNY

Budapest, Muzeum-körut 10. sz.

Alapítvány

Wurm József

Budapest, IV., Rákóczi-ut. 4. sz.

Alapítvány 1847.

Wurm József

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Jövedelmek

Budapest, Váci-ut. 141.

eredeti müncheni

kötőgép

Budapest, Váci-ut. 141.

Pápai Manó

Budapest, Váci-ut. 141.

Uri és női divatcikkek

Budapest, Váci-ut. 141.

Kálmán Adolf

Budapest, Váci-ut. 141.

Valódi rumburgi vásznak

Budapest, Váci-ut. 141.

Szörme- és szücsárak

Budapest, Váci-ut. 141.

BAYER-féle

Magyar turistatapasz

Budapest, Váci-ut. 141.

Vöröskereszt Gyógyszertár

Budapest, Váci-ut. 141.

Schwarz Nándor

Budapest, Váci-ut. 141.

Hasznos Tanács

Budapest, Váci-ut. 141.

NEM BETEGEKNEK

Budapest, Váci-ut. 141.

Dr. G A R A I

Budapest, Váci-ut. 141.

KÖHLER ISTVÁN

Budapest, Váci-ut. 141.

Zsigmond Károly

Budapest, Váci-ut. 141.

Wittmann és Bauer-nél

Budapest, Váci-ut. 141.

Szörme- és szücsárak

Budapest, Váci-ut. 141.

A „Nagykanizsai Friss Újság” sajtópöre.

Múlt évi augusztus hó 27-én lapunkban „Horvát pimaszság” címmel egy cikk jelent meg, melyben az volt megírva, hogy Grčević Ferenc őrmester és Vukmanovics Lukács próbasendőr, mint a körösi csendőr-őrs járőre, Zágráb és Körös között tetteleg inzultáltak két magyar iparos-segédet, névleg: Toma József vasaló és Höfler Lajos lakatost. Történt pedig ez azért, mert nevezett iparos-segédnek, mikor a csendőrök elibük jöttek, magyarul mondták: „Jó napot!”

Grčević őrmester a köszönést ekképen viszonzta:

— Magyar kuttyák, hogy mertek magyarul beszélni? Nem tudjátok, hogy Horvátországban vagytok?

Mikor pedig az iparos-segédnek ez ellen tiltakozni merészeltek, még így szóltak a csendőrök:

— Kuss magyar! Nem ismerünk magyar törvényt! Mi horvátok vagyunk!

Rádásul pedig alaposan elagyabugyálták a legényeket és — jóllehet kellőleg tudták magukat igazolni — megköttözve bevitték őket a község-házára. De a segédnek kitörték a rozzant fogda ajtaját és faképnél hagyták a horvátokat.

Azután egyenesen Kanizsára jöttek és lapunk kiadóinak: Krausz Jakab és Farkas Jenő nyomdatulajdonosoknak sirva panaszkodtak el az esetet. A lapkiadók viszont Kálmán Pál szerkesztőnek adták tudtul a dolgot, ki erős kommentár kíséretében megírta és lapunknak múlt évi augusztus hó 27-ik napján megjelent számában közre adta.

Ennek nyomán a csendőrök ellen fegyelmi vizsgálat indult meg, de ez semmi pozitív adatot felszínre hozni nem tudott.

Báró Fehérvári Géza volt honvédelmi miniszter egyenes utasítására pedig a kir. ügyész-ség Kálmán Pál szerkesztő, Krausz Jakab és Farkas Jenő lapkiadók ellen (mert az adatot ők szolgáltatották, sőt Farkas Jenő némi pótlást is eszközölt) sajtó útján elkövetett rágal-mazás és becsületsértés vét-sége miatt bűnvádi feljelentést tett.

Ezen sajtópört csüttörtökön tárgyalta a pécsi kir. törvény-szék, mint sajtóügyi esküdt-bírósig.

Kálmán Pál, Krausz Jakab és Farkas Jenő vádlottak közös megegyezése folytán, az esküdt-szék megalakítása körül a visszautasítási jogot Kálmán Pál gyakorolta.

A tárgyalást Hardy Sándor kir. törvényszéki elnök vezette. Szavazó bírák: Koszér János és Módly Béla. A vádat dr. Gyenes József kir. alügyész képviselte. A jegyzőkönyvet Kelemen László törvényszéki jegyző vezette.

A vádlottak védőügyvéd nélkül jelentek meg és kérelmükre az elnök asztalt adatott nekik, hogy jegyezhesse.

Az esküdtszék tagjai lettek: Gadó András, Horváth István, Koller Imre, Adrigán Béla, Alt Jakab, Nagy Sándor, Charsch Jenő, Antoni Gusztáv, Blau Lipót, Bükös István, Körmendy Lajos, Eisner Dóci. Pótesküdt: Fodor Mór.

Hardy Sándor elnök a tárgyalást megnyitván, elsőnek Kálmán Pált, lapunk akkori szerkesztőjét az inkriminált cikk szerzőjét hallgatta ki.

Elnök: Kálmán Pál megértette mivel van vádolva?

— Vádlott: Igen!
— Elismeri bűnösségét?
— Nem!

— Kívánja elmondani a tény-állást?

— Igen!
— Tessék.

Múlt év augusztus 26-án reggel 9 órakor bementem a nyomdába megnézni: nem-e jött valami a reggeli postával. Kiadóim ekkor elmondották, hogy két iparos-segéd volt ott, kik a már ismert esetet beszélték el. Kiadóim jegyzeteket vettek fel, arról beszéltek nekem azzal a hozzáadással, ha jónak látom, írjak róla valamit. Én jónak láttam, megírtam, sőt kijelentem, hogy megírtam még többször is.

— Mi indította önt a cikk megírására?

— Igaz hazafiaságom, meggyőződése, és kötelességem.

— Meggyőződése?

— Igen, mert meggyőződése, hogy nincs az a rossz, amit a horvátok ellenünk el ne követnének.

— Mi volt az ön impressziója, igaznak tartotta az elbeszélést?

— Igaznak tartottam, mert horvátokról volt szó.

— Mikor ez történt, már akkor voltak horvát zavargások?

— Egy héttel azelőtt történt, hogy Türk honvédfőhadnagy gyalázta és inzultálta a magyarokat, napirenden volt, hogy zászlónkat letépik, bemocskolják.

— Ez is hozzájárult, hogy a cikket ilyen erős hangon írta meg?

— Igen, mert véleményem szerint, már akkor csurduktig volt a keserűség pohara és elérkezettnek láttam az időt, hogy végre a körmére koppintsunk a szemtelenkedő gyűlevész-hadnak.

— A felelősséget elvállalja?

— Igen.
— Köszönöm, elég. Tessék

helyet foglalni. Kérem Krausz Jakab vádlottat!

Krausz Jakab belép.

— Elnök: Bűnösnek érzi magát?

— II. Vádlott: Nem.

— Elnök: Kívánja elmondani a tényállást?

— II. Vádlott: Igen.
— Tessék.

— Augusztus 26-án reggel odajött hozzánk a két nevezett iparos-segéd és sirva panaszkodtak el, hogy mi történt velük. Az egyik megmutatta az ítések nyomait is.

— Mi volt az ön impressziója, igaznak tartotta az elbeszélést?

— Igaznak, mert azoknak az iparos-segédnek semmi céljuk nem lehetett azzal, hogy ezt nekünk hazudják. De különben sem lehet sirva hazudni ilyesmit és meglátszott rajtuk, hogy igazat mondanak.

— Közreműködött-e a cikk megszerkesztésében?

— Nem.

— De tudott felőle?

— Igen, mert elolvastuk már csak kíváncsiságból is és társam pótlást is eszközölt.

— Már akkor zavarogtak a horvátok?

— Igen.

— Köszönöm, elég. Tessék helyet foglalni. Kérem Farkas Jenő harmadrendű vádlottat.

— Farkas Jenő belép.

— Elnök: Elismeri-e bűnösségét?

— III. Vádlott: Nem!

— Elnök: Kívánja-e a tény-állást elmondani?

— III. Vádlott: Igen!
— Tessék.

Farkas Jenő elmondja ugyanazt, amit Krausz Jakab.

— Mit pótol ön a cikkben?
— A szerkesztő ur kifejezte ezt, hogy éltlen-szomjan tartották elzárva a legényeket.

Tulfizetés kizárva. Szülők figyelmébe! Tulfizetés kizárva.

Iskola-ruha Gyermek-télikabát Gyermek-ulster

3 forinttól kezdve feljebb. 5 forinttól kezdve feljebb. 4 frt 50 krtól kezdve feljebb.

Férfi-öltöny, nadrág, felöltő, ulster, télikabát, szalon-öltöny, bunda-kabát és mindennemű ruházat, nagyjából saját készítmény, jó minőségben és nagy választékban a legjutányosabban kapható

KAUFMANN MÓR férfi- és gyermek-ruha raktárában

(Városházpalota.)

NAGYKANIZSÁN.

(Városházpalota.)

— Mi volt az ön impressiója, igaznak tartotta az elbeszélést?

— Igaznak. Éppen azért kértem Kálmán urat, hogy írja meg.

— Miért?

— Mert a lap arra való, hogy benne teret találjon minden jogos panasz és ha valakit jogtalanul bántalmaznak, az az ártatlanok védelmére keljen. Sőt ha bármikor ilyesmi előfordul, szívesen engedek teret a lapban.

— Próbálták-e az iparossegédek lakhelyét kipuhatolni?

— Nem. Mi bejelentettük a vizsgálóbírónak és reá bíztuk, hogy ezt kipuhatolja.

— Köszönöm, elég. Tessék helyet foglalni. — Konstatálom tek. kir. Törvényszék, hogy a két csendőr közül csak Vukomanovics Lukács jelent meg. Grčević már nyugdíjban van és jelenleg Varasdon lakik. A tárgyaláson nem jelent meg. Következik Vukomanovics Lukács kihallgatása.

Tanu csak horvátul tud, azért kihallgatása Maximovics tolmács segítségével történt. Előadja, hogy tavaly augusztus 23-án őt és Grčević Ferencet küldték ki a velik-raventi vásárra. Az uton, Kőrös felé az erdőben 3 vándorlegényre akadtak, kiket igazolásra szólítottak fel. Kettőnek: Toma Józsefnek és Wagner Lukácsnak az utlevele jó volt, de Höfler Lajos utlevelét hamisnak találták. Bekísérték őket a szomszédos községbe.

Elnök: Ha jó utlevelük volt, miért kísérték be őket?

— Mert nem volt pénzük (?)

— Mit csináltak velük a faluban?

— Megmotoztuk őket és ekkor Höflernél hamis pénzt találtunk. El is kísértük Kőrösre. A másik kettőt, miután bebizonyosodott, hogy hamis pénz készítéséről és létezéséről nem tudtak, ott hagytuk a községi előjárásnál. Mire másnap értük mentek, hogy a vizsgálóbíró meghagyása folytán elővezessék, már megszöktek.

— Tisztességesen voltak öltözve?

— Igen.

— Igaz, hogy magyarul mondták: „Jó napot!”

— Igaz.

— Mit felelt erre az őrmester?

— Nem tudom, mert én csak horvátul tudok, ők pedig azután németül beszéltek.

Most egy érdekes jelenet következett. Ugy a bírák és esküdtek, mint a nagyszámu hallgatóság körében nagy meg-

ütkezést keltett a csendőr magaviselete. Az elnök arra tért át, hogy bántalmazták-e a legényeket és szidták-e a magyarokat. Előzőleg azonban tolmács útján figyelmeztette a vádlottat, hogy a törvény szerint joga van a következő kérdésekre megtagadni a választ, ha abból esetleg magának bajt és kárt okozna.

— Igaz-e, hogy a vándorlólegényeket megkötözték?

— Nem felelek.

— Megverték-e őket?

— Nem felelek.

— Mondták-e kutya magyaroknak?

— Nem felelek.

— Mondták-e „kuss magyar!”

— Nem felelek.

— Ezen feleletek után természetesen már mindenki tisztában volt a helyzettel és tudták, hogy a vádlottaknak nyert ügyük van.

Az ügyész azonban nem nyugodott ebbe bele, hanem, addig kérdeztette a tanut, míg nem az megszólalt. Természetesen, hogy mindent tagadott.

A tanu vallomására esküt tett, a mi ellen Krausz Jakab semmiségi panaszt jelentett be.

Ezután az iratokat olvasták fel. Ezeknél Kálmán Pál három rendbeli semmiségi panaszt jelentett be. Elnök: Van-e a feleknek bizonyítási eljárásra vonatkozólag indítványuk?

Ügyész: Nincs.

Kálmán Pál: Tek. kir. Törvényszék! Tekintettel arra, hogy Grčević Ferenc meg nem jelent, az ő vallomása pedig fontos, — tekintettel arra, hogy az eset megtörténtét egyedül igazolható Wagner Lukács, Toma József és Höfler Lajos be sem idéztettek — és tekintettel arra, hogy a Höfler Lajossal felvett jegyzőkönyvben az nem foglaltatik bent, vajjon a csendőrök őket bántották-e?

— tisztelettel indítványozom, hogy nevezettek beidézését elrendelni és a tárgyalást elnapolni méltóztassék.

Miután a kir. ügyésznek ez ellen kifogása nem volt, a kir. törvényszék határozathozatalra visszavonult.

Mig a törvényszék tanácskozott, addig a vádlottak meg-egyezték abban, hogy ezen indítvány visszavonása mellett a tárgyalás megtartását kérik. Ezen kérelmet Krausz Jakab adta elő, Kálmán Pál pedig kijelentette, hogy indítványát visszavonja. Így a tárgyalás megtartatott.

Az ügyész benyújtván a

kérdéseket, a kir. törvényszék ennek megszövegezésére visszavonult. Visszatérvén, elnök felhívta az ügyészt, hogy adja elő a vádat.

Dr. Gyenes József kir. alügyész azzal kezdte, hogy az esküdteknek objektíveknek és minden érdektől menteknek kell lenni, mikor ezen legszentebb polgári jogukat, a bírói jogot gyakorolják. Hosszu szép bevezetés után rátért a dologra és azt mondja, hogy a csendőrök által elkövetett cselekmény a vádlottak szerint sértés a magyarság, a magyar államesz-e ellen. A cikket felületesnek mondja, mert két gyanus existenciá bemonására íródott. Szerinte oda kellett volna tenni: „Fenntartással közöljük...” A csendőrök helyesen cselekedtek, mikor a vándorlókat elfogták. Ezek alighanem bűnösöknek érezték magukat, mert megszöktek. Pedig azok a vándorlók értelmes emberek lehetnek, mert mindjárt tudták, hova menjenek orvoslást keresni. Az egész cikke végig vonul a sértő hang, mely, ha igaz lenne, akkor a csendőröket büntetni kellene. De még sohasem hallottuk, hogy a horvát zavargásokban az ottani „horvát-szlavon” csendőrség, melynek tisztikara részben magyar, részben horvát, részt vett volna. El kellett fogni a legényeket, mert oly ember társaságában voltak, aki hamis pénzt készített. Hefler vallomásából is kiténik, hogy a csendőrök jogosan cselekedtek, őket nem bántották, a cikk tehát valótlanúságot tartalmaz, vagyis rágalmoz. Miután ilyesmit büntetlenül elkövetni nem szabad, kéri, hogy az esküdttörvényszék a feltett kérdésekre „igen”-nel feleljenek.

Elnök: Felkérem Kálmán Pál urat, adja elő védelmét!

Nagy mozgás támadt a hallgatóság soraiban, mikor az elnök a felhívása elhangzott, de ezt csakhamar siri csend váltotta fel, mikor megszólalt Kálmán Pál.

Közöljük a beszédet szövegesen, gyorsírói feljegyzés alapján:

Kálmán Pál beszéde.

Tekintetes kir. Törvényszék!

Igen tisztelt esküdttörvényszék! Uraim!

Átérzem helyzetemnek súlyos voltát, mert én egy fegyveres, kirendelt hatalommal állok szemben. Itt van a csendőrség hivatalos megbízással, itt az ügyész ur, egy szépen megkonstruált beszéddel. De én bízom az igazságban és szembeszállok a fegyveres hatalommal is.

Mindjárt rátérek a kir. ügyész ur szépen megkonstruált beszédére. Ha kívülről nézzük, biz az nagyon szép, de ha belső tartalmát vizsgáljuk, azt látjuk, hogy az oly gyenge, miszerint egy gyenge lehelletre, mint a rosszul épített kártyavár, összedől, sőt nyomtalanul eltűnik.

Azzal kezdem, amivel az ügyész ur; legyenek az esküdtek objektívek. Mert ha ilyenek lesznek, akkor az önök-verdiktje csak felmentő lehet. Mert önök magyarok és mint ilyenek, tudni fogják kötelességüket.

Azt mondja a kir. ügyész ur, hogy a csendőrök cselekménye az én, illetőleg a vádlottak szemében sértés? Ez, esküdttörvényszék uraim, nem áll! Nem a mi szemünkben sértés ez, hanem minden igaz magyarban. Én nem azt tekintetem, hogy azzal a két iparos-segéddel mit tettek, hanem bántotta magyar érzésemet az, hogy

olyan emberek, akiket mi magyarok fizetünk, becsmérelnék bennünket, sértegetik hazafias érzésünket. Ez, uraim, megtorlást kíván és e megtorlás eszközei most legyenek önök.

A kir. ügyész ur ellentmondásba keveredett. Először azt állítja, hogy a csendőrök két gyanus existenciát fogott el, mi két gyanus existenciá bemonása alapján írtunk, a másik mondatában pedig értelmes embereknek mondja őket, mert mindjárt tudták, hova menjenek jogorvoslást keresni. Hol itt a logika, mikor egyik mondat lerontja a másikat.

Az ügyész ur szerint a Horvátországban levő csendőrség tisztikara fele részben magyar, fele részben horvát. Ez sem áll, uraim, mert az tisztán horvát. Eklatáns bizonyítéka ennek az is, hogy ide, a magyar bírósághoz, horvát nyelvű átiratot intéznek.

Az ügyész (közbeszól): Hivatalos nyelve.

Kálmán Pál: A hivatalos nyelv itt a magyar. Ezt, reményem, senki tagadásba nem veszi. — Az ügyész urnak gyanus az, hogy a legények megszöktek. Miért? Hiszen akit egyszer a kigyó megcsipett, az a gyiktól is fél. Azokat a legényeket a csendőrök megverték, talán bevárják a horvát hatóságok cirógatását is. Nem bolondultak meg, hogy ezt tegyék. Vagy miért fogták el őket egyáltalán? Azért, mert nem volt pénzük? Ez nevetséges kifogás. Ki hallotta azt, hogy rendes igazolvánnyal bíró tisztességes iparosokat elfogjanak, azért, mert nem hordanak velük bankházat? Vagy azért fogták el őket, mert — az ügyész ur szerint — pénzhamisító társaságban voltak? Ezért sem, mert kiderült, hogy ők erről mit sem tudtak. Elfogták őket azért, mert magyarok, mert azt mondták: „Jó napot” és nem azt, hogy: „Dobro-dán”. Ilyenek, uraim, ezek a csendőrök, akikről a kir. ügyész ur minden áron „horvát-szlavon” csendőröket akar faragni. Csakhogy én ennek a csendőrnek a csákóján a magyar czimert látom, tehát ennek a mi törvényeinket kellene tisztelni, mert a mi kenyertünket eszi. De nem teszi, mert nyelvünket nem tudja, szokásainkat nem érti, érzéseinkben idegen. Ha ellenség törne valamikor reánk, ezek az emberek nem a mi sorainkban harcolnának.

A kir. ügyész nekem leckét akar adni az újságírásból és azt mondja, hogy a hivatása magaslatán álló hírlapíró oda írta volna: „Fenntartással közöljük”. Az én működésemet megbírálni az ügyész ur nincs hivatva, mert én szabadon cselekszem, nem pedig felsőbb parancsra. Nem írnék én még a honvédelmi miniszter parancsára sem meggyőződésem ellen, de különösen nem a magyarság ellen. Én így tartottam helyesnek és így írnám meg másodszor és harmadszor is.

Azt állítja az ügyész ur, hogy a horvát zavargásokban a csendőrök még sohasem vettek részt? No, még csak az kellene, hogy nyíltan mutogassák a foguk feléért! Nem elég, hogy tétlenül nézik, miként izgatnak ellenünk? Nem tették ők, de megtette például Türk „honvéd-főhadnagy”. Mi kell még?

A mi az ügyész urnak Höfler vallomására épített érvelését illeti, az szintén tarthatatlan, miután az előbb már említettem, hogy Höflerhez éppen az a kérdés nem lett intézve,

bántották-e őket a csendőrök? Tehát Höfler vallomása egy cseppet sem támogatja az ügyész ur álláspontját.

Vagy 10 perczig egyéb dolgokra tért ki Kálmán Pál, sorra cáfolván az ügyész minden állítását, majd így folytatta:

Csak még mint jellemző dolgot akarom megemlíteni, hogy a fegyelmi jelentésben a két iparos folyton per csavargók említetik. Tehát a horvát csendőröknek a magyar iparos csak csavargó. Jól jegyezzék ezt meg, esküdtbíró urak!

Befejeztem mondani valómat. — Esküdtbíró uraim! Magyar emberek állanak magyar emberekkel szemben. Látjuk, tapasztaljuk, halljuk, hogy a horvátok miként fenekednek ellenünk. Nap-nap után meggyalázzák nemzeti bülszkeségünket, letépik szent jelvényünket, rongygyá tépik, sárba tiporják lobogónkat, azt a lobogót, mely alatt annyi dicső, nagy tettet vitt véghez a magyar. És mikor azt látjuk, hogy a hatalom nekünk soha elégtételt nem ad, akkor önkön a sor, hogy most, mikor tehetik, megmutassák, mikép e haza a miénk, e hazában mi vagyunk az urak! Esküdtbíró uraim, most ítéljenek!

Elnök: Krausz Jakab, adja elő védelmét!

Krausz Jakab: Nincs mit mondanom.

Elnök: Farkas Jenő, adja elő védelmét!

Farkas Jenő: Mindenben magamévá teszem a Kálmán ur által elmondottakat.

Az esküdtekhez 9 kérdést intéztek, melyek mindegyike a rágalmazásra vonatkozott.

Az esküdtek rövid negyed-órás tanácskozása után Antoni Gusztáv elnök kihirdette a verdiktet, mely szerint az esküdtek minden kérdésre nemmel válaszoltak, vagyis a vádlottakat felmentették.

Ez alapon a kir. törvényszék Kálmán Pált, Krausz Jakabot és Farkas Jenőt az ellenük emelt vád és következményeinek terhe alól felmentette.

A kir. ügyész a bpr. 385. §. 1/a pontja alapján semmisségi panaszt adott be.

A tárgyalás este 8 órakor ért véget.

Hirek.

Szőlőtulajdonosok figyelmébe.

Az 1892. XV. t. c. értelmében a szőlősgazdáknak a házi-fogyasztásra szánt boruk után kedvezményre van igényük, mely azonban szeptember hó 15-éig a városi adóhivatalnál bejelentendő lett volna. Tekintettel azonban, hogy a szüret az idén későn lesz, a kedvezményre való igények bejelentése a szüret napjáig a városi adóhivatalnál elfogadtnak.

Táncgyakorlat.

Az általános munkásképző egyesület ma este a „Polgári Egylet” nagytermében táncgyakorlatot tart, mely 8 órakor veszi kezdetét.

Értesítés.

A nagykanizsai kath. legényegyletnek folyó hó 14-én tartott választmányi ülésében elhatározott, hogy tekintettel az őszi hűvös idő beálltával, a vasárnapi szórakoztató délutánokat jövő hónap elején ismét megkezdjék. Amint biztos forrásból értesülünk, a szórakoztató délutánok egészen másképp fognak rendezetni, vasárnaponként különböző programmal és hogy gépezetekkel és villanykészülétekkel tanulmányos látványosságot fog nyújtani közönségünknek. Reméljük, hogy ezen egyesület szórakoztató délutánjai nagy látogatottságnak fognak örvendeni.

A kutya-pör.

Kutya kellett a házhoz, kutyát keríteni bajos dolog, mert nem igaz, hogy kutya kerül, csak korpa legyen. Kutyavásár csupán egyszer volt Budán s valószínű, hogy nálunk ebben a zárlatos világban nem is lesz. Így a kutya-kérdést csak úgy lehet megoldani, ha valakinek kutyára van szüksége, vesz kutyát az utcai gyerektől, haza viszi és rendben van a dolog. Jó volna, ha ilyen simán menne, néha baj is kerül. Teszem azt, ha a kutya lopott és a régi gazdája az új gazdájánál kutyájára ráismer. Ilyen eset adta elő magát a napokban is, melyet még az tett komplikáltabbá, hogy az új gazda nem akarta a kutyát visszaadni, minek következtében kutya-pör lett a dologból.

Panasz.

Ismét több oldalról panasz érkezett hozzánk, hogy a helybeli postahivatal csomag-, pénzes- és ajánlottlevél-feladási osztályánál egy tisztviselő végzi és dolgozza fel a rengeteg anyaghamaszt. Az illető tisztviselő elég gyorsan dolgozik, de nem képes eleget tenni és így némelyiknek fél-napig is ott kell várakozni míg reá kerül a sor. Felhívjuk ezen türethetetlen állapotra a felügyelőség figyelmét, mert tudunkkal ezen munkát egy időben ketten végezték, hogy most miért redukálták egyre, nem tudjuk, valószínűleg azért, mert több dolog van ezen osztályánál!

Csavargók.

A hűs idők beálltával a csavargók is a falak közé, a városba húzódnak. S dacára, hogy rendőrségünk a legnagyobb eréllyel fogdossa össze ezen züllött alakokat, mégis ellepik a város utcáit és szemtelenül tolatkodó viseletükkel az otthon levő asszony-népnek kellemetlenségeket okoznak. Tegnap is a Csengery-utcában egy részeg csavargó alamizsnát nem kapva, oly éktelen botrányt rögtönzött, hogy a posztón levő rendőrnek kellett a rendőrségre szállítani.

A Balaton veszedelme.

Somogyvármegyéből jajkiáltás hallatszott, hogy apad a Balaton, lefolyik a Sió keresztül a Fekete tengerbe s nem lesz többé magyar tenger, amelynek habjaiban nyáron olyan jó fürödni a nyár forró napjaiban. Villatorokat építettek a szép Balaton partjára s most a villák elől el akar szökni a tó. Beljebb-beljebb vonul s utoljára csak egy pocsóta marad a helyén, a bivalyok nagy öröme. Dr. Cholnoky Jenő egyetemi m. tanár, tudós geológus azonban alaposan rá-cáfolt a panaszokdókra s azt bizonyította, hogy a Balaton vize nem lesz

lassanként a Fekete tengeré, hanem ha valamikor eke hasogatja a tó területét, annak az oka a fenék színjének emelkedése, amit a vízbe hulló por, kötőredék stb. idéz elő. Ahhoz azonban, hogy a tó medre felöltödjék, körülbelül háromezer esztendő lesz szükséges, nincs azonban kizárva, hogy ez a szám rongyos ezer esztendővel apad vagy növekszik, ezért a tévedésért azonban majd csak annak idején lehet a tudóst felelősségre vonni. A Sió mellől is hallatszik a cáfolat, hogy nincs igazuk a somogyi fürdőzőknek, mert a Balaton eddig abnormisan duzzadt volt s csak most éri el a természetes magasságot, ami által nagy területek mentesítettek a posványtól. További apadástól nem kell tartani, mert a zsilipeket lelkiismeretesen kezelik s evvel a kezeléssel a mostani állapotokat fenn is tartják. Az apadás ellen csak azon helyeken panaszokdók, a hol a Balaton medrének alakulása a legkedvezőtlenebb. Egy-két hely speciális luxus-előnyeért pedig nem lehet feláldozni két vármegye milliókra menő gazdasági érdekeit.

Elszakadt villamos huzal.

Pénteken délután nagy riadalmat okozott az Erzsébet-téren egy az uttesten keresztül húzódó, elszakadt, villamos huzal, mely Horváth János felsőháti lakos lovai körül tekerődött, mitől a lovak elestek és könnyebb sérüléseket szenvedtek. A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy a huzalban nem volt áram, de a lovakon sem voltak égési sebek és csak az esésből kifelé szelvényedtek könnyebb természetű sérüléseket. A sérülésekért Franz vállalkozó 20 korona kártérítést fizetett, melylyel az ügy miután gondatlanság esete fenn nem forog, befejezést nyert. Azonban súlyos kimeneteli szerencsétlenségek származhattak volna, ha véletlenül áram lett volna a huzalban, mert gyermekek játszottak vele egész nap. Már délelőtt el volt szakadva a huzal és csak délután állították helyre. Ebben azonban már van nagyfokú mulasztás, mely a közönséget is terheli, ki nem vett magának még annyi fáradságot sem, hogy erről a rendőrséget, esetleg a vállalkozót értesítette volna.

Új munkásszakegylet.

A cipész és csizmadia munkások szakegylete alapszabályainak szentesítés végett történt betérjesztése óta a törvényszabta 60 nap letelvé, megkezdheti működését. Beiratkozni lehet folyó hó 27-én délután 3 óráig a Kereszt-utcai Reinics-féle vendéglő helyiségében.

Áthelyezés.

A 20-ik honvédgyalogezred egy közszeretben álló daliás főhadnagyának, Csathó Ferencnek Budapestre történt áthelyezéséről vettünk hírt. Midőn ezen áthelyezésről leszámolunk, nem mulaszthatjuk el, sajnálkozásunknak kifejezést adni távozása fölött.

Hálatlan.

Torma Gyula helybeli zenészhez pénteken beállított egy magát Radics Ferencnek nevező állítólag bandaszolga és munkát kért. Torma meg-sajnálta Radicsot, hogy koreshessen valamit, oda adta neki ruháját tisztogatni. Radics a ruhával kiment az udvarra, ott a ruhában levő két ezüst órát és láncot kivette és a ruhát ott hagyva eltávozott. Torma panaszára a rendőrség nyomozza a hálatlan vendéget.

Ferencz József
KESERÜVIZ
az egész életemet halálomig 120 természetes hűsítőszert
KAPHATÓ MINDENÜTT.

A mellékletért felelős: Fűrész János.

Egy lakás

KIADÓ.

Sugár-ut 15. szám.

Eladó

szabad kézből 2 drb. kereskedelmi és iparbank részvény.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy 2 szobás lakás
kiadó

Kinizsy-utca 20. sz.

15 évig adómentes

ujonnan épült ház 4 lakással és mellék helyiséggel Rákócy-utca 18. sz.

jutányos áron eladó.

Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál.

Remek műkályhák

a magyarországi Első Agyagipari műtelep való-ságos remekei, a secessió **modern** minták százféle művészi kivételében, igen **olcsó árért** kaphatók bármily színben **Hodits István** műkályha raktárában Nagykanizsán Teleky-ut 37. sz. alatt. A ki kályha szükségletét beszerezni akarja, el ne mulassa, legalább csak **megtekinteni**.

Mindenki tudja,

hogy a **BALATON-féle** nulla liszt a legjobb; kenyérlisztje a legkiadósabb, hogy **kávéjából** főzik a legkitünőbb zamatot, és hogy **szilva-lekvárja** a legédesebb. Szóval a

Balaton Testvérek **fűszerárui** **a legjobbak,**

készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. Ott kaphatók egyedül a híres erfurti **kerti-magvak.**

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy nálam mindenféle **szücs munkák ujonnan készítése**, valamint **átalakítása és javítása** a legújabb divat szerint elfogadtatik.

Több évi gyakorlatom, valamint a fővárosban szerzett tapasztalataim reményleni engedik, hogy a legkényesebb igényeknek minden tekintetben meg fogok felelni.

Nyers bőrök készítését is elfogadom. — **Bárminő szőrme-árut raktáron tartok.**

Szives pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Goldstein Ármin

szücsmester. Fő-ut 22. sz.

Méhészgazdák figyelmébe!

Az őszi mézszedés beköszöntött évadja alkalmából értesítjük az igen tisztelt méhészgazdákat, hogy a termelt

MÉZET

bármily nagy mennyiségben **legjobban eladhatják**

Rothschild Samu méznagykereskedőnél

NAGYKANIZSÁN, Magyar-utca 19. sz.

A raktárunkon levő árukat, u. m.:

női- és férfi-ruhaszövetek, pargettók, vásznak, chiffonok, se-lyemárúk, szőnyegek, függönyök
nagyon olcsó áron kaphatók.

A **helyiség** és állványok novem-ber hó 1-jére kiadandók, illetve eladók.

Fanti Testvérek

Kaziney(Vasuti)-utca, uradalmi épület.

Krausz és Farkas

Könyvnyomda ✕ Papir-, író- és rajzszerkereskedés ✕ Könyvkötészet

Telefon 117.

NAGYKANIZSA

Várospalota.

Van szerencsénk a tisztelt szülőket és tanuló ifjúságot értesíteni, hogy több új géppel felszerelt és kibővített

KÖNYVKÖTÉSZETÜNKBEN

a jelen tanévben is mindennemű **iskolakönyvek** jól, olcsón és legrövidebb idő alatt bekötetnek.

PAPIRKERESKEDÉSÜNKBEN

pontos kiszolgálás és legolcsóbb árak mellett szerezhetők be az összes

iskolai cikkek

és az egyes iskolákban forma és minőség tekintetében helyben hagyott

iskolai füzetek.

Szép és olcsó névjegyek. Közönséges és díszlevélpapírok.

Körző (ezirkli)

Háromszög

Rajztábla sinnel

Festékek

Tus és tustányér

Tinta

Oldott mézga

Rajzszögek

Ecset

Írónók és tollak

Radargummi

Írópapir

Rajzpapir

Levélpapir

Ragasztó papir

Ítatóspapir stb.

UJ!**Szenzáció!****UJ!**

A ki akarja, hogy kályhája szobadíszszé váljon, az vegyen füst- és szagmentes

Vénusz kályha fényt!**5 perc alatt**

bámulatos ragyogó kályhája lesz kefézés nélkül.

~~~~ Feltaláló és egyedüli elárusító: ~~~~

VASVÁRI SCHWIMMER RÓZA

— ✱ — **festék-kereskedő** — ✱ —

S Z A B A D K Á N,

~~~~ a Ferencziek temploma mellett. ~~~~

 Egy üveg használati utasítással együtt 60 fillér,

UJ!**Szenzáció!****UJ!**

Viszontelárusítók engedményben részesülnek.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben minden hétfőn egy óra 60 fillér. A. J. J.
Vidékre postai küldéssel egy óra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkészítői.

Felolvasó szerkesztő:

ILORVA HUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztésénél nyomdájában.

Rablógyilkosság az országúton. A belügyminiszter és a kivándorlás.

Sorgue asszony.

A szocialista apostol.

Sorgue asszonyról, a francia szocialdemokrata párt vezetésének híres nőtagjáról, aki az elmúlt vasárnap remek beszédet mondott a budapesti Tatterzalban ezeket írja egy budapesti ismerőse:

Citoyenne Sorgue, sans prénom: Sorgue elvtársnő, semmi egyéb, felelte nekem péntek délután, a mikor keresztnéve, állása, hazája után kérdezősködtem. Széles, fekete-szallagos panamaszerű kalapja alól egyszerre sugárzott fekete szeméből a félelmetes erő és a legfranciasabb báj.

Nyaka, koble mindig szabadon, csipkével díszített bluzban; karján a rövid, kis kabát; kezében örökké bekötött jegyzőkönyv és irón; derekán táská, teljesen asszonyi és újságírói „nécessaires” legfelül lilaszínű, a párisi rendőrségtől kiállított arcképes újságírói igazolvánnyal. Kérdez minden felől és jegyez szüntelenül, bámulatos gyorsasággal mindent szóról-szóra. A Dunapart felé kocsizva nem kíváncsi a citadella romjaira, hanem a munkabérek nagyságát, a női munkások fizetését, a szervezett munkások számát, munkaidejét firtatja a legaprólékosabb részletességgel. Majd áttér a mezőgazdasági munkások viszonyaira, a sztrájkra és hitetlenül rázza a fejét, a mikor Darányi rabszolgatörvényét és a sztrájkolók lezáratását 30—60 napra magyarázatom.

Közben megtudom, hogy Franciaország valamennyi nagy sztrájkjában a legelső között buzdítja ellentárlásra a proletárokat.

Mindenütt és mindenkor a meg nem alkuvás, a legszelsőbb, a legforradalmibb szocializmusnak híve, szóval, tollal és tettel. 1899-ben, a mikor Millerand, a kivel az ideig egy pártban küzdött, elfogadta a kereskedelmi tárcát Waldek Rousseau—Gallifet miniszteriumában, a legélesebben, kiméletlen cikkeken támadja Millerand-t és az őt támogató szocialista pártvezért, Jaurès-t. A Montceau-les-Mines és a Creusot-i sztrájk esataterén ott terem és nyílt szemérettel Millerandnak, hogy árulta a munkásságot a tőkének. Külön röpiratot is ír a „miniszteri szocializmus” (Socialisme ministériel) címmel; ebben pálcát tör Jaurès és Millerand fölött, a miért egyrészt a Drayus ügyet magukévá tették, másrészt a sztrájkolók lelövetését nem akadályozták meg.

Szombaton este felé künt jártunk az Angyalföldön, keresztül-kasul járta Sorgue elvtársnő a nyomorúságos utcákat, megállt a karmeliták temploma előtt, amelyet az ita-

telen szocialisták megtérítésére építettek. Ököibe szorult a keze és megértettük, miért kergetik ki a franciák a szerzeteseket, a csuhásokat. Beléptünk azokba a sötét szobákba, ahol hemzsegek a sápadt, piszkos gyerekek. Már ekkor nem láttam benne az asszonyt, csak a szocialistát, aki odahaza van a nyomor tanyán. Meglátogattuk a Hubautcai szocialista-egyletet, ahol boldogan szorított kezét az ismeretlen elvtársakkal.

Jegyzőkönyvének lapjait egymásután töltötte meg a prostitúciót, az iskoláztatást, a választói jogot, a birtokelosztást, a kivándorlást felölölő anyaggal.

Két nappal többet pazarolt el drága idejéből, hogy részt vehessen a vasárnapi népgyűlésen. Torka fáj, rekedt volt, de elfelejtett minden fáradságot, amikor megpillantotta a proletárok ezreit. Tömör, férfias hangját visszanyerte, mihelyt fölépített a vörös szövettel borított székére és beszélt, harsogott úgy, a mihez hasonlót még nem hallottunk. Ott kellett ennek az asszonynak lennie a Bastille ormánál, a Commune véres esatáiban és ott lesz mindig, ahol a forradalom zászlóját lobogtatják, a társadalmi átalakulás eszméit hirdetik. Mondatai tökéletesek, tudása a legtisztább, szíve, beszéde a forradalom gondolatára tűzbe kap és lángol.

Az óriási tömeg egy szavát sem értette, de mindannyiuk érezte a belőle kiáradó forróságot. Kimerülten, szinte betegesen jött le a székéről, de arca, szeme égetett és égett a forradalom gyönyörű tűzében.

— o. —

— A belügyminiszter és a kivándorlás. A belügyminiszter széles körben leendő közhírrétél végett az összes törvényhatóságokkal a következőket közölte: Az északamerikai Egyesült Államoknak a bevándorlás szabályozásáról új törvény lépett életbe. E szerint minden kivándorló partraszálláskor két dollár fejadót fizet, hűlyéknek, elmebetegnek, szegényeknek, koldusoknak, ragályos betegnek, többnejűnek, bűnösöknek, olyanoknak akik büntetve voltak, anarhistáknak partraszállását nem engedik meg. Egytől 5000 dollárig büntetik akik a bevándorlásra esábitanak, munkát ígérnek vagy kitalásba helyeznek. A belügyminiszter szívére küti a hatóságoknak, hogy az amerikai új törvényt ismerteték meg a népnek, nehogy még több eséljen kótyavetyélje el mindenét, olyan akiről evidens, hogy a szigorú bevándorlási bizottságnak engedni partra szállani, hanem vizsgálják. Különben itt közöljük, hogy értesülésünk szerint az utóbbi napokban is több száz osztrák-magyar

kivándorlót küldtek haza. Főleg a létminimumot nem tudták igazolni, hogy olyan levelek voltak birtokukban, melyekben munkával, keresettel biztatták őket.

Koberg Ferdinand anyja.

— Saját tudósítónktól —

Rimaszombat, szept. 20.

Klementina özv. kir. hercegnő, Ferdinand bolgár fejedelem édesanyja és a bolgár fejedelem gyermekei: Boris és Cy ill. hercegek és a két királyi hercegnő kíséretükkel, köztük két bolgár katonatiszttel folyó hó 15-én délután 3 órakor a Tiszolc felől jött vonatral a rimaszombati állomásra érkeztek és a készen álló hercegi fogadalon nyomban tovább utaztak a balogi kastélyba.

A vonatot Görgey László vasuti üzletvezető kísérte, az állomáson pedig Marikovszky Géza uradalmi tisztartó, Schulhof Pál állomási főnök rendjel-diszben fogadták s üdvözlőtek a magasrangú utasokat.

Folyó hó 16-án ide érkezett Agoston herceg, Fülöp herceg öccse, a kinek első dolga volt, hogy megkérte Marikovszky Géza uradalmi tisztartót, hogy váltson neki vadász-jegyet, nehogy valamiképpen a vadászon a csendőrök meg ne lépjen a hercegséget, a mint ezt egyszer a pohorellai parkban hallászó Lujza hercegasszonynyal két csendőr megesselekedte.

A fejedelmi vendégek állandó összeköttetést tartanak fel családtagjaikkal, különösen Klementina hercegasszony érdeklődik a Bulgáriából érkező hírek iránt. Mindjárt a megérkezése után való nap egy futár hozott neki Szófiából fontos leveleket. Bizony, aki a nagyhatalmi politikában annyira részt vesz, mint ez az eszes és gyermekeit szerető öreg asszony, az még a balogi kastély csendes termeiben sem gyönyörködhetik unokái játékában, hanem még itt is zavarják a Bulgáriából jövő levelek, a melyekben bizonyára olyan dolgok vannak beleírva, hogy kevesebb gyönyörűséggel telik benne az ősz hercegasszonynak, mi ennek a négy szép gyerekeknek a játékában.

Rablógyilkosság az országúton.

Kolozsvárról írják: A Szent-János község határában levő tornyai uradalom közelében rablógyilkosság történt vasárnap virradó éjjel: Sziloszky Lajos gazdatiszt vasárnap délután feleségével Szent-Jánosra hajtatott. Sziloszkynek egy odaváló kereskedőnél, Grünfeld Mártonnál volt dolga, akinek gabonát adott el.

A gabona ára fejében át is vett tőle 6500 koronát. Ebben az időben

Gardik János és Turesán J. gazdaemberek is ott voltak a kereskedőnél, akik szintén gabonát adtak el neki. Ez a két ember a kocsmába ment és ott beszélgetés közben a Sziloszky-féle gabonatermést is szóvá tették, monogatván, hogy a tornyai tisztartó termése 6500 koronával jól meg van fizetve.

A beszélgetést hallották Huszár Antal és Sisák Pál rosvott multu csavargók akik az elbeszélés után rögtön készen voltak a tervvel, hogy a tisztartó pénzét megkerítik. A mint bealkonyodott, kimentek a pusztá felé vezető útra és egy kukoricásban elrejtőztek. Kilenc óra felé a tisztartó hazafelé hajtott. A két rabló gyorsan vőgzett. Egyikük a lovak elé ugrott és azokat megállította.

A másik pedig egy baltacsapással a tisztartót ütötte le, aztán a feleségét gyilkolta meg.

A két gonosztevő a gyilkosság után a halottakat teljesen kifosztotta, elszedték a pénzt és értéktárgyakat, azután a halottakat a kocsiba tették, letakarták és a lovakat megindították a tanya felé, a hová azok meg is érkeztek.

A gyilkosságnak híre még az ój folyamán elterjedt, rögtön csendőrök indultak a gyilkosok keresésére, akiknek sikerült másnap elfogniok. Az elrablott pénzt és ékszereket agyilkosoknál megtalálták.

A színész nő ékszeze.

Egy ismert fővárosi színész nő tegnap este egy villamos kocsin azt a felfedezést tette, hogy arany láncza, a mit a nyakán hordott, egyszerre eltűnt.

— Istenem, le lopták a lánczomat! Kiáltotta és mert a lánczon egy emléktárgy is volt, egészen kétségbeesett. A közeli rendőrszem tanácsára elment a főkapitányságra, a hol panaszt emelt ismeretlen tettes ellen. Egy mellette, a padon ült, szürke fiatal embert gyanúsított, a ki egész uton merően nézte.

— Igen csak ő lehet a tolvaj! A rendőrtisztviselő javában írta a jegyzőkönyvben a szőke fiatal ember személyleírását, amíg egyezere jutott eszébe valami.

— Ejnye kisserasszony, hátha azt a láncot nem is lopták el; hátha elszakadt és lecsuszott a kablóra! Megnézhetem!

Szólt a színész nő és a fal felé fordulva kezdte midérét tapogatni.

— Nini — szólt nevetve — igaza volt, itt a lánc! Ide szorult az öröm alá! Milyen jó ideálja volt a fogalmazó urak. Erre zavaromban nem is gondoltam, köszönöm, köszönöm!

És mosolyogva távozott.

Leleplezett zugiroda-vállalat.

Simabázy Babics Ferenc valami-
kor községi jegyző volt s ezen mi-
nőségben rossz fát tett a tűzre,
hozzányult a kezébe bizott idegen
pénzekhez és sikasztott. Ezért el-
ítélte őt a pécsi kir. törvényszék
két esztendői fegyházra. Büntetését
a debreceni ügyészségi fogházban
töltötte ki, honnan 1898. április hó
5-én feltételes szabadságra bocsátot-
ták. Afog szabadult ki a fogházból,
megismerkedett egy 16 éves gazdag
polgárosszennyal s elvőtte feleségül,
de addig bántalmazta és zsarolta a
szegény asszonyt, míg az ki nem
jelentette, hogy több pénzt nem ad
neki s elvált tőle.

Simabázy Babics Ferenc ekkor
egy hosszú, hegyes konyhakéssel
keresztül szarta kabátját és pénz-
tárcáját s a rendőrségre szaladt, hol
jajszólva feljelentette feleségét
Péter Katalint, hogy az megakarta
őtlenni s kérte, hogy miután fele-
sége közvesztélyes őrlött, csukják be
a bolondok házába. A szerencsétlen
asszonyt tényleg el is fogták, de
hamarosan kiszült róla, hogy nem
őrlött s hogy az egész gyilkossági
feljelentés csak Babics hamis vá-
daskodásán alapult. Emiatt a deb-
receni kir. ügyészség letartóztatta
Babicsot s az igazságügyminiszter
által engedelt 6 havi büntetését
folytatólagosan le kellett ülnie.
1899-ben feljött a fővárosba s itt
egy hatóságilag engedélyezett iro-
dát nyitott s zug irászáttal foglal-
kozott.

Egyre-másra jöttek ellene a fel-
jelentések s Farkas büntető járás-
bírójánál már három számra feksze-
nek ellene az akták. Így legutóbb
egy vidéki vasúti állisztnak 20 ko-
ronáért egy negyedik osztályos pol-
gári iskolai bizonyítványt ígért s a
pénzt zsebre vágta, felségfolyamod-
ványokat készített s a hol csak te-
hető büntetendő cselekményeket
követett el. Egy legutóbbi tárgya-
lason letagadta, hogy ő azonos
volna a büntetett előéletű Babics-
csal, de ezt most rábizonyították
összesített ügyeinek tárgyalását
Farkas bíró október 2-ára tűzte ki.

Egy diszkrét vállalat.

A M. K. írja a következőket:
Megengedhetetlen módját eszelte ki a
reklámcsmész az az egyedüli meg-
bízható jelző forgalmi intézet, amely-
nek egy Gurré Ferenc nevű ur a tulaj-
donosa. Hogy a megbízhatóságot kizáró-
lag ennél az intézetnél kell keresni, azt
maga az intézet mondja, hát el kell neki
hínni. Egyébként nem is erről van szó.
Némi formabeli excentricitással dacára
lehet az intézet legdrágább ilyes intéz-
mény. Mi köze az anyagihoz? A rek-
lámcsinálásnak olyan, indiszkrét módja
ellen azonban, amely a cég el, tiltakoz-
nunk kell nemcsak a jó ízlés, hanem
azoknak a meghurcolt embereknek a
nevén is, a kik közül egy, Muslay
Gyula ur, minket bizott meg annak a
kijelentésével, hogy neve kinyomtatásával
és anyagi dolgainak a nyilvánosság
előtti való portrakálásával a cég vissza-
élést követett el. S imé ez már kissé
annak a bizonyos feltétlen megbízható-
ságnak a rovására esik, a melyet Gurré
Ferenc ur hirdetéseinben kizárólagos tu-
lajdonának tekint.

Nem mondhatni, hogy az intézet valami
tulságosan diszkrét lenne azokkal szem-
ben, a kik rábízák a titkaikat. A már
kiszolgált ügyfeleket egyszerűen beraktá-
rozza a reklámozótálya s alkalom ad-
tán kiküldi, hogy micsoda eredménye-
ket ért el ennek és annak a hirdetésnek a
megterhelésében. Igaz ugyan, hogy az
ingatlanra töltött teher nem titok, a te-
lekkönyv rendelkezésére áll bárkinek,
hanam hogy az újsgághirdetési közö-
ségnek az a titka, hogy kinek az ingatlan-
törvény szerinti tulajdonosa, az az a titok,
amelyet a bíróság nem ad ki senkinek.

trombitálják világgá azt, hogy kinek
mennyi teher van a birtokán, arra még
nem volt esél ennek az egyedül meg-
bízható intézetnek a fellépéséig.

Illeendőm tudtuk meg azt a Pesti
Hírlap és Budapesti Hírlapnak egy-egy
feloldalas, feltűnő szedési hirdetéséből,
hogy gróf Dágyó József, gazdasági
bírókára 190.000 korona jelzálogkol-
csont szerzett Gurré Ferenc ur. Windisch
József keleti birtoka 840.000 kor. köl-
csont alatt nyög, Windisch Jánosnak egy
szabadszállási takarékpénztáriól vásárolt
birtokán 272.000 korona a teher s Mus-
lay Gyula rádi birtokára 500.000 korona
kölcsönt szerzett Gurré Ferenc. (Azót
írjuk ki a nevet, mert prospektusaiban
ő maga hívta ezt. Azót tudjuk, hogy
hozzá tette össze a cégét a publi-
kum valami kevésbé megbízható em-
gől.) S így Makay László lajossal is
feloldarok, több rendbeli és súlyos
feltételi kölcsönrel megterhelte birtok-
ára szintén Gurré Ferenc szerzett köl-
csont a konvertáláshoz. Még azt is
megtudjuk ettől a diszkrét üzegtől, ezt
már egy közbe tett hirdetésből, hogy
Blaskovich Miklósné és Blaskovich Ele-
mer 2.600.000 kor. vett fel a p. kor-
nyeli birtokra s Benyovszky Lajos sík-
lói és nagylégi birtokait 1.200.000 kor.
terhelte meg.

S miután mindezt megtudtuk, világér-
se tessék azt hinni, hogy szinte az or-
szágban felkutattuk a telekkönyveket.
Dehogy, mindezeket az adatokat a hir-
detésben olvastuk, a mivel a jelzálog-
forgalmi intézet megbízhatóságát bizo-
nyítja. S olvashatta velünk együtt egész
Magyarország. Mindenki, aki ezekkel az
urakkal és hölgyekkel összeköttetésben
áll. A szüsterük, a szabójuk, a szom-
széd városban a vaskereskedő, mindaz,
aki eddig bizalommal volt ellátva velük
szemben, most azonban sandán, bizo-
nyos gyauval szolgája a őket — an-
nak a cégnek az indiszkrétója miatt, a
mely abból el, hogy jelzálogkölcsönt
közvetít s amelynek ek, a kölcsönre szo-
rultak juttatnak keresetét. S a mely
üzéget valószínűleg messze elkerültet
volna még a szorultságukban is, ha tud-
ják, hogy harapítog publikálja azokat
a neveit, alakkal összeköttetésben állott.

Megmagyarázni valakinek azt, hogy
mi parancsol különösen ilyen, az anyagi
viszonyok legelrejtettebb titkaiban váj-
káló üzlet, nem lehet. Vagy tudja, vagy
nem. Az azonban bizonyos, hogy még a
sarki szatócs se köli az egyik vevőjének
orrára azt, hogy micsoda anyagi viszo-
nyok között él a másik vevője. Mennyi-
vel inkább kötelessége volna hát a disz-
krétó egy ilyen üzletnek, a mely va-
gyoni érdekeinek szolgáltatán kívül leg-
alább titkaikat bízza a kienturájára.

Gurré Ferenc ur jelzálogforgalmi in-
tézete azt mondja, hogy ezideig 38 millió
korona kölcsönt közvetített már. Szó-
moru dolog, hogy csapán egy közvetítő
rővén ennyi súly terheli a magyar földet.
Hogy azonban ez a teher hogy osz-
lik meg az ingatlanokon, arra nézve
mindenkinek előbb szabadna felvilágo-
sítást adni, mint Gurré urnak. Mit szól-
lana a világ ahhoz a kereskedőhöz, a
ki kitenne a kirakatába az adósok
könyvét? Az egyedül megbízható cég, a
Gurré uró, ezt cselekszi meg.

Arról persze szó se lehet, hogy a
hirdetéseiben kipellengérezett emberek
megengedték volna a cégnek azt, hogy
nevükkel s anyagi viszonyaikkal rábi-
zott diszkrét körülményeivel annyira
visszavonuljon. Az ilyen engedelmét kéri
is idomtalanság. Megadni azonban az
illeték legelőször érdekeinek annyira
naiv kiszolgáltatása lenne a cég reklam-
cójának, amennyire együgyűnek el se
képzelhetjük ezeket az urakat és höl-
gyeket. Sőt azt is kétségbevonjuk, hogy
akik a hirdetés szövegét képezo, a
Gurré ur vállalatát lelkesedő leveleket
írták, arra a célra írták volna leveleiket,
hogy abból hirdetés legyen. És nem
ezeket a leveleket írták. Személyesen
ismerjük például az egyik reklámle-
veletét, Draskóczy Lászlóné urhölgyet
s teljes bizonyossággal állhatjuk, hogy
ezt a reklámlevelet, arra a célra, hogy
az az újságokban közre adassék, ő alá
nem írta.

A hirdető cég tehát visszaél a meg-
bízható bizalmával. Erre vall Muslay

Gyula rádi földhirdetéseinek hozzá-
keztelt telegramja is, a melyben ki-
lént, hogy nevének felhasználására az 500.000
kor. jelzálog kölcsönének kitrombitá-
sára nem adott engedelmet s nevére
visszaváltást történt.

Mindenestre jól tessék azok, a kik
jövőben ehhez az e tekintetben egyedü-
l álló céghez fordulnak, ha reverszál-
tásnak abban a tekintetben, hogy nevé-
t a kölcsön lebonyolításán után nem ke-
rüljék a hirdetésbe. Mert hiszen ez a
diszkrétóval nemcsak az egész
kölcsönre szorult gazdálkodóknak anyag-
állapotáról hiteles értesüléseink lesznek
annak az egyedül megbízható jelzálog-
forgalmi vállalkozásnak a jövőtől, a
mely a kölcsönre szorult emberekből él.

Ezzel csak ennyiben foglalkozunk
ezzel a diszkrét vállalat. Tisztára csak
mellékesen jegyezzük meg, hogy nem
lehet tulságosan megbízható egy olyan
vállalat, amely az ingatlan 75 százalé-
káig ígéri a jelzálog kölcsönt. A ban-
kok csak az ingatlan felértékéig enge-
délyeznek kölcsönt. Ez a gyakorlat, a
melyet mi is ismerünk s a melyen ren-
gen változtatnak a Gurré Ferenc ur
kedvéért se. Illeendőm valószínű az,
hogy a bankok se tudnak arról, hogy
mi mindent ígér a nevükben Gurré ur.
Ha tudnának róla, őt maguk jelentenék
ki, hogy nem hajlandók elléle üzleti
cselekedet. Olyan keekázta, a mi a 75
százalékos kölcsönrel járna, nem fekte-
dik be a rájuk bizott tőkéket.

A kivándorlási hajózáratok meg- kezdése.

A hazai és a külföldi sajtóban
elszórta megjelent tudósítások egy
Fiume és az egész országot na-
gyon közeli érdeklő eseményről
beszélnek, amely, értesülésünk sze-
rint már legközelebb meg fog
valósulni. Arról van ugyanis szó,
hogy a Liverpoolban székelő Cunard
Line társulat, amely nemesak Angliá-
nak, de a világnak egyik legtekint-
élyesebb tengerhajós vállalata,
Európa és Észak-Amerika közt for-
galmába ezentul a flumei kikötőt is
bevonja és járatait már november
elején meg is fogja kezdeni.

Fiume távol esik azoktól a ten-
geri utvonalaktól, amelyeken a nagy
világforgalom lebonyolódik. Az
oceáni, vagy a földközi tengeri ki-
kötők a világjáró nagy gőzösöknek
utjukra esnek, de Fiumében a szub-
vencionált társulatok hajóin kívül
csak azok az idegen gőzösök for-
dulnak meg, amelyeknek elég és jó-
vedelmező rakomány van biztosítva,
amelyért érdemes az egész adriai
tengeren a flumei sarokból fog-
lózni.

A Cunard Line, úgy látszik, szá-
molt e körülményekkel s elhatározá-
sával egy csapásra megvalósítja a
kivándorlási törvény intencióit, egye-
lőre két hajót állít a forgalomba s
havonta egy járatot indít Fiuméből
New-Yorkba és onnan vissza. Hajói
felszerelés, berendezés, menetsebes-
ség, az utasok ellátása és a menet-
díj olcsósága dolgában a kivándorlók
által eddig használt német és hol-
landiai hajókat, amelyeken az uta-
sok istállószertű helyiségekben vol-
tak összehúzóval, messzire felül-
mulják és áruforgalomra is be van-
nak rendezve. Ez maga is rendkívül
fontos. Északamerikával eddig köz-
vetlen összeköttetésünk nem volt,
most majd áruinkat Fiumében köz-
vetlenül a MÁV. kocsijáratok rakják
át az északamerikai utra induló
hajóra, a forgalom számára tehát
új tér, a vállalkozásnak új piac és
új összeköttetés nyílik és csak raj-
tunk áll, hogy ennek nagy előnyeit
kellő eg ki tudjuk aknázni. Hogy ily
nagy hajóknak élelmiszer és egyéb
vásárlásai a flumei piacnak száz-

százakra menő forgalmat jelentenek,
azt nem szükséges bizonyítani.

A kivándorlási törvény életbelép-
tetéséhez szükséges hajózási össze-
kötöttes kérdése tehát a Cunard
Line vállalkozása után minden ál-
ami hozzájárulás nélkül meg van
oldva. Gondoskodjék róla a kor-
mány, hogy az angol vállalat a ki-
vándorlási törvényhez szorosan al-
kalmazkodva kellő tekintettel legyen
a magyar érdekekre. A kormánynak
elég eszköz áll rendelkezésére, hogy
felügyeleti és ellenőrzési jogát gya-
korolhassa, gyakorolja ezt úgy, hogy
kivándorló polgárainak érdekeit ke-
lőképpen megvédhesse. Az angol
társulat előkelő birneve eléggé ked-
vező kilátásokat nyújt arra, hogy a
törvényhez és a kormány intenciói-
hoz alkalmazkodni fog. Vállalkozá-
sának ténye pedig megszabadítja a
kormányt attól a gondtól, hogy nyílt
vagy burkolt szubvenciával, — mi-
nőről legutóbb ismét sokat suttog-
tak, — újabb monopóliumot terem-
sen a flumei kikötő forgalmában.

BUDAPESTI HIREK.

— **Közlekedésügyi minisztérium.**
A közlekedésügyi osztály teendőinek
tulhalmazottsága folytán immár aktu-
álissá vált a közlekedésügyi miniszter-
tanács elhatározása, hogy a közlekedés-
ügyi miniszter és az előkelő állam-
vasuti szakemberek között már több
ankét folyt ez ügyben.

— **Tömeges jelentkezés a had-
serőnél.** Az álló-utú Mária Terézia
lektanyában levő 32-ik gyalogezrednél
oly óriási a hadsereg kötelezőbe önként
be lépni kívánók száma, hogy szüksé-
gessé vált az összes irodák személyeze-
nésének szaporítása. Ezek az utóbbi napok-
ban éjt nappallá téve sem tudják le-
mondókat elvégezni. Az ujoncok e buzgósága
nem vet valami szép világot hazafias
felkészülésükre.

— **Spirá Adél születésnapja.** A
Párisi Nagy Arubáz egéscsúsz szerencsét-
lenül járt Spirá Adél még nem hagy-
hatta el a Rókus-kórházat. Tegnap ün-
nepe volt a súlyos betegnek. Ágyában
tartotta meg születése napját, 21-dik
életévét töltötte be. Ez alkalommal a be-
teg ágyához nem kevesebb, mint ötven
szép virágcsokrot küldött. A számtalan
árvölzöl levél közül egy ismeretlen elő-
kelő család ajánlatot tett, hogy leány-
nak akarja fogadni. Spirá Adél sajátkezű-
leg írt levélben e nemes ajánlatra az
írta, hogy szépen köszöni a jóakaratot,
de ezidőszent még nem tudja magát
elhatározni, vajjon elfogadhatja-e.

— **Vesztett eb garázdálkodása.** Ma
reggel három gyermeket és egy férfit
hoztak a Pasteur-intézetbe Nagy-Hódos-
ról. Mind a négyet egy veszett eb marta
meg. Az ötödik ember, akit a kutya
megmarta, utközben meghalt.

— **Kávé- és tea-borásárlásra legjob-
ban ajánlhatjuk Balogh László kávé-
kivitelit üzletét.** Budapest. VII., Rotten-
biller-utca 12. sz., hol mindenféle fajta
kávé nyersen, vagy pörkölte a legjobb
minőségben és legolcsóbb árak mellett
beszerezhetők. T. vidéki rendelők egy
próba-doboz rendeléssel erről meggyő-
ződhetnek és biztosan vagyunk benne,
hogy mindenkori a cégnél fogják ebbeli
szükségleteiket beszerezni.

— **Elő Budapesti Kávémagazin** Ar-
nóczky János Budapest, II., Zaigmond-
utca 7. kávé 4¹/₂, világ I. cuba kávé 6
forint 75 krót elvámolva és bérmentve.

— **Osabány Antal ur- és női divat,**
kötött, szövött- és rövidárak raktárai
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 6. sz.
Főkönyvtár: Kalvin-tér 5. szám, a Kalvin-
templom átellenében. Női-, férfi- és gyer-
mekhártya legelső gyártmány. Válasz-
tók nyakkendők, bő- és tricoksztyúk,
gallér és kézelő, zsebkendő és fűző, fű-
tyolók, kötények és cipkefogógyűrűkben.
Intézet gyermekkelengyék legolcsóbb be-
szárlási forrása.

Ajánlunk saját műhelyünkben készült tiszta	gyapjuszőveleiből:	
Kélgans, divatos vagy fekete sacco-bőrtény		9 ffr
Kélgans, divatos vagy fekete felelő		8 ffr
Kélgans, divatos vagy fekete szalon-bőrtény		13 ffr
Húrdó, vagy sport-bőrtények		10 ffr
Gyermek- és sport-bőrtények gyapjuszőveleiből		3 ffr
Mérték szerinti megrendezések mellett finom szabással, valódi angol		
francia gyapjuszőveleiből rendelkező (nem szabad)		

LEON és OLÁH

BUDAPESTEN.

Angol és francia női ruhakelme
különlegességek áruháza

IV., Kossuth Lajos-utca 4. Standard (volt)
Dreher-palota

A főváros legnagyobb
férfi- és gyermek-ruha
áruháza.

Aszodi S. és Társa hírneves
férfi-szabók
Legnagyobb elsőrangú úri
és gyermekruha-áruházban
Budapest, VIII., Kerepesi-út 41. „Adria”-szálloda.

Ajánlják most raktárra érkezett
gyönyörű kelméket. A
nyárról visszamaradt árukat ig-
zán olcsó áron bocsátják el
igen tisztelt hölgyvilág rendelke-
zésére.

Nagy választék raktár
angol és francia divatkelmekben
Mérték szerinti 14 ft árkban, a leg-
megrendelések újabb divatu-
mékből készített. Kívánatra ruha-
mértékveleli utasítást bérmentve.

Millenniumi kitüntetés 1896.

Dreszmann Károly

berotva-
működés-berendező.

Villanyerőre berendezett.
Legfinomabb berotváimat
egy évi jótállás mellett aján-
lom teljesen használatig ké-
szén, finom tekken.
50-es számú darabja 3 kor-
ai-as száma 4 kor. 52-es sz.
5 koros. Felsőszék 1 kor.-tól
feljebb.

Javítások elesem és azonnal
szakszerűen. Vidéki meg-
rendeléseimre pontos csim és
megyét megadni kérem.

Iroda és forgalmi helyiség
Budapest,

VII., Rottenbiller-ut. 6/a.

(Munka-utca sarok.)
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Ablakok

Minimális méretű 2.50
forint. Kt és beépítők,
duplak 3 ft. 10 ft. 12 ft.
7 ft. 8 ft. 9 ft. 10 ft. 11 ft.
12 ft. 13 ft. 14 ft. 15 ft.
16 ft. 17 ft. 18 ft. 19 ft.
20 ft. 21 ft. 22 ft. 23 ft.
24 ft. 25 ft. 26 ft. 27 ft.
28 ft. 29 ft. 30 ft. 31 ft.
32 ft. 33 ft. 34 ft. 35 ft.
36 ft. 37 ft. 38 ft. 39 ft.
40 ft. 41 ft. 42 ft. 43 ft.
44 ft. 45 ft. 46 ft. 47 ft.
48 ft. 49 ft. 50 ft. 51 ft.
52 ft. 53 ft. 54 ft. 55 ft.
56 ft. 57 ft. 58 ft. 59 ft.
60 ft. 61 ft. 62 ft. 63 ft.
64 ft. 65 ft. 66 ft. 67 ft.
68 ft. 69 ft. 70 ft. 71 ft.
72 ft. 73 ft. 74 ft. 75 ft.
76 ft. 77 ft. 78 ft. 79 ft.
80 ft. 81 ft. 82 ft. 83 ft.
84 ft. 85 ft. 86 ft. 87 ft.
88 ft. 89 ft. 90 ft. 91 ft.
92 ft. 93 ft. 94 ft. 95 ft.
96 ft. 97 ft. 98 ft. 99 ft.
100 ft. 101 ft. 102 ft. 103 ft.
104 ft. 105 ft. 106 ft. 107 ft.
108 ft. 109 ft. 110 ft. 111 ft.
112 ft. 113 ft. 114 ft. 115 ft.
116 ft. 117 ft. 118 ft. 119 ft.
120 ft. 121 ft. 122 ft. 123 ft.
124 ft. 125 ft. 126 ft. 127 ft.
128 ft. 129 ft. 130 ft. 131 ft.
132 ft. 133 ft. 134 ft. 135 ft.
136 ft. 137 ft. 138 ft. 139 ft.
140 ft. 141 ft. 142 ft. 143 ft.
144 ft. 145 ft. 146 ft. 147 ft.
148 ft. 149 ft. 150 ft. 151 ft.
152 ft. 153 ft. 154 ft. 155 ft.
156 ft. 157 ft. 158 ft. 159 ft.
160 ft. 161 ft. 162 ft. 163 ft.
164 ft. 165 ft. 166 ft. 167 ft.
168 ft. 169 ft. 170 ft. 171 ft.
172 ft. 173 ft. 174 ft. 175 ft.
176 ft. 177 ft. 178 ft. 179 ft.
180 ft. 181 ft. 182 ft. 183 ft.
184 ft. 185 ft. 186 ft. 187 ft.
188 ft. 189 ft. 190 ft. 191 ft.
192 ft. 193 ft. 194 ft. 195 ft.
196 ft. 197 ft. 198 ft. 199 ft.
200 ft. 201 ft. 202 ft. 203 ft.
204 ft. 205 ft. 206 ft. 207 ft.
208 ft. 209 ft. 210 ft. 211 ft.
212 ft. 213 ft. 214 ft. 215 ft.
216 ft. 217 ft. 218 ft. 219 ft.
220 ft. 221 ft. 222 ft. 223 ft.
224 ft. 225 ft. 226 ft. 227 ft.
228 ft. 229 ft. 230 ft. 231 ft.
232 ft. 233 ft. 234 ft. 235 ft.
236 ft. 237 ft. 238 ft. 239 ft.
240 ft. 241 ft. 242 ft. 243 ft.
244 ft. 245 ft. 246 ft. 247 ft.
248 ft. 249 ft. 250 ft. 251 ft.
252 ft. 253 ft. 254 ft. 255 ft.
256 ft. 257 ft. 258 ft. 259 ft.
260 ft. 261 ft. 262 ft. 263 ft.
264 ft. 265 ft. 266 ft. 267 ft.
268 ft. 269 ft. 270 ft. 271 ft.
272 ft. 273 ft. 274 ft. 275 ft.
276 ft. 277 ft. 278 ft. 279 ft.
280 ft. 281 ft. 282 ft. 283 ft.
284 ft. 285 ft. 286 ft. 287 ft.
288 ft. 289 ft. 290 ft. 291 ft.
292 ft. 293 ft. 294 ft. 295 ft.
296 ft. 297 ft. 298 ft. 299 ft.
300 ft. 301 ft. 302 ft. 303 ft.
304 ft. 305 ft. 306 ft. 307 ft.
308 ft. 309 ft. 310 ft. 311 ft.
312 ft. 313 ft. 314 ft. 315 ft.
316 ft. 317 ft. 318 ft. 319 ft.
320 ft. 321 ft. 322 ft. 323 ft.
324 ft. 325 ft. 326 ft. 327 ft.
328 ft. 329 ft. 330 ft. 331 ft.
332 ft. 333 ft. 334 ft. 335 ft.
336 ft. 337 ft. 338 ft. 339 ft.
340 ft. 341 ft. 342 ft. 343 ft.
344 ft. 345 ft. 346 ft. 347 ft.
348 ft. 349 ft. 350 ft. 351 ft.
352 ft. 353 ft. 354 ft. 355 ft.
356 ft. 357 ft. 358 ft. 359 ft.
360 ft. 361 ft. 362 ft. 363 ft.
364 ft. 365 ft. 366 ft. 367 ft.
368 ft. 369 ft. 370 ft. 371 ft.
372 ft. 373 ft. 374 ft. 375 ft.
376 ft. 377 ft. 378 ft. 379 ft.
380 ft. 381 ft. 382 ft. 383 ft.
384 ft. 385 ft. 386 ft. 387 ft.
388 ft. 389 ft. 390 ft. 391 ft.
392 ft. 393 ft. 394 ft. 395 ft.
396 ft. 397 ft. 398 ft. 399 ft.
400 ft. 401 ft. 402 ft. 403 ft.
404 ft. 405 ft. 406 ft. 407 ft.
408 ft. 409 ft. 410 ft. 411 ft.
412 ft. 413 ft. 414 ft. 415 ft.
416 ft. 417 ft. 418 ft. 419 ft.
420 ft. 421 ft. 422 ft. 423 ft.
424 ft. 425 ft. 426 ft. 427 ft.
428 ft. 429 ft. 430 ft. 431 ft.
432 ft. 433 ft. 434 ft. 435 ft.
436 ft. 437 ft. 438 ft. 439 ft.
440 ft. 441 ft. 442 ft. 443 ft.
444 ft. 445 ft. 446 ft. 447 ft.
448 ft. 449 ft. 450 ft. 451 ft.
452 ft. 453 ft. 454 ft. 455 ft.
456 ft. 457 ft. 458 ft. 459 ft.
460 ft. 461 ft. 462 ft. 463 ft.
464 ft. 465 ft. 466 ft. 467 ft.
468 ft. 469 ft. 470 ft. 471 ft.
472 ft. 473 ft. 474 ft. 475 ft.
476 ft. 477 ft. 478 ft. 479 ft.
480 ft. 481 ft. 482 ft. 483 ft.
484 ft. 485 ft. 486 ft. 487 ft.
488 ft. 489 ft. 490 ft. 491 ft.
492 ft. 493 ft. 494 ft. 495 ft.
496 ft. 497 ft. 498 ft. 499 ft.
500 ft. 501 ft. 502 ft. 503 ft.
504 ft. 505 ft. 506 ft. 507 ft.
508 ft. 509 ft. 510 ft. 511 ft.
512 ft. 513 ft. 514 ft. 515 ft.
516 ft. 517 ft. 518 ft. 519 ft.
520 ft. 521 ft. 522 ft. 523 ft.
524 ft. 525 ft. 526 ft. 527 ft.
528 ft. 529 ft. 530 ft. 531 ft.
532 ft. 533 ft. 534 ft. 535 ft.
536 ft. 537 ft. 538 ft. 539 ft.
540 ft. 541 ft. 542 ft. 543 ft.
544 ft. 545 ft. 546 ft. 547 ft.
548 ft. 549 ft. 550 ft. 551 ft.
552 ft. 553 ft. 554 ft. 555 ft.
556 ft. 557 ft. 558 ft. 559 ft.
560 ft. 561 ft. 562 ft. 563 ft.
564 ft. 565 ft. 566 ft. 567 ft.
568 ft. 569 ft. 570 ft. 571 ft.
572 ft. 573 ft. 574 ft. 575 ft.
576 ft. 577 ft. 578 ft. 579 ft.
580 ft. 581 ft. 582 ft. 583 ft.
584 ft. 585 ft. 586 ft. 587 ft.
588 ft. 589 ft. 590 ft. 591 ft.
592 ft. 593 ft. 594 ft. 595 ft.
596 ft. 597 ft. 598 ft. 599 ft.
600 ft. 601 ft. 602 ft. 603 ft.
604 ft. 605 ft. 606 ft. 607 ft.
608 ft. 609 ft. 610 ft. 611 ft.
612 ft. 613 ft. 614 ft. 615 ft.
616 ft. 617 ft. 618 ft. 619 ft.
620 ft. 621 ft. 622 ft. 623 ft.
624 ft. 625 ft. 626 ft. 627 ft.
628 ft. 629 ft. 630 ft. 631 ft.
632 ft. 633 ft. 634 ft. 635 ft.
636 ft. 637 ft. 638 ft. 639 ft.
640 ft. 641 ft. 642 ft. 643 ft.
644 ft. 645 ft. 646 ft. 647 ft.
648 ft. 649 ft. 650 ft. 651 ft.
652 ft. 653 ft. 654 ft. 655 ft.
656 ft. 657 ft. 658 ft. 659 ft.
660 ft. 661 ft. 662 ft. 663 ft.
664 ft. 665 ft. 666 ft. 667 ft.
668 ft. 669 ft. 670 ft. 671 ft.
672 ft. 673 ft. 674 ft. 675 ft.
676 ft. 677 ft. 678 ft. 679 ft.
680 ft. 681 ft. 682 ft. 683 ft.
684 ft. 685 ft. 686 ft. 687 ft.
688 ft. 689 ft. 690 ft. 691 ft.
692 ft. 693 ft. 694 ft. 695 ft.
696 ft. 697 ft. 698 ft. 699 ft.
700 ft. 701 ft. 702 ft. 703 ft.
704 ft. 705 ft. 706 ft. 707 ft.
708 ft. 709 ft. 710 ft. 711 ft.
712 ft. 713 ft. 714 ft. 715 ft.
716 ft. 717 ft. 718 ft. 719 ft.
720 ft. 721 ft. 722 ft. 723 ft.
724 ft. 725 ft. 726 ft. 727 ft.
728 ft. 729 ft. 730 ft. 731 ft.
732 ft. 733 ft. 734 ft. 735 ft.
736 ft. 737 ft. 738 ft. 739 ft.
740 ft. 741 ft. 742 ft. 743 ft.
744 ft. 745 ft. 746 ft. 747 ft.
748 ft. 749 ft. 750 ft. 751 ft.
752 ft. 753 ft. 754 ft. 755 ft.
756 ft. 757 ft. 758 ft. 759 ft.
760 ft. 761 ft. 762 ft. 763 ft.
764 ft. 765 ft. 766 ft. 767 ft.
768 ft. 769 ft. 770 ft. 771 ft.
772 ft. 773 ft. 774 ft. 775 ft.
776 ft. 777 ft. 778 ft. 779 ft.
780 ft. 781 ft. 782 ft. 783 ft.
784 ft. 785 ft. 786 ft. 787 ft.
788 ft. 789 ft. 790 ft. 791 ft.
792 ft. 793 ft. 794 ft. 795 ft.
796 ft. 797 ft. 798 ft. 799 ft.
800 ft. 801 ft. 802 ft. 803 ft.
804 ft. 805 ft. 806 ft. 807 ft.
808 ft. 809 ft. 810 ft. 811 ft.
812 ft. 813 ft. 814 ft. 815 ft.
816 ft. 817 ft. 818 ft. 819 ft.
820 ft. 821 ft. 822 ft. 823 ft.
824 ft. 825 ft. 826 ft. 827 ft.
828 ft. 829 ft. 830 ft. 831 ft.
832 ft. 833 ft. 834 ft. 835 ft.
836 ft. 837 ft. 838 ft. 839 ft.
840 ft. 841 ft. 842 ft. 843 ft.
844 ft. 845 ft. 846 ft. 847 ft.
848 ft. 849 ft. 850 ft. 851 ft.
852 ft. 853 ft. 854 ft. 855 ft.
856 ft. 857 ft. 858 ft. 859 ft.
860 ft. 861 ft. 862 ft. 863 ft.
864 ft. 865 ft. 866 ft. 867 ft.
868 ft. 869 ft. 870 ft. 871 ft.
872 ft. 873 ft. 874 ft. 875 ft.
876 ft. 877 ft. 878 ft. 879 ft.
880 ft. 881 ft. 882 ft. 883 ft.
884 ft. 885 ft. 886 ft. 887 ft.
888 ft. 889 ft. 890 ft. 891 ft.
892 ft. 893 ft. 894 ft. 895 ft.
896 ft. 897 ft. 898 ft. 899 ft.
900 ft. 901 ft. 902 ft. 903 ft.
904 ft. 905 ft. 906 ft. 907 ft.
908 ft. 909 ft. 910 ft. 911 ft.
912 ft. 913 ft. 914 ft. 915 ft.
916 ft. 917 ft. 918 ft. 919 ft.
920 ft. 921 ft. 922 ft. 923 ft.
924 ft. 925 ft. 926 ft. 927 ft.
928 ft. 929 ft. 930 ft. 931 ft.
932 ft. 933 ft. 934 ft. 935 ft.
936 ft. 937 ft. 938 ft. 939 ft.
940 ft. 941 ft. 942 ft. 943 ft.
944 ft. 945 ft. 946 ft. 947 ft.
948 ft. 949 ft. 950 ft. 951 ft.
952 ft. 953 ft. 954 ft. 955 ft.
956 ft. 957 ft. 958 ft. 959 ft.
960 ft. 961 ft. 962 ft. 963 ft.
964 ft. 965 ft. 966 ft. 967 ft.
968 ft. 969 ft. 970 ft. 971 ft.
972 ft. 973 ft. 974 ft. 975 ft.
976 ft. 977 ft. 978 ft. 979 ft.
980 ft. 981 ft. 982 ft. 983 ft.
984 ft. 985 ft. 986 ft. 987 ft.
988 ft. 989 ft. 990 ft. 991 ft.
992 ft. 993 ft. 994 ft. 995 ft.
996 ft. 997 ft. 998 ft. 999 ft.
1000 ft. 1001 ft. 1002 ft. 1003 ft.
1004 ft. 1005 ft. 1006 ft. 1007 ft.
1008 ft. 1009 ft. 1010 ft. 1011 ft.
1012 ft. 1013 ft. 1014 ft. 1015 ft.
1016 ft. 1017 ft. 1018 ft. 1019 ft.
1020 ft. 1021 ft. 1022 ft. 1023 ft.
1024 ft. 1025 ft. 1026 ft. 1027 ft.
1028 ft. 1029 ft. 1030 ft. 1031 ft.
1032 ft. 1033 ft. 1034 ft. 1035 ft.
1036 ft. 1037 ft. 1038 ft. 1039 ft.
1040 ft. 1041 ft. 1042 ft. 1043 ft.
1044 ft. 1045 ft. 1046 ft. 1047 ft.
1048 ft. 1049 ft. 1050 ft. 1051 ft.
1052 ft. 1053 ft. 1054 ft. 1055 ft.
1056 ft. 1057 ft. 1058 ft. 1059 ft.
1060 ft. 1061 ft. 1062 ft. 1063 ft.
1064 ft. 1065 ft. 1066 ft. 1067 ft.
1068 ft. 1069 ft. 1070 ft. 1071 ft.
1072 ft. 1073 ft. 1074 ft. 1075 ft.
1076 ft. 1077 ft. 1078 ft. 1079 ft.
1080 ft. 1081 ft. 1082 ft. 1083 ft.
1084 ft. 1085 ft. 1086 ft. 1087 ft.
1088 ft. 1089 ft. 1090 ft. 1091 ft.
1092 ft. 1093 ft. 1094 ft. 1095 ft.
1096 ft. 1097 ft. 1098 ft. 1099 ft.
1100 ft. 1101 ft. 1102 ft. 1103 ft.
1104 ft. 1105 ft. 1106 ft. 1107 ft.
1108 ft. 1109 ft. 1110 ft. 1111 ft.
1112 ft. 1113 ft. 1114 ft. 1115 ft.
1116 ft. 1117 ft. 1118 ft. 1119 ft.
1120 ft. 1121 ft. 1122 ft. 1123 ft.
1124 ft. 1125 ft. 1126 ft. 1127 ft.
1128 ft. 1129 ft. 1130 ft. 1131 ft.
1132 ft. 1133 ft. 1134 ft. 1135 ft.
1136 ft. 1137 ft. 1138 ft. 1139 ft.
1140 ft. 1141 ft. 1142 ft. 1143 ft.
1144 ft. 1145 ft. 1146 ft. 1147 ft.
1148 ft. 1149 ft. 1150 ft. 1151 ft.
1152 ft. 1153 ft. 1154 ft. 1155 ft.
1156 ft. 1157 ft. 1158 ft. 1159 ft.
1160 ft. 1161 ft. 1162 ft. 1163 ft.
1164 ft. 1165 ft. 1166 ft. 1167 ft.
1168 ft. 1169 ft. 1170 ft. 1171 ft.
1172 ft. 1173 ft. 1174 ft. 1175 ft.
1176 ft. 1177 ft. 1178 ft. 1179 ft.
1180 ft. 1181 ft. 1182 ft. 1183 ft.
1184 ft. 1185 ft. 1186 ft. 1187 ft.
1188 ft. 1189 ft. 1190 ft. 1191 ft.
1192 ft. 1193 ft. 1194 ft. 1195 ft.
1196 ft. 1197 ft. 1198 ft. 1199 ft.
1200 ft. 1201 ft. 1202 ft. 1203 ft.
1204 ft. 1205 ft. 1206 ft. 1207 ft.
1208 ft. 1209 ft. 1210 ft. 1211 ft.
1212 ft. 1213 ft. 1214 ft. 1215 ft.
1216 ft. 1217 ft. 1218 ft. 1219 ft.
1220 ft. 1221 ft. 1222 ft. 1223 ft.
1224 ft. 1225 ft. 1226 ft. 1227 ft.
1228 ft. 1229 ft. 1230 ft. 1231 ft.
1232 ft. 1233 ft. 1234 ft. 1235 ft.
1236 ft. 1237 ft. 1238 ft. 1239 ft.
1240 ft. 1241 ft. 1242 ft. 1243 ft.
1244 ft. 1245 ft. 1246 ft. 1247 ft.
1248 ft. 1249 ft. 1250 ft. 1251 ft.
1252 ft. 1253 ft. 1254 ft. 1255 ft.
1256 ft. 1257 ft. 1258 ft. 1259 ft.
1260 ft. 1261 ft. 1262 ft. 1263 ft.
1264 ft. 1265 ft. 1266 ft. 1267 ft.
1268 ft. 1269 ft. 1270 ft. 1271 ft.
1272 ft. 1273 ft. 1274 ft. 1275 ft.
1276 ft. 1277 ft. 1278 ft. 1279 ft.
1280 ft. 1281 ft. 1282 ft. 1283 ft.
1284 ft. 1285 ft. 1286 ft. 1287 ft.
1288 ft. 1289 ft. 1290 ft. 1291 ft.
1292 ft. 1293 ft. 1294 ft. 1295 ft.
1296 ft. 1297 ft. 1298 ft. 1299 ft.
1300 ft. 1301 ft. 1302 ft. 1303 ft.
1304 ft. 1305 ft. 1306 ft. 1307 ft.
1308 ft. 1309 ft. 1310 ft. 1311 ft.
1312 ft. 1313 ft. 1314 ft. 1315 ft.
1316 ft. 1317 ft. 1318 ft. 1319 ft.
1320 ft. 1321 ft. 1322 ft. 1323 ft.
1324 ft. 1325 ft. 1326 ft. 1327 ft.
1328 ft. 1329 ft. 1330 ft. 1331 ft.
1332 ft. 1333 ft. 1334 ft. 1335 ft.
1336 ft. 1337 ft. 1338 ft. 1339 ft.
1340 ft. 1341 ft. 1342 ft. 1343 ft.
1344 ft. 1345 ft. 1346 ft. 1347 ft.
1348 ft. 1349 ft. 1350 ft. 1351 ft.
1352 ft. 1353 ft. 1354 ft. 1355 ft.
1356 ft. 1357 ft. 1358 ft. 1359 ft.
1360 ft. 1361 ft. 1362 ft. 1363 ft.
1364 ft. 1365 ft. 1366 ft. 1367 ft.
1368 ft. 1369 ft. 1370 ft. 1371 ft.
1372 ft. 1373 ft. 1374 ft. 1375 ft.
1376 ft. 1377 ft. 1378 ft. 1379 ft.
1380 ft. 1381 ft. 1382 ft. 1383 ft.
1384 ft. 1385 ft. 1386 ft. 1387 ft.
1388 ft. 1389 ft. 1390 ft. 1391 ft.
1392 ft. 1393 ft. 1394 ft. 1395 ft.
1396 ft. 1397 ft. 1398 ft. 1399 ft.
1400 ft. 1401 ft. 1402 ft. 1403 ft.
1404 ft. 1405 ft. 1406 ft. 1407 ft.
1408 ft. 1409 ft. 1410 ft. 1411 ft.
1412 ft. 1413 ft. 1414 ft. 1415 ft.
1416 ft. 1417 ft. 1418 ft. 1419 ft.
1420 ft. 1421 ft. 1422 ft. 1423 ft.
1424 ft. 1425 ft. 1426 ft. 1427 ft.
1428 ft. 1429 ft. 1430 ft. 1431 ft.
1432 ft. 1433 ft. 1434 ft. 1435 ft.
1436 ft. 1437 ft. 1438 ft. 1439 ft.
1440 ft. 1441 ft. 1442 ft. 1443 ft.
1444 ft. 1445 ft. 1446 ft. 1447 ft.
1448 ft. 1449 ft. 1450 ft. 1451 ft.
1452 ft. 1453 ft. 1454 ft. 1455 ft.
1456 ft. 1457 ft. 1458 ft. 1459 ft.
1460 ft. 1461 ft. 1462 ft. 1463 ft.
1464 ft. 1465 ft. 1466 ft. 1467 ft.
1468 ft. 1469 ft. 1470 ft. 1471 ft.
1472 ft. 1473 ft. 1474 ft. 1475 ft.
1476 ft. 1477 ft. 1478 ft. 1479 ft.
1480 ft. 1481 ft. 1482 ft. 1483 ft.
1484 ft. 1485 ft. 1486 ft. 1487 ft.
1488 ft. 1489 ft. 1490 ft. 1491 ft.
1492 ft. 1493 ft. 1494 ft. 1495 ft.
1496 ft. 1497 ft. 1498 ft. 1499 ft.
1500 ft. 1501 ft. 1502 ft. 1503 ft.
1504 ft. 1505 ft. 1506 ft. 1507 ft.
1508 ft. 1509 ft. 1510 ft. 1511 ft.
1512 ft. 1513 ft. 1514 ft. 1515 ft.
1516 ft. 1517 ft. 1518 ft. 1519 ft.
1520 ft. 1521 ft. 1522 ft. 1523 ft.
1524 ft. 1525 ft. 1526 ft. 1527 ft.
1528 ft. 1529 ft. 1530 ft. 1531 ft.
1532 ft. 1533 ft. 1534 ft. 1535 ft.
1536 ft. 1537 ft. 1538 ft. 1539 ft.
1540 ft. 1541 ft. 1542 ft. 1543 ft.
1544 ft. 1545 ft. 1546 ft. 1547 ft.
1548 ft. 1549 ft. 1550 ft. 1551 ft.
1552 ft. 1553 ft. 1554 ft. 1555 ft.
1556 ft. 1557 ft. 1558 ft. 1559 ft.
1560 ft. 1561 ft. 1562 ft. 1563 ft.
1564 ft. 1565 ft. 1566 ft. 1567 ft.
1568 ft. 1569 ft. 1570 ft. 1571 ft.
1572 ft. 1573 ft. 1574 ft. 1575 ft.
1576 ft. 1577 ft. 1578 ft. 1579 ft.
1580 ft. 1581 ft. 1582 ft. 1583 ft.
1584 ft. 1585 ft. 1586 ft. 1587 ft.
1588 ft. 1589 ft. 1590 ft. 1591 ft.
1592 ft. 1593 ft. 1594 ft. 1595 ft.
1596 ft. 1597 ft. 1598 ft. 1599 ft.
1600 ft. 1601 ft. 1602 ft. 1603 ft.
1604 ft. 1605 ft. 1606 ft. 1607 ft.
1608 ft. 1609 ft. 1610 ft. 1611 ft.
1612 ft. 1613 ft. 1614 ft. 1615 ft.
1616 ft. 1617 ft. 1618 ft. 1619 ft.
1620 ft. 1621 ft. 1622 ft. 1623 ft.
1624 ft. 1625 ft. 1626 ft. 1627 ft.
1628 ft. 1629 ft. 1630 ft. 1631 ft.
1632 ft. 1633 ft. 1634 ft. 1635 ft.
1636 ft. 1637 ft. 1638 ft. 1639 ft.
1640 ft. 1641 ft. 1642 ft. 1643 ft.
1644 ft. 1645 ft. 1646 ft. 1647 ft.
1648 ft. 1649 ft. 1650 ft. 1651 ft.
1652 ft. 1653 ft. 1654 ft. 1655 ft.
1656 ft. 1657 ft. 1658 ft. 1659 ft.
1660 ft. 1661 ft. 1662 ft. 1663 ft.
1664 ft. 1665 ft. 1666 ft. 1667 ft.
1668 ft. 1669 ft. 1670 ft. 1671 ft.
1672 ft. 1673 ft. 1674 ft. 1675 ft.
1676 ft. 1677 ft. 1678 ft. 1679 ft.
1680 ft. 1681 ft. 1682 ft. 1683 ft.
1684 ft. 1685 ft. 1686 ft. 1687 ft.
1688 ft. 1689 ft. 1690 ft. 1691 ft.
1692 ft. 1693 ft. 16

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy héra 60 fillér.
Vidékre postai küldéssel egy héra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal. Krausz és Farkas papírkereskedés.

Felolvasó szerkesztő:

ILLOVA HUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztésénél.
Nyomdájában.

A hadparancsért nem adnak elégtételt. Szakadás a kormánypártban.

Az igazság.

(I.) Veszedelmes dolog, az emberek nem szeretik hallgatni és ha kimondod, betörnek a fejed. De nekem már velem született hibám, hogy nem szívlelem a kertelést, a jezsuita fondorlatokat, a színlelt barátságot és jóindulatot, annyira vagyok ezzel, hogy szinte gyűlölöm a jómodoru és tuludvarias embereket, mert ezek sohasem őszinték és ritkán becsületesek.

Én tehát, ha négyfele vágnak is, nem tudok mást mondani, mint a mit gondolok, legföljebb, ha a körülmények erre kényszerítenek, inkább hallgatom, semhogy nem szívem, meg agyam szerint beszéljek.

Most azonban hallgatni nem tudok, nem is akarok.

Évek óta keressük, mik a kivándorlás okai, hogyan lehetne az okokat megszüntetni, ezzel a kivándorlást csökkenteni. Nem hiszem, hogy létezzék ujság, mely erről már cikkezett volna.

De hát az ujságokat kétféle emberek csinálják, hírlapírók és hírlapkiadók, az utóbbiak pedig nemcsak csinálják, hanem, mert élni kell és ökölöznek minket, hát kormányozzuk is. A kormányzás pedig abból áll, hogy az érdekeket egyesíteni törekszenek.

Hát én p. o. nem bánom, ha az ujságomban valamelyik cipész hirdeti a holmiját, mely jobb mint akármi más, míg a döblingi Turulgyár cipőinél is jobb, de olcsóbb is, ráadásul pedig minden vevő aranyláncot, sámfát, meg egy pár fejelést kap... a ki elhiszi, ám menjen a hirdetés után, esetleg nem is csalódik, de már az fölhaborit, ha egy ujság az első oldalán a kivándorlást, a magyar faj pusztulását fájlatja, a 13. oldalán pedig közli egy hamburgi kivándorlási cég, a Falck és társa hirdetését, a szöveg között, mindjárt a regény után egy félhasábos reklám-cikk, melyben gyalázatos magyarsággal kivándorlásra csábít, — elmondva, hogy aki siet, az Yorktonban még ingyen földet is kap, a magyaroknak ott igen jól megy a dolguk, könnyű a megélhetés, stb. stb., a Falck és Compurak pedig kiszállítják oda a jó magyarokat.

Hát urak, a pénz még ha kivándorlási híjának is, de a hírlapirodalom még se legyen olyan, mint az az utcai leányzó, aki a szeretőjétől megkívánja, hogy hű legyen hozzá, de ő a testével keresi meg a kenyeret.

Elvégre perdítanak talán okos, de nem illik lenni, aki pedig így keresi a kenyerét, az ne szóljon meg senkit és ne jajgasson a becsületért.

Mert ha mindent közlünk és mindent elhallgatunk, a miért megfizetnek, akkor ez már tisztán perdítaság a hírlapirodalomban.

Törökország háborúja akar.

Konstantinápoly, szept. 21.

Általános az a vélemény, hogy a helyzet ma már nemcsak zavaros, de kritikus is. Az egész világ csak a török-bolgár háború kitörésének eshetőségéről beszél, különösen a mióta Kucsuk Szaid volt nagyvezér a szultánnak volt kihallgatáson.

Kucsuk Szaid a harci párthoz tartozik. Ismeretes, hogy ő 1885-ben, mikor Kelet-Ruméliában kitört a bolgár forradalom és a török tartományba bevonult a bolgár hadsereg — háborút ajánlott a szultánnak. E tanács miatt elvesztette hivatalát, de Törökország is elvesztette nagy és gazdag tartományát, Kelet-Ruméliát. Kucsuk Szaid kihallgatását általában úgy magyarázzák, hogy már a szultán palotájában is harci kedv kerekedik.

De még több jele is van annak, hogy a törökök a háborúra készülődnek. Az ázsiai tartalékos (redif) zászlóaljokat egyre mozgósítják és pedig oly éjjel, hogy az ázsiai katonaság a macedóniai lázadás elnyomására szükséges, pedig ezek a zászlóaljak nem Macedóniába, hanem a bolgár határra mennek. A lovász- és fegyvergyárakban éjjel-nappal több ezer munkás dolgozik, külföldön új ágyukat és fegyvereket rendelnek, a hadihajókat javítják és felszerelik, több új hadihajót is rendeltek Angliában és Olaszországban. A tisztek harcikedvét alig lehet fékezni. A törökök már megunták a folytonos bolgár kihívásokat, és alig várják azt a pillanatot, hogy a bolgárokkal a harcátérre lépjenek. Ez a pillanat rögtön be fog következni, ha Kucsuk Szaid bása a nagyvezérségi tisztben föl fogja váltani a békés örzelmű Ferid bását.

Es úgy látszik, hogy ez a pillanat nincs messze. Törökország nem tehet mást, mint hogy vagy teljesíti Aecs és Pátervár parancsait, vagy háborút tűz Bolgáriának. A diplomáciai körök, a mindazok, akik a törököket ismerik, az utóbbit várják. De mivel fog Törökország harcolni? Katonasága van elég, de pénze nincs. A minap sem kapott a porta pénzt az ottomán banktól. Csekély két millió frank kölcsönt sem kapott a török kormány. Ezért jelent meg a minap a török államadósságok egyesítéséről szóló irádó, mely a török pénztáron pillanatnyilag

A két hős.

Erről a két hősről akiket itt képen bemutatunk, nagyon sok szó esik Sándor király meggyilkolása óta.

Az egyik az építészeti miniszter, Masin Sándor ezredes, annak a Masin mérnöknek a bátyja, akinek Draga királyné volt a felesége, a másik Genesics Gyóko a kereskedelmi miniszter, kit Sándor

felségeért ítéltetett el, mert azt híresztelte Dragáról, hogy az már mindennek volt a szeretője... neki is.

A királygyilkosság óta ez a két ember ura Szerbiának, az a történelmi, amit ők akarnak.

Történik ma. De vajon holnap mi fog történni?

segíteni fog (40—50 millió frankot kap az egyesítés alkalmából a kincstár). Így nemcsak hogy az európai diplomácia, hanem az európai pénzügy is (mely a török adósságok unifikációjában érdekelt) segíti a háború kitörését.

Perdita, aki kleptománikus.

Budapest, szept. 21.

Toborfi Amália, egy csinos 28 éves nyilvánossági joggal és jelleggel felruházott leány férővándógeinek számtalan esetben bizonyította be, hogy előrendű szakértő a zsebmetszésben. Egyre-másra foztogatta ki a látogatók zsebeit, akik természetesen csak a távozásuk után jöttek rá erre.

A károsultak közül hat följelentette a leányt, akit lopás büntette miatt letartóztattak és vád alá helyeztek.

A leány eleinte tagadott, később azonban töredelmes vallomást tett, mert a zsebkönyvében egy több száz koronáról

szóló takarékpénztár találtak és nem tudta igazolni, hogy a pénzt honnan szerezte.

A törvényhozás ma vontatta föl felelősségre dr. Pusztán Gyula elnöklése alatt. Toborfi Amália arra a kérdésre, hogy miért lopott, így jelentette ki:

— Tessék elhinni, én nem akarok senkit megkárosítani, a pénzre sincs szükségem, hiszen a takarékpénztárba raktam, amit a vendégektől elvettem.

Lopok azért, mert ha egy pénztárcát látok, vagy érzek a más zsebében, nem tudom megállni, hogy azt el ne vegyem onnan. Valahányszor ösztön ingerel engem erre és én nem tudok ellentállani.

Dr. Gyóri László védő indítványára a törvényhozás elrendelte, hogy szakértő orvosok vizsgálják meg a vádlott elmeállapotát annak megállapítása végett, vajon tényleg kleptomániában szenved-e Toborfi Amália.

Hírek a válságról.

— Saját tudósításoktól. —

Budapest, szept. 21.

A képviselőházban.

A képviselőházban azonban ma délután alig volt ember. Gróf Apponyi Albert, akinek visszaérkezését délelőttre várták, csak délután egy órákor érkezett meg.

Az olvasó-teremben, a hová máskor mégis nagy csomó politikus gyűlt össze, két-három képviselő olvas ujságot. És az ajtók nyitva vannak: hogy a bécsi telefon hírt annál hamarabb meghozhassák a szolgák, a kik közül egy állandóan ott állt az interurbán telefonnál.

Tizenegy óra felé mégis jöttek néhányan, megtudni, mi az újság. — Podig azok, akik ott voltak, az érkezőköt várta új híreket. S a nagy várakozásban szóba került a függetlenségi párt délutáni értekezlete: az egyetlen esemény, amelynek bekövetkezése ma bizonyos. Hogy azonban milyen irányba terelődnek a tanácskozásai, az is attól függ, mi történik addig. Megjön-e a manifestum?

Nem lesz manifestum.

A király csak ma délután 4 órákor fogadta Khuen-Héderváry grófot.

Az összes bécsi lapok ma várták a király manifestumát, de a manifestum csak nem akart jönni. Végül az egybezugyult bécsi és budapesti hírlaptudósítók állítólag illetékes helyen kértek felvilágosítást és azt a választ kapták, hogy **no várakozzanak, nem lesz manifestum**. Gróf Khuen mai kihallgatása állítólag csak arra való, hogy a koronától kapjon irányítást a szabadelvű pártban tanúsítandó magatartásra és hogy megállapítsák a király Budapestre való utazásának határnapját. Egy Bécsből jött táviratunk a következőket jelenti:

Bécs, szept. 21.

Bécsi beavatott körökben tudják, hogy a király csak azokat az engedelményeket adja meg, melyeket Khuen-Héderváry gróf és Széll Kálmán annak idején már bejelentett. Ezen túl a király nem megy. A király egyelőre nem jön el Budapestre.

Összefoglalva azonban az összes tudósítások abban, hogy aligha lesz már manifestum és a hadiparancsért a nemzethez semmiféle leiratot a király intézni nem fog. — Ha jön ilyen leirat, ez a képviselőházhoz fog jönni és az nem lesz más, mint egy királyi kezirat, melylyel a király csatlórtókhöz felosztja a képviselőházat. És ha ex-lexben új választásokat nem lehet elrendelni, akkor a képviselőház felosztása a nélkül történik meg, hogy új választásokat elrendeljenek.

Mi igaz és mi nem mindebből, persze nem lehet megállapítani a sok mindenféle hírrel mai csatlólapok írják a következőket:

A király, a ki előzőleg, mint most nyilvánvalóvá lett, hosszasan tanácskozott báró Beck vezérkari főnökkel és Bolfras főhadseggeddel.

Általános az a vélemény, hogy Khuen-Héderváry újabb megbízást kap kormányalakításra.

Egy másik esély szerint gróf Khuen-Héderváry, midőn belátta, hogy a hadiparancs-politika célt tévesztett, azzal az elhatározással utazott Bécsbe, hogy a koronát rábírja a hadiparancs hatásának kíméltetésére, illetőleg gyengítésére. Az első kihallgatás eredménye volt a felhívatalos magyarázat.

Gróf Khuen második kihallgatásában azt állította a király elé, hogy manifestumban kell a népet megnyugtatót és mindjárt be is mutatta ennek a manifestumnak szövegét. A király azonban mégsem fogadta el első olvasására a manifestumot, hanem rövidesen átvette és mára ismét magához rendelte gróf Khuent.

Szakadás a kormánypártban.

A kormánypárt, mely még szombaton oly közel állott a rég elvesztett egység újból való feltalálásához, ma a valószínű és forma szerint kettészakadás útján van.

Maga gróf Apponyi Albert még szombaton kijelentette, hogy Wekerle Sándor és ő tisztába jöttek úgy a felirattal, mint a továbbiak iránt és mindent el fognak követni, hogy a pártban nézeteknek többséget szerezzenek; remélte, hogy lesz többség, esetleg egyhangú elfogadás. — Hozzátette, hogy arra ez esetre, ha nézeteknek nem talál többségre, ők hivatkoznak együtt kilépnek a pártból. Alighogy Apponyi elutazott, Darányi, és Hieronymi azzal, hogy az alkotmány keretén kívül eső tények nem képezhetik felirat tárgyát és hogy időközben megjelenendő királyi manifestummal ugylis tárgytalan lesz a felirat, arra hangolták a párt egy részét, főleg az ó-szabadelvűeket, hogy csak határozati javaslatban fejezze ki a párt az ó álláspontját. Ha már most Apponyiék ragaszkodnak felfogásukhoz, nemcsak nagyon zajos összetűzésre van kilátás a kormánypárt előzetes tanácskozásában, hanem beáll a nyílt pártszakadás is.

Az előmenyekről, melyekről már adtunk hírt, azt írják hogy Polónyi Géza főkeresete gróf Apponyi Albertet és vele két órán át tárgyalt. Mikor Polónyi kijött Apponyitól, barátainak azt mondta: Ma van életem legboldogabb napja: Apponyi felfogása és elhatározásai tiszták, határozottak és hazafiasak. A két órási megbeszélés során kiderült, hogy a tárgyaló felek úgy a királyhoz intézendő felirat, mint a nemzeti program dolgában teljesen egyetértettek. Ez az egyetértés kiterjed Wekerle Sándorra is, aki Apponyival teljesen szolidáris. Apponyinak még az a reménye is volt, hogy az egész kormánypárt, de mindenesetre annak többsége az ó és Wekerle nézetét fogja elfogadni.

Ugy volt, hogy a szabadelvűpárt ma, hétfőn este értekezletet tart. Az elnökség meg is hívta a párt tagjait, hogy ma este a Lloyd-klubban jelenjenek meg.

A kormány tagjai közt nagyon izgalmas a bangulat.

A párt egy része — mint ismeretes — azon van, hogy a királyhoz felirat intéztessék. Egy másik rész ezt ellenzi és nem akar állást foglalni, amíg az új kormány kinevezése meg nem történt.

A nézeteltérések rendkívül kiélesedtek és szinte bizonyossá vehető, hogy a pártban szakadás fog beállni. Ugy mondják, hogy vagy negyven-ötven képviselő el van tőkelve, hogy kilép a szabadelvű pártból, ha a viszonyok kielégítő módon nem tisztáztatnak.

Khuen-Héderváry a királlyal.

Bécsből jelenti egy újabb tudósítás:

Héderváry gróf ma reggel 8 órákor Láng Lajos kereskedelmi miniszterrel együtt reggelizett a fél 10 órakor elment a magyar miniszteriumba. Ott azt mondta, hogy még nem tudja mikor megy kihallgatásra, de nem lehetetlen, hogy csak délutánra kap királyi meghívót és ebben az esetben délután nem utazhatik vissza Budapestre.

A további kérdésekre azt felelte, hogy a helyzet most van kialakulóban, de hogy mi fog történni, azt nem tudja. Héderváry gróf délután egy óráig, a mikor ezt a tudósítást küldöm, nem kapott a királytól meghívást, ellenben arról értesülök, hogy tizenegy órákor Körber osztrák miniszterelnök hosz-zabk kihallgatáson volt a királlyal.

Héderváry, bár szerintem, tegnap memorandumot adott át a királynak, amelyben kifejtette, hogy milyen módon véli a helyzetet orvosolhatónak.

E memorandum elkészítésében közreműködtek Láng miniszter és Szögyény-Marich László is. — A király azt felelte Hédervárynak, hogy a memorandumot el fogja olvasni, s majd azután fogja őt értesíteni, hogy mikor fogadja.

Más forrás szerint annak a nyilatkozatnak a szövegét adta át Héderváry a királynak, amelyet holnap este a szabadelvűpártban fel akar olvasni. Megbízható forrásból jelentik, hogy az eddigi három kihallgatáson különösen arról volt szó, hogy a király rá akarta bírni Héderváryt, hogy vállalja el újra a miniszterelnökséget.

A királyt különösen az a szempont vezette, hogy a magyar képviselőház csatlórtói ülésén felelős kormányelnök legyen jelen a visszautasítás azokat a tanácsadók, amelyeket esetleg a király személye ellen intéznek. Héderváry gróf kifejtette azokat az okokat, amelyek miatt szükséges volna, hogy a király minél előbb leutazzák Budapestre.

Ere azonban a király azt felelte, hogy Budapestre való utazásáról egyelőre szó sem lehet, előbb tudnia kell, hogy mit határoz a szabadelvű párt s ha látni fogja, hogy a párt elejti követeléseiből a magyar vezényleti nyelvet, úgy visszautasít Budapestre. De ha a párt magáétvá teszi a magyar vezényleti nyelv követelését, vagy legalább azt követeli, hogy elvi kijelentés történjék erre vonatkozólag akkor egyelőre nem fog leutazni.

A király megakadja továbbá várni a képviselőház csatlórtói ülését, hogy meglássa mi történik majd ott. Héderváry ismételt sürgetésére még nem egyszer határozottan kijelentette, hogy egyelőre nem megy Budapestre és hogy föltétlenül ragaszkodik a német vezényleti nyelvhez s a magyar vezényleti nyelvre vonatkozólag még csak elvi kijelentést sem hajlandó tenni.

Azoknak a bécsi köröknek, a melyeknek befolyásuk van a dolgok fejlődésére, az volt a terve, hogy Héderváryt maradásra bírják s azt akarták, hogy Héderváry gróf mint újonnan kinevezett miniszterelnök utazzék le Budapestre s e minőségében mulatozzék be a Házban és ha szükségeset látja, azonnal ossz-lassa fel a képviselőházat.

Igy újra nyerne néhány hónapi időt s ez idő alatt majd találnak valami módot a kibontakozásra. Héderváry tegnap egy osztrák politikussal beszélt, aki ezt mondta neki:

Héderváry többször ajánlotta a királynak, hogy Wekerle Sándort bízzák meg a kormányalakítással. A király azt felelte, hogy semmi kifogása sincs Wekerle személye ellen az egyházpolitikai akció miatt, de most oly követelésekkel állott elő, amelyeket lehetetlen teljesítenie.

LEGUJABB.

Rablógylkosság.

Páris, szept. 21. Aixles-Bains-ben a kastélyban meggyilkolták és kirabolták az éjjel Fougère híres félvilági hölgyet. A leány komornáját szintén meggyilkolták barátját, Giriat kisasszonyt pedig félholtá fojtogatták. A gyilkosok negyedmillió frank értékű ékszert raboltak el. Fougère, a ki nem tévesztendő össze a Budapestben is ismert Eugénia Fougère énekesnővel, már körülbelül 45 éves hölgy volt, de csak pár évvel ezelőtt vonult vissza a magánéletbe.

Tüntető szociálisták.

Grép, szept. 21. A szociáldemokraták tegnap nappályt tartottak, amelyen Reisel képviselő mondott beszédet. Határozatot fogadtak el, amelyben kimondják, hogy a harmadéves katonák szabadon kell bocsátani és hogy Ausztria nem adhat újoncot, ha a magyar képviselőház meg nem szavazza. A nappálytán jelen voltak azután a tartománygyűlés háza elé mentek, a hol lármás tüntetést rendeztek. Azután tovább vonultak és az utcán folytatták a tüntetést. Amikor tisztákkal találkozott, azt kiáltották: Le az újoncok! Kinzóival! Egy honyan katonát fölszólítottak, hogy vesse le egyenruháját. A tüntetők azután az Arbeiterville nevű ujság szerkesztőségé elé vonultak, ahol szótsozlottak.

Kővágóhídi serti vásár.

(Hivatalos jelentés déli tizenkét órákor.) Maradvány 136 darab, érkezett 804 darab, összesen 940 darab. Eladtak déli tizenkét óráig 300 darabot. Mai árak: Öreg elsőrendű 98, másodrendű 25 korona; fiatal elsőrendű 100—103, közép 20—100, könnyű — — — korona. A vásár irányzata olasz.

A német császár Bécsben.

Bécs, szept. 21.

Politikai körökben sokat beszélnek arról a kérdésről, vajjon Ferenc József király viszonzni fogja-e Vilmos császár látogatását? A Neue Freie Presse arról értesül, hogy a császár mostani bécsi látogatása csak viszonzása Ferenc József berlini látogatásának és így nem lehet azt várni, hogy ő felsége a közel jövőben Berlinbe megy.

Felhínt politikai körökben, hogy a felkészítőtkben külön hangzatták azt, hogy Vilmos császár Ferenc József király kívánságára utazott Bécsbe. Ferenc József király e kívánsága és a monarchia belső politikai helyzete között nincs semmi összefüggés, bár uralkodók mindenesetre örültek annak, hogy épen a mostani konfliktus idején látogatta meg őt a császár, a mivel azt bizonyította, hogy a belső politikai konfliktus Magyarország és Németország szövetségének orosságban mit sem változtatott. A mostani helyzet és a bécsi látogatás között már csak azért sem lehet összefüggés, mert a meghívás már júniusban megtörtént, a mikor még csak sejteni sem lehetett a mostani konfliktust.

A felkészítőtkben erről a meghívásról különben csak azért volt szó, mert a német ellenzék Vilmos császárnak gyakran szemére veti, hogy igen sokat utazik.

A német nagykövetség estőjén a császár sokat beszélt a zenéről és beszélgetése nyomán kiűnt, hogy már nem oly buzgó híve Wagner Rikárd zenéjének, mint eddig volt.

Felhínt az is, hogy a császár meggyezéseiben lehetőleg kerülte a politikát. Igen sokat beszélgetett a császár Khuen-Héderváry Károly gróffal is, de a beszélgetés csak általános tárgyakról folyt s a mostani magyar politikai válság egyáltalában szóba sem került.

A német, osztrák és magyar államfőknek beszélgetéseinek kielégítő az eredménye. Megállapodások nem történtek már csak azért sem, mert ilyen megállapodásokra, különösen a balkáni ügyekben, nem is volt szükség.

Bülow gróf német birodalmi kancellár tegnap egy osztrák politikus látogatását fogadta, akivel politikáról is beszélgetett. Mikor a látogató azt mondotta, hogy a világ feszült figyelemmel nézi a kancellár fogását, hogy vajjon báborut hoz-e magával vagy békét. Bülow mosolyogva közbeszólt:

— Csak békét!

A látogatónak annak a kérdésére, hogy vajjon véletlenség-e, hogy Vilmos császár látogatása után oly gyorsan következik az orosz cár bécsi látogatása, vagy pedig erre nézve előzetes megállapodás is történt-e, Bülow így felelt:

— Van összefüggés a két látogatás között, a mennyiben Németország a balkáni kérdés elintézését első sorban a magyar-osztrák monarchiára és Oroszországra bizza.

A látogatónak arra a kérdésre, hogy vajjon Lamsdorff gróf és Gornhorvski gróf találkoztak-e a tavaly kidolgozott macedónia reformtervek kiterjesztése-e a célja, Bülow így nyilatkozott:

— Németország egész nyugodtan átengedi a balkáni kérdésekben az intézkedést a magyar-osztrák monarchiának és Oroszországnak.

BUDAPESTI HÍREK.

— Mikor jön a király. Megirtuk, hogy a király valószínűleg a hó huszonnegyediken, vagy huszonötödiken fog a fővárosba visszatérni. Noha a sajtóban és az udvarhoz közel álló körökben igen erősnek ennek a hírek a valószínűsége, a várkapitányságnál a királynak Budapestre való érkezéséről még semmit sem tudnak és ennek következtében arra semmiféle előkészületet nem is tettek.

— A képviselőház ülése. A függetlenségi és 48-as párt tagjainak kérelmére Apponyi Albert udvalorvóleg ülése hívta össze a hó 21-ére a képviselőházat. Az ülés iránt mindenféle hírségi az érdeklődés, a mi érhető is,

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy héra 60 fillér. . . . .
Vidékre postai küldéssel egy héra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadónival: Krausz és Farkas papírkereskedése.

Feladv. szerkesztő:

ILONKA HUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztésében nyomdájában.

Rakovszky Istvánra rálóttek.

Ujabb királymerénylet Belgrádban.

Oszták mesécskék.

Mint a „Lieder ohne Worte” (szöveg nélküli dal) is ki tudja fejezni az érzelmeket (Lehet p. o. a „Mégis huncut” kezdetű nótát szöveg nélkül is énekelni, azért megérti a sógor), úgy az alábbi apró meséket is meg lehet érteni minden magyaránál nélkül. Tessék meggyőződni:

1. Kossuth kutyáktól nem vásárlunk.

Egy tapolcai kereskedő a napokban öt kosár szőlőt küldött mutatónak ideai terméséből egy bécsi cégnek, amelylyel már évek óta összeköttetésben áll. A szőlőt azonban a bécsi cég a szállítólevélre irt következő szavakkal küldte vissza: „Von Kossuth Hunde kaufen wir gar nichts!” (Kossuth kutyáktól nem vásárlunk).

Kérdés: micsoda magyar hazafi az, aki az oszták piszokhadtól vásárol? És vannak ilyen magyarok! de vannak ám!

2. A második Gotterhalte.

Egy reggeli lap írja, hogy az oszták kaszárnyákban a következő verset osztogatják a katonák között. (Persze a szöveg német, itt csak fordítás).

Oszták dal.

Szabadon Zerboni után.

Éljen Franz Josef, Zászlaja köré
Alattvalói lelkes serege áll
S a győzdelmes hős ősek felé
A kétfejű nemes sas szárnya száll.
Mindannyi bátran nyújt felénk kezét
S örömrivalgva hangzik szent szava,
Mely minden igaz, jó testvért vezet.
Éljen Franz Josef, s éljen a hazai

Ausztria éljen! A szent kötelék
A hű, kipróbált, könnyen nem szakad
Nem lesz belőle könnyen törmelék
Az Oszták trónnak dűlni nem szabad.
Mert köteléke a népszerűsétel,
Mely tart erősen, szentül, nem laza,
Egy örült tervnek tépni nem lehet
Éljen Franz Josef s éljen a hazai

Ausztria éljen! Porba hulljatok
Le mind, ki tervét ellenünk szövő,
Hűséggel bátran sorakozzatok
Testvérek, a császári trón köré.
Le velük! kiknek csuf piszkos keze
S szava reánk oly sok szennyet hozza,
Pénzünk és a vérünket vegye
Franz Josef és a bomló összhasa!

Az idézett ujság hozzá teszi, hogy feleletül a magyar kaszárnyákban a

„Talpra magyar”-t kellene osztogatni.

3. Otto wo bist Du?

Arról szól egy híradás, hogy Ottó főherceg, Ferenc Ferdinándnak az öcsese általános feltűnést keltet Bécsben, a német császár ottlétekor azzal, hogy ő nem volt ott. Párisban tartózkodik már huzamosabb idő óta, de Páris igazán nincs oly messzire, hogy az uralkodó egy barátja, szövetséges társa kedvéért nem volna érdemes onnan haza menni — Bécsbe. Azt rebesgetik, hogy Ottó főherceget valami diszkrét természetű ügy miatt száműzték a császárvárosból az uralkodó.

A históriát Bécsből megcáfolják, azt mondják, csak annyi igaz belőle, hogy Ottó főherceget a betegség tartotta Bécsből távol.

Katonák iparpártolása.

A magyar gyáriparosok országos szövetségének igazgatósága foglalkozott az új ágyuk előállításának, illetőleg az új kincstári ágyugyár létesítésének kérdésével. E kérdésről ugyanis a hadügyi kormány egy idő óta az érdekelte oszták iparos körökkel élénk eszmecsere folytát, melynek során legutóbb jónak látta félhivatalosan azt a hírt közzé tenni, hogy a hadügyi kormány azzal a gondolattal foglalkozik, hogy az új ágyukat maga állítsa elő. E hír szerint tehát a hadügyi kormány az új kincstári gyár felállítását Ausztriában akarja létesíteni. A magyar gyáriparosok országos szövetsége kötelességének tartja, hogy ezen tervvel szemben már most tiltakozását bejelentse, annál is inkább, mert eddig a kincstári gyárak kivétel nélkül Ausztriában építettek. A mennyiben tehát a katonai kincstár egy második arzenál építését szükségesnek látná, az feltétlenül Magyarország területén létesítendő. Ezt a követelést pedig nemcsak dualisztikus és igen fontos katonai szempontok okolják meg, hanem az a körülmény is, hogy Magyarországon az államkincstár több rendbeli vasműveknek birtokában van, melyek közül bármelyiknek is megfelelő kiegészítése és oly berendezésekkel való ellátása, hogy az ágyugyár céljaira teljesen alkalmas legyen, jóval kisebb kiadásokkal járna, mint egy új arzenálnak megépítése.

Az új ágyuk.

A hadgyakorlatok előtt és alatt kipróbálták az új ágyukat, melyekkel az oszták hadsereget föl akarják szerelni. Ezek az ágyuk állítólag teljesen beváltak és mostan hozzáfognak azok gyártásához.

A gyártást a katonai kincstár saját

vezetése alatt egy erre Ausztriában épített és felszerelt gyárban óhajtja végezni, abban tehát a magyar iparnak semmi része nem lenne.

Képünk az új ágyuk egy kipróbáló gyakorlatát ábrázolja.

Gyilkos leánykereskedő.

Titelben kettős gyilkosság történt vasárnap éjjel egy Kurnics Vazul nevű nyilvános háztulajdonos lakásán, ahol, mint tudósítónk írja, két fiatalembert megöltek. — Az eset részletei a következők:

Kurnics Vazul egyike a legveszedelmesebb leánykereskedőknek. Allandóan 6-8 leány van nála, de egyet sem tart 8-4 hónapnál tovább, hanem viszi őket Szerbiába vagy Romániába; ott eladja őket és hoz helyettük másokat Magyarországból. — Különösen a csinos salusi leányokat szedeti össze ügynökeivel.

Pár héttel ezelőtt egy Hajdu Veron nevű monostori és Szikla Mari tabi leány került Kurnics házába. A két leány hamarosan megutadta, hogy Szerbiába akartak öket szállítani. Alkalmai kerestek tehát arra, hogy megszökjenek.

A két leány ismeretséget kötött Trbics Milán kőműves és Vukosevics Illás ácsleányokkal, akik többször megfordultak

a két leánynál és vasárnap este is fölkeresték őket. A leányok rávették a két legényt, hogy szökjessék meg őket, mert hiába fordulnak a hatóságokhoz ez nem segít rajtuk.

Vasárnap éjjel Trbics és Vukosevics csakugyan megakarták szöktetni a két leányt, csak hogy Kurnics észrevette a dolgot és még az udvarban utját állotta a leányoknak és a leányoknak. A két tegegy és Kurnics között dulakodásra került a dolog, miközben Kurnics udvarosa és egy férfi rokona, a ki szintén a házban volt, segítségére siettek. A dulakodás közben a két leány kimenekült az ajtón.

Kurnics utánok akart rohanni, de a leányok utját állották, miért is Kurnics emberei kést rántottak s a két embert anyira összeszurkálták, hogy Trbics rögtön meghalt, a másik pedig a halálal vívódik. A két leány a szót éjben elmenekült a büntényről.

Kurnicsot és embereit, a kik a kereskedésben részt vettek, letartóztatták.

Hirek a válságról,

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 22.

Miniszterek rendőri felügyelet alatt.

Egy esti lapnak távirják Bécsből:

Feltűnik, hogy Khuen-Héderváry folyton gyalog jár. Így tessék Láng Lajos is. Ennek az oka az, mert híderült, hogy a kocsiok, a kik az ő bérfogataikat hajtják, a rendőrség besugóit. Így hát a miniszterek gyalog járnak és Khuen-Héderváry csak akkor használja kocsiját, ha az udvarhoz megy.

Miniszterelnök östörtökre.

Bécsből távirják, hogy ma vagy holnap okvetlenül kinevezik a magyar miniszterelnököt, hogy a csütörtöki ülésen legyen, aki a Chlopi-i hadparancsért elvállalja a felelősséget és az ellenzékek szemben megvédje a koront.

Allítólag egészen rövid életű, átmeneti minisztérium lenne ez, melynek az a hivatása, hogy egyengetse a talajt az utána következő Khuen-Héderváry kormányának. Azt tartják, hogy ennek az átmeneti minisztériumnak a feje Láng Lajos lesz, de nincsen kizárva az sem, hogy Khuen-Héderváry mégis vállalja a megbízatást.

Ez esetben feloszlatják a Házat.

A kormánypartól.

Szentiványi Arpad zsebében hatvanhat olyan aláírás van, melynek gazdája gróf Apponyi Albert vezetéke alatt abban a pillanatban kimegy a partból, a mikor azt kívánják tőle, hogy a korokutának felirattal tornájától álljanak el.

A kormánypart különböző árnálalati megjel külön-külön tanácskozásokat folytatnak. Tegnap este a Royal-szálló egyik különtermében a szabadelvű politikusok egy része bizalmas konferenciára jött össze. Közülük volt: gróf Andrássy Gyula, gróf Tisza István, Illeronyi László, gr. Hadik János, br. Feilitzsch Artur, Kubinyi Géza, Berzeviczy Albert, Papp Géza, Münnich Aurél, Szivák Imre és még néhányan.

A volt nemzeti pártiak Apponyival együtt tegnap délután a Kontinentálban, este a Bristolban gyülekeztek. Mintegy negyvenen voltak.

Gróf Apponyi Albert itt kijelentette, hogy a felirattal javaslatához regaszkodik.

Az ellenzék Apponyinál.

Gróf Apponyi Albert, eddigi szokásaitól eltérően, nem utazott vissza Eberhárdra, hanem itt maradt Budapesten és igyekezik a helyzet kitisztázásához tőle telhetőleg hozzájárulni. Ma már nem privátum, mint mult szombat, hanem egész hivatalosan tárgyalt az ellenzéki pártok egyes kiküldöttjeivel a további teendőkről ügyében. A tárgyalás ma délelőtt tíz órakor vette kezdetét és a ház elnöki irodájában folyt végig. Többek között Rakovszky István néppárti képviselő is hivatalos volt erre az értekezletre, de egy baleset folytán, melyről lapunk egyik cikkében számolunk be, nem jöhetett le. A tanácskozásban a következő képviselők vettek részt:

Gróf Apponyi Albert, Tallán Béla, Jusch Gyula, Szederkényi Nándor, Szentiványi Arpad, Toth János és Csávossy Béla. Az értekezleten a politikai helyzet mintegy két órán át megbeszélés tárgyává lett, de miután bátorozott eredményre még nem jutottak, avval mondták szét, hogy a mai összejövetelt csak fejeletlen megbeszélésnek fogják deklarálni és erről tudósítást nem közölnek. Végül a csütörtöki ülés formalitását is megbeszéltek.

A király ma délelőtt fogadta Héderváry Károly grófot és azután fogadta Körber osztrák miniszterelnököt, aki egy óránál tovább volt az uralkodónál. Héderváry gróf ma délután még egyszer meg fog jelenni a király előtt és délután visszautazik Budapestre. Hogy mi történt ma, arról egyáltalán semmit sem lehet meg tudni. A miniszterelnök úgy nyilatkozott, hogy a legnagyobb titoktartást kell megőrizni, mert a mai nap eredmények nevezhet, azt csak holnap dé-

előtt a szabadelvűpárt gyűlésén terjesztetik majd elő.

Bécsben általában az a nézet uralkodik, hogy az öt nap óta folyó tárgyalás nem végződött azzal az eredménnyel, a melyet Héderváry gróf várt, és hogy az ő pályafutása a holnapi nappal, legalább egyelőre, véget fog érni.

A felhivatalos Magyar Távirati Iroda ezt jelenti: Khuen-Héderváry Károly gr. miniszterelnököt ő felsége ma délelőtt kihallgatáson fogadta, Héderváry gróf délután újra megjelenni a király előtt és délután 5 órakor Budapestre utazik, hogy a szabadelvű párt holnapi értekezletén részt vegyen. Ezen az értekezleten nyilatkozni fog a helyzetről.

A budapesti Tudósító megerősíti a kihallgatás híreit és hozzáteszi, hogy a bécsi ut eredményét szigorúan titokban tartják, mert a miniszterelnök föntartotta magának, hogy az első közléseket a szabadelvű párt holnapi értekezletén tegye meg.

Tudósítónk Bécsből az esti órákban jelenti: Khuen-Héderváry grófnak sikerült olyan nemzeti engedményeket kapni, melyek minden pártárnálalatt kivétel nélkül teljesen megfoghatók nyugtatni.

Hogy mik ezek az engedmények, azt titokban tartják és csak a szabadelvű párt holnapi értekezletén fogja Khuen-Héderváry bejelenteni.

A hadparancs Ausztriában.

Bécs, szept. 22.

Az alsó-ausztriai tartománygyűlés mai ülésén a keresztény szocialisták a következő indítványt terjesztették elő:

Ő felsége a császár szeptember 16-án kelt hadparancsában kimondta: „Közös és egységes, mint a miylen, maradjon hadseregem, ez az erős hatalom az osztrák-magyar monarchia védelmére, minden ellenesség ellen.” Erre vonatkozólag határozza el a tartománygyűlés, hogy a kormány nyíltan a következő ünnepies nyilatkozatot terjeszti a trón számára: Az Enns folyó alatti ausztriai hercegség tartománygyűlése tolmácsa az egész ország őrzelmének, a mikor kimondja, hogy lelkesedéssel teszi magáévá dicső uralkodójának akaratát és hagyományos hűséggel mindenkoron kész a fohercegi házára, a hűbért és a hadsereg egységért síkra szállani.

Az indítványt a tartománygyűlés egyhangúlag elfogadta. A tartományi marsall azután hosszabb beszédet mondott.

Az imént elfogadott ünnepi nyilatkozattal, mondotta, kifejezést adunk hódolatunknak uralkodónk szentelt személye iránt és lelkes őrzelmeknek bizáink iránt. A haza fogalma és java lelkesben azonosan összefüggésben áll a haza atyjának fogalmával és minden osztrák szív lelkesedésében kifejezésre jut az osztrák nép régi és hagyományos hűsége uralkodója iránt, a kinek örömeiben és bánatában részt vesz. A mint tehát Isten mindenható szavával a tenger fölőlvart hullámai elsimíthatja, úgy ő felsége a császár dicsőséges hadseregéhez intézett hadparancsával egy szörre megnyugtatta a fölzigatott lelkeket. Tudom, hogy őrzelmeket fejezem ki, amikor háromszor kiáltom: O felsége I. Ferenc József császár sokáig éljen!

Az ünnepzést háromszor ismételték a gyűlés tagjai.

Kisfaludy Sándor emléke.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 22.

A Múzeum-kertben ma avatták föl Kisfaludy Sándornak azt az emlékt, melyet „Erdélyhon leányai” készítettek és mely alá a talapzatot Wlassics engedélyezte az ország pénzén.

A felavató ünnepségről jelenti tudósítónk:

Az emlékt körül díszruhás rendőrök és a Nemzeti Múzeum alkalmazottjai voltak kordont, a kordonon belülre csak a megírvolt vendégeket eresztették. A zárt terület peremén nagy számban sorogott össze a Múzeum-kert sötétlő közönsége.

Az ünnepségen megjelent Wlassics Gyula kultuszminiszter is.

A Kisfaludy-család tagjai közül ott voltak: Kisfaludy László budapesti foghazgondnok, Kisfaludy Sándor királyi közjegyző, Tallán Béla, Kisfaludy József rendőrkapitány Szombathelyről, Kisfaludy Pál postafőoszt, Sibirik Antalné, született Kisfaludy Jolán és Ballenberg Lajos feleségestül.

A kormány részéről a kultuszminiszteren kívül K. Lippich Elek osztálytanácsos. Ott voltak továbbá: a Kisfaludy-Társaság részéről Berzeviczy Albert belső titkos tanácsos és Boóthy Zsolt és Berceik Arpad miniszteri tanácsosok, Zala vármegye köldöttsege, Csértán Károly alispán, Hertelendy Ferenc osz. képviselő vezetésével; Szily Kálmán miniszteri tanácsos, az Akadémia részéről, Heinrich Gusztáv miniszteri tanácsos, a tudományegyetem részéről Rados Gusztáv és Rejtő Sándor dokánok és Tóthossy Béla tanár, a királyi József-műegyetem részéről, Forster Gyula miniszteri tanácsos, a Műemlékek Országos Bizottsága és az Országos Központmúvészeti Tanács képviselőiben Radics Jeno miniszteri tanácsos, az Iparművészeti Múzeum igazgatója, Balás Arpad királyi tanácsos, továbbá mint a Petőfi-társaság küldöttjei: Szana Tamás, Prém József és Abaly Lajos, az Otthon Irók és Hírlapírók körének képviselőiben Szőlősi, a Fészek művészek klubjának képviselőiben Karvaly József festő, az Egyetemi Könyvtár képviselőjeként Dedek-Krescenc és sok más kitűnőség. A Magyar Nemzeti Múzeum egész tisztikara résztvevett az ünnepélyen, élén Szalay Imre min. tan. igazgatóval. Ott voltak még: Krenner József és Hampel József udv. tanácsosok, Fejérváthy László és Horváth Géza osztályigazgatók, Szioney József és Mocséry Sándor királyi tanácsosok és Schönherr Gyula igazgatók, Kollányi Ferenc jáki apát és mások.

A társaság felkérte foglalt állást és így hallgatta Szalay Imre ünnepi beszédét.

Beszédét így fejezte be:

— Itt áll már most az az emlék. Alljon is itt örök időkig nagyszerű iróink és költőink: Kazinczy, Berzeviczy, Kisfaludy Károly és Arany szobrai között, a magyar hazafiúi áldozatkészség emeszentelt földjén, az évszázados nemzeti Múzeum telkén.

A te emlékednek pedig Kisfaludy Sándor, a ki Himfy dalaiban az Ifjú szív érzelmét, a magyar elődökből vett Regéidben a törhetetlen honti-szeretetet ily költői szépséggel énekelte meg Intodon, a Magyar Nemzeti Múzeum, amely ősi nemzetiséged levéltárát, kéziratát és könyvtárát szent ereklyeként őrti, kegyelele jelöl e babérokörzöt ajánlja.

A lelkes ünnepzettel fogadott beszéd után Szalay Imre letette a gyönyörű babérokörzöt az emlék talpára.

LEGUJABB.

A lelőtt milliomos.

Adisonakben, a mely Newyorktól északra kedvelt vadászterülete és nyaralóhelye a newyorki milliomosoknak, most valóságos háborúság tört ki vadászok és birtokosok között, akik megőrzését a milliomosok lehetetlenné teszik. Szombaton meggyilkolva találtak Dexter, dúsgazdag newyorki ügyvédet, aki sok ezer acre erdőt vásárolt azon a vidéken és a vadászokat onnan elűzőzte. A milliomosok most külön csapatokat szerveztek védelemre. Dexter atyja ötezer dollár díjat tűzött ki annak, aki a rendőrséget a gyilkosok nyomára vezeti.

Forradalom a Balkánon.

(Távirati tudósítások.)

Szofia, szept. 22.

Az itteni török diplomáciai ügyvivő és a bolgár kormány között tanácskozás volt az összeütközés kiküldése céljából. A bolgár kormány követelte a macedóniai mészárszék megszüntetését, a török csapatok visszarendelését a határról, a politikai bűntettesek számára amnesztiát, a letartóztatottak szabadonbocsátását és sürgős reformok életbe lépését, amelyekkel a lakosságot meg lehetne nyugtatni.

London, szept. 22.

A „Standard” jelenti Konstantinápolyból a 20-iki kelettel: Negy vagy öt angol hadihajó állítólag azt az utasítást kapta, hogy Szaloniki közvetlen környékén egymással érintkezésben maradjon. Állítólag parancsot kaptak a francia hajók is.

Ujabb királymerénylet Szerbiában.

Már tegnap adunk hírt arról, hogy Berlinbe érkezett táviratok szerint I. Péter szerb királlyal „történt valami.”

A dolog sem Berlinben, sem itten nem kellett különösebb izgalmat, mert az emberek nem lepődtek meg, ha Szerbiában újra történnék valami.

Az ellenőrizhetetlen hírt hamarosan megcáfolták, de a cafolat nyomán jött az újabb megerősítés és a mai távirat azt jelenti, hogy tényleg történt újabb királymerénylet.

A távirat ez:

Zimony, szept. 22.

A tény az, hogy a belgrádi konakot annyira elzárták, hogy nem lehet megközelíteni és az bizonyos, hogy Péter király, aki pedig trónralétnének első idejében gyalog sétálgatott Belgrád utcáin, napok óta nem hagyta el a palotát.

Belgrádban is erősen tartja magát a hír, hogy a szerb király ellen merénylet történt, még pedig, mint beszéltek, olyan módon, hogy benn a konakban egy katona, aki őrségre volt kirendelve rá lött a királyra, de szerencsére nem találta el.

Egy másik verzió szerint a merénylet katonatiszt volt, aki karddal támadt a királyra és könnyű sebet is ejtett rajta.

Lehetetlen ellenőrizni, hogy a híresztelések közül mi az igaz. Annyi köztételező bizonyos, hogy a legutóbbi napokban közel kétszáz embert fogtak el Belgrádban.

Rakovszky Istvánra rálőttek.

— Saját tudósítónktól. —

A néppárt nagyszó és fényes tehetségű, de irányválasztása miatt erősen népszerűtlen szellemi vezérét, mint igaz sajnálattal értesülünk, súlyos baleset érte.

Egy alkalmazottja merényletet követett el ellene, lembe állt és rálőtt.

Tudósítónk jelenti a merényletről: Rakovszky István néppárti országgyűlési képviselő súlyos betegen hozták haza birtokáról, ahol a legutóbbi napokban tartózkodott.

Rakovszkyt az egyik erdőben, más verzió szerint egyik bereze megleste az erdőben, ahol a képviselő vadászni járt és orvul rálőtt.

Rakovszky a bal kezén súlyosan megsérült és az a veszély fenyegett, hogy a sérült kezét amputáltatnia kell.

Rakovszky betegsége miatt nem jelenhetett meg az Apponyi által ma délelőre összehívott konferencián, amelyre Apponyi őt is meghívta.

Sztrájkolók tüntetése.

— Saját tudósítónktól. —

Páris, szept. 22.

Halluinben (Lille mellett) a Dufrenoy gyapjuszövő-gyár 6000 munkása tegnap sztrájkba lépett.

Az igazgatóság plakátokon tudatta közveendő a sztrájk kitörése után, hogy a gyár üzemét bűntetésül a sztrájkért egy évre felfüggeszti.

Ez lezényu dühbe hozta a sztrájkolókat, hogy tüntetni kezdtek az igazgatóság ellen, amely katonasággal volt kénytelen telegrafálni.

A katonaság és a sztrájkolók között összeütközésre került a dolog, mire a katonaság fegyverét használta. Nehány sebesülés történt, azután a katonák szétverték a munkásokat.

A gyárat most csendőrség őrti. A munkások között igen nagy az elkeseredettség és további kinevásoktól lehet tartani.

— **Az ellenőrzés.** A törvényben előírt ellenőrzési szemlék megtartására most adta ki a főváros tanácsa a megfelelő hirdetéseket. A közös hadseregnek Budapesten időző táborosaival a főellenőrzési szemlék a különböző sorozási évek és fegyvereknek szerint okt. 1-től nov. 3-ig, az utóellenőrzési szemlék pedig nov. 23-tól dec. 10-ig fogják az öltöztető Mária Terézia lakanyabait megtartatni. Ezeket a szemléket a közös hadsereg, valamint az osztrák Landwehrhez tartozó szabadságosok, tartalékosok és póttartalékosok minden további időzés nélkül kötelesek megjelenni.

— **Újév napján.** Egy Kémény Adolfné panaszost hallgat ki a törvényszéki büntetőtanács elnöke. Az általános kérdéseknél kérdezi az elnök a panaszost:

— Mi a vallása?

— Mi volna más, mint keresztény-katolikus — felel a jó képű panaszos, akinek nagyon is keleties szabásu orra van.

— Ez nem olyan természetes, mert a vallás sincs senkinek sem az orrára írva s így lehetne maga izraelita is.

— Tévedni lehetett, mert a zsidókat ma törvénybe idézni tilos, tévén azoknak „Ros Hasono”-juk.

— Bizony erről csakugyan megfellebbeztem. De honnan tudja ezt maga olyan jól?

— Kikeresztelkedett zsidó vagyok, felel a panaszos nagy derűséget kelve.

— **Haladunk.** Magyarország minden téren igyekszik a külföldi inváziókat megakadályozni. Statisztikailag ki van mutatva, hogy Magyarország 1.600.000 koronát küld külföldre. Remetey Dezső turkvelei gyógyszerész által forgalomba hozott „Korona” szesz, mely csúsz és közvénybántalmaknak, valamint gyomor mell és bélférfajknál szinte csodaszer hat, nélkülözhetetlen teszi minden külföldi hasonnemű szert. Annál is inkább megérdemli a Magyarok támogatását, mert átlag csak 1 koronába kerül. Budapesten kapható Török József gyógyszeráránál.

— **A mi nem felel meg a közérdeknek.** A kövezési szabályrendelet jóváhagyása utáni balasztást szorvadt. A helygymintáster ugyanis a fővárosi leírát intézett, melyben értesíti, hogy a közterületek burkolásáról szóló szabályrendeletet ebben a formájában, amint azt a közgyűlés megállapította, nem hagyhatja jóvá. Nem pedig azért, mert azokat az észrevételeket, melyeket a miniszter erre vonatkozólag már korábban tett, a főváros nem teljes mértékben vette figyelembe és így a szabályrendelet, ugymond, mai szövegében sem a fővárosi példgyi érdekeinek, sem az adózó polgárok érdekeinek nem felel meg. Felhívja tehát a miniszter a fővárost, hogy „amennyiben a szabályrendeletet elvetelje, azaz azt megfellebbezni módosítsa.

— **Magyar üvegbitosító-társaság** Budapest, Váci-körút 81. sz. biztosítókör-üvegbitosítókat porálékban, üvegbitosítókat egész építményeknél, a legolcsóbb díjak és a legpontosabb leszámitolás mellett. Több évről szóló biztosításnál tetemes kedvezmények. Elvállal szállítási biztosításokat is. Ugyes ügynők keresetnek.

— **Központi szőnyegtelep** Budapest, IV., Múzeum-körút 39. lapunk mai számában közölt hirdetését olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

— **Flumel kávé, tea és angol rum áruház** Budapest, Kossuth Lajos-utca 17. szállít 4¹/₂ kgr. Mocca, Cuba és Aranyjára keverék-kávé 6 lrt 90 krért bérmentve és elvámolv.

HIREK MINDENFELŐL.

— **Hírek Amerikából.** Washingtonból jelentik: Skinner marceillei amerikai főkonzul, aki jelenleg itt tartózkodik a külügyminisztériumban tanácskozással folytatott és bizalmas természetű küldetésével Abessziniába megy. Hír szerint Skinner a két állam közötti kötéendő ke-

reskedelmi szerződés ügyében való tárgyalással bízik meg. Az egyesült Államok, amelyeknek érdekei kizárólag kereskedelmi érdekek, nem maradhatnak tovább egykedű nézől az afrikai eseményeknek. Amerika eljárása bizonyos európai hatalmasságok ellen irányul, akik kifejezetten politikai érdekeket követelnek.

— **Választások Szerbiában.** Az eddig megközelítőleg megállapított eredmények szerint a tegnapi választásokon 80 mérsékelt radikális, 65 független radikális, 15 liberális és 1 szocialista választottak meg a szkupstinába.

— **Viharok a Felvidéken.** Turóc-szentmártonból távirják: A múlt napokban a Felvidéken átvonult nagy vihar alkalmával Turcsán Antal kunavágási gazda a handlovai vásárra vitte két ökrét, mikor is a vihar utolérte és a villám agyonütötte, míg ökrei sértetlenek maradtak. Ugyanakkor három utast ért el a zivatar a Jánoshegy körül. A villám a kocsiba csapott. Egyik utas meghalt, a másik kettő pedig erős égési sebeket szenvedett. A kocsit elő fogott lovak sértetlenek maradtak.

— **Brassói zendülés.** A brassói katonai zendülésről jelentik újabban: Tegnapi este a 2. és 55. gyalogezred harmadik évet szolgáló magyar és román legénységéből mintegy 50 zajongva végigvonultak az utcákon és azt kiáltották: „Nem szolgálunk tovább!” A városi hatóság rendőroket vezényelt ki a rend helyreállítására, kiket a néptömeg megabugolt. A katonákat lecsillapítani igyekeztek — sikertelenül. Végre csendőrok léptek közbe, mire a tömeg eloszlott.

— **Silvela visszavonul.** Madridból sürgönyzik, hogy Silvelának kijelentése, hogy visszavonul a magánéletbe, kormánykörökben kinos benyomást és zavart keltett. A konzervatívok nyílt felhívásban készülnek Silvelát szándékától eltéríteni, azonban ő el van tökéltve, hogy a politikai életől visszavonul.

— **Császár mint tartalékos.** A francia hadsereg egyik kaszárnyájában néhány nap múlva be fog vonulni egy császár és — nem fog fegyverbe állani előtte az őrség, nem lesz dobos, sem jelentőstétel. A felség mint egyszerű katoná vonul be 18 napra — fegyvergyakorlatra. Ez a császár, akit ily keves tisztelettel fogad majd a francia hadsereg, I. Jacques Lebaudy, a saharai birodalom császára. Az afrikai Napoléon beírták gyákrólra, de az még nem bizonyos, hogy valóban be fog vonulni? Ha vonakodnék ezt megtenni, akkor keletlen következményei lehetnének ebből a Sahara császárságának.

— **Szocialista üldözés.** Lipcséből jelentik: A szász kormány a lapokban szigorú rendeletet tesz közzé, melyben a hadügyminiszter eltiltja a katonákat a szocialdemokrata gyűlések látogatásától, szocialdemokrata sajtótermékek és könyvek olvasásától és a szocialis forradalmi eszmék terjesztésében való részvételtől.

— **Vasutasok sztrájkja.** Borisség-lebkből távirják: Az itteni vasuti műhelyek munkásai, akik már egy ízben sztrájkoltak, ismét abba hagyták a munkát. Tambowból két század katonaságot kellett kirendelni.

— **A német császár ajándéka.** A bécsi lapok szerint Vilmos német császár báró Beck tábornagy, vezérkari főnöknek arcképet adományozta, amely a császár osztrák-magyar tábornagy egyenruhában ábrázolja a Szent István-rend nagy keresztjének szalagjával. Az arcképet pompás aranykeret fogja körül, amelyet német korona díszít.

— **Tulzár nélkül valóban látványosság.** Számba vehető az a rengeteg nagy választók, mely most érkezett Löwy József szikóraktárában Budapest II. ker., Fő-utca 88. sz. Pálffy-tér mellett szikókvek 10 koronától feljebb, ahol mind a szakmában vágó munkák úgy helyben, mint vidékre a legdiszesebb, legutányosabb és lelkiesmeretesen készítenek.

— **Első Budai Kávémagazin** Aratóczky János Budapest, II., Zsigmond-utca 7. küld 4¹/₂ kiló I. cuba kávé 6 forint 75 krért elvámolv és bérmentve.

Fontos! Férfiaknak! Nőknek!

hogy Katochu-Injectióm az egyetlen biztos szer gyógyos és fehérfolyás ellen. Egy üveg uraknak 2 korona; nőknek 2 kor., 6 fillér. csak Gyarmati-féle Katochu-Injectiót kérjünk! Főraktár: Városi gyógyszerár a „Szent-Háromság”-hoz Bajsa Fő-utca 394. Budapesti főraktár: Török József gyógyszerárban, Király-utca és Andrássy-ut.

TELEFON 39-10.

SIMAI és LENGYEL

butor- és ruha-passzomány, zsinór, gomb- és csipkekülönlegességek gyári raktára.

Budapest, V., Gizella-tér 3. sz.

Van szerencsénk a n. é. urhölgy-köznözés b. tudomására adni, hogy dusan felszerelt csipke- és passzomány-raktárunkat egy

selyemáru-osztályllyal

bővítettük ki, minden a szakmába vágó ruhakelmékkel és bélésekkel a megbízhatóbb minőségben, legutányosabb árak mellett, szorgalmatunk. Különösen ajánljuk nagy választékú selyembluizokhoz alkalmas legdivatosaiból kelméket.

Mintákkal szívesen szolgálunk.

Eddig még nem létezett! Páratlan a maga nemében!

REKORD

műintézet vállalata,

mely hazai szegényorsu akademiál művészekből alakult és ezáltal a nagyközönségnek alkalmas nyújtani igazán művészi munkák olcsó beszerzésére. Kérjük a n. é. közönség b. pártfogását, mert ezáltal alkalmas nyújt az elnyomott művészeknek pályájuk folytatására. Jó munkáért keresetséget vállalunk, bármely rossz fénykép után is. Árak minden után-írtól kezdve.

Életnagyságu krtarajzok vagy a- gyítások papírképpel együtt 8 kor. Életnagyságu pasztell-festmény papírképpel együtt 10 „ Életnagyságu olajfestmény 10 „

Vidéki megrendelések utánvétel, minden kép után 1 korona csomagolási díj fizetendő.

Műterem:

Budapest, Rottenbiller-utca 46.

Tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

Kötetett: Buza októberre 7.56—7.59 Rész ok. 6.26—6.28. Zab ápr. 5.72—5.71. Tengeri május 1904. 5.89—5.88. Repce 10.90—11.—.

Budapesti értéktőzsde.

Előzőszen kötötett: Osztrák hitelrészv 636.50. Magyar hitelrészvény 697. Osztr. magyar államvasutak 641.50. Leszámitoló bank 438.—. Jelzálog 498.—. Rómamurány: 438.50 Déli vasut 61.—. Német birodalmi márka 117.49. Városi villamos 264.—. Köz- uti vasut 568.—.

Bécsi értéktőzsde.

Előzőszen kötötett: Osztrák hitelrészv 635.75. Magyar hitelrészv. 696.— Osztrák magyar államvasutak részvény 641.25 Union bankrészvény 508.— Osztr. koronajáradék 99.80. Angol-osztrák bank 270.—. Husz frankos arany 19.04. Déli vasut részvény 79.50. 4 százalékos aranyjáradék 117.— Magyar koronajáradék 96.95. Márkabank egy 117.40.

MIERT LEGJOBB KÁLMÁN JÓZSEF SZEGEDI BÍBOR PAPRIKA

MERT NEM ERŐS REMENUL FESZTEL NEM ERŐS NEM TAPASZTAL FELSZES IZT AD KAPHATÓ MINDEN JOBB FÜSZER CSÉMEGE ÖZLET és DROGERIÁBAN

CSAK EREDETI CSOMAGOKAT TESSÉK ELFOGADNI

KÁLMÁN JÓZSEF PAPRIKA-KIVITELE SZEGED.

Maláta-likőr

a legjobb és leggyógyosabb likőr Egy palack 2 kor. 30 fill.

Maláta-keserű

ittani gyomorerősítő és étvágygerjesztő Egy palack 2 kor. 30 fill.

Maláta-rum

finna jamaikai rummal van keverve, teához a legjobb rum. Egy palack 2.30, 2.10 és 1.80 kor.

Maláta-Brandy

olcsórúndu erősítő ferszital Egy palack 3.75, 2.— k. és 33 fill.

Maláta-Oakes

legítápadabb tea és tápsztetmény. Egy nagy doboz 2 kor., kis doboz 50 fillér.

Kapható minden nagyobb fűszer- és csemegésboltban.

Jda, a hol még nem kapható, s koronából készre bérmentve szállítja a „Szent Anna malátakészítvény-vállalat”- Kis-Vele-ze.

REGÉNY.

Borzalmas éjszakák.

— Regény, átdolgozta: I. H. —

Éppen válaszolni akart Annus le-velére, midőn az ezredes benyitott hozzája és így szól:

— Swoyschin, ha meg tud válni az írka-írkától, úgy ma végre elme-hetnek Zdi-bitzbe.

Es így végre ellátogattak Zdi-bitzbe.

A mint a széles fölépcsőn felhaladtak, Zdenkonak ujra eszébe jutott külföldi alma és azon töprengött, álm volt-e vagy valóság?

Néhány pillanattal később az urak már Zell grófné szentélyében álltak, egy sarokszobában, melynek ablakai közül kettő nyitva állott, kandallójában pedig a tűz pattogott, néha pisztolylövések hangosságában.

A kandalló mellett két idős hölgy ült, kik közül az egyik, ki közép-termetű, erős, egyenes magatartású és szürke tuncsei alatt mosolygós arcú volt, felemelkedett, hogy az urakat üdvözölje.

A hölgy a ház urnője volt, a ki nagyon megörült, hogy az urakkal megismerkedhetett és roppantul sajnálta, hogy férje nem részesülhetett ezen szerencsében, de a gróf egy barátjához fajvadászatr utazott és csak néhány nap múlva tér vissza.

Aztán bemutatta az urakat ifjúkori barátjának, Ronitz Rózi grófnőnek.

„Rozin” kisasszonynak erős baszusza volt és úgy beszélt, olyan hangon, mint egy öreg férfi. Amit mondott, lett legyen az bármiről szóló, vagy savanyu volt, vagy méreggel telt. A grófnő szerzetbeli hölgy volt, tehát aggszűz. De nemhogy beletörődött volna helyzetébe és annak számos előnyeit élvezte volna, ellenkezőleg örökösen hadilában állt sorával.

Zell grófnő szükségét érezte annak, hogy az urakkal néhány bókot mondjon, aztán az ezredessel embergyűlölete miatt ingerkedett, — Swoyschinak pedig azt mondta, hogy ismerte atyját, harmincz évvel ezelőtt sokat táscolt vele, akkor Bécs egyik legjobb keringő-táncosa volt.

(Folytatás.)

Egyleti élet.

Az egyesülésben erő fekszik, általa a kis dolgok is nagyok lesznek; az egyenlenség által a nagy dolgok is elenyésznek.

Az egyesülés azonban tulajdonságba is mehet, hisz minden eszmének az végzete s az embernek is az a tragediája, hogy minden jót az ördög, a rossz, a szélsőségbe hajt.

Igy van az egyleti élettel is, a helyett, hogy egy egyletbe tömörítene össze az embereket; faj, vallásfelekezeti, nemzeti, foglalkozási, rang szerint elkülöníti egyletekbe.

Igy látjuk, hogy Kanizsa, amely se pappal, se arisztokratákkal nem bír, csinál kaszinót, uri társas-kört, polgári-egyletet, amelynek tagjai háromfelé huznak, háromfelé éreznek, s mind a három küzd a megélhetésért, nincs bennök élet, meghalni meg nem bírnak.

Mily édes érzés lenne, ha ezek együtt lennének, egyesülnének, vagy ha csak annyi életerő is lenne egyben-egyben, mint a legutolsó kávéházban.

De ezek még oly nivón sem állnak.

Széchenyi kaszinójától pedig oly távol, mint Makó Jeruzsálemtől.

A kaszinót még fentartja a börze jellege, ott kötnek, vesznek, gseftelnek, de mi létjoga van a társas-körnek, a polgári-egyletnek? Mi célt szolgálnak ezek? A társas-körnek értelme volt a míg fiatalsági társas-kör volt, míg a polgári-egylet rozoga volt, de mióta az megépült mi értelme a széthúzásnak? Az egyikbe jár kártyázni 5 ember, a másikba 10 ember, más erkölcsi cél nem dobog egyikben sem, sőt a művelt ellemeket szétválasztják, s mi a végeredmény: mindenki a kávéházakba jár, s két veszedő közt a harmadik örül: a korona, a central!

A polgári-egylet adósságai alul úgy szabadult meg és a csődből, hogy eladta a régi házát, kertjét, fölemelte tagdíját, lemetasztette kezét, lábát, hogy élhessen, de gyomra rossz, azt kell meggyógyítani. A tagok ugyan nem láznak fel ellene, mert nincsenek, de átok ül az egyleten 10—12 év óta, aszkóban van, lélekzet nincs, nem tud mozogni a tüdejére rossz, a tüdejére adta magát a nyavalya.

A ki 20 év előtt az egyletet és életét ismerte, 30 év előtt kertjét járta, fái alatt hűselt, a ki 40 év előtt báljait látogatta — s most betekint elhagyott vendéglőjébe, összeszorított kertjébe, füstös szobáiba, ronda földszinti csarnokaiba, látja a pusztulást, a romokat, az elhanyagolást, a gazdálanságot, közönyt, mely porral aranyozza a mult dicsőségét sirhat, hogy teszi tönkre a legszebb alkotmányt az emberi butaság.

Nem lenne-e idő és célszerű megmenteni a polgári-egyletet az elmerüléstől, tán jó lenne más emberekre bízni a vezetést, mert nemsokára rajt lesz különben a cédula: „E ház bérbe adatik.”

A polgári-egylet 50—60 éve áll, küzd, de tán 50 éven belül csak egyszer érte virágkorát 1885-ben, azóta megszűnt kaszinó lenni, humanus célját, egyesítő erejét elvesztette, a kéz, a mi pecsétjében van nem fogja a másik kezét — elereszti.

Büdös valami Dániában! A kormánya rossz-e, gazdálkodása értelmetlen-e? politikája üres-e? háza áll-e eldugott, félreeső helyen, lejárt-e Kanizsán magát a polgár, túlélte-e magát az egylet? nemtudható, de rövid idő alatt kiadja felkét, ha jó orvost nem keres, ki baját eltalálja.

B. L.

Hirek.

Kossuth-ünnepély.

Miként annak idején jeleztük az első magyar asztaltársaság szeptember 19-én tartotta egyleti helyiségében Kossuth-ünnepélyét, mely egy szersmind egyedül is volt városunkban. Az ünnepély lefolyása a következő: Horváth István elnök lelkes szavakkal üdvözölte a megjelent tagokat és vendégeket. Ismertetette az ünnepély körülményeit, hogy t. i. az egyesület 1902. évi szeptember 19-én tartott disztülésén hozott határozatához képest Kossuth Lajos születésének évfordulóját minden évben megünnepeli. Ezután egy helybeli cigányzenekar a „Hymnus”-t játszotta, mit a jelenlevők énekelve, állva hallgattak végig. Hajdu Gyula ünnepi szónok gyönyörű tartalmas beszédével emelte az ünnepély fényét. Ungár Ignác néhány bevezető szó után teljes tüzzel szavalt a magyar nép „Nemzeti dal”-át. Utánna újból Hajdu Gyula beszélt és végül Révész Lajos a vendégek nevében mondott pohárköszöntőt, kiemelve, hogy városunk közönségében csak egyedül az asztaltársaság az, mely a lezajlott nagy eseményeket ünnepeli. Az ünnepélyen még Hajdu Gyula indítványára egyhangulag elhatározott, hogy Kossuth Ferenc és Hentaller Lajos országgyűlési képviselőknek személyiségük és politikájuk iránti rokonszev és lelkesedés kifejezésül üdvözlőlevél küldessék, melynek megszövegezésével Ágh Ede jegyző bizatott meg.

Tiszteletbeli szolgabíró.

A vármegye főispánja, Farkas Kálmán sőtöri lakost tiszteletbeli szolgabírónak nevezte ki.

Figaró színpad.

E cim alatt egy magyar irod. és művész-társaság fogja ma és holnap este, a „Korona” éttermében a közönséget szórakoztatni. A társulat Szücs Laci igazgatása alatt áll, a kit bővebben ismertetni felesleges, hiszen szép hangjával és magyar dalaival már a mult években teljesen meghódította a közönséget. Ezen esték bizonyára csak újabb diadalt fűznek ezen magyar daloshoz és válogatott erőkből álló társulatához.

Gerencz József
KESERÜVIZ
az egészséges életet kedlőknek és a természetnek legjobbat
KAPHATÓ MINDENÜTT.

Tűzoltóság köréből.

Annak idején megírtuk, hogy a nagykanizsai önkéntes tűzoltótestület a nagy áldozatok árán fentartott zenekar feloszlik, erre a hírekre vonatkozólag még kijelentjük, hogy zenekar csak egyelőre a karmes betegsége tartamára függesztet, illetve oszlatott fel. A mi természetesen, mert a régi karmestert három hónapig ugyanis fizetniök kell, új karmester fizetése pedig végleg kint tené a zenekar pénztárát. Tíz hónapos feloszlás nem végleges, sőt három hónap eltelté után a zenekar tökétesítve lesz. A tűzoltó testületben majd minden este tartják az oktatást megkezdődtek a gyakorlatok melyek ezideig tekintettel a nála hősségre nem voltak megtarthatók. F. hó 27-én délután kisgyakorlat, október hó 5-én nagygyakorlat tartatni.

Elfogott tolvaj.

Annak idején megírtuk, hogy Stolzner helybeli lakos kocsisától Ágh Jánostól többféle ruhaneműt istállóból elloptak. A lopás tettes csak most sikerült elfogni Kollár Mihály kiskomáromi lakos szemlében, kit a rendőrségre kísértel. Miután valószínű, hogy Kollár Mihály több lopást is követett el, folytatja vele a vizsgálatot.

Furcsa boszu.

Nagy Sándorné panaszt emelt rendőrségnél, hogy az elmúlt éjjel Bebecz János nevű marhahajcsó boszúból lakásának összes ablakát betörte. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

Kiskánizsal új ut.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 15-én tartott ülésén Eperjessy Sándor és Koller István bizottsági tagokat küldte ki a nagy és kiskánizsai állami ut közigazgatási bejárására azzal, hogy vasút átjáró kiszélesítése tárgyában előterjesztést tegyenek.

Mennyi adó folyt be megyénkben.

Folyó évi január hó 1-étől augusztus hó végéig 1,668.573 korona 62 fillér állami adó folyt be, mely a mult év hason szakában befolyt 1,769.679 korona 63 fillér adóval szemben 101.106 korona 61 fillér csökkenést tüntet fel.

A mellékletért felelős: Fűredl János.

Tulfizetés kizárva.
Szülők figyelmébe!
Tulfizetés kizárva.

Iskola-ruha
 3 forinttól kezdve feljebb.

Gyermekek-télikabát
 5 forinttól kezdve feljebb.

Gyermekek-ulster
 4 frt 50 krtól kezdve feljebb.

Férfi-öltöny, nadrág, felöltő, ulster, télikabát, szalon-öltöny, bunda-kabát és mindennemű ruházat, nagyjából saját készítmény, jó minőségben és nagy választékban a legjutányosabban kapható

KAUFMANN MÓR férfi- és gyermek-ruha raktárában
 (Városházpalota.)

NAGYKANIZSÁN.

(Városházpalota.)

Mindenki tudja,

hogy a **BALATON-féle** nulla liszt a legjobb; kenyérlisztje a legkiadósabb, hogy **kávéjából** főzik a legkitünőbb zamatot, és hogy **szilva-lekvárja** a legédesebb. Szóval a

Balaton Testvérek **fűszerárui**
a legjobbak,

készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. Ott kaphatók egyedül a híres erfurti **kerti-magvak.**

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy nálam mindenféle *szücsmunkák ujonnan készítése*, valamint *átalakítása és javítása* a legújabb divat szerint elfogadtatik.

Több évi gyakorlatom, valamint a fővárosban szerzett tapasztalataim reményleni engedik, hogy a legkényesebb igényeknek minden tekintetben meg fogok felelhetni.

Nyers bőrök készítését is elfogadom. — Bárminő szörme-árut raktáron tartok.

Szives pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Goldstein Ármin

szücsmester. Fő-ut 22. sz.

A raktárunkon levő árukat, u. m.:

női- és férfi-ruhaszövetek, pargettók, vásznak, chiffonok, se-lyemárúk, szőnyegek, függönyök nagyon olcsó áron kaphatók.

A **helyiség** és állványok november hó 1-jére kiadandók, illetve eladók.

Fanti Testvérek

Kazinczy(Vasuti)-utca, uradalmi épület.

Kizárólag pesti hengermalmi liszt eladás.

AKI szolid és olcsó árért akar jó fűszer, liszt- és festék árukat beszerezni, keresse fel

SCHLESINGER IZIDOR

vegyeskereskedését

NAGYKANIZSA Eötvös-tér 2. sz.

Mária-telepi csemege-szőlő elárusítás jutányos napi árban.

Pontos kiszolgálás verseny árak.

1 kg. tőrmelék-csokoládé 2. kor. 20 fill.

MINDENNEMŐ könyv

jutányos áron

szép és tartós

gyorsan teljesít

bekötését

Krausz és Farkas

ujonnan felszerelt

könyvkötészete.

Minden e szakba vágó munka
tartós és izléses kivitelben.

Iskolaszerek dus választékban.

Jutányos árak!

Pontos kiszolgálás!

Oktatás.

Helyben letelepedett kiváló képzettségű urinő a német nyelv- és irodalom valamint német levelezésből oktatást ad.

Ugyanott tanulók teljes ellátást is kaphatnak

Bővebb felvilágosítással a lap kiadója szívesen szolgál.

15 évig adómentes

ujonnan épült ház 4 lakással és mellék helyiséggel Rákócy-utca 18. sz.

jutányos áron eladó.

Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál.

Pénztárnoknő kerestetik a nagytőzsde részére.

Számadásban kellő jártassággal bírók előnyben részesülnek.

Jó házi étkezés

jutányos árért kapható özv. Halász Istvánnénál Kisfaludy-utca 35. sz.

Eladó

szabad kézből 2 drb. kereskedelmi és iparbank részvény. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kiadó.

Egy ujonnan épült ház, mely 6 szobából, két előszoba, 2 konyha, 2 rész pince, padlás, parkirozott udvar, egy fél hold gyümölcsös kertből áll azonnal kiadó.

Esetleg 2 részben 3 szobával. 1 konyha, 2 pincével és közös gyümölcsös kerttel is kiadó.

Bővebbet Kazinczy-utca 59. sz. alatt.

Hirdetések

felvételnek

e lapkiadóhivatalában.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Hetente hordva egy héra 60 fillér.
Videkre postai küldéssel egy héra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas paputkereskedés.

Felolvas szerkesztő:

ILLOVA HUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztőség nyomdájában.

Khuen királyi leiratot hozott.

Khuen-Héderváry újra miniszterelnök.

A katonaság forradalomra készül.

Lefelé a lejtőn.

A haldokló apa ágya mellé hivatta fiait. Csomó nádvesszőt tartott kezében, kötéllel erősen összefűzve köteggé és szólott imígyen:

— Kedves fiaim! Utolsó perceimet élem. El foglak benneteket hagyni s most már védelem nélkül álltok az életben. Nincs ki gondotokat viselje, nincsen, ki pörpatvarban békebírótok legyen.

Vagyonom nincsen, semmit sem adhatok, csak jó tanácsot.

Azután odanyújtotta az idősebbik felé a köteget:

— Törd derékon ketté!

A fiu hiába erőlködött. Meghajlítani sem tudta a csomót.

Csak úgy járt vele az ifjabbik is.

A haldokló ekkor levette a csomókat összetartó kötelet és a szétbomlott pálcikákat egyenként összetörtette fiaival.

A tanulság? Minck mondjam? Hiszen ősrégi ez a mese, olyan régi, de tán még régebb, mint a viszálykodás itt e honban.

Széthuzunk, a hányan anyifelé, nem érjük be azzal sem, hogy van itten munkás, polgár, papi, nemesi, meg tudja az ég hányféle osztály, párt, meg rend, hanem még mindeniket szétbontjuk, szétbomlasztjuk újabb osztályokra.

Es vigan folyik a küzdelem.

A társadalom minden rétege el-
lenségét lát a másikban, ellenséget, melytől félti a koncot, a megélhetést, a kenyeret, a rangot, az állást, a hivalt, a vezérszerepet és hurukra kelve egymással, gurulunk lefelé a megsemmisülés lejtőjén míg egymásba kapaszkodva, testvér a testvért átkozolva, úgy állnak itt-
itter, mint Lión hegye, viharral, viharsszal dacolva.

De mit lehet a magyar?

Az oláh, a szász, a rác, a horvát meg többi azok képesek erre, viribus unitis röhögve simítják a lejtőt, hogy sikosabb legyen.

Mi pedig gurulunk, gurulunk,

De azért még sem leszünk egyek. Nem még az istennek se!

Üldözik a zsidókat.

A homeli zsidóüldözésekről njabban a következő részleteket jelentük:

Csekély, hiza volt, hogy Homelben meg nem ismétlődtek a kisenevi rémnapok. Az üldözés tulajdonképeni oka az volt, hogy a kormány meg akarta akadályozni a május 1-ei ünneplést a ezért a vasuti munkásokat titokban felusztotta a zsidók ellen.

A zavargások most 11-én pénteken kezdődtek a hering-árusok között. A zsidó kereskedők összeakaptak a keresztény árusokkal. A civodásnak nem lett komoly következménye. Pénteken a fel-dühödött vasuti munkások az állomás-ról lármásva a városba vopultak. Egyenesen abba a negyedbe tartottak, ahol a vagyonos néposztály lakik, de az utat a katonaság zárta el.

A zavargók erre a szegények zsidó lakosság házái felé tartottak s azokat kifosztogatták. Mikor a zsidók ellentállottak s nem engedték bitoraikat és holmijukat elvinni, a katonaság is közbelepett s az összegyűlekezett zsidóknak utjukat állotta. Lövések dördültek el mind a két részről s a támadók, meg a védők közül vagy 20—24 ember holtan terült el.

A katonaság puskagygyal verte vissza a zsidókat, akik kétségbeesetten néztek ték a katonaság sorfala mögöl, mint viszik el mindenüket. Ekkor már rend-őrök érkeztek s megakarták akadályozni a rablást, azonban a katonák a zsákmányolókhoz tartott.

A szabadelvű párt értekezlete.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 23.

A tegnapi mára maradt értekezlet délelőtről ismét délutánra maradt.

Illetve, hogy délelőtt azt határozták, hogy délutánig nincs mit határozni.

Khuen-Héderváry bejelentette hogy a korona őt biztá meg a kormányalakulással és délután 6 órakor majd elfogja mondani programját. Ezzel aztán az értekezlet tárgya ki is volt merítve.

Az értekezletről jelentük nekünk: Tíz óra után az őz Podmaniczky Frigyes elhoztálja a helyét. Megrázza a csengőt, mire tüly csönd támad a teremben.

Agyonlőtte a saját feleségét.

Ilyenkor, mikor a szőlőt azedik le a puttonyokba, nagyon őrzik azt mindenfelé, nehogy a hámozatlan bort vigyék el tolvajok. Egy ilyen őrzésnek esett áldozatul egy felső-ausztriai faluban a csász felesége. A csász látott valakit a

szőlők között és rákiáltott. Miután többszörös felszólításra sem felelt, rálőtt. Ekkor véltörő sikolyt hallott, oda sietett és a saját feleségét találta ottan. A szerencsétlen asszony meghalt.

— Az értekezletet megnyírom! — mondotta.

Utána nyomban fölállott a miniszterelnök. A beszéde rövid volt. Fél tizenegyre már bevezette. Gyongy eljenzés támadt a nyomában.

A miniszterelnök a hadiparancs dolgában csak a legnagyobb általánosságban nyilatkozott. Kijelentette, hogy a nemzet és korona között fenforgó differenciákat kiegyenlíteni törekszik. Tudatja az értekezlettel, hogy a király megbízta a kabinet-alakítással.

A programját — délután 6 órakor tartandó értekezleten fogja elmondani.

Graf. Apponyi Albert kijelenté, hogy ennek következtében egyelőre fölöslegesnek tart minden nyilatkozatot. Ha a miniszterelnök öleterjeszti majd a programját, akkor lesz helye a nyilatkozattételnek.

Utána Hieronymi, Sági, Miklós Odön, Tisza István, Kubinyi Géza, Ivánka Oskár, Hegedüs Sándor, Gorove László, Szentiványi Árpád beszéltek.

Mi történt a szabadelvű-párt értekezletén.

Az értekezletről következő részletes tudósítást adjuk:

Az értekezlet Podmanický Frigyes báró 10 órakor nyitotta meg.

Khuen-Héderváry miniszterelnök: A király megbízásából nyilatkozik a elmondás, hogy a felsőbbséggel vette tudomásul, hogy félreértették. Majd mély csendben felolvasta a királyi kérésiratot, melyet alább közlünk.

A manifestumban megemléstetnek bizonyos változások a hadseregben; ezek érvényesítése pedig egy felelős kormányra fog bízni.

Saját személyére kijelenti, hogy midőn alávetette magát a király kívánságának, csak azért tette, hogy a királyt felelős kormányra bízassék és nem szándékozik végleg maradni a jelenleg a király s a nemzet közti érintkezést alkotmányos uton kívánja követelni.

Apponyi Albert Héderváry utolsó szavának hatása alatt van, de végleges véleményét nem mondhat. Legkevésbé a manifestum kiadása helyesége, ténye, tartalma és formája fölött nem mondhat nyilatkozatot. Azt indítványozza, most ne határozzanak s ezzel nem akarja a helyeslést kizárni. Véleményét egyelőre függőben tartja.

Hieronymi Károly: Jogosult, hogy most ne határozzon a párt, de nem helyes, hogy bevárják a Ház ülését. A pártnak még ma meg kell állapodni, esetleg egy délután megtartandó értekezleten.

Sági: Apponyi álláspontját fogadja el.

Khuen-Héderváry: Holnap a kormány a Házban nyilatkozatot nem tehet, mert hivatalosan még, mint kormány, nem áll a Ház előtt. De nézete szerint a párt még ma hozhat határozatot.

Miklós Ödön: Még ma este kíván értekezletet.

Tisza István: Kellőről van szó. Az egyikben sürgős állásfoglalás helyes; ez a chlopi parancs. Ez holnap a Házban szóba jön s akkor a miniszterelnök, aki éppen a felelősség végett vállalta a missziót, nyilatkozik fog s az erre vonatkozó parthatározatnak, ha ez a párt, mint párt tovább is élni akar, meg kell hozatni, a délutáni értekezleten állást kell foglalni a pártnak.

Apponyi úgy látja, hogy őt félreértették. Azt kívánja, hogy későbbiekben ne menjünk be határozathozatalba, csak akkor, ha holnap a miniszterelnök a Házban nyilatkozott. A miniszterelnök most tett nyilatkozata s a nyilatkozni nem is tud. Délután nem bájna.

Kubinyi Géza: Ha Apponyi mint házelnök biztosít, hogy a chlopi parancs nem kerül szóba a Házban, akkor nem kellene állást foglalni. De tudja, hogy Apponyi erre nem vállalkozhatik, ennéltova a pártnak már a holnapi ülés előtt állást kell foglalni. A designált miniszterelnök előadás, mire van jogosítva holnap a Ház ülésén nyilatkozni. Hiszen az első értekezlet indítványozók éppen azért kívánták már tegnap, hogy a párt határozatot hozzon s ezért nem érti most egyesek bujkálását. (Nagy zaj.) Akár van chlopi parancsnok reparációja, akár nincs, a szerint ezen háznak helyes vagy ellenkező állást foglalni kell.

Ő már most szembé akar nézni, akár az ördögnek, akár a higónak, mondjon a párt ma véleményét, hogy megelégszik-e a Héderváry által tot nyilatkozatokkal s a manifestummal foglaltakkal a chlopi esettel szemben. Iránka Oszkár, Hegedüs Sándor, Gorro László és Apponyi Albert gróf kijelentése után a miniszterelnök kijelenti, hogy úgy látja, nincs nézeteltérés, hogy a chlopi ügyben ma hozzon a párt értekezletet. Tehát az a nézete, hogy még ma délután tartanak értekezletet.

Báró Podmanický így ki is mondja a határozatot.

A manifestum elsővege.

A királyi kérésirat elsővege ez:

Kedves gróf Khuen-Héderváry!

Átval szívtöm, mely gyász tölti el láttára azon sajnálatos állapotoknak, melyek kedvelt Magyarországonban a politikai életet hónapok óta meddősegre kárthatják és már-már az állami gépezet működését is megakasztják.

Midőn 1867-ben egyfelől magyar Koronám országai s másfelől a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok között a pragmatica sanctióból folyó közös és együttes védelem eszközét felsoroltattak, az 1867: XII. tc. 11. §-a megállapította, hogy a közös hadsereg egységes vezérletére, vezényletére és belsejére vonatkozó ügyek Általam intézendők el.

S a mint mindenkor szigorúan örököttem a felett, hogy az ezen törvény alapján elvállalt kötelezettségek minden oldalról becsületesen és lelkiismeretesen teljesíthessék, ezenképen el vagyok határozva az Engem megillető jogokat is eszoritlanul fenntartani és utódaimra érintetlenül átszarmaztatni.

Midőn a magyar országgyűlés ezt a jogomat elismerte, nem csak a monarchia nagyhatalmi állásáról, hanem saját hazája és nemzete erejéről és biztonságáról is akart gondoskodni.

Epen ezért nem tudnék hozzájárulni oly intézkedésekhez, a melyek végső következményeinkben a monarchia két államának a gyengítésére vezetnének és dicső emlékü őseimről átvett örökségemet a hanyatlás veszélyének tennék ki. És ugyancsak azért nem járulhatnék azon követelések teljesítéséhez, melyek kipróbált intézmények olyatán átalakítását célozzák, mely kedvelt Magyarországon érdekeinek nemcsak megemmel, de végső következményeiben szent Koronám országainak integritását is veszélyeztetné.

Mástelől nem zárkozom el a közös hadsereg körében királyi hatalmamból folyó azon intézkedések megvalósításától, melyekre vonatkozólag az utóbbi időben kormányaim az országgyűlés színe előtt már is nyilatkozatokat tettek, és a melyek az Önnek Általam megjelölt pontokkal együtt azt a keretet alkotják, a melyen belül én ilyen intézkedéseket megengedhetek tartok.

Magyar nemzetem a kiegyezés óta óriásit haladt. Elégtelessel tapasztaltam azt az öröndetes fejlődést, mint újabb bizonyítékot ama mű bölcsessége mellett, melyet a korona és nemzet kölcsönös bizalma hozott létre. Így kell annak lennie és így kell annak maradnia ezentul is.

Alkotmányos életünket az isteni gondviselés kegyelme mindaddig megmentette minden komoly megpróbáltatástól. Csak a nemzet józansága és higgadtsága, minden számbajövő nagy érdek megfontolt mérlegelése óvhat meg bennünket a jövőben is megpróbáltatástól.

Fajdelmi kötelességem ezért fígyelmestetni a nemzetet, hogy én most is ragaszkodom a kiegyezéshez. Meggyőződéseim, hogy az a szellem, amely e művet megalkotta, ma is élt erejével a nemzet lelki életében.

Bizom az Ön belátásában, hogy a szívemhez oly közel álló Magyarországot, annak törvényes képviselőit, alyai szándékaimról felvilágosítja és a mai, az országra és a monarchiára vonatkozó helyzetből

a szerencsés kibontakozást megtalálja.

Ebben a föltevésben arra határozom el Magamot, hogy Önt az új kormány megalakításával megbízom, mivel Önt a mellékelt kérésirattal értesitem.

Kelt Bécsben, 1908. évi szeptember hó 22-ikén.

Ferenc József s. k.
Gr. Khuen-Héderváry Károly s. k.

Khuen-Héderváry kinevezése.

A királyi távirattal kapcsolatban megjelont a következő királyi kérésirat:

Kedves gróf Khuen-Héderváry! Önt magyar miniszterelnökkommé ezen ujjal kinevezem, illetőleg ezen eddig is vigelt állásában megemlétem és a miniszterium megalakítása iránti javaslatot elvárom.

Kelt Bécsben, 1908. évi szeptember hó 22-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.
Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

A függetlenségi párt állásfoglalása.

A függetlenségi párt tagjai nagy elkeseredéssel fogadták Héderváry gróf újabb kinevezését. Bizonyosra veszik, hogy Héderváry fölcsúztatja a képviselőházat. Azt hiszik, hogy Hédervárynak a legmagasabb menő föltalalmazása van a további kormányzati intézkedésre. Többen a függetlenségi körök elhatározták, hogy Héderváryt holnap a képviselőházban szóhoz jutni nem engedik. A higgadtabbak azonban mérsékeltebb intették és arra kérték elvtársaik, hogy várják meg Héderváry holnapi nyilatkozatát.

Héderváry kormánya.

Héderváry gróf miniszterelnök ma délután meglátogatta Tisza István gróft és Hieronymi Károlyt. E látogatás nyomán rögtön megindultak a kormányváltásra vonatkozó kombinációk, a három óra tájban elterjedt az a hír, hogy Tisza István elvállalta a belügyi, Hieronymi pedig a kereskedelemi tárcát. Láng Lajos kereskedelemi miniszter tárcáját alkalmassint a pénzügyi tárcával fogja fölcserélni.

LEGUJABB.

Körber támadása a Reichsrathban.

Bécs, szept. 23.

A képviselők mai ülése rendkívül izgatottan kezdődött. A Ház előtt óriás néptömeg csoportosult s a terem is egészen megtelt képviselőkkel. Az ülés megnyitása után honvédelmi miniszter előterjesztette az 1908. ujjonczok besorozására vonatkozó törvényjavaslatot.

Körber miniszterelnök nagyon behatóan okolta meg a törvényjavaslatot és a többi kőat a következőket mondta: Az osztrák parlament hazafiságának eddig fenyos bizonyosságát, mikor a gazdasági pangás idején is hozzájárult az ujjonczutalek felemeléséhez, Magyarországon ez nem így történt, ott megkezdődött s közöndűgyekben a fenyegető egyenlőtlenség, mely különösen a katonai ügyekben végtelen lehet.

Kiváló érdeke a két államfélnek, hogy a közös viszonyon egyoldalmi változtatás ne történjék. A magyaroknak a magyar veszélyeti nyelvre való törekvése nem csak az uralkodó hatáskörének korlátozását célozza, hanem egyszerű mind Ausztria törvényes jogait és érdekeit sérti. Kéri a javaslat elfogadását, annál is inkább, mert ebben az esetben a 3-dik évről szolgáló katonák aazonnal kibocsáthatják.

Vörös családi dráma a fővárosban.

— Saját tudósítónktól. —

A fővárosnak ma vörös napja van. A körüli gyilkosság után egy vörös családi dráma, melynek részletei a következők:

A Márton utcának 358. számú házában egyik kis lakásban lakott. Wlassics Gyula 58 éves géplakatos Erzsébet nevű feleségével és annak első házasságából származó Vaskó Sándor nevű 9 éves mostoha fiával.

Wlassics betegeskedett és munkát kapni nem tudott, így hát családjával együtt a legnagyobb nyomorban élt. Ma délelőtt kiment Kőbányára, hogy ottan munkát keressen. Nem talált. Ez végkép elkeserítette.

Hazajövet magára zárta az ajtót és azt mondta övének, készüljenek a halálra. Az asszony és a fia segítségért kiáltottak, mielőtt azonban segítség érkezett, az elkeseredett ember elővette forgópisztolyát és rálőtt az asszonyra, majd a fiut terítette le egy lövésre és végül maga ellen fordította a fegyvert.

Az első golyó az asszony fejébe fúródott, a második a kis fiú hasába, önmagát a vérengző ember szintén fejbe lőtte. Az ő és felesége sérülése feltétlenül halálos.

Közbiztonsági hírtérítés.

(Hivatalos jelentés déli tizenkét óra kor.) Maradvány 174 darab, árkerett 45 darab, összesen 927 darab. Eladta déli tizenkét óráig 109 darabot. Ma árak: Öreg eladóknál 98, maszkosoknál 95 korona; fiatal eladóknál 100—103 közép 90—100, könnyű — korona. A vásár irányzata élénk.

Hablógyilkosság a fővárosban.

Leöltöttek egy pénzszámlavédelmet.

Budapest, szept. 23.

Gyalázatos, párját ritkító merénylet történt ma a fővárosban, hasonló ahhoz, melyet tavaly Kolozsváron követtek el egy pénzszámlavédelmet ellen. Az esetről jelenté tudósítunk:

Boda István 44 éves, komárommegyei, kőcsi születésű postakézbesítő ma reggel a versenyutcai 70-es számú házban postahivatalban jelentkezett, mint rendszeres szolgálattevő. Átvett 5308 korona értékű kézbesítést kasszában és utalványokban. Elindult annak rendjén módja szerint a kasszával. A kassza uve, aki a lovakat hajtotta, Teszerek József volt és a 864-es számú kocsival mentek tovább.

A kasszát Boda István a József-körút 2-ik számú házban kezdte és kézbesített pénzt és pénzszámlát ebben a házban, valamint a 8-as számú házban is.

Azután betört a József-körút 14. számú házba. Háromemeletes, hatalmas épület ez. Fölment a III. emeletre. Ott elvégezte a dolgot és gondtalanul, semmi rozszat sem sejtve, eljutott a II. emeletre.

Ott egy fekete ruhába öltözött ember, akin bő koponyeg volt, hirtelen odaugrott és egy balhával hatalmas csapást mért a kasszatiszt nyaksírtjére. A vér azonnal elborította, mert a balta óriási talongó sebet ütött rajta. Boda István elszédült. A merénylet hirtelen lekapta róla a pénzszámlát és magához ragadta azt. A merénylet, amikor láta, hogy csapása nem volt halálos, késsel esett neki az áldozatának és azíve tájékozott meg egyszer hatalmas sebet ütött rajta. Azután nem törődve tovább áldozatával, nem nézve éle vagy meghalt-e az áldozat, lerohant a lépcsőn.

A kapu előtt Kramer Hermin nevé cserléd, aki ugyanabban a házban szolgált Finn Ármán, karján megragadta a merénylet, mert hallotta, amint valaki a lépcsőn kiáltotta:

— Jaj, a pénzem!
— Hová vinni ezt a pénzt? — kérdése rézült a száján.

Cselédügy.

Talán nem lesz érdekeltek, ha a rettenetes cselédügyről írunk valamit, mely socialis és közérköcsi tekintetben is annyira kifogásolható városunkban. Igaz, hogy a cselédszerzők eljárása is belejátszik a házi-asszonyok életének megkeserítésébe, azonban csupán a cselédszerzőket nem lehet okolni a cselédmizériáért.

Hogy a cselédkérdést részben megoldják, a város rendőrfőkapitánya cselédotthont létesített, mely részben segít is a cselédviszonyokon. Azonban ennek egy nagy hibája van, az, hogy a helynéküli cselédek nem ingyenes ellátásban részesülnek. Tulajdonképpen a cselédotthonnak pedig ez volna a hivatása; a prostitúció csak így lenne megakadályozható. A pénznélküli cselédnek a cselédotthonban a napi ételmét fizetnie kell, pénze pedig nincs, így kénytelen kereset után nézni, s választja a legkönnyebb kereseti forrást.

Mert nagyon sok cselédleány züllik el ezáltal, hogy kereset forrás nélkül van.

De sokszor elősegítik a cselédleányok zülését maguk a háziasszonyok is, kik idegesek, türelmetlenek a kezdő cselédleányokkal szemben, egy ügyetlenség után őket azonnal elbocsátják. Így vándorolnak azután egyik helyről a másikra, míg nem ezt megúnják s kétségbeesve a leánykereskedők lelketlen markai közé esnek.

A rossz cselédek létezésének egyik oka: a családok romlott erkölcsi és anyagi egzisztenciája is. A cselédnek mint alsóbb műveltségű nőnek tanításra, jó példára van szüksége, mint a gyermeknek. Azonban hol lát jó példát? Vajmi ritka helyen, sőt legtöbb helyen családi zülést, romlottságot, melyet a fiatal cseléd fogékony lelke könnyen magához szív, elzüllik. Azért a cselédügyet mindenek-

előtt a cselédtartó gazdáknak kellene rendezni jó példaadással. Azonkívül társadalmi uton oly cselédotthont kellene létesíteni, hol a cselédek helynéküli állapotban ingyenes ellátásban részesülhének. Szükséges volna még azon cselédek, kik ugyszólván soha sem mennek helybe, a városból örökre kiltani. Nagy erkölcsi haszna lenne ezen üdvös intézményeknek, melylyel a cselédkérdés meg lenne oldva.

Hirek.

Városi közgyűlés.

Nagykanizsa rendezett tanácsu város képviselőtestülete 1903. évi szeptember hó 25-én délután 3 órakor kezdődőleg a városház dísztermében közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

1. A közgyűlés 67. jkv. sz. a. határozatával kiküldött bizottság javaslata Deák Ferenc 100 éves születési évfordulója tárgyában.
2. A legtöbb adót fizető városi képviselő névjegyzéke kijavítására egy küldöttség megválasztása iránti tanácsi előterjesztés.
3. Tanácsi jelentés a szeszfinomító gyártelepre vezető iparvágány helyének kijelölése iránt, továbbá a szeszfinomító részvénytársaság újabb kérelme még 800 □-öl terület átengedéseért pénzügyi vélemény és tanácsi javaslattal.
4. A városi közközház módosított alapszabályai tanácsi javaslattal való előterjesztése.
5. Az árvaértékeknek 1868-ban történt átvételekor felmerült napidíjaknak az árvatartalék alapból való kiutalása érdemében árvaszéki véghatározat tanácsi javaslattal.
6. A VI—VII. ker.-ben épített pajta, pásztorház és istálló átvétele iránti tanácsi javaslat.
7. A városháza bérházában levő IV. és V. számú bolthelyiség bérbeadása iránti tanácsi javaslat.
8. Az Eisinger-féle ház, Knausz Boldizsárné-féle telek és Hauser János-féle szántóföld észrét megvétele érdemében tanácsi javaslat.
9. A polgári egylettől 7 □-öl és a vágóhídi szennyvíz-levezető csatornához szükséges ingatlan megvétele iránti tanácsi javaslat.
10. Molnár Vendel és neje tulajdonát képező ingatlanok utcanyitás

céljaira kisajátítás után leendő megszerzésére tanácsi javaslat.

11. Bóha László nagykanizsai lakos kérvénye, a Petőfi-ut mellett kovácsműhely céljaira a köztérből leendő terület átengedés iránt tanácsi javaslattal.

12. Tanácsi javaslat az 1903. évi előírás nélkül behajthatatlan községi pótdók törlése és az előírás nélküli szaporodás előírása tárgyában.

Kinevezés.

Dr. Háromy Ferenc gyakorló orvost Zalavármegye alispánja a nagykanizsai városi közközházhoz segédorvossá nevezte ki.

Beiratások eredménye.

A nagykanizsai kath. főgymnasia 1903-1904. tanévre beiratkozott tanulók száma 494 és pedig: I. a) 55, I. b) 57, II. a) 55, II. b) 46, III. 50, IV. 62, V. 45, VI. 43, VII. 41, VIII. 40.

Az ipariskolába a folyó tanévre 358 iparostanonc iratkozott be.

Összeírták a kofákat.

Nagy riadalmat okozott a helybeli kofák között azon hír, hogy összefogják irni őket. Teremtő uristen, mi lesz még ebből, gondolták a derék asszonyok, kik 8 fillérért adnak egy tojás nagyságu almát. Azonban ez a hír sajnos, nem volt igaz, pedig nem ártana őket összeírni, iparigazolvány váltására szorítani és megadóztatni, így legalább megrikulna számuk és rend lenne, ha a belügyminiszternek nem is kegyeskedett városunk által készített elővásárlásra vonatkozó szabályrendeletet jóváhagyni. Mert hogy kell valamit tenni, az kétségtelen, mert maholnap odajutunk, hogy oly drága lesz minden, hogy nem tudjuk megfizetni.

Üdvös rendelet.

Beregvármegyének a törvényhatósági bizottsága kimondotta legutóbbi közgyűlésén a megye területén levő kis korcsmákra és pálinkamérésekre a teljes vasárnapi munkaszünet kötelező voltát. Egyszersmind elrendelte, hogy hasonló intézkedés céljából körlevelet intéz hazánk összes törvényhatóságaihoz. Ha tekintetbe vesszük, hány család boldogságát dölja fel a pálinka, a részegeskedés és hány embernek okozza vagyoni és erkölcsi romlását, bevallhatjuk — ennél üdvösebb rendeletet egyhamar nem hozhatnának.

Tolvaj férj.

Cserepes Károly napszámos már hónapok óta különváltan él felesé-

gétől. Kedden este Cserepes kileste, hogy mikor távozik el lakásáról felesége. Utánna bement a házba, a hol csak 7 éves kis fia volt otthon. Cserepes kiszedte az ágyakból az összes párnákat, dunnákat és vánkókat és azokat magával cipelte. A később hazatért asszonynak kis fia mondta meg, hogy kifosztotta ki a lakást. Cserepesné azonnal jelentést tett a rendőrségnél.

Pékek.

Kevés városa van az országnak, hol a pékek elleni panasz oly állandó volna mint nálunk. Részben a kiflik és zsemlyék fokozatos törpülése, részben az árak felemelkedése ellen. De ezeken a régi panaszokon kívül új panasz is van és pedig az, hogy a pékek segédekkel vasárnap dolgoztatnak, dacára, hogy ezt a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényvilágsan tiltja. Ha már a közönség érdekében a pékek hétfőn is akarnak péksüteményt árusítani, akkor menjen a gazda maga a kemence mellé, respektálja a törvényt és legyen belátása, hogy segédjének, ki egész héten dolgozik, szüksége van hetenkint pár órai pihenésre. Felhívjuk ezen állapotra rendőrségünk figyelmét és kérjük, hogy a pékek körében is szerezzen érvényt a vasárnapi munkaszünetnek. Ez alkalommal arról az öröndetes eseményről is beszámolunk, hogy a pékek a kartell megszüntették, és 6 zsemlyét adnak 20 fillérért.

Csalás.

Landi Tamás helybeli kanász nem volt megelégedve csekély járandóságával, elhatározta, hogy azt szaporítani fogja. Miután a tisztesség határain belül ez nem sikerült, a csalás egy már megszokott módjához folyamodott, mely sikerült is neki. Ugyanis elment Csizmadia Vilma Szemereutcai lakóshoz, kitől a sertések őrzéseért járó járandóságát felvette. Rá pár napra ismét megjelent ott s miután Csizmadia Vilma nem volt otthon, az urnó anyjától kérte járandóságát, melyet ismét kiszolgáltattak neki, mire a kanász, mint ki jól végezte dolgát, eltávozott. Csizmadia Vilma csak rá pár napra értesült Landi csalásáról, kit a rendőrségnél feljelentett.

Jerencz József
KESERÜVIZ
az egész országra kiterjedő hálózattal mindenütt kapható mindenütt.

A mellékletért felelős: Füredi János.

Tulfizetés kizárva.

Szülők figyelmébe!

Tulfizetés kizárva.

Iskola-ruha

Gyermek-télikabát

Gyermek-ulster

3 forinttól kezdve feljebb.

5 forinttól kezdve feljebb.

4 frt 50 krtól kezdve feljebb.

Férfi-öltöny, nadrág, felöltő, ulster, télikabát, szalon-öltöny, bunda-kabát és mindennemű ruházat, nagyobbbrészt saját készítmény, jó minőségben és nagy választékban a legjutányosabban kapható

KAUFMANN MÓR férfi- és gyermek-ruha raktárában

(Városházpalota.)

NAGYKANIZSÁN.

(Városházpalota.)

Mindenki tudja,

hogy a **BALATON-féle** nulla liszt a legjobb; kenyérlisztje a legkiadósabb, hogy **kávéjából** főzik a legkitűnőbb zamatot, és hogy **szilva-lekvárja** a legédesebb. Szóval a

Balaton Testvérek **fűszerárui**
a legjobbak,

készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. Ott kaphatók egyedül a híres erfurti **kerti-magvak.**

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy nálam mindenféle **szücsmunkák ujonnan készítése**, valamint **átalakítása és javítása** a legújabb divat szerint elfogadtatik.

Több évi gyakorlatom, valamint a fővárosban szerzett tapasztalataim reményleni engedik, hogy a legkényesebb igényeknek minden tekintetben meg fogok felelni.

Nyers bőrök készítését is elfogadom. — Bárminő szőrme-árut raktáron tartok.

Szives pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Goldstein Armin

szücsmester. Fő-ut 22. sz.

Jó házi étkezés

jutányos árért kapható **őzv. Halász Istvánnál** Kisfaludy-utca 35. sz.

Kiadó.

Egy ujonnan épült ház, mely 6 szobából, két előszoba, 2 konyha, 2 rész pince, padlás, parkirozott udvar, egy fél hold gyümölcsös kertből áll azonnal kiadó.

Esetleg 2 részben 3 szobával, 1 konyha, 2 pincével és közös gyümölcsös kerttel is kiadó.

Bővebbet Kazinczy-utca 59. sz. alatt.

15 évig adómentes

ujonnan épült ház 4 lakással és mellék helyiséggel Rákócy-utca 18. sz.

jutányos áron eladó.

Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál

Pénztárnoknő

kerestetik a nagytőzsde részére.

Számadásban kellő jártassággal bírók előnyben részesülnek.

Eladó

szabad kézből 2 drb. kereskedelmi és iparbank részvény.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

A raktárunkon levő árukat, u. m.:

női- és férfi-ruhaszövetek, pargettók, vásznak, chiffonok, se-lyemárak, szőnyegek, függönyök nagyon olcsó áron kaphatók.

A **helyiség** és állványok november hó 1-jére kiadandók, illetve eladók.

Fanti Testvérek

Kazinczy(Vasuti)-utca, uradalmi épület.

Remek műkályhák

a magyarországi Első Agyagipari műtelep valószínű remekei, a secessió **modern** minták százféle művészi kivételében, igen **olcsó árért** kaphatók bármily színben **Hodits István** műkályha raktárában Nagykanizsán Teleky-ut 37. sz. alatt. A ki kályha szükségletét beszerezni akarja, el ne mulassza, legalább csak **megtekinteni.**

1599/903.

végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1903. évi V. 215/1., 319/1 számú végzése következtében dr. Burger Sándor budapesti ügyvéd által képviselt Első magyar gazdasági gépgyár r. társaság javára Paulus György és Steiner Kunigunda kiskanizsai lakosok ellen 1421 kor. 80 fill. és 1564 kor. 44 fill. s jár. erejéig 1903. évi március hó 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 4000 kor. becsült 1 gőzmozdony nyilvános árverésen eladatik.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1903. évi V. 215/3. számú végzése folytán 1564 kor. 44 fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi október hó 1. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 77 korona 90 fillérben bírósággal már megállapított költségek erejéig Kiskanizsán a helyszínen leendő eszközlésére

1903. évi szeptember hó 29. napjának délelőtti 8 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Nagykanizsa, 1903. évi szeptember hó 14-ik napján.

Maximovits György
kir. bírósági végrehajtó.

13801

1903.

Hirdetmény.

Nagykanizsa város tanácsa ezennel közzhírre teszi, hogy a városi erdőkben folyó évben termett **tölgymakktermés** 1903. évi szeptember 28-án reggel 9 órakor a számvevői hivatalban készpénzfizetés mellett **el fog adatni**, mely időre és helyre a venni szándékozók ezen hirdetmény kibocsátásával azzal hivatnak meg, hogy a 600 koronára becsült tölgymakk ár 10%-át mindazok, kik árverezni óhajtanak, az árverés megkezdése előtt a kiküldött bizottság kezéhez letenni kötelesek és hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a városi számvevői hivatalban betekintheők.

Nagykanizsa, 1903. évi szeptember hó 23.

A városi tanács.

Hirdetések

felvétetnek
e lap kiadóhivatalában.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben hához hordva egy héra 60 fillér. . . . .
Vidékre postai küldéssel egy héra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedése.

Felolés szerkesztő:

LOSVA MUO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatok a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztésében.
nyomtatásában.

Oriási vihar a képviselőházban. A függetlenségi párt fölirata. Ongyilkos kormánypárti képviselő.

A tegnapi értekezletek.

Tegnap este, mint már megírtuk, az országgyűlés összes pártjai értekezletet tartottak, hogy a mai kemény ütközetre készüljenek.

Az értekezletről most a következő részletes tudósításokkal számunkunk be:

A szabadelvűpártban.

A képviselőház szabadelvű pártja este 6 órára gyűlt össze Podmický Frigyes báró elnök az értekezletet megnyitván, átadja a szót Andrassy Gyula grófnak. Andrassy Gyula gróf: A ma délelőtt tartott értekezlet abban állapodott meg, hogy délután ismét egy értekezlet fog tartatni abból a célból, hogy a chlopyi hadiparancs ügyében a párt állást foglaljon. A párt egyes vezérférfiai összejöttek és egy határozati javaslatot dolgoztak ki. Engem bíztak meg azzal, hogy azt itt a pártértekezlet elé terjesszem. Ezennel bátor vagyok ezt megtenni. Minden indokolás nélkül felolvasom a határozati javaslatot:

A Chlopyban folyó hó 16-án kibocsátott legfelsőbb hadparancs ténye és egyes kifejezései széles rétegekben okoztak megdöbbenést; hazafias aggodalommal töltötték el mindazokat, akik egyenlő hűséggel viseltetve a magyar szent korona hatalma és fénye és a nemzet jogai iránt, az uralkodóház és a magyar nemzet közötti kölcsönös bizalom és összhang ápolását ismerik egyik legfontosabb feladatuknak.

Igaz, hogy Felséges urunk, királyunknak alkotmányos uralkodói egész működése már önmagában elmentmond azon feltevésnek, mintha ő Felsége az 1867. évi XII. tc. 11. §-ában körülírt fejedelmi jogait másként mint alkotmányos módon, vagyis a törvények szerint és minisztereinek felelőssége mellett gyakorolná és az államalkotó magyar nemzet közjogi állását bármilyen kívül hagyná s hogy ennél fogva a hadparancs azon értelmezése, mely az izgalmat felidézte, tényleg az ő intencióinak felelt volna meg, de azért ő Felségének atyai szíve méltányolta a nemzet aggodalmait és minisztereinek a folmerült félreértések eloszlátása céljából nyilatkozat megtételére hatalmazta fel.

A miniszterelnök a korona felhatalmazása alapján tett nyilatkozata teljesen elégséges arra, hogy a magyar nemzet kebelében ezen hadparancs kapcsán támadt izgalmak eloszlatassanak. Az országgyűlés szabadelvű párt, midőn ezt hazafui megnyugvással konstatálja, ebből folyólag jelenti, hogy a hadparancs további tárgyalásának szüksége fenn nem forog.

Ami pedig a legfelsőbb királyi kéziratnak politikai tartalmát illeti, erre vonatkozólag a párt az érdekeltes határozathozatát akkorra tartja fenn, midőn a megalkult kormány programját veszi tárgyalás alá.

Bátor vagyok a határozati javaslatot elfogadásra ajánlani. (Hosszszantartó zajos helyeslés és taps. (Felkiáltások: Elfogadjuk!)

Elnök: Meltóztatnak a határozati javaslatot elfogadni? (Elfogadjuk!) Tehát kimondom, hogy ezen most felolvasott határozati javaslat az országos szabadelvűpárt által egyhangulag elfogadtatott. (Hosszszantartó zajos éljenzés.)

Ez az ügy be lévén fejezve, Ivánka Oszkár kér szót.

Ivánka azt mondja, hogy csak azért szólal fel, nehogy úgy tűnjék fel, mintha az egyhangú határozat a chlopyi hadparancsot, illetőleg azt is jelentené, hogy a szabadelvű párt mintegy konszenzussal siklik át a miniszterelnöknek a katonai engedményekre tett kijelentés fölött is. Jóllehet, ő most nem tesz indítványt, de szükségét látja már ma hangoztatni, hogy a kormány megalkulása után a szabadelvű párt dolgozza ki a katonai programot.

Azt én is feltétlenül szükségesnek tartom, hogy amint egy kormány jó, mely e kérdések megoldása céljából akcióbba lép, akkor a párt minden kétértelműséget kizáró határozatossággal állást foglaljon e kérdésekben.

En helyesnek tartanám, ha akár a végrehajtó bizottság, akár egy ad hoc bizottság küldessék ki e kérdésben. De éppen azon indoknál fogva, amelyet Tisza István említett, nem akarom forszírozni, hogy ez most történjék. Hanem kérem fogjuk az értekezlet megtartását pár nap múlva és akkor a szabadelvű pártnak kötelessége lesz, hogy a katonai kérdésekben programot valljon. (Helyeslés.)

Ivánka Oszkár csatlakozik Szent-Iványi és Tisza István javaslatához. (Zajos felkiáltások: Elfogadjuk!)

Elnök kimondja pártátározatul.

A Szederkényi-párt.

A Szederkényi Nándor elnöklése alatt álló függetlenségi-párt délután szintén értekezletet tartott, amelyen a pártnak majdnem minden tagja megjelent. Szederkényi Nándor elnök ismertette a politikai helyzetet összefüggő eseményeket

A körüti gyilkosság.

Mikor e sorokat írjuk, a körüti gyilkos még mindig szabadon jár és tisztára véletlen lesz, ha hamarosan kézre kerül.

A nyomozás mozzanatairól különben lapunk más helyén számolunk be.

és azt az üzenet fejezte ki, hogy a párt a fölirati javaslat mellett foglaljon állást. A javaslatához többen hozzászóltak s mindannyian elmondták a chlopyi hadiparancsról, a királyi kéziratról és Hederváry kinevezéséről való véleményüket. A párt végül egyhangulag a fölirati javaslat mellett nyilatkozott. Minthogy később tudomásukra jutott, hogy a Kossuth-párt fölirati javaslatot fog benyújtani, elhatározták, hogy e párt fölirati javaslatához csatlakoznak.

A függetlenségi párt értekezlete.

A függetlenségi párt értekezletének az volt a célja, hogy a párt a chlopyi hadiparancsra, a mai királyi kéziratral és Hederváry gróf mai nyilatkozatával szemben állást foglaljon.

A párt érdemileg két dologban határozott. Először kimondta, hogy minthát a szabadelvű párt a chlopyi hadiparancs dolgában napirendre tért, a függetlenségi párt maga nyújt be a képviselőházban fölirati javaslatot, amelynek szövegére mindjárt bizottságot küldtek ki. A másik dolog volt a három évet kiszolgált katonák ügye. Erre nézve elhatározták, hogy követelni fogják a kormánytól a kiszolgált katonáknak rögtönös hazabocsátását.

Az értekezlet alatt a pártkör helyisége előtt kisebbszertű tüntetés volt. A közönség közül többen elmondták Kossuth

Ferencet, majd a Kossuth-nótát énekeltek, miközben egy csapat szociálista öregek oda, akik a munka-indulót énekeltek és az általános választói jogot éltették. A tüntetők azonban az értekezlet végével hékésen eloszlottak.

A néppárt.

Az országgyűlési néppárt délután 8 órákor tartotta meg értekezletét a melyen két képviselő kivételével a pártnak valamennyi tagja ott volt. Az értekezletet Zichy János gróf elnök nyitotta meg s ismertette a tegnap óta bekövetkezett eseményeket. Szólt a ma megjelent királyi kéziratról és utalt Hederváry gróf ujonnan kinevezett miniszterelnöknek a szabadelvű párt értekezletén tett nyilatkozatára.

Ezután többen felszóltak, köztük Zichy Nándor gróf és Rakovszky István. Némelyek rámutattak az országos gazdasági helyzetére, a koronának a királyi kéziratból kiváló atyai jóakarata és intelmére és arra is, hogy az országot ki kell vezetni az ex-lex állapotból. Szóba hozták azt is, hogy Hederváry csak átmeneti kormányzásra vállalkozott s hogy nem volna helyes, a válságból való kibontakozást megnehezíteni.

A párt végül abban állapodott meg, hogy a chlopyi hadiparancs dolgában napirendre tér s e tekintetben csatlakozik a szabadelvűpárt határozatához.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Képviselőház ülése.

Öt perccel háromnegyed tizenegy előtt nyitotta meg gróf Apponyi Albert az ülést — Eljen az alkotmány! — hangzott fel az ellenzék padsoraiból.

— Nem türünk erőszakot! — hallatszott más oldalról.

Ezután felolvassák az ülést megőrzéséről kelt iratelt, amit Kossuth Ferenc az előző ülés alkalmán az összes függetlenségi képviselők, Kossuth nemével viharos üljenezéstől ki, a levél minden szavát pedig ugyan csak cifra kommentárral kísérték.

Khuen-Héderváry ellen.

Ezután Olay Lajos tette meg összeférhetetlenségi bejelentését Khuen-Héderváry ellen.

— Mit keres itt? Ki kell rugni innen! — kiáltott Babó Mihály.

A bejelentésben elmondja, hogy Szápáry László a vesztegetési afférban beismerte, hogy képviselőket akart megvesztegetni, amivel Khuen-Héderváry politikáját akarta támogatni, sőt a miniszterelnök beismerte, hogy tudott Szápáry tervéről, de ellene semmit sem tett, még fegyelmi vizsgálatot sem indított, tehát büntetés (Ugy van! Ki vele! Dobjuk ki! a szélső baloldalon.) ezek után pedig bejelenti az összeférhetetlenséget.

A hadparancs.

Kossuth Ferenc: Az alkotmánynak a törvény által való védelme, a nemzet jogainak érvényre juttatása a parlament feladata. Kétszoros kötelesség ez, ha a hatalom feletlen olyan férfi ül, aki hatalmi visszaélésekre hajlandó. Ha ilyen tünetek mutatkoznak a hatalom polcain, akkor a képviselőháznak kötelessége közbe lépni. (Ugy van! Ugy van!) Mindenki tudja, mi történt. A legfőbb hadur hadiparancsot intézett a hadsereghez. A király szöveget a nemzethez. — A legfőbb hadur politikai hadiparancsban s kijelenti, hogy a törvényhozás esetleges határozatát nem fogja teljesíteni.

Kecskeméthy Ferenc: A legalkalmasabb uralkodó!

Kossuth Ferenc: A nemzethez intézett királyi manifestum még tetézi a hadiparancs sérelmét. (Ugyan! Ugyan!) A manifestum kibocsátását csak rossz és hatlen tanácsadók javasolhatták. (Ugyan!) Nem gondoltak ezek arra, hogy a politikát beviszik a hadseregbe. A király személyét minden tekintet nélkül kitétték a hadseregben esetleg más király személye felé hajtó politikának. A törvények magyarázatára egyedül az illetékes, aki a törvényeket hozta Magyarország a trónnak legbiztosabb támasza.

A legfelső hadvezér csak a magyar törvény erejénél fogva bír joggal a magyar hadseregbe. A magyar fővezér jogával összekötötték az osztrák fővezér jogait a hatlen tanácsadók. Az alkotmányra a király esküt tett.

— Hol az eskü? Hamis eskü! — kiáltotta Ráth Endre.

Vihar.

Ere egy szerre vad zaj tört ki a kormánypáron. Gr. Andrássy Tivadar kezdte a kiáltást: Rendre! s követte a mameluk-tábor. Végre gróf Apponyi elnök rendre utasította Ráth Endrét.

— Mindnyájunk véleményét tolmácsolta! — kiáltják a rendutasításra tizen is.

... A hadiparancs lefofozta, a magyar nemzetet a néptörzsek közé ...

— S ezt elfogadják! Gaz labancok! Nem volt lelkismeretük soha! — harsan fel az ellenzék.

— Nincs jellem bennük! — kiáltják máskor.

Kossuth folytatva konstatálja, hogy a hatlen tanácsadók konfliktust akartak a király s a nemzet között keltetni.

— Gazemberek azok a tanácsadók! Korábban kellett volna kiverni őket — rugja Ugro Gábor.

A képviselőknek ez tetszik! — mondja Szatmári Mór.

A magyar alkotmányt, a magyar nemzeti szuverenitást a királyi eskü garantálja! — folytatja Kossuth.

— Dehogy! Mi magunk! — hangzik az ellenzék viszálga.

... s ezt akarják elfeledtetni vele a tanácsai!

— Oly szemtelenek; — felelt ki Pichler Győző.

Körber mint tanácsadó.

Ezután Körber miniszterelnök beszédének azt a részét olvassa fel az ellenzék folytonos tiltakozása közl, melyben elmondja, hogy az osztrák kormány teljesítette azt a kötelességet, hogy Ausztria jogainak Magyarország előnyére való megcsorbitsát megakadályozza.

— Ott ül a elborja! — kiáltá Héderváry felé mutatva Kubik Béla. Együtt pakolták ki a doigt Körberrel!

A beszéd folytatása után konstatálja Kossuth, hogy az osztrák miniszterelnök beleszólt a magyar viszonyokba, úgy hogy valóságban most már, hogy a jövőben s foglalkodni, milyen törvényt szentesítsen a magyar országgyűlésen a király, s minden irányban érvényesíti befolyását a magyar királyra.

— S a magyar miniszterek hallgattak! — hahorodik fel az ellenzék.

A képviselőház kötelessége ez ellen tiltakozni, a király ügyelmét ráirányítani az elkövetelt alkotmányértékre. A képviselőház összehívása tehát jogosult volt. (Ugy van!) A király talán meghallgatja az alkotmányos tiltakozást s megtudja, hogy a nemzeti tiltakozása nem irányul azon felségjogok ellen, melyek törvényben gyökernek s meggondolja azt is, hogy ami jogot adott törvénnyel a nemzet, vissza is veheti.

Az ellenzék a törvény értelmezését nem hagyja elterdített. Ezért hivatták össze a képviselőházt, hogy feliratot intézzenek az uralkodóhoz, amelyben határozottan, de tiszteletteljesen ráutaltassanak a törvénytelenségekre s kéri: nyilatkozzék a hadügyminiszeri rendelet felett, melyben jogtalanul visszatartják a 8-ik évűket kiszolgált katonákat.

— Disznóság! Gazság! — kiáltotta Polányi.

Ezután benyújtja a felirati javaslatot. Mutassa meg a nemzet, hogy a magyar alkotmány védelmében lehullanak a pártok közl a korlátok.

Az ellenzék felirata.

Ezután Endrey Gyula jegyző felolvassa az előadói székéből a felirati javaslatot, melyet alább közlünk kivonathan.

Az ellenzék lelkesedve hallgatta a feliratot s alig volt mondat, amit ne kísért volna kommentár az ellenzék padsoraiból. Amikor a trónusok bukásáról szólt a felirat, valóságos vihar tört ki a függetlenségi pártok közl.

Ott, ahol a felirat egyik lendületes szakaaza azzal végződik, hogy a király nem enged, a függetlenségi párt is odaköltötte feje: Soha! Soha! Soha! — viharos, eskünyán hangzott az ellenzék hangja. Percekig tartott a tiltakozás a Házban:

— Nem engedünk! Soha! Soha! Soha!

A felirati javaslat felolvasása, melyhez eddig már harmincnél több képviselő iratkozott felszólásra, eltartott félóra hosszát. Tizenkét óra előtt pár perccel fejezte be Endrey Gyula a függetlenségi párt viharos üljenezése s tapsriadala között. A kormánypart halálos csöndben hallgatta.

A felirat felolvasása után az elnök tíz percre felüggesztette az ülést.

A nagy botrány.

A szünet után Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök szólásra jelentkezik.

— Megint beszélni akar? Van-e még pénz? Mit csinál Szápáry? Ilyen kiáltásokkal fogadják a szélsőbaloldalt.

Fáy István rákiált: Tisztázza magát a vesztegetésről! Disznó!

Gabányi Miklós: Pénz beszél, kulya ugat!

Az elnök folyton csöngött.

Horváth Gyula: Handlő! Mi van eladó?

Kass Ivor báró: Az alkotmány! Magyarország!

Zajos „Halljuk! Halljuk!” a jobboldalon.

Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Beszéljen más! Tisztességesebb ember beszéljen!

Vásárosi Vilmos: Halljuk az Apponyi felirati javaslatát. (Folytonos zaj.)

Pap Zoltán: Tiszteltül a Geiger Gíza!

Az elnök a kiáltozók közül Lengyel Zoltánt, Pozsgay Miklóst és Gabányi Miklóst rendreutasítja.

Felkiáltások a jobboldalon: Menjének a cirkuszba! Komédiások! (Nagy zaj.)

Apponyi elnök ügyelmezteti Lengyel Zoltánt, hogy a házszabályokat szigorúan fogja alkalmazni vele. (Nagy zaj.)

Ebben a percben az egész Ház a terem közepére rohan, s az elnök felüggesztli az ülést.

Az történt, hogy Rigó Ferenc odaállott a miniszterelnök elé s valamit mondott neki, mire a miniszterelnök elepdadt és ledit. Nemelyek szerint Rigó csak ennyit mondott:

— Üljön le, mit keres itt sz ur?!

Menjen ki innen, ne provokáljon bennünket, ajánlom!

Mások szerint pedig ingulálással fenyegette a miniszterelnököt, arra az esetre, ha beszélni mer.

Pár perc múlva, a mint az izgalom egy kissé csillapodott, az elnök újra megnyitotta az ülést.

Polonyi Géza felkiált: Eljen Rigó Ferenc!

Az elnök: A miniszterelnök bejelentette, Rigó vele szemben ezt a kifejezést használta: Ne provokálja a Házat, menjen ki! Ez a miniszterelnök mentelmi jogának megsértése. (Zaj a baloldalon.) Az ügyet a mentelmi bizottsághoz utasítja az elnök.

Khuen-Héderváry Károly gr. újból szólásra jelentkezik. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.) A miniszterelnök beszél valamit, de egy szava sem hallatszik. Majd azt mondja, hogy mivel most még nem alakult meg a felelős kormány, nem akarja mindazt fejtegetni, ami Kossuth feliratában van. Ezt majd akkor fogja megtenni, amikor a felelős kormány megalakul. Nem szeretné ...

Kubik Béla: Mi közünk hozzá, hogy mit szeret!

Lengyel Zoltán: Szeresse Geiger Gíza! Singer Arturt! Dienes!

Horváth Gyula: A nemzet utálja magát!

Khuen-Héderváry Károly gróf: Nem szeretné azonban, ha egy hamis fölhevés miatt félreértés támadna. (Nagy zaj.)

Felolvassa a szabadelvű pártban felolvasott nyilatkozatát a hadiparancs ügyében, a felségtől nyert meghatalmazás alapján. Amint odaér, hogy a király „ajtai jóindulattal van a nemzet iránt”, a függetlenségi pátról felkiáltotta valaki:

— Nem hiszünk!

Óriási zaj támadt erre az egész jobboldalon:

— Hazadurás! Hazaduról mondhat csak ilyen!

Az elnök jelenti, hogy Barabás Béla, aki a közbekiáltást tette, a mint mondja lesz rá, mentességét elő fogja adni. (Nagy zaj.)

A jobboldal föláll, s elkezdli a királyi éljenezni.

Néhány függetlenségi képviselő erre olyan okosra kiáltásokban tört ki, hogy nemcsak a karzaton levő hölgyek, hanem még az ott levő mindli polgártársak is röstelkedtek.

Az elnök a nagy zaj után csöndet csinált s kijelentette, hogy Barabással szemben nincs joga semmi intézkedésre, mert Barabásnak minden körülmények között joga van a mentességét előadni.

Khuen-Héderváry Károly gróf tovább olvassa a nyilatkozatát, mizözben a jobboldal éljenzi a királyt. Majd azt mondja a miniszterelnök, hogy elosztott az ő nyilatkozatával az a fölhevés, mintha az uralkodó sérteni akarta volna a hadiparancsokat a nemzet érzületét.

Barabás Béla: Minlán nyilatkozata nagy félhaborodást keltett, meg akarja magyarázni közbeszólását. Nincs neki, akinek lelke tele ne volna keserűséggel ...

Ivánka Oszkár: Ne arról beszéljen! Nagy zaj.

Barabás Béla: Ha zajonganak, akkor nincs szavam.

A Ház végül elfogadta a miniszterelnök indítványát és a kormány megalakulásáig nem tart ülést.

A Kossuth-párt fölirata.

A függetlenségi és negyvennyolcas-párt tegnapi értekezletén elhatározta, hogy a királyhoz intézendő föliratot terjeszt a Ház elé. Ezt a föliratot még tegnap éjjel megszerkesztették Tóth János lakásán Polonyi Géza, Mezössy Béla és Bakonyi Soma.

Ma a Ház ülése előtt a függetlenségi párt értekezletet tartott, amelyen Endrey Gyula felolvasta a föliratot. A fölirat tüzasa hangon emlékeztet meg a nemzet sérelmeiről a veszélyeztetett alkotmányról és az ország bajairól.

A fölirathöz közöljük a következőket:

Felséges Császár és Király! Nagy és nehéz válságok, súlyos megpróbáltatások terhe sokszor jutott a magyar nemzetnek osztályrészül. Állami életüknek fejlődése előbbzör emelkedtek akadályok, gyak-

ran szakadt meg békés fejlődésünk fonala amiatt, mert a nemzetnek egyértelmű akarat nem érvényesülhetett. Az országot és a trónt egyaránt fenyegető ezen válságok oka mindig az volt, hogy király és nemzet között rosszakaratú tanácsadók állnak szándékkal a félreértésnek úszkét szították. A múlt idők ezen képe élénk tükrözi a jelenlegi helyzetnek forrását. A nemzet törvényhozásai többsége hitt és remélt a kölcsönös engesztelődesnek ösztönöségében. Fajdalmas csalódásra ébredtünk. Csálódunk oly időpontban, amidőn nemzet egyértelműleg abban a hitben van, hogy Magyarország szuverenitásának elengedhetetlen folyamánya azon törvényen alapuló követeléseknek megvalósítása, hogy nemzeti nyelvének az állami élet legfontosabb ágában, a hadsereg terén is feltétlenül érvényesülni kell. Akkor, amikor a nemzeti akarat ezen törekvés megvalósítását az alkotmányos élet további akadálytalan működésének elengedhetetlen feltételül tűzte ki, jött közbe azon esemény, hogy a kormány lemondott. E lemondást felséged elfogadta és a képviselőház is ülést elnapolta abban a hitben a jogos reményben, hogy az új kormány ki nevezése lehetőleg rövid idő alatt meg fog történni és pedig oly program alapján, amely a nemzet jogos kívánságait valóra fogja váltani. Sajnos mindez, mit egy szívvél és akaratlalt hittünk és reméltünk, nem történt meg. Elenkezőleg ép ekkor, a jogos várakozás és reményesség órájában — felséges kormánytag ellenjegyzése nélkül jelent meg fenséged aláírásával Gblopv-1908. szeptember 18-án keltezett egy legfelsőbb hadiparancs, amely a magyar nemzet önálló állami létének és alkotmányának nyit és határozott megsértése. Fenséged ezen hadparancsát alkotmányunkba ütözik.

Kezel felséged előre megakadályozni törekedett azt, hogy a nemzet törvényhozása a maga akaratát szabadon nyilváníthassa és a fejedelem hatalmi szavával párat emel a nemzeti akaratnak törvényhozási uton leendő megnyilatkozására elé.

Nincs felségjog törvényen kívül, vagy törvényen fölül. Felséged hadiparancsa a fejedelemnek jogait szembőlítja a nemzet jogaival. Nemzetünk sohasem mondott le a hadseregbe vonatkozó jogairól. Azon törvényünk is, amelynek sérelme értelmezésével most a királyi jogok kiterjesztésének szándékát tapasztaljuk, világosan leirtartotta a magyar hadsereget.

Felségednek a nemzet törvényes kívánságával szemben kifejezett akaratának kinos aggodalmakat ébresztli lelkünkben maradása iránt. Meggyőződésünk szerint.

Felségednek ezen akaratnyilvánítását a magyar törvényhozás magatartása annál kevésbbé indokolhatja, mert az a maga akaratát a hadiparancs kibocsátásának okául felhozott kérdésekben még ki sem jelentette, Felséged csupán az országgyűlés képviselőházában folyt vitából értesülhetett a nemzet e kívánságairól.

Allamiságunk és függetlenségünk szempontjából súlyos sérelem a legfelsőbb hadiparancs azon felfogása, hogy valamennyi néptörzs, így tehát a magyar is, a nagy egész javára érvényesítse a saját különös előnyét. A 67-iki kiigazítás a magyar állam függetlenségét akarta biztosítani és bármilyen vázgeset lejtőre jutott is az engedmények terén, még a kétélyek leghalványabb árnyéka sem férhet ahhoz, hogy a magyar nemzet államalkotó nemzeti jellegét sértetlenül megővta és végteleen távolsgában állott még annak a gondolatától is, hogy az ország önállóságát, a politikai értelemben vett magyar nemzetet a néptörzsek szimvonalára kívánta volna leadlyesztetni.

Felséged újonnan kinevezett kormányelnökét a hadiparancsra vonatkozólag némily megnyugtató, amiből az alkotmányosság fogalmát szerint sem nem illetékes helyen, sem nem kellő formában elmondott nyilatkozatai megtételre hatalmazta fel.

E célból intézett Felséged kormányelnökéhez királyi kéziratot is. Mely sajnálatlalt kell kijelentésünk, hogy e nyilatkozat a magyar nemzetet nem nyugtat-

hatja meg, nem pedig azért, mert lényegében fenntartja mindazt, amit a legfelsőbb hadiparancs kiadásával sérelmesnek mondtunk, sőt azzal, hogy a leghatározottabban kijelenti, hogy bizonyos kereteken túl semmiféle intézkedéseket megengedhetők nem tart, a nemzet alkotmányán újabb sebeket üt.

Fajlatjuk, de ki kell mondanunk, hogy ez a felfogás egy parlamentáris, mint a magyar alkotmány parancsával homlokegyenest ellentétben áll. A felirat így végződik:

Mi bizunk abban, hogy a király esküvel megerősített alkotmányunkból merített érveinkkel sikerült felségedet álláspontunk igazságáról meggyőzni.

Ezen bizodalomból folyó reménységgel kérjük felségedet, kegyeskedjék az elősorolt sérelmek orvoslásáról alkotmányos uton gondoskodni és a nemzetet az írást meggyőztetni, hogy törvényben gyökerező kívánságainak törvényhozásai tárgyalása és megvalósítása felségednél akadályokba nem ütközhetik.

Öngyilkos országgy. képviselő.

Budapest, szept. 24.

Feszty Béla országgyűlési képviselő ma délkelt az Adria-szállodában öngyilkossági kísérletet követett el.

A képviselő Csepely Gyula földbirtokos társaságában érkezett a fővárosba. Az Adria-szállodában együtt béreltek lakást a második emeleten. Csepely Gyula reggel eltávozott a szállodából, Feszty Béla ott maradt.

A szolgazemélyzet a folyosón csakhamar öt lövést hallott egymástól eldördülve. A lövések abból a szobából hangzottak, ahol a tegnap érkezett vendégek egyike — akit senki sem ismert — bezárkózott.

Bemissították a szobába és látták, hogy a lövést vörösvérben uszít. A rendőrséghez és a mentőkhöz telefonáltak. A megérkezett rendőrszolgák nyomban agnoszták az öngyilkost, felismervék benne Feszty Béla országgyűlési képviselőt, Feszty Árpád festőművész testvérét.

Öt golyót röpített magába. A mentők eszméletlen állapotban vitték a sebészeti kórházba, ahol élet és halál között lebeg.

Feszty Béla azelőtt gróf Esterházy Miklós tiszti birtokának volt jószágigazgatója. Régebbi szenvedő szívtáji beteg volt, de végzetes lettének oka valószínűleg az volt, hogy súlyos anyagi zavarokkal küzdött. Feszty Béla a szabadidő pártján volt tagja.

Hajszá a gyilkos után.

Budapest, szept. 24.

Egyre tart a hajszá a levélbördő gyilkosa után, de eredménytelenül.

A nyomozás egyöntetűségét zavarja, a jelentkező szemtanúk eltérő vallomása arra nézve, hogy a tettes az 5. vagy 9. számú házban keresztfő menekült-e.

A levélbördő Boda állapota az éj folyamán annyira javult, hogy most már bizonyos, hogy életben marad.

A merénylet bírása egész csomó titok feljelentés érkezett a rendőrséghez, egy gyilkos sincs semmi becsé, csupa öngyilkos és öngyilkosok. A szemtanúk közül kihallgatták Porst Gyula gyógyszerész nevet, akinek gyermekét az utcán a menekülő ember felretesztotta.

Dancs Miklós a József-körút 12. szám alatt lakó cserepező mester a kihallgatás során elmondta, hogy ő a személyleírásokhoz hasonló embert látott tegnap reggel fél 9 órakor állani a 12. számú ház előtt. Gyermek volt előtte a dolog, mert pár hét előtt a házban betört a török, tehát szemmel tartotta az embert. Ököszöntötte Boda, aki a 14-es számú házba ment a láta, hogy a gyermek ember is arra tartott, ő akkor a lakásába ment; azt állítja, hogy bármikor felismerne az illetőt.

BUDAPESTI HIREK.

— Irásbeli jelentkezés. A honvédelmi miniszter körrendeletet bocsátott ki a népszámlálók jelentkezése dolgában. E szerint a népszámlálók kötelezettek az igorvaki jelentkezést a személyes megjelenés iránt is teljesíteni.

— Haladunk. Magyarország minden téren igyekszik a költőld invázióját megakadályozni. Statisztikailag ki van mutatva, hogy Magyarország 1.600.000 koronát költ költőldre. Remélték Dezső tükével gyógyszerész által forgalomba hozott „Korona” szesz, mely csúsz és közvénybántalmakul valamint gyomor mell és bélbetegségeknél szintén csodákon hat, nélkülözhetetlen lesz minden költőldi bazonnemű szert. Annál is inkább megérdemli a Magyarok támogatását, mert üvege csak 1 koronából kerül. Budapestben kapható Török József gyógyszerárban.

— Az országgyűlési sorsajáték mai húzása a következő nagyobb nyereményeket hozta ki:

20 000 koronát nyert: 27605.
10 000 koronát nyertek: 66528 105682.
5000 koronát nyertek: 64068 14951 93888 109921.
2000 koronát nyertek: 502 5126 10128 10263 15549 15787 16054 29791 24383 27156 30315 34578 38345 48712 50418 56313 56705 60311 65708 69986 81022 91241 97214 107184 109443.

1000 koronát nyertek: 954 3417 5529 5796 7878 8189 10873 10184 11298 11956 15997 17246 19058 21023 24271 28868 30723 32599 38863 35097 37500 39188 41734 43164 51282 51274 55314 55484 57475 59533 63866 63397 67568 68088 69352 74899 74236 76896 78061 78397 78882 85288 97328 101771 104818 105655 9581.

500 koronát nyertek: 376 1181 1249 8104 11051 13166 18295 14179 17247 18953 19478 23451 24922 27288 28177 29815 32740 36047 38252 42423 42952 44382 44563 45508 46455 48734 50054 50781 52044 57159 57201 60291 61717 61742 61911 63655 63845 66001 66605 67403 68702 69743 72877 74692 74873 76711 77868 79058 79782 83159 84088 84323 85013 87532 92717 90961 91986 92352 92876 93885 94211 94409 94684 94869 98718 99819 100258 100519 102449 103091 104908 107380.

A többi kihúzott számok 200 koronát nyertek.

— Központi szőnyegtelep Budapest, IV., Múzeum-körút 39. lapunk mai számában közölt hirdetését olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

— Fiumei kávé, tea és angol rum áruház Budapest, Kossuth Lajos-utca 17. szállít 4½ kgr. Mocca, Cuba és Aranyjáva keverék-kávé 6 ft 90 kr. ért. barmenve és elvámolva.

HIREK MINDENFELŐL.

— Elosapott exredez. Belgrádi távirat jelenti: A király elmozdította állásától Racsics ezredet, a vár parancsnokát, mert enyhén bánt a letartóztatott tisztakkal.

— Elítelt gyilkos. A szatmári esküdtbírósg most mondott ítéletet Berec Ambrus Kalkszentmártoni jómódú gazdálkodó fölött, aki ez évi május 17-én pünkösdi első napján megölte a feleségét és testvéröccsét. A gyilkosság oka feltételezés volt, mert Berec azt hitte, hogy a felesége viszonyt folytat az ő öccsével. Az esküdtbírók erős felindulásban elkövetett emberölésben mondták ki vétkeinek Berecét, akit a törvényszék hat évi fegyházra ítél.

— Szerződés nyomatókkal. Washingtoni távirat jelenti: Azon esetben, ha a törökországi helyzet megengedi a amerikai hadihajóknak a keleti vizekbeli és a vizavonását, az Egyesült Államok európai hajóbada Dributba megy az Egyesült Államok érdekeit Abessziniával való kereskedelmi viszony költése után szolgálandó.

— Gyilkos hadnagy. A kiel f6-haditörvényszék Hüssener sorhajóhadnagyt, aki ennek idején Hartmann önkéntes agyonszúrta, most két évi és hét napi várfogsággal sújtta.

— Amerika és az orosz zsidók. A washingtoni minisztertanács-eghez Philadelphia számos zsidó lakójának folyamodása érkezett homeli (Moskva) orosz kormányzóhoz) hozzátartozók biztonságára érdekében. Homel ugyanis rövid idő előtt zsidóellenes tüntetések és kihágások színhelye volt. A minisztérium megígérte a pétervári amerikai ügyvivőt, szerezzen tudomást arról, hogy az amerikai érdekek szenvednek-e Homelben.

— Melyik házasszony fél a nagymosástól??? És eddig igaz is volt. Csak hogy ezentúl másképp lesz, ha a Lessive Hungaria mosóport használja, mely a fehérnemű szappan, szoda és más anyag hozzákeverése nélkül kifogástalanul tisztítja és hófehérre mosza anélkül, hogy a ruhának ártana. Tegyen próbát és meg fog róla győződni, hisz ezen mosópor felismeri az összes eddig használatban volt szereket és mégis olcsóbb. Mindenütt kapható! Gyár: Budapest, VI., Dálnok-utca 9. Herrmann Emil és Tsa.

— Tulsás nélkül valóban látványosság, számba vehető az a rengeteg nagy választék, mely most érkezett L. W. J. József sarkoraktárában Budapest II. ker., Fő-utca 88. sz. Pálffy-utca mellett sarkok 10 koronától feljebb, ahol mind a szakmában végző munkák úgy helyben, mint vidékre a legdisztesebb, legújatnyosabb és legkimerítősebb készítmények.

Szentesen,

a város legjelentősebb és legnagyobb forgalmu helyén az újonnan felépült és a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő kőszínház-utcai haramház

több üzlethelyiség

bérelhető villamvilágítás, lakás, vagy anélkül az évi október 1-én bérbeadó. Különösen alkalmas az egyik helyiség ügy- és porcellán-kereskedésnek, mintén egyenlő 1000 m² mint 25 éven át eddig ilyen árszint alatt és fényesen precíz. Reflektőrök által kényelmesen világított. Utcai oldali lakásoson ócska ajtó és ablakok olcsó áron eladó.

Üz. Weisz Bernátné.

Fontos! Férfiaknak! Nőknek!

hogy Katochu-Injektión az egyetlen és legbiztos és leghatékonyabb orvosság. Egy üveg uraknak 2 korona; nőknek 2 kor. 10 fillér csak Gyermati-féle Katochu-Injektion kériünk!

Városi gyógyszerár a „Szent-Háromság”-hoz Buda, Fő-utca 394.

Budapesti foraktár: Török József gyógyszerárban, Király-utca és Andrássy-ut.

Tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

Köfletett: Buza októberre 7.49—7.50
Rozs okt. 6.19—6.20. Zab apr. 5.69—5.70
Tengeri május 1904. 5.84—5.85. Repce 10.90—11.—.

Budapesti értéktőzsde.

Előzőszén köfletett: Osztrák hitelrészv. 935.25. Magyar hitelrészv. 691.60 Osztr. magyar államvasutak 641.25. Lezártitól bank 438.—. Jelzálog 498.—. Rimarourányi 438.50 Déli vasut 79.—. Német birodalmi mérka 117.41. Városi villamos 264.—. Köz uti vasut 583.—.

Bécsi értéktőzsde.

Előzőszén köfletett: Osztrák hitelrészv. 935.76. Magyar hitelrészv. 695.—. Osztrák magyar államvasutak részvény 641.25 Union bankrészvény 608.—. Osztr. koronajáradék 99.80. Angol-osztrák bank 270.—. Husz frankos arany 19.04. Déli vasut részvény 79.50. 4 százalékos aranyjáradék 117.—. Magyar koronajáradék 96.95. Márkabank egy 117.40.

A Budapestre utazó közönség h. figyelmébe!

Meglepő ajándék

műfogakban.

2 forinttól feljebb.

24 óra alatt készíthető, kiváló minőségű műfogak, amelyek a legújabb technikával készültek, és a legkényelmesebbet biztosítják. A fogak természetes színűek, és a legújabb technikával készültek, és a legkényelmesebbet biztosítják. A fogak természetes színűek, és a legújabb technikával készültek, és a legkényelmesebbet biztosítják.

Amerikai fogmesterek-társaság: Kovács J. BUDAPEST, (gróf Iládk-palota) Károly-körút 9., II. em. 8.

Tel. 1141. Reggel 9-12 óráig, délután 2-6 óráig.

REGÉNY.

Borzalmas éjszakák.

— Regény, átdolgozta: F. H. —

Megmosta, megfésülte, mirtusz-koszort tett hajára. Végül maga fogalmazott egy sírítatot és a meghalt leány sírkövére vésette aranybetűkkel. Most pedig naponta elmegy a temetőbe.

E pillanatban megnyílt az ajtó. Még egy hölgy jött be.

— Jössz végre — mondotta Zell grófné — látogatásunk van. Aztán az urakat bemutatva, egy kézműdolattal a hölgyre, magyarázólag hozzáfűzte: unokahugom marchesina Ginori!

Az ezredessel együtt Swoyschim is felemelkedett, feszült várakozással nézte a hölgyet; családást érezte.

Ginori marchesina magas termé, kissé széles csontu, vöröshajú leány volt, fehér szempillákkal. Arcvonalai rendesek, de igénytelenek, arc-színe üde, de erősen szeplős. Magatartása erélyes, tekintete különösen egyenes, kutató, csaknem megigéző.

No nem, álma nem volt megnyilatkozás, sem szellemjárás. Bärenburg megtréfálta atyáját, mikor a marchesinát csinosnak modotta; egyébként azonban a leírás talált. Zdenko éjjeli látogatására ez a leány egyáltalán nem emlékeztetett, hanem hasonlított más valakire, Zdenko sokáig töprengött, hogy kire, de aztán észébe jutott, hogy egy ápolónőre, kit anyja egy örült nőrokona mellett látott mint ápolónőt.

Híres volt erélyéről és megbízhatóságáról, de Zdenko mégis furának találta, hogy az olyan érdekesnek képzelt Ginori Gina éppen a józan és tevékeny Holoubek Máriához hasonlított.

(Folytatás.)

W. Hallatlan! Simulátor F.

598 darab dísz tárgy 598 csak 1 ft 70 kr. 598

1 gyönyörű aranyozott 24 órájás óra, melynek minden része aranyozott, és a legújabb technikával készül. A óra minden része aranyozott, és a legújabb technikával készül. A óra minden része aranyozott, és a legújabb technikával készül.

Uhren-Export F. Windisch

Krakau Nr. 2.

Köszönjük a kérésre, mivel nem tudjuk azonnal megválaszolni.

Központi szőnyegtelep v. az. IV., Múzeum-körút 39.

(osakia) a Múzeum-körút szomsz.

Egy összecusukható vasúgy. 8-részes matrac, egy flaneltakaró, egy smyrna-utántak, egy elő és 3 meter előszobafutócsúnyeg, összesen 9 ft.

Sodronygy matracok... 10.50 ft. Vaskeretű sodrony-betét... 8.25 ft. faheretű sodrony-betét... 8.— ft.

Dus választék szőnyeg, szövet- és csapke-függönyök, pokróczok, utazó takarók és bőrök, valamint selyem- és bársony díszfaj-párúakban.

Saját műhelyben szolidan készített paplan és matracok dus választéka

Nagy előny vidéki vevőknek!

100 ft-es vasárlással egyes fogat. 200 ft-es vasárlással kettős fogat. gumikötésű áll órák nap a vevő rendelkezésére.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy óra 60 fillér.
Videkre postai küldéssel egy óra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdosok:

Krausz és Farkas.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedés.

Felolós szerkesztő

ILLOVA HUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerződéses nyomdájában.

Khuen gróf újra Bécsbe megy. Apponyi katonai programja.

Ez a helyes.

A fekete-sárga hősök meglekésztése két derék magyar ember tolesvai Bonis Sándor és lovag zsolnai Zsolnay Viktor megtalálták és megmutatták a helyes utat. Áldja meg érte őket a magyarok istene.

Mert az bizonyos, hogy sem a nemzetiségi, sem a hadseregbeli, sem az osztrák mihasznák semmi-féle büntetés érni nem fogja, ha bennünket magyarokat és magyar hazánkat lesziadják, leköpi.

Büntetésről csak akkor lehet szó, ha a rágalmozók, gazokkal szemben jó magunk vállalkozunk a megtorló szerepre és magyarul szólva minden piszkolódásért alaposan szájon kapjuk őket.

Mert a más hazáját, más vallását gyalázó ripőkök mosdatlan szája csak addig jár, amíg tudják, hogy a szó nyomán nem támad ütle, de befogják moslékesatoruájukat abban a pillanatban, a melyben meglátják a porra emelt magyar kezét.

Az ökölyjognak, erőszaknak nem voltunk és nem vagyunk hívei, de a magyar becsületet úgy kell megvédeni, a hogyan tudjuk. Itt a cél tényleg szentesíti az eszközöket.

Katonákról nem is szólnunk, azoktól megköveteljük, hogy becsüljék, tisztolják a magyart, mert részben ennek a kenyerét fogyasztják, ennek a pénzét uraskodnak, a Strullit és Formanek esetei, tehát csak kellemetlen kivételek, melyek utáztatásra talán amugy sem találhatnak, de a Bonis—Zolnay-féle módszert alkalmazni kell a nemzetiségi izgatók ugató hadára is, meg kell ezekkel értetni, hogy gázságért — büntetés jár.

A megsértett tanács.

Buda-pest, szept. 25.

A bécsi esküvőszéki tárgyalás, amelyen Sándorffy Ede, a budapesti vásárpénztár igazgatója volt a panaszos és amelyen több magyar tanu is szerepelt, most előreláthatólag igen sok dolgot fog adni a budapesti büntetőbírósnak.

Ezzel ismét Schubert Sándor fővárosi bizottsági tagról van szó, aki a bécsi lapok egyértelmű tudósítása szerint vallomásaiban megragalmazta Matuska Alajos alpolgármestert, Almády Géza tanácsost és azonfelül az egész fővárosi magisztrátust.

Matuska a személyét ért támadásért a főváros szeptember 9-iki közgyűlésén vett magának elégtételt, Almádyt és az egész tanácsnak a meghatalmása miatt pedig ma a büntető bírósághoz fordult. A legutóbbi tanácsülésen ugyanis Matuska felhatalmazást kapott arra nézve, hogy Schubert Sándor ellen köztisztviselők sérelmére elkövetett nyilvános rágalmozás, illetőleg becsületértés vétsége miatt följelentést tegyen.

Matuska alpolgármester ma délelőtt fölkereste Gogusz Gusztáv királyi főügyész helyettesét, hogy fölkérje őt a vád képviselőjére. Másrészt arra törekszik, hogy az ügyet lehetőleg még a jövő hónapban tárgyalja a bíróság. Ennek oka az, mert — mint tegnap közöltük — Schubert Sándor a közgyűlésen elhangzott beszéde sértő tartalma miatt más följelentette Matuska alpolgármestert és panaszlevelet is nyújtott be, hogy az alpolgármester őt minden alapos ok nélkül mondotta alávaló rágalmozónak, minthogy a bécsi esküvőszéki tárgyalási jegyzőkönyve szerint se nem gyanúsított, se nem rágalmozott senkit.

Matuska tehát azt kívánja, hogy először azt az ügyet tárgyalják, melyet a tanács indított ma Schubert ellen, mert abban az esetben, ha kiderül itt, hogy Schubert rágalmozott, vagy sértett, akkor a Schubert részéről ellene indított perben fölösleges lesz a bizonyítás, másrészt Matuskának az az álláspontja, hogy még abban az esetben is, ha Schubert a tárgyalási jegyzőkönyvek szerint tényleg nem rágalmozott az ő bécsi föllépése jóhiszemű volt, mert a bécsi lapok tudósításai szerint Schubert vallomása határozottan s flette a tanácsot és ha a lapok helytelen tudósítást közöltek, akkor Schubertnek módjában lett volna nyilatkoznia, minthogy pedig ezt nem tette, mindenki joggal tételezte föl, hogy a tudósítás fedi a Schubert vallomását.

A szocialisták vezelnék.

Nem nálunk, hanem Németországban hol — bár óriási örökfejtővel támadnak ellenük, feltartóztatatlannul haladnak előre a győzelem, tehát az uralom felé.

A legközelebbi választásoktól újabb győzelmet várnak.

Ugyanis most már meg van állapítva az időpontja a porosz tartomány-gyűlési választásoknak. A porosz belügyminiszternek egy rendelete megállapítja, hogy a választók választása november 12-én, a képviselők választása pedig november 20-án lesz.

Öngyilkos képviselő.

M. MUZIK
KÖNYV
TÁRA

FESZTY BÉLA.

A képviselő, nekünk legfőbb politikai öngyilkosságokat szoktak elkövetni, hogy nagyban kárávalukban tesznek folytonossági hiányt, az csak a legutóbbi esetekben történt meg. Ezen ezért a Feszty Béla öngyilkossága országos zűrt nagy föltűnést keltett.

A képviselő, kinek képét itt bemutatjuk, különben az őt golyó dácára is a javulás útján van és valószínűleg fölgögyul.

A választási harc az egész vonalon megindult oly vehemesen és nagy szenvedéllyel, a milyenre Poroszországban alig volt még példa. Tudott dolog, hogy a szociáldemokraták eddig nem vettek részt a választásban.

A három osztrák választási rendszer — amelyet már Bismarck a legnyomósabb választási rendszernek nevezett el — közül tartotta a szociáldemokraták a választástól.

A nép szabad akaratának érvényesülését ez a választási rendszer a legteljesebb mértékben megakadályozza és így a munkások jogait egyszerűen megfojtja.

A június 16-iki reichstagi választmányok eredménye, amely szociáldemokraták győzelmével végződött, mégis annyira megdöbbentette a hatalom leté-

ményeseit, hogy a választási rendszer megváltoztatására gondoltak. De a konzervatívok e terv felmerülése után akkora fajvesztékezésbe törték ki, hogy álltak a tervtől.

A szociáldemokraták azonban elhatározták, hogy a mostani választási harcban igenis résztvesznek és nem terrorizáltatják magukat a választási rendszer által.

A nyomás alulról oly nagy, az elkeseredés az uralkodó hatalom visszaélései miatt oly általános, hogy a három osztrák választási rendszer dacára is a szociáldemokratáknak szép győzelemre van kilátásuk.

Hirek a válságról.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 25.

A tegnapi nagy vihar után a kedélyek kissé lecsillapodtak, sőt a tegnapi érdekes és izgalmas jeleneteket ma szürke unalmaság váltotta fel és megindult ismét a kombinációk végtelen sga.

Az egymást érő hírek közül a legérdekesebb az, hogy

a kabinetalakítás nem sikerült.

Khuen-Héderváry gróf új kormány iránt nem is tett lépéseket, csak a volt kormány tagjaival tárgyalt.

Azt akarja, hogy a régi miniszterek mind maradjanak hivatalban és ezt az az indokolja, hogy az ömissziója ugyis ideiglenes. A régi miniszterek közül Tomassics kivételével valamennyien huzódóznak és még egy sem nyilatkozott határozottan, hogy megmarad-e vagy sem; ellenben Plósz Sándor menni akar, mert Khuen új programjában nincsen bent a magyar nyelv a katonai bíraskodásban, holott Plósz ismételt és nyíltan emlegette szállott síkra. A régi kabinet tagjai azt a nézetet vallják, hogy Khuen az ő új misszióját is befejezte már. Új missziója volt alkotmányosan felelni a helyi parancsra; ezt megselekedte tegnapelőtt és tegnap s ezzel vége.

Ennek eredményeként ma azt jelentik, hogy Khuen-Héderváry ismét Bécsbe megy.

Ugy akarja a kabinetalakítás nehézségeit magáról elhárítani, hogy a király intézzen a szakminiszterekhez is olyan leiratot, mint hozzá intézett, melyben őket újra kinevezi, illetőleg régi állásukban egyszerűen megerősíti.

Ma délelőtti tíznegy órakor az összes miniszterek ismét fölmentek Khuenhoz és vele újabb tanácskozást folytatattak. Erről a tanácskozásról, mely nem minisztertanács és a melyről hivatalos jelentést nem fognak adni, közelebb hír nem érkezett.

Apponyi katonai programja.

Khuen programja azokon a közigazgatási rendelkezéseken felel, melyeket már Fojtáry és Széll ígérték, azt hozta, hogy a katonai nevelőintézetekben a magyar tanórákat szaporítani fogják.

Ezzel szemben Apponyi állítólag ragaszkodik a teljes magyar tisztis növeléshez, a tisztek hazahelyezéséhez, a magyar nyelv behozatálához a katonai bíraskodásba és a magyar vezényleti nyelv elvi elismeréséhez, valamint a Szentiványi-féle pontozatokhoz és állítólag a helyi párttervezésen ennek a programnak elfogadását fogja követelni. Ma azt hiszi, hogy az egész párt fog hozzácsatlakozni.

A Ház összehívása.

Fél tíznegy óra felé a képviselők olvasó terme is megnépesedett. A kormánypartot jóformán csak Nyegre László képviselte, annál többen voltak a függetlenségi pártiak, akikből alakult meg a deputáció, a melyik a képviselőház összehívását előző kérvényt beadta a házelnöki irodájában.

Tóth János vezetésével Szatmári Mór, Krasznay Ferenc, Barta Ödön, Rátkay László, Bakonyi Samu, Kállay Lipót és Endrey Gyula voltak a küldöttségben, melyet Andor Gyula elnöki tanácsos fogadott, miután gróf Apponyi Albert elnök tudvalevőleg már tegnap este Eberhardra utazott s a Ház egyik alelnöke sincsen Budapesten.

Az elnöki tanácsos követte a küldöttséggel, hogy Apponyi tárgyalása előtt intézkedett, hogy az este, ha a Ház összehívására vonatkozó kérvényt beadnak, azonnal táviratilag értesítsék erről. Andor Gyula az utasításnak azonnal a küldöttség távozása után eleget tett. A képviselőház ülése így valószínűleg készen lesz.

Hogy mekkora az érdeklődés eziránt a publikum között, a tanúsága az is, hogy már ma délelőtti órákban tulgyezték a keddi ülés belépőjegyét. Japán tegnapi magyar képviselőházi ülés begyon sokfélekepen magyarrázzák a közeli körökben. Az osztrák újságírók a zott az az általános vélemény, hogy a magyar parlament és a Bécsi Reich-

srath igen jól megértik egymást s egy-értelműen vélekednek az aktuális eseményekről.

A parlamenti körökben pedig megvannak győződés arról, hogy gróf Khuen-Héderváry elő-meg sokkal nagyobb bizonytalanság fognak tapasztalni, mint az eddigiek. A Neue Freie Presse szerint a szabadelvűpártban huzódóznak, amely az egész párt szerteomlását fogja okozni. A klerikális lapok hevesen tiltakoznak az ellen, hogy Körber korrektsége ellen tegnap szót emeltek a magyar képviselőházban: Körber csak a jogához ragaszkodott. Valamennyi lap közül legélesebben támad az Österr. Volksblatt, amely ezeket írja. Ha a függetlenségi párt megtöri a kezében a felsőszólt Barabást, akkor a magyar parlamentet a kocsmák és puáztáblayok színvonalára süllyeszti.

Tüntetés készül.

Tegnap este néhány fiatal ember tanácskozási ülést tartott, hogy megbeszéljék miként lehetne a hazafias kötelességüket teljesítő ellenzéki képviselőket megvédeni a terrorizmus ellen. Állítólag azt határozták el, hogy inzultálni fogják azokat a kormánypartitokat, a kik terrorizmussal akarják megakasztani az ellenzék kötelességtelejesítésében.

Eltekintve attól, hogy ez a mentelmi jog megsértése, melyért szigorú megtorlás jár, bízzák csak a fiatal urak a képviselőkre, hogy a maguk és az ország dolgát végezzék el a Házban és maguk, semmi szükségük arra, hogy Kuruc meg labancgárdja alakuljon körülöttük.

Kik lesznek a kormányban?

Értesülésünk szerint a miniszterek még is maradnak, csupán a horvát miniszter személye változik. Ismert dolog, hogy Tomassics elhagyja horvát miniszteri, akit a magyar vezényszóráról tett nyilatkozata miatt a szabadelvűpárt sem fogadott szívesen, már az összehívhatatlansági bizottság tárgyalása után lemondott állásáról és a lemondást azért nem yették felő helyen tudomásul, mert akkor már Héderváry is lemondani készült. Tomassics helyett most Josipovich Imre volt horvát minisztert, esetleg Josipovich horvát képviselőt kéri föl Héderváry gróf a horvát miniszterségre. Emlegetik még Cseh Ervin volt minisztert is.

Angol laprólunk.

London, szept. 25.

A Times mai vezércikkében a magyarországi helyzettel foglalkozva, ezt írja: Készséggel vonhatatlan, hogy az új pozíciók, melyeket Khuen-Héderváry gróf most tett, a legnagyobb engedmények, melyeket I. Ferenc József és tanácsosai a közös védelem kötelességével megegyeztetetőknek találunk. Magyarország érdekében remélhető, hogy az ellenzék vezetői közül a leghiggadtabbak végre elszánják magukat arra, hogy véget vessenek egy olyan helyzetnek, melyet Magyarország kezd komolyan megsínyleni.

Mentelmi ügyek.

A képviselőház tegnapi ülésén tudvalevőleg Héderváry gróf miniszterelnök mentelmi jogának megsértését jelentette be Rigó Ferenc inzultusa miatt. Apponyi Albert gróf pedig, mint képviselőházi elnök, Lengyel Zoltán ellen a házszabályok 255-ik szakaszának alkalmazását kérte engedélenség címén.

Mindkét ügyet ma délután négy órakor tárgyalta a mentelmi bizottság. A tárgyaláson Perczel Dezső elnököt, a jegyzői tisztelet Maróthy László töltötte be. A mentelmi bizottság, amelynek tizenhét tagja van, most csonka, mert Olaj Lajos még június elején lemondott tagságáról és a képviselőháznak még nem volt alkalma új tagot választani.

A Reichsrath ülése.

Bécs, szept. 25.

A képviselőházhoz beérkezett irományok között van Pernersdorfer képviselő interpellációja, amelyben utalva a miniszterelnök beszédére, hogy Magyarországnak a hadsereg dolgában való némely kötelezettsége a kormány megengedhetők és vizsgálhatók tartja, kéri, hogy megvizsgálja a kérdést, s melyek voltak

a rugók, amelyek arra bírták a kormányt, hogy egyetértően a pártok követeléseivel. Pernersdorfer továbbá kérdést intéz a kormányhoz Dzsverdét bég volt török nagykövetségi orvosnak kiutasítása dolgában és kéri, miért történt a kiutasítás, a mikor Dzsverdét, a mikor tették ki, a török nagykövetség, tehát extraterritoriális területen volt.

Pleevin és társai a cukoradó dolgában interpellálja meg a kormányt.

A képviselőház azután folytatja a harmadik évűket szolgáló katonák vizsgáztatására vonatkozó intézkedések vizsgálódását követő sürgősségi indítványokat.

Iro és Hock képviselők kijelentik, hogy alkalmazkodnak Piazek indítványához s azután a szükséges kétharmad többséggel az indítványokat el fogadják. A részletes tárgyalásnál elsőnek Dasinski szólaft föl.

Külföldi kártyalósnő.

A korista a művészet napidíjasa, — valamivel talán kisebb napidíjjal, mint más dírmisták. Egy névtelen atomusa annak a fényes pártának, a mely a színpad csillogait körülövezi. Az ő neve sohase kerül a színpadra, ő a „nép és katonaság”, a mely közd a diadalért, de a dícsőségből részt nem kap soha.

Igazán csak a közért dolgozik, mert a mit ő művel, az sohase „dúcél”, csak támogatást. Mégis megcsik imo, hogy a dícsőség sugara rá is vetődik oda a nagyok s nyékába.

Németországban ordót kapott egy kóristáné, anyanyeméllát és pedig nem is életmentésért, hanem a művészetért. Igaz, hogy Rossmann Zsófia, akit ez a ritka külföldi élt, nem olyan közönséges kártyalósnő.

Ezelőtt két évtizeddel, mikor már álló harminc esztendője futja a kórust a darmstadti udvari operaház énekcsapataiban, megkapta a kamara-kártyalósnő titlust, ami azért is nevezetes cím, mert még egy ilyen nincsen a világon.

Rossmann Zsófia hűségese és kitartással szolgálja tovább is a művészetet a karban és most, husz esztendő múlva új dícsőség fénye ragyogott az őz kóristánára. Ernő Lajos heszoni nagyharcos ötven évi hű és buzgó szolgálataért a Lajos-rend arany medálját ajándékozta neki.

Vannak a művészet táborában, akik rövidebb idő alatt is nagyobb ordót szereztek maguknak, de Rossmann Zsófia azért bizonyára nagyon boldog és elégedett, mert ötven esztendő a kórusban megantitja az embert, hogy ne legyen nagy igényű és követelő.

LEGUJABB.

Közüggóhídt sörtesvásár.

(Hivatalos jelentés déli tizenkét órakor.) Maradvány 507 darab, érkezett 705 darab, összesen 1212 darab. Eladtak déli tizenkét óráig 250 darabot. Ma Öreg elsőrendű 90—97, másodrendű 88 korona; fiatal elsőrendű 97—101 közép 92—100, könnyű 88—92 korona, A vásár irányzata élénk.

Miniszter a tengernagy ellen.

Páris, szept. 25. A Journal Officiel ma közli Marechal altengernagy nyugalmába helyezését tartalmazó határozatot. Ama közleménnyel szemben, hogy Loubet elnök nem helyeselte a megrendszabályozást, a Matin fölbatalmazást nyert annak a kijelentésére, hogy Loubet az illető minisztertanácsban elsőnek tette azt a nyilatkozatot, hogy Marochalnak Pelletan tengerészeti miniszterhez intézett levele a fejeletlen ellen elkövetett véttség, mely megtörtént. Ráírt konzervatív képviselő interpellációt ígér amaz okok dolgában, a melyek Pelletan tengerészeti minisztert a megrendszabályozásra készítették. A kormányellenes lapok Pelletan minisztert a legkeményebben támadják, meg a radikális sajtó Marechal altengernagy megrendszabályozását teljesen helyeseli.

Németek és szlávok ellen.

Udine, szept. 25. Tegnap nyitották meg a Dante Allighieri-egyesület kongresszusát. Dalmont államtitkár a kormány nevében üdvözölte az egyesületet, a melynek föllendülését kívánja. Az egyesület elnöke, Villari szenátor, a málta nyelvkérdésről és a tuniszi és marokkói iskolakérdésről beszélt és kifejtette, hogy az egyesület arra törekszik, hogy az egyesület arra törekszik, hogy az országon kívül levő olaszokat a németek és a szlávok ellenében való harcban támogassa, mert ma úgy áll a dolog, hogy a német és szláv egyetemeken nem török az olasz tanfolyamokat, az olasz egyetemek diplomáit nem ismerik el és Ausztriában nem állítanak föl az olaszok számára olasz egyetemeket.

Agyonlőttek egy képviselőt.

Belgrád, szept. 25.

Az újonnan megválasztott Belpovics Marian párti kerületi radikális képviselőt ma tízfel Strelacs faluban ismeretlen tettesek agyonlőttek. Hozzáértározói azt hiszik, hogy a gyilkosság bosszu műve.

A belgrádi tisztek pöre.

Belgrád, szept. 25. Ma folytatják a nisi tisztek kihallgatását. Trsanovics Milán lovastiszt elismeri, hogy aláírta a fölhívást, de ezt csak azért tette, mert a királygyilkosok embertelenül viselkedtek. Ő maga is helyesli a gyilkosságot, mert az ország őrde megkövetelte Sándor király meggyilkolását, de a gyilkosok egészen kivételtek emberi voltuktól és ezért kívánta cemozdításukat.

Meggyilkolt konzulátusi titkár.

Róma, szept. 25. A monakói olasz konzulátus házában a minap állott melletl meggyilkolva találtak meg Stella Lajos titkár. A gyilkos megvárta, míg Stella felesége elhagyta a lakást, azután behatolt a lakásba s ott agyonlőtte Stellát. Kiderült, hogy a gyilkosságot Luce Lajos olasz alattvaló követte el, aki nemrég Stellával marselle-i olasz főkonzulátus alkalmazottja volt. Luce azzal gyanúsította Stellát, hogy viszonya van a feleségével, s bár Stella határozottan tagadta, bosszút esküdött ellene. Már három ízben követelt el ellene gyilkos kísérletet. Egy ízben Simondetti olasz főkonzul szobájába hívatta mind a kettőt s ki akarta őket békíteni, de Luce revolvért rántott elő, úgy hogy Stellának sietve menekülnie kellett. Lucet ezután elcsapták, Stellát pedig áthelyezték a monakói konzulátushoz. Néhány nappal ezelőtt Luce is megjelent Monakóban, mire Stella megrettenve a rendőrséghez fordult segítségért. De Luce kijátszotta a rendőrség figyelmét és sikerült behatolnia Stella lakásába, ahol agyonlőtte a szerencsétlen embert.

BUDAPESTI HIREK.

— Hajtsza a gyilkos után. A hajtsza a postarabló után egyre tart, de eddig semmi nyoma sincs. A vizsgálat vezetősége most azt kutatja, hogy a börtönkát nem dobta-e el valahol a rabló? Több detektív a vidékre utazott a tettes nyomozására. Mások pedig a Stály-utca, a Rökk Szilárd és több közel fekvő utcák házaiban kutatják a nyomtalanul eltűnt gyilkos nyomát. A kereskedelmi miniszter, mint értesülünk, a tettes kézrekerítésére jutalmot tűz ki.

— A Wodianer událóháza. A köngyölés tudvalevően elhatározta, hogy a kishai báró Wodianer által tett alap-

Uhren-Export F. Windisch
Krahan Nr. 2.
Kochkat királya, mivel nem tudott eni
mal viaszavacskát.

Elsőként kiváló jó minőségű.

Honi ipar! saját készítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

FÉRFI-SZABÓ

LUKÁCSGYULA

FÉRFI-SZABÓ

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. (az Udvari kávéház mellett.)

Dus választék fiú- és gyermekruhákban. Nagy választék újszövetszemellényekben.

Mértékszerű megrendelésekre csakis kiváló minőségű honi és angol szövetet tartok raktáron.

Kívánata mintákat bérmentve küldök.

OLCSÓ

KÁVÉ és TEA

KÁVÉK:

1 hl. Hőstártsai	1.20
1 " Fortorico	1.30
1 " Fortorico	1.50
1 " Kuba (finom)	1.70
1 " Kuba (legfinomabb)	1.90
1 " Gyöngy (finom)	1.50
1 " Mecca	1.40
1 " Mecca (legfinomabb)	1.60
1 " Arany Jáva	1.40
1 " Arany Jáva (g. lín.)	1.50

Különböző ajánlatok naponta frissen pörkölt kávékat.

1 hl. Vagyos pörkölt kávé	1.40
1 " Finom pörkölt	1.60
1 " Kuba pörkölt	1.50

Kávéhoz csomagolható:

1/2 hl. Mandarin, cs. kev.	1.20
1/2 " Mandarin, cs. kev.	1.00
1/2 " Mandarin, cs. kev.	1.20
1/2 " Hőstártsai	1.20
1/2 " Hőstártsai	1.20
1/2 " Hőstártsai	1.20
1 csomag törmelék	1.20

4 különböző postapostakból (melyben 10-15 fajta is lehet) már vidékre is teljesen ingyen elküldöm.

Balogh László

kávé- és tea-kereskedő Budapest.

Főutca és Iróda:

VII., Rottenbiller-utca 12. szám.

FANGO Iszár-gyógyintézet

Budapest, Arany-ut 74. szám.
Járó és fekvő betegnek részre.
OSZ Készvény
A készvény a legújabb és leghatékonyabb gyógyszer a gyomor- és bélbetegségek kezelésére. Kiváló minőségű, csakis kiváló minőségű honi és angol szövetet tartok raktáron.

Gyomor-
fájdalmaknál
kiváló
gyógyszer a
Mária
szentkúti
gyomor-
csepp.

Használata után azonnal egy üveg ára 60 fillér.

Kétféle, 1908. VIII. 23-án.

Kérem a tekintetes gyógyszerész urat, szíveskedjék 1 csomag vagyis 10 üveg szentkúti gyomor- és bélbetegségek kezelésére, mert nagyon soknak javára fordíthatja az egészsége és ha csak lehetőségei között előbb, mint a régi már elfogyott.

Maradék tiszteltetl. Örv. Ródy Józsefné

Inné, u. p. Csobád, Abauj-Tornanysze.

Kapható OLÁRI Gyógyszertár, Kis-Terecsen (Gyógyász)

Dadogást

minden beszédhibát sikeresen

gyógyít

SOLT LAJOS

gyógytanfolyama

V., Bathory-utca 20.

Felvétel naponta 12-1-ig, mely felvételt a tanulmányi tanfolyamra is érvényes.

Csak jó minőségű áruk!

Férfi- és női szövetek: Saphir-mellő 25 kr., redős mellő 1.35, egész szövet angol Saphir 1.45, legjobb 1.60, fehér batist 1.20, piros-mellő 1.20, 1.45, legjobb 1.60, francia piros-mellő 1.75, D-schiffenből szima 1.80, redős 1.55. Képpel alsónadrág 35 kr., grádél 60, legjobb 70, francia szabású 68, 78 kr., legjobb 1.10. Füllek legjobb minőségű 12 kr., körző 22 kr., színes Saphir 20 kr., férfi-batist 25 kr., vargolyó 27 kr., divates 35 kr., legújabb Skarfa-nyak 38 kr., Francia batist 38 kr., francia 40-42-44-46-48-50-52-54-56-58-60-62-64-66-68-70-72-74-76-78-80-82-84-86-88-90-92-94-96-98-100-102-104-106-108-110-112-114-116-118-120-122-124-126-128-130-132-134-136-138-140-142-144-146-148-150-152-154-156-158-160-162-164-166-168-170-172-174-176-178-180-182-184-186-188-190-192-194-196-198-200-202-204-206-208-210-212-214-216-218-220-222-224-226-228-230-232-234-236-238-240-242-244-246-248-250-252-254-256-258-260-262-264-266-268-270-272-274-276-278-280-282-284-286-288-290-292-294-296-298-300-302-304-306-308-310-312-314-316-318-320-322-324-326-328-330-332-334-336-338-340-342-344-346-348-350-352-354-356-358-360-362-364-366-368-370-372-374-376-378-380-382-384-386-388-390-392-394-396-398-400-402-404-406-408-410-412-414-416-418-420-422-424-426-428-430-432-434-436-438-440-442-444-446-448-450-452-454-456-458-460-462-464-466-468-470-472-474-476-478-480-482-484-486-488-490-492-494-496-498-500-502-504-506-508-510-512-514-516-518-520-522-524-526-528-530-532-534-536-538-540-542-544-546-548-550-552-554-556-558-560-562-564-566-568-570-572-574-576-578-580-582-584-586-588-590-592-594-596-598-600-602-604-606-608-610-612-614-616-618-620-622-624-626-628-630-632-634-636-638-640-642-644-646-648-650-652-654-656-658-660-662-664-666-668-670-672-674-676-678-680-682-684-686-688-690-692-694-696-698-700-702-704-706-708-710-712-714-716-718-720-722-724-726-728-730-732-734-736-738-740-742-744-746-748-750-752-754-756-758-760-762-764-766-768-770-772-774-776-778-780-782-784-786-788-790-792-794-796-798-800-802-804-806-808-810-812-814-816-818-820-822-824-826-828-830-832-834-836-838-840-842-844-846-848-850-852-854-856-858-860-862-864-866-868-870-872-874-876-878-880-882-884-886-888-890-892-894-896-898-900-902-904-906-908-910-912-914-916-918-920-922-924-926-928-930-932-934-936-938-940-942-944-946-948-950-952-954-956-958-960-962-964-966-968-970-972-974-976-978-980-982-984-986-988-990-992-994-996-998-1000-1002-1004-1006-1008-1010-1012-1014-1016-1018-1020-1022-1024-1026-1028-1030-1032-1034-1036-1038-1040-1042-1044-1046-1048-1050-1052-1054-1056-1058-1060-1062-1064-1066-1068-1070-1072-1074-1076-1078-1080-1082-1084-1086-1088-1090-1092-1094-1096-1098-1100-1102-1104-1106-1108-1110-1112-1114-1116-1118-1120-1122-1124-1126-1128-1130-1132-1134-1136-1138-1140-1142-1144-1146-1148-1150-1152-1154-1156-1158-1160-1162-1164-1166-1168-1170-1172-1174-1176-1178-1180-1182-1184-1186-1188-1190-1192-1194-1196-1198-1200-1202-1204-1206-1208-1210-1212-1214-1216-1218-1220-1222-1224-1226-1228-1230-1232-1234-1236-1238-1240-1242-1244-1246-1248-1250-1252-1254-1256-1258-1260-1262-1264-1266-1268-1270-1272-1274-1276-1278-1280-1282-1284-1286-1288-1290-1292-1294-1296-1298-1300-1302-1304-1306-1308-1310-1312-1314-1316-1318-1320-1322-1324-1326-1328-1330-1332-1334-1336-1338-1340-1342-1344-1346-1348-1350-1352-1354-1356-1358-1360-1362-1364-1366-1368-1370-1372-1374-1376-1378-1380-1382-1384-1386-1388-1390-1392-1394-1396-1398-1400-1402-1404-1406-1408-1410-1412-1414-1416-1418-1420-1422-1424-1426-1428-1430-1432-1434-1436-1438-1440-1442-1444-1446-1448-1450-1452-1454-1456-1458-1460-1462-1464-1466-1468-1470-1472-1474-1476-1478-1480-1482-1484-1486-1488-1490-1492-1494-1496-1498-1500-1502-1504-1506-1508-1510-1512-1514-1516-1518-1520-1522-1524-1526-1528-1530-1532-1534-1536-1538-1540-1542-1544-1546-1548-1550-1552-1554-1556-1558-1560-1562-1564-1566-1568-1570-1572-1574-1576-1578-1580-1582-1584-1586-1588-1590-1592-1594-1596-1598-1600-1602-1604-1606-1608-1610-1612-1614-1616-1618-1620-1622-1624-1626-1628-1630-1632-1634-1636-1638-1640-1642-1644-1646-1648-1650-1652-1654-1656-1658-1660-1662-1664-1666-1668-1670-1672-1674-1676-1678-1680-1682-1684-1686-1688-1690-1692-1694-1696-1698-1700-1702-1704-1706-1708-1710-1712-1714-1716-1718-1720-1722-1724-1726-1728-1730-1732-1734-1736-1738-1740-1742-1744-1746-1748-1750-1752-1754-1756-1758-1760-1762-1764-1766-1768-1770-1772-1774-1776-1778-1780-1782-1784-1786-1788-1790-1792-1794-1796-1798-1800-1802-1804-1806-1808-1810-1812-1814-1816-1818-1820-1822-1824-1826-1828-1830-1832-1834-1836-1838-1840-1842-1844-1846-1848-1850-1852-1854-1856-1858-1860-1862-1864-1866-1868-1870-1872-1874-1876-1878-1880-1882-1884-1886-1888-1890-1892-1894-1896-1898-1900-1902-1904-1906-1908-1910-1912-1914-1916-1918-1920-1922-1924-1926-1928-1930-1932-1934-1936-1938-1940-1942-1944-1946-1948-1950-1952-1954-1956-1958-1960-1962-1964-1966-1968-1970-1972-1974-1976-1978-1980-1982-1984-1986-1988-1990-1992-1994-1996-1998-2000-2002-2004-2006-2008-2010-2012-2014-2016-2018-2020-2022-2024-2026-2028-2030-2032-2034-2036-2038-2040-2042-2044-2046-2048-2050-2052-2054-2056-2058-2060-2062-2064-2066-2068-2070-2072-2074-2076-2078-2080-2082-2084-2086-2088-2090-2092-2094-2096-2098-2100-2102-2104-2106-2108-2110-2112-2114-2116-2118-2120-2122-2124-2126-2128-2130-2132-2134-2136-2138-2140-2142-2144-2146-2148-2150-2152-2154-2156-2158-2160-2162-2164-2166-2168-2170-2172-2174-2176-2178-2180-2182-2184-2186-2188-2190-2192-2194-2196-2198-2200-2202-2204-2206-2208-2210-2212-2214-2216-2218-2220-2222-2224-2226-2228-2230-2232-2234-2236-2238-2240-2242-2244-2246-2248-2250-2252-2254-2256-2258-2260-2262-2264-2266-2268-2270-2272-2274-2276-2278-2280-2282-2284-2286-2288-2290-2292-2294-2296-2298-2300-2302-2304-2306-2308-2310-2312-2314-2316-2318-2320-2322-2324-2326-2328-2330-2332-2334-2336-2338-2340-2342-2344-2346-2348-2350-2352-2354-2356-2358-2360-2362-2364-2366-2368-2370-2372-2374-2376-2378-2380-2382-2384-2386-2388-2390-2392-2394-2396-2398-2400-2402-2404-2406-2408-2410-2412-2414-2416-2418-2420-2422-2424-2426-2428-2430-2432-2434-2436-2438-2440-2442-2444-2446-2448-2450-2452-2454-2456-2458-2460-2462-2464-2466-2468-2470-2472-2474-2476-2478-2480-2482-2484-2486-2488-2490-2492-2494-2496-2498-2500-2502-2504-2506-2508-2510-2512-2514-2516-2518-2520-2522-2524-2526-2528-2530-2532-2534-2536-2538-2540-2542-2544-2546-2548-2550-2552-2554-2556-2558-2560-2562-2564-2566-2568-2570-2572-2574-2576-2578-2580-2582-2584-2586-2588-2590-2592-2594-2596-2598-2600-2602-2604-2606-2608-2610-2612-2614-2616-2618-2620-2622-2624-2626-2628-2630-2632-2634-2636-2638-2640-2642-2644-2646-2648-2650-2652-2654-2656-2658-2660-2662-2664-2666-2668-2670-2672-2674-2676-2678-2680-2682-2684-2686-2688-2690-2692-2694-2696-2698-2700-2702-2704-2706-2708-2710-2712-2714-2716-2718-2720-2722-2724-2726-2728-2730-2732-2734-2736-2738-2740-2742-2744-2746-2748-2750-2752-2754-2756-2758-2760-2762-2764-2766-2768-2770-2772-2774-2776-2778-2780-2782-2784-2786-2788-2790-2792-2794-2796-2798-2800-2802-2804-2806-2808-2810-2812-2814-2816-2818-2820-2822-2824-2826-2828-2830-2832-2834-2836-2838-2840-2842-2844-2846-2848-2850-2852-2854-2856-2858-2860-2862-2864-2866-2868-2870-2872-2874-2876-2878-2880-2882-2884-2886-2888-2890-2892-2894-2896-2898-2900-2902-2904-2906-2908-2910-2912-2914-2916-2918-2920-2922-2924-2926-2928-2930-2932-2934-2936-2938-2940-2942-2944-2946-2948-2950-2952-2954-2956-2958-2960-2962-2964-2966-2968-2970-2972-2974-2976-2978-2980-2982-2984-2986-2988-2990-2992-2994-2996-2998-3000-3002-3004-3006-3008-3010-3012-3014-3016-3018-3020-3022-3024-3026-3028-3030-3032-3034-3036-3038-3040-3042-3044-3046-3048-3050-3052-3054-3056-3058-3060-3062-3064-3066-3068-3070-3072-3074-3076-3078-3080-3082-3084-3086-3088-3090-3092-3094-3096-3098-3100-3102-3104-3106-3108-3110-3112-3114-3116-3118-3120-3122-3124-3126-3128-3130-3132-3134-3136-3138-3140-3142-3144-3146-3148-3150-3152-3154-3156-3158-3160-3162-3164-3166-3168-3170-3172-3174-3176-3178-3180-3182-3184-3186-3188-3190-3192-3194-3196-3198-3200-3202-3204-3206-3208-3210-3212-3214-3216-3218-3220-3222-3224-3226-3228-3230-3232-3234-3236-3238-3240-3242-3244-3246-3248-3250-3252-3254-3256-3258-3260-3262-3264-3266-3268-3270-3272-3274-3276-3278-3280-3282-3284-3286-3288-3290-3292-3294-3296-3298-3300-3302-3304-3306-3308-3310-3312-3314-3316-3318-3320-3322-3324-3326-3328-3330-3332-3334-3336-3338-3340-3342-3344-3346-3348-3350-3352-3354-3356-3358-3360-3362-3364-3366-3368-3370-3372-3374-3376-3378-3380-3382-3384-3386-3388-3390-3392-3394-3396-3398-3400-3402-3404-3406-3408-3410-3412-3414-3416-3418-3420-3422-3424-3426-3428-3430-3432-3434-3436-3438-3440-3442-3444-3446-3448-3450-3452-3454-3456-3458-3460-3462-3464-3466-3468-3470-3472-3474-3476-3478-3480-3482-3484-3486-3488-3490-3492-3494-3496-3498-3500-3502-3504-3506-3508-3510-3512-3514-3516-3518-3520-3522-3524-3526-3528-3530-3532-3534-3536-3538-3540-3542-3544-3546-3548-3550-3552-3554-3556-3558-3560-3562-3564-3566-3568-3570-3572-3574-3576-3578-3580-3582-3584-3586-3588-3590-3592-3594-3596-3598-3600-3602-3604-3606-3608-3610-3612-3614-3616-3618-3620-3622-3624-3626-3628-3630-3632-3634-3636-3638-3640-3642-3644-3646-3648-3650-3652-3654-3656-3658-3660-3662-3664-3666-3668-3670-3672-3674-3676-3678-3680-3682-3684-3686-3688-3690-3692-3694-3696-3698-3700-3702-3704-3706-3708-3710-3712-3714-3716-3718-3720-3722-3724-3726-3728-3730-3732-3734-3736-3738-3740-3742-3744-3746-3748-3750-3752-3754-3756-3758-3760-3762-3764-3766-3768-3770-3772-3774-3776-3778-3780-3782-3784-3786-3788-3790-3792-3794-3796-3798-3800-3802-3804-3806-3808-3810-3812-3814-3816-3818-3820-3822-3824-3826-3828-3830-3832-3834-3836-3838-3840-3842-3844-3846-3848-3850-3852-3854-3856-3858-3860-3862-3864-3866-3868-3870-3872-3874-3876-3878-3880-3882-3884-3886-3888-3890-3892-3894-3896-3898-3900-3902-3904-3906-3908-3910-3912-3914-3916-3918-3920-3922-3924-3926-3928-3930-3932-3934-3936-3938-3940-3942-3944-3946-3948-3950-3952-3954-3956-3958-3960-3962-3964-3966-3968-3970-3972-3974-3976-3978-3980-3982-3984-3986-3988-3990-3992-3994-3996-3998-4000-4002-4004-4006-4008-4010-4012-4014-4016-4018-4020-4022-4024-4026-4028-4030-4032-4034-4036-4038-4040-4042-4044-4046-4048-4050-4052-4054-4056-4058-4060-4062-4064-4066-4068-4070-4

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz kordva egy héra 60 fillér. . . .
Vidékre postál küldéssel egy héra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedés.

Főfelvétel szerkesztő:

KOSVA GYÖR.

Muglizenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztésén nyomdájában.

Az adómegettagadási határoztokat megsemmisítik. Barabás Béla párbajüggyel.

A kidobott szegények.

Még eddig nem cáfolták meg. Pedig súlyos, azt mondhatnánk borzasztó dolog. Hiszem és remélem, hogy mire e sorok megjelentek, megjön a cáfolat is. Az egyetem — hogy a rendes jelzöt használjuk — „érdemes” rektora ezt mondotta volna:

— A ki szegény, ne jőjön az egyetemre!

A dolog szinte hihetetlenül hangzik, de megbízható források szerint, melyeket eddig meg nem cáfoltak, a dolog így történt:

Az idén újabb rendet hirdettek ki az ifjuságnak. Hogy a tandíjmentesség kérdését gyorsan, gyökeresen intézik el, nehogy sokáig kétségben maradjanak a kérelmezők. Aki megkapja a tandíjmentességet, az megkapja, aki nem kapja meg, az nem kapja meg. De legalább tiszta lesz a helyzet. Hát az új rend mellett is megtörtént, hogy sokan kimaradtak a tandíjmentesség örömeiből. akik pedig érdemesek lettek volna rá és hogy rohamosan közeledik a tandíjfizetés terminusa, egyre jobban kétségbeestek a pénztelen ifjak.

Ma összesereglettek, hogy tanácskozzanak. Valamelyik tanterembe akartak vonulni, de az egyetemi hatóságtól nem kaptak termet. Akkor az előcsarnokban gyűléseztek s a tanácskozás eredményeképpen követség ment a rektorhoz, Heinrich Gusztávhoz, megint csak azzal a kéréssel, hogy járjon közben a minisztériumban a szegény egyetemi ifjak érdekében. A rektor megígérte a közbenjárást, de csak egy súlyos kijelentés után:

— Aki szegény, az ne jőjön az egyetemre!

Ugy, hát már a szegény ember sehová se juthat be, még talán abba a bizonyos menyországba se, mert azt meg misékkal, prédikációkkal stb. stb. kell kiérdemelni, tudvalevőleg pedig mindaz pénzbe kerül.

Nem ismerem a rektor ur multját, nem tudom, vajjon a papája keli zsebbel gondoskodott-e az ő jövőjéről, de akárhogyan van és volt is, ha a professzor annak a tanulás volt egyetlen gondja és soha mással nem kellett gondolnia, ami aztán természetessé

teszi, hogy a tudomány himes mezején könnyebben boldogult, mint sok mások, akik a tudományért is, meg a kenyérért is küzdöttek, mondom, még ha így volt is, akkor is nagyon furcsa ez a kijelentés.

Ez az egy mondat magában foglal mindent: gögőt, osztálygyűlöletet, nagyvási hőbortot . . . röviden mindent, a mi nem lehet meg egy olyan tudományosan képzett urban, a tudomány ilyen kimagasló öreben, mint a milyen az egyetem rektora.

De hát a rektor ur, bizonyosan nem is úgy értette, mint a hogyan mondotta, mert ha úgy értette és kiakarja bérelni az egyetemet a gazdagok számára, akkor olyan elveket hirdet, melyek az egyetemhez és az egyetem rektorához nem méltók.

Kinek műve a cloy-i hadparancs?

A „Wiener Allg. Zeitung” tegnapi száma a következő közleményt hozta:

Szemből azokkal a közleményekkel, amelyek azt állították, hogy Beck tábornagy a vezérkar főnöke szövegezte a cloy-i hadparancsot, jó forrásból közölhetjük hogy báró Beck, ép úgy, mint más magasrangú és illetékes katonai személyiségek, a hadparancsot megjelölése előtt olvasta, azonban annak megszövegezésében része nem volt.

Az ilyen iratokat az uralkodó utmutatásai szerint Belfran tábornagy főhadsegéd szövegezte, azután a közös hadügyminiszter és az illetékes katonai személyiségeknek előlvasás céljából megmutatják. Így történt a hadparancsot is, amelynek megszövegezésére a vezérkar főnöknek a legcélszerűbb befolyása sem volt.

A czar Becsben.

Apróra meg van állapítva II. Miklós cár rövidke bécsi tartózkodásának a programja. A cár e hó 20-án délelőtt 10 óra 35 perckor érkezik Bécsbe a nyugati pályaudvaron. A kíséretbe besorozott diszlovagok Reikawinkelig utaznak elébe. Ezek a lovagok: gróf Üxküll-Gyllenbrand lovassági tábornok, herceg Dietrichstein ezredes, Schandau ezredes, Clausnitz ezredes és Hohenlohe-Schillingensfürst herceg százados, pótervári katonai attasé.

A pályaudvaron a cárt a király a főhercegek, a hadparancsnok helyettese, a városi parancsnok, a helytartó, a rendőrfőnök és polgármester fogadják. A perronon diszszázad, a Schönbrunnba vezető úton pedig különféle fegyvermekből összeállított katonaság fog állani. Schönbrunnban az orosz drakodót a kék lépcsőnél, az első emeleten a főhercegnő fogadják.

Ismét kardaffér.

Nagykárolyban tegnap délelőtt megsértette a volt feleségét a becsületében.

Lépesy. mikor megtudta a dolgot, táviratozott a fiaért és ma délelőtt ketten megjelentek Báthy irodájában. Az apa rakiabált a számtisztre?

— Miért sértette ön meg a lányomat? Szegény számtiszt motyogott valamit, de nem igen ért a beszédje végére. A százados meg a fia kirántották a kardjukat és háromszor vágtak a megrémült polgár fejébe. A nagy zrejra előrohantak a hivatalbeliek, akik meggátolták a továbbverengzést. A két tiszt ellen városzerte nagy a felháborodás.

A nagy rózsaszínű teremben a külügy miniszter, a legfelsőbb udvari hivatalnokok, a testőrkapitányok, a katonai intendatúra képviselői, a két miniszterelnök, a közös és osztrák miniszterek, a vezérkar főnöke s a fő tengerészeti parancsnok várják. A cár a schönbrunn kastély idegen fedelmek számára főtartott lakosztályában száll meg. Négyed 12-kor a nagy galériában disz-dejeuner dinatoire lesz, utána pedig cecale a tá-

— Miért sértette ön meg a lányomat?

— Miért sértette ön meg a lányomat?

Délután negyedháromkor a cár királyunkkal együtt vadászatra utazik Mürzstegbe.

Bécsből táviratoznak lapunknak; A cseh radikális képviselők Bécs cseh socialistáit e hó 23-ára gyűlésre hívták össze, melyen tiltakozni fognak a cár megérkezése ellen. A program ezt így jelzi: „Tiltakozás az orosz abszolútizmus ellen.”

Hirek a válságról.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 26.

A válság egy újabb fejezete nyert vele színdíj a mai nappal befejezést, amelyben a régi Khuen-Héderváry-kabinettja mind újra lárcát vállaltak. Min már megírjuk, ugyanolyan átiratokat fogunk kapni, mint maga Khuen-Héderváry kapott. Pósz, aki a katonai perrendtartás miatt ki akart válni, szintén marad, mert kilitásba helyezték, hogy az ő kivánságait részben teljesíteni fogják, illetőleg a kormányprogramban kilitásba helyezni.

Tomasics is megmarad horvát miniszternek és lemond képviselő-ségéről.

Ma délelőtti 11 órakor az összes miniszterek ismét felmentek a várba Khuen-Héderváryhoz, hogy a tegnapi abbanmaradt megbeszéléseket folytassák. Ma beszélve meg az új kormány programját.

Az adómegettagadó határozatokat megsemmisítik

Ez a törve Khuen-Héderváry grófnak és azt a mai minisztertanács alkalmával közölte a kormány tagjaival. Ugyanis mint egy déli lap jelenti, Khuen-Héderváry grófnak az a szándéka, hogy az adó megettagadási határozatokat megsemmisítik.

Barabás Béla öt párbajügye.

Budapest, szept. 26.

A viharos csütörtöki országgyűlésnek lovagias ügy a folytatása.

Barabás Béla provokálta Kubik Béla és Tóth János országgyűlési képviselőket által gróf Andrássy Tivadart, aki a gyorsírói jegyzetek szerint azt állította felőle: — Hazárdul gazember!

Barabást tudvalevőleg tegnap telefon utján hívták haza Andrásról. Megbizásból Kubik és Tóth reggel 9 órakor elmentek Andrássy lakására, hogy elégtételt kérjenek tőle. Gróf Andrássy azonban még tegnap Torda-Szent-László-Dobrinba ment vadászni. A segédek táviratilag közölték vele megbízatásukat.

Barabás Béla ma az ország számos helyéről kapott üdvözlő táviratot. Az egyetemi ifjuság között mozgalom indult meg, a melynek az a célja, hogy Barabásnak ovációt készítsenek, egyben a magárává tegyék az ügyet, az esetre, ha a lovagias ügy pártjára vezetne.

Egy másik tudósítás jelenti:

Barabás Béla országgyűlési képviselő tegnap este Budapestre érkezett abból a célból, hogy azokat a képviselőket, akik a csütörtöki ülésen sértették, felelősségre vonja. Barabás tegnap este Tóth Jánost és Kubik Bétát kérte fel segédekül.

A segédek azokat a képviselőket, a kik a hazaáruló szót kiáltották oda Barabásnak, nem provokálják, mert dicsőségnek tartják Barabásra is, a függetlenségi pártja is a hazaárulás vádját, mert ezzel egy sorba kerülnek II. Rákóczi Ferenccel, Thököly Imrével, Beresényi-vel és a többi, törvényeinkben hazaárulóknak határozottan nemzeti hősekkel. Eme fölfogás következtében csupán Andrássy Tivadar grófot és Perczel Dezsőt, a képviselőház volt elnökét provokálták. A képviselőház naplója szerint Andrássy Tivadar gróf ezeket kiáltotta Barabásra:

— A képviselő ur már egyszer hazudott! Barabás hazug! Hazaáruló gazember!

Perczel Dezsőt pedig eme sértése miatt provokálták. — Aljasság! Tóth János és Kubik Béla elsőbb is lakásukon kereste föl Andrássyt és Perczelt, azonban egyik sem volt otthon, mert mind a kettő elutazott ma a fővárosból. — A segédek mind a két föl lakásán levelet hagytak, amely-

ben a sértésekért Barabás Béla nevében lovagias elégtételt követeltek. Ezután a Nemzeti Kassinóban keresték Andrássyt és Perczelt és ut is levelet hagytak a számukra. A szobadélénpárthoz az a fölfogás, hogy ismervén a két kihívott föl nézett, azok elégtételt Barabásnak mindaddig nem adták, amíg a királysérít szavakat vissza nem vonja. De ha ez Barabás megteheti, a legmesszebb menő elégtételt is megadnak.

Balfour és a Balkán-kérdés.

London, szept. 26.

Balfour tegnap a canterbury-i érsekhez levelet intézett, amelyben kijelenti, hogy teljesen osztja a rémület és felháborodás érzéseit, melyeket a dolgoknak Európa délkeleti részében való állása idéz elő.

Ertli a kívánságot, hogy nyilvános gyűlésen vagy más uton nyilvánosan kifejezés adjenek a rossz kedvnek, melyet az elmúlt események, sajnos, igazoltak.

Ha a porta alkalmazta volna és az erdekelt népek őszintén előadnák volna a magyar-osztrák-orosz reformtervezetet, megkímélhetők volna a világot az ijedelemről, melynek így tanja volt. Balfour hozzátesszi, hogy míg a porta reneszen kerülő és várakozó magatartást szokott tanusítani, a forradalmárok föléltessége valóságos nagy, mert merészen az erőszak munkájába fogtak, hogy erőszakot idézzenek elő.

A legjobb reménység a bonyolult ügy megoldására Magyarország, Ausztria és Oroszország folyton tartó őszmüködése, támogatva a berlini szerződés többi szignatárius hatalmától. E két katalomnak összehasonlíthatatlan befolyásuk van a Balkánon uralkodó ellentétes erőkre és egy hatalom vagy csoport sem tudná e feladatot oly hatáson betölteni, egyáltalában semmiféle hatalom sem tudná keresztülvinni, ha Ausztria és Oroszország egymással szemben bizalmatlankodának vagy ellenségeskednének.

Ez olyan ügy, melyben a két hatalom a cselekvésre erősebb, mint három és a melyben valóban a faktorok számának minden növelése az eredmény megfelelő kisebbedését vonná maga után. Balfour levele válasza ama sorokra, a melyekben canterbury-i érseke az anglikán egyház tagjainak növekedő aggodalmát fejezte ki, hogy semmiféle intézkedést se mulasszanak el, melylyel a macedón lakosság szenvedéseit apaszthatnák.

London, szept. 26.

A Daily Chronicle és a Daily News kivételével az összes lapok helyeslik Balfour miniszterelnöknek a canterbury-i érsekhez intézett levelét. De még a Times is megjegyzi, hogy a hatalmak közbelépése a Balkánon valamely formában előbb-utóbb elkerülhetetlen lesz.

LEGUJABB.

ismét új ágyuk.

Berlin, szept. 26. Az eszenli lapok jelentése szerint a kormány legközelebb javaslatot terjeszt a birodalmi gyűlés elé, a melyben üzenket-üzenet millió márkát követel új visszaugró esővíz ágyuk réssére, miután a kísérletek, a melyek a lövő-gyakorlótereken s legutóbb a nagy hadgyakorlaton folytak, kielégítő eredménnyel jártak. Egy ágyunak átlakítása kétezer márkába kerül. Az új megrendelésből Krupp gyára kapja a javarészt. Krupp gyára már régóta gyárt ilyen csöveket, a minőket Svájcban, Svédországnak és más államoknak már szállított is.

Ferdinánd kérése.

Pétervár, szept. 26. Szófiából jelentik, hogy Ferdinánd fejedelem azzal a kéréssel fordult Goluchovszki költőgy-

miniszterhez, engedje meg, hogy Lamb-dorff gróf orosz költőgyminiszterrel való találkozása alkalmából egy bizalmas emberét küldhesse Bécsbe.

Kazinczy leánya meghalt.

Budapest, szept. 26. Egy könyomatos újság jelenti, hogy Kazinczy Ferencnek, a nagy írónak előszülött leánya, Eugénia kilencvenhat éves korában meghalt Budapesten. Kazinczy Eugénia krajnkfalvi Krajnik Imrénnek volt az özvegye; csöndes visszavonultságban élt már évtizedek óta a Dohány-utca 86. számú házában. Holtestét vasárnap délután három órakor beszentelik s aztán a zemplénmegyei Széphalomra szállítják a családiasírbólba.

Feszty állapota válságos.

Budapest, szept. 26. Feszty Béla országos képviselő állapota ma reggelre aggasztóan rosszabbra fordult. A beteg Navrátil Imre dr. tanár klinikáján, a 29/b. számú külön teremben fekszik s állandóan melléte van felesége, apósa és anyósa. A beteget állandóan sokan látogatják, de orvosi rokonságán kívül senkit sem bocsájtanak hozzá.

Statistikusok kongresszusa.

Berlin, szept. 26.

A nemzetközi statisztikai intézet ülésének berekesztéseképen díszlakoma volt a Zoologischer Gartenben, amelyen a kongresszuson résztvevők hölgyekkel teljes számban megjelentek. Janamaster-neg elnök pohárköszöntőben Vilmos császárt ültette, kire az egész világ bámulattal tekint.

Majd Hammerstein miniszter a statisztika jelentőségét méltatta, valamint a kongresszus munkálatait, mely a nagy várakozást fölművelte és beszédét a kongresszus ültetésével végezte be. Le-vonour (Páris) a nemzetközi őszmüködését dicsérte, valamint Németországnak a statisztika körül szerzett érdemeit majd megemlékezett Hammerstein miniszter és a német kormány munkálkodásáról.

Troinicki (Oroszország) a kongresszus résztvevőire emelte poharát, valamint a hölgyekre. Beszéltek még Bodi (Olaszország), Blonek titkos tanácsos. Mayr volt államtitkár, a román kormány egy képviselője, ki Berlin fővárosa és Németország virágzására emelte poharát és Wagner Adólf tanár.

Utóbbi Modio és Levaseér érdemeit méltatta, kikben a román nemzetek képviselőit látja, kiknek a germánok elvitathatlan nagy köszönettel tartoznak. Mert mi volna művészet és tudomány Olaszország és Franciaország nélkül.

A gyilkos nyomán.

Budapest, szept. 26.

Boda István pénzeslevélhordó gyilkosa után a bajsza egyre tart.

Ma reggel azt hitték, hogy a gyilkos kézrekerült. Erzsébetfalván ugyanis egy Deutsch nevű csavargót tartóztattak le, akire a kiadott személyleírás összes adatai pontosan ráillenek.

Deutsch a főváros területéről kitiltott ember s az volt a hűt, hogy végre kézrekerült az igaz titok. Deutsch azonban mindent tagadott és több tanúval bizonyította, hogy a rablás idején Erzsébetfalván tartózkodott.

Egy utkaparó a Csepel-szigetről értesítette a rendőrséget, hogy egy, a gyilkos személyleírásához teljesen hasonló emberrel találkozott s az, mert megmutatta az utat, neki busás borraivalót adott.

Ma délelőtt a detektívek átkutatták a

Józsefváros gyanusabb utcáit, de ez is eredménytelen volt. A postástól elrabolt táskán, amint azt most megállapították, két kulcs függött.

Az egyik kapukulcs nagysága, olyan mint a vasúti kupék kinyitására való Wertheim-kulcs, száma 364. Boda István, a megsebesített pénzeslevélhordó állapotát folyton javul.

BUDAPESTI HIREK.

— Az osztálysorajáték mai húzásán a következő nagyobb nyerevényeket húzták ki:

60.000	koronát nyert:	76347.
15.000	koronát nyert:	82435.
5000	koronát nyertek:	81192 75233.
2000	koronát nyertek:	3537 6117 6167
13001	23260	24326 28158 30006 33868
35732	27760	40020 41783 49603 63703
55687	55910	88878 94159.
1000	koronát nyertek:	4411 8415
13321	17054	18702 27690 25941 27936
80260	85167	42630 43259 50103
51611	51062	60180 61788 67535
68424	68763	71834 71808 75796
76404	76512	80814 81167 80978 87241
88313	93455	95717 101547 102976 106526
106724	108688.	
500	koronát nyertek:	796 2103 3119
2612	4898	9181 9428 11803 12432 15466
17063	22186	23692 23189 25545 26826
46688	31012	33941 35956 37106 41209
47460	47028	47304 48322 48028 51855
13728	56958	57652 88848 65288 65557
56763	70701	71458 751751 71997 72029
18926	77586	78505 88605 84322 84599
01621	85688	83609 89377 89506 91125
86991	93246	94387 94795 96449 97618
0918	98891	100746 101270 102866 103972
437613	106221	106740 107478 107630
0 9630.		

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— A kinek nem kell üzleti könyv. Szendei Jenő fővárosi kereskedő, a ki másfél ével ezelőt 8000 korona passzívai csödbe jutott, a budapesti büntető törvényszék ma vétkes bukás miatt kétféle korona pénzbüntetésre ítélte, mert üzleti könyveket nem vezetett és mérleget nem készített. A kereskedő az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

— Bankgyűlés. Az osztrák-magyar bank főtanácsa ma délelőtti Billineky elnöksége alatt ülést tartott Budapesten. Pranger József főtitkár előadó jelentést tett a bank és pénzpiac helyzetéről. A tanács elhatározta, hogy a kamatlábát ezuttal nem emeli föl. Egyébként pedig folyó ügyeket intézték el.

— A ki a férjét becsmerli. Z. M. egy előkelő részvénytársaság igazgatója válopórt indított a felesége ellen, mert az asszonynak olyan rossz szája van, hogy folytonosan ok nélkül és uton-utfélen gyalázta az urát. A nő kijelentette, hogy neki nincs kifogása a válás ellen, de arra kérte a bíróságot, hogy a válást — a tartásdíjra való tekintettel — a férj hibájából mondja ki, mert azzal, hogy ő az urát becsmerelte itt-ott, még nem szegte meg a házastársi kötelezettséget olyan súlyosan, hogy ennek alapján az ő vétkességét meglehetne állapítani. A legfelső bíróság ma ebben az ügyben a férj kívánságának tett eleget, mert: „Tekintettel a peres felek magasabb társadalmi állására, az a körülmény, hogy a feleség férjét folyton rágalmazva, azt bíróságra, hogy hivatalból alcsaptak és első nejét meggyilkolta, elegendő annak elfogadására, hogy a férj nevével az együttiléset nem jogtalanul szakította meg.

— Politikai cikkek. A szentesi járásbíró május hónapban dr. Molnár Jenő országgyűlési képviselőt két hónapra fegyházra és öt száz korona pénzbüntetésre ítélte, mert az ő kiadásában megjelenő Szentesi Lap politikai cikkeit is közölte, bár nem volt óvadéka. A szegedi ítélőtábla ezt azt a szigorú ítéletet most megsemmisítette a Molnár Jenő mindössze kétszáznegyven korona pénzbüntetés megfizetésére kötelezte. Az ítélet jogerős.

Első tejgazdasági gép- és eszkozyár

FUCHS és SCHLICHTER Budapest, VI. ker., Jász-utca 7. szám.

Tejszövetkezeti berendezések

kézi erő és gőzhajtásra, ugyintén mindennemű tejgazdasági gépek és eszközök a legjobb kivitelben és legújanyosabban szállítva.

Teavajat határtalan mennyiségben veszünk.

Arjagyzók és költődvetés ingyen és hármmentve.

— **Próbáljon egyszer szerencsét** Lukács Vilmos bankházában Budapest, V., Fűrdő-utca 10. 11. legész osztályosra jegy 12 K, fél 4 K, negyed 3 K nyolcad 1.50 K.

— **Női gyászruhák.** Gyászruhák aljalmával ajánljuk Horváth és Hatalas női gyászruha készítő vállalatát Budapest, V., Váci-utca 28., Zsibáros-nice sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgönyileg beküldendő a mellbőség és aljhossza.

— **Ajóségesség** nélkülözhetetlen feltétele a jó emésztés. A sok gyomorbeteg nagy ur, százakat és ezeket költ, hogy emésztési zavarait segítsen, s hogy ez oly ritkán sikerül a gyomorbetegnek, annak az az oka, hogy nem ismerik a baj orvosságát. Ez az orvosság a „Purgó” kellemes ízű páratlan onyhe hatásva laxans, amelynek hatása a világ legelső orvosi kapadoként szerint valóban páratlan. A ross vagy gyenge gyomornak egyedül biztos orvossága: a „Purgó”. Kapható minden gyógyszertárban és a gyártónál, Budapest, Üllői-út 39/c. Angyal gyógyszerár.

— **Balást és vészorvosok** gyárjára Áron Söller és Feltz, a Vörösmarty-házgyári főraktárában Ferenciek-ter 4. kaplatok

— **Schottola Ernő** gumigyártás meghonosítója Budapest, VI., Andrássy-út 2. Magyarországi legrégibb szaküzlete szőlő és pincegazdálkodási cikkekben ajánlja a dús raklárát, szőlőbogyók szőlőzűk, minden rendszerű borsajtók és mindennemű szőlőválasztási eszközökben. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

— **Kiskereskedőknek, egyetipénzbeszedőknek, takarékpénztári tisztviselőknek és széleskörű ismeretséggel bíró egyéneknek** könnyű, megfelelő kereset kínálkozik mellékfoglalkozásul. — Ajánlatok a „Hungaria” kiadóhivatalához, Budapest, Erzsébet-körút 48. intéződé.

— **Magyar üvegbitosító-társaság** Budapest, Váci-körút 31. sz. biztosít tükr-üvegtáblákat portálékban, üvegeket egész építményeknél, a legelőbb díjak és a legpontosabb leszámtolás mellett. Több évről szóló biztosításnál tetemes kedvezmények. Elvállal szállítási biztosításokat is. Ugyes ügy-nökök kerestetnek.

HÍREK MINDENFELŐL.

— **Heléna hercegnő.** Péter király fia már Szerbiában vannak régóta, de leányát, Heléna hercegnőt még nem hozatta országába a király. Pétervárról táviratozzák, hogy Heléna hercegnő a telet is Oroszországban fogja tölteni.

— **Végé a sztrájk.** Cleveland-ból távirják: az acéltüstr Kria-tavon közlekedő hajóira kormányosainak sztrájkja megszűnt. A munkát ismét megkezdtek.

— **Nagy munkástüntetés.** Egy touloni távirat szerint néhány száz munkás az arsenali mőhelyek elhagyásakor három munkavezető ellen tüntetett, a kiket tütyökkel és az Internationale ének-lésével lakásáig kísérték. A városban és mőhelyekben nagy az izgatottság.

— **Új török cirkáló hajó.** A nevastlel Esiok hajógyárban ma becsátot-ták vízre az Abdul Hamid török cirkáló hajót és a szultán számára épített Leng-budli állami rakaszahajót. A cirkálóhajó felavatásán a török nagykövet neje szerepelt.

— **Mikor Körber haragszik.** A cseh tartománygyűlést elhalasztották noha az ülés napirendjét már megállapították. Ezt Körber hosszujának tekintik a csehek magatartásáért.

— **Már nem looolnak.** A tanács elhatározta, hogy a nyári idény alatt szokásos nagyobb mérvű utcai looolásokat október 1-én bezzúnteti. Ez a határozat azonban nem a teljes bezzúntetést jelenti, hanem a looolás az időjárásához és a szükséghez képest fog történni.

— **A kokott gyilkosa.** Néhány nappal ezelőtt Aix-les-Bains francia fűrdőhelyen meggyilkoltak egy Fonce

Eugénia nevű kokotte-t. A törvényszéki vizsgálat kiderítette, hogy az áldozato nem fojtották meg, hanem megmérgezték. A lyoni rendőrség most elfogott egy enihert, aki Vincent név alatt Lyon egyik legelőkelőbb szállodájában szállod-jában lakott. A letartóztatott embernél sok ékszer és egy revolvert találtak. Megállapították azt is, hogy a letartóztatott ember gróf Lamotte Györggyel szoros. Nérjegyei nemzeti címmel vannak díszítve és a név alatt az a megjegyzés van, hogy pápa kamarás. Alaps a gyanu, hogy a kokotte-t ez az élnet alatt rejtőző gróf gyilkolta meg. A gyanus embert vizsgálati fogatágha helyezték.

— **Megverték a szultán csapatait.** Londonból távirják. A Reuter-ügynökség jelenti Tangebóli: Fesi e hó 20-áról költ levelek szerint ott hírek terjednek, melyek szerint a hadügyminiszternek a szultánhoz való utazása után a császári csapatokat megtámadták és levertek. Hír szerint megsejnt az összeköttetés a szultán tábor és Tazza között. Az hírlik, hogy a hadügyminiszter erős had-erőt gyűjt a szultán megszüntetésére és Tazza fölészadítására.

— **Flumel kávé, tea- és angol rum áruház** Budapest, Kossuth Lajos-utca 17. szállít 4 1/4 Lyr. Mocca, Cuba és Aranyjáva keverék-kávé 6 lrt 90 krért bérmentve és elvállalva.

— **Ezt el kell olvasni!** A hirdetések közt előfordul a „Kincsem” vető-gépek és kúndó borsajtók beszerzési írtása. Ezt a céget: Szűcs Ödön Budapest, VI., Nagymező-utca 66., minden-kihez figyelmébe ajánlhatók.

— **Sírkövek.** Mindazoknak, kiknek szomorú kötelességeik sírkövet állítani, vagy ilyet a temetőbe felujítani, vagy a feliratot újra aranyozni forduljanak bizal-mal a V., k., Lipót-körút 2. számú sírközülethez, Budapest, (a Margitbíd-nál) ahol ezen munkák a legszaksze-rűbben és legjutányosabban készíttetnek. **Vidéki megrendelések is a legpon-tosabban eszközöltetnek.** Teljes tisz-telettel Eichbaum M.

— **Központi szőnyegtelep** Buda-pest, IV., Múzeum-körút 39. lapunk mai számában közölt hirdetését olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

— **Tulzás nélkül valóban látványos** ság, számba vehető az a rengeteg nagy választék, mely most érkezik Löwy Józei sírkőraktárában Buda-pest II. ker., Fő-utca 88. sz. Pálffy-út mellett sírkövek 10 koronától feljebb, ahol mind e szakmában vágó munkák úgy helyben, mint vidékre a legdiszegebb, legjutányosabb és lelki-ismeretesen készíttetnek.

— **Melyik házasszony fél a nagymosástól???** És eddig igaza is volt. Csakhogy ezentul másképp lesz, ha a Lessive Hungaria mosó-port használja, mely a fehérműt szappan, szoda és más anyag hozzá-keverése nélkül kifogástalanul tisztítja és hófehérré mossa anélkül, hogy a ruhának artana. Tegyen probat és meg fog róla győződni, hisz ezen mosópor felülmúlja az összes eddig használtatban volt sze-reket és mégis olcsóbb. Mindenütt kapható! Gyár: Budapest, VI., Dálnok-utca 9. Herrmann Emil és Tsa.

— **A legjobb teát** Schnitzertea-kereskedésében, Budapest, Váci-körút 9., Szarecsen-utca saikán kapja. Próbacsomagok 20, 30, 40, 50 krajcár és feljebb kaphatók.

Szőrme- és szűcsárúk

Manheimer H.

Károly-körút 24.

Ajánlja kész szőrméru raklár utazó bundákban, mikadókban, lábmeg-egítőben és nyaktakarókban úgy nagyban mint kicsinyben, a legolcsóbb áron.

PÉNZ- kölcsönt

mindenki kaphat!

Jószív sorajegyekre . . . 8 koronát
Készlet sorajegyekre . . . 15
Magy. vör. kor. sora . . . 20
Olcsó . . . 25
Osztrák . . . 45
Sokszor jelölő . . . 220
és 4750 értékpapírokra az érték
70-90 százalékat

nagyon olcsó kamatok mellett.

A kölcsön teljeszer szentül részletekben tör-
lezhető. Ha a papírok esetleg már zálogban
vannak, akár vidéki intézeteknél, kivál-
tatnak és a nagyobb kölcsön úgy folyósítják:

BUDAPESTEN csakis
VII., Erzsébet-körút 48. sz.
IIJ. SCHÖN ÁRMIN
bankházánál

Vidéki megrendelésekre különös gond fordítatik.

1000-nél

több elismerő
levél bizonyítja,
hogy a

Zalán

Wellner-

tele

Petrolin-hajszesz

szagtalan, 1 üveg 1 kor., 3 üveg 2.80 kor.)

azonnal megszűnteti

a hajhullást, korpaképződést,
további öszülést és mindennemű
hajbetegséget.

Főszékhely: **ZALÁN BELA**

cosmetical laboratóriuma Szabadkán.

Budapesti főraktár: Török Jósef gyógyszerésznél
Király-utca 12.

Tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

A déli gabona-határidő-üzlet irányzata
gyengült. Egy órákor a következők vol-
tak a záráráltozások: Buza 1903 ok-
tóberre 7.47—7.46. Buza 1904 áprilisre
7.65—7.66. Rozs 1903 októberre 6.20—
6.19. Rozs áprilisre 6.46—6.47. Zab
októberre 5.38—5.37. Zab áprilisre
5.66—5.65. Tengeri szept.-re 6.06—6.05
Tengeri 1904 májusra 5.29—5.27.

Budapesti értéktőzsde.

Előzőszén kötetelt: Osztrák hitelrészv
648.50. Magyar hitelrészv 706.95 Osztr.
magyar államvasutak 646.50. Leszámtoló
bank 443.— Jelzálog 511.50 Rimszauer-
448.25 Déli vasút 61.— Német birodalmi
márka 117.37 50 Városi villamos 305.— Köz-
uti vasút 693.50

Bécsi értéktőzsde.

Előzőszén kötetelt: Osztrák hitelrészv
641.50. Magyar hitelrészv. 691.50 Osztrák
magyar államvasuti részvény 645.59 Union
bankrészvény 510.— Osztr. koronajáradék
96.40. Angol-osztrák bank 970.— Husz
frankos arany 19.04. Déli vasutárészvény
78.50. 4 százalékos aranyjáradék 117.—
Magyar koronajáradék 96.95. Márkabank
jege 117.45.

Malomberendezések,

mindennemű malom- és gépiüzemi cikkek
ponyák, kocsiakoscs, gépszij, gépolaj
kutszivattyúk és az összes mőszak
kellékekkel jutányos árban szolgálhatunk
Szélsőprések, tillozera-feeskendők, gumi
tömlők és minden pinerezgátsági cikket
olcsón szállítunk.

Tolnai Béla és Társa

Budapest, VI., Dávid-utca 18. sz.

SZENT ANNA

Maláta-likőr

a legjobb és leggyógyosabb likőr.

Egy palack 2 kor. 30 ml.

Maláta-keserű

illendő gyomorerősítő és étvágygerjesztő

Egy palack 2 kor. 30 ml.

Maláta-rum

Ussa jamaikai rummal van készíve,

teahos a legjobb rum.

Egy palack 2.30, 2.10 és 1.50 kor.

Maláta-Brandy

elismert és erősítő likőr ital

Egy palack 3.75, 2.— és 1.50 ml.

Maláta-Cakes

leghasznosabb ton és tápsztimulens.

Egy nagy doboz 2 kor., kis doboz

50 allier.

Kapható minden nagyobb

tűszer- és csemegüzletben.

Ida, a hol még nem kapható, 8 koro-

na-ol készíve bérmentve szállítja a

„Szent Anna malátakészítő-vállal-

lat”- Kis-Veleceze.

Borzalmas éjszakák.

— Regény, átdolgozta: I. H. —

A marchesina az előcsarnokban
szalmakalapot tett a fejére és az
urak kíséretében elindult a parkon
keresztül.

Utközben mindenről beszélt az
urakkal, csak hugaról nem.

Végre elérkezett a temetőhöz. —
Emma a kapuhoz lépett és bekial-
tott: Gina! Gina!

Az ezredes véletlenül a hadse-
gődre nézett és annak nyugtalanul
feszült kíváncsisága feltűnt neki. —
Zdenko ugyanazon pillanatban lőd-
ton összereszent.

Egy sírdombon, annak keresztjé-
hez támaszkodva, egy fiatal sápadt
leány ült az ülőben fekvő könyvre
meresztve tekintetét.

Kissé komplikált, de mégis stil-
szerű módon ült ottan, bizonyos
angol képekre emlékeztetve, minők
Rosetti és Burne Jones iskolájából
kerülnek elő.

Ezekre a festményekre emlékez-
tetett ruhája is, mely egyenes rán-
cokban simul testéhez. A ruha hal-
ványlila színű volt.

— Gina, ugyan mi jut már ismét
az eszedbe, kialtotta nővére feléje
közeledve.

Már annyiszor kérték, hogy
hagyj fel ezekkel a különcödések-
kel. Elvégre az angol írókat másutt
is olvashatod, nem éppen a sírdom-
bokon.

— Tudod, hogy engem nem ré-
mitenek a sírok, válaszolta Gina.
Hangja különös volt, érces, de olyan,
mintha egy megrepedt harang hangja
lenne, kissé rekedt, egészen olyan,
mint a milyennek Swoyschín ama
emlékezetes éjszakán a harangokat
hallotta, mikor feléje kialtották:
„Ginori Gina! Ginori Gina!”

— Aztán — totte hozzá Gina da-
cosan, az én számomra nem létez-
nek holtak.

(Folyt. köv.)

**A főváros legnagyobb
férfi- és gyermek-ruha**

árultatza

Szép, tartós, izéges férfi-ruhák készülnek

Krausz és Társa

Legnagyobb alsorangu ur- és gyermekruha-áruházában.

Előzőt Belváros
Közút V., Váci-körút 66. sz. a Fővárosi-
bírók.

Hírvos férfi-szabók! Versenyképes olcsó árak!

Ajánljuk saját mőhelyünkben készült tiszta gyapjasruhákat:
Elegans, divatos vagy fekete-bíró . . . 6 lrt
Elegans, divatos vagy fekete-bíró . . . 8 lrt
Elegans, divatos vagy fekete-bíró . . . 10 lrt
Elegans, divatos vagy fekete-bíró . . . 12 lrt
Gyermek- és nőruhákat gyapjasruhákból . . . 2 lrt
Mertek színt megrendelésre meteti főm szabással, valódi angol és
francia szabásból ruháitól olcsó árban

Szt. Lukácsfürdő

téli és nyári gyógyfürdő.

„Kristály-forrás“

Amerikai
fogmüterm, fogak, fogsorok szájpaddás
nélkül. Vidékiek megvárhatják.

Speciell hangszerfuvók,
asthmás betegek részére
kezeség mellett.

Schweiger M. Mátyás
Nagymező-utca 28. sz.

1 drb összecsatolható vaságy
acélsodronybetéttel, három
réti matraczsal és ágyterítő
csak 12 forint.
Arjegyzéket ingyen és bérmentve.

GICHNER TESTVÉREK
Paplan és matracz-gyár
Szűnyeg- és vasbetöraktára
Budapest, Múzeum-körút 27.

Alapított 1870-ben.

Wurm József
zongora-gyáros (többször kitüntetve)
Budapest, IV., Kigyló-tér 4. sz.
Ajánlja dusan berendezett raktárát bel-
és külföldi, valamint saját gyárt-
mány zongorákból a legolcsóbb
árakon.
Hítlások és hangolások jól és lelkiismer-
tosen eszközöltetnek.

Uri és női divatcikkek
alant irt árakban és legjobb minőségben.
Meg nem felső kiseréltetnek.

Legúj. minőségű gallér darabja	1.11
Legúj. minőségű kékű párja	1.20
Legúj. minőségű női. Eft. leg	1.05
Legúj. minőségű redő-ling	1.25
3 réti rumburgi vászonon készült him- zessel és himzettel betéttel	1.28
1 finom helyen-ling 3 réti helyett	1.65
1 veg. 9/16 vaszon táska	3.45
1 veg. rumburgi vászon	4.35
1 veg. 30 réti rumburgi vászon	8.85
1 veg. 30 réti vászon	3.05-4.45

Uri és női színes franciaia babart
szelkendők legújabb bordúrral
10.000 fúat raktáron.
Tucatja 1 forint 80 krért kapható

Kálmán Adolf
uri és női divatárú-házában
Budapest, Kerepesi-ut 57. sz.
(Luther-udvar.)

Központi szőnyegtelep vezet!!
IV., Múzeum-körút 39.
(szankis) a Múzeum-körúttal szemben

Egy összecsatolható vaságy,
3-réti matracz, egy flanel-
takaró, egy smyrna-utángat
ágy elé és 5 méter előszoba-
fűtészőnyeg, összesen 9 ft.

Sodronyágy matraczsal ... 10.60 ft
Vaskeretű sodronybetét ... 6.25 ft
fakeretű sodronybetét, ... 8.- ft

Dus választék szőnye-
gek, szövet- és csipke-
függönyök, pokróczok,
utazó takarók és bőrök,
valamint szőnyeg- és bár-
sony díszfűt-párnákban.

Szűnyegmühelyben skólián készített
paplan és matraczok dus választéka

Nagy előny vidéki vevőknek!
100 frt-ás vásárlásnál egyes fogatom,
200 frt-ás vásárlásnál hettős fogatom
gumimikrofilm Ali egész nap a vevő
rendelkezése.

Kincsem

vetőgépek példátlanul
elmés szerkezete, játéki
könnyed járása és az anyag
bámulateltő kiválósága a
szakkörök csodálatában és
osztatlan elismerésében ré-
szesül. — Egyedül:

SZÜCS ÖDÖN-nél
Budapest, VI., Nagymező-ut. 66.
Arjegyzéket ingyen küldök:
Borsajtékről, szeszkavagókról,
mozsolókról, vető-gépekről,
stb. stb.

Hamburgi kávé-raktár
Magyarország legolcsóbb kávé-kivátele. Külön-
nyors 2 kor.-tól 3 kor. 40 fillért. Párizsi 2 kor.
30 fillértől 3 kor. 80 fillért. Savanyú 3 kor. 10-
4 kor. 60 koronáig. Hollandi csász. 4 kor. 60
fillér. Csokoládé 3 kor.

BUDAPEST,
IX. ker., Soroksári-utca 51. sz.

BAYER-féle
Magyarturistatapasz
tyukszem, bőrkéreg és
bőrkeményedés ellen a
legjobb és legbiztosabb szer.
eredeti tekercs 60 fillér.
1 korona befűtésre való
bőrmentve.

CONTRATUSSIN
Mátos határon szer. szamárhuruk, rakodtasz,
gárgó és bronzbál-ostarbus ellen, 1 pa-
letta 1 kor. 40 fillér, 3 korona befűtésre
való, bérmentve küldi az egyedül készítő:
Vöröskereszt Gyógyszertár
Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 84. szám.

Milleuniomi kitüntetés 1896.

Dreszmann Károly
borotva-
műköszörlődeje.
Villanyerőre berendezett.
Legfinomabb borotvaimat
egy évi próbálás mellett aján-
lom teljesen használásig ké-
szten, finom tokban
50-es számú darabja 3 kor.,
51-es számú 4 kor., 52-es sz.
6 korona. Fűtésűjakk 1 kor.-tól
feljebb.

Javításnak olcsón és azonnal
eszközöltetnek. Vidéki meg-
rendeléseknél pontos orim és
megyét megadai kércm.

Iroda és forgalmi helyiség
Budapest,
VII., Rottenbiller-ut. 6/a.
(Munkás-utca sarok.)
Arjegyzék hivatalra ingyen

Vásárokat
látogató
és háziaknak!

Kiáláló gumiműfaják, gömbö-
lyű és hosszúak, drág, malacz,
Kis Kohn és repülő gumu
kolbász, kevert szinben. Ele-
fántormány hanggal, tréfa fe-
lekkel és többféle díszítéssel,
Fülemüle fűvota. Szaladó
fénylő állatok. Hasznos gi-
gerűk hashajtó pilidakkal. —
Pamut, masé és gélatin labdák
(tenisz és). Gumulégballon,
hozzávaló újféle gépesítéssel
(ára 20 korona) és utasítással, e
gép minden kis helyen is hasz-
nálható. Labda-gumiműfaják, szí-
var- és papirgépész. Lehetkürt
(váró). Kézenkivül mindenféle
legújabb játékok és malaciták
csakak legolcsó és legolcsóbb
mínőségben kaphatók

M. Hacker's Söhne,
Bécs, VIII., Neubaugasse 20.
nagyban árukereskedésben csakis utasítással és
megelőzőleg forduló ellen. Pontos és szolid kiarol-
gálás. Mintakatalógus előre beküldött 2-3 kor-
onáig kapható.

Leitersdorfer D. és Fia

elsőrangú férfiszabók
os. és kir. udvari szállítók.
BUDAPEST,
Koronaherceg-utca 8. sz.
Saját műhelyünkben kő-
szült divatosan szabva,
elegáns kivitelben készen,
nagy választékban.

Raglan
18 fittól 40 fittig

Téllkabátok
minden kivitelben
20 fittól 50 fittig.

Sacco-öltözetek
18 fittól 30 fittig.

Jaquet- vagy
Smoking-öltözetek
22 fittól 40 fittig.

Városi bundák
Uji Uji Uji!
Gianotte, Pozsma,
Hód, Mókus belés-
sel 50 fittól 100
fittig.

Külön osztály móret utáni
rendelésekre.
Angol és skót szövőkül-
legességek.
Elismert művészies sza-
bás. Jutányos árak. Nagy
szövetraktár. Méterenkinti
eladás.

Világhirű

eredeti amerikai
lőherefejtő gőzcseplőt
ajánl

Ifj. Kotzó Pál

gazdasági gépraktára
Budapes, V., Lipót-körút 18.

Ezen eredeti amerikai lőherefejtő
gőzcseplő teljesen tisztá lőheremagot
ad. E gőzcseplő gubózza és egyszer-
simind kidörzsölve a magot, piacképe-
sen adja a zsákba.

Két acéldobbal bir. A felső gu-
bózza, az alsó pedig kidörzsölve a
magot, a szelrostákon át viszi a
zsákba.

Szerkezete a legkitűnőbb anyagból,
a technika legújabb vívmányai sze-
rint van összeállítva.

Ajánl gőz- és lovascseplő-készlete-
ket, minden fajtájú gazdasági gé-
peket.

Különösen ajánlja toló szerkezetű
TRIUMPH vetőgépeit.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Ajtók, ablakok, vasredőnyök,
használtak és ajak, teljesen felszerelve, igen olcsón
kaphatók

WIENER A. utódánál
Budapest, IX., Üllői-ut 123.
A régi várművel szemben.
Levélbeli kérdésválaszokra azonnal válaszolunk.

Fontos! Férfiaknak! Nőknek!
hogy **Katechu-Injectióm** az egyetlen
biztos szer húgyszó és fehérletyás ellen. Egy
áveg uraknak 2 korona; nőknek 2 kor., 10 fillér
csak Gyarmati-féle **Katechu-Injectióm** kérjünk!
Főraktár:
Városi gyógyszerár a „Szent-Háromság”-hoz
Baja, Fő-utca 384.
Budapesti főraktár: Török József gyógy-
tárában, Király-utca és Andrássy-ut.

ZISKA J. utóda
Kostély György
mérleggyáros iroda és raktár
Budapest, Eötvös-utca 39. F.
Ajánlja a legmegbízhatóbb gabonaminő-
ségű, tiz és százados „arhamörle-
gált.” Budapesti értéktőzsde szállítója.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

KÖHLER ISTVÁN
tűzoltószer-, szivattyu- és gépgyára
(exelott Geittner és Rausch cég
tulajdona.)
BUDAPEST,
Gyár: X., Kőbánya, Felsővárpály-utca 5.
Iroda és mintaraktár: VII., Erzsébet-körút 32.

Fecskendők, kutatószivattyúk,
szívó- és nyomó-törmők, lét-
rák, fűtők, jelző szerkek,
egyéni felszerelések.
Arjegyzék és költségvetésmintákkal
díjmentesen szolgál.

Benzin-motorok és
benzin-lokomobilok

széleses vezény-
művel, 2-50 lőerőig
10 lőerőtől meghiz-
lató, kezelebb
üzem, kedvező fűte-
tési feltételek.

Arjegyzéket ingyen és bérmentve.
Budapesti malomépítőszet és
gépgyár
Podvinecz és Heisler,
Budapest, Váci-ut 141.
Megbízható képviselőket keresünk.

Jövedelmező
házi-ipar teremthető
egy
eredeti mühlhauseni
kötőgép
beszerzése által.

Felvilágosítást és Arjegyzéket küld
a magyarországi képviselő:
Pápai Flanó
Budapest, Andrássy-ut 14.

HASZNOS TANÁCS
NEMI BETEGEKNEK

a „Népszavazó Utmutató” cz. könyv, mely
200 oldalon a titkos betegségekre vonat-
kozó minden tudnivalót és gyógykeze-
lésmódot tartalmaz. Szerzője Dr. GABAI
ANTAL országos bíró specialista a
könyvet bárkinek teljesen ingyen zárt
borítékban küldi meg. A könyv már az 60.
kiadásban jelent meg és sok ezer ember kö-
szönheti ennek gyógyulását. Portára 20 fillér
bőlyeg küldendő. Cím:
Dr. GABAI
Budapest, VI., Andrássy-ut 24.
hol a munka szerzője nem, bér- és nagy
szervi betegnek naponta rendel d. e.
10-4-ig és este 7-8-ig.

Városi közgyűlés.

A folyó évi szeptember 25-én délután 3 órakor tartott városi képviselőtestületi közgyűlésen a következő ügyeket tárgyalták:

Vécsey Zsigmond polgármester a tárgysorozat előtt bejelentette Bánkovich József rendőrbiztos halálát és szép szavakban emlékezett meg érdemeiről.

Deák Ferenc 100 éves születési évfordulójának megünneplése tárgyában elhatározatott, hogy az évforduló napján az összes templomokban gyászistenmisztet fog tartatni, ezt 11 órakor a városi képviselőtestületnek diszközgyűlése követi. Elhatározatott továbbá, hogy Deák Ferenc arcképe a díszterem részére megfestetik és hogy a képviselőtestület testületileg vesz részt az irodalmi és művészeti kör által rendezendő leleplezési ünnepélyen.

A legtöbb adófizetők névjegyzékének összeállítására a v. képviselőtestület Tuboly Gyula, Kis Steszlin Ferenc és Varga János v. képviselőket küldte ki.

A képviselőtestület a szeszfinomító részvénytársaság céljaira 800 □-öl területet átengedett.

A városi közkórház módosított alapszabályait elfogadták.

Az árvaértékeknek 1868. évben történt átvételekor felmerült napidíjaknak az árva tartálék alapból való kiutalását elrendelte.

A város VI—VII. kerületében épített pajta, pásztorház és istálló átvételét.

A városháza bérházában levő IV. és V. számú volt Franz-féle bolthelyiség nagyobb vita után Szinger Józsefnek 2060 korona évi bérért bérbeadatott.

Az Eisnger-féle ház, Knausz és Hauser-féle telek, illetve szántóföld, nem különben a polgári egylettől 7 □-öl és a vágóhídi szennyvíz-levezető csatornához szükséges ingatlan megvétele elhatározatott.

Molnár Vendel és neje tulajdonát képező ingatlanok kisa-játítás útján leendő megszerzése tárgyában előterjesztett tanácsi javaslatot elfogadták.

Boha László azon kérelmével, hogy részére a köztérből kovácsműhely céljaira telek engedtesék át, elutasította.

Az 1903. évi előírás nélkül behajthatatlan községi pótdók törzése és az előírás nélküli szaporodás előírása tárgyában hozott tanácsi javaslat elfogadott.

Hirek.

Vigalom.

A szakácsnők és szobaleányok október 4-én a polgári egyesület emeleti termében tartandó szüreti táncvigalma iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik. Mint előre látható, a vigalom igen sikerült lesz.

Temetés.

Tegnap délután 5 órakor kísérték ki utolsó útjára Bánkovics József volt rendőrbiztost. A város társadalmának minden rettegéből jelentek meg, utolsó lsten hozzádott mondani annak az embernek, ki munkássával, becsületességével a közszereket kivívta magának. A város tisztviselői Vécsey Zsigmond vezetése alatt testületileg voltak jelen a temetésen. A koszorúk sokasága közül kitűnt a városi tisztviselők remek szép koszorúja a következő felirással: A városi tisztviselők — feledhetetlen kartársuknak.

Elveszett.

Elveszett egy sodrott arany nyaklánc vésett arany-szív függővel folyó hó 24-én a Csengery-uton a Fő-téren át a vasúti-utra való menet közben. A megtaláló a kiadóhivatal útján jutalomban fog részesülni.

Folyó hó 25-én reggel Zrinyi Miklós-utcán át, Csengery-utcaig egy fehér köves arany-gyűrű elveszett. Felkértek a becsületes megtaláló, hogy azt a károsfélnak leendő kézbesítése végett a rendőrkapitányi hivatalnál adja át, hol a tulajdonos által illő jutalomban részesül.

Jerencz József
KESERÜVIZ
az egész városban mindenütt kapható mindenütt.

Új petroleum-források.

Zágráb környékén a múlt évben petroleum-forrásokra bukkantak. A felfedezők pásztoremberek voltak, a telektulajdonos pedig földmives. Egy zágrábi szatócs a jövőre milliókra való tekintettel — még mielőtt a telektulajdonos a felfedezésről tudott volna — ez utóbbitól poton áron birtokába váltotta a kincses telket és ügynökök segítségével megnyert egy angol pénzcsoportot, mely a geológiai kutatásokat, furásokat meg is ejtette. Csakugy, mint a magyarokra oly gyakori kimenetelű „Fortuna”-aranybánya felfedezésekor, ebben az esetben is a legkecsesetebb eredménytel végződtek a műszaki előmunkálatok és az angolok — hogy a helyzetet biztatóbbá tegyék — a zágrábi szatócsnak egy több száz ezer forintból szóló előszerződést nyomtak a markába. Illetékes forrásból most arról értesítenek bennünket, hogy a volt telektulajdonos — a vétel körül megtévesztettnek tekintvén magát — perrel támadja meg a szatócsot, feltételes ítéletet kérvén azon esetre, ha a százezrek tényleg bekövetkeznének. Csak hogy bennünket egyben arról értesítenek, hogy a jelzett petroleumforrások értékesítése körül netalán igénybe veendő magyar pénzek megajánlása előtt jó lesz nagyobb óvatosságot tanusítani, mint a „Fortuna” körül.

Rákócy-ünnepély Muraközben.

A zalamegyei állami tanítótestület muraközi tanítóköré Mencsey Károly elnöke mellett: évi rendes közgyűlését Rákócy Ferenc ünnepséssel köti össze október 3-án d. e. 10 órakor Csáktornyán. A közgyűlésen lesz az I. osztályban phonimikái tanítás. Továbbá: Megnyitó. Évi jelentés. Jellemképezés a népiskolában. Tisztújítás stb. Rákócy Ferenc életét és működését méltatja Zrinyi Károly áll. tanítóképző tanár.

Szentszék és a vegyes házasságok.

Vaszary Kolos bíboros hercegprímás most adta ki a 16. számú körlevelét, a melyben közli a szentszéknek az 1897-dik évben hozott határozatát, melyben a vegyes házasságoknak a polgári hatóságok előtt való kötését érvényesnek mondja és elrendeli, hogy az ebből származó gyermekek a kereszteltet anyakönyvébe törvényeseknek irandók. Ezek a házasságok eddig is érvényesek és az így született gyermekek eddig is törvényesek voltak ugyan, de a hercegprímásnak bizonyosan volt oka arra, hogy a szentszék ez

immár 6 éves határozatát fölújtsa, mert hiszen köztudomású dolog, hogy vannak papok, a kik pápábbak a pápánál.

A szegényügy rendezése.

Bizony a dolog sok gondot és fejtörést okozott már a hatóságnak és még sines rendezve a szegényügy. Végre is a szegények kénytelenek arra vetemedni, hogy maguk rendezzék a saját ügyeiket. Az elmúlt napokban alkalmunk volt tapasztalni azt, hogy egy szegény asszony miként gondolta rendezhetőnek. A reggeli órákban egy kopottas öltözetű asszonyt vontak felelőségre az Erzsébet-téren. Az asszony, a kinek alakjáról a legszánalmasabb nyomor sirt le, erősen védekezett. Arra jött épp egy városi képviselőt ki meg szölitotta a dulakodót.

— Mit cipelkedik azzal az asszonnyal?

A kereskedő elmondta, hogy három nap óta rendesen lelop egy-egy kendőt boltjának ajtajáról.

Az ur ránézett az asszonyra egy régi ismerősére ismert benne, a ki valamikor jobb napokat látott a mainál.

— Hát aztán miért lop maga?

Az anyó ártatlan képet vágott:

— Nem lopok én kérem, csupán az élelmemet szerzem meg. A népkönyha most nincs nyitva, heti segélyt nem kapok, kőduni csak csütörtökön szabad. Hát éhen vesszek?.. Muszáj az élelmemet megszerezni, tekintetes uram mindennap leakasztok az ajtóról egy kendőt, de mindennap másik van rajta. Van ott elég!...

A kereskedő és a városi képviselő egymásra néztek s az asszonyt szabadra eresztették.

A szükség törvényt ront.

Humor a tárgyalási teremben.

Egy közeli városban megtartott esküdszéki tárgyaláson történt meg az alábbi jóízű kis eset. Az egyik törvényszéki orvos nagy szakértelemmel magyarázta, hogy történt a bűntett, miként metszette el a szív függőerét.

— A sérülés okvetlenül halálos volt.

Nem menthette volna meg semmilyen orvos sem, ha mindjárt ott lett volna is segítségére.

Az elnök föltekint. Ajka körül mosoly ül, szemével hunyorit egyet, aztán kiszalajfja, mivel humor nélkül meg nem állhatja:

— Akkor sem, ha mindjárt ké? törvényszéki orvos lett is volna ott!

A mellékletért felelős: Füredi János

Tulfizetés kizárva.

Szülők figyelmébe!

Tulfizetés kizárva.

Iskola-ruha

Gyermek-télikabát

Gyermek-ulster

3 forinttól kezdve feljebb.

5 forinttól kezdve feljebb.

4 frt 50 krtól kezdve feljebb.

Férfi-öltöny, nadrág, felöltő, ulster, télikabát, szalon-öltöny, bunda-kabát és mindennemű ruházat, nagyobb részét saját készítmény, jó minőségben és nagy választékban a legjutányosabban kapható

KAUFMANN MÓR férfi- és gyermek-ruha raktárában

(Városházpalota.)

NAGYKANIZSÁN.

(Városházpalota.)

Mindenki tudja,

hogy a **BALATON-féle** nulla liszt a legjobb; kenyérlisztje a legkiadósabb, hogy **kávéjából** főzik a legkitűnőbb zamatot, és hogy **szilva-lekvárja** a legédesebb. Szóval a

Balaton Testvérek **fűszeráruai** **a legjobbak,**

készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. Ott kaphatók egyedül a híres erfurti **kerti-magvak.**

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy nálam mindenféle **szücsmunkák ujonnan készítése**, valamint **átalakítása és javítása** a legújabb divat szerint elfogadtatik.

Több évi gyakorlatom, valamint a fővárosban szerzett tapasztalataim reményleni engedik, hogy a legkényesebb igényeknek minden tekintetben meg fogok felelhetni.

Nyers bőrök készítését is elfogadom. — Bárminő szörme-árut raktáron tartok.

Szives pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Goldstein Ármin

szücsmester. Fő-ut 22. sz.

15 évig adómentes

ujonnan épült ház 4 lakással és mellék helyiséggel Rákócy-utca 18. sz.

jutányos áron eladó.

Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy lazsnaki vendéglőmben kitűnő máriatelepi mustnak literjét 30 fillért árusítom.

Szives pártfogást kér

Krausz Samu vendéglős Lazsnak.

Van szerencsém a n. é. hölgy-közönséget értesíteni, hogy bevásárlási utamból megérkezve, a legújabb angol- és párisi divatu női és leánykalapokat hoztam magammal, melyeket rendkívül olcsó árban számítok.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve

tisztelettel

Roth Laura

Csengery-utca Obledál-féle ház.

Tanulóleányok fizetéssel felvételnek.

A raktárunkon levő árukat, u. m.:

női- és férfi-ruhaszövetek, pargettok, vásznak, chiffonok, se-lyemárúk, szőnyegek, függönyök nagyon olcsó áron kaphatók.

A **helyiség** és állványok november hó 1-jére kiadandók, illetve eladók.

Fanti Testvérek

Kazinczy(Vasuti)-utca, uradalmi épület.

Kizárólag pesti hengermalmi liszt eladás.

AKI szolid és olcsó árért akar jó fűszer, liszt- és festék árukat beszerezni, keresse fel

SCHLESINGER IZIDOR

vegyeskereskedését

NAGYKANIZSA Eötvös-tér 2. sz.

Mária-telepi csemege-szőlő elárusítás jutányos napi árban.

Pontos kiszolgálás verseny árak.

1 kg. törmelék-csokoládé 2. kor. 20 fill.

Hirdetések

felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

SCHER nagy mechanikai viasz MUZEUMA

Természethűen utánczolt viaszalakokkal.

A szenzációs műsorból kiemelendő:

A szerb királygyilkosság Belgrádban.

Uj! XIII. Leo pápa temetése Uj!

Nyitva délelőtt 9 órától esti 10 óráig.

— Vasárnaptól kezdve a Zárda-utcában levő téren —

Belépő-díj 30 fillér, Gyermekek és katonák 20 fillér.

Minden látogató egy értékes ajándékot kap.

Számos látogatásért esedezik

Scheer Károly.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Wetyben házhoz hordva egy hóra 60 fillér.
Vidékre postai küldéssel egy hóra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedés.

Felolós szerkesztő:

LOSVA HUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerződéses nyomdájában.

Homeli zsidók és az oroszok csatája. Vád egy rövid ing miatt.

Statistika a katonákról.

A magyarországi katonaság dolga olyan nagy mértékben és olyan sokoldalúan foglalkoztatja most egész Európát, hogy érdemes fáradság a katonaság — régiesen szólván — különféle állapot-úsok megismeretése. Annál is inkább megérdemli a fáradozást, mivel ez a megismerés adja meg az igazi mértéket s ez mutatja igazi képét a helyzetnek.

Elsősorban is állapítsuk meg, hogy a Magyar birodalomban állomásozó tényleges katonaság száma az 1900. népszámlálás szerint 132.219; ebből a közös hadsereghez tartozik 96.779, a honvédséghez 26.650, a csendőrséghez pedig 8790. Anyanyelv szerint az egész katonai létszám így oszlik meg: magyar 63.287, német 20.758, tót 10.897, oláh 14.214, tatár 1622, horvát és szerb 17.822, egyéb 3619.

Mármost, hogy tisztázzuk legyen a szám-adásunk, vágjuk el egyelőre Horvát-Szlavonországot, amelylyel külön fogunk végezni. Tiszán Magyarországon 110.523 katonánk van: 85.219 közös, 23.654 honvéd és 7808 csendőr. E 110.523 katonából között magyar anyanyelvű van 62.086, idegen: anyanyelvű 47.837; a nem magyar anyanyelvűek között 18.637 a német anyanyelvű, de 18.965 az olyan nem magyar anyanyelvűek száma, akik tudnak magyarul; más szóval, a Magyarországon állomásozó 110.523 katonából 81.651 tud magyarul és csak 28.872 nem tud; ezek is jobbra oláhok és tótok. Tehát ezeknek a kedvéért nem kell megtartani a német kommandót.

Átérve a horvát-szlavonországi állapotokra, röviden csak ennyi a mondani való: a katonai létszám 15.538, ebből 11.560 közös hadseregbeli, 2996 honvéd és 982 csendőr. Magyar anyanyelvű van közöttük 601, a magyarul tudók száma ezekkel együtt 1134. Nem sok, de érthető, hogy csak ennyi. Sok szó esett a katonai viták folyamán az Ausztriában levő magyar katonáknak Magyarországra való áthelyezéséről és a nálunk levő idegen katonáknak Ausztriába való visszahelyezéséről. Ez nagyon jó lenne, mert ha ez a csere megtörténik, 6878 osztrákkal kevesebb lesz az országban és 15.053 magyarral több. Magyar katonák tehát 8175-tel van több Ausztriában, mint a mennyi osztrák katonák Magyarországon.

Jó lenne ezeket hazahozni már azért is, mert akkor jelentékenyen megerősö-pan a magyarul nem tudó és emelked-nek a magyarul tudó katonák száma. Végezve az anyanyelv dolgával, áttérhe-tünk a politikai jelentőség nélkül való, de szintén érdekes egyéb részletekre. A magyar birodalomban, tehát Horvát-Szla-vonországot beleértve, mint említettük, 132.219 katonák szolgálnak.

Ezek a katonák telekezet szerint így oszlanak meg: az ország 9.919.913 főt számláló római katolikus népessége adott 73.380 katonát; 1.854.143 görög katolikus 10.509 katonát; 2.815.713 görög keleti 15.867 katonát; 1.288.942 ágostai evangélikus 872 katonát; 2.441.142 evangélikus református 17.324 katonát; 68.568 unitárius 563 katonát; 851.378 izraelita 5124 katonát és 11.760 egyéb vallású 580-at.

A katonaság családi állapotát tekintve, szomorúan kell tapasztalnunk, hogy a hadsereg teljesen élettelenül, szociális

kapocs nélkül helyezkedik közibénk. A százharminczernél többet tevő férfi kö-zül 119.222 nőden a csak 12.665 nő. A többi özvegy 286, törvényesen elvált: 36. Etlekor dolgában így oszlik meg a katonaság száma: 15—19 esztendő 3027 van, 20—39 esztendő 125.311, 40—59 esztendő 3582, hatvan esztén-dön fölül csak kétszázötvennyolc, isme-retlen koru százötvennyolc.

A negyven esztendő fölül valók szá-mának kicsiny volta az magyarázza, hogy közöttük csak tisztek és tovább-szolgáló altisztek vannak. A nyugalomba vonult katonák természetesen nincsenek ebbe a kimutatásba fölvéve, mert ezek már polgári egyének.

Még kell említeni még a katonaság műveltségi állapotát is, mindenestre csak az írni és olvasni tudás néző-pont-jából. Az egész katonai állományban 19.766 olyan ember található, aki írni és olvasni nem tud s ezt a jelentékeny kontingenst, mint a kimutatásban látjuk, javarészt az oláhok szolgáltatják meg a horvátok.

A homeli zsidók és az oroszok csatája.

Hírhírtas híreket hoz a lapunk a vérengzésről, mely a minap a Kív-melietti Homel városban történt.

A kegyetlenkedésre kis dolog szolgál-tatott okot. Paskievics herceg egyik csőze a minap egy zsidó asszonytól tíz darab heringet akart vásárolni, a mi-ért az asszony huszonöt kopé-er kért. A csőz akkor egy egész hordócska he-ring árát tudakolta. Ezért harmadfél ru-belt kért, amit a csőz azonnal ki is akart fizetni.

Ekkor azonban beleszólt a dologba egy másik zsidóasszony, aki zsidóul azt mondta a heringárúsnak, hogy a hor-dót nem lehet ennyire adni, mert három-száz hering van benne s így jóval drágább. A boltonó erre nem akarta harmadfél rubelért odaadni a hordót, hanem kérte a csőzt, hogy várja meg férjét, aki mindjárt jön és aki pontosan tudja az árakat. A csőz azonban rá sem hederített, hanem fetette a pudlira a harmadfél rubelt és magával akarta vinni a hordót.

Ebben a pulanában lépett be maga a kereskedő s amikor megtudta, hogy minől van szó, nem akarta odaadni a hordót. A csőz erre néhányszor melbe vápta. A kereskedő kiabálására besza-ladtak a raktárból az alkalmazottai. A zsidó kereskedő bolta egy árucarnok-ban van, ezzel szemben áll a katolikus templom, amely körül, várér lévén, szo-kás szerint sok környékbeli paraszt ácsorgott. A csőz odafutott ezekhez s közülök több ismerőset segítségül hívta.

A parasztek erőszakkal akarták kéze-rekíteni a heringes hordót, verekedni kezdtek a zsidókkal s ebből támadt a borzasztó vérengzés.

Mindcz szeptember 11-én, pénteken történt s e napon egy halottja és husz huiyos sebesültje volt a verekedésnek, a sebesültek közt van több keresztény is. Másnap, szombaton az a hír terjedt el, hogy a vasúti munkások (mintegy ezer-főszázan vannak) szeptember 14-én meg akarják bosszulni hitorsosait. A hír valóban bizonyult. A munkások szeptem-ber 14-én, hétfőn délelőn karvasságságu

vasdoronggal fölfegyverkezve, mintegy hatszázan a műhelyből bevonultak a városba a zsidók ellen. Ekkor történt a nagy vérengzés, amelyben a munkásokon kívül mások is részt vettek s amelyről egy szemtanú a következőket beszéli:

Az ember megborzadt, a mikor látta, hogy több ezer ember miként ront neki egymásnak, doronggal, bókóloval, fej-lejszével, taglóval és revolverrel. A köz-kódó tömeg utcáról-utára hémplőyög, mindenütt harképtelenné vált áldozato-kat hagyva hátra. Ezeket aztan össze-szedik és viszik a kórházakba, itt is, ott is látható egy ilyen szomorú menet s a sebesültek közül sok ott hal meg a nyílt utcán. A halottak és sebesültek száma bizvást háromszázra tábelő. A nyugalom pedig még most sem állt helyre. A környékbeli falvakból mag-most is százával vonulnak be a dorong-gal és fejszével fölfegyverezett parasz-tok. Utánok jönnek a paraszt asszonyok valamennyi zsákkal, hogy a zsidók össze nem tört holmijából egyet-mást maguk-kal vigyenek. A zsidók rémülten menekülnek. Sokan nem bírnak eljutni a vas-úti állomáshoz, mert arról telnek, hogy utközben agyonverik őket. Ezek közül többen csónakon átereznek a folyón, hogy a Kiewbe menő hajóra szálljanak. A zsidó családok iradalmi ordo-s-jába meneküljenek, hogy legalább pusztá életüket megmentsék. A homeli véreng-zést általában a kisinyevi vérengzéshez hasonlítják. A homeli zavargás nem volt oly nagy, de ha áldozatainak száma ke-vezebb, ez annak tulajdonítható, hogy a homeli zsidók könnyen ellentároltak a vérengző tömegnek. Homelben ugyanis 26.000 zsidó van, orosz pedig 22.000.

Vád egy rövid ing miatt.

A panaszos két elegánsan öltözött fiatal nő; a vádlott egy tűzoltó-egyen-ruhába öltözött józeffvárosi házmaster. Dr. Fekete Gyula elnök (a vádlott-hoz): Mondja csak, Horvát István, tudja-e, mivel van vádolva?

A vádlott: Tudom, de nem értem, mert sajátlmam sincs róla, hogy mi az a szemérem elleni vétség.

Az elnök: Epen az a baj, hogy nem tudja mi a közszemérem. A két pana-szos nő ezzel vadolta, hogy amikor a mult hónap egyik estéjén a színházból hazajöttek és csöngöttek, ön olyan hi-nyos öltözetben nyitott nekik ajtót, hogy az Adam-koszorú láttára sikkongva futot-tak vissza és jelentést tettek az őrszemen álló rendőrnek.

A vádlott: Bocsnát, de én a kis-asszonyok kedvét sejtésem nem ránt-latok megamra — szalon-kabátot.

Az elnök: Nono, ne essünk az egyik szélsőségből a másikba. Milyen ruha volt magán?

A vádlott: Egy fehérre mosott ing.

Az elnök: És milyen hosszú volt az ing?

A vádlott: Csaknem a rérdemig ért.

Az elnök: Lássan nem mond igazat, mert a panaszosok eskü alatt vallották, hogy az az ing nem takart semmit. Még csak annyit sem ért, mint egy paradi-aszombeli föglalevél.

Elnök: Talán magának valami gonosz szándéka volt és mindenáron magára akarta vonni a két nő figyelmét.

Vádlott: Bocsnát, de én nő ember vagyok.

Elnök: Ezzel nem mond semmit. Hány éves a felesége?

Vádlott: Még csak husz-onegy éves és hátran kiállja a versenyt a panaszosnók-kel minden tekintetben. Ha tetszik, be-mutathatom.

Elnök: Úgy látszik, maga nagyon mutogatós hangulatban van. Inkább adja elő, mit hozhat föl mentésére?

Vádlott: Azt, hogy a panaszosnóknak még akkor sem lett volna okuk vissza-tárolni, ha tényleg láttak volna valamit. Amint engem végigné a nagyságos ur, közönséges ember vagyok és nincs semmi underitó rajtam.

Az elnök közölte hogy a járás-bíróság vádlottat két napi elzárásra ítélte — Varga Endre ügyész elej-tette a vádat, merl a házmaster ténye nem más, mint durva nevelatlenség, amit törvényes uton nem lehet büntetni. A törvényszék a vádelejtés da-cára megállapította a szemérem elleni vétséget, enyhítő körülménynek vette azonban a házmaster alacsony művel-t-ségi fokát és ezért csekély pénzbünté-tésre ítélte. Indoklásában kimondta, törvényszék, hogy a házmaster az éjféli órákban is tisztességes és nem megbot-rákoztaiban hiányos öltözetben tartoz-tajót nyitni és ha valaki, mint a vádlott, úgy jelenik meg, hogy a hölgyek purolni kénytelenek, akkor nem nevelatlenséget, hanem szeméremsertést követ el.

A hadnagy ur az asztron.

Bécsből jelentik, hogy amikor dr Friedländer Frigyes orvos felesége pár nappal ezelőtt késő este haza-felé igyekezett a testvérével az Alser-uton egy kaszárnya előtt rá-szólt egy hadnagy:

— Milyen snajdig gyerek!

Friedländerné, akluek nem tet-szett a hadnagy ur tolokodó ked-veskedése odaszólt neki:

— Közönséges fráter!

Az asszony, — a kit erre a had-nagy ujjabb sértéssel illetett — sirva érkezett haza s elpanaszolta a dolgot férjének, aki hogy a had-nagy nevét me tudja, följelentést tett a terparancsnokságon. Megállá-pították, hogy Machold József I. bosnyákezerébéli hadnagy tette a megjegyzést dr. Friedländer felesé-gére. A tiszt ellen Friedländer föl-jelentésére becsületügyi eljárást indítottak. Machold pedig Friedlän-der és felesége ellen a közönséges fráter kifejezés miatt adott be pa-naszt.

A bíróság Fridländert fölmentette, mert a bíróság nezeze szerint jog-gal tett följelentést a hadnagy ellen, de felségét husz korona pénzbírságra ítélék el. A bíróság kimondotta, hogy a snajdig gyerek kifejezés ugyan nagyon tapintatlan volt uri-hölgygyel szemben, de becsületét nem érinti a sértő megjegyzést pedig nem a panaszos, hanem test-verbátyja tette.

Nem kell a nemesség.

Mikor Pecci Joachimnak, az egyszerű Pecci Joachimnak fejére szállt a pápai tiara, szinte megható kedvesség volt abban a minden áron való nemességben, amelylyel bámulatosan találékony historikusok bebizonyították, hogy Pecci, az egyszerű Pecci nem is egyszerű, hanem családja már régi idők óta fogva nemzeti jogokat élvez. És XIII. Leó ráhagyta: jól van. Lelkének szeretete sugárzó megnyilvánulásaiban kereste és gyakorolta a nemességet és szelíd mosolylyal fogadta, hadd szórakozzanak a lojális historikusok családjának a kiszínezésével.

X. Pius pápa ebbe a kérdésbe bevitte egyéniségének minden külsőségtől idegenkedő szigorúságát. Neki nem kellene hajlongó genealogusok. Sőt tovább ment. Ugy szokás ugyanis XIV. Benedek pápa korától, hogy a pápaválasztás után a pápák testvérei mindjárt római patriciusokká lesznek. Azóta, hogy az olasz királyság elfoglalta Rómát, természetesen: az olasz királyi felségjogává lett az olasz fejedelmek és a pápák rangadományozó joga.

Mikor Giuseppe Sarto-t, a vellei pátriárkát a pápai székbe emelte a bíborosok kollégiuma, azonnal megindította az olasz király címerhivatala a hivatalos eljárást, hogy az új pápa hugait és Angélo nevű öcsét felvegyék a római patriciusok sorába. X. Pius pápa azonban akképp gondolkodott, hogy a pápai tiara és talár nem a család hírségének a fejlesztésére való: érteztette tehát az olasz udvart, hogy testvérei lemondanak a patriciusságról: ugyanoly egyszerű emberek akarnak maradni, amilyenek ezelőtt voltak. Az olasz király címernöke meghajolt a pápa akaratát előtt. Mert ez X. Pius akaratát volt és nem a családját. Egy tisztalelkű, sudár önértékelő ember gondolkodik és cselekszik így, aki menten gyarlando hírségoktól, félreléki azt a külső szurrogátumot, a minnek nemesség a neve. Belülről legyen ilyen az ember. X. Pius ilyen.

A nagykarolyi szinkör égése.

Egy rövid távirat már jelentette, hogy a nagykarolyi nyári szinkör leégett a minap. A tüzről most ezeket a részleteket írják Nagykarolyból:

A tűz délután 2 órákor támadt. Sűrű füst gomolygott a régi kaszinó helyisége felől s mindenütt felhangzott a kiáltás: Ég a szinkör! A tűz csakugyan a régi kaszinó

helyiségében, illetve a kertben épült nyári konyha mellett levő jégveremben ütött ki. Valóságos tűzfészék volt az a helyiség. A jégverem közvetlenül összeköttetésben volt a nyári konyhával, ez pedig a szinkörrel. Az összes épületek deszkából épültek s így magyarázható meg, hogy alig egy negyedóra alatt lángban állottak az összes épületek s háromnegyed óra múlva már csak megszenesedett oszlopok jelezték az épületek helyét. A tűz állítólag egy, a jégveremben felejtett gyertya lángjától keletkezett. A tűz oly gyorsasággal terjedt, hogy az oltásra gondolni sem lehetett.

A tűzoltóság elég gyorsan érkezett meg a helyszínére, azonban tehetetlenül állott a lángtengerrel szemben s teendője egyelőre arra szorítkozott, hogy a tűz tovaterjedését megakadályozza. A nagy hősegtől azonban bajosan lehetett dolgozni s ehhez járult a meglehetősen erős szél is, mely a lángot annyira elcsúszította, hogy az előfák is meggyultak, tüzet fogott a kerítés, az utcában levő táviróoszlopok, sőt még a Roóz-féle csűr is, mely csaknem száz méterre van a tűz helyétől. Szerencsére azonban ezt sikerült megmenteni. Veszedelembe forgott a Czukor-féle istálló is, melyet azonban a tulajdonos és alkalmazottai megfeszített munkája megvédett a pusztító elemtől. A szinkörrel derék tagjai a tűz hírére azonnal megjelentek és a mentéshez láttak. Az ő buzgalmuknak köszönhető, hogy az igazgatónak a szinkörben volt díszleteit kimentették. Sikerült kihordaniuk a székeket is. A leégett épületek biztosítva voltak.

Az amerikai haditengerészet botránya.

Nemrég csunya botrány történt a kínai Csifuban egy balon. Nicholson, a Csifuban levő amerikai hajóraj vezetőmestere egy balon inzultált egy polgárt, hír szerint magát a német konzult; többek előtt gyalázó szavakkal illetve s végül karjánál fogva megrángigálta.

Az ügy, mint New-Yorkból jelentik, Evansnak, az amerikai hajóraj parancsnokának rendeletére haditörvényszék elé került, a hol Nicholson részegségen és botrányos viselkedésen kívül hazudozásért is felelősségre vonták, mert a parancsnok előtt az egész esetet leigazolta. A vizsgálat során a haditörvényszék nem látta beigazoltnak a hazudozás vádját és így Nicholsont csupán öt fokkal való lefokozására ítélte.

Evans, a hajóraj parancsnoka

megsemmisítette ezt az ítéletet és új tárgyalást rendelt el, a mely után azonban a haditörvényszék ugyanazt az ítéletet hozta. Erre Evans hadiparancsot adott ki, a melyben a bíróság eljárását hallatlan komédiának mondta és kijelentette, hogy e miatt minden amerikai tisztnek pirulnia kell, mert Nicholson megérdemelte volna, hogy ki dobják az amerikai haditengerészetből. Ugy látszik azonban, — egy mond — hogy a bírák még gonoszabbak és elvetemültebbek, mint Nicholson, mert megelégedtek arról, hogy mivel tartoznak az amerikai haditengerészetnek. De majd ő visszaállítja a fegyelmet. Már most is kijelentheti, hogy azok a bírák, akik Nicholson ellen ily enyhe ítéletet hoztak, eljátszották azt a jogukat, hogy katonai bíróságban üljenek. Evans elküldte az összes iratokat a washingtoni haditengerészeti hivatalnak, amely minden tekintetben helyeselte eljárását.

Meggyilkolt világ lánya.

Az aules-baiusi gyilkosság áldozatának Fougere Eugenienek élet-történetét mondja el egy párisi újság. Tíz évvel ezelőtt Eugenie hirtelen eltűnt Párisból és csak négy év után jelent meg ismét, Braziliából jött vissza, hova egy gazdag amerikai szöktette meg. E kirándulás vetette meg alapját Fougere kisasszony óriási vagyonának és világhírű ékszerének.

Eugenie Párisban igen nagy és nyílt házat vitt: látogatói között egy kétes egyének is voltak, mint például a „szép Arthur”. Ez a rossz hírű ember azért udvarolt a gazdag demimondenak, hogy anyagi előnyöket szerezzen magának. Egyszer azonban nagy összeköccenés volt közöttük és ekkor a „szép Arthur” előrántotta revolverét és kétszer lőtt. Természetes, hogy nem talált. Eugenie ekkor nem vitte az ügyet a bíróság elé, és „szép Arthur” jónak látta kéréket oldani. Megfogadta azonban, hogy bosszút fog állani. Év-év után mult és a szerető szökevénynek nyoma veszett. Egy szép napon azonban ismét megjelent és megzavarta Fougere kisasszony nyugalma. Arthur távollétében egy rablóbandának a feje volt, mely áldozatait chloroformmal elaltatta.

A viszontiltás megint egy pisztolyjelenetet provokált. Ez a gazember ugyanis azt állította, hogy Fougere Eugenie terjeszti róla azt a hírt, hogy néhány ember gyilkolt meg. Ez alkalommal Eugenie komor-baja mentette meg urához életét.

Arthur ekkor e szavakkal hagyta el volt szeretőjét: „Még látjuk egymást!” Fougere kisasszony e botrány következtében elvesztette nagy nevű pártfogóinak támogatását és az utóbbi időben teljesen a tönk szélére jutott.

A „szép Arthur”-t hónapokkal ezelőtt Marseilleben elfogták, de mivel külföldi, csak száműzték Franciaországból. Hogy a gyilkosságnál szerepet játszott-e ez a veszedelmes kalandor, avagy nem, az még titok. Tény az, hogy egyike a leginkább gyanúsított embereknek.

Zsidóüldözés Oroszországban.

Pétervárról ideérkezett jelentések szerint a Hemel-ben végbement zsidóüldözések alkalmával a hatóságok és a katonaság még inkább támogatták a zendülőket, mint a kisinevi zavargások alkalmával. A zandárok és katonák sok gazdag keresztény-nyel együtt sorfalat állottak a fosztogatók védelmére, a kik házról-házra vonultak és mindenféle gyilkoltak és kiraboltak a zsidókat.

A rendőrség főnökét már napokkal előbb figyelmeztették a tervezett zavargásokra, de azért nem gondoskodott óvintézkedésekről.

A katonaság nemcsak passzivitást tanusított, hanem egyenesen támogatta a rablókat. Amikor több fiatal zsidó haza akart sietni, hogy megvédje vagyonát, a katonaság rájuk lőtt.

Csak jóval később, a kormányzó parancsára fordult a katonaság a fosztogatók ellen, kik közül, bár a zsidók jóval többet jelentettek fel, csak huszonötöt tartóztattak le. Ama zsidók ellen, akik revolverrel védekeztek, tiltott fegyverviselés miatt megindították a büntető eljárást.

HIREK.

— Egy ezredben tizen-nyolc szökött katona. Egy a temesvári ezredhez érkezett hivatalos jelentésből tudjuk meg, hogy a 65. gyalogezredből tizennyolc köz-katona szökött meg. Névszerint ezek: Molnár István, Kosztóndi József, Zsáros József, Illés János, Terjék Pál, Magyar András, Pásztor János, Csúrka András, Dohányos István, Bok János, Bendzsó József, Kulcsár János, Kovács Sándor, Molnár András, Mihász János, Muszka Sándor, Hornyák János, Juhász József. S a többi ezredből vajon mennyi katona ment el így bucsu nélkül arra a hírre, hogy tovább kell szolgálni.

!!! Csak mérték szerinti előrangú úri szabó!!!

Meglepo

Törökvesem

csak állandó re-

Forduljon

Öhönők,

Szövelek

Mintákat

Magyaros tisztesség!

Noszlopi Henrik

uri szabó

Budapest, Lipót-körut 31.

Készül szemben a nyugati pályaudvarral.

URANOS-KÉK

Ruhamosásra a legjobb kékitőszőr
Mindenütt kapható.
HOCHSINGER TESTVÉREK
Budapest, Rózsá-utca 83. szám.

— Egy híres merénylő halála. Érdekes ember halt meg tegnapelőtt Párisban, 70 éves korában Aubertin, ugyanaz, a ki 1884-ben a francia parlament nyilvános ülésén revolverrel lőtt rá Jules Ferryre aki akkor miniszterelnök. A szegény ember hőbortos volt: azzal a rögeszmével járt-kelt, hogy ő feltaláló. A merénylet után az örültek házába esutak, de hogy, hogy nem, sikerült kimenekülnie és Londonba szülnie s két évvel ezelőtt került csak vissza Párisba. Legutóbbi tulajmánya valami tricklirre való pedál volt. Aubertin nagyon józanul, igen szórnyen élt, de mégis nyomorgott s nagy nyomorúságban is halt meg most a Valois-utca egy félreeső fabódéjában.

— Szegedi önkéntes. Szegedről Vargha Lajos árvaszeleli önkéntes kasszára vonatkozólag jelentik, hogy az önkéntes kasszaállás által a tolnavármegyei árvákat vasutasok nem érheti, mert az önkéntes lett önkéntes kasszaokmányok alapján olyan árvapénzeket vágott asztru, melyeknek tulajdonosai és örökösei már elhaltak. Vargha, ahelyett, hogy az ilyen pénzeket a tartalékaiapba tette volna, kiutalta a Kis-Dorog községbe és más községbe küldötte, ahol azian cinkostársaival felvettette. Ebből azt következtetik, hogy Varghának több cinkostársa volt, akiknek kilétét a most folyó vizsgálat lesz hivatala kiderítendő. Ez az eset érhető igazolást keltett. Szegedről és az egész megyében, mivel még nincs befejezve az a nagy sikasztási eset, amelyet 1901. évi augusztus 9-én fejezték fel, midőn Antal Ferenc vármegyei főpénztáros és gyámpénztári főkönyvelő önkéntes lett, mivel 68.000 koronát nikasztott az árvák pénzéből. Vargha Lajos sikasztási ügyében erőlyesen folyik a vizsgálat. Annyi már bizonyos, hogy az elikkasztott összeg meghaladja a 10.000 koronát. Varghának vagyona nincs és így az eltűnt pénz nem térülhet meg.

— Próbált egy szerencsét Lukács Vilmos bankhózában Budapest, V., Fűrdő-utca 10 111 legény ösztályasjeggy 12 K, fél a 8 K, negyed a 3 K, nyolcad a 1.50 K.

— Négy gyászruhák. Gyászszetek alkalmasával ajánljuk Horváth és Halász női gyászruhák készítő vállalatát Budapest, V., Váci-utca 26, Zsibárca-utca sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgönyileg beküldendő a méltóság és aljhossza.

— Füstölő kávé, tea és angol rum áruház Budapest, Kossuth Lajos-utca 17. szállít 4 1/2 kg. Mocca, Cuba és Aranyjára keverék-kávé 6 lit 90 krért bérmentve és elvámolva.

— Képzett szőnyegterelő Budapest, IV., Múzeum-körut 39. lapunk mai számában kösült hirdetését olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

— Négy és négy szobák kellek a legelőnyösbbben Spitzer és Fritz Budapest Faragó-daró 4. sz. szereshetik be.

— Kétféle Budai Kávémagazin Arndorffy János Budapest, II., Zsigmond-utca 7. kold 4 1/2 kiló L. cuba kávé 6 forint 75 krért elvámolva és bérmentve.

— Csabány Antal úr és női divat, koldu, szőrdő és rövidlárak raklái Budapest, IV., Koronaherceg-utca 8. sz. Földalatti: Kálmán-tér 5. szám, a Kálmán-templom átlalában. Női, férfi és gyermekruhák legelső gyártmány. Választék nyakkendő, bőr- és tricokstetűk, gálér és kávé, szabó és fűző, fűzők, koldu és csipkefogónyokban. Fűzők gyermekkelengyék legelőnyösbb bérmentve és elvámolva.

— Bertus nyelviskola. Egyedül alkalom idegen nyelveknek csakis nemzedégek tanárok által való megtanulására. Csak 3. és 4. és 5. és 6. és 7. és 8. és 9. és 10. és 11. és 12. és 13. és 14. és 15. és 16. és 17. és 18. és 19. és 20. és 21. és 22. és 23. és 24. és 25. és 26. és 27. és 28. és 29. és 30. és 31. és 32. és 33. és 34. és 35. és 36. és 37. és 38. és 39. és 40. és 41. és 42. és 43. és 44. és 45. és 46. és 47. és 48. és 49. és 50. és 51. és 52. és 53. és 54. és 55. és 56. és 57. és 58. és 59. és 60. és 61. és 62. és 63. és 64. és 65. és 66. és 67. és 68. és 69. és 70. és 71. és 72. és 73. és 74. és 75. és 76. és 77. és 78. és 79. és 80. és 81. és 82. és 83. és 84. és 85. és 86. és 87. és 88. és 89. és 90. és 91. és 92. és 93. és 94. és 95. és 96. és 97. és 98. és 99. és 100. és 101. és 102. és 103. és 104. és 105. és 106. és 107. és 108. és 109. és 110. és 111. és 112. és 113. és 114. és 115. és 116. és 117. és 118. és 119. és 120. és 121. és 122. és 123. és 124. és 125. és 126. és 127. és 128. és 129. és 130. és 131. és 132. és 133. és 134. és 135. és 136. és 137. és 138. és 139. és 140. és 141. és 142. és 143. és 144. és 145. és 146. és 147. és 148. és 149. és 150. és 151. és 152. és 153. és 154. és 155. és 156. és 157. és 158. és 159. és 160. és 161. és 162. és 163. és 164. és 165. és 166. és 167. és 168. és 169. és 170. és 171. és 172. és 173. és 174. és 175. és 176. és 177. és 178. és 179. és 180. és 181. és 182. és 183. és 184. és 185. és 186. és 187. és 188. és 189. és 190. és 191. és 192. és 193. és 194. és 195. és 196. és 197. és 198. és 199. és 200. és 201. és 202. és 203. és 204. és 205. és 206. és 207. és 208. és 209. és 210. és 211. és 212. és 213. és 214. és 215. és 216. és 217. és 218. és 219. és 220. és 221. és 222. és 223. és 224. és 225. és 226. és 227. és 228. és 229. és 230. és 231. és 232. és 233. és 234. és 235. és 236. és 237. és 238. és 239. és 240. és 241. és 242. és 243. és 244. és 245. és 246. és 247. és 248. és 249. és 250. és 251. és 252. és 253. és 254. és 255. és 256. és 257. és 258. és 259. és 260. és 261. és 262. és 263. és 264. és 265. és 266. és 267. és 268. és 269. és 270. és 271. és 272. és 273. és 274. és 275. és 276. és 277. és 278. és 279. és 280. és 281. és 282. és 283. és 284. és 285. és 286. és 287. és 288. és 289. és 290. és 291. és 292. és 293. és 294. és 295. és 296. és 297. és 298. és 299. és 300. és 301. és 302. és 303. és 304. és 305. és 306. és 307. és 308. és 309. és 310. és 311. és 312. és 313. és 314. és 315. és 316. és 317. és 318. és 319. és 320. és 321. és 322. és 323. és 324. és 325. és 326. és 327. és 328. és 329. és 330. és 331. és 332. és 333. és 334. és 335. és 336. és 337. és 338. és 339. és 340. és 341. és 342. és 343. és 344. és 345. és 346. és 347. és 348. és 349. és 350. és 351. és 352. és 353. és 354. és 355. és 356. és 357. és 358. és 359. és 360. és 361. és 362. és 363. és 364. és 365. és 366. és 367. és 368. és 369. és 370. és 371. és 372. és 373. és 374. és 375. és 376. és 377. és 378. és 379. és 380. és 381. és 382. és 383. és 384. és 385. és 386. és 387. és 388. és 389. és 390. és 391. és 392. és 393. és 394. és 395. és 396. és 397. és 398. és 399. és 400. és 401. és 402. és 403. és 404. és 405. és 406. és 407. és 408. és 409. és 410. és 411. és 412. és 413. és 414. és 415. és 416. és 417. és 418. és 419. és 420. és 421. és 422. és 423. és 424. és 425. és 426. és 427. és 428. és 429. és 430. és 431. és 432. és 433. és 434. és 435. és 436. és 437. és 438. és 439. és 440. és 441. és 442. és 443. és 444. és 445. és 446. és 447. és 448. és 449. és 450. és 451. és 452. és 453. és 454. és 455. és 456. és 457. és 458. és 459. és 460. és 461. és 462. és 463. és 464. és 465. és 466. és 467. és 468. és 469. és 470. és 471. és 472. és 473. és 474. és 475. és 476. és 477. és 478. és 479. és 480. és 481. és 482. és 483. és 484. és 485. és 486. és 487. és 488. és 489. és 490. és 491. és 492. és 493. és 494. és 495. és 496. és 497. és 498. és 499. és 500. és 501. és 502. és 503. és 504. és 505. és 506. és 507. és 508. és 509. és 510. és 511. és 512. és 513. és 514. és 515. és 516. és 517. és 518. és 519. és 520. és 521. és 522. és 523. és 524. és 525. és 526. és 527. és 528. és 529. és 530. és 531. és 532. és 533. és 534. és 535. és 536. és 537. és 538. és 539. és 540. és 541. és 542. és 543. és 544. és 545. és 546. és 547. és 548. és 549. és 550. és 551. és 552. és 553. és 554. és 555. és 556. és 557. és 558. és 559. és 560. és 561. és 562. és 563. és 564. és 565. és 566. és 567. és 568. és 569. és 570. és 571. és 572. és 573. és 574. és 575. és 576. és 577. és 578. és 579. és 580. és 581. és 582. és 583. és 584. és 585. és 586. és 587. és 588. és 589. és 590. és 591. és 592. és 593. és 594. és 595. és 596. és 597. és 598. és 599. és 600. és 601. és 602. és 603. és 604. és 605. és 606. és 607. és 608. és 609. és 610. és 611. és 612. és 613. és 614. és 615. és 616. és 617. és 618. és 619. és 620. és 621. és 622. és 623. és 624. és 625. és 626. és 627. és 628. és 629. és 630. és 631. és 632. és 633. és 634. és 635. és 636. és 637. és 638. és 639. és 640. és 641. és 642. és 643. és 644. és 645. és 646. és 647. és 648. és 649. és 650. és 651. és 652. és 653. és 654. és 655. és 656. és 657. és 658. és 659. és 660. és 661. és 662. és 663. és 664. és 665. és 666. és 667. és 668. és 669. és 670. és 671. és 672. és 673. és 674. és 675. és 676. és 677. és 678. és 679. és 680. és 681. és 682. és 683. és 684. és 685. és 686. és 687. és 688. és 689. és 690. és 691. és 692. és 693. és 694. és 695. és 696. és 697. és 698. és 699. és 700. és 701. és 702. és 703. és 704. és 705. és 706. és 707. és 708. és 709. és 710. és 711. és 712. és 713. és 714. és 715. és 716. és 717. és 718. és 719. és 720. és 721. és 722. és 723. és 724. és 725. és 726. és 727. és 728. és 729. és 730. és 731. és 732. és 733. és 734. és 735. és 736. és 737. és 738. és 739. és 740. és 741. és 742. és 743. és 744. és 745. és 746. és 747. és 748. és 749. és 750. és 751. és 752. és 753. és 754. és 755. és 756. és 757. és 758. és 759. és 760. és 761. és 762. és 763. és 764. és 765. és 766. és 767. és 768. és 769. és 770. és 771. és 772. és 773. és 774. és 775. és 776. és 777. és 778. és 779. és 780. és 781. és 782. és 783. és 784. és 785. és 786. és 787. és 788. és 789. és 790. és 791. és 792. és 793. és 794. és 795. és 796. és 797. és 798. és 799. és 800. és 801. és 802. és 803. és 804. és 805. és 806. és 807. és 808. és 809. és 810. és 811. és 812. és 813. és 814. és 815. és 816. és 817. és 818. és 819. és 820. és 821. és 822. és 823. és 824. és 825. és 826. és 827. és 828. és 829. és 830. és 831. és 832. és 833. és 834. és 835. és 836. és 837. és 838. és 839. és 840. és 841. és 842. és 843. és 844. és 845. és 846. és 847. és 848. és 849. és 850. és 851. és 852. és 853. és 854. és 855. és 856. és 857. és 858. és 859. és 860. és 861. és 862. és 863. és 864. és 865. és 866. és 867. és 868. és 869. és 870. és 871. és 872. és 873. és 874. és 875. és 876. és 877. és 878. és 879. és 880. és 881. és 882. és 883. és 884. és 885. és 886. és 887. és 888. és 889. és 890. és 891. és 892. és 893. és 894. és 895. és 896. és 897. és 898. és 899. és 900. és 901. és 902. és 903. és 904. és 905. és 906. és 907. és 908. és 909. és 910. és 911. és 912. és 913. és 914. és 915. és 916. és 917. és 918. és 919. és 920. és 921. és 922. és 923. és 924. és 925. és 926. és 927. és 928. és 929. és 930. és 931. és 932. és 933. és 934. és 935. és 936. és 937. és 938. és 939. és 940. és 941. és 942. és 943. és 944. és 945. és 946. és 947. és 948. és 949. és 950. és 951. és 952. és 953. és 954. és 955. és 956. és 957. és 958. és 959. és 960. és 961. és 962. és 963. és 964. és 965. és 966. és 967. és 968. és 969. és 970. és 971. és 972. és 973. és 974. és 975. és 976. és 977. és 978. és 979. és 980. és 981. és 982. és 983. és 984. és 985. és 986. és 987. és 988. és 989. és 990. és 991. és 992. és 993. és 994. és 995. és 996. és 997. és 998. és 999. és 1000. és 1001. és 1002. és 1003. és 1004. és 1005. és 1006. és 1007. és 1008. és 1009. és 1010. és 1011. és 1012. és 1013. és 1014. és 1015. és 1016. és 1017. és 1018. és 1019. és 1020. és 1021. és 1022. és 1023. és 1024. és 1025. és 1026. és 1027. és 1028. és 1029. és 1030. és 1031. és 1032. és 1033. és 1034. és 1035. és 1036. és 1037. és 1038. és 1039. és 1040. és 1041. és 1042. és 1043. és 1044. és 1045. és 1046. és 1047. és 1048. és 1049. és 1050. és 1051. és 1052. és 1053. és 1054. és 1055. és 1056. és 1057. és 1058. és 1059. és 1060. és 1061. és 1062. és 1063. és 1064. és 1065. és 1066. és 1067. és 1068. és 1069. és 1070. és 1071. és 1072. és 1073. és 1074. és 1075. és 1076. és 1077. és 1078. és 1079. és 1080. és 1081. és 1082. és 1083. és 1084. és 1085. és 1086. és 1087. és 1088. és 1089. és 1090. és 1091. és 1092. és 1093. és 1094. és 1095. és 1096. és 1097. és 1098. és 1099. és 1100. és 1101. és 1102. és 1103. és 1104. és 1105. és 1106. és 1107. és 1108. és 1109. és 1110. és 1111. és 1112. és 1113. és 1114. és 1115. és 1116. és 1117. és 1118. és 1119. és 1120. és 1121. és 1122. és 1123. és 1124. és 1125. és 1126. és 1127. és 1128. és 1129. és 1130. és 1131. és 1132. és 1133. és 1134. és 1135. és 1136. és 1137. és 1138. és 1139. és 1140. és 1141. és 1142. és 1143. és 1144. és 1145. és 1146. és 1147. és 1148. és 1149. és 1150. és 1151. és 1152. és 1153. és 1154. és 1155. és 1156. és 1157. és 1158. és 1159. és 1160. és 1161. és 1162. és 1163. és 1164. és 1165. és 1166. és 1167. és 1168. és 1169. és 1170. és 1171. és 1172. és 1173. és 1174. és 1175. és 1176. és 1177. és 1178. és 1179. és 1180. és 1181. és 1182. és 1183. és 1184. és 1185. és 1186. és 1187. és 1188. és 1189. és 1190. és 1191. és 1192. és 1193. és 1194. és 1195. és 1196. és 1197. és 1198. és 1199. és 1200. és 1201. és 1202. és 1203. és 1204. és 1205. és 1206. és 1207. és 1208. és 1209. és 1210. és 1211. és 1212. és 1213. és 1214. és 1215. és 1216. és 1217. és 1218. és 1219. és 1220. és 1221. és 1222. és 1223. és 1224. és 1225. és 1226. és 1227. és 1228. és 1229. és 1230. és 1231. és 1232. és 1233. és 1234. és 1235. és 1236. és 1237. és 1238. és 1239. és 1240. és 1241. és 1242. és 1243. és 1244. és 1245. és 1246. és 1247. és 1248. és 1249. és 1250. és 1251. és 1252. és 1253. és 1254. és 1255. és 1256. és 1257. és 1258. és 1259. és 1260. és 1261. és 1262. és 1263. és 1264. és 1265. és 1266. és 1267. és 1268. és 1269. és 1270. és 1271. és 1272. és 1273. és 1274. és 1275. és 1276. és 1277. és 1278. és 1279. és 1280. és 1281. és 1282. és 1283. és 1284. és 1285. és 1286. és 1287. és 1288. és 1289. és 1290. és 1291. és 1292. és 1293. és 1294. és 1295. és 1296. és 1297. és 1298. és 1299. és 1300. és 1301. és 1302. és 1303. és 1304. és 1305. és 1306. és 1307. és 1308. és 1309. és 1310. és 1311. és 1312. és 1313. és 1314. és 1315. és 1316. és 1317. és 1318. és 1319. és 1320. és 1321. és 1322. és 1323. és 1324. és 1325. és 1326. és 1327. és 1328. és 1329. és 1330. és 1331. és 1332. és 1333. és 1334. és 1335. és 1336. és 1337. és 1338. és 1339. és 1340. és 1341. és 1342. és 1343. és 1344. és 1345. és 1346. és 1347. és 1348. és 1349. és 1350. és 1351. és 1352. és 1353. és 1354. és 1355. és 1356. és 1357. és 1358. és 1359. és 1360. és 1361. és 1362. és 1363. és 1364. és 1365. és 1366. és 1367. és 1368. és 1369. és 1370. és 1371. és 1372. és 1373. és 1374. és 1375. és 1376. és 1377. és 1378. és 1379. és 1380. és 1381. és 1382. és 1383. és 1384. és 1385. és 1386. és 1387. és 1388. és 1389. és 1390. és 1391. és 1392. és 1393. és 1394. és 1395. és 1396. és 1397. és 1398. és 1399. és 1400. és 1401. és 1402. és 1403. és 1404. és 1405. és 1406. és 1407. és 1408. és 1409. és 1410. és 1411. és 1412. és 1413. és 1414. és 1415. és 1416. és 1417. és 1418. és 1419. és 1420. és 1421. és 1422. és 1423. és 1424. és 1425. és 1426. és 1427. és 1428. és 1429. és 1430. és 1431. és 1432. és 1433. és 1434. és 1435. és 1436. és 1437. és 1438. és 1439. és 1440. és 1441. és 1442. és 1443. és 1444. és 1445. és 1446. és 1447. és 1448. és 1449. és 1450. és 1451. és 1452. és 1453. és 1454. és 1455. és 1456. és 1457. és 1458. és 1459. és 1460. és 1461. és 1462. és 1463. és 1464. és 1465. és 1466. és 1467. és 1468. és 1469. és 1470. és 1471. és 1472. és 1473. és 1474. és 1475. és 1476. és 1477. és 1478. és 1479. és 1480. és 1481. és 1482. és 1483. és 1484. és 1485. és 1486. és 1487. és 1488. és 1489. és 1490. és 1491. és 1492. és 1493. és 1494. és 1495. és 1496. és 1497. és 1498. és 1499. és 1500. és 1501. és 1502. és 1503. és 1504. és 1505. és 1506. és 1507. és 1508. és 1509. és 1510. és 1511. és 1512. és 1513. és 1514. és 1515. és 1516. és 1517. és 1518. és 1519. és 1520. és 1521. és 1522. és 1523. és 1524. és 1525. és 1526. és 1527. és 1528. és 1529. és 1530. és 1531. és 1532. és 1533. és 1534. és 1535. és 1536. és 1537. és 1538. és 1539. és 1540. és 1541. és 1542. és 1543. és 1544. és 1545. és 1546. és 1547. és 1548. és 1549. és 1550. és 1551. és 1552. és 1553. és 1554. és 1555. és 1556. és 1557. és 1558. és 1559. és 1560. és 1561. és 1562. és 1563. és 1564. és 1565. és 1566. és 1567. és 1568. és 1569. és 1570. és 1571. és 1572. és 1573. és 1574. és 1575. és 1576. és 1577. és 1578. és 1579. és 1580. és 1581. és 1582. és 1583. és 1584. és 1585. és 1586. és 1587. és 1588. és 1589. és 1590. és 1591. és 1592. és 1593. és 1594. és 1595. és 1596. és 1597. és 1598. és 1599. és 1600. és 1601. és 1602. és 1603. és 1604. és 1605. és 1606. és 1607. és 1608. és 1609. és 1610. és 1611. és 1612. és 1613. és 1614. és 1615. és 1616. és 1617. és 1618. és 1619. és 1620. és 1621. és 1622. és 1623. és 1624. és 1625. és 1626. és 1627. és 1628. és 1629. és 1630. és 1631. és 1632. és 1633. és 1634. és 1635. és 1636. és 1637. és 1638. és 1639. és 1640. és 1641. és 1642. és 1643. és 1644. és 1645. és 1646. és 1647. és 1648. és 1649. és 1650. és 1651. és 1652. és 1653. és 1654. és 1655. és 1656. és 1657. és 1658. és 1659. és 1660. és 1661. és 1662. és 1663. és 1664. és 1665. és 1666. és 1667. és 1668. és 1669. és 1670. és 1671. és 1672. és 1673. és 1674. és 1675. és 1676. és 1677. és 1678. és 1679. és 1680. és 1681. és 1682. és 1683. és 1684. és 1685. és 1686. és 1687. és 1688. és 1689. és 1690. és 1691. és 1692. és 1693. és 1694. és 1695. és 1696. és 1697. és 1698. és 1699. és 1700. és 1701. és 1702. és 1703. és 17

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy héra 60 fillér.
Vidékire postai küldéssel egy héra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonosok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedés.

Felelős szerkesztő:

LOSVA RUGO.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztésénél nyomdájában.

Véres sztrájk a fővárosban. Khuen-Héderváry gróf kudarca.

Oroszországból kitiltott magyar leányok.

Moszkva, szept. 26.

Néhány évvel ezelőtt nagy feltűnést keltett mindentelő egy igen piszkos ügy. Kiderült ugyanis, hogy több, magukat színházi ügynöknek nevező pénzéhes gazember, a színházi ügynökösködés ürve alatt leánykereskedést folytat, kiszállították a magyar leányokat Oroszországba, hol azok ugynevezett daltársulatoknál működnek. Ennek a leánynak nem kellett tudni, az sem volt föltétlenül szükséges, hogy táncosnő legyen, de elegendetien kellett volt a szépség Moszkvában és Szent-Pétervárott aztán megtudták, hogy „karban” is, szőlóban is kell működnie, karban a színpadnak nevezett deszkákon, szőlóban a szeparékban. Ezek a mulatóhelyek titkos bordélyházak voltak a leggyalázatosabb fajtából és... ma is azok.

Akkor is, ma is, a magyar leány keresett portéka, az orosz urak ezt a fajt szeretik legjobban és mert tőlünk legkönnyebb a portékát beszerezni, akkor is, most is inkább magyar leányok működnek ezekben a fényes berendezésű lebujsokban. azaz, hogy hat hét óta a magyar leányok már nem működnek. Az orosz kormány ugyanis eltiltotta őket a szerepléstől és mivel ha foglalkozásuk nincsen, nem tartózkodhatnak Oroszországban, most már haza kell jönnök. Egy része már itthon is van.

Érdekes, hogy ez a tilalom csak a magyar és német nőre szól (a magyarok ugyanis nagyjából németül kornyikáltak), míg franciának, angolnak, oroszoknak, svédnek, sőt japannak szabad a működés, a „tűmeg” ugyanis mindaddig Magyarországból került ki és mert úgy voltak velük, mint néhány évvel ezelőtt mi a női zenekarok figoránsnőivel, akik szappanos vonóval markirozták hegedűjüket a játékot, az orosz kormány ezeknek a figuráknak kiadta az útját, s csak előkelő orfeumokban és színházakban, ott tehát, ahol tudásukért szerződtek őket, engedik meg nekik a működést.

Kétségtelenül kellemetlen, hogy a magyar kivitel-cikk szemben

zárják el az orosz becsületbörze sorompóit, de mi örülünk ennek, mert a prostituálásnak legalább ezt a módját a mi leányaink számára lehetetlenné tették.

Egyben rendezték az egész lebujságot és kimondták azt is, hogy 24 évesnél fiatalabb nőt nem maradhatnak előadás után a lebujsban, a 18 évesnél fiatalabbaknak pedig nem lehet szerződteni. Erre az intézkedésre arról volt szükség, mert Oroszországban most divattá lett a gyerekleány, a ki azt sem tudta, hogyan került a bűn fertőjébe és ha egyszer benne volt, onnan sohasem tudott szabadulni.

Nálunk itthon tanulhatnának ebből és ezen az alapon megszabályozhatnák a német brettliit, melyen nem mindig a nők a legalsóbbak. Abban a nemzeti küzdelemben, mely itthon folyik, a nap felé törekszik mindenki, hogy aztán Ikarus módjára szárnysegetten lebujskék a magasból és senki sem látja meg azt, a mibe a földön belebotlik.

Az osztrák szellem egyik legkomiszabb és leghathatósabb terjesztője a német zengeráj és a magyaroknak otthon nincsen még annyi hatalma sem, hogy a német szót letiltsa a brettliről.

Ha pedig még ennyi hatalma sincsen, mondják itten azok, kik figyelemmel kísérik a nemzeti küzdelmet, hogyan gondolkodnak ennél nehezebb dolgokat elérni? És... nekünk be kell ismernünk: igazuk van azoknak, kiknek ez a körülmény feltűnik.

Az ur a pokolban is ur.

Herceg a fogházban.

A német szocialista lapok, abban az állandó tusában, melyben a német kormányzatál áfianak, mostanában sokat foglalkoznak Ahzenberg Prosper fenséges gyilkos ur ügyével, ezekkel bizonyítván a mostani rend tarthatatlanságát, mert ebben a rendben az ur tényleg még a pokolban is ur.

Ahzenberg Prosper német herceg tudvalevően gyilkosság miatt tízenöt évi fogházra van ítélve. Ezt a büntetést csak kegyelemből kapta, mert a törvénsszék halálra ítélte volt és a császár kegyelemből tízenöt évi fogházra változtatta át a halálos ítéletet.

Az egész német közvélemény fel volt háborodva, amikor híra futott, hogy a herceg a börtönben olyan kedvesmennyekben részesül, amelyekben más rabok egyáltalán nem részesülhetnek.

Ezért átszállították a herceget a hamburgi börtönbe, a hol aszorubb felügyelet alatt áll és a hol legalább az

A félvilági hölgy tragédiája.

Fougere Eugenie.

Páris, szept. 29.

Aix-les-Bains vizsgálóbírósa a lazagorsasággal folytatja a nyomozást abban a díszes villában, ahol Fougere Eugéniet és a komornáját ismeretlen tettesek meggyilkolták. Pontosan felvették a összes helyszíni adatokat, amelynek alapján nem nehéz a gyilkosság lefolyását megállapítani. Azonban a gyilkosokat mindekkor még sejtetni nem lehet.

Egy pékinas azt vallotta a vizsgálóbíróknak, hogy azon éjszakán három gyanas alakot látott a ház előtt. Gróf B. pedig, aki Eugenie Fougere est 10 órákor hazakísérte, emlékszik, hogy fűtytyöt hallott az utcán, ami valószínűleg jeladás volt. A vizsgálat azt is megállapította, hogy két bandita már el volt rejtve a fürdőszobában, amikor a hölgyek hazajöttek.

A harmadik pedig bizonyosan az őrtálló volt künn, akki fűtyentéssel adott jelt, amikor a hölgyek hazatértek. Hajnal

előírás szerint úgy kell vele bánni, mint a többi rabbal. De az ur a pokolban is ur és most újra híre jár, hogy a gyilkos herceg ismét csak olyan elbárában részesül, mint az előbbani börtönben.

Sőt az is kiderült, hogy a hercegi gyilkost a fogházorék „Durchlaucht”-nak szólítja. A fennhaborodást fokozta, hogy a hercegnek szabadságában állt napközben sétákat tenni és pedig minden különösebb felügyelet

8 órákor, tehát a gyilkosság végrehajtása után három férfi kocsi bérrelt a nyaraló közelében és a vasutállomáshoz vitette magát. Ennek kocsisnak a számát még nem lehetett felderíteni, sőt azt sem tudni, hogy minő kocsi volt az. Azokat a köteleket és törölközőket, amelyekkel a két nőt megfójtották, a fürdőszobából vették.

Nagyon érdekes leltárt vettek fel a megölt hölgy leveleiről. Sok százra megy ezeknek a száma, jórészt szerelmes, részben pedig barátnők levelei, mely utóbbiak a legtöbbje — kölcsönkérő sorok. A szerelmes levelek aláírásából látható, hogy minő nagy „klienturája” volt nininek.

Voltak a barátnői közt diplomaták, gazdag kereskedők, feltűnően sok orosz főúr és tiszték, igen jellemzők a számlák gyűjteménye is, amelyekből kitűnik, hogy évek hosszú során Fougere Eugenie jóval többet költött el egy millió koronánál.

neikül, mert orvosa azt állította, hogy szívdobogás győri a rabot és hogy a szívdobogás enyhüljön, mozgásra van szüksége.

Már most előfordult, hogy 6 hercegségének éjjel is szívdobogásai voltak: behívatta tehát a fogházorót, mondván, hogy neki szívdobogása van, sétálni akar. Az őrnök nem lévén külön utasítása, hogy ilyen esetben mitévő legyen, egyszerűen sétára bocsátotta a herceget.

Hírek a válságról.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 28.

Tegnap az a hír volt elterjedve, hogy Khuen-Héderváry gróf azért járt Bécsben, hogy a királynak jelentést tegyen a megalkult kormányról és a helyzetről, de visszatértekor a miniszterelnök maga jelentette ki, hogy... nincsen kormány. És nemcsak, hogy nincsen, de rövid időn belül nem is lesz.

Ezt a kormányhoz közel állók úgy indokolják, hogy Khuen nem is azért utazott Bécsbe, hogy a királynak a kabinet tagjainak listáját átadja, hanem azért, hogy a király véleményét az alakítandó kabinetre vonatkozólag kikérje.

Nem is értekezett a miniszterekkel, hanem a mai napon fog értekezni azokkal, akiket az alakítandó kabinetbe föl akar venni. Mások szerint a régi kabinet tagjai közül többen nem állnának újra megbízatást vállalni és így Khuen-Hédervárynak a kormányalakítás nehezen fog sikerülni.

Hogy Lukács miniszter megmarad-e állásponjtja mellett, azt még a kormánypárt legbeavatottabb tagjai sem tudják. Minden körülmények közt be akarja várni ő is a szabadelvű pártok ma este megtartandó határozatát.

A volt nemzeti pártiak a Szentiványi-pontozatok fenntartását követelik, melyeket — minthogy most a nemzeti pártiak túlsúlyban vannak a pártban — teljesíteni is akarják.

Most a helyzet az, hogy Khuen nem tud kormányt alakítani. Beavatott körökben az a hír járja, hogy a hét végén Khuen ismét Bécsbe utazik a királyhoz s hogy az új kabinet kinevezése csak vasárnap jelenhetik meg a hivatalos lapban.

A házban.

A képviselőházban ma délelőtt alig fordultak meg a honatyák. Az olvasóterem rendes látogatói jöttek csak el: Olay Lajos, Gabányi Miklós, Hincz Hugó, Nyegre László és még néhányan. Senki is így természetesen a politikai diszkussziók is felelőrelativ jelentőségűek volt.

Gróf Apponyi Albert házelnök kora reggel megérkezett. Tíz órakor szünidő vendége jött, Wekerle Sándor, aki ugyancsak rég nem járt a Ház folyosóján.

A közigazgatási bíróság elnöke közel egy óráhosszat időzött a volt nemzeti párt elnökénél, akivel együtt szerepelt sürin az utolsó idők politikai kombinációi között.

Tízegy óra felé gróf Zichy Jenő érkezett Apponyihoz, aki magához kérte. Ő is hosszasan értekezett a képviselőház elnökével.

Magyarország ellen.

Bécsből jelentik nekünk telefonon. A Wolt-csoport nagy pártgyűlést rendezett a Magyarországtól való teljes elszakadás mellett. A gyűlésen valamennyi szónok Berger, Schalk, Steyn, Herzog a los von Ungarn jelszó alatt megindult mozgalmat dicsőítette. A gyűlésen kimondották, hogy egész Ausztriában agitációt kezdenek a Magyarországtól való különválás siettetése céljából.

A képviselőház holnapi ülése.

A holnapi ülés iránt ismét óriási az érdeklődés.

Az ülés elején előreláthatólag Barabás Béla szól, aki napirend előtt felszólalásában megmagyarázza, hogy értekezt az a hamar híressé vált s akkora sikert kellett kijelentését:

— Nem hiszünk a királynak!

Barabás elmondja, hogy a hadiparancs magyarázata egészen más volt a Körhöz és más a Khuen tolmácsolásában. Vagy az egyik, vagy a másik kommentár valótlán. S miután neki sok oka van arra, hogy inkább Körhöz magyarázatát végye hitelesnek, ezért kiáltozta oda a miniszterelnöknek, hogy nem hiszi neki azt a kijelentést, hogy a király mélyen sajnálja, hogy félremagyarázták. Barabás készségesen kijelenti, hogy azzal nem akarta a királyt sérteni s teljesen távol állt tőle az a vélemény, hogy a király mélyen sajnálja, hogy félremagyarázták. Barabás készségesen kijelenti, hogy azzal nem akarta a királyt sérteni s teljesen távol állt tőle az a vélemény, hogy a király mélyen sajnálja, hogy félremagyarázták.

A holnapi ülésen, Ballomán szerint, Eötvös Károly, Heron Gábor, Beöthy Akos és Mazóczy Béla szólnak fel az ellenzék részéről. De a kormánypárt is erősödő készül a holnapi ülésre. Ötszáz érdekeltségű szerződés Bécs előtt állig volt még ehhez hasonló alkalom.

Véres sztrájk a fővárosban.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 28.

A malmok és magánfuvarosok kocsisai egész időnkben folytatott összehúzó- és felbontó munkát ma reggel sztrájkba léptek. Hajnali 3 órakor a székesfőváros fuvartelepén és a Cséry-főle fuvartelepén is igen nagy számban gyűlekeztek és mindkét telep kocsisait meg akarták gátolni a belvárosi, iparközpontok felé a sztrájkolókhoz való csatlakozásra binni.

A Cséry-főle válságát kocsisai akonnál hajlottak a rábeszélésre, míg ellenben a főváros kocsisai sztrájkba álltak a bujtatókkal, hanem kijelentették, hogy ők rendes munkájukat folytatják.

A sztrájkolók erre fenyegetőztek, minnek következtében a fővárosi kocsisok hivatal, mely a történelmi telefonon értesítést kapott, még hajnalban intézkedett, hogy a budai fogatok rendőri kíséret mellett jöjjenek munkára.

És mert a sztrájkolók a Ferencvárosban és a Népliget téjében csoportosultak, abból a célból, hogy a budai házi szemeteskosztak megtámadják, a IX. kerületi rendőrkapitányságot megkereste a köztisztviselési hivatal, hogy a kocsiknak a visszatérésnél is a szükséges védelmet adja meg.

A jelzett okoknál fogva Budán a mai napon még csak legfeljebb késedelmes lesz a személtuvarozás, a pesti oldalon azonban egyáltalán szünetel ma úgy a házi, mint az üzleti személtuvarozás. Az említett két fuvarozási telep részéről a rendőrrég közbenjövétéllel mindent elkövetnek, hogy a személtuvarozás a megfelelő rendben végezhető legyen.

Délelőtt fel 10 óra tájban a Kosztornu és Baros-utca sarkán 10—20 kocsi véres zavargást követett el. Schleisz fuvarosnak egy kocsijáról leránci altak a dolgozó s a sztrájkba állni nem akart kocsist, akit el is vertek.

Körmeny János 47-es számú rendőrellenőrt, aki segítségére akart szelni, szintén úgy megverték, hogy a mentők a Rókusba vitték.

Móza Sándor rendőr kardot rántott s többeket megsebzett, köztük Hollósi György kocsist, akit a Dologkórházba kellett szállítani és a többi elmenekült. Zavargások voltak a Hungária-uton, az újpesti úton és a VII. kerületi kapitányság 33 embert tartóztatott le.

A Reichsrath ülése.

Bécs, szept. 28.

A képviselőház ma ülést tartott. Beérkezett Söpler képviselőnek a honvédelmi miniszterhez intézett interpellációja, melyben utasítással Weber Artur taktikos hadparancsnok a párbaj megtagadása miatt való lefokozására, valamint Schuhmacher dr. tartalékos segédorvosnak, ki Weibert becsületbíróság előtt képviselte, közönséges nőtőlkelővé való besorozására, azt kérdezi, hogy tarthatja a miniszter összeegyeztethetőnek ama kötelezővel, hogy a törvények szerint cselekedjék valaki, azt, hogy tiszteket azért, mert a törvényeket szem előtt tartják és a bűnös cselekedetet visszautasítják, rangjuk elvesztésére büntetik és mit szándékozik tenni, hogy a párbajkenyszer vétkes álláspontja továbbra ne érvényesüljön.

Azután a miniszterelnök válaszul Wolf képviselő egy interpellációjára, melyben utasítással Schönborn grófnak, a közigazgatási törvényezék elnökének poltúket ér-zületére, azt kifogásolta, hogy oly tanácsban elnököl, melynek a katolikus iskola egyesületnek Bécs városa ellen tett panaszában kellett itélnie. A miniszterelnök válaszul az interpellációra, mely sajnálatának ad kifejezést, hogy a házban megkísérlik egy oly széplőlen jellemű és oly határozott igazságosság érzékével felruházott férfinak, mint Schönborn gróf, meggyanust-

ását azért, hogy ráfogják, miszerint bírót hivatalában partoszkodik. A miniszterelnök ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy az igazságtalan szemrehányást a nagy nyilvánosság épp úgy elítéli, mint visszautasítja.

Az elnökhöz intézett kérdésében Biankini képviselő, ki miszerint horvátok kezd és németül folytatja, megjegyzi, hogy Khuen gróf általános bámulatra lett miniszterelnök Magyarországon. Zsarnok rendszerű Horvátországban azonban tovább tart. Az elnök bönspben ismét vér folyt Horvátországban. (Halljuk! Halljuk!) A közös hadsereg még mindig a brutális magyarság szolgálatában áll a horvátok ellen, kik a Habsburg-dinasztiát oly sok áldozattal hozták, mint egy más nép sem. (Élők helyeslés.) Hogy horvátoknak a horvátok oly hadseregét, mely csak eszköz ellen-ségeink kezében? (Helyeslés.) Az ártatlan vér, melyet a közös hadsereg Horvátországban ontott, hosszúúrt kiált az égbe.

Az elnök felkéri a szót, hogy csak a tárgyhöz szóljon.

Biankini: A horvát nép arra a meggyőződésre jutott, hogy a monarchiában nem talál védelmet és jogot. A közös hadseregnek eljárása Horvátországban nagyban hozzájárult a meggyőződéshez. Kéri az elnököt, haeson oda, hogy a honvédelmi miniszter válaszában ez ügyben headott interpellációjára. (Choc képviselő: Kell, hogy válaszoljon!) Bárhog is hangozzék felelete, a horvátok minden bizalmukat elvesztették a közös hadseregben. Mindenekről, még a monarchia legmértékadobb tényezőitől is elárulva és elhagyatottan, a horvátok csak az igazságos istenben, azent ügyükben és az elkerülhetetlen történelmi eredményekben bíznak. (Élők tékzés a horvátok részéről.)

A ház ázután folytatta az üléseket Gyűlésnek tárgyalását.

A balkán forradalom.

Konstantinápoly, szept. 28.

Török adatok szerint a bolgár kormány tette meg az első lépéseket a kölcsönös megértés létrehozására, a midőn kérdést intézett a portához, hogy ha a macedón mozgalom megszűnnék, a reformokat komolyan végrehajtanák-e és a bolgár kormány idevonatkozó tanácsait figyelembe vennék-e.

A porta megadta beleegyezését, mire ázután meggyeztek arra nézve, hogy a porta Hinni basa főfelügyelőhöz tanácsadó bizottságot oszt be, a melybe bolgár macedónokat is hívnak meg. Továbbá meggyeztek az iránt, hogy a bolgár templomokat és iskolákat ismét megnyitják, a bolgár kivándorlókat vissza-szállítják hazájukba, az elpusztult falvakat ismét fölépítik, megszüntetik a letartóztatásokat, a letartóztatottakat szabadon bocsátják és utját veszik a csapatok és basibozukok zavargásainak. Ezzel szemben megígéri a bolgár kormány, hogy megtesz minden tőle telhetőt, hogy megszüntesse a macedón mozgalmat. Bolgár részről ezek után török-bolgár bizottságot kértek és azt kívánták, hogy a bolgár kormány behathasson a bizottságba kerülő bolgár tagok megválasztására, amit török részről megtagadtak.

Végül az exarkátusnak biztosították az ez irányban való befolyást, a mely azonban eddig azzal nem élt. Miután a porta maga határozta meg a bizottság tagjait, meglepte Bulgáriát egy oly bizottság kiküldésével, a melybe az összes nemzeti-ségeket meghívta.

Bulgária ez irányban már tett előzetes-jeleket és azt kívánja, hogy legalább két bolgár választásának a bizottságba. A görögök is elégedettek, hogy csak egy görög tagja van a bizottságnak, míg a románok elégedettek, mert egy kucoromán hívják a bizottságba, mert ezáltal a kucoromán nemzetiséget legelőször ismeri el a porta. Szaloniki, monaszüri és útszöbi konzuli jelentések szerint a bizottság tagjai mint a felügyelő segédei fognak szerepelni. Általános az a vélemény, hogy a török-bolgár ontente csak akkor lesz eredményes, ha a kötelezettségeket mindkét részről megtartják. Különben a kölcsönös megértés eredménye csak felületes és átmeneti volna.

Hír szerint a legközelebbi napokban törökönik a szerb és kucoromán nemzetiség hivatalos elismerése.

Szerbia.

Belgrád, szept. 28.

Az új sztráptól választás eredményéről a legközelebbi találgatások folynak, de mégis általában konstataható, hogy a választás eredménye nagy csalódást okozott.

Mindenki azt remélte, hogy a mérsékelt radikálisok jelentékeny többségre fognak jutni s e helyett az történt, hogy az önálló radikálisok 62 mandátumot szereztek, úgy, hogy ha az önálló radikálisok szövetkeznek a 14 liberállal, a mérsékelt kisbbségben maradnak.

Ilyen körülmények között tisztán mérsékelt radikális kormányt alakítani szinte lehetetlenség. Tehát meg kellene egyezni egymás között a mérsékeltnek z önállóknak, csak hogy a választáson a legelkeseredettebb személyes ha fortolva

A meggyőzésnek a két árnyalat között tehát újat állják a mérsékelt radikálisok pártjának a vezetők, mert a párt természetesen nem hagyhatja cserben vezetőit. A megoldás nyilván az lesz, hogy a mérsékelt radikálisok exponált állásu vezetői egyelőre háttérbe vonulnak s a király majd olykormányt igyekszik megalakítani, a melyben a mérsékelt és az önálló radikálisok egyformán legyenek képviselve. A jövő miniszterelnökök minden oldalról Grucis Száva tábornokot, konstantinápolyi követet jelölik, akinek kinevezése egyik pártól sem talánna ellenzésre.

LEGUJABB.

Száműzött rendőrfőnök.

Pétervár, szept. 28. az oroszországi állami rendőrség fejei. Szubator valóságos államtanácsost állásától megfosztották és szülőföldjére tanbolyba száműzték. Szubator a detektiv-osztályának is főnöke volt, s politikai nyomozásokra rengeleg összeget költhetett, a kutatási költségek legnagyobb részét azonban megtartotta magának. Igen jól jövedelmeztek neki a zavargások, mert ezen a címen sokat eltulajdoníthatott a nyomozási költségekől. Kétségtelen, hogy számos zavargás idérett elő, így nemrég az odesszai zendülés is, hogy embereit foglalkoztassa és egyre több és több pénzt utalványozhasson ki magának a bünvizsgálat céljaira. A mi nap ismét felszólított egy tisztviselőt Szubator, hogy szíson valahol zavargást s a tisztviselőt, aki erre nem akart vállalkozni, elcsapatással fenyegette. A tisztviselő a belügyminiszterhez minipanaszra s mivel elég sok terhelő adat volt a birtokában: a belügyminister hitt is neki. Szubatornak azonnal le kellett mondania az állásáról, bírói eljárást azonban nem indítottak ellene, nehogy az orosz népek a rendőrségbe vetett már ugyis nagyon győnge hitét még jobban meg ne ingassák.

Közvágóhídi sortésvádr.

(Hivatalos jelentés.) Maradvány 181 darab, érkezett 579 darab, összesen 710 darab. — Kladtak déli tizenkét óráig 115 darabot. Öreg elsőrendű 100—102, elsőrendű 88 korona; fiatal másodrendű 95—97 korona.

BUDAPESTI HIREK.

— Október 6. Az egyetemi ifjuság nagy mértékben készül megadni az október 6-át. Az ifjuság egyesületek elnökségei tegnap este tartott értekezéseken állapították meg az október 6-iki ünnep részleteit az Egyetemi Körben. Az ünnepség részletei a következők: délelőtti 9 órakor mise az egyetemi templomban, melyre az egyetemi ifjuság díszkiküldöttsége négyes fogaton hozza az özvegy Damjanich Jánosnót, a nagy vértanu özvegyet. Az egyetemi templomból az ifjuság az Egyetemi Kör és az állatorvoszhallgatók Körének sáskája alá a

Vigadóba vonul, hol katonák lesz, amelyen Rákosi Viktor országgyűlési képviselő és Kovács I. István mondandó: ünnepi beszédet, R. Maróthy Margit, Török Irma, akiket leltár az ifjúság, szavalnak. Délután az ifjúság Bathányi sirjánál rendez ünnepet, melyen Beckér Pál, Mihály Lajos és Kálmány Viktor főnök szerepelnek. — Az aradi október 6-diki ünnepségen tíz tagú küldöttség vesz részt, amelynek sorából Polgár János, Cókóssy Endre és Szedlacsek Dező működnek közre.

— Az osztálysorajáték mai húzása a következő nagyobb nyereményeket hűrték ki:

60.000 koronát nyert: 64480.
5000 koronát nyertek: 49827 60689 60689.

2000 koronát nyertek: 7094 7267 18206 14723 17865 27032 32483 34134 42598 48747 48155 76504 77568 83174 88334 95900 104016 107882 108549.

1000 koronát nyertek: 1368 8760 9116 13437 13600 17365 18708 21489 22635 30179 32785 33441 34371 35906 37548 40298 41252 44662 41854 42219 43089 54707 65844 67888 67719 72475 75851 82147 82467 82223 86860 88866 94996 95849 98527 98337 99077 102165 104692 105890.

500 koronát nyertek: 2545 3737 4028 4297 5898 9528 10130 10259 12880 13614 15182 19010 19635 20146 21584 24636 25446 28644 28759 30353 32278 32976 34288 35602 39330 39807 39275 39293 39382 39441 41035 42533 44527 45591 46912 47096 51008 53185 54148 54559 56248 57294 57489 59767 61117 63691 63876 65015 65267 68683 70360 71253 72918 74900 75293 75299 78477 80579 84211 81513 81939 83502 85410 87872 89716 89671 90492 92406 92834 92936 93852 94598 96449 97429 97445 97510 102950 105085 106733.

A többi kihúzott számok 200 koronát nyertek.

— A súlyosító körülmény. Bíróságának a büntetés kiszabásánál különös súlyt fektetnek arra, vajjon a vádlott rovat multu-e, vagy pedig büntetlen előéletű-e? A rovat mult mindig súlyosító, a büntetlen előélet pedig mindig oly enyhítő körülmény, amit az ítélet indoklásában is kiemelnek. Ma azonban megtörtént az a rendkívüli eset, hogy a törvényszék súlyosító körülménynek vette vádlottjánál a büntetlen előéletet. Szól pedig az az eredeti ítélet a következőképpen:

A büntetőtörvényszék [Szent Jakab bécsi születésű ügyvéd] család vétsége miatt hat hónapi fogságra ítélte. A kár csekély, a bíróságnak azonban másrészt figyelembe kellett venni azt is, hogy a vádlott ellen hasonló büntetési körülmény miatt az utóbbi időben már számos esetben volt eljárás s habár a vád minden esetben alapos volt, a bíróság mégis kénytelen volt az eljárást megszüntetni, mert a panaszosok eddig minden alkalommal közvetlen a főtárgyalás előtt kiegészíttek a vádlottal és a magánvádra üldözendő panaszukat visszavonták. A büntető írtok szerint tehát kétségtelen, hogy a vádlott szívesen érte az e fajta csalást, éppen azért jelen esetben a büntetlen előélet nemcsak nem enyhítő, hanem határozottan súlyosító körülmény.

— Jutalom a merénylőért. A posta- és táviratigazgatóság a következőket teszi közzé: Láng Lajos kereskedelmi miniszter annak, aki a József-körút pénzelevélhordó ellen elkövetett merénylet tettesét elhozza, vagy ennek elfogatását utmutatásával biztosítja, ötszáz korona jutalmat tűzött ki. — Boda János pénzelevélhordó állapota folytonosan javul s a jövő hét végén valószínűleg elhagyhatja a kórházat.

— A legjobb tea Schnitzer tea-kereskedésében, Budapest, Váci-körút 9., Szeged-utca sarkán kapja. Próbasomagok 20, 30, 40, 50 krajcár és feljebb kaphatók.

— Próbáljon egyszer szerezni László Vilmos bankházban Budapest, V., Földi utca 10 111 legújabb osztálysorajegy 12 K, fél 6 K, negyed 3 K, nyolcad 1.50 K.

— Schottla Ernő agumi-gyártás meghonosítója Budapest, VI., Andrássy ut 2. Magyarország legrégibb szaküzlete szőlő és pincégazdasági cikkekben ajánlja a dús raktárát, szőlőbogyók, szőlőszőlők, minden rendszerű borsajtók és mindenféle szőlőtermelési eszközökben. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

— Finom kávé, tea és angol rum áruház Budapest, Keasut Lajos-utca 17. szállít 4 kg. Mocca, Cuba és Aranyjára kávék-kávé 6 ft 90 kr. bérmentve és olvadva.

— Központi szennyegelőp Budapest, IV., Múzeum-körút 39. lapunk mai számában közölt híreltetést olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

HIREK MINDENFELŐL.

— Erkölcstelen jegyző. A tetéleni jegyző erkölcstelen ízelme miatt tegnap Tetélenből eltoloncolták.

— Halálra ítélt gyilkos. Eszékéről táviratozták nekünk: A mitrovici törvényszék az 50 éves Belovics Abrahámt gyilkosáért, amelyet Besenóvban Arzenovics földművesen követett el, kötelehalálra ítélte. Ez már a második halálos ítélet ezen a téren.

— Ki volt az áruló? Az eddigi vizsgálat szerint azt hitték, hogy a nazi ösztökélő egy beavatott titárnak vizsgálata az időse elő. Ma kiderült, hogy Wetsmann belgrádi orosz ügyvivő volt az első, aki a szófiai szerb diplomáciai ügyosztály révén értesült az ösztökélőről s jelentést tett róla a kormányának.

— Sztrájkoló betűszedők. A temesvári betűszedők és nyomdászok bérmozgalmat indítottak és ma reggel irásbeli ultimátumot nyújtottak át a nyomdatulajdonosoknak, amelyben átlagos 9 forint hotélér helyett 11 forint átlagos hotélért követelnek. Az ultimátumban határozottan hangsúlyozták, hogy abban az esetben, ha ezt 6 óráig követelésüket nem teljesítik, úgy sztrájkba lépnek. A bérmozgalmak a budapesti szakszervezetből indult ki és a sztrájkmozgalmak súlypontja Budapesten keresendő. A tulajdonosok — mint halljuk — a nyomdászok és betűszedők követeléseiket teljesíteni nem hajlandók.

— Körvetlen kávé- és teabehozatal. Az amsterdami kávébehozatali raktár Budapest, VIII., József-körút 38. már 11 kor. 50 fillért küld bérmentve minden állomásra egy postacsomag 4 és fél kilogram igen jó zamatú pórkölt vagy nyerskávét. Mintákkal és árjegyzékkel szívesen szolgálnak. Ügyönkök felvételnek.

— Sirkövek. Mindazoknak, kiknek szomorú kötelezettségük sirkövet állítani, vagy ilyen a temetőbe felujtani, vagy a feliratot újra aranyozni forduljanak bizalommal az V., k., Lipót-körút 2. számú sirközülethez, Budapest, (a Margitid-nál) ahol ezen munkák a legzakszorúbban és legjuttányosabban készítenek. Vidéki megrendelések is a legpontosabban eszköztötenek. Teljes listával Reichbaum M.

— Tulás nélküli valóban látványosság, számba vehető az a rengeteg nagy választék, mely most érkezett Löwy József sirkőraktárában Budapest II. ker., Fő-utca 88. sz. Pálffy-tér mellett sirkövek 10 koronától feljebb, ahol mind a szakmában vágó munkák egy helyben, mint vidékre a legdrágább, legjuttányosabb és lelkiismeretesen készítenek.

Maláta-likör
a legjobb és legízesebb mála.
Egy palack 2 kor. 20 sz.

Maláta-keserű
világos gyomorkeserű és édesgyökérrel.
Egy palack 2 kor. 20 sz.

Maláta-rum
tiszta jamaikai rummal van készítve,
teához a legjobb rum.
Egy palack 2.30, 2.10 és 1.80 kor.

Maláta-Brandy
elsőrendű eróssított fehér mála.
Egy palack 3.75, 2.— és 1.80 sz.

Maláta-Cakes
legízesebb tea és tápéltény.
Egy nagy doboz 2 kor., kis doboz 50 fillér.

Kapható minden nagyobb
füszer- és élelmiszerboltban.

Ida, a hol még nem kapható, 3 koronát kezdve bérmentve szállítja a
„Szent Anna malátakészítő-gyár-
lat”- Kis-Velence.

Tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.
A déli gabona-batáridó-üzlet irányzata gyengült. Egy órákor a következők voltak a záróárak: Buza 1903 októberre 7.45—7.46, Buza 1904 áprilisra 7.64—7.65. Róza 1903 októberre 6.15—6.16, Róza áprilisra 6.45—6.44. Zab októberre 5.34—5.32, Zab áprilisra 5.64—5.63. Tengeri szept.-re 6.06—6.05 Tengeri 1904 májusra 5.29—5.27.

Budapesti értéktőzsde.
Értéktőzsdén kötött: Osztrák hitelrészv. 648.50. Magyar hitelrészv. 711.25 Osztr. magyar államvasutak 650.50. Lendületi bauxit 445.— Jelzálog 515.— Rimauurányi 456.25 DAI vasút 62.— Német birodalmi márká 117.87.50 Városi villamos 808.— Közüti vasút 599.—

Bécsi értéktőzsde.
Értéktőzsdén kötött: Osztrák hitelrészv. 648.— Magyar hitelrészv. 711.— Osztrák magyar államvasutak részvény 644.50 Union bankrészvény 510.— Osztr. koronajáradék 99.80. Angol-osztrák bank 270.— Husz frankos arany 19.04. Déli vasutársaság 79.50. 4 százalékos aranyjárdék 117.— Magyar koronajárdék 96.95. Márkabank jegy 117.45.

1000-nél
több elismert
levél bizonyítja,
hogy a

Zalan
Wellner-
tele

Petrolin-hajszesz
szagtalan, 1 üveg 1 kor., 3 üveg 2.80 kor.
azonnal megszünteti
a hajhullást, korpaképződést,
további szűlőst és mindennemű
hajbetegséget.

Főszékhely: **ZALAN BELA**
cosmetical laboratóriuma Szabóváros.
Budapesti ártár: Török József gyógyszerészmű
Király-utca 12.

REGÉNY.

Borzalmas éjszakák.

— Regény, átdolgozta: I. H. —

Gina feltűnő viselkedése látszólag bosszantotta Emmát, ki azon igyekezett, hogy Gina különöségeit a mennyire lehet, elpalástolja. Swoyschinnal társalogni, csupán azért, nehogy a fantasztikus leánnyal kelljen beszélnie.

Az ezredes pedig különös gondolatokba mélyedve követte az előtte haladó párt.

Egyzserre a józan gondolkodás, nyugodt és csendes ember valami különösét érzett, valami leírhatatlant, megfélemlítőt, olyasvalamit, amit egy hulla közelében szoktunk érezni.

Az urak órásona utánig maradtak, Gina az egész idő alatt sötétben ült helyén és csak néha vetett egy-egy álmagat tekintet Swoyschinnra, ki Ronitz grófnővel társalgot.

Az ezredes megfigyelte a leányt, kinek toladó magaviseletét annál különösebbnek találta, mert a többi tiszték eddig ilyenről nem tettek említést, azok ilvett nem tapasztaltak, sőt ellenkezőleg jéghidegnek és közönyösnek ímerték Gínát.

Az ezredes Annusra gondolt, s ugyanakkor a hadsereg jellemének ama bizonyos gyöngéjére. Vajjon hogyan fog ez végződni?

Később Gina zongorához ült és Swoyschin a zenétől odahúzva, mellette állt, a zongorához támaszkodva hallgatta a játékot. — Gina Chopin egy nótáját játszotta.

Játékközben egyszerre csak oda-szólt Zdenkhoz:

— Ön valószínűleg azt hitte, hogy pózok, mikor ott talált a sírdombon regényt olvasva, vagy pedig örültnek gondolt?

Ö egy ideig hallgatott, aztán az a mosolylyal, melylyel a nőket megbódította, így válaszolt:

— Egyiket sem gondoltam. Viselkedését egy nagyon különös lény különökdésének tartottam.

— Különökdés? — vállalt vonogatta. — A sírok iránti szeretetem nem különökdés, hanem szentvedély.

Sajnálom a szegény, elhagyott halottakat, kik számomra nem holtak.

Zdenko meghökült. Nem tudta hirtelen, egy kitanult kikapós leánnyal, komédiánsnővel, vagy örülttel van-e dolga.

Kétségtelenül igen érdekes leány volt, ha mindjárt érdekessége nem volt kóros tünetek nélkül.

Rövid szünet után így szólt:

— Mit ért az alatt grófnő, hogy az ön számára nem léteznek holtak?

— Hogy mit értek ezzel? — Azt kellett volna mondanom, hogy nem ismerem azt a falaszfalat, mely a halottak és élők között általános-ságban létezik. Én minden halottat viszontlátok. Nem élnék tölem úgy mint más emberek.

(Folyt. köv.)

FOGAK

VII., Erzsébet-körút 50. sz.

Fogorvosi rendelő-intézet Budapest, VII. Erzsébet-körút 50. (a Royal-szállóval szemben.)
Fogorvosi rendelés d. e. 9—12 és d. u. 3—7-ig. Fogtechnikai munkák: fogak s töl. elv. 8-ig. Vasár- és ünnepnapon is.

Olasó árak.

Részletfizetés.

A főváros legnagyobb
férfi- és gyermek-ruha
áruház

Krausz és Társa
Legnagyobb választék férfi- és gyermekruha-áruházban.
Készült Budapest V., Váci-körút 66. sz. a Fővárosi-vendéglő mellett.

Hírneves férfi-szabók! Versenyképes olcsó árak!
Ajánlunk saját műhelyünkben készült újkori gyapjuszövetből:
Elegáns, divatos vagy fekete sötét-újkori . . . . . 8 ft
Elegáns, divatos vagy fekete sötét-újkori . . . . . 8 ft
Elegáns, divatos vagy fekete sötét-újkori . . . . . 10 ft
Ujjazó, vagy sport-újkori . . . . . 10 ft
Gyermek- és női-ruhákat gyapjuszövetből . . . . . 8 ft
Mérték szerinti megrendelések mesterei fővárosi szabók, valódi nézők és
Azok a gyapjuszövetből készült újkori újkori.

Hol van a hiba a kisiparban.

Szerkesztő ur, folyó hó 25-ről keltezett „Iparunk” című cikket olvastam, tényleg meglepett, de sehogysem elégitett ki, különösen az a pontja: „hogy iparosaink tulnyomó része nem törődik iparával és hogy azt épp akkor hanyagolják el, mikor legkomolyabban kellene vele törődni és hogy városunkban van több vagyonos iparos, ki iparából szerzett tőkéjével birtokot vásárol vagy felcsap háziurnak”. No uram, én a mai viszonyokat ismerem, szeretnék látni kisiparost, ki ipara révén birtokot vásárolni képes legyen. Ha van köztünk, kinek ilyen mégis van, az vagy öröklés útján kapta vagy még a jobb időkben szerezte, mikor az iparos szabadon gondolkozhatott jövője biztonságáról, mikor az általa készített ipar termékeit büszkén árulhatta vevőinek és az akkor öreg napjaira megteremtette a biztos otthont.

Fentartása sem járt oly nehézségekkel, mint ma, a hitel nem volt programszerű járvány, mit később a tőke kapzsisága teljesen meghonosított.

Tehát uram, nem a kisiparosokon mulik az iparfejlesztés, hanem magán az ipartörvényen. Ezt kell megváltoztatni. Engedjenek helyet a kisiparos követelményeinek, ha ez meglesz, akkor munkakedvét viszanyeri az iparos és a gyárakat jó munkájával felülmulja.

Az iparfejlesztést ne a konkurencián keressék az ipart intéző körök, hanem először a létfenntartásnál és ha ez meglesz, bizton számíthatunk Magyarország iparfejlődésére.

Hisz megvan a kisiparosban a munkaképzettség, de nem lesz megfizetve és a már elcsaladosodott munkás, illetve kisiparos, hogy családját ne lássa egészen a nyomorban, míg bírja ereje, fut a gyorsuló szárnyain munka után.

Tovább megyek a szabadipar dolgában, talán laikus felfogásom sugalja, de szerintem helytelen eljárás már az is, ha szabadipar van, tehát mindenki szabadon kereshet munkát bárhol és bár mikor s oda módosították a kisiparosok kárára, hogy csak az esetben mehet az illető munkát vállalni, ha erre előzetesen meghívót kap.

Engedelmet kérek, akkor ez nem szabadipar, ez nekem úgy jön elő, mint a szabadban repülni vágyó madár kalitkában.

A helyi piacot felemészti a kereskedők sokoldalú kész-árúja a mi pedig kényesebb igényű vevő van, azok mennek Bécsbe vagy Pestre és ott, ha drágábban is fizetik azt a munkát, a mit tán mi is elő tudnánk állítani.

Tehát első sorban megleszünk rövidítve a kereskedők készdolgainál. Másodsorban a biztos fizetők nem pártolnak bennünket, ki marad tehát, kinek dolgozhassunk, kik maradnak, nem biztosíthatják ekzsztenciájukat, mert azoknak is velünk együtt nyomor az élet.

Még hozzájárul az is, hogy kereskedőink némely iparszakmában vállalkoznak is. Ezt megtűri a törvény, de az iparosnak meghívás nélkül nem szabad munkát keresni, mert szigorú büntetés alá esik, ki ezt merésznél tenni és hogy ezt teszik, tessék bármely üzletben, hol szöveteket is árulnak vagy hol készruha kereskedés van, ruhát rendelni azonnal nyilatkozik a kereskedő és vállal; pedig ez törvénytelen.

Van itt egy nagyobb szabású kész-ruhaüzlet, ott táblán áll a kirakatban: mérték után ruhák elfogadtatnak, ezt a helyi szabók sérelmesnek látták, orvoslást kerestek az ipartestületnél, de hiába, iparendeléyt nyert a hatóságnál, tehát újból tehetlenek maradtak.

Mégis a törvény hibás, mert ha iparendeléyt nyerni óhajt

valaki, az engedélyt ugyan adja meg a hatóság, de az ipartestület véleménye után, így nem fog oly sérelem esni a kisiparon, ők ismerik és az önállóságra csakis ők kompetensek ajánlani.

És ez a törvény megengedi ezt a gyakorlatot üzletvezető bejelentése mellett legtöbbször a szabóknál tesz kárt, a mennyiben szabót jelent be az illető és a hatóság, így lesz félrevezetve, mert szabó van háromféle: divatszabó, nőszabó és magyarszabó, épp úgy elűtnék egymástól, mint az orvos az ügyvédtől, pedig mindkettő doktor és ezen üzletekben az üzletvezetők vagy sehogysem vagy contra van betöltve tehát itt a hiba.

Tóth Lajos.

Hírek.

Halálozás.

Egy ifju életet ragadott el ismét a kényes halál Haba Lajos joghallgató személyében, mely bánatba döntvén ősz atyját, Haba Pál tégla-gyárost és családját. A tüdővész, fiatalságunk eme legádázabb ellensége okozta halálát, mely Budapesten szombaton délelőtt 9 órakor következett be. Földi maradványa, melyet a család meghozatott, ma délután 4 órakor fog a szülők lakásáról (Haba-féle tégla-gyár) a róm. kath. temetőbe örök nyugalomra kísértetni. A gyászmise szerdán reggel 8 órakor tartatik meg a szentferencrendiek plébánia templomában. Béke poraira!

Meglőtt ember.

Horváth József pátrói lakost tegnap reggel sulyos lösebbel szállították be a helybeli kórházba. A meglőtt embert a helybeli vizsgáló bíró fogja kihallgatni és megállapítani a lösebb eredetét.

Hirtelen halál.

Özv. Dobrovics Dömötörnének szolgáló Golubics Juliska cseléd-leány egész vasárnapot Baranyai Józsefnél töltötte, hol betegen feküdt és estére kelve ment kedvesével haza lakására. Mig ez egy lámpa meggyújtásával foglalkozott, a leány egy a konyhában levő karos-

székbe ült, hol hőrögni kezdett. Kedvese azonnal segítségért sietett, mielőtt azonban a segítség megérkezett volna, Golubics Juliska kisérvetett. A halál okát ma reggel 8/48 órakor tartandó orvosrendőri boncolás fogja megállapítani.

Tűzoltó nagygyakorlat.

Az önkéntes tűzoltótestület vasárnap délután tartja nagygyakorlatát Robinsonok.

Textor Gusztáv Petőfi-utcai háztulajdonos két fia, a 11 éves István és a 9 éves József, abbéli félelmükben, hogy anyjuktól kikapnak, mert a kenyeret nem vitték el a pékhez, szombaton délután megszöktek hazulról. Bolyongásukban egész Pusztamagyaródig értek, hol a mezőn egy eketalyigát találtak. Feltámadt erre bennük a játékszenvedély s miután ki játszották magukat, a nagyobbik tanácsára, hazafelé indultak, egymást huzva a talyigán. Így találtak rá a bucsuról hazatérő árusok, kik kikérdezték őket, kocsijukra felvették, a gyerekek kívánságára a talyigával együtt. Piszkosan, rongyosan és éhségtől elcsigázva adták át a gyermekeket vasárnap éjjel a rendőrségnek s miután elmondták élményeiket, aggódó szüleikhez vitték a talyigával együtt, miért azt elhagyni nem akarták.

Csendélet a Kisfaludi-utcában.

A vasárnap este méla csendjét kétségbeesett női sikoltozások zavarták meg, melyek egy csomó cseléd-leánytól eredtek, kiket Mészáros József a 8-ik századhoz tartozó közöshadseregbeli baka kivont bajonettel támadott meg. A támadás főle Horváth Anna cselédleány ellen irányult, ki haragosa volt Mészáros kedvesének. Azonban nemcsak ennek jutott ki a része az ütésekből, hanem a vele volt többi lányoknak is. Horváth Anna kezét Mészáros bajonettjével kétszer megszurta és ezzel véget ért Mészáros vérengzése, mert lefoglák. Alig mulott el ezen háboruszkodás, egy civil megirigyelvén a baka sikerét, a Csányi László-utca sarkán verte el szerelmes párját, mert az mással táncolt. A bakát feljelentették, a civilt nem, mert az kibékülve kedvesével, a földig lerészegedve hazament.

Jerencz József
KESERŐVIZ
az egész országot kiterjedő hálózattal mindenütt kapható mindenütt.

A mellékletért felelős: Fűredi János

Tulfizetés kizárva. Szülők figyelmébe! Tulfizetés kizárva.

Iskola-ruha Gyermek-télikabát Gyermek-ulster

3 forinttól kezdve feljebb.

5 forinttól kezdve feljebb.

4 frt 50 krtól kezdve feljebb.

Férfi-öltöny, nadrág, felöltő, ulster, télikabát, szalon-öltöny, bunda-kabát és mindennemű ruházat, nagyjából saját készítmény, jó minőségben és nagy választékban a legjutányosabban kapható

KAUFMANN MÓR férfi- és gyermek-ruha raktárában

(Városházpalota.)

NAGYKANIZSÁN.

(Városházpalota.)

Mindenki tudja,

hogy a **BALATON-féle** nulla liszt a legjobb; kenyérlisztje a legkiadósabb, hogy **kávéjából** főzik a legkitűnőbb zamatot, és hogy **szilva-lekvárja** a legédesebb. Szóval a

Balaton Testvérek **fűszerárui**
a legjobbak,

készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. Ott kaphatók egyedül a híres erfurti **kerti-magvak.**

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy nálam mindenféle **szücsmunkák ujonnan készítése**, valamint **átalakítása és javítása** a legújabb divat szerint elfogadtatik.

Több évi gyakorlatom, valamint a fővárosban szerzett tapasztalataim reményleni engedik, hogy a legkényesebb igényeknek minden tekintetben meg fogok felelhetni.

Nyers bőrök készítését is elfogadom. — Bárminő szőrme-árut raktáron tartok.

Szives pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Goldstein Ármin

szücsmester. Fő-ut 22. sz.

Van szerencsém a n. é. hölgy-közönséget értesíteni, hogy bevásárlási utamból megérkezve, a legújabb angol- és párisi divatu női és leánykalapokat hoztam magammal, melyeket rendkívül olcsó árban számítok.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve

tisztelettel

Roth Laura

Csengery-utca Obledál-féle ház.
Tanulóleányok fizetéssel felvétetnek.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy lazsnaki vendéglőmben kitűnő máriatelepi mustnak literjét 30 kr-ért árusítom.

Szives pártfogást kér

Krausz Samu vendéglős **Lazsnak.**

15 évig adómentes

Ujonnan épült ház 4 lakással és mellék helyiséggel Rákócy-utca 18. sz.

jutányos áron eladó.

Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a **Bazár-épületben** levő

köscher hentes-üzletemet

mai nappal megnyitottam.

Szives pártfogást kér

Özv. ADLER MÓRNÉ.

SCHEER nagy
mechanikai viasz

MUZEUMA

Természethűen utánzott viaszalakokkal.

A szenzációs műsorból kiemelendő:

A szerb királygyilkosság
Belgrádban.

Uj! XIII. Leo pápa temetése Uj!

Nyitva délelőtt 9 órától estl 10 óráig.

A raktárunkon levő árukat, u. m.:

női- és férfi-ruhaszövetek, pargettók, vásznak, chiffonok, se-lyemárúk, szőnyegek, függönyök

nagyon olcsó áron kaphatók.

A **helyiség** és állványok novem-ber hó 1-jére kiadandók, illetve eladók.

Fanti Testvérek

Kazincy(Vasuti)-utca, uradalmi épület.

Kizárólag pesti hengermalmi liszt eladás.

AKI szolid és olcsó árért akar jó fűszer, liszt- és festék árukat beszerezni, keresse fel

SCHLESINGER IZIDOR

vegyeskereskedését

NAGYKANIZSA Eötvös-tér 2. sz.

Mária-telepi csemege-szőlő elárusítás jutányos napl árban.

Pontos kiszolgálás verseny árak.

1 kg. tőrmelék-csokoládé 2. kor. 20 fill.

Hirdetések

felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

— Vasárnaptól kezdve
a Zárda-utcában levő téren —

Belépő-díj 30 fillér, Gyermekek és katonáknak **20 fillér.**

Minden látogató egy értékes ajándékot kap.

Számos látogatásért esedezik

Scheer Károly.

NAGYKANIZSAI FRISS UJSÁG

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva egy hóra 60 fillér.
Vidékire postai küldéssel egy hóra 1 korona 20 fillér.

Kiadó tulajdonságok:

Krausz és Farkas.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Krausz és Farkas papírkereskedés.

Felolvasó-szerkesztő:

ILORVA HUGÓ.

Megjelenik naponta korán reggel.

Nyomatott a „Nagykanizsai Friss Ujság” szerkesztésén nyomdájában.

Héderváryt a Házban leszavazták. A Barabás ügyek békés elintézése. Ausztriában soroznak.

Hazafias törekvések.

A hazafiság nem dícséretre méltó tulajdonság, hanem emberi kötelesség. Minden derék, egyenes lelkű, becsületes ember jó hazafi s minden hazafiatlan egyén sehonnai bitang gazember.

Mégis, ebben a mi különleges helyzetünkben, ebben a mi állandó küzdelemünkben belső és külső ellenségeinkkel szemben nem kerülhető el figyelmünket, ha valaki hazafiságának bebizonyítására, vagy mondjuk, hazafias fölbuzdulásában a tettek mezejére lép. Sajnos, annyira szükségünk van a példaadásra, hogy kötelessége a sajtónak mindenikre föl hívni a nemzet figyelmét, holott a hazafias boldogság, a nemzeti jólét azt kívánja, hogy az ilyen példákat mindenki természetesen találta, a kinek csak módjában van, a hazáért anyagi áldozatokat is hozzon, de mindenki úgy éljen és úgy viselkedjék, mint a hogyan a hazafias érzés, a becsület megkívánja.

Ma két derék férfi mutatta példáját annak, hogyan tesz a becsületes hazafi. Az egyik Pozsolt Kálmán a Népszínház igazgatója, aki bizonyosságot adta annak is, hogy igazán ideális lelkületű ember, nem „színházi vállalkozó” és nem az a lélekfűfű, melyek a színházgatók rendszerint lenni szoktak. Ime egy igazgató, ki tavaly is, az idén is a magyar művészet és magyar eszme szolgálatában éri el a legnagyobb szellemi és anyagi sikereket, akinek nem kell sem bécsi komédia, sem bécsi, sem berlini vándor művész, aki megmutatja, hogy lehet boldogulni hazai termékekkel, hazafias irányzattal, de megmutatja azt is, hogy magyar szíve van és a nemzeti szellemet szolgáló pályadíjakra áldoz nagy összegeket.

A másik a New-York kávéház tulajdonosa. Ennek a példaadása kellemes, hogy korszakalkotó legyen. Ausztriában kiadták a jelszót: Los von Ungarn, de a magyar ember pénzét azért kicsalják, lopják, ki zsarolják a zsebünkben. Hát meg kell mutatni ennek a csúrhének, mely ur akar lenni fölöttünk, hogy mi értünk szót. Ugy van: pokolba Ausztriával, de mert erre a politikai viszonyok még mindig nem

alkalmasak, elő kell keríteni a társadalmi módszereket. A jelszó: el Ausztriától, Nem kell se a testem, semnek, se a lelkemnek, ami Ausztriából jön be az országba.

Ha kívülről kell hozatni, úgy van elég becsületes német, francia, orosz, angol, olasz meg mit tudom én miféle kereskedő, ha üzletet adunk a kezébe, pénzt a zsebébe, megtanul a mi kedvünkért még magyarul is, nemhogy mi tőlünk követelje a német szót. És ez az egyetlen mód arra, hogy azt a csúrhét kigyógyítsuk nagyvási örületéből.

Hát erre adnak példát a Harsányi testvérek. Nem vesznek többet semmit Ausztriából. Ez a magyar hazaszeretet, ez a magyar becsület.

Egy kalap alá veszem Porzsoltot is, a Harsányiakat is, mert céljuk egy és ugyanaz: a hazaszeretet fejlesztése.

Az isten éltesse és áldja meg az ilyen becsületes magyarokat, kik így szolgálják a nemzet szellemét.

Ilorva Hugó.

A nemzeti szellemért.

A népszínház igazgatója a következő pályázatokat hirdeti:

1. Pályadíjat tűzök ki a nemzeti érzés fejlesztésére alkalmas, hazafias szindarabra, mely tárgyát a magyar szabadságharcok történetéből kell, hogy vegye. A pályadíj 1000 korona.

2. Pályadíjat tűzök ki a magyar népéletéből merített, egész estét betöltő népszínműre. A pályadíj 1000 korona.

3. Pályadíjat tűzök ki egy magyar népdal szövegére és zenéjére. A pályadíj 500 korona.

4. Díjat tűzök ki egy magyar író jutalmazására, oly célból, hogy az illető néhány hetet töltsön a magyar nép körében s ott merítsen lelkes nemzeti ihletet. E díj fölött — melyet évenként mindaddig megújítok, míg a Népszínház igazgatója leszek — az „Othon” írói és hírlapírói kör választmánya fog rendelkezni. A díj 500 korona.

5. Díjat tűzök ki egy magyar hírlapíró jutalmazására, ki tollával a nemzeti eszméket lelkesíti. E díj fölött, mely mindaddig megújítok, míg a Népszínház igazgatója leszek — a „Budapesti Ujságírók Egyesülete”-nek választmánya rendelkezik. A díj 500 korona.

6. Hogy a főváros tanuló-ifjúságában és a munkássztyáiban a nemzeti érzést fejlesszem, a tél folyamán a magyar daraboknak egy ciklusát rendezem külön délutáni előadásokban. Az e célra alkalmas darabok kiválasztására az

Turista szerencsétlenség.

Már adtunk hírt arról a turistaszerecsétlenségről, melynek tenapelőtt a Bécs melletti Schneeberg volt a színhelye. Egy bécsi ügyvéd, Bacs Arnold dr. lezuhant a mélységbe, hol élettelenül terült el.

Az öccse, ki Beck Siegfried, se-itus-
gére akart ugrani, elcauszott s ő is a
mélységbe zuhant. Mindez pedig az
ügyvéd feleségének jelenlétében történt.

előadások sorozatának rendezésére a fővárosi tanácsok: kérem föl.

7. Miután a Népszínház személyzetében (különösen a műszaki személyzetben) még mindig vannak kiknek idegen hangzásu a nevük, ezeket felszólítom nevük megmagyarosítására s a névmagyarosítás költségeit fedezem. Azon zenekari tagokat pedig, kik még a magyar nyelvet nem bírják, fölkerem az állam nyelvének elsajátítására s hogy ezt megkönnyítsem, ingyen magyar nyelvi tanfolyamot rendezek be számukra.

Miután pedig a Népszínházon kívül még évekként elszórtan beszegődtem két másik műhelybe is a nemzeti kultúrpolitika napszámolásának; úgy, hogy mikor az egyikben kifáradok, akkor üdülésként a másikba megyek dolgozni, illő, hogy megemlékezzem ezekről is: a „Dunántúli hőzművelődési egyesületről” és a „Núzeumok és könyvtárak országos társaságáról” a következő módon:

8. Nemcsak a „Dunántúli hőzművelődési egyesület”-nek, hanem az ország összes hőzművelődési és magyarosító

egyesületeinek rendelkezésére bocsátom a Népszínházat, oly módon, hogy az ország különböző nagy városában javukra a Népszínház tagjaival előadásokat és hangversenyeket fogok tartani; s 9. miután a magyar nemzeti irodalmat csak az mentheti meg és tarthatja fenn, ha a jó magyar könyvek biztos vásárló közönségét a nyilvános könyvtárakban megszaporítjuk, kötelezem magamat, hogy egy év alatt az ország különböző részein új magyar népkönyvtárakat létesítsek, tízezer korona értékben.

Kérem a közönség, a sajtó és a színházi-bizottság támogatását a színház számára továbbra is, ho szövegtemnek jelen szörény kere jövőben még néhány új tervvel kibíhessem.

Budapest, 1903. szeptember 28.

Pozsolt Kálmán
a Népszínház igazgatója.

Khuen-Héderváryt a Házban leszavazták.

— Képviselőház. —

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, szept. 29.

A mai ülés minden várakozás és számítás ellenére, ugyanevezett „schlager“-rel végződött. Történt ugyanis, hogy a Ház leszavazta Khuen-Héderváry grófot, a ki erre egyáltalán nem volt elkészülve.

Ugy esett, — mint alább részletesen olvasható, hogy az ülés vége felé fölemelkedett Khuen-Héderváry gróf, hogy Körber beavatkozásával elmondja a maga véleményét.

Ez ellenzék és az u. n. új szabadelvűek közül igen sokan, nem voltak megelégedve azzal, amit a miniszterelnök mondott, s Kubinyi, Feilitzsch és több más kormánypárti azzal igyekezett az ellenzékot megnyugtani, hogy a miniszterelnök eddigi fejtegetései őket sem nyugtatják meg. De a miniszterelnök befejezte beszédét, anélkül, hogy határozott véleményt mondott volna.

Az elégtelenség szinte általános volt, mikor Pichler Győző szólásra emelkedett és kemény kritikát tárgyává tette a miniszterelnök beszédét.

Utána Kossuth Ferenc napirend-indítványt tett, a mennyiben Khuen álláspontját Körberrel szemben helytelenítette és azt indítványozta, hogy a Ház holnapra tűzze ki a vitát a miniszterelnök válasza fölött.

Sínek így értelemben tette fel a kérdést és a Ház nagy többsége úgy határozott.

Rendrentasítások.

Apponyi Albert gróf elnököt. A gyűlést fél tíz óráig nyitja meg.

Rendrentasítások.

Elnök rendrentasítja Andrássy Tivadar grófot, Rakovszky Istvánt, Perczel Dezsőt s Kubinyi Gézát, mert a múlt ülésen Lengyel Zoltánt és Barabás Bélát sértő szavakkal illették. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Barabás közbeszólása.

Barabás Béla megmagyarázza a királyra tett multkori közbeszólását s kéri meg nem történetnek kívánja tenni azt. — (Helyeslés.)

Közbeszólásával nem azt kívánja kijelenteni, hogy nem hisz a királyi szónak, hanem azt, hogy nem hisz, hogy a király másképpen beszél a Körbernek, mint a magyar országgyűlésnek. Mindazonáltal a szenvedély nyomán kijelent közbeszólását bocsánatot kér.

Kubinyi Géza visszatérő szokat a megjegyzéseket, melyeket Barabás Bélára tett. (Helyeslés.)

A katonák visszatartása.

Bakonyi Samu tiltakozik a közös hadügyminiszter rendfelvele, melylyel a három évet kiszolgált legénységet visszatartotta. A királyi mulat a királyi iránti szeretetével, de nem hallja meg a nép nyomorát. Határozati javaslatot nyújt be, melyben követeli, hogy a törvényhozás kiadja a katonák visszatartását és az egy éves önkéntesek behívását, valamint az önkéntes jelentkezők besorozását (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Krausz Ferenc Körber nyilatkozatát teszi szóvá, melyben Magyarország belügyeibe avatkozott. Megdöbbenő, hogy a kormány nem találta ma visszautasító szót. Pedig nemcsak alkotmányunk hanem becsületünk is megkívánja, hogy a magyar kormány hányt féljén Körber talákozón nyilatkozatáért. A 67-es kiegészítés követelése tette azt az Ausztriát, melyre más nemzetek várakozással néznek s most Magyarország jogait áhítozik. S a szabadelvű párt még sem látja elérkezettnek az időt, hogy kiáltja a harsz offot. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Ötvös Károly vissza tér a múlt élmény jelenetére. Nem értette a bécs szavakát, melyek a Szent István szobrára a felelet. S e szerint szavakát a szobor kell törölni Ausztria támadásait elűzőnk, de e helyett a többség a függetlenség párt képviselőit sértettség. Ennek korszakosságát az lett, hogy Ausztria ártatlan sértetéseit.

A király személyét, egyéniségét megsérteni nem szabad, de nem példátlan dolog a királyi tényekkel foglalkozni.

Deák Ferenc 1881-ben azt mondta, hogy a király sokszor nem tudja, hogy mit tegyen az alkotmányosság keretén belül. (Zaj jobboldalon) Barabás közbeszólása csak enyhe másolata Deák mondásának (Zaj jobboldalon) amit Barabás mondott, azt 300 év óta minden magyar érzi. Különben a ehelyi királyi szónok szövege sem hisz, azt al nem fogadja s kijelentésével a magyar királyt kívánja tisztelni. (Taps a szélsőbalon.) A király a hadparancssal az egységesség álláspontjára helyezkedett. S így magyarázták ezt a Reichsrathban is. —

Ivánka Oszkár: Majd megfelel a magyar miniszterium.

Ötvös Károly: Magyar miniszterium? Olyan nem látok. Hol van az? Ausztria tényeibe beleavatkozni nem akar. Nem lehet felelősségre vonni sem az osztrák császárt, sem a legfelsőbb hadurát, mely foglalt Magyarország költői federték fel s Ausztria intézményét csinált belőle.

A kormány ígéretével állott elő, hogy lecsendesítse a háborgó vihart. De a katonai követelések közül egyet sem teljesítették. Ebből azt a fájdalmas következtetést kell levonni, hogy még a királyi felhatalmazás mellett sem tesznek elég ígéreteket. Tíz hónap óta mit csinált a többség?

Pichler Győző: Verekedtek, hogy ki legyen a győző? (Zajos helyeslés.)

Ötvös Károly: A többség értékelte jött össze s államférfiai állambölcsészettel tanácskoztak, hogy most ne csináljon s még mit történjen. Nagyon természetes, hogy a kormány s törvényhatóságok az adott megtagadják. Ez a nemzet életvesztése. (Zajos taps a szélsőbalon.)

Nem törődik azzal, hogy mit beszélnek Ausztriában rólunk? De midőn látja, hogy a király is az osztrák felfogás mellé áll, akkor szóra kell tenni a dolgot. Körber részéről arrogancia volt, hogy ügyeinkbe beleavatkozott, de nem új dolog. Ausztria Reichsrathja mindig a nagy egész törvényhozásának képzelte magát, s beleavatkozott az ország belügyeibe.

A ki még most is azt állítja, hogy a nemzet jóra a hadseregben meg nem változhatnak, az álmító. Miután pedig nem akar álmító lenni, folytatni fogja a küzdelmet végső lehetőség. (Zajos helyeslés és taps a szélsőbalon.)

Elnök az ülést tíz percre felfüggesztette.

Szünet után.

Andrássy Gyula gróf jogosnak tartja a ehelyi hadparancs folytán támadt izgalmakat. De a király spontán nyilatkozata folytán nyilvánvaló, hogy az érzelmei szándéka ki volt zárva.

Olyan Lajos: Csak a tény. (Nagy zaj jobboldalon.)

Andrássy Gyula gróf felolvassa s befejezti a szabadelvű párt határozati javaslatát.

Hock János: Nem tartja elegendőnek a szabadelvű párt határozati javaslatát. — Minden más nemzet egységes a külső nyomás ellen, a magyar faj pedig ilyenkor volt a leggyengébb. Végzetes szerencsétlenség a nemzetnek, hogy jogaiért állhadon harcban állott a dinasztával.

De így a királynak a mi érzésünk, bátorság, nemzeti imádságunk felségserstés, akkor rajunk eszményei nem fejlődhetnek. Az erőszak s a vesztegetés ugyanazon eszközök mutatkoznak most is, mint Rakovszky idejében, hol a korszakot szegénytelen koraknak kell minősíteni.

Kubik Béla: Szapáry László még most is a kaszáló tájja, cimborái pedig itt ülnek (Derűtlenség és zaj.)

A nemzet gyenge, a korona erős s minden felfelé kapaszkodó az erős szolgálatba szegődik. A korona előidélete s a nemzet joga a véderő kérdésében ütközött össze. Az alkotmány csak addig ér valamit, míg azt a nemzeti élet felvirágoztatására fordítják. Külömben vesztedelmé az országunk. Intébb társ az ehelyi miniszter, mintsem hogy ideiglenes kényelemért feláldozza a nemzet jogainak egy részét. (Taps a szélső balold.) Provokálja a miniszterelnököt, hogy cáfoljon rá Körberre. Császári hivatalnoktól alkotmányunkat beszerezni — ne hagyjuk. S éppen ezért mellénylással kell kísérnünk a csehok mozgalmait is. (Zajos helyeslés és taps a szélsőbalon.)

Szólo feladni az obstrukciót, ha magyar vezényszó kiképzésénél és parlament álláspontját fel nem adja. Kétségtelen, hogy a helyzetet elmérgesítette a ehelyi hadparancs, mely ha nem jelent volna meg, egy jóhiszemű kormány megcsúszhatna. A Tisza rendszer bűneiért most kell szenvedni a nemzetnek. A korona is erre a korszakra hivatkozik s bizony ez jó fegyver a kezében. S ezért helyteleníti a királytól való éles kifakadásokat.

Papp Zoltán: Kétségkívül másképpen posztol.

Hock János: Mindig így beszélték még akkor is, a midőn Papp Zoltán képviselő ur látogatott, fontolgatta, hogy a korszak köre álljon-e vagy ne.

Oly kormányfőre kell a nemzet élére, mivel egyénisége garanciát nyújt arra, hogy a nemzet jogai teljesíteni fognak. Kéri a törvényhozást, hasson oda, hogy a kibontakozást megtámassza. Zajos helyeslés a bal és szélsőbalon.

Papp Zoltán személyes kérdésben kijelenti, hogy Hock azelőtt két hónappal másképpen beszélt, mint most. Szólo nem megy bele semmiféle engedelményekre.

Hock János azt válaszolja Papp Zoltánnak, hogy most is tartja az álláspontját.

Khuen-Héderváry miniszterelnök minden vitán kívül állónak tartja, hogy a magyar király magyar belügyekbe csak tanácsosokat hallgasson meg. A hadsereg kérdésekre az 1867. XII. tcz. az alapvető törvény Körber nyilatkozatát úgy fogta fel, hogy azt a felfogást kívánja csak hangzótni, melyhez a törvény értelmében joga van. Ilyen joghoz a magyar miniszterelnöknek is joga van. Így kell magyarázni Körber felszólalását.

Ivánka Oszkár: Vissza kell azt utasítani. (Általános nagy zaj.)

Khuen gr.: Semmiféle olyan magyarázatot nem fogad el, mely az alkotmánnyal ellentétes. Kijelenti, hogy Körberrel katonai kérdésben nem tárgyal. (Általános nagy zaj.)

Az elnök utókat Dániel Gábor foglalta el.

Pichler Győző: Körber azt mondta, hogy ezután az osztrák kormány tudta s befejezése nélkül ezenfelül katonai kérdésben Magyarország változás nem történhet. (Zaj jobboldalon.)

Kubik Béla: Már megint tanácskozik ott Körber. (Derűtlenség.)

Polonyi Géza: Most az egyszer jobban török fejüket.

Pichler Győző: Körber teljesen határozottsággal beszélt, s a magyar miniszterelnök lemondó nyilatkozatával nem utasította vissza erősen az illetéktelen beavatkozást. S nem az a kérdés, hogy Körber érintkezett e Khuen gróffal, hanem hogy Körberrel értékesített-e a felaőge katonai ügyekben.

Kossuth Ferenc kéri nyu tsak alkalmat arra, hogy a miniszterelnök nyilatkozata napirendre tűzessék. Holnapra kér ülést.

Már Pichler beszéde alatt a szabadelvű párt nyugsgott, akár egy málkas, mikor pedig Kossuth megtette indítványát, a kormánypartiak kapacitáltak egymást.

Nyilvánvaló volt, hogy valami készülnek.

Hát egyszerre beütött a bomba.

Elnök szavazást rendelt el Kossuth indítványa fölött.

Felállással szavaznak az indítvány mellett.

A Ház örökös többséggel elfogadta Kossuth indítványát.

Nagy zaj, taps, éljenzés a baloldalon.

Elnök: E szerint a holnapi ülés napirendje a miniszterelnök nyilatkozata lesz. Az ülést berekeszti.

A Barabás ügyek békés elintézése.

Budapest, szept. 29.

A Barabás ismert lovagias ügyei közül az egyik, a Perczel ügy, ma délelőtti befejeződött.

Barabásnak a Házban történt felszólalása után a segédek, Kubik Béla, Tóth János, gróf Tisza István és Mönich Aurél összeültek és az ügyet jegyzőkönyvvel befejezték.

Perczel ugyanis kijelentette, hogy Barabás mai kijelentése után minden ellene használt kifejezést nemmondottak kíván tekinteni.

Ez alapon a segédek az ügyet mindkét fél részéről befejezettnek jelentették ki.

Kétségtelen, hogy az Andrássy ügye is Hysformán fogják elintézni.

Ausztriában soroznak.

Bécs, szept. 29.

Ausztriában a mai napon elrendelték a sorozást. Eszerint Ausztria teljesen független Magyarországtól intézi a saját katonai ügyeit, a melyek így nem tekintendők közös ügyeknek.

Egybiránt a „Wiener Zeitung“ az

1908-ik sorozási év ujoncainak beosztására vonatkozólag a következő 1903. szeptember 23-iki törvény tétel között:

Birodalmi tanácsom mindkét bázisnak hozzájárulásával elrendelem a következőket

1. §. A kormány felhatalmaztatik a hadsereg és hadjénőrség ujoncállományából, a melynek megajánlása az 1903. február 26-iki törvénnyel (birodalmi törvényár 53. sz.) történt, szám szerint 59.024 ujoncot besoroztatni. A hadsereg (haditengerészeti) számára való felemelt ujonczaim besorozásának engedélyezése a törvényhozásnak marad fenntartva.

2. §. Kzen azonnal életbelépő törvény végrehajtásával honvédelmi miniszterem bizatik meg, aki a hadügyminiszterrel egyetértőleg tartozik eljárni.

Bécs, 1903. szeptember 18.

Ferenc József, s. k.

Korber, s. k.

Welsersheimb, s. k.

A Balkán forradalma.

Szófia, szept. 29.

A miniszterelnök a macedón-küldöttség szónokának, Proto Geronnak beszédére azt válaszolja, hogy a bolgár fejedelemség jog és méltányosság alapján fog eljárni. A küldöttség ezzel a válaszzal nem volt megelégedve és vezetőjük azt mondta a miniszterelnöknek, hogy előle hitegetésben nem bíznak.

Belgrad, szeptember 29.

Czikkóbbot jelentések érkeztek, hogy a bolgár bandák nagy veremásra készülnek a keresztények ellen. A vérifűdő annap lesz, mikor a cár Bécsbe érkezik.

Baj a szemet körül.

A fuvaros kocsisok sztrájkja.

Budapest, szept. 29.

Hogy a fővárosban nem kevés a szemétt, az rágtól fogva tudott dolog, a baj azonban nőnő, ha a szemetet már a házakból sem tudják kitakarítani.

Pedig így volt ez tegnap és így van sok helyen még ma is.

A fuvaros-kocsisok sztrájkja ugyanis kiterjedt a Cséry-féle szeméttelre is és a vállalat kocsisai sztrájkba léptek.

A magánvállalkozók és fuvarosok nagy része mára eleget tett a kocsisok kívánásainak és azok nagy része munkába lépett.

A főváros kocsisai is dolgoznak már, csak néhány kisebb fuvaros és a Cséry-szemétt-bánya nem hajlandó a munkások kívánságának eleget tenni. A kobányai szemétt-fuvarozói vállalkozó kocsisait ma reggel a sztrájkotók a szemétt-összehordásában és fuvarozásában megakadályozták, miért is a vállalkozó a rendőrségtől fedezetet kért, hogy embereit szavatolatul dolgozhassanak.

Némi akadály ez idő szerint csak a költelkeken van, miért is a tisztasági hivatal feltéri az illető ház tulajdonosokat és a lakókat, hogy a szemetet egyelőre gyűjtsék össze, mert oda most hamarosan kocsiakat nem lehet kapni. A baj remélhetőleg csak egy-két napig fog tartani.

A Cséry-féle telep is a maga részéről a szükséges intézkedéseket megtette és a sztrájkolók erőszakossága ellen a rendőrséghez fordult a kocsi és a személyzet védelmezése céljából.

BUDAPESTI HIREK.

— Védelem az árva ellen. A mérnöki hivatal előterjesztést tett a III. kerületi Aranyhegy árok partjainak magastitása tárgyában a nyári árva által okozható bajok elbáritása végett. Ebben az ügyben a mérnöki hivatal még cseket javasolja; A szobaniorog munkát, mely körülbelül 12.000 koronába kerülne, a III. kerületi előjáróság által a mérnöki hivatal közbenjöttével az inséges munkák módjára lehetne végrehajtani. Az emelendő töltések által az ottani ugynevezett szűrűskertek a rajta lévő házzal az esetleges elárasztás ellen megvédettek lennének, de az aranyhegyi árok dunai torkolatán át betöltésével a egyéb töltéseket is

[Faint, illegible text]

